MONS KALLENTOFT

VIDURŽIEMIO KRAUJAS

MONS KALLENTOFT

VIDURŽIEMIO KRAUJAS

Iš švedų kalbos vertė
Mantas Karvelis

Romanas

NORDINA

Vilnius
2014

UDK 821.113.6-31
Ka206

Versta iš: Mons Kallentoft
Midvinterblod
„Pocketförlaget“, 2007

Spausdinama pagal sutartį su *Nordin Agency AB* & *Banke, Goumen* & *Smirnova Literary Agency, Sweden*
Published by arrangement with Nordin Agency AB & Banke, Goumen & Smirnova Literary Agency, Sweden

ISBN 978-609-95518-2-1

Padėkos žodis

Norėjau padėkoti žmonėms, kurie kiekvienas savaip padėjo man parašyti šią knygą.

Bengtui Nordinui ir Marijai Enberg už padrąsinimą ir aktyvų palaikymą. Ninai Wadensjö ir Petrai König už įžvalgas ir pastangas. Rolfui Svenssonui už pagalbą, taip pat ir tvarkant popierius. Mamai Annai Marijai ir tėčiui Björnui už darbą, susijusį su Linšiopingo regiono detalėmis.

Ačiū Bengtui Elmströmui, be kurio patarimų ir nuojautos nebūčiau parašęs apskritai jokios knygos.

Labiausiai dėkoju savo žmonai Karolinai už jos neįkainojamą pagalbą rašant „Viduržiemio kraują".

Jei ne Karolina, kuo apskritai būtų Malina Fors ir jos šeima bei kolegos?

Visų pirma siekiau parašyti gerą romaną, todėl suteikiau sau šiokią tokią laisvę vaizduodamas policijos darbą, Linšiopingą, miesto apylinkes ir jo gyventojus.

2007 03 21

Monsas Kallentoftas

Prologas

Esterjotlandas, sausio 31 d., antradienis.

[tamsoje]

Nemuškite.

Ar girdite?

Palikite mane ramybėje.

Ne, ne, įleiskite mane. Obuoliai. Užuodžiu jų kvapą.

Nepalikite manęs čia, baltame speige. Vėjo adatos į rankas, veidą, kol nuės nuo kaulų visą mėsą ir paliks tik pliką kaukolę.

Nejau nematote, kad baigiu išnykti? Didesnis abejingumas turbūt neegzistuoja, ar ne?

Žemėje raitosi kirmėlės.

Girdžiu jas. Ir peles. Kaip jos eina iš proto nuo šilumos ir drasko viena kitą į skutelius. „Turėtume būti jau išdvėsusios, – šnibžda jos, – tačiau tu užkūrei krosnį ir suteikei mums šansą išgyventi. Mes tavo vienintelė kompanija." Ne šiaip sau kompanija. Ar apskritai kada nors gyvenome, o gal jau mirėme kambaryje, kur nėra nė menkiausios erdvės meilei?

Užsitraukiu drėgną audinį ant lieso kūno, matau ugnį židinyje, jaučiu, kaip dūmai sklinda tamsiame urve ir išplaukia pas miegančias pušis, egles, samanas, granito uolas ir ežerą sukausčiusį ledą.

Kur šiluma? Tik verdančiame vandenyje. Ar beprabusiu, jei dabar užmigsiu?

Nemuškite.

Neverskite manęs stovėti sniege. Lauke.

Aš mėlynuoju. Paskui pabalsiu. Kaip ir viskas aplinkui.

Čia galiu pabūti vienas.

Miegu. Sapne žodžiai grįžta: „Nuokruša! Kalės vaikas! Tu netikras, tavęs jau nėra!"

Bet ką aš padariau? Tik pasakykite: ką aš padariau? Kas

atsitiko?

Beje, kur pirmą kartą pajutau obuolių kvapą? Obuoliai apvalūs, tačiau trupa ir byra man iš rankų.

Ant grindų po manimi – sausainių trupiniai.

Nežinau, kas ji tokia, tačiau virš manęs šmėžuoja nuogas moters kūnas. „Aš pasirūpinsiu tavim, tu esi sukurtas man. Mes – vienas kitam skirti žmonės." Staiga ji atsiplėšia nuo manęs, urvo stogą nurauna juodo vėjo gūsis, girdžiu, kaip lauke kažkas seka iš paskos, ji surinka, tada nutyla. Paskui grįžta, bet jau kita. Ta, kurios troškau visą gyvenimą, kur ji? Pabėgo? Ar tai ji mane mušė? Kas ji pagaliau?

Mirksi perpildytas gautų laiškų skyrius. Išsiųstų nėra.

Aš galiu ištrinti ilgesį.

Galiu pamiršti, kad reikia kvėpuoti.

Jei neliks ilgesio ir kvėpavimo, atsiras bendrumo pojūtis, ar ne?

Prabudau. Daugeliu metų pasenęs, tačiau urvas, šaltis, žiemos naktis ir miškas liko tie patys. Turiu kažką daryti. Jau padariau. Kažkas atsitiko.

Iš kur kraujas ant mano rankų?

Ir tie garsai.

Kas čia darosi?

Per triukšmą nebesigirdi kirmėlių ir pelių.

Tavo balsas. Beldimas į sukaltas lentas, kurios yra mano urvo durys. Pagaliau pasirodysi tu. Jūs.

Beldimas. Negerk tiek.

Tai jūs? Ar negyvėliai?

Kad ir kas jūs esate, pasakykite, kad ne priešai. Kad nešate meilę.

Pažadėkite man.

Labai prašau.

Pažadėkite.

I
Pastaroji meilė

1.

Vasario 2 d., ketvirtadienis

Meilė ir mirtis yra kaimynės.

To paties veido. Žmogui nereikia nustoti kvėpavus, kad numirtų, ir nebūtina kvėpuoti, kad gyventų.

Neįmanoma apsidrausti nei nuo mirties, nei nuo meilės.

Du žmonės susitinka.

Meilė.

Jie myli.

Jie vis myli, myli, tačiau vieną dieną meilė baigiasi taip pat staiga, kaip kitados įsiplieskė. Šaltinį uždusina aplinkybės. Išorinės arba vidinės.

Arba meilė trunka tol, kol baigiasi laikas. Arba yra neįmanoma nuo pat pradžių, bet vis tiek neišvengiama.

Ar pastaroji ir yra labiausiai varginanti?

„Būtent“, – galvoja ką tik iš dušo išėjusi į chalatą susisupusi Malina Fors. Stovėdama prie kriauklės, viena ranka tepa sviestą ant stambaus grūdo duonos, o kita kelia prie lūpų stiprios kavos puodelį.

„Ikea“ pirktas laikrodis ant baltai dažytos sienos rodo 06.15. Žibintų šviesoje oras už lango atrodo sustingęs į ledą. Šaltis gaubia iš pilko akmens suręstas Šventojo Lauryno bažnyčios sienas, o baltos klevų šakos atrodo seniai pasidavusios: daugiau nė vienos nakties dvidešimties laipsnių šaltyje, geriau jau nukirskite ir leiskite kristi negyvoms ant žemės.

Kam gali patikti toks šaltis?

„Ši diena, – pagalvoja Malina, – nėra sukurta gyviesiems."

Linšiopingas paralyžiuotas, miesto gatvės bejėgiškai tyso ant žemės plutos, o langus aptraukęs šerkšnas pavertė namus neregiais.

Vakar vakare žmonės net nesugebėjo nusigauti iki „Cloetta Center" arenos pažiūrėti LHC varžybų. Vos pora tūkstančių, kai paprastai tribūnos sausakimšos.

„Kažin, kaip sekėsi Martinui?" – pagalvoja Malina apie kolegos Zekės sūnų, tikrą grynuolį, puolėją, minantį šalies rinktinės ir profesionalo karjeros slenkstį. Pati ji netrykšta dideliu susidomėjimu ledo ritulio komandos pasiekimais, tačiau gyvenant šiame mieste neįmanoma pabėgti nuo peripetijų ant ledo.

Aplinkui beveik jokio judėjimo.

Kelionių agentūra Šv. Lauryno ir Uosto gatvių kampe tyčiojasi viena už kitą egzotiškesnių kelionių afišomis: saulė, paplūdimiai ir netikroviškai žydras dangus priklauso kitai, gyvenamai planetai. Prie „Östgötabanken" banko vieniša mama plūkiasi su dvynukų vežimėliu. Vaikai skendi juoduose maišuose, nematomi, apatiški, stiprūs ir tuo pat metu be galo pažeidžiami. Mama slidinėja ant po sniegu slypinčių ledo lopinėlių, vos laikosi ant kojų, tačiau stumiasi pirmyn, tarsi kitaip ir būti negalėtų.

„Velniai griebtų čionykštes žiemas."

Viduje Malina girdi tėčio žodžius, kuriais jis prieš keletą metų motyvavo, kodėl įsigijęs trijų kambarių būstą vidury pensininkų rajono Teneriféje, *Playa de la Arena*, kiek šiauriau *Playa de las Américas*.

„Kaip jūs dabar laikotės?" – galvoja Malina.

Kava sušildo pilvą.

„Tikrai dar miegate, o kai prabusite, bus šilta ir švies saulė."

„Čia, – pagalvoja Malina, – viešpatauja speigas."

Gal pažadinti Tuvę? Trylikamečiai gali miegoti ilgai,

nors ir kiaurą parą, jei tik pasitaikys proga, o tokią žiemą kaip ši būtų puiku keliems mėnesiams prigulti žiemos miego kokioje irštvoje. Nereikėtų niekur eiti, prabustum išsiilsėjęs ir pamiršęs mėlyną nuo šalčio termometro stulpelį.

Tegul dar pamiega. Jos išstypusiam kūnui reikia poilsio.

Pirma pamoka – ne anksčiau kaip devintą. Malina jau mato, kaip dukra nenorom atsikels pusę devynių, nulinguos į vonią, nusipraus po dušu ir apsirengs. Ji niekada nesidažo. Paskui Malina mato, kaip, nepaisydama visų paprotinimų, Tuvė atsisako pusryčių. Malina susimąsto, kad galbūt reikėtų išbandyti naują taktiką: „Pusryčiai tau kenkia, Tuve. Kad ir kas nutiktų, niekada nevalgyk pusryčių."

Malina išgeria paskutinį kavos gurkšnį.

Retais atvejais Tuvė nubunda anksti, bet tik tam, kad baigtų skaityti vieną iš knygų, kurias ryja vieną po kitos kaip apsėsta. Jos skonis tokiame amžiuje tikrai geras. „Džeinė Ostin, – galvoja Malina. – Koks dar trylikametis skaito tokias knygas?" Antra vertus, ji ne visai tokia, kaip kiti trylikamečiai, – jai niekada nereikia stengtis, kad būtų geriausia klasėje. Gal net išeitų į naudą, jei reikėtų šiek tiek pasistengti, jei sulauktų tikro pasipriešinimo?

Laikas greitai prabėga ir jau metas į darbą – ji nenori praleisti pusvalandžio tarp be penkiolikos septynios ir po septynių penkiolika, kai beveik visada gali pabūti policijoje viena ir niekieno netrukdoma pasiruošti darbo dienai.

Vonioje nusivelka chalatą. Numeta ant geltonų plastikinių grindų.

Nors veidrodis šiek tiek išlenktas ir atspindys kiek suspaustas, atrodo liekna, atletiška, tvirta ir pasiruošusi atremti bet kokį mėšlą. Ji su tuo jau susidūrė. Su mėšlu. Gerokai jo gavo. Augo ir ėjo pirmyn.

„Trisdešimt trejų metų moteriai – neblogai", – pagalvoja Malina. Pasitikėjimas savimi irgi čia: *nėra nieko, ko*

aš negalėčiau. Ir abejonės, suvokimas: *aš niekur nepasistūmėjau, nė žingsnio, ir dėl to esu pati kalta, tik aš pati.*

Kūnas.

Sutelkia dėmesį į jį.

Perbraukia ranka per pilvą, atstato šonkaulius taip, kad mažos krūtys išsišauna pirmyn, bet tą pačią akimirką, kai ima ryškėti krūtų speneliai, liaujasi.

Greitai pasilenkia ir pakelia chalatą. Išsidžiovina šviesius trumpus plaukus ir šie sugula prie ryškių, tačiau švelnių skruostikaulių, uždengia kaktą virš tiesių antakių, o tai – ji žino – paryškina mėlynas it rugiagėlės akis. Malina papučia lūpas – norėtų didesnių, bet gal jos nekaip atrodytų prie trumpos ir kiek riestos nosies?

Miegamajame užsitempia džinsus, apsivelka baltą palaidinę, o ant viršaus – stambaus rašto juodą vilnonį megztinį.

Priešais prieangyje kabantį veidrodį pasitaiso plaukus ir pagalvoja, kad raukšlelių ties antakiais visai nesimato. Tada įsispiria į „Caterpillar" batus.

Juk negali žinoti, kas laukia?

Gal teks klampoti laukais. Apsivilkusi „Stadium" parduotuvėje viename iš Tornbio rajono prekybos centrų už aštuonis šimtus septyniasdešimt penkias kronas pirktą netikrais pūkais kimštą storą juodos spalvos striukę, pasijunta kaip reumato kamuojama astronautė, kurios judesiai lėti ir nelankstūs.

Ar nieko nepamiršau?

Mobiliojo ryšio telefonas, piniginė. Pistoletas. Neatskiriama aprangos dalis. Ginklas kabo ant kėdės atlošo prie neklotos lovos.

Ant čiužinio tilptų du kūnai, dar ir tuščios vietos liktų ramiam miegui bei vienatvei tamsiausiomis nakties valandomis, tik kaip rasti žmogų, su kuriuo galėtum būti, jei net savęs pačios dažnai negali ištverti?

Prie lovos laiko Janės nuotrauką. Tikina save, kad tik norėdama nudžiuginti Tuvę.

Nuotraukoje Janė įdegęs ir besišypsantis. Vis dėlto šypsosi tik lūpos, o ne melsvai žalios akys. Už nugaros mėlynuoja giedras dangus, vėjelyje lengvai svyruoja palmė, o tolumoje šmėžuoja džiunglės. Janė dėvi žydrą JT taikdario šalmą ir vilki maskuojamosios spalvos palaidinę su gelbėjimo tarnybų simbolika. Atrodo, kad jis nori atsigręžti ir įsitikinti, ar iš tankios žalumos neatsėlina koks plėšrūnas.

Ruanda.

Kigalis.

Jis pasakojo, kaip šunys ėdė dar gyvus žmones.

Janė vis keliavo, keliavo... Visą laiką savo noru. Bent jau tokia oficialioji versija.

Į tokias tamsias džiungles, kur, regis, girdi blogio širdies dūžius. Į krauju permirkusius užminuotus Balkanų kalnų keliukus, kur miltų maišų prikrauti sunkvežimiai bilda pro smėlio ir ūglių prastai slepiamas negilias masines kapavietes.

Viskas buvo savo noru nuo pat pradžių. Mūsų atveju.

Trumpoji versija.

Septyniolikmetė ir dvidešimtmetis susitinka kuo įprasčiausioje kuo įprasčiausio provincijos miesto diskotekoje. Du planų neturintys žmonės, panašūs, bet skirtingi, tačiau tokio paties sukirpimo ir sutampančių nuostatų. Po dvejų metų nutinka tai, kas neturėjo nutikti. Plona guma trūksta ir vaikas pradeda augti.

„Turime juo atsikratyti."

„Ne, aš to visada troškau."

Kol žodžiai keičia vieni kitus, laikas praeina ir gimsta dukra – tikrų tikriausias saulės spindulėlis – ir jie žaidžia šeimą. Taip prabėga pora metų, kol kažkas ima strigti, darosi ne taip, kaip galvota arba išvis negalvota, ir kūnai nebepaklūsta sveikam protui.

Jokio sprogimo, tik lėtas nuotėkis, nunešantis į begalinius geografinius ir dar didesnius sielos tolius.

„Meilės baudžiava“, – galvoja Malina.

Karti ir saldi. Taip galvojo tada, po skyrybų, Janei išvykus į Bosniją, kai daiktų prikrauta mašina važiavo į policijos mokyklą Stokholme: „Jei kaip niekas kitas gebėsiu naikinti blogį, mane aplankys gėris.“

Argi negali būti taip paprasta?

Tada meilė vėl bus įmanoma. Juk taip?

Išeidama iš buto Malina jaučia prie krūtinės ląstos prigludusį pistoletą. Atsargiai pradaro Tuvės miegamojo duris. Mato tamsoje skendinčias sienas, knygų eiles lentynose, įsivaizduoja paaugliškai neproporcingą Tuvės kūną po turkio spalvos antklode. Tuvė miega beveik be garso nuo tada, kai buvo vos dvejų. Iki tol miegodavo neramiai, prabusdavo kelis kartus per naktį, bet paskui tarsi suprato, kad tyla ir ramybė yra būtini dalykai, bent jau naktimis. Lyg dvejų metų vaikas būtų žinojęs, kad naktis kartais reikia palikti sapnams.

Malina išeina iš buto.

Lėtai nusileidžia tris aukštus iki lauko durų. Su kiekvienu žingsniu jaučia artėjantį šaltį. Laiptinėje beveik minusinė temperatūra.

Kad tik mašina užsivestų. Tokiame šaltyje benzinas gali beveik sušalti į ledą.

Prie durų suabejoja. Šalčio migla gaubia gatvių žibintus. Ji nori užbėgti laiptais atgal į butą, nusimesti drabužius ir vėl įsirangyti į lovą. Tada grįžta policijos nuovados trauka. Taigi: atlapok duris, bėgte prie mašinos, sugrabaliok raktelius, atsirakink dureles, šok į vidų, užvesk variklį ir pirmyn!

Lauke nuo šalčio užgniaužia kvapą, jai atrodo, kad girdi kiekvieną kartą įkvepiant sutraškančius plaukelius šnervėse, jaučia stingstančius drėkinamuosius akių lašus, tačiau virš vienų Šventojo Lauryno bažnyčios vartų vis dėl-

to įžiūri įrašą: „Palaiminti tyraširdžiai: jie regės Dievą.“ *

Kur automobilis? Sidabrinis 2004 metų „Volvo“ modelis stovi savo vietoje priešais Šventojo Lauryno galeriją.

Rankos sugrubusios.

Malina per vargus įkiša vieną į kišenę, kur, jos manymu, turėtų būti raktai. Veltui. Tada į kitą ir dar kitą kišenę. Velnias. Tikriausiai bus pamiršusi viršuje. Tada atsitokėja: jie priekinėje džinsų kišenėje. Grūdant į kišenę sustirusius pirštus skauda. Vis dėlto raktai rasti.

„Atsidarykit, durų išperos!“ Šaltis pasigailėjo rakto skylutės ir netrukus Malina sėdi viduje, keikdama šaltį ir užkimusį bei neužsivedantį variklį.

Bando vėl ir vėl.

Tačiau mašina spyriojasi.

Malina išlipa. Galvoja: „Reikės važiuoti autobusu, tik kur jo stotelė?“

Velnias, kaip šalta, prakeikta nususi mašina, ir staiga – telefono skambutis.

Bejausmė ranka sugriebia piktą plastikinį aparatėlį. Net nebežiūri, kas skambina.

– Malina Fors klauso.

– Čia Zekė.

– Mano prakeikta mašina neužsiveda.

– Nieko tokio, Malina. Nieko tokio. Paklausyk. Nutiko velnioniškas dalykėlis. Papasakosiu atvažiavęs. Būsiu po dešimties minučių.

Zekės žodžiai plevena ore. Iš intonacijos Malina girdi, kad nutiko kažkas labai rimta, kad rūsčiausia nuo neatmenamų laikų žiema tapo dar keliais laipsniais rūstesnė, kad šaltis rodo tikrąjį veidą.

* Mt 5,8. (*Čia ir kitos pastabos – vertėjo.*)

2.

Automobilyje griaudėja vokiška chorų muzika, o Zacharijas Martinsonas-Zekė tvirtai laiko vairą, važiuodamas privačių namų rajono Julbru pakraščiu. Už šoninio lango šmėkščioja raudoni ir žali erdvių kotedžų frontonai. Dažytos lentos apšarmojusios, o per trisdešimt nuo namų pastatymo prabėgusių metų užaugę medžiai atrodo iškankinti šalčio ir susitraukę. Vis dėlto rajonas palieka stebėtinai šiltos, jaukios ir klestinčios vietos įspūdį.

„Gydytojų getas“, – pagalvoja Zekė. Taip ši vieta vadinama mieste. Be jokios abejonės, labai populiari tarp ligoninėje dirbančių gydytojų. Visai priešais, kitoje Stureforso kelio pusėje, stovi baltos spalvos neaukšti nuomojamų butų namai Ekholme, kur glaudžiasi keli tūkstančiai imigrantų ir visuomenės hierarchijos apačioje esantys švedai.

Malinos balsas pasirodė suirzęs, tačiau neapsnūdęs. Gal prastai miegojo? Gal reikėtų paklausti, ar nieko nenutiko? Nors ne, bala nematė. Paklausta, kaip sekasi, ji paprastai tik suirzta.

Zekė bando vyti mintis nuo to, kur jie važiuoja. Nenori nė įsivaizduoti, kaip tai atrodys. Atėjus laikui ir taip pamatys, nors patruliai pasirodė tikrai sukrėsti ir nesitikėję, kad viskas bus taip blogai. Bėgant metams jis gerai išmoko atidėti ir užtęsti velniavos pradžią, nors kartais ji užgriūdavo tiesiog ant galvos.

Juhanelundas.

Apsnigti futbolo aikštynai prie Stongono upės. Čia Martinas žaidė „Saab“ komandoje, kol nusprendė visą dėmesį skirti ledo rituliui. „Niekada nebuvau futbolu itin besidomintis tėtis, – galvoja Zekė, – o ir dabar, kai vaikinui pradėjo tikrai gerai sektis, vos prisiverčiu nueiti į varžybas. Vakar vakare tik vargais negalais ištvėriau, nors jie ir nugalėjo „Ferjestadą“ 4–3. Kad ir kaip norėčiau, negaliu

pamėgti to sporto. Jo paiko šiurkštumo."

„Meilė, – mąsto Zakė, – arba yra, arba ne. Kaip štai manoji choriniam dainavimui."

Jie repetuoja du sykius per savaitę. „Da Capo", choras, kuriam jis priklauso beveik dešimtmetį, nuo tada, kai vieną vakarą sukaupęs drąsą ryžosi nueiti. Koncertai – maždaug kartą per mėnesį, kartą per metus – kelionė į kokį nors festivalį.

Zekei patinka neįpareigojantis bendravimas su kitais choro nariais. Niekam nerūpi, ką vienas ar kitas veikia kitu metu, jie susitinka, pasišnekučiuoja ir tiesiog dainuoja. Kartais, kitų choristų apsuptyje, šviesioje bažnyčioje, nešamas dainos sparnų, jis pajunta, kad yra įmanoma kažkam priklausyti, būti kažko didesnio už nereikšmingą jo paties asmenybę dalimi. Tarsi dainavimo paprastume ir džiaugsme nebūtų vietos blogiui.

Nes nuo blogio reikia nenuleisti akių.

O dabar tiesiai į blogio glėbį. Dėl to jokių abejonių.

„Folkungavallen" stadionas.

Kita kamuolio gainiotojų hierarchijos pakopa. Nušiuręs stadionas prašėsi remonto. Moterų futbolo komanda „Linköping" FF yra viena geriausių šalyje. Į ją sukviestos merginos, iš kurių dažna žaidžia ir šalies rinktinėje, niekada nenuvylė miesto gyventojų. Tada baseinas. Nauji namai prie automobilių aikštelės. Jis įsuka į Uosto gatvę, pravažiuoja „Hemköp" ir „Åhléns" parduotuves ir pamato prie vartų dantimis kalenančią Maliną. Įdomu, kodėl ji laukia ne laiptinėje?

Nors ir susigūžusi, tačiau daužydama rankomis sau per šonus atrodo stipri, tvirtai stovinti ant šalčio sukaustytos žemės ir žinanti, kad tai dar vienos dienos pradžia, kai ji imsis to, kam yra sukurta.

Ji, Malina, tikrai tinka dirbti policijoje. „Ko nors prisidirbęs tikrai nenorėčiau su ja susidurti, – galvoja Zekė, tuo pat metu burbtelėdamas: – Velniai griebtų, Malina, ką mums ruošia ši diena?"

Chorinė muzika pritildyta iki minimumo. Automobilyje šnibžda šimtai balsų.

„Ką pasako žmogaus balsas?“ – galvoja Malina.

Jo dygumas, prikimimas, gebėjimas tarsi praryti pusiau ištartus žodžius?

Zekės balsas kimus kaip niekieno kito. Kruopščiai nušlifuotos gaidelės išnyksta jam dainuojant, tačiau buvo puikiai girdimos dabar, jam pasakojant tai, kas nutiko:

– Vaizdelis, be jokios abejonės, velnioniškas, – ištarė jis, o prikimęs balsas suteikė žodžiams dar daugiau aštrumo. – Taip ir pasakė iš mašinos paskambinę vaikinai. Nors kada būna kitaip?

– Kas kitaip?

– Kitoks nei velnioniškas vaizdelis.

Zekė sėdi šalia, „Volvo“ vairuotojo vietoje. Žvilgsnis prikaustytas prie blizgančio kelio.

Akys.

Mes jomis pasitikime. Už devyniasdešimt procentų įspūdžių, iš kurių susidarome aplinkos vaizdą, galime padėkoti akims. Tai, ko nematome, neegzistuoja. Beveik. Spintoje galima paslėpti ką tik nori ir mums tai neegzistuos. Problemos nebėra, štai taip.

– Niekada, – atsako Malina.

Zekė linkteli savo švariai nuskusta galva. Ant neįprastai ilgo kaklo pūpsanti makaulė nedera prie neaukšto ir gysloto kūno. Oda tampriai aptempusi skruostikaulius.

Iš savo vietos Malina nemato jo akių, tačiau pasitiki savo atmintimi.

Pažįsta tas akis. Žino, kad jos pūpso giliose akiduobėse ir dažniausiai išlieka ramios. Jų matinėje pilkai žalioje spalvoje visada spinduliuoja nupoliruota, beveik amžina ugnelė. Rūsti ir švelni vienu metu.

Būdamas keturiasdešimt penkerių jis yra kupinas ramybės, kurią teikia patirtis, nors tuo pat metu bėgant metams vis labiau nerimstantis ir nesitaikstantis, arba, kaip kartą pats jai pasakė per Kalėdų vakarėlį, truputį

padauginęs alaus ir degtinės: „Esame mes ir yra jie, Malina. Kad ir kaip liūdnai tai skambėtų, kartais turime imtis jų metodų. Kai kurie vyrukai supranta tik tokią kalbą.“

Pasakė tai be kartėlio ir be pasitenkinimo. Tiesiog konstatavo.

Zekės spirgėjimo nesimato, tačiau ji tai jaučia. Ir kaip jis ištveria per Martino varžybas?

„...velnioniškas vaizdelis.“

Zekė privažiavo prie jos namų praėjus nuo skambučio vienuolikai minučių. Jai sėdant į mašiną pasakyta trumpa reziumė tik padidino šiurpulį, nors tuo pat metu prieš jos valią ir kažkaip keistai sužadino.

Linšiopingas pro automobilio langą.

Mažas, bet nepasotinamas, padengtas stebėtinai plonu istorijos lako sluoksniu.

Kitados buvęs pramoninis miestas su valstiečių turgumi netrukus tapo universitetinis, o daugelis fabrikų užsidarė. Gyventojai sugužėjo į mokymo įstaigas – kolegijas bei universitetą – ir netrukus lygumoje iškilo pats dabitiškiausias visoje šalyje miestas su keisčiausiais visoje šalyje gyventojais.

Linšiopingas.

Miestas, primenantis penktajame dešimtmetyje gimusį žmogų ar aukštąjį išsilavinimą įgijusį pilietį, kuris bet kokia kaina stengiasi nutylėti savo paprastą kilmę. Žmonės čia nori atrodyti gražūs ir šeštadienį, eidami pagurkšnoti centre kavutės, puošiasi suknelėmis ir kostiumais.

Linšiopingas.

Puiki vieta susirgti.

Dar puikesnė vieta patirti nudegimą.

Universitetinė ligoninė turi geriausią visoje šalyje nudegimų skyrių. Kartą nuo galvos iki kojų baltai apsirengusi Malina lankėsi ten darbo reikalais. Nemiegantys pacientai vaitojo ir dejavo, veikiami anestetikų

sapnuose troško niekada nenubusti.

Linšiopingas.

Pilotų namai. Aviacijos pramonės būstinė. Danguje karkiantys plieniniai varnai. Naikintuvai „statinės", „drakonai", „žaibai" ir JAS. Visko per kraštus, ir gatvėse vis pasirodo naujų turčių, pardavusių savo technologijų bendroves Amerikai.

Ir dar lygumos bei miškai aplinkui. Atgaiva tiems, kurių genai nespėja su greitomis permainomis, kurių kodai atsisako paklusti ir protestuoja. Kai nėra galimybės pajusti po kojomis tvirtą pagrindą.

Jane, ar tu vienas jų?

Ar mūsų kodai veikia ne tais pačiais dažniais?

Tankių girių indėnai. Uknos, Nyšilio ir Ledbergo rajonų gyventojai. Šeštadieniais „Ikea" parduotuvėje galima sutikti tiek treningais ir klumpėmis pasipuošusius indėnus, tiek ir gydytojus, inžinierius bei lakūnus bandytojus. Žmonės turi gyventi kaimynystėje. Bet jei kodai nesutampa? Kas, jei meilė artimui neįmanoma? Ten, kur susiduria „tada" ir „dabar", „čia" ir „ten", „viduje" ir „lauke", kartais gimsta vienintelė galimybė – smurtas.

Jie važiuoja per Šegetorpą.

Tuščią centrą supa „Milijono" programos* namai iš baltų plytų. Nuomojamuose būstuose glaudžiasi iš labai toli atvykę žmonės. Tie, kuriems pažįstamas jausmas, kai naktį į duris pasibeldžia uniformuoti kankintojai. Tie, kurie girdėjo mačetės švilpesį ore, kai aušra tik žadina džiungles. Tie, kurių garbei dar niekada nebuvo surengta šventė Migracijos departamente.

– Važiuojam pro Vretos vienuolyną ar Ledbergo keliu?

– Čia ne visai mano teritorijos, – atsako Malina.

– Tu spręsk. Ir kuo greičiau.

– Gal tiesiai? Beje, kaip praėjo vakarykštės varžybos?

* „Milijono" programa – 1965–1975 m. Švedijoje vykdyta programa, kurios tikslas buvo per trumpą laiką pastatyti milijoną būstų.

– Neklausk. Tos raudonos kėdės arenoje – tikra kankynė mano minkštajai.

Zekė pravažiuoja posūkį į Ledbergo kelią ir juda Vretos vienuolyno link. Rytuose telkšo Rokseno ežeras. Sukaustytas ledo, primena ne vietoje atsidūrusį ledyną, o kitame krante į kalno šlaitą lipa privatūs visuomenės grietinėlės namai. Visai prie pat vasaros su buriuotojais ir pinigingus amerikiečius plukdančiais pramoginiais laivais laukia Jotos* kanalo šliuzai.

Laikrodis prietaisų skydelyje.

07.22.

Velnioniškas vaizdelis.

Ji nori pasakyti, kad Zekė smarkiau paspaustų greičio pedalą, tačiau nutyli ir užsimerkia.

Tokiu laiku į nuovadą pradeda rinktis žmonės. Paprastą dieną ji dabar sėdėtų prie savo darbo stalo kabinete ir labintųsi su kolegomis tyrėjais iš Linšiopingo kriminalinės policijos. Stebėtų jų nuotaikas, parinktų būtent tai dienai tinkantį toną. Pasakytų arba pagalvotų:

– Labas rytas, Biorje Sverdai. Žinau, kad atsikėlęs ėjai pavedžioti šuns. Tavo meilei vilkšuniams joks šaltis nebaisus, ar ne? Matau šunplaukius ant megztinio ir striukės, taip pat ir tavo paties vis retesnėje ševeliūroje. Šunų lojimas – tau turbūt gražiausia muzika. Sakyk, kaip tu ištveri? Koks jausmas matant baisias mylimo žmogaus kančias, kurias tavo žmona kenčia kiekvieną mielą dieną?

– Labas rytas, Juhanai Jakobsonai. Niekaip negalėjai nuvaryti vaikų miegoti? O gal bus apsirgę? Dabar siaučia noro virusas. Visą naktį su žmona nesudėjote bluosto, nes reikėjo valyti vėmalus? O gal aplankė tyli palaima, kai vaikai užmiega anksti ir nesiožiuodami? Šiandien žmona nuveš, o tu turėsi pasiimti vaikus? Spėsi, tu visada būni laiku, Juhanai, net jei to laiko amžinai trūksta. Tik nerimas,

* *Göta* kanalas – 390 km ilgio kanalas Švedijoje, jungiantis Baltijos jūrą ir Kategato sąsiaurį.

Juhanai, matau jį tavo akyse ir girdžiu balse, jis niekada nedingsta. Puikiai jį pažįstu iš asmeninės patirties.

– Labas rytas, viršininke. Kaip šiandien laikosi komisaras Svenas Šiomanas? Derėtų susirūpinti. Tas pilvukas aiškiai per didelis. Pilvas, kuriame gyvena infarktas, kaip pasakytų universitetinės ligoninės gydytojai. Intensyviosios terapijos skyriaus daktarai gerdami kavą prieš šuntavimo operaciją šaiposi, kad tokie pilvai paverčia moteris našlėmis. Nežiūrėk į mane taip rūsčiai, Svenai, juk žinai, kad stengiuosi iš visų jėgų. Saugok save. Man reikia visų, kas manimi tiki, nes suabejoti savo jėgomis taip paprasta, net jei esi daug stipresnis, nei manaisi.

O tada jo žodžiai, atsakymas:

Turi talentą, Malina. Tikrą talentą. Puoselėk jį. Talentų pasaulyje kiek tik nori, tik nedaug kas juo pasinaudoja. Matyk tai, kas yra priešais tave, tačiau nepasikliauk vien akimis. Klausyk vidinio balso, Malina. Pasitikėk juo. Tyrimą sudaro daugybė girdimų ir negirdimų balsų. Mūsų pačių ir kitų. Reikia išgirsti begarsius balsus, Malina. Juose slypi tiesa.

– Labas rytas, Karimai Akbarai. Turbūt žinai, kad net ir pats jauniausias bei dažniausiai žiniasklaidoje šmėžuojantis policijos viršininkas turi gerai sutarti su mumis, paprastais darbiniais arkliais? Plauki per kabinetą pasipuošęs kruopščiai išlygintu, blizgančiu itališku kostiumu ir niekas niekada nepasakys, ko ketini griebtis. Tu niekada nepasakoji apie *savo* Šegetorpą, apie oranžinius namus su skardiniais fasadais Sundsvalio rajone Nakstoje, kur gyvenai su mama ir dar šešiais šeimos vaikais tuomet, kai atvykote iš Turkijoje esančios Kurdistano dalies, o naujoje šalyje vietos nerandantis tėtis iš nusivylimo nusižudė.

– Apie ką taip svajoji, Malina? Atrodai iškeliavusi už jūrų marių.

Šaižūs kaip botagas Zekės žodžiai grąžina Maliną iš jos pasisveikinimo žaidimų į automobilį, įvykio vieton

vedantį kelią, į smurtą susikirtimo vietose ir atgal į rūstų žiemos peizažą.

– Apie nieką, – atsako ji. – Tik pagalvojau, kaip dabar šilta ir gera nuovadoje.

– Šaltis prasismelkė ir į tavo smegenis, Malina.

– O kaip jo ten neįsileisti?

– Grūdinkis ir tai praeis.

– Šaltis?

– Ne, mintys apie jį.

Jie pravažiuoja Šioviko vaisių auginimo ūkį. Malina mosteli ranka į apšalusius šiltnamius.

– Ten, – sako ji, – pavasarį galima nusipirkti tulpių. Visų įmanomų spalvų.

– O, velnias, – sudejuoja Zekė, – aš neištversiu...

Įjungtos patrulių automobilio šviesos atrodo kaip laukuose ir danguje mirksinčios spalvotos žvaigždės.

Jie artėja iš lėto, mašina vieną po kito ryja šalčio, apsnigto lauko, akivaizdaus tos vietos tinkamumo vienatvei metrus. Metras po metro, kristalas po kristalo. Jie artėja prie tikslo – išlinkimo atmosferoje, įvykio, sukelto kito įvykio, kurį sukėlė dar kitas dabar jų dėmesį prikaustęs įvykis. Vėjas plakasi į priekinį stiklą.

„Volvo“ ratai slysta nuvalytu keliu. Maždaug už penkiasdešimties metrų nuo mirksinčių šviesų ima ryškėti blyškus vienišo ąžuolo siluetas horizonte, tarsi baltame danguje keliaujantis nuodingas voras su pilkšvomis kojomis. Dailus vainikas – atsiminimų ir nuojautų tinklas. Stambiausia ąžuolo šaka svyra prie žemės, o šaltis pamažu praskleidžia uždangą, kuri iki šiol slėpė sunkų vaizdą nuo Zekės ir Malinos akių.

Siluetas už patrulių automobilio. Pro galinį stiklą matosi dvi galvos. Žalias „Saab“ stovi skersas vos už kelių metrų.

Teritorija aplink medį atitverta beveik iki pat kelio.

O tada medyje... Negeras vaizdas.

Kažkas, kuo akys turėtų suabejoti.
Kažkas, ką turėtų papasakoti balsai.

3.

Tam tikra prasme šitaip kaboti visai gera.

Vaizdai gražūs, o mano sušalęs kūnas maloniai sūpuojasi vėjyje.

Galiu nuklysti mintimis kur tik panorėjęs. Čia tvyro ramybė, kurios niekada anksčiau neturėjau, apie kurios egzistavimą net nenutuokiau. Mano balsas naujas, viską matau kitomis akimis. Gal dabar esu žmogus, kuriuo niekada neturėjau galimybės tapti?

Ties horizontu ima švisti, pilkšvai balta Estgioto lyguma atrodo begalinė, žvilgsnis užkliūva tik už nedideles sodybas supančių medžių. Sniego vandenynas banguoja virš laukų, ganyklos maišosi su neapsnigtais plotais, o apačioje, žemai po mano tabaluojančiomis kojomis, prie policijos automobilio stovi pilka uniforma apsivilkęs jaunas vyras. Sunerimęs ir kupinas laukimo, beveik su palengvėjimu žvelgia į artėjančią mašiną. Tada vėl atsigręžia į mane, tarsi saugodamas, lyg aš galėčiau pabėgti.

Kraujas sustingo mano gyslose.

Sustingo danguje, žvaigždėse, pačiose tolimiausiose galaktikose. Vis dėlto aš čia. Tik man nebereikia kvėpuoti, o ir nebūtų lengva su ta kilpa ant kaklo. Iš mašinos išlipęs vyriškis su raudona striuke – dievai žino, ką jis čia veikė tokią ankstybę, – priartėjęs aiktelėjo, tuomet ėmė burbėti po nosimi: „Velnias, velnias, velniai griebtų, Dieve mano...“

Tada kaip akis išdegęs ėmė kažkam skambinti, o dabar sėdi automobilyje vis purtydamas galvą.

Ak, Dievas, taip... Kartą irgi bandžiau jo šauktis, o ką jis? Matau tai visur: žmonės beviltiškai šaukiasi jo pagalbos vos susidūrę su tuo, kas, jų manymu, yra tamsa.

Aš nesu vienišas, aplinkui daugybė tokių kaip aš, tačiau

mums neankšta, vietos užtenka visiems, net su kaupu, mano iki begalybės besiplečiančioje visatoje viskas tuo pat metu traukiasi. Viskas tampa aišku, nors tuo pat metu ir keistai miglota.

Aišku, kad skaudėjo.

Aišku, kad bijojau.

Aišku, kad bandžiau bėgti.

Vis dėlto giliai viduje žinojau, kad savo gyvenimą jau nugyvenau. Nebuvau patenkintas, bet jaučiausi pavargęs, pavargęs sukti ratus aplink tai, kas nebuvo man leista, tačiau ko giliai širdyje vis tiek troškau, kur norėjau dalyvauti.

Žmonių rūpesčiai.

Aš jų nebeturiu.

Dėl to ir gera čia suptis nuogam ir negyvam ant vienišo ąžuolo šakos, vienoje derlingiausių šalies vietų. Iš tolumos artėjančio automobilio šviesos man atrodo gražios.

Anksčiau nebuvo nieko gražaus.

Gal grožis egzistuoja tik mums, negyvėliams?

Gera, kaip gera pabėgti nuo visų gyvųjų rūpesčių.

Šaltis yra bekvapis. Nuogas kruvinas kūnas virš Malinos galvos lėtai supasi pirmyn ir atgal. Nenoromis kartuvėmis tapusio ąžuolo girgždesys maišosi su tuščia eiga dirbančio variklio burzgimu. Atlupta oda kabo didelėmis skiautėmis nuo atsikišusio pilvo ir nugaros, o kruvina sušalusi mėsa yra tarsi marga įvairių raudonų atspalvių paletė. Galūnės netvarkingai nusėtos giliomis įdubusiomis žaizdomis, tarsi kas būtų peiliu išpjovęs mėsos griežinėlius. Genitalijos atrodo nepaliestos. Veidas netekęs kontūrų – pamėlusi ir pajuodusi sudaužytų audinių masė. Tik išsprogusios krauju pasruvusios akys, beveik nustebusios ir alkanos, nors tuo pat metu kupinos abejonių ir baimės, išduoda, kad tai žmogaus veidas.

– Turėtų sverti mažiausiai pusantro šimto kilogramų, – tarsteli Zekė.

– Mažiausiai, – atsako Malina ir pagalvoja, kad tą žmog-

žudystės aukos žvilgsnį ji jau yra mačiusi. Kaip mirties akivaizdoje kiekvienas grįžta prie ištakų, kai buvo ką tik į pasaulį atėjęs žmogus. Išsigandęs ir alkanas, tačiau nuo pat pradžių gebantis stebėtis.

Ji dažnai to griebiasi panašiose situacijose. Negalvoti, geriau prisiminti, ką mačiusi ar skaičiusi, pabandyti susieti tai, ką mato akys, su tuo, ką kalba teorijos.

Jo žvilgsnis.

Labiausiai į akis krenta pyktis ir neviltis.

Kiti laukia patrulių automobilyje. Zekė liepė uniformuotajam sėsti į mašiną ir laukti viduje.

– Tau nėra ko čia stypsoti ir šalti. Jis niekur nepabėgs.

– Ar neapklausite radusiojo?

Uniformuotasis mosteli galva per petį.

– Tai jis aptiko.

– Leisk mums pirma pasidairyti.

Išpampęs sušalęs kūnas vienišame ąžuole; gigantiškas peraugęs kūdikis, iš kurio kažkas išgujo gyvastį.

„Ko tu iš manęs nori? – galvoja Malina. – Kodėl atsitempei mane čia šį Dievo užmirštą rytmetį?“

„Ką nori pasakyti?“

Mėlynos pėdos su pajuodusiais pirštais tabaluoja baltame fone.

„Akys, – galvoja Malina, – tavo vienatvė. Ji smelkiasi per lygumą, į miestą ir dar toliau į mano širdį.“

Pirmiausia tai, kas akivaizdu.

Šaka auga penkių metrų aukštyje, jokių drabužių, jokio kraujo sniege, jokių pėdsakų negiliame jo sluoksnyje aplink medį, išskyrus porą visai šviežių.

„Tai mašinoje sėdinčio tave radusio vyro pėdsakai, – pagalvoja Malina. – Dėl vieno galima neabejoti: pats ten užlipti negalėjai, tokių žaizdų pasidaryti – taip pat, čia bus kažkas kitas prikišęs nagus. Ir greičiausiai buvai sužalotas ne čia, kitaip žemė apačioje būtų permirkusi krauju. Ne, tu ilgai šalai kitoje vietoje, kol kraujas sustingo.“

– Ar matai žymes ant šakos? – klausia Zekė nenuleisdamas akių nuo kūno.

– Taip, – atsako Malina. – Tarsi kas būtų nuskutęs žievę.

– Galiu prisiekti, kad tas, kuris tai padarė, iš pradžių užkėlė jį kranu, o tik paskiau užnėrė kilpą.

– Arba tie, – ištaria Malina. – Galėjo būti keliese.

– Jokių pėdsakų nuo kelio.

– Ne, bet naktis buvo vėjuota ir pėdsakų galėjo nelikti. Purus sniegas ir apledėjusi pluta. Sąlygos vis keitėsi. Kiek laiko išlieka pėdsakai? Penkiolika minučių. Valandą. Ne ilgiau.

– Vis tiek reikės pasakyti ekspertams, kad prisikastų prie dirvos.

– Jiems prireiks didžiausio visame pasaulyje šildytuvo, – sako Malina.

– Galės paieškoti.

– Kaip manai, kiek laiko jis čia prakabojo?

– Neįmanoma pasakyti, bet ne ilgiau nei nuo sutemų. Dieną kas nors būtų pamatęs.

– Galėjo būti miręs daug anksčiau, – ištaria Malina.

– Čia jau klausimas Juhanison.

– Seksualinio nusikaltimo pėdsakai?

– Fors, argi tai nėra viso ko priežastis?

Pavardė. Zekė kreipiasi pavarde, kai juokauja, kai atsako į, jo galva, nereikalingą, kvailą arba blogai suformuluotą klausimą.

– Nagi, Zeke.

– Nemanau, kad tai padaryta iš seksualinių paskatų. Nemanau.

– Gerai, tada mūsų nuomonės sutampa.

Jie grįžta prie automobilių.

– Tam, kuris tai padarė, – ištaria Zekė, – būdingas velnioniškas užsispyrimas. Nes sakyk ką nori, o atitempti tokį kūną ir užkelti į medį tikrai nėra lengva.

– Turėjo būti labai įnirtęs, – vėliau priduria.

– Arba labai nusiminęs, – atsako Malina.

– Persėskit į mūsų mašiną, joje vis dar šilta.

Uniformuotieji nenoriai ropščiasi iš patrulių automobilio.

Ant galinės sėdynės įsitaisęs vidutinio amžiaus vyras pažvelgia į Maliną supratingu žvilgsniu ir jau nori kilti.

– Sėdėkite ten, – pasako ji ir vyras klesteli ant sėdynės, tačiau lieka įsitempęs. Jo ploni antakiai trūkčioja. Atrodo, visas jo kūnas stengiasi pasakyti: „Kaip, po velnių, man tai paaiškinti? Ką čia veikiau tokią ankstybę?"

Malina atsisėda šalia jo, Zekė įsitaiso priekinėje sėdynėje.

– Puiku, – sako Zekė, – čia daug geriau nei ten, lauke.

– Tai ne mano darbas, – ištaria į Maliną atsigręžęs vyras. Jo mėlynos akys sudrėkusios nuo nerimo. – Reikėjo nestoti, velnias, kokia nesąmonė, reikėjo paprasčiausiai važiuoti toliau.

Malina uždeda ant jo rankos savąją. Jos pirštai nugrimzta į raudoną kamšalą.

– Pasielgėte teisingai.

– Taigi, buvau...

– Darom taip, – ištaria atgal atsisukęs Zekė, – nusiraminkit ir iš pradžių pasakykit, koks jūsų vardas ir pavardė.

– Mano?

– Būtent, – linkteli Malina.

– Mano meilužė...

– Kas jūs toks?

– Lidbergas. Peteris Lidbergas.

– Ačiū, Peteri.

– Dabar galit pasakoti.

– Taigi, buvau pas meilužę Borensberge ir važiavau namo šiuo keliu. Gyvenu Maspeliosoje, iš tos pusės čia trumpiausias kelias. Neslepiu savo paklydimų, bet su šiuo reikalu neturiu nieko bendro. Galite paklausti jos. Ji vardu...

– Paklausime, – sako Zekė. – Vadinasi, traukėt namo

po meilės nakties?

– Taip, šiuo keliu, nes nuvalytas. Tada pamačiau kažką keisto medyje ir sustojau. Išlipau pažiūrėti, o tada prakeikimas, ta velniava, Dieve mano...

„Kur veda žmonių keliai... – pagalvoja Malina. – Automobilių šviesos naktyje, mirksintys taškeliai." Tada ištaria:

– Kai atvažiavote, nieko daugiau nebuvo? Ar matėte dar ką nors?

– Tuščia kaip kapinėse.

– Gal matėte kokią mašiną?

– Šiame kelyje – ne, tačiau likus maždaug kilometrui iki įvažiavimo prasilenkiau su kažkokiu universalu, markės nepamenu.

– O numerį?

Prikimęs Zekės balsas...

Peteris Lidbergas purto galvą:

– Galite paklausti mano meilužės. Ji vardu...

– Paklausime.

– Žinote, iš pradžių norėjau važiuoti toliau. Bet paskui... Žinau juk, kas teisingiausia tokioje situacijoje... Prisiekiu, neturiu su tuo nieko bendro.

– Ir mes taip manome, – ištaria Malina. – Turiu omenyje, mažai tikėtina, kad skambintumėt, jei būtumėt prie to prikišęs rankas.

– O kaip mano žmona? Ar jai būtina apie tai žinoti?

– Apie ką? – klausia Malina.

– Sakiau jai, kad būsiu darbe. Kepykloje „Karlssons Bageri", dirbu ten naktimis, bet iš ten važiuojama kitu keliu.

– Mums nėra reikalo jai ką nors pranešti, – atsako Malina, – bet ji vis tiek sužinos.

– Ką man jai pasakyti?

– Pasakykit, kad jautėtės žvalus ir nutarėt prasukti papildomą ratuką.

– Ji nė už ką nepatikės. Visada grįžtu nusivaręs kaip šuo. Ir dar tokiame šaltyje...

Malina ir Zekė susižvalgo:

– Gal turite mums dar kokios nors svarbios informacijos?

Peteris Lidbergas papurto galvą.

– Ar galiu važiuoti?

– Ne, – atsako Malina. – Ekspertai turi apžiūrėti jūsų automobilį ir paimti batų atspaudus. Turime patikrinti, ar po medžiu palikti tik jūsų pėdsakai. Dar turėsite pasakyti mūsų kolegoms savo meilužės vardą, pavardę ir telefono numerį.

– Reikėjo nestoti, – ištaria Peteris Lidbergas. – Būtų buvę geriau palikti jį kaboti. Juk anksčiau ar vėliau vis tiek kas nors būtų aptikęs.

Sustiprėjęs vėjas braunasi pro netikrus Malinos striukės pūkus, smelkiasi kiaurai per odą ir mėsą iki pat mažiausių kaulų čiulpų molekulių. Suaktyvėję streso hormonai padeda raumenims siųsti skausmo signalus į smegenis ir visą kūną apima maudulys. Malina mąsto, koks jausmas mirtinai sušalti. Žmogus miršta ne nuo šalčio, o nuo streso, negalintis palaikyti reikiamos temperatūros organizmas jaučia skausmą, ima dirbti didesnėmis apsukomis ir taip save apgauna. Kaip reikiant sušalęs žmogus pajunta viduje sklindančią šilumą. Tai apgaulė, plaučiai nebepajėgia kraujo prisotinti deguonies, žmogus vienu metu ima dusti ir užmiega, tačiau jaučia šilumą. Išgyvenę šią būseną kalba panašiai kaip skendę – pasakoja kritę vis žemyn ir žemyn, paskui kilę aukštyn į debesis, jutę švelnumą ir šilumą, matę baltą šviesą, pamiršę visą baimę. Malinos manymu, tas švelnumas tėra viso labo fiziologinė apgaulė. Mirties kerai, kad mes jai nesipriešintume.

Tolumoje pasirodo artėjantis automobilis.

Ekspertai? Taip greitai?

Vargu.

Greičiau jau hienos iš laikraščio „Östgöta Correspon-

denten", užuodusios metų nuotraukos titulo vertą vaizdelį. „Čia jis?" – šmėkšteli Malinai prieš pasigirstant grėsmingam ąžuolo šakos traškėjimui. Atsisukusi pažvelgia į besisupantį kūną ir pagalvoja: „Turbūt nelabai smagu ten kyboti. Luktelėk, tuoj padėsime tau nulipti."

4.

– Malina, Malina, ką turi man šį kartą?

Atrodo, kad šaltis praryja Danielio Hiogfelto žodžius, garso bangos nuslopsta kažkur pusiaukelėje. Vilki pūkinę striukę su kailine apykakle, jo judesiai tiesmuki, bet tuo pat metu elegantiški, spinduliuojantys pasitikėjimą savo pranašumu.

Žvilgsniai susitinka ir jo akyse Malina mato šypseną, šelmišką šypseną, sakančią, kad jis kai ką žino, istoriją, kurios ji nė už ką neatskleistų kam nors iš čia esančių. Ir išskaičiavimą: aš žinau, tu žinai ir aš tai panaudosiu, kad gaučiau tai, ko noriu, čia ir dabar. „Šantažas, – pagalvoja Malina. – Manęs tai neveikia. Kada ištrauksi savo kozirį, Danieli? Dabar? Kodėl gi ne? Puiki proga. Tik manęs neišgąsdinsi. Nors mes vienmečiai, tačiau skirtingi."

– Ar jis nužudytas, Malina? Kaip atsidūrė tame medyje? PRIVALAI ką nors man pasakyti.

Staiga Danielis atsiduria visai prie pat, jo nosis beveik paliečia jos:

– Malina?

– Daugiau nė žingsnio. Aš nieko nepasakosiu. Ir nieko NEPRIVALAU.

Žvilgsnis tampa dar labiau šelmiškas, tačiau Danielis nusprendžia atsitraukti.

Ties juosta aplink medį su kūnu vaikštančios fotografės aparatas spragsi be atvangos.

– Nelįsk taip arti, varna! – suriaumoja Zekė ir Malina akies krašteliu mato, kaip prie lėtai aparatą nuleidžiančios

ir reporterių automobilio link grįžtančios fotografės pasileidžia du uniformuoti policininkai.

– Vadinasi, Malina, jis nužudytas, jei taip saugote vietą. Gali juk ką nors pasakyti. Jei paklaustum manęs, pasakyčiau, kad į savižudybę nepanašu.

Ji stumteli Danielį į šoną, jaučia jo alkūnę savąja, nori grįžti atgal ir tęsti darbą, bet vietoj to girdi, kaip jis šūkteli jai, ir tyliai pagalvoja: „Kaip aš galėjau, velniai griebtų? Kaip galėjau būti tokia kvaila?“

Tada vėl atsisuka į žurnalistą:

– Nė žingsnio į laukus. Grįžkit į mašiną ir sėdėkite ten, o dar geriau – nešdinkitės. Čia tik spengiantis šaltis ir nieko daugiau, o kūną jau nufotografavot, ar ne?

Danielis šypsosi ištreniruota berniokiška šypsena, kuri, kitaip nei jo žodžiai, pjaute pjauna orą:

– Aš tik dirbu savo darbą, Malina.

– Tuoj pasirodys ekspertai ir taip pat dirbs savo darbą, daugiau nieko. Mes viską iš ten išsivešime.

– Aš baigiau! – šūkteli fotografė. Malina pagalvoja, kad ji vos aštuoneriais ar devyneriais metais vyresnė už Tuvę, ir susirūpina, ką dabar jaučia jos pliki pirštai ant fotoaparato.

– Jai šalta, – ištaria Malina.

– Panašu į tai, – atsako Danielis. Tada neatsigręždamas patraukia pro ją į automobilį.

Kai toptelėjo mintis, kad ji padės man nusileisti, pasijutau pavargęs nuo kabojimo. Tokia jau mano būsena. Supuosi niekur neskubėdamas. Esu vienoje vietoje ir visur tuo pat metu. Vis dėlto šiame medyje ramybės nerasiu, gal ji apskritai niekada manęs neaplankys. Dar nežinau.

Visi tie žmonės išsipūtusiais drabužiais.

Negi nesupranta, kokie jie paiki?

Gal manosi galintys apsiginti nuo šalčio?

Gal galėtų dabar jau mane nukelti?

Man pradeda atsibosti tas kabojimas ir jūsų žaidi-

mai apačioje po mano kojomis. Nors gal ir smagu žiūrėti, kaip pripėduojate sniege pėdsakų. Pramogauju stebėdamas, kaip jie pinasi ir išsiskiria, tarsi nepasiekiamuose smegenų užkaboriuose klaidžiojančios neramios mintys.

– Negaliu jo pakęsti, – ištaria Zekė žurnalistų automobiliui išnykstant šaltyje. – Jis kaip kokaino prisiuosčiusi hiperaktyvi siurbėlė.

– Dėl to, – atsako Malina, – ir yra toks geras savo srities specialistas.

Amerikietiškos Zekės metaforos išnyra, kai jų tikiesi mažiausiai. Malina daug kartų galvojo, iš kur jos atsiranda jo galvoje. Kiek žinanti, Zekė niekada nesižavėjo populiariąja amerikietiška kultūra, vargu net ar pasakytų, kas toks yra Filipas Marlou*.

– Jei jau toks protingas, tai ko smirsta regioniniam laikraštpalaiky?

– Gal jam čia patinka?

– Kurgi ne.

Tada Malina nukreipia žvilgsnį į kūną.

– Kaip manai, koks jausmas taip kaboti?

Žodžiai pakimba ore.

– Tai tik mėsa, – atsako Zekė. – Bejausmis mėsos gabalas. Kad ir kas tas žmogus buvo, jo čia jau nėra.

– Ir vis dėlto dar gali mums šį tą papasakoti, – ištaria Malina.

Pūkine striuke vilkinti Karin Juhanison, Kriminalistinės technikos laboratorijos (KTL) analitikė, patologė ir tyrinėtoja, puse etato dirbanti nusikaltimo vietos tyrėja Linšiopingo policijoje, guviai daužo rankomis sau per šonus. Elegantiškas kūnas, atliekantis neelegantiškus judesius. Smulkūs pūkeliai kyla į orą tarsi keistos formos snaigės. Malina galvoja, kad, sprendžiant iš puikiai prikimštų

* Philipas Marlow – kino personažas, privatus detektyvas.

pagalvių, striukė turėjo būti labai brangi.

Net ir su kailine kepure ir nuo vasario šalčio įraudusiais skruostais Karin primena kiek vyresnę Rivjeros princesę, tokią kaip vidutinio amžiaus Fransuaza Sagan*, kurios gyvenimo džiaugsmo netemdo joks debesėlis. Ir aiškiai per graži tokiam darbui. Jos oda vis dar įrudusi po atostogų Tailande per paskutines Kalėdas. „Kartais, – pagalvoja Malina, – norėčiau gyventi taip, kaip Karin. Būti ištekėjusi už pinigų ir nerūpestingo gyvenimo."

Jos artėja prie kūno atsargiai, kojas statydamos į jau esančias pėdas.

Karin gilinasi į technines detales. Stengiasi nežiūrėti į nuogą kūną medyje, riebalus, odą, tai, kas kitados buvo veidas. Negalvoja apie išsipūtusio kūno smegenyse šmėžavusias mintis, kurios dabar lėtai, tarsi bloga pranašaujantis šnibždesys apgaubia miestą, lygumą ir miškus; skundas, kurį galima nutildyti tik vienu būdu – atsakius į klausimą: „Kas tai padarė?"

„Ką matai, Karin?"

„Žinau, – galvoja Malina. – Tu matai objektą, varžtelį arba veržlę, aparatą, kurį reikia išanalizuoti ir perskaityti jame įrašytą informaciją."

– Vargu ar bus pats ten užsilipęs, – ištaria Karin, stovėdama beveik tiesiai po kūnu. Ji ką tik nufotografavo aplinkui esančius batų atspaudus, šalia padėjusi liniuotę. Net jei tai greičiausiai tik jų pačių ir Peterio Lidbergo pėdsakai, vis tiek reikia patikrinti.

Malina neatsako, tik paklausia:

– Kaip manai, kiek laiko jis miręs?

– Neįmanoma pasakyti vien užmetus žvilgsnį. Turiu dirbti be išankstinių prielaidų. Atsakymus į visus klausimus gausime atlikę skrodimą.

Atsakymas, kurio ir buvo galima tikėtis. Malina užsigalvoja apie Karin įdegį, gerai prikimštą striukę ir apie

* Françoise Sagan – prancūzų rašytoja ir dramaturgė.

tai, kaip vėjas košia per jos pačios „Stadion“ parduotuvėje įsigytą apdarą.

– Prieš nukeldami turime ištirti dirvą, – ištaria Karin. – Reikės paskambinti į Kvarną kariškiams ir paprašyti šildytuvo, taip pat turėsime pastatyti palapinę, kad ištirptų visas sniegas.

– Ar viskas nepavirs į košę? – paklausia Malina.

– Tik jei šildysime per ilgai, – atsako Karin. – Jie galės palaikyti agregatą čia porą valandų, jei tik nėra išvežę kur nors kitur.

– Nereikėtų jo ten palikti ilgai kyboti, – sako Malina.

– Lauke trisdešimt trys laipsniai šalčio, – atšauna Karin. – Tokiame speige kūnui nieko neatsitiks.

Zekė paliko variklį dirbti tuščiomis apsukomis, temperatūrų skirtumas viduje ir lauke siekia mažiausiai keturiasdešimt laipsnių. Iškvepiamas oras pavirsta kristalais ant šoninių langų.

Malina atsisėda į keleivio sėdynę.

– Greičiau uždaryk duris, – sušnypščia Zekė. – Ar ponia Juhanison kontroliuoja padėtį?

– Atsiveš šildytuvą iš Kvarno.

Atvyko dar du patrulių automobiliai ir pro apšarmojusį stiklą Malina mato, kaip Karin diriguoja lauke uniformuotiems policininkams.

– Galime jau važiuoti, – ištaria Zekė.

Malina linkteli.

Pravažiuojant Šioviko vaisių auginimo ūkį, Malina įjungia radiją ir suranda stotį P4. Sena bičiulė Helena Aneman veda laidą kasdien nuo septintos iki dešimtos.

Laikrodis prietaisų skydelyje rodo 08.38.

Švelnus draugės balsas pasigirsta nutilus dainai „A whiter shade of pale“.

– Skambant paskutinei dainai pasidairiau laikraščio tinklalapyje. Šiandien Linšiopinge nepaprasta diena, mieli klausytojai. Turiu omenyje ne šaltį. Policija rado

nuogą vyrą lygumoje augančiame ąžuole, važiuojant Vretos vienuolyno kryptimi.

– Greitai apsisuko, – perrėkia radiją Zekė.

– Toks jau tas Danielis, – ištaria Malina.

– Danielis?

– Norite pradėti dieną sukrečiančiais vaizdais? – kalba aksominis balsas per radiją. – Tuomet apsilankykite laikraščio tinklalapyje. Pamatysite kiek neįprastą paukštį medyje.

5.

Danielis Hiogfeltas atsilošia darbo kėdėje. Paslankus atlošas paklusniai linksta atgal.

Jis supasi pirmyn atgal, visai kaip senelio supamajame krėsle trobelėje Vikbulandete, ši sudegė netrukus po to, kai močiutė visiems laikams užmerkė akis ligoninėje. Iš pradžių Danielis pažvelgia pro langą į Uosto gatvę, paskui į redakcijos biurą, virš kompiuterių palinkusius kolegas. Daugelis abejingi savo darbui, patenkinti tuo, ką turi, ir labai labai pavargę. „Baisiausias žurnalisto priešas yra nuovargis, – pagalvoja Danielis. – Jis viską griauna ir gadina."

„Aš nesu pavargęs."

„Nė kruopelės."

Jis paminėjo Maliną straipsnyje apie vyrą medyje.

Malina Fors iš Linšiopingo policijos nenori atskleisti jokių...

Pirmyn atgal.

Visai kaip daugelis jo stebėtų nusikaltimų tyrimų.

Maigomų klaviatūrų tarškėjimas, žmonių balsai biure ir rūgštus kavos kvapas.

Daugelis jo senųjų kolegų yra produktyvūs, tačiau cinikai. Jis ne toks. Stengiasi išlaikyti tam tikrą pagarbą žmonėms, iš kurių istorijų ir nelaimių valgo duoną.

Nuogas vyras medyje. Pakartas.

Tikras išganymas tam, kuriam reikia kažkuo užpildyti laikraščio puslapius ir parduoti.

Tačiau ir dar kai kas.

Miestas prabus iš miego. Galima neabejoti.

„Man gerai sekasi, nes moku žaisti „žurnalistinį“ žaidimą, be to, sugebu išlaikyti atstumą ir vaidinti žmogų.“

Ciniška?

Uosto gatvė žiemos gniaužtuose.

Sujaukta patalynė Malinos Fors bute. Vos už dviejų kvartalų.

Sveno Šiomano kakta išvagota raukšlių, pilvas atsikišęs, o džinsiniai marškiniai sukišti į rudas vilnones kelnes. Veidas lygiai tokios pat negyvos pilkos spalvos, kaip ir jo švarkas. Ploni žili plaukai lygiai tokio paties baltumo kaip lenta, prie kurios jis dabar stovi. Svenas linkęs kviesti į susirinkimus nedideles grupeles, o kitus susijusius asmenis informuoja vėliau. Jo įsitikinimu, kitose policijos nuovadose šaukiami dideli susirinkimai niekada nebus tokie produktyvūs.

Pradeda taip, kaip įprasta tokio pobūdžio susitikimuose, kai imama tirti nauja svarbi byla. Turi būti gautas atsakymas į klausimą „kas?“, o jis yra atsakingas, kad viskas pajudėtų iš mirties taško, jis turi nurodyti kryptį, padėsiančią rasti atsakymus: „jis“, „ji“, „jie“.

Susirinkimų salėje tvyro apgaulinga, tarsi užnuodyta tyla. Visi penki dalyvaujantys policininkai žino, kad ore kabantis klaustukas gali paveikti ir pakeisti viso krašto, regiono, šalies ar net viso pasaulio gyvenimą.

Salė įrengta pirmame aukšte, vienose iš senų kareivinių AI rajone. Maždaug prieš dešimtmetį, išformavus pulką, kareivinės buvo pertvarkytos į policijos nuovadą. Kareiviai išvyko, įsikėlė tvarkos sergėtojai.

Pro grotuotus langus matosi apsnigta dešimties metrų

pločio veja, už jos – tuščias ir nykus žaidimų parkas. Sūpynės ir lipynės nudažytos ryškiomis spalvomis, tačiau šaltis išmargino jas pilkomis dėmėmis.

Už parko, pro didelį vaikų darželio langą Malina mato žaidžiančius, lakstančius ir į savo pasaulio rūpesčius pasinėrusius vaikus.

Tuvė.

Prabėgo nemažai laiko nuo tada, kai ji irgi ten dūko.

Malina paskambino jai iš automobilio. Tuvė buvo beeinanti pro duris:

– Tai aišku, kad atsikėliau.

– Apsirenk šilčiau.

– Gal manai, kad pati nesusiprotėsiu?

Zekė:

– Tokie jau tie paaugliai. Kaip lenktyniniai žirgai hipodrome. Niekada nedaro taip, kaip norėtum.

Kartais, tirdami sunkius smurtinius nusikaltimus ir iškabinę susirinkimų salėje nuotraukas, jie užtraukia žaliuzes. Tam, kad darželinukai nepamatytų vaizdų, kuriuos, be jokios abejonės, mato kasdien per televizorių, kai kambaryje mirksinčiame ekrane iškyla reginiai, pagal kuriuos vaikai mokosi tikėti savo akimis.

Perpjauta gerklė. Ant stulpo pakabintas sudegęs lavonas. Išpampęs skenduolis apsemtame mieste.

Pasigirsta prikimęs Šiomano balsas, tariantis tuos pačius kaip visada žodžius:

– Ir ką gi čia turime? Gal kam nors kyla minčių? Niekas nepaskambino ir nepranešė apie dingimą. Jei kas nors būtų ko nors pasigedęs, dabar jau apie tai žinotume. Taigi, ką manote?

Stovinčio vyro klausimas prie pailgo stalo sėdintiems žmonėms. Pirštas, paspaudęs mygtuką „Play“, žodžiai kaip muzika, tarp keturių sienų aidintys trapūs ir šaižūs tonai.

Kalbėti pradeda Juhanas Jakobsonas. Matosi, kad jis laukė galimybės išgirsti savo paties balsą, norėjo pasakyti

bent ką nors, kad tik pabėgtų nuo savo nuovargio.

– Akivaizdu, kad tai ritualinė žmogžudystė.

– Mes tiksliai nežinome, ar jis apskritai buvo nužudytas, – atsako Svenas Šiomanas.

– Negalime būti tikri, kol Juhanison nebaigs savo darbo. Vis dėlto galime daryti prielaidą, kad jis buvo nužudytas. Tas aišku.

Dėl nieko niekada negali būti tikras, Malina. Kol tiksliai neišsiaiškini. Iki to – nežinomybė.

– Panašu į ritualinę žmogžudystę.

– Iš pradžių atsiribokime nuo bet kokių prielaidų.

– Mes nežinome, kas jis toks, – sako Zekė. – Iš pradžių būtų neblogai išsiaiškinti jo tapatybę.

– Gal kas nors paskambins. Nuotraukos jau laikraštyje, – ištaria Juhanas, o iki tol tylėjęs Biorjė Sverdas atsidūsta:

– Tos nuotraukos? Jose nesimato veido.

– Bet kiek tokių sunkiasvorių gali būti šiose apylinkėse? Netrukus kas nors turėtų susidomėti, kur dingo tas stručkis.

– Nebūk toks tikras, Juhanai, – įsiterpia Malina. – Mieste pilna žmonių, kurių dingusių niekas nepasigestų.

– Bet jis ypatingos išvaizdos, jo kūnas...

– Jei pasiseks, – nutraukia Svenas Juhaną, – kas nors paskambins. Iš pradžių palaukime įvykio vietos tyrimo ir skrodimo rezultatų. Tada galėsime pasibelsti į kaimynystėje gyvenančiųjų duris ir paklausinėti, gal kas nors matė ar girdėjo ką nors mums įdomaus. Kaip žinote, turime rasti atsakymą į vieną klausimą.

„Svenas Šiomanas..." – pagalvoja Malina.

Dar ketveri metai iki šešiasdešimt penkerių, ketveri metai infarkto rizikos, ketveri metai viršvalandžių, ketveri metai jo žmonos rūpestingai gaminto gardaus, bet, ak, tokio riebaus maisto. Ketveri metai per mažai judant. *Moteris našlėmis paverčiantis pilvas.* Vis dėlto Sveno lūpomis kalba išmintis ir patirtis, neįkyri ir neegoistiška tvarka.

– Malina ir Zekė bus atsakingi už paruošiamąjį tyrimą, – sako Svenas. – Aš pasirūpinsiu, kad gautumėte viską, ko tam reikės. Kiti du turės jiems kuo galėdami padėti.

– Aš mielai imčiausi šio darbo, – ištaria Juhanas.

– Juhanai, yra ir kitos veiklos, – įsiterpia Biorjė. – Deja, negalime sau leisti prabangos gilintis tik į vieną bylą.

– Ar susirinkimas baigtas? – klausia Zekė, tuo pat metu kildamas nuo kėdės.

Vos visiems atsistojus atsidaro durys.

– Galite vėl atsisėsti.

Karimo Akbaro žodžiuose skamba visas jo raumeningame trisdešimt septynerių metų kūne glūdintis autoritetas. Jis atsistoja greta Sveno Šiomano ir lukteli, kol kiti keturi policininkai vėl sukrenta į kėdes.

– Patys suprantate, koks svarbus šis atvejis, – ištaria Karimas, o Malina pagalvoja, kad jis kalba be menkiausio akcento, nors į Švediją atvyko būdamas dešimties. Šneka kaip tikrų tikriausias švedas.

– Kaip svarbu, – tęsia toliau, – šitą reikalą ištirti.

Tarsi būtų kalbama apie pranešimo struktūrizavimą prieš ginantis disertaciją.

Pastangos ir darbas.

Pradėjęs nuo gilaus minuso ir norėdamas pasiekti didelį pliusą, negali pasitikėti atsitiktinumais. Karimas yra parašęs šiuo laikotarpiu itin aktualių ir kontroversiškų straipsnių į „Svenska Dagbladet“ ir „Dagens Nyheter“. Jo pažiūros nepaliko abejingų: imigrantai turi kelti sau aukštus reikalavimus, o pašalpų dydis turi būti susietas su švedų kalbos žiniomis jau po metų. Norėdamas tapti visateisiu visuomenės nariu, turi kaip reikiant paplušėti.

Jo veidas šmėžavo televizijos debatų laidose. *Kelkime reikalavimus, išlaisvinkite kiekvieno viduje slypinčią galią. Pažvelkite į mane – tai įmanoma. Aš – gyvas pavyzdys.*

„O ką, jei nesi toks ryžtingas?“ – pagalvoja Malina.

Kai kurie jau gimsta abejodami.

– Mes žinome, kad būtent tai ir yra mūsų užduotis – sutvarkyti tokius reikalus, – tarsteli Zekė ir Malina mato, kaip Juhanas su Biorje slapta šypteli, o Svenas nutaiso miną, kuri reiškia: „Raminkis, Zeke, leisk jam pabaigti kalbą; tai, kad tu neieškai priekabių, dar nereiškia, kad esi jam tik įrankis." *Dėl Dievo meilės, Martinsonai, suauk pagaliau.*

Karimas dėbteli į Zekę, jo žvilgsnis sako: „Parodyk man šiek tiek pagarbos ir nekalbėk tokiu tonu." Tačiau Zekė nė kiek neišsigąsta. Taigi Karimas tęsia:

– Laikraščiai ir žiniasklaida skirs šiam įvykiui didelį dėmesį, o aš turėsiu atsakyti į begalę klausimų. Tyrimas turi būti baigtas greitai, privalome parodyti Linšiopingo policijos efektyvumą.

Malina galvoja, kad Karimo žodžiai skamba tarsi kalbant su kauke. Paprastai taip niekas nešneka. Prieš ją stovintis stiprus žmogus vaidina stiprų žmogų, kai iš tiesų norėtų atsipalaiduoti ir parodyti savo... taip, ką?.. pažeidžiamumą?

Tada Karimas atsisuka į Sveną.

– Kaip paskirstėte jėgas?

– Pagrindinė atsakomybė tenka Fors ir Martinsonui. Suteiksime jiems visas būtinas priemones. Jakobsonas ir Sverdas padės kiek galėdami. Andersonas serga, o Degerstad išvykusi į mokymus Stokholme. Štai taip.

Karimas giliai įkvepia ir prieš iškvėpdamas palaiko orą savo galinguose plaučiuose.

– Padarysime taip: parengiamojo tyrimo vadovas ir pagrindinis atsakingas asmuo kaip visada esi tu, Svenai, o kiti keturi bus komandos nariai. Visa kita palauks. Tai prioritetinė byla.

– Bet...

– Bus taip, kaip pasakiau, Martinsonai. Neabejoju tavimi ir Fors, tačiau dabar turime sutelkti jėgas...

Sveno pilvas dar labiau išsipučia, o raukšlės kaktoje pagilėja.

– Gal susisiekti su Valstybine kriminalinės policijos valdyba? Formaliai dar net nežinome, ar jis apskritai buvo nužudytas.

– Jokių valstybinių valdybų. Susitvarkysime patys. Raportuosi man kas tris valandas arba vos tik paaiškės kas nors svarbaus.

Salėje skamba ką tik užtrenktų durų aidas.

– Girdėjote, ką jis sakė. Pasiskirstykite darbais ir raportuokite man.

Vaikų darželio langas tuščias. Po šachmatinėmis užuolaidomis supasi geltonas Kolderio* mobilis.

Mėlyna oda su išsitaškiusiais riebalais.

Sudaužytas ir vienišas lediniame vėjyje.

„Kas tu buvai?“ – galvoja Malina.

„Grįžk ir papasakok apie save.“

6.

Dabar pastatėte po manimi palapinę. Žalia jos spalva vakarėjant pilkėja. Žinau, kad jums ten viduje šilta, tačiau šiluma nepasiekia manęs.

Ar apskritai dar galiu jausti šilumą? Ar kada nors galėjau? Gyvenau kažkur kitur, už jūsų pasaulio ribų. Užtat kokia laisvė paskui.

Bet man daugiau nereikia jūsų šilumos, bent jau tokios, prie kurios esate pratę. Šiluma yra aplink mane, aš nesu vienišas, tiksliau, būtent toks, aš esu vienatvės branduolys. Gal toks buvau ir būdamas gyvas? Vidinė vienatvės materija, paslaptis, kurią bandome atspėti, cheminė reakcija, paprastas, tačiau viską aprėpiantis procesas mūsų smegenyse, duodantis impulsą pojūčiams, kurie savo ruožtu padeda suvokti mus supančią tikrovę. Šviesos negęsta dieną

* Alexanderis Calderis – amerikiečių skulptorius, ištobulinęs nesistemingai judančias kinetines skulptūras – „mobilius“.

naktį galvas laužančių mokslininkų laboratorijose. Nulaužę tą kodą žinosime atsakymus į visus klausimus. Tada galėsime atsipūsti. Juoktis ir šaukti iš džiaugsmo. Nebesukti galvos. Bet iki to?

Siekti, dirbti, ieškoti atsakymų į visus įmanomus klausimus.

Manęs nestebina tai, ko ieškote.

Sniegas tirpsta, varva upeliais, bet jūs nieko nerasite. Išmontuokite palapinę, atsivežkite kraną ir nukelkite mane. Aš – ne šio medžio vaisius, man čia ne vieta. Pusiausvyra pažeista, o ir šaka ima braškėti. Net ir medis protestuoja, nejau negirdite?

Taip, tiesa, jūs juk visi kurti. Tik pamanykite, kaip greitai žmogus pamiršta minties galią ir kaip toli ji gali nunešti.

– Mama, ar nematei mano akių šešėlių?

Iš vonios sklindantis Tuvės balsas nekantrus, irzlus ir pavargęs, nors tuo pat metu kupinas atkaklaus, beveik gąsdinančio ryžto.

Akių šešėliai? Malina negali prisiminti, kada Tuvė dažėsi pastarąjį kartą. Tikrai ne vakar. Kažin, kuo šis vakaras toks svarbus?

– Tau reikia šešėlių? – šūkteli ant sofos įsitaisiusi Malina. Ką tik prasidėjo žinios, vyras medyje – trečias reportažas, iš karto po ministro pirmininko kalbos ir kažkokio mokslininko meteorologo išvedžiojimų, kad dabartiniai šalčiai yra galutinis klimato raidos pokyčių įrodymas ir artėja naujas ledynmetis, kai visą šalį padengs metriniai granito kietumo kristalai.

– Tai kam tada klausčiau, jei nereikėtų?

– Eini į pasimatymą?

Vonios kambaryje įsigali tyla, paskui pasigirsta vienišas „velnias!“, kai ant grindų su trenksmu nulekia ant spintelės stovinti kosmetinė. Tada:

– Štai kur jie. Radau, mama.

– Gerai.

Reporteris iš „Östnytts“ redakcijos stovi prie tamsoje skendinčios nusikaltimo vietos. Prožektorius apšviečia toliau esančią palapinę. Medyje beveik galima įžvelgti kūną, bet tik tada, jei žinai, kur jis kabo.

– Esame spengiančio speigo sukaustytuose laukuose už poros dešimčių kilometrų nuo Linšiopingo. Policija...

„Žmonės visoje šalyje mato tą patį vaizdelį, – galvoja Malina, – ir nori žinoti tą patį: kas jis toks, kaip ten atsidūrė ir kas tai padarė?“

„Televizijos žiūrovų akyse aš esu tiesos nešėja, kurios užduotis – sukišti blogį už grotų ir po devyniais užraktais. Iš manęs tikimasi, kad nerimą paversiu saugumu, bet tikrovėje ne viskas taip paprasta. Tikrovė visada yra niuansų kupinas neaprėpiamas eskizas, prasmė slypi visur ir niekur, laikrodis nenumaldomai skaičiuoja minutes, tik tak, tik tak, o laukiantys kažko naujo, aiškesnio ir geresnio vis labiau nekantrauja.“

– Mama, ar galiu pasiskolinti tavo kvepalus?

Kvepalus?

Ji tikrai eina į pasimatymą. Jei taip – į pirmą. Tada: kas, kur, kada? Tūkstantis klausimų, nuojautų ir nerimo šešėlių šmėkšteli galvoje per trumpą sekundės dalį.

– Su kuo susitinki?

– Su niekuo. Ar galiu pasikvėpinti?

– Žinoma.

– ...kūnas vis dar kabo.

Kamera pasukama į šoną, tamsoje matosi virš palapinės besisūpuojantis kūnas. Malina nori perjungti kanalą, bet tuo pat metu knieti pažiūrėti toliau. Toliau rodomi epizodai iš popietinės spaudos konferencijos. Puikiai išlygintu kostiumu vilkintis Karimas Akbaras kalba didžiojoje susirinkimų salėje. Juodi plaukai sušukuoti atgal, veidas rimtas, bet akys nesugeba nuslėpti, kaip jam patinka būti prožektorių šviesoje, kas, regis, suteikia jam jėgų.

– Vis dar nežinome, ar jis buvo nužudytas.

Priekyje matosi TV4 mikrofonai. Iš žurnalistų būrio

pasigirsta klausimas, ji atpažįsta Danielio Hiogfelto balsą:

– Kodėl nenuimate kūno?

Danieli.

Ką čia dirbi?

Karimas atsako kaip į savaime suprantamą dalyką:

– Dėl tyrimui svarbių techninių detalių. Iš tiesų kol kas dar nieko nežinome. Dirbame atsiriboję nuo bet kokių prielaidų.

– Mama, gal matei mano raudoną megztuką? – dabar Tuvės balsas pasigirsta iš jos pačios kambario.

– Ar pažiūrėjai komodoje?

Po kelių mirksnių pasigirsta triumfuojantis balsas:

– Štai kur jis!

„Gerai“, – pagalvoja Malina ir susimąsto, ką reiškė ir dar reikš atsiribojimas nuo prielaidų. Trijų kilometrų spinduliu nuo medžio esančių sodybų apvažiavimas, beldimasis į ūkininkų duris, pašnekesiai su važiuojančiais pro šalį visuomeniniu transportu, sėdinčių namuose ir turinčių nedarbingumo lapelius kalbinimas.

„A, šit kaip... Ne, aš nieko nemačiau... Tokiu metu miegu. Spaudžiant tokiam šalčiui sėdžiu namuose. Rūpinuosi savo reikalais, o į kitų nekišu nosies, taip geriausia...“

Juhanas, Biorjė, ji, Zekė... Visi liko nieko nepešę – niekas nieko nežinojo, tarsi pusantro šimto kilogramų sveriantis kūnas būtų pats atskridęs ir įkišęs galvą į kilpą, kad sulauktų šiek tiek dėmesio.

Vėl diktoriaus balsas:

– Žinoma, mes ir toliau stebėsime tyrimo eigą.

Po pauzės:

– Londone...

Svetainės tarpduryje pasirodo Tuvė:

– Skaičiau apie tai internete. Čia tavo byla?

Tačiau Malina negali atsakyti į dukters klausimą. Sėdi su atvipusiu iš nuostabos žandikauliu. Šiandien lovelėje miegojęs vaikas, vos prieš penkiolika minučių į vonios kambarį nuėjusi mergaitė neatpažįstamai pasikeitė. Pasidažė,

susikėlė plaukus ir kažkas įvyko. Dukters išvaizdoje atsirado kažkas moteriško.

– Mama, ar girdi mane?

– Bet ir graži gi tu.

– Na, einu į kiną.

– Tai mano byla.

– Tai gerai, kad rytoj važiuoju pas tėtį. Galėsi padirbėti ilgiau.

– Tuve, būk gera, nekalbėk taip.

– Man metas. Grįšiu vienuoliktą. Kai baigsis paskutinis seansas. Prieš tai pasėdėsime kavinėje.

– Su kuo eini?

– Su Ana.

– O ką pasakysi, jei aš tuo netikiu?

Tuvė gūžteli pečiais.

– Naujausias filmas su Tomu Kruzu, – tada Tuvė pasako filmo pavadinimą, kurio Malina niekada nėra girdėjusi. Nors skaitomas knygas Tuvė renkasi itin kruopščiai, filmus žiūri visus iš eilės.

– Nieko apie jį negirdėjau.

– Mama, tu juk nieko apie tai neišmanai...

Tuvė apsigręžia ir dingsta iš Malinos regos lauko. Girdi ją besikuičiančią prieškambaryje. Šūkteli:

– Gal tau reikia pinigų?

– Ne.

Malina netiki ir norėtų ją pasekti, bet žino, kad taip elgtis negalima ir nedera. O gal kaip tik derėtų?

– Iki.

Nerimas.

Juhanas Jakobsonas, Biorjė Sverdas, Zekė, visi tėvai jį jaučia.

Lauke šalta.

– Iki, Tuve.

Malina lieka bute viena.

Nuotolinio valdymo pulteliu išjungia televizorių.

Atsilošia sofoje ir gurkšteli tekilos, kurios įsipylė po

vakarienės.

Ji su Zeke važiavo į Borensbergą apklausti Peterio Lidbergo meilužės. Maždaug keturiasdešimties moteris, nei graži, nei bjauri, tiesiog viena iš daugelio moterų, trokštančių gyventi ir kažkuo užpildyti kasdienybę. Pavaišino juos kava ir naminėmis bandelėmis. Sakė esanti vieniša ir neturinti darbo. Pasakojo, kaip stumianti dienas, ieškodama darbo visur, kur tik įžvelgė bent menkiausią galimybę jį gauti. „Sunku, – kalbėjo Peterio Lidbergo meilužė. – Arba esu per sena, arba neturiu reikiamo išsilavinimo. Bet galų gale viskas turėtų susitvarkyti.“

Moteris patvirtino Lidbergo pasakojimą. Tuomet palingavo galva: „Gerai, kad važiavo tuo keliu. Kas žino, kiek dar kūnas būtų prakabojęs tokiame šaltyje niekieno nepastebėtas.“

Malina apžiūrinėjo ant palangės sustatytas porcelianines figūras. Šuo, katė, dramblys. Moteriai draugiją sudarė nedidelis zoologijos sodas.

– Jūs jį mylite? – paklausė Malina.

Zekė instinktyviai papurtė galvą.

Tačiau moteris nė kiek neįsižeidė.

– Ką, Peterį? Ne, visai ne, – nusijuokė. – Juk žinote, ko mums, moterims, reikia. Trupučio draugijos.

Malina dar giliau susmunka į sofą. Galvoja apie Janę, kokiais žodžiais galėtų jį apibūdinti. Kartais jis yra tarsi virš jos kabantis sunkus juodas šešėlis. Už lango ji mato Šventojo Lauryno bažnyčios bokštą, laukia pasigirstančio varpų skambesio, bando įsiklausyti, ar nėra tamsoje šnibždančių balsų.

Jei nebūtumėte kurti, girdėtumėte lūžtančią šaką. Išgirstumėte pasiduodančių plaušų traškėjimą ir mano mėsos skrodžiamo šalto oro švilpesį. Tu, kuris stovi kaip tik ten, kur aš nukrisiu, turėtum mestis į šoną, bet nieko panašaus neatsitinka. Mano kilogramai šlumšteli tiesiai į palapinę, tarsi degtukus laužydami aliumininius rėmus,

ir visa ta jūsų konstrukcija eina šuniui ant uodegos. O tu, nelaimingas uniformuotas policininke, stovintis kaip tik ten, kur aš drimbu, iš pradžių suvoki, kad kažkas į tave pataikė, ir tik paskui pajunti mano svorį, kai sušalusi masė prislegia tave prie žemės. Ir kai kažkas tavo viduje, nežinai dar kur, sulūžta. Bet esi gimęs po laiminga žvaigžde, tai viso labo vienas rankos kaulas, tikrai ne tai, ko gydytojai negalėtų sutvarkyti. Ranka sugis, panašu, kad net ir būdamas miręs niekam nekeliu grėsmės.

Nenukabinote manęs, kad ir kiek prašiau, todėl turėjau įkalbėti medį. Tiesą sakant, jis irgi buvo pavargęs laikyti mane ant pačios seniausios šakos. Šakelė savo jau vis tiek atgyveno, pasakė ąžuolas, taigi prašome kristi. Tėkškis žemyn, ant palapinės, ir sukelk ten šiokią tokią suirutę.

Ir štai guliu čia ant rėkiančio policininko, aplinkui tikra balsų, palapinės rėmų ir brezento košė. Į ausį riaumoja šildytuvas. Aš nejaučiu jo skleidžiamos šilumos, tačiau žinau ją čia esant. Po savo rankomis jaučiu nuo šilumos sudrėkusią, maloniai šlapią žemę, tarsi būtų kokio gyvo padaro viduriai.

Maliną pažadina Tuvės balsas.

– Mama, mama, aš jau grįžau. Gal verčiau eitum į lovą?

„Kur aš? Laida baigėsi? Tuvė? Buvai išėjusi?“

– Ką?

– Užmigai ant sofos. Aš ką tik grįžau iš kino.

– A, taip, tikrai.

Malina iš lėto bunda. Ją apninka abejonės. Pati, pridariusi kvailysčių, visada pažadindavo tėtį, norėdama parodyti, kad viskas gerai. Abejonėms nespėjus sustiprėti, Tuvė paklausia:

– Mama, tu pasigėrei?

Malina trinasi akis.

– Ne, tik gurkštelėjau truputį tekilos.

Priešais stovi puslitrinis statinėse brandintos tekilos butelis, kurį nusipirko grįždama iš nuovados. Trečdalis

tuščias.

– Puiku, mama, – tęsia Tuvė, – gal tau padėti nusigauti iki lovos?

Malina purto galvą.

– Tuve, taip nutiko tik kartą. Kai turėjai padėti man nusikasti iki lovos. TIK KARTĄ.

– Du.

Malina linkteli.

– Du.

– Tada labanakt, – sako Tuvė.

– Saldžių sapnų, – atsako Malina.

Laikrodis ant stalelio rodo be penkiolikos dvylika. Iš nugaros Malina pastebi, kad Tuvės plaukai išleisti ir dabar ji vėl atrodo kaip maža mergaitė.

Stiklinėje dar yra šiek tiek tekilos. Butelyje – dar daugiau. Gal dar burnelę? Ne. Nėra reikalo. Malina sunkiai pakyla ir linguoja į miegamąjį.

Neturi jėgų nusirengti, krenta į lovą su drabužiais.

Sapnuoja sapnus, kurie geriau liktų nesusapnuoti.

7.

Vasario 3 d., penktadienis

Džiunglės tankiausios naktį.

Drėgmė, ropinėjantys padarai, aštrūs spygliai, gyvatės, vorai, šimtakojai ir per naktį miegmaišyje atsirandantis pelėsis.

Jie leidžiasi oro uoste. Nesuskaičiuojama daugybė mažų žiburėlių, žvaigždžių nusėtas dangus ant žemės. Rusų gamybos lėktuvas „Tupolev“ leidžiasi vertikaliai, kaip sraigtasparnis. Vėjas plėšia sparnus, siela plazda ankštoje patalpoje, aplinkui stovi vaikai ir mama. Tuvė, tada dar mažytė: „Ką čia veiki, tėti? Turėtum būti namuose, su manimi.“ Aš tuoj, tuoj... Jie išsikrauna, veržiasi iš lėktuvo

vidurių. Maistas, vamzdžiai tualetams, jie artėja tamsoje, matosi tik akys, tūkstančiai akių, kuriomis turi pasitikėti, alkanų žmonių išsigandęs murmesys ir automatų salvės, atgal, kitaip padarysime tai, ko nepadarė hutai. Žingsnis atgal ir šimtakojis jau lipa mano koja, auga pelėsiai, Kigalis, Kigalis, Kigalis, visur siekiantys sapno čiuptuvai.

Nuimkite tą prakeiktą šimtakojį.

„Jane! – sušunka kažkas. – Tuvė? Malina? Melinda? Peras?"

Nuimkite...

Kažkas dar gyvam žmogui nupjauna koją ir meta į puodą su verdančiu vandeniu. Paskiau ėda pirmas, tik vėliau likučius leidžia pasidalyti vaikams. Tai niekam nerūpi, bet už pieno vagystę iš gyvųjų baudžiama mirtimi.

„Nešaudykit į jį, – sakau aš, – nešaudykit."

Jis alkanas. Dešimties metų, didelių, geltonai baltų akių. Vyzdžiai plečiasi ateinant supratimui, kad viskas baigsis čia ir dabar. *Tavęs taip pat negaliu išgelbėti.*

Tada jūs šaudote.

„Šunys, šunys, šunys, hutai, hutai, hutai!" – aidi jūsų riksmai. Dėl jūsų godumo, jūsų prakeikto žmogiškumo noriu paskandinti jus tualetuose, kuriuos jums ir pastatėme, kad šiltinė, cholera ir visa kita velniava neišguldytų jūsų visų, ko net hutai nepajėgė padaryti.

Jane. Tėti. Grįžk namo.

Prakiuro brezentas?

Velnioniškai šlapia. Ar bent šimtakojai gali ištverti tą lietų?

Velnias, kaip degina! Prakeikti negrai!

Nekelk prieš mane tos mačetės, nekirsk, nekirsk, ne, ne, ne! Riksmas aidi kambaryje, už sapno ir miego karalystės ribų, vienatvės persmelktame miegamajame. Patalynė šlapia nuo prakaito.

Jis atsisėda lovoje. Tarp keturių sienų dar skamba riksmo aidas.

Paliečia ranka medžiagą.

Kiaurai permirkusi. Kad ir kaip būtų šalta lauke, viduje visada taip karšta, kad prakaitas liejasi upeliais.

Kažkas ropoja koja.

„Sapno likučiai", – pagalvoja Janas Erikas Forsas ir keliasi pasiimti iš prieškambaryje stovinčios spintos naujos patalynės. Toji spinta – palikimas. Vienišą namą miške už poros kilometrų nuo Linšiopingo Malmsleto kryptimi jiedu su Malina nusipirko iškart, kai gimė Tuvė.

Einant iš miegamojo, po kojomis girgžda grindų lentos.

Prie Biorjės Sverdo kojų loja šunys.

Vilkšuniams neegzistuoja rytmečio šaltis net ir penktą ryto. Jie tiesiog džiaugiasi jį matydami ir nekantriai laukia, kada galės palakstyti sode ir gaudyti tai į vieną, tai į kitą pusę metamą pagalį.

Jų padangės netemdo jokie rūpesčiai.

Jie nežino apie medžiuose kabančius nukankintus nuogus vyrus. Visi pokalbiai su apylinkių gyventojais nieko nedavė. Niekas nieko nematė ir negirdėjo.

Tarsi žmonės nesidžiaugtų jiems dovanotomis juslėmis.

Vala.

Penktame ir šeštame dešimtmetyje pastatytas privačių namų rajonas. Medines dėžutes primenantys namai su ryškiaspalviais priestatais, liudijančiais, kad žmonės ėmė gyventi vis geriau, geriau ir geriau. Dar tais laikais, kai mieste gyveno paprasti žmonės ir fabriko darbininkams nereikėjo universiteto diplomo, kad galėtų valdyti robotus.

Nors kai kurie dalykai liko nepakitę.

Dabar jie kaip tik pas ją. Slaugai. Atvažiuoja vėlyvą naktį apversti. Prabūna Biorjės ir Anos namuose visą dieną iki vėlyvo vakaro. Tapę natūralesne namų dalimi už jų baldus, tapetus ir grindis. Nors tuo pat metu visiškai svetimi.

IS. Išsėtinė sklerozė. Praėjus keleriems metams nuo vestuvių, Anai ėmė pintis liežuvis. Tuomet viskas vyko

greitai. O dabar? Ligos raidą stabdantys vaistai atsirado per vėlai. Daugiau neklauso nė vienas raumenėlis ir tik Biorjė gali suprasti, ką ji bando pasakyti.

Brangioji Ana.

Iš tiesų laikyti tuos šunis yra beprotybė. Tiesiog turi būti koks nors gaivaus oro gūsis. Tai, kas priklauso tik tau pačiam. Kažkas labai paprasto ir džiuginančio. Švaraus. Kaimynai skundėsi šunų voljeru ir lojimu.

Tegu skundžiasi.

O vaikai? Mikaelis prieš dešimt metų išvažiavo gyventi į Australiją. Karin – į Vokietiją. Norėdami pabėgti? Neabejotinai taip. Kas gali ištverti, matydamas mamą tokios būklės? Iš kur man pačiam atsiranda jėgų?

Vis dėlto atsiranda.

Meilė.

Žinoma, jam sakė: „Galime įkurdinti ją slaugos namuose, kada tik panorėsit."

Kada *aš* panorėsiu?

Šunys, pistoletai. Dėmesio sutelkimas į taikinio vidurį. Šaudykloje aš apsivalau.

Ana, tu man ir toliau esi tu. Ir kol esi tokia man, galbūt rasi savyje jėgų būti tokia ir sau.

– Atidarome garažo vartus!

Šaukštas su košele neranda kelio į metų berniuko burną. Akimirką netekęs kantrybės Juhanas Jakobsonas palaiko berniuko galvą, šaukštas pataiko į besispyriojančią burnytę ir berniukas nuryja.

Štai taip.

Jų kotedžas stovi Lingheme. Tiek leido ištekliai. Kalbant apie Linšiopingo miegamuosius rajonus, Linghemas yra visai geras pasirinkimas. Homogeniška provincijos vidurinė klasė. Nieko ypatingo, bet akių irgi nebado.

– Tū tū, atvažiuoja sunkvežimis!

Jis girdi, kaip vonioje žmona valo dantis trejų dukrelei. Girdi, kaip dukra šaukia ir spyriojasi, o žmonos kantrybė

tuojau baigsis.

Vakar ji klausė, ar ne jis tiria vyro medyje atvejį. Ką reikėjo atsakyti? Meluoti, kad ji nesijaudintų, ar pasakyti tiesiai: „Žinoma, kad aš.“

– Jis tame medyje atrodė toks vienišas, – pasakė žmona. „Vienišas.“ Juhanas nerado savyje jėgų tiems žodžiams pakomentuoti. Tai jau taip, vienišesnis sunkiai tapsi.

– Brum, brum. Atvažiuoja pasatas!

Tada ji supyko, kad jis nenori kalbėtis. Vaikai buvo pavargę ir triukšmingi, bet dar nesuguldyti miegoti.

Vaikai.

„Dėl jų jaučiuosi visiškai išsekęs. Visai nusivariau nuo kojų per jų nesibaigiančias užgaidas. Tuo pat metu būtent dėl jų jaučiu, kad gyvenu ir esu suaugęs. Gyvenimas bėga kažkur už šeimos ribų. Tarsi jų tiriami nusikaltimai neturėtų nieko bendro su vaikais. Vis dėlto turi. Vaikai yra visuomenės, kurioje tie nusikaltimai buvo įvykdyti, dalis.“

– Atidarome...

Fone girdisi rytinė televizijos programa. Pirmosios žinios. Byla paminėta labai trumpai.

„Man trūks šių akimirkų, – galvoja Svenas Šiomanas, nutaręs akimirką atsipūsti nuo šlifavimo savo namo Hakeforse rūsyje įrengtose dirbtuvėse. – Išėjęs į pensiją pasiilgsiu medžio kvapo. Na, kvapą galėsiu jausti ir vėliau, bet tai bus ne tas pats, kaip dabar, kai mąstau apie dieną laukiantį darbą policijoje. Žinau tai. Matau prasmę, kai galiu ką nors pastūmėti į priekį. Gera jausti, kad galiu padėti jauniems, dar ne visai susiformavusiems policininkams, tokiems kaip Juhanas ir Malina. Ypač Malina yra imli mano žodžiams.“

Jis mėgsta užsukti į dirbtuves rytais, kol Elizabetė dar miega. Pašlifuoti kėdės koją, ką nors nulakuoti. Nedideli ir nesudėtingi darbai, padedantys išsijudinti prieš laukiančią darbo dieną ir pirmą kavos puodelį.

Medis yra paprasta ir aiški medžiaga. Įgūdžiai leidžia

suteikti jam pageidaujamą formą. Kitaip nei likusiai tikrovei.

Vyras medyje. Ant kolegos užvirtęs sudaužytas lavonas. Tarsi viskas tik blogėtų. Tarsi smurto riba visą laiką būtų perkeliama dar toliau į priekį, o praradę viltį, išsigandę ir pikti žmonės galėtų padaryti vieni kitiems absoliučiai bet ką. Tarsi vis daugiau žmonių jaustųsi atsidūrę visuomenės ir savo pačių užribyje.

„Lengva netekti ūpo, – galvoja Svenas, – jei tik pradėsi gedėti istorijos tamsybėse pradingusio padorumo ir garbės.

Vis dėlto nereikėtų. Geriau jau džiaugtis kiekviena nauja diena ir tuo, kad kažkieno solidariomis pastangomis blogiausias cinizmas vis dar negali pakelti galvos."

„Kaukės."

„Kaukės, kurias turiu dėvėti."

Ką tik nusiskutęs Karimas Akbaras stovi prieš veidrodį vonios kambaryje. Žmona kaip paprastai išvedė į mokyklą jų aštuonerių berniuką.

„Galiu būti daug kuo, – galvoja Karimas, – nelygu ko reikalauja situacija."

Ima keisti minas. Atrodo supykęs, tada šypsosi, nutaiso nustebusią, dėmesingą, laukiančią, smalsią ir budrią išraiškas.

Kuri yra tikroji?

Tam, kuris kartais manosi galintis būti bet kuo, tikriausiai nėra paprasta susivokti, koks jis yra iš tiesų?

„Galiu būti rūstus policijos viršininkas, laimingas imigrantas, žurnalistų tramdytojas, švelnus tėvas, vyras, trokštantis atsidurti žmonos guolyje ir pajusti jos kūno šilumą.

Pajusti meilę.

Vietoj šalčio.

Galiu apsimesti, kad storulio medyje niekada nebuvo, bet dabar turiu kitą užduotį: užtikrinti jam teisingumą.

Tegu ir po mirties."

– Ką veiksite?

Malinos galvoje skamba jos pačios klausimas Janei ir Tuvei.

Kelios minutės po aštuonių. Diena prasidėjo.

Iš nuovados vis dar jokių žinių, tačiau Malina laukia skambučio kiekvieną akimirką. Pirmame „Correspondenten" puslapyje aptariamas vakarykštis incidentas nusikaltimo vietoje, kur lavonas užkrito ant palapinės.

„Kažkoks farsas", – pagalvojo Malina prieš penkiolika minučių, permesdama akimis laikraštį ir būdama pernelyg pavargusi skaityti ilgą tekstą apačioje.

Janė stovi prieškambaryje greta Tuvės. Atrodo nusikamavęs, aukštas ir raumeningas kūnas tarsi padžiautas ant išlinkusios pakabos, oda aptempusi išsišovusius skruostikaulius. Ar tik nebus netekęs svorio? O ten ties smilkiniais ar tik nebus dar padaugėję žilų plaukų tarp šiaip tiesiog blizgančių gintarinių sruogų?

Tuvei laisva diena, skirta savarankiškam pasiruošimui pamokoms, todėl važiuoja pas jį ne penktadienio vakarą, o nuo pat ryto. Pamainos pasikeitimas. Dėlionė.

Susikrovusi savo ir Tuvės daiktus bei išsikėlusi į laikiną butuką prieš išvykimą į Stokholmą, parašė Janei laišką.

„Gali pasilikti namą. Jis tau labiau reikalingas. Turėsi jame vietos savo automobiliams, juo labiau kad manęs gyvenimas užmiestyje niekada netraukė. Tikiuosi, tau viskas gerai ir nereikia matyti visokių baisybių. Saugok save. Visa kita sutvarkysime vėliau."

Jis atsakymą atsiuntė ant atviruko.

„Ačiū. Grįžęs paimsiu paskolą ir išpirksiu tavo dalį. Daryk, ką nori."

Daryk, ką nori?

„Norėčiau, kad viskas būtų kaip anksčiau. Iš pradžių. Kol dar nebuvo tapę kasdienybe.

Būna įvykių ir dienų, lūžio taškų, kurie gali išskirti

žmones. Buvome tokie jauni. Laikas, ką apie jį tada žinojome, išskyrus tai, kad jis priklausė mums?"

Malina galvoja apie jo svajones. Susitikus jis visada nori kalbėti apie jas, bet ji niekada nepajėgia klausytis, o jis niekada nesugeba aiškiai suformuluoti, kai ji pagaliau klausosi.

Vietoj to pasigirsta Janės balsas:

– Atrodai pavargusi, Malina. Ar ne, Tuve?

Tuvė linkteli.

– Per daug darbo, – atsako Malina.

– Su tuo iš medžio?

– Mmm.

– Vadinasi, savaitgalį nenuobodžiausi.

– Atvažiavai „Saab"?

– Ne, paėmiau „Volvo". Jo padangos dygliuotos. Kitoms nepakeičiau.

Vyrai pamišę dėl mašinų. Beveik visi, o Janė ypač. Garaže prie namo laiko keturias. Įvairaus supuvimo laipsnio, arba, kaip sako jis pats, skirtingų remonto stadijų. Ji niekada nesižavėjo mašinomis ir tuo, ką jos įkūnijo. Kas tai? Nenoras? Fantazijos trūkumas? Abejingumas? Primityvus mąstymas pagal klišes. Meilei reikia ko kito.

– Ką veiksite?

– Nežinau, – atsako Janė, – tokiame šaltyje pasirinkimų nedaug. Ką pasakysi, Tuve? Gal išsinuomosime kelis filmus, prisipirksime visokių skanėstų ir užsidarysime viduje? Ar norėsi skaityti?

– Filmai puikiai tinka, bet įsidėjau ir kelias knygas.

– Pabandyk bent trumpam išeiti į lauką, – sako Malina.

– Mama, nespręsk už mus.

– Galėsime pašokti iki salės, – įsiterpia Janė, – ir pažaisti su gaisrininkais salės ritulį. Būtų neblogai, ar ne, Tuve?

Tuvė užverčia akis ir apsimeta, kad nesupranta tėčio ironijos:

– Niekada gyvenime.

– Ką gi, tada lieka filmai.

Pavargusi Malina žiūri į rudas Janės akis. Žvilgsniams susitikus jis nenudelbia akių. Niekada to nedarydavo. Kai išvažiuoja, jo puikus kūnas ir siela traukia ten, kur kažkam reikia pagalbos, kurios nesuteikęs jis tiesiog neišgyventų.

Pagalba.

Žodis, kurį ištarė, kai bute, name ir apskritai visur pasidarė per ankšta. Paskui ir vėl.

Kai šiandien Janė atvažiavo, Malina jį tvirtai apkabino, o jis kaip visada atsakė tuo pačiu. Norėjo pasilikti jį, prisitraukti arčiau savęs, paprašyti jo pralaukti šalčius su jomis čia, namuose. Pabūti ilgiau.

Vietoj to susitvardė, rado būdą atsitraukti, dėl ko jis susinepatogino, tarsi pats būtų puolęs į glėbį. Būdas kūno kalba tyliai paklausti: „Ką tu darai? Mes nebesusituokę ir abu puikiai žinome, kad tai neįmanoma."

– O tu gavai kiek pamiegoti?

Janė linktelėjo, bet Malina įžvelgė slepiamą melą.

– Tik ir toliau beprotiškai prakaituoju naktimis.

– Net ir tokiame šaltyje?

– Net ir tokiame.

– Ar viską susirinkai, Tuve?

– Viską.

– Tada žygiuojam.

– Iki, mama.

Jie išeina. Janė atveš ją rytoj, šeštadienį vakare, todėl sekmadienį praleisime kartu.

Ką veikti dabar?

Laukti skambučio? Skaityti laikraštį?

Galvoti?

Ne. Galvojimas per greitai nuneša į tamsius miškus.

8.

„Jis mirė nuo daugybinių smūgių į kaukolę buku daiktu. Panašu, kad įtūžio apimtas užpuolikas daužė į galvą ir veidą tol, kol iš fizionomijos teliko mėsos košė, ką dabar ir matome. Suduodant smūgius jis buvo gyvas, tačiau tikėtina, kad beveik iš karto neteko sąmonės. Gali būti, kad nusikaltėlis arba nusikaltėliai naudojo peilį."

Karin Juhanison stovi šalia mėlyno kūno, kuris ilsis ant šalto skrodimo stalo plieno. Rankos, kojos ir galva styro atsikišusios tarsi stori netaisyklingos formos rąstai. Pilvo ertmė atverta, keturios odos ir lašinių skiautės atverstos į skirtingas puses, matosi žarnų kamuolys. Kiaušas, kaip ir dera, prapjautas pakaušio srityje.

Malina galvoja, kad viskas atrodo kaip metodiški veiksmai ir tuo pat metu primena atsitiktinumą. Tarsi kas būtų ilgai planavęs, bet paskui praradęs kantrybę.

Belaukiant skambučio iš teismo ekspertizės centro, rytas spėjo tapti popiete.

„Jam teko atšilti, tik tada galėjau pradėti, – apibūdino situaciją telefonu Karin, – bet kai pradėjau, tai viskas ėjo kaip per sviestą."

Zekė stovi šalia Malinos, iš pažiūros nesukrėstas – matė mirtį daug kartų ir žino, kokia ji neaprėpiama.

„Karin dirba su mirtimi, tačiau to nesuvokia. Gal to apskritai niekas nesuvokia, – galvoja Malina, – nors daugelis bent jau nujaučia, kas glūdi žodyje „mirtis". Iš tiesų Karin nelabai įsivaizduoja, kas vyksta tarp šių keturių sienų. Ji čia tėra naudinga ir funkcionali, lygiai kaip jos naudojami įrankiai ir pati patalpa."

Pats praktiškiausias mirties portretas.

Baltos sienos, maži langai palubėje, nerūdijančio plieno spinta, ant sienų kabančiose lentynose dalykinė literatūra maišosi su visokiomis pakuotėmis, tvarsčiais, chirurginėmis pirštinėmis ir kitais niekučiais. Lengvai

plaunamas, patvarus ir pigus melsvo atspalvio linoleumas. Malina niekaip negali priprasti prie šios vietos ir jos paskirties bei funkcijos, tačiau vis turi čia grįžti.

– Jį nužudė ne kilpa, – sako Karin. – Buvo jau negyvas, kai tie, kurie tai padarė, pakabino jį medyje. Jei būtų pasmaugtas, kraujas nebūtų pasiekęs smegenų, ką matome dabar. Paprastai kalbant, pakarto žmogaus kraujagyslės iš karto užspaudžiamos, o čia, priešingai, dėl smūgių į galvą širdis dirbo kaip pašėlusi, iš čia ir tokie kraujo upeliai.

– Kiek laiko jis buvo miręs? – klausia Malina.

– Turi omenyje, skaičiuojant nuo dabar?

– Ne, prieš pakabinant medyje.

– Manyčiau, bent penkias valandas, gal truputį ilgiau. Tai byloja kraujosruvų kojose nebuvimas, nors kūnas ir buvo pakartas.

– Smūgiai į kūną?

– Ką smūgiai į kūną?

– Gali ką nors pasakyti apie juos?

– Neabejotinai skausmingi, jei tik jis turėjo sąmonę, tačiau ne mirtini. Nubrozdinimai ant kojų rodo, kad buvo tempiamas į kitą vietą, kažkas vilko kūną šlapia žeme. Žaizdose yra žemių ir medžiagos dalelių. Sumuštas jis buvo nurengtas ir perkeltas į kitą vietą. Aš taip manau. Mirties priežastis galėjo būti ir smūgiai peiliu.

– Dantų atspaudai? – paklausia Zekė.

– Neįmanomi, daugelis dantų išdaužyti.

Karin paliečia lavono riešą.

– Matote šias žymes?

Malina linkteli.

– Nuo grandinių. Būtent taip jie užkėlė jį į medį.

– Jie?

– Nežinau. Bet negi manote, kad tai galėtų padaryti vienas žmogus? Pagalvokite, kokios fizinės jėgos tam reikėtų.

– Tai nėra neįmanoma, – atsako Malina.

Zekė purto galvą.

– Kol kas to nežinome.

Po sniegu nebuvo jokių pėdsakų.

Karin ir jos kolegos rado vos kelias nuorūkas ir popiergalius nuo sausainių bei ledų, kurie kažin ar buvo kaip nors susiję su nusikaltimu, nes kas gi valgys ledus tokiu metų laiku? Be to, popieriai ir nuorūkos atrodė pragulėję ten kelerius metus. Jie, jis arba ji nepaliko žemėje jokių pėdsakų.

– Gal dar ką nors aptikai?

– Panagėse nieko nėra. Jokių grumtynių pėdsakų. Greičiausiai buvo užkluptas netikėtai. Gal jūs sužinojote ką nors vertingo?

– Visiška tyla, – atsako Malina. – Ničnieko.

– Vadinasi, niekas jo nepasigedo, – ištaria Karin.

– To dar nežinome, – atsako Zekė.

Jei vis dar galėčiau kalbėti jūsų kalba, prisikelti ir viską papasakoti, išgydyti jūsų kurtumą, pasakyčiau jums liautis klausinėjus.

Ką tie klausimai duoda?

Dabar viskas yra taip, kaip yra, ir tapo taip, kaip tapo. Žinau, kas tai padarė, akies krašteliu spėjau pamatyti vienu metu lėtai ir greitai besiartinančią juodą mirtį.

Vėliau ji, mirtis, tapo balta.

Balta, kaip ką tik iškritęs sniegas. Balta yra spalva, su kuria užgęsta smegenys. Vilties suteikianti, vos akimirką šviečianti bengališka ugnelė. Vėliau, kai man grįžo regėjimas, aš vėl viską mačiau, buvau laisvas ir tuo pat metu – ne.

Taigi, ar norite žinoti?

Ar tikrai norite išgirsti tą istoriją? Nemanau. Ji blogesnė, baisesnė, tamsesnė ir žiauresnė, nei galite įsivaizduoti. Jei iš čia eisite toliau, pasirinksite takelį, kuris veda tiesiai ten, kur gali kvėpuoti ir gyventi kūnas, tačiau ne siela, kur mes esame chemija, kodai, vieta, kur nėra žodžio „jausmai“.

Takelio gale, obuoliais kvepiančioje ir baltus drabužius vilkinčioje tamsoje, rasite tokias juodas svajones, kad ši

žiema pasirodys šilta ir svetinga. Žinau, kad pasirinksite tą takelį. Nes jūs – žmonės. Tokie jau esate.

– Kiek tau reikės laiko jam sutvarkyti?

– Kaip sutvarkyti?

– Veidui, – atsako Malina, – kad būtų galima įdėti nuotrauką į laikraščius. Gal kas nors pasiges arba bent jau atpažins.

– Supratau. Galiu paskambinti Skuglundui iš laidojimo namų. Jis tikrai padės atlikti greitą rekonstrukciją. Bent jau atrodys padoriau.

– Skambink Skuglundui. Kuo greičiau turėsime nuotrauką, tuo geriau.

– Mums metas, – ištaria Zekė. Jo prikimusio balso intonacija sako Malinai, kad jam jau gana. Lavono, sterilios patalpos, bet visų pirma – Karin Juhanison.

Malina žino, kad, Zekės nuomone, Karin yra išsičiustijusi keistuolė, galbūt provokuoja ir tai, kad ji neklausinėja apie Martiną, ką visi kiti daro tam tinkamu ir netinkamu metu. Karin nesidomėjimas jo sūnumi, ledo ritulio žvaigžde, Zekei yra susireikšminimo įrodymas. Akivaizdu, kad klausimai apie Martiną jį vargina, bet jų nesulaukęs lieka nepatenkintas.

– Naudoji purškiamąjį įdegį? – klausia Zekė Karin pakeliui iš skrodimo salės.

Malina nenoromis prunkšteli.

– Ne, vaikštau į soliariumą, kad išlaikyčiau įdegį po Kalėdų Tailande, – atsako Karin. – Karalienės gatvėje yra viena vietelė, kur galima nusipurkšti, bet aš nežinau... Man tai atrodo vulgaru. Nors veidui gal ir nieko?

– Tailande? Per Kalėdas? – stebisi Zekė. – Ar tada ten ne pats brangiausias metas? Girdėjau, kad nusimanantys žmonės važiuoja kitu laiku.

9.

– Malina, ar palaistei gėles? Nelaistytos jos tikrai neištvers žiemos.

Malina galvoja, kad klausimas toks elementarus, jog nereikėjo nė klausti. Toliau sekęs teiginys lygiai toks pats nereikalingas. Tai vis jo polinkis būti perdėm pedagogiškam ir į pirmą vietą kelti savo interesus.

– Kaip tik dėl to dabar važiuoju į jūsų butą.

– Anksčiau to nepadarei?

– Po paskutinio mūsų pokalbio – ne.

Skambutis pasigirdo vos jai palikus nuovadą ir laukiant žalio šviesoforo signalo ties kapinių ir senosios gaisrinės kampu. Šiandien „Volvo“ susimylėjo užsivesti, nors šaltis lygiai toks pat.

Atrodo, jau iš signalo suprato, kad skambina tėtis. Suirzęs, mielas, reikalaujantis, egocentriškas, geras: visas dėmesys turi būti skirtas man, nesiliausiu, kol neatsiliepsi, bet aš juk netrukdau, tiesa?

Pagrindinė tyrimo grupės susirinkimo nuovadoje tema buvo laukimas.

Reikėjo laukti vėluojančio Biorjės Sverdo – kažkas atsitiko jo žmonai.

Reikėjo sulaukti klausimo apie Nysverdo ranką, kurią sulaužė iš medžio nukritęs lavonas.

– Gavo nedarbingumo lapelį dviem su puse savaitės, – sako Svenas Šiomanas. – Kai kalbėjomės, buvo gerai nusiteikęs, nors vis dar sukrėstas.

– Makabriška, kai ant tavęs uždrimba pusantro šimto sveriantis sustingęs ir pamėlynavęs lavonas, – priduria Juhanas Jakobsonas.

Tuomet laukimas, kol kas nors pasakys tai, ką visi jau žinojo. Kad nėra už ko užsikabinti. Reikia sulaukti, kol Skuglundas, specialistas iš laidojimo namų, baigs savo darbą, lavonas bus nufotografuotas, o nuotrauka visur

išplatinta.

Biorjė:

– O ką aš sakiau? Niekas jo nepažins iš tų nuotraukų.

Laukimo laukimas, išsunkiantis paskutinius pavargusių policininkų jėgų likučius. Jie žino, kad reikia skubėti, bet gali tik suploti ore ir pasakyti: „Pamatysite! Kai visi, kiekvienas pilietis ir žurnalistas, trokš tai išgirsti, mes galėsime pasakyti, kad žinome, kas nutiko ir kieno tai darbas.“

Laukti teko net ir Karimo Akbaro, tegu viso labo tik prie telefono Lambuhovo rajone esančiuose namuose. Iš pradžių reikėjo sulaukti, kol pritils sūnaus kambaryje griaudinti muzika, tuomet – kol konferencinio telefono garsiakalbyje išnyks paties Karimo balsas.

– Patys suprantate, kad taip negerai. Svenai, rytoj sušauk naują spaudos konferenciją, kur patvirtinsime tai, ką žinome. Taip juos šiek tiek nuraminsime.

„O tau bus šansas dar kartą pasipuikuoti prieš kameras, – pagalvoja Malina, bet netrukus mąsto toliau: – Vis dėlto tau teks jų klausimai ir agresija, o mes galėsime ramiai ir netrukdomi dirbti. Šį tą nuveiksi ir tu. Gerai supranti, kaip svarbu, kad komandos nariai turėtų aiškias užduotis.“

Karimui padėjus ragelį pasigirsta pavargęs Sveno balsas:

– Reikėtų įsitaisyti atstovą ryšiams su visuomene, visai kaip Stokholme.

– Man rodos, būtent tu ir lankei panašius kursus, – tarsteli Zekė. – Gal norėtum imtis tų pareigų?

Salėje nugriaudėja atmosferą praskaidrinantis juokas. Svenas:

– Pensija ranka pasiekiama, o tu nori atiduoti mane hienoms, Zeke? Gražu...

Raudoną pakeičia žalia ir „Volvo“ nenoriai, bet rieda į pakalnę Karalienės gatve.

– Tėti, kaip laikosi mama? Gėlėms viskas gerai, gali nesijaudinti.

– Ji prigulė popietinio miego. Čia dvidešimt penki laipsniai šilumos ir šviečia saulė. O pas jus?

– Geriau nežinok.

– Sakyk.

– Nesakysiu, tėti.

– Kad ir kaip būtų, čia, Teneriféje, plieskia saulė. Kaip sekasi Tuvei?

– Ji pas Janą Eriką.

– Dedu ragelį, Malina, kitaip neišsimokėsiu. Nepamiršk gėlių.

„Gėlės, – galvoja Malina, sustodama prie amžių sandūroje statyto ochros spalvos namo Elsos Brendstriom gatvėje, kur tėvai turi keturių kambarių butą. – Gėlės niekada negali laukti."

Malina vaikšto tėvų bute tarsi vaiduoklis savo pačios praeityje. Ji užaugo apsupta šių baldų.

„Negi aš tokia sena?"

Kvapai, spalvos, kontūrai, bet kas iš šių dalykų gali pažadinti prisiminimus, kurie nukels į kitus prisiminimus.

Keturi kambariai. Svetainė, valgomasis, bendras kambarys ir miegamasis. Jokių galimybių jų vienintelei anūkei rasti vietą pernakvoti. Pasirašė buto sutartį prieš trylika metų pardavę namą Stureforse. Tuo metu nekilnojamojo turto rinka Linšiopinge buvo kitokia. Tvirtai stovėdamas ant kojų ir sugebėdamas mokėti solidžią nuomą galėjai rasti normalų butą. Dabar viskas pasikeitė, sutartį pasirašysi tik ką nors papirkęs arba turėdamas labai gerų ryšių.

Malina žvelgia pro bendro kambario langą.

Iš trečio aukšto gerai matosi Infekcinis parkas, taip pramintas dėl klinikų, kurios vėliau buvo perstatytos į daugiabučius.

Sofa, ant kurios jai drausdavo sėdėti.

Ruda oda net ir šiandien blizga kaip nauja. Stalas. Tuomet prašmatnus, o dabar – pižoniškas. Lentynoje pilna leidyklos „Bra Böcker“ knygų. Maja Andželou, Larsas Jerlestadas, Larsas Vidingas, En Tailer.

Valgomojo stalas ir kėdės. Čia būdavo vaišinami į svečius atėję draugai, vaikai valgydavo virtuvėje. Nieko nuostabaus, taip darydavo visi, o ir vaikai netrokšdavo sėdėti kartu prie stalo.

Tėtis buvo suvirintojas, paskui pakeltas į darbų vykdytojus, o dar vėliau tapęs ir stogų skardinimo įmonės bendraturčiu. Mama – apskrities valdybos sekretorė.

Senstančių žmonių kvapas. Net jei Malina atidarytų langus ir išvėdintų butą, kvapas neišnyktų. „Gal, – pagalvoja ji, – bent šaltis galėtų išnaikinti tuos kvapus?“

Gėlės pavytusios, bet dar gyvos. Tiek nėra apleistos. Ji peržvelgia įrėmintas nuotraukas ant komodos. Nė vienoje nėra jos ar Tuvės, tik patys tėvai įvairioje aplinkoje: paplūdimyje, mieste, kalnuose, džiunglėse. „Ar laistai?“

„Aišku, kad laistau.“

„Galite atvažiuoti, kai tik nutaikysite laiką.“

„Už kokius pinigus?“

Ji atsisėda į prieškambaryje stovintį fotelį. Kūnas iš karto prisimena tamprias spyruokles. Ji vėl penkerių, tabaluoja basutėmis apautomis kojomis. Toliau priekyje matosi vanduo, už nugaros girdi tėčio ir mamos balsus. Jie nesibara, bet balsuose aidi tuštuma. Tyloje tarp žodžių slypi kažkas labai skaudaus, ką jaučia kėdėje prie vandens sėdinti penkiametė, vis dar nežinanti, kaip tai pavadinti.

Neįmanoma meilė. Kai kurias santuokas apgaubęs šaltis.

Ar tas jausmas kada nors turės pavadinimą?

Vėliau ji grįžta į dabartį.

Rankoje laistytuvas.

Gėlė po gėlės. Metodiškai, kas tikrai patiktų tėčiui, darbų vykdytojui.

„Aš niekada nesiurbiu“, – pagalvoja Malina. Ant grindų matosi dulkių gumulėliai. Kai, būdama maža, siurbdavo, – viena jos pareigų norint gauti šeštadieninių dienpinigių, – mama sekiodavo iš paskos ir žiūrėdavo, kad nedaužytų siurbliu grindjuosčių ir staktų. O jai baigus dar kartą persiurbdavo ten, kur ji buvo praėjusi. Tiesiog prieš jos akis, tarsi tai būtų pats natūraliausias dalykas pasaulyje.

Ką vaikas moka?

Ką vaikas žino?

Vaikas formuojasi.

Tiek buvo aišku.

Visos gėlės palaistytos. Dar truputėlį pagyvens.

Malina prisėda ant tėvų lovos.

„Dux“ firmos. Turėjo ją ilgus dešimtmečius. Kažin ar būtų toliau ramiai joje miegoję, jei žinotų, kad būtent čia ji neteko nekaltybės, o tiksliau – atsikratė jos.

Ne Janė.

Kitas.

Anksčiau. Būdama keturiolikos liko namuose viena, kai tėvai išvažiavo į svečius su nakvyne Torsheloje.

Kad ir kaip būtų, kad ir kas nutiko toje lovoje, ji nėra jos. Vaikščiodama po šį butą, nesvarbu, viena ar su kuo nors, negali nejausti netekties. Atsistoja iš lovos ir braunasi pro storą ilgesio sluoksnį, kuris, regis, kabo ore. Ko trūksta?

Iš įrėmintų nuotraukų žvelgiantys tėvai.

Sulankstomose kėdėse prie namo Tenerifėje. Nusipirko jį prieš trejus metus, tačiau jos su Tuve ten niekada nebuvo.

„Juk palaistai?“

„Aišku, kad palaistau.“

Nors gyveno su šiais žmonėmis, nors iš jų ir atsirado, vis dėlto tie asmenys nuotraukose yra svetimi. Ypač mama.

Ji išpila vandenį iš laistytuvo į virtuvės kriauklę.

Paslaptys slypi vandens lašuose, žaliose virtuvės spintelių durelėse ir burzgiančiame šaldytuve su pernykštėmis voveraitėmis.

„Gal pasiimti maišelį?“

„Ne.“

Paskutinis dalykas, kurį mato prieš uždarydama tėvų buto duris, yra stori kilimai ant bendrojo kambario grindų. Mato juos pro atviras dvivėres prieškambario duris. Vidutinės kokybės. Ne tokie puikūs, kaip visada bandydavo pavaizduoti mama. Visas kambarys, visi šie namai pilni daiktų, kurie yra ne visai tai, kuo turėtų būti. Laku padengtas kitas lako sluoksnis.

„Toks jausmas, – pagalvoja Malina, – kad čia niekas iki galo netinka, niekas nėra išties gerai. Kad mes, kad aš nesu gana gera.“

Net ir dabar ji nekaip jaučiasi susidūrusi su prabanga, kalbant apie žmones, iš kurių to tikrai galima tikėtis. Ne šiaip apie truputį turtingus, kaip Karin Juhanison, bet gydytojus, kilmingųjų palikuonis, advokatus ir panašiai. Bendraudama su jais jaučia stiprėjančias išankstines nuostatas ir augantį nevisavertiškumo kompleksą. Iš anksto nusprendžia, kad tokie žmonės žvelgia į tokius kaip ji iš aukšto, ir užima gynybinę poziciją.

Kodėl?

Kad nereikėtų nusivilti?

Darbe geriau, bet privačiame gyvenime gali būti sunku.

Mintys skrieja Malinos galvoje, kol ji skuba laiptais žemyn šį ankstyvą ir bjaurų penktadienio vakarą.

10.

Penktadienio vakaras ir šeštadienis, vasario 3 ir 4 diena

„Tik vieną mažą bokalėlį alaus. Aš užsitarnavau. Paliesti lūpomis beveik ledukais aprasojusį stiklą. Mašina gali likti čia. Pasiimsiu rytoj.“

Malina negali pakęsti to balso. Bandydama jį nustelbti kartoja sau: „Nėra nieko bjauriau už pagirias."

Taip paprasčiausia.

Tačiau kartais turi nusileisti.

Tik vieną, mažą...

„Noriu išgręžti save kaip kempinę. Alkoholis tam puikiai tinka."

„Restoranas „Hamletas" jau atsidarė. Kiek nuo čia iki ten? Velnias, kaip šalta. Trys minutės, jei truputį pabėgėsiu."

Malina pradaro baro duris.

Į veidą tvoskia triukšmo ir kvapų banga. Užuodžia ant grotelių kepamą mėsą. Bet labiausiai – pažadėtą ramybę.

Telefono skambutis.

O gal ne?

Gal tai kas kita? Televizorius? Bažnyčios varpai? Vėjas? Gelbėkite. Galva. Kažkas spaudžia iš vidaus priekinėje dalyje, vėl skambina, burna, su kuria turiu kalbėti, perdžiūvusi kaip smėlis, kur aš?

Aš guliu ne lovoje, tai ne patalynė. Sofoje? Čia ne sofa? Tai kas tada? Laikraštis? Ne, ir ne tai.

Skambutis nutyla.

Ačiū Dievui.

Tada pasigirsta iš naujo.

Dabar jau pakankamai prabudusi mobiliojo telefono skambučiui atpažinti. Prieškambario grindys. Kilimas iš skiaučių. Kaip aš čia patekau? Striukė po manimi. O gal tai šalikas? Plyšys spaudai iš apačios. Striukė. Kišenė. Mobilusis. Švitrinį popierių primenanti burna. Pulsas, tvinkčiojanti cista, elektrinis gaublys priekinėje galvos dalyje. Malinos ranka rausiasi kišenėje. Štai, štai kur jis. Kita ranka pasiremia galvą, nežiūrėdama spaudžia mygtuką, ragelis prie ausies, balsas vos girdimas: „Fors, Malina Fors klauso."

– Čia Šiomanas. Mes žinome, kas jis toks.

Kas jis toks? Tuvė, Janė. Vyras medyje. Niekieno ilgesys.

– Malina, tu ten?

Taip, galbūt. Tik nežinau, ar noriu.

– Tau viskas gerai?

Ne, negerai. Vakar nusileidau.

– Aš čia, Svenai, čia. Tik truputį užsimiegojusi. Palauk minutėlę.

Bandydama atsisėsti išgirsta dar kelis žodžius:

– O, regis, pagirios kaip reikiant...

Galva pakelta, juodas rūkas užtraukia akis, dingsta ir vėl grįžta kaip vibruojantis spaudimas į kaktą.

– Pagirios? Tik truputį. Taip jau būna žmonėms sekmadienio rytą.

– Šeštadienio, Malina. Mes žinome, kas jis toks.

– Kiek valandų?

– Pusė aštuonių.

– Velnias, Svenai, velnias. Taigi?

– Vakar nufotografavome. Tas Skuglundas iš laidojimo namų gerai padirbėjo. Nusiuntėme nuotraukas į „Corren" ir TT. „Corren" paskelbė nuotrauką savo tinklalapyje apie vienuoliktą ir jau vakar paskambino vienas žmogus, o šiandien ryte – ir daug kitų. Visi sako tą patį vardą, turėtų būti tas. Bengtas. O pavardė – Andersonas. Bet įdomiausia, kad visi nurodė jo pravardę ir tik vienas žinojo tikrąjį vardą ir pavardę.

Galva. Pulsas. Kad ir kas nutiktų, nejunk šviesos. Sutelk dėmesį į kieno nors kito skausmą vietoj savojo. Sako, tai padeda. Grupinė terapija, ar kaip ten vadinasi? Skausmas visada naujas ir nuosavas. *Asmeninis?*

– Kamuolys. Visi jį vadino Kamuoliu. Iš to, ką žmonės papasakojo iki šiol, galima spręsti, kad jo gyvenimas buvo toks pat niūrus, kaip ir mirtis. Ar gali atvažiuoti po pusvalandžio?

– Duok man keturiasdešimt penkias minutes, – ištaria Malina.

Po penkiolikos minučių ką tik iš dušo išėjusi ir persirengusi Malina su pilve burbuliuojančiu „Panodil" įsijungia kompiuterį. Žaliuzes palieka užtrauktas, nors lauke dar tamsu. Kompiuteris stovi ant rašomojo stalo miegamajame. Klaviatūra skęsta krūvoje nešvarių marškinėlių ir apatinių, apmokėtų ir neapmokėtų sąskaitų bei pranešimų apie juokingos algos pervedimą. Ji lukteli, surenka kodą, vėl lukteli, paleidžia naršyklę ir suveda *www.corren.se.*

Ekrano skleidžiama šviesa virsta dundesiu galvoje.

Danielis Hiogfeltas padarė savo darbą.

Vyras medyje. Jo veidas puikuojasi matomiausioje vietoje. Visai panašus į žmogų. Nespalvotoje nuotraukoje sutinimai ir mėlynės atrodo kaip pilkos dėmės, labiau primenančios užmaskuotus išbėrimus nei mirtinų smūgių pėdsakus. Panašu, kad Skuglundas, ar kaip ten jį, beveik gali prikelti iš mirusiųjų. Dėl riebalų pertekliaus vyro – Bengto Andersono-Kamuolio – veidas beveik neturi bruožų. Smakras, žandai ir kakta dengia veido kaulus kaip didelės minkštos raukšlės, suformuodamos vientisą masę. Akys užmerktos, lūpos primena klaustuką, viršutinė mėsinga, o apatinė – visai ne. Tik nosis kyšo – didelė, tiesi, išraiškinga, vienintelis Kamuolio laimingas bilietas genetikos loterijoje.

„Ar pajėgsiu perskaityti?"

Ta Danielio Hiogfelto kalbos maniera...

Išraiškinga. Skirta ne tiems, kurie kenčia nuo prastos savijautos ar galvos skausmo.

„Jis žino daugiau už mus. Žmonės pirmiausia skambina į laikraščius. Vaikosi pinigų. Nori pasijusti išskirtiniai. Nors kas aš tokia, kad galėčiau juos peikti?"

„Östgötta Correspondenten" jau gali pasakyti, kas buvo

tas vyras, kuris...

Raidės sminga į jos smegenis kaip degančios strėlės.

46 metų Bengtas Andersonas, dar žinomas Kamuolio pravarde, gyveno Jungsbru, kur buvo laikomas keistuoliu ir atsiskyrėliu. Gyveno vienas savo bute Hernos rajone. Kelerius pastaruosius metus gavo socialinę pašalpą, nes buvo pripažintas netinkamu dirbti dėl psichikos sutrikimų. Kamuolio pravardė Bengtui Andersonui prilipo todėl, kad per „Ljungsbro" IF rungtynes jis dažnai stovėdavo už stadiono tvoros ir laukdavo, kol kas nors perspirs per ją kamuolį.

„Kamuoliai, – galvoja Malina, – dabar mano galvoje ritinėjasi kamuoliai."

Aš galiu, tėti, aš galiu nuspirti kamuolį iki pat obels! Mamos balsas: „Jokių kamuolių sode, Malina, dar rožių krūmus išlaužysi!"

Tuvė nesidomi futbolu.

Nepanorusi prisistatyti moteris pasakojo „Correspondenten": „Visi žinojo, kas jis toks, tačiau niekas nebuvo su juo pažįstamas. Tokių pasitaiko kiekvienoje bendruomenėje."

Bengtas Andersonas buvo rastas penktadienį...

Tiesioginės, neperfrazuotos citatos. Danielio maniera sukurti įtampą ir dabarties pojūtį.

Sugrįžimai. Pasikartojimai.

Kada baigiasi mirtis?

Malina išeina pro namo vartus. Vėl spaudžia lygiai toks pats šaltis. Bažnyčia dabar yra kažkur be galo toli plytintis miražas.

Bet šiandien šaltis yra pageidautinas. Jis atvėsina mintis, apgaubia ją slopinančiu šydu.

Automobilio nėra ten, kur turėtų būti.

Pavogtas. Pirma mintis.

Tada staiga prisimena. Tėčio ir mamos butas.

„Juk palaistai?“

„Hamletas.“

„Norėčiau dar vieno alaus.“ Niekieno nepažįstama. Vyresnė publika ir aš.

„Taksi? Ne, per brangu.“

„Jei paskubėsiu, nuovadą pasieksiu per dešimt minučių.“

Malina pradeda eiti.

„Pasivaikščiojimas man į naudą“, – pagalvoja. Po kojomis gurgžda ant nuvalyto šaligatvio pabarstytas žvyras. Akyse mirga muselės. Žvyras yra vabzdžių armijos invazija, kurią ji bando įveikti „Caterpillar“ batais.

Pagalvoja, kad vyras medyje dabar jau turi vardą. Darbas pagaliau įsibėgės, tačiau reikia būti atsargiems. Ten, lygumoje, jie susidūrė su ne šiaip smurto atveju. Tai kai kas kita. Kažkas, ko galima ir išsigąsti.

Šaltis gnaibosi aplink akis.

Aštrus, duriantis.

„Toks jausmas, kad mano tinklainėje žiogai šokinėja, – pagalvoja. – O gal tai akių lašai sustingo į ledą? Visai kaip tavo sustingusiame žvilgsnyje, Kamuoly. Kad ir kas tu buvai.“

11.

Ką šis pasaulis daro su žmogumi, Tuve?

Buvau dvidešimties.

Mes buvome laimingi. Tėtis ir aš. Jauni, laimingi ir mylintys vienas kitą. Jaunų žmonių meilė. Tyra ir nesudėtinga, skaidri ir kūniška. Ir dar tu – skaisčiausias saulės spindulėlis.

Buvome tik mes ir daugiau nieko.

Gyvenime man rūpėjo viena – mylėti jus. Galėjau

nekreipti dėmesio į tas mašinas, jo lėtumą, mūsų skirtumus. Tuve, man meilė buvo duota, nebuvo jokių abejonių ar laukimo, nors visi kiti ir sakė: „Palauk, neskubėk, neužsidarykite, pagyvenkite iš pradžių." Tačiau aš jau buvau pajutusi gyvenimo skonį – meilės tau, Janei, mūsų buvimui kartu. Troškau to vis daugiau ir, kvaila, aišku, maniau, kad tai galės tęstis amžinai. Nes, žinai, Tuve, aš tikėjau meile ir, kad ir kaip būtų keista, vis dar tikiu. Tik tada tikėjau pačia tyriausia meilės forma, galbūt tai galima pavadinti šeimos meile, lizdelio meile, kai kartu gyvenantys žmonės šildo vienas kitą. Pirminė meilė.

Aišku, bardavomės. Aišku, kad apnikdavo ilgesys. Aišku, kad nė neįsivaizdavome, kur laikui bėgant visa tai nuves. Aišku, kad supratau jį, kai sakė, kad jaučiasi tarsi uždarytas rūsyje, tegul ir rojaus.

Ir štai kartą jis grįžo namo su pranešimu iš Gelbėjimo departamento, ten buvo parašyta, kad kitą rytą turi prisistatyti į Arlandos oro uostą skristi į Sarajevą.

Be galo supykau ant jo. Tavo tėčio. Pasakiau, kad jei išvažiuos, grįžęs mūsų neberas. Kalbėjau, kad žmonės nepalieka savo šeimų kitų labui.

Noriu tavęs paklausti, Tuve:

– Ar gali suprasti, kad mudu su tėčiu daugiau negalėjome?

Žinojome vienu metu per daug ir per mažai.

12.

Šeštadienis, darželyje nė vieno vaiko.

Tuščios sūpynės. Jokių rogių ar kamuolių. Languose nėra šviesos. Šiandien jokių žaidimų.

– Ar viskas gerai, Malina? Atrodai iškritusi iš veido.

Nepradėk, Svenai.

Aš juk dirbu, ar ne?

Zekė vaiposi iš savo vietos už stalo priešais. Biorjė

Sverdas ir Juhanas Jakobsonas atrodo per daug patenkinti, taip žmonės neturėtų atrodyti atvaryti į darbą šeštadienį, vos kelios minutės po aštuntos ryto.

– Man viskas gerai, tik truputį pašvenčiau vakar.

– Aš tai švenčiau su kukurūzais, bulvių traškučiais ir „Pepės Ilgakojinės“ DVD, – atsako Juhanas.

Biorjė sėdi tylėdamas.

– Štai sąrašas, – ištaria Svenas ir pamojuoja ore popieriaus lapu. Šiandien nestovi gale stalo, o sėdi kėdėje. – Jame visi skambinę ir nurodę Bengto Andersono vardą, pavardę arba pravardę. Iš pradžių apklauskime juos. Pažiūrėsime, ką apie jį papasakos. Iš viso devyni asmenys, visi iš Jungsbru ir jo apylinkių. Biorjė ir Juhanas imsis pirmų penkių, Malinai su Zeke teks likę keturi.

– O butas? Kaip jo butas?

– Ekspertai jau ten. Pirmas įspūdis – kad jame nieko nenutiko. Jie baigs iki popietės. Jei norėsite, galėsite tada užsukti, bet ne anksčiau. Kai baigsite dirbti su sąrašu, imkitės kaimynų. Jis gyveno iš socialinės pašalpos, tai turėtų būti ką nors žinantis socialinis darbuotojas. Tik vargu ar jį rasime anksčiau nei pirmadienį.

– O anksčiau neįmanoma?

Nekantrus Zekės balsas.

– Oficialiai Bengtas Andersonas dar nėra paskelbtas mirusiu ar identifikuotas, – atsako Svenas. – Todėl kol kas mums reikia leidimo, kad galėtume prieiti prie žurnalų, kur nurodytos jo gydytojo ir socialinio darbuotojo pavardės. Vis dėlto formalumai turėtų būti sutvarkyti pirmadienį.

– Tada prie darbo, – ištaria Juhanas ir atsistoja.

„Noriu miego, – pagalvoja Malina, – kristi kaip negyva.“

Mano kambarys tamsus ir uždaras. Tačiau aš viską matau.

Viduje šalta, bet ne taip, kaip tame medyje lygumoje. Nors ką man tas šaltis? Be to, čia nėra vėjo, pūgos ir sniego.

Galbūt pasiilgsiu vėjo ir sniego, tačiau dabartinės mano būklės teikiamas aiškus suvokimas yra geriau. Dabar tiek daug žinau, tiek daug moku. Galiu rasti žodžius viskam, ko niekada negebėjau anksčiau.

Argi nesmagu, kaip dabar visiems parūpau? Kaip visi žiūri į mano veidą ir nori pasirodyti mane pažinoję? Anksčiau, prieš tai, man pasirodžius viešumoje visi nusisukdavo, pereidavo per gatvę, kad nereikėtų sutikti mano žvilgsnio, atsidurti netoli mano kūno, mano, kaip jie manė, purvinų ir prakaitu bei šlapimu dvokiančių drabužių.

Buvau jiems šlykštus ir atstumiantis.

Ir dar tie ramybės neduodavę vaikigaliai, kurie mane kankino, erzino, ujo ir kaip įmanydami išsidirbinėjo. Jų mamos ir tėčiai leido sužydėti vaikų blogybėms tūkstančiais žiedų.

Netikau net juokams. Dar gyvas buvau vienas liūdesys.

„Cloetta“ fabriko kaminai.

Jų nesimato nuo žiedo ties senutėliu Vretos vienuolynu, tik baltesni nei balti dūmai kyla į apsimestinę dangaus žydrynę. Žemi rytiniai debesys nuslinko, žiema mėlynuoja, o termometro stulpelis dar labiau krenta – tokia šviesos kaina.

– Sukam čia?

Ženklas rodo Jungsbru į abi puses.

– Nežinau, – atsako Malina.

– Sukam, – ištaria Zekė ir ima sukti vairą, – įvažiavę į miestą įsijungsime navigaciją.

Malina ir Zekė pravažiuoja Vretos vienuolyną. Besiilsinčius šliuzus, tuščius baseinus. Žiemai uždarytus barus. Namus su languose šmėžuojančiais žmonėmis. Laisvai augančius medžius. „Ica“ parduotuvę. Automobilio viduje neskamba muzika. Zekė labai nesispyriojo ir Malina džiaugiasi santykine tyla.

Už autobuso stotelės atsiveria vaizdas į kairėje plytinčius pastatus, namai pradingsta kažkur pakalnėje, o dar toliau

telkšo Rokseno ežeras. Automobilis rieda žemyn pro miškelį ir netrukus dešinėje atsiranda laukas, o už kelių šimtų metrų dar daugiau namų ropščiasi į statų šlaitą.

– Visuomenės grietinėlė, – ištaria Zekė, – visokie daktariūkščiai.

– Pavydi?

– Kaip čia pasakius...

Kitas ženklas su užrašu „Kungsbru“, tada – „Šernorpas“, „Jungsbru“.

Jie nusuka ties raudona spalva nudažytu žirgynu su grįstu kiemu, tačiau žirgų nesimato. Tik kelios terminiais drabužiais vilkinčios ir sniegbačiais avinčios paauglės neša glėbius šieno tarp dviejų šoninių pastatų.

Jie artėja prie prašmatnių namų.

Pakyla įkalne ir tada pamato „Cloetta“ kaminus.

– Žinai, – sako Zekė, – dedu galvą, kad šiandien galima užuosti iš fabriko sklindantį šokolado kvapą.

– Įjungsiu navigaciją, bus lengviau rasti, kur gyvena pirmasis iš sąrašo.

Ji nenorėjo įsileisti vidun.

Pamela Karlson, trisdešimt šešerių trumpai nusikirpusi šviesiaplaukė. Vieniša pardavėja iš „H&M“ parduotuvės. Gyveno nuomojamame bute iš karto už bjaurios baltos spalvos parduotuvės „Hemköp“ halės. Pilkai nudažytame mediniame name buvo vos keturi butai. Ji kalbėjo pradariusi duris tiek, kiek leido grandinėlė. Šalo stovėdama vien su apatiniais ir baltais naktiniais, aiškiai pažadinta jų skambučio į duris.

– Ar būtinai turite užeiti? Viduje baisi netvarka.

– Laiptinėje šalta, – atsakė Malina. Ir pagalvojo: „Buvo rastas nužudytas ir medyje pakabintas vyras, o ji rūpinasi dėl netvarkos. Kad ir kaip būtų, bent jau paskambino.“

– Vakar turėjau vakarėlį.

– Dar viena... – burbtelėjo Zekė.

– Ką?

– Nieko, – atsakė Malina. – Mums netvarka netrukdo. Ilgai neužtruksime.

– Na, jei jau taip... – durys girgždėdamos užsidarė ir vėl atsilapojo. – Užeikite.

Vieno kambario butas. Sofa-lova, staliukas ir virtuvės kampas. Baldai iš „Ikea", tiulinės užuolaidos ir senas kaimiškas, tikėtina, paveldėtas, suolas. Dėžės nuo picos, alaus skardinės, baltojo vyno pakelis. Ant palangės – iki kraštų pilna peleninė.

Ji pastebėjo Malinos žvilgsnį į peleninę.

– Paprastai neleidžiu jiems rūkyti viduje, bet vakar juk negalėjau išvaryti į lauką.

– Ko tokių?

– Draugų. Per vakarėlį naršėm internete ir pamatėm jo nuotrauką bei prašymą pranešti. Paskambinau iš karto, na, beveik iš karto.

Ji atsisėdo ant lovos. Nebuvo apkūni, bet po naktiniais matėsi kelios nedidelės rinkės.

Zekė įsitaisė fotelyje.

– Ką apie jį žinote?

– Nedaug, išskyrus tai, kad gyveno šiame miestelyje. Ir kaip vadinosi. Daugiau nieko. Ar tai jis?

– Taip, beveik neabejojame.

– Velnias, vakar vakarėlyje visi apie tai ir tekalbėjo.

„Iškraipytos istorijos, – pagalvoja Malina. – Blevyzgų tema vakarėlyje tapę prisiminimai apie kažką." *Bet palaukite, tik paklausykite, kas nutiko mano draugo draugui...*

– Vadinasi, nieko nežinote, kas jis toks buvo?

– Ne kažin ką. Girdėjau, kad gaudavo ligos pašalpą. Ir buvo vadinamas Kamuoliu. Maniau, kad dėl neįtikėtino storumo, bet „Corren" rašė kitaip.

Palikę Pamelą Karlson su jos netvarka ir galvos skausmu, jie nuvyko į Pelėdos Lizdo kelyje stovintį įmantrios architektūros keturių aukštų namą, kur iš kiekvieno kambario atsivėrė vaizdas į lauką ir toliau

telkšantį Rokseną. Pabeldus auksine liūto letena, duris atvėrė įkritusių akių draudimo agentas Stigas Uningas.

– Skambino mano sūnus. Galite pasikalbėti. Jis rūsyje.

Sūnus Fredrikas smaksojo kompiuterinį žaidimą. Gal trylikos, liesas, spuoguotas, per dideliais džinsais ir oranžiniais marškinėliais. Ekrane krūvomis krito užmušti nykštukai ir elfai.

– Tu mums skambinai? – ištarė Zekė.

– Taip, – atsakė Fredrikas Uningas nepakeldamas akių nuo žaidimo.

– Kodėl?

– Nes atpažinau. Pamaniau, gal bus skirta kokia nors premija. Ar skirta?

– Deja, ne, – atsakė Malina. – Už žmogžudystės aukos atpažinimą premijos neskiriamos.

Sprogimas sudrasko antilopę gnu į gabalus, tuo metu troliui nutraukiamos rankos ir kojos.

– Geriau jau būčiau paskambinęs į „Aftonbladet".

Pokšt! Lavonas, lavonas, lavonas.

Fredrikas Uningas pakelia į juos akis.

– Pažinojai jį? – klausia Malina.

– Ne. Visai ne. Žinojau tik jo pravardę ir tai, kad smirdėjo myžalais. Daugiau nieko.

– Nieko, ką mes turėtume žinoti?

Fredrikas Uningas sudvejoja, ir Malina spėja pamatyti akyse šmėkštelint baimės šešėlį, prieš vėl įsistebeilijant į ekraną ir karštligiškai imant tampyti valdymo svirtį pirmyn atgal.

– Ne, – atsako Fredrikas Uningas.

„Tu kažką žinai, – pagalvoja Malina. – Arba supratai, kas atsitiko ir kodėl mes čia."

– Esi tikras, kad daugiau neturi ko papasakoti?

Fredrikas Uningas purto galvą:

– Ne, nė menkiausio šūdelio. Ničnieko.

Raudonas driežas paleidžia didžiulį akmenį Halką primenančiam monstrui į galvą.

Trečias asmuo sąraše – keturiasdešimt septynerių sekmininkų bažnyčios pastorius Svenas Garpliovas. Jis gyveno naujame tipiškos statybos privačiame name kitame Mutalos upės krante, Jungsbru pakraštyje. Baltos plytos, baltas medis, balti kampai, balta ant balto, tarsi siekiant nubaidyti nuodėmes. Pakeliui jie pravažiavo „Cloetta" fabriką, kurio išraitytas stogas priminė cukrinę gyvatę, o kaminai pumpavo į atmosferą savo pažadus apie saldų gyvenimą.

– Ten jie gamina šokoladinius vafliukus, – ištarė Zekė.

– Aš dėl to negrįžčiau, – atšovė Malina.

Nors jie ir skubėjo, pastoriaus žmona Ingrida pavaišino kava. Visi keturi įsitaisė žaliose odinėse sofose baltai išdažytoje svetainėje ir kramsnojo namuose keptus sausainius, iš viso septynių rūšių.

Sausainių būta riebių.

Būtent tai, ko jai reikėjo.

Pastoriaus žmona sėdėjo tylėdama, kalbėjo jis.

– Man šiandien pamaldos, tačiau parapijiečiai palauks. Tokia rimta nuodėmė yra svarbiau. Laukiančiam maldos laukimas niekada neprailgs, ar ne, Ingrida?

Žmona linktelėjo. Tada mostelėjo galva į lėkštę su sausainiais.

Abu pasiėmė dar po vieną.

– Jis buvo ramybės nerandanti siela. Tokiais Viešpats rūpinasi ypatingai. Kartą su parapijiečiais trumpai šnektelėjome apie jį. Vienas mūsų, nepamenu, kas, paminėjo jo vardą. Konstatavome, kad jis labai vienišas. Jam reikėjo tokio draugo kaip Jėzus.

– Ar kada nors su juo kalbėjotės?

– Atsiprašau?

– Na, ar kvietėte jį į bažnyčią?

– Ne, nemanau, kad kam nors dingtelėjo tokia mintis. Mūsų durys atviros visiems, nors, reikia pripažinti, kai kuriems gal šiek tiek plačiau.

O dabar jie stovi prie trisdešimt devynerių Konio Dyreneso durų. Butas yra „Cloetta“ kelyje, iš karto už „Cloettavallen“ stadiono. Paskambinus durys atsidaro vos po kelių akimirkų.

– Girdėjau jūsų žingsnius, – sako vyras.

Bute visur krūvos žaislų. Ryškių spalvų plastiko.

– Vaikai, – paaiškina Konis Dyrenesas, – šį savaitgalį jie pas motiną. Mes išsituokę. Paprastai vaikai būna su manimi. Neįtikėtina, kaip jų gali trūkti. Bandžiau šįryt išsimiegoti, tačiau prabudau kaip visada. Tada įlindau į internetą. Gal kavos?

– Ačiū, bet mes jau atsigėrėme, – atsako Malina. – Esat įsitikinęs, kad nuotraukoje Bengtas?

– Be jokių abejonių.

– Pažinojote jį? – klausia Zekė.

– Ne, bet jis vis tiek buvo mano gyvenimo dalis.

Konis Dyrenesas patraukia prie balkono ir pamoja jiems prieiti.

– Matote tvorą ir vartus? Paprastai stovėdavo ten ir laukdavo kamuolių per „Ljungsbro“ IF namų rungtynes. Ir nesvarbu, ar pildavo kaip iš kibiro, ar būdavo šalta, ar spirgindavo karštis vasarą. Visada ten būdavo. Kartais ateidavo žiemą ir žiūrėdavo į tuščią aikštę. Ilgėdavosi. Tarsi būtų radęs sau darbą, vietą, kurią galėtų užimti šioje žemėje. Bėgdavo tekinas paskui kamuolį, kai kas nors jį perspirdavo per tvorą. Vis bėgdavo ir bėgdavo. Tiksliau, dundėdavo. Tada permesdavo kamuolį atgal. O žmonės tribūnose kvatodavo. Atrodė, aišku, juokingai, tačiau bent jau man juokas įstrigdavo gerklėje.

Malina žvelgia į pabalusią nuo šalčio tvorą, tribūną su stogu ir toliau stūksančią klubo būstinę.

– Ketinau kada nors pakviesti jį kavos, – sako Konis Dyrenesas, – bet dabar jau šaukštai po pietų.

– Panašu, kad jis buvo labai vienišas. Gaila, kad nepakvietėt, – sako Malina.

Konis Dyrenesas linkteli, nori kažką pasakyti, bet taip

nieko ir neprataria.

– Gal dar ką nors apie jį žinote? – paklausia Malina.

– Nelygu ką. Sklandė visokie gandai.

– Gandai?

– Taip. Apie tai, kad jo tėtis buvo išprotėjęs. Kad kitados gyveno su juo viename name ir vožė tėvui kirviu per galvą.

– Kirviu?

– Taip, ko gero.

Ir Danielis Hiogfeltas to nesuuodė?

– Kalbų gali būti kokių tik nori. Praėjo dvidešimt metų, o gal ir daugiau. Jis buvo normalus. Jo akys buvo geros. Matydavau tai net iš čia. Tiesa, „Corren“ nuotraukose to nesimatė, ar ne?

13.

Malina stovi už tvoros ir žiūri į futbolo aikštę. Pilkai baltas laukas su dar pilkesniu mokyklos pastatu fone. Kairėje stūkso klubo būstinė – tradicine raudona spalva nudažytas pailgas pastatas su betoniniais laiptais priešais žalias duris ir dešrelių kioskas su „Cloetta“ logotipu viršuje.

Įtraukia į plaučius oro, regis, užuodžia lengvą kakavos aromatą.

Už kiosko matyti teniso halė – aukštuomenės sporto šventovė.

Paliečia tvorą rankomis.

Per juodas „Thinsulate“ kumštines nejaučia metalo šalčio, tik sunkiai apčiuopiamą negyvą vielą. Tvirčiau įsikimba į tvorą, užsimerkia ir mato žalią veją, jaučia riebų ką tik nupjautos žolės kvapą, ore tvyrantį laukimą, kai aikštėje pasirodo pagrindinės sudėties žaidėjai, sveikinami aštuonmečių, devynmečių, dešimtmečių ir senukų su kavos termosais minios. Ir dar tu, Kamuoly, vienišas anapus tvoros.

Kaip tampama tokiu vienišu?

Kirvis galvoje.

Reikės paieškoti tavo pavardės archyvuose, turėtų tikrai būti. Archyve pluša stropios ir savo darbą išmanančios moteriškės. Rasime tave, nepraslysi, gali tuo neabejoti.

Malina iškelia rankas į orą. Gaudo kamuolį, tuomet apsunksta, praranda judrumą ir susvyruoja atgal ir į šoną. Pagalvoja: „Jie juokėsi iš tavęs, nors ir ne visi. Iš tavęs ir tavo beviltiškų bandymų pagauti kamuolį, tapti nereikšmingų įvykių, išgyvenimų ir incidentų dalimi, kas ir sudaro tokių mažų bendruomenių gyvenimo branduolį. Nelabai suprato, kad dėl tokių kaip tu visuomenė ir yra tokia, kokia yra. Tikriausiai buvai neatskiriama jų gyvenimo dalis, regimas ir tuo pat metu nematomas, žinomas, bet nepažįstamas, vaikščiojantis tragiškas pokštas, pasikartojantis vis iš naujo ir taip praskaidrinantis kasdienybę.

Pavasarį jie tavęs pasiges. Prisimins. Kai kamuolys lėks virš tvoros, jie norės, kad grįžtum. Galbūt pajus, ką reiškia, kai persmelkia iki pat vidurių.

Ar įmanoma būti vienišesniam už tave? Pašaipų objektas, kol gyvas, nesąmoningai pasigestas miręs."

Kišenėje suskamba telefonas.

Zekės balsas už nugaros:

– Neabejotinai Šiomanas.

Ir tikrai – Šiomanas.

– Daugiau niekas neskambino, nors tam tikra prasme jis buvo vietos įžymybė. Ar ką nors iškapstėte?

– Sklinda gandai apie kirvį makaulėje, – atsako Malina.

– Apie ką?

– Neva užtvojęs tėvui kirviu. Maždaug prieš dvidešimt metų.

– Reikės patikrinti, – sako Šiomanas. Tuomet priduria: – Jei norite, galite važiuoti į butą, ekspertai jau baigė. Įsitikinę, kad jis nužudytas ne ten. Po tokio žiauraus smurto būtų likę kraujo pėdsakų, bet liuminolio testas nedavė jokių

rezultatų. Edholmas su dar keliais apklausia kaimynus. Hernos kelio 21 b, pirmas aukštas.

Keturi suraikytos duonos kepalai ant pilkos spalvos dėmėto virtuvės stalviršio iš laminato. Liuminescencinės lempos šviesoje plastikinė pakuotė atrodo nesveikai vandeninga, o turinys – pavojingas gyvybei.

Malina atidaro šaldytuvą – viduje mažiausiai dvidešimt grūdėtos dešros pakuočių, riebus pienas ir keli pakeliai nesūdyto sviesto.

Zekė pažvelgia jai pro petį:

– Tikras gurmanas.

– Manai, kad tuo ir maitinosi?

– Taip, – atsako Zekė, – gali būti. Ta duona – vienas cukrus, dešra – riebi. Puikus derinys. Senbernio racionas.

Malina uždaro šaldytuvą. Už nuleistų žaliuzių, regis, mato kelis vaikus, nekreipiančius dėmesio į speigą ir bandančius kažką nulipdyti iš šalto sniego. Pastangos atrodo beviltiškos, kieta masė nepasiduoda jokiems bandymams suteikti formą. Visi vaikai imigrantai. Pailgas nuomojamų butų pastatas iš baltai nutinkuoto betono ir apsilaupiusios medinės dalies, ko gero, yra pats Jungsbru užkampis.

Iš lauko sklinda prislopintas juokas. Nors tuo pat metu ir džiaugsmingas, tarsi šaltį būtų galima įveikti.

Gal vis dėlto ne toks jau ir užkampis.

Žmonės gyvena savo gyvenimus. Kartais prasiveržia džiaugsmas – šviečiantys magmos židiniai pilkoje kasdienybėje.

Prie gelsvai rusvais tapetais su margomis dėmėmis išklijuotos sienos stovi sofa su aštuntame dešimtmetyje populiariais raštais. Žalia medžiaga aptrauktas žaidimų stalas, pora kėdžių, įdubusi lova kampe. Oranžinis užtiesalas tvarkingai užlenktas iš visų pusių.

Kuklu, tačiau tvarkinga. Jokių besimėtančių dėžių nuo picos, nuorūkų ar šiukšlių kampuose. Tvarkingo vienišo

žmogaus būstas.

Viename lange šviečia trys skylutės. Užklijuotos lipnia juosta, skrupulingai uždengiant nuo skylučių atsišakojančius įtrūkimus.

– Panašu, kad kažkas mėtė į langą mažus akmenukus, – ištaria Zekė.

– Ko gero.

– Kaip manai, ar tai ką nors reiškia?

Tokiuose rajonuose pilna visą laiką galvomis einančių vaikų. Gal tiesiog per smarkiai švystelėjo žvyro saują?

– O gal kas nors kvietė į pasimatymą?

– Kurgi ne, Zeke. Teks paprašyti ekspertų kaip reikiant ištirti langą, jei tik jie to dar nepadarė, – sako Malina. – Gal galės nustatyti skylučių kilmę.

– Nustebčiau, jei būtų patys nepasidomėję langu, – atsako Zekė, – nors čia greičiausiai darbavosi Juhanison, jai galėjo pristigti kantrybės.

– Jei čia būtų apsilankiusi Karin, langas jau dabar gulėtų laboratorijoje, – atšauna Malina ir patraukia prie drabužių spintos greta lovos.

Ant pakabų tvarkingai sukabinta visa eilė milžiniškų gabardino kelnių. Įvairių tamsių atspalvių, visos išplautos ir išlygintos.

– Nesutampa, – ištaria Zekė. – Ši tvarka, išskalbti drabužiai ir tai, kad jis turėjo smirdėti prakaitu ir šlapimu.

– Sutinku, – atsako Malina, – bet mes juk nežinome, kad jis smirdėjo. Gal žmonės paprasčiausiai to iš jo tikėjosi? Kažkas taip kam nors pasakė, tas dar kam nors, ir visi įtikėjo. „Kamuolys smirda myžalais, Kamuolys nesiprausia."

Zekė linkteli.

– Arba kas nors čia apsilankė po to ir viską sutvarkė.

– Ekspertai būtų pastebėję.

– Esi tuo tikra?

Malina pasitrina kaktą:

– Nors ne, to galima ir nepastebėti.

– Kaip kaimynai? Niekas nematė ko nors neįprasto?

– Ne, bent jau pasak kaimynų apklausai vadovavusio Edholmo.

Išgaruoja paskutiniai galvos skausmo likučiai. Lieka tik sutinimo ir nešviežumo jausmas, atsirandantis alkoholiui pasišalinant iš organizmo.

– Kiek laiko, pasak Juhanison, jis buvo negyvas? Nuo šešiolikos iki dvidešimties valandų? Kažkas galėjo čia apsilankyti. Arba visos kalbos apie nešvarą tebuvo mitas.

Ant viryklės čirška indiška keptuvė su vištienos kariu, butas persismelkęs česnakų, imbierų ir ciberžolių kvapo. Malina jaučia alkį kiekviena kūno ląstele.

Kapoja, pjausto, smulkina. Kepa ir verda.

Bokalas sklidinas silpno alaus. Nieko nėra skaniau už alų prie kario.

Ką tik skambino Janė. Be penkiolikos septynios. Jie jau pakeliui. Spynoje pasigirsta sukamas raktas ir Malina eina į prieškambarį pasitikti. Tuvė kaip niekada užsidegusi, tarsi tuoj liptų į sceną:

– Mama, mama! Per savaitgalį pažiūrėjome penkis filmus. Ir visi iki vieno buvo puikūs.

Prieškambaryje už tarškančios Tuvės stovi Janė. Kaltas, tačiau nepraradęs pasitikėjimo savimi. *Kai ji pas mane, sprendžiu aš. Ir tu tai žinai. Aptarėme tai prieš šimtą metų.*

– Kokius filmus žiūrėjote?

– Visi buvo Ingmaro Bergmano.

Toks šiandienos vaidinimas. Vienas iš nedidelių spektakliukų specialiai jai.

Malina negali susilaikyti nesijuokusi:

– Šit kaip.

– Jie puikūs.

Janė:

– Gamini karį? Puikiai tinka spaudžiant šalčiui.

– Neabejoju, Tuve. Tikiu. O rimtai – kokius filmus žiūrėjote?

– „Braškių šalis."

– Tuve, tas filmas vadinasi „Žemuogių pievelė". Ir jūs jo nežiūrėjote.

– Gerai jau. Žiūrėjome „Gyvųjų numirėlių naktį".

„Ką? Jane, tu iš protai išsikraustei?" Vis dėlto susitvardo, tik pagalvoja: „Gyvi numirėliai..."

– Dar buvome gaisrinėje. Lavinome raumenis.

– Lavinote raumenis?

– Taip, norėjau pabandyti, – sako Tuvė. – Bandžiau suprasti, kas tau ten taip patinka, mama.

– Pašėlusiai skaniai kvepia iš keptuvės.

Valandos ant bėgimo takelio policijos sporto salėje, štangos spaudimas nuo krūtinės. Virš grifo palinkusio Juhano Jakobsono balsas: „Nagi, Malina. Susiimk, skystablauzde!"

Prakaito liejimas. Spaudimas. Aiškūs ir tikslūs veiksmai. Kai nori pasikrauti energijos, nėra nieko geriau už fizines treniruotes.

– O ką tu nuveikei, mama?

– Atspėk. Dirbau.

– Šįvakar irgi dirbsi?

– Ne, kiek žinau. Ir dar gaminau maistą.

– Karis. Su vištiena?

Tuvė negali nuslėpti savo entuziazmo.

Janės pečiai svyra žemyn.

– Tai aš jau ir eisiu, – ištaria, – susiskambinsime kitą savaitę.

– Gerai, – atsako Malina.

Janė atidaro duris.

Prieš pat jam išeinant Malina priduria:

– Gal pasiliksi valandėlei ir paragausi kario, Jane? Užteks ir tau.

14.

Vasario 6 d., pirmadienis

Malina trina iš akių miego likučius.

Nori žvaliai pradėti dieną.

Sausi pusryčiai, vaisiai ir kefyras. Tada kava, kava, kava.

– Iki, mama.

Apsitūlojusi Tuvė jau prieškambaryje, anksčiau nei paprastai. Malina – vėliau. Vakar juodvi visą dieną praleido namuose – kepė ir skaitė. Malina nuslopino impulsą nuvažiuoti į nuovadą, nors Tuvė ir sakė, kad ji galinti eiti į darbą, jei tik norinti.

– Iki. Ar grįžusi vakare rasiu tave?

– Gal.

Durys užsidaro. Ketvirto kanalo orų mergaitė vakar kalbėjo: „Iš šiaurės atslenka dar šaltesni, būtent taip, dar šaltesni orai nuo Barenco jūros, apgaubsiantys visą šalį iki pat Skonės*. Taigi, jei reikės kur nors eiti, šiltai apsirenkite."

Reikės eiti?

Noriu eiti. Noriu kastis toliau.

Sakyk, Kamuoly, kas iš tiesų tu buvai?

Telefone skamba Šiomano balsas. Malina viena ranka sukioja šaltą vairą. Į darbą skubanti pirmadieninė žmonių minia gūžiasi autobuso stotelėje prie Sodų aikštės. Garas veržiasi jiems iš burnų ir kyla toliau aplink aikštę supančius dėmėtus namus. Ketvirtojo dešimtmečio pastatai su visų trokštamais butais, šeštojo dešimtmečio namai su pirmuose aukštuose įsikūrusiomis parduotuvėmis ir įmantriai išpuoštas praėjusio dešimtmečio namas aikštės kampe, kur daugybę metų buvo dabar jau užsidariusi

* *Skåne* – piečiausia Švedijos provincija.

plokštelių parduotuvė.

– Sulaukėme skambučio iš Jungsbru senelių namų, pavadinimu „Vretaliden“. Ten gyvenantis devyniasdešimt šešerių senukas pripasakojo vienai slaugytojai daugybę dalykų apie Kamuolį ir jo šeimą. Kai skaitė jam laikraštį – jis prastai mato – senelis ėmė pasakoti. Skyriaus vedėja mano, kad bus geriausia, jei patys su juo pasikalbėsime. Imkitės to iš karto.

– O pats senukas ar nori susitikti?

– Ko gero.

– Kuo jis vardu?

– Gotfridas Karlsonas. Slaugytojos pavardė – Hermanson.

– O vardas?

– Ji tepasakė esanti seselė Hermanson. Turbūt geriausia bus pirma kreiptis į ją.

– Kaip ta vieta vadinasi? „Vretaliden“? Važiuoju iš karto.

– Zekės nepasiimsi?

– Ne, pašoksiu viena.

Malina pristabdo ir apsisuka 180 laipsnių kampu. Kaip tik spėja prieš 211 maršruto autobusą į universitetinę ligoninę.

Vairuotojas pypsi ir grūmoja kumščiu.

„Atsiprašau“, – pagalvoja Malina.

– Ar ką nors rado archyvuose?

– Jie tik pradėjo, Malina. Kompiuterinėje duomenų bazėje jo nebuvo, tą jau žinai. Bet mes ieškome ko nors daugiau, šiandien bus matyti. Jei ką nors sužinosi – skambink kuo greičiau.

Dar kelios mandagumo frazės ir automobilyje įsigali tyla. Girdėti tik variklio riaumojimas, kai Malina perjungia pavarą.

„Vretaliden.“

Bėgant metams išplėsti bei modernizuoti senelių ir kar-

tu globos namai. Griežta šeštojo dešimtmečio architektūra suplakta su devintojo dešimtmečio postmodernizmu. Kompleksas įsikūręs įduboje už kokio šimto metrų nuo mokyklos. Įstaigas skiria vos pora mažų gatvelių ir keli raudonų plytų namai. Pietuose plyti žemės ūkio bendrovės „Wester's" braškynai, užsibaigiantys ties pora šiltnamių.

Tačiau dabar viskas balta.

„Žiema bekvapė", – pagalvoja Malina, mažais žingsneliais bėgdama per stovėjimo aikštelę link įėjimo, kuris primena stiklinį narvą su lėtai besisukančiomis durimis. Malina sudvejoja. Būdama šešiolikos, likus metams iki susitikimo su Jane, ji vieną vasarą dirbo Olerydo senelių globos namuose. Jai ten patiko, nors vėliau įtikinėjo save buvusi per jauna matyti senų žmonių silpnumą ir bejėgiškumą bei per mažai patyrusi jiems slaugyti. Be to, netrūko atstumiančių praktinių momentų. Tačiau jai patiko kalbėtis su gyventojais. Kai rasdavo laiko – palaikyti kompaniją ir išklausyti pasakojimų apie tai, kas buvo jų gyvenimas. Buvo daug norinčiųjų pasipasakoti ir pasinerti į prisiminimus. Bent jau iš dar galinčių kalbėti. Tereikėdavo vieno klausimo ir pasakojimas imdavo lietis, o jam palaikyti pakakdavo vienos kitos taiklios replikos.

Balta registratūra.

Keli dėdulės fotelius primenančiuose vežimėliuose. Insultas? Toli pažengęs Alcheimeris? „Juk palaistai gėles?"

– Sveiki, aš iš Linšiopingo policijos, ieškau seselės Hermanson.

Senatvė atsiduoda nearomatizuotų valiklių chemija.

Jauna riebaus veido darbuotoja švariai išplautais pilkšvai rudos spalvos plaukais pažvelgia į Maliną užjaučiančiu žvilgsniu.

– Trečias skyrius. Važiuokite štai tuo liftu. Ji greičiausiai bus seselių poste.

– Ačiū.

Laukdama lifto Malina pažvelgia į vežimėliuose sėdinčius senukus. Vienam nuo lūpų kampučio dryksta seilės.

Visi taip ir toliau sėdės?

Malina leidžiasi prie vežimėlių. Iš vidinės striukės kišenės išsitraukia popierinę servetėlę. Pasilenkia prie senolio, nuvalo seiles nuo lūpų kampučio ir smakro.

Darbuotoja įsmeigia į ją žvilgsnį, tačiau nepiktai. Paskui nusišypso.

Skimbteli atvažiavęs liftas.

– Štai taip, – šnipšteli Malina senukui į ausį, – dabar geriau.

Jis atsakydamas tyliai sugargaliuoja.

Ji paliečia ranka jo petį ir nuskuba prie lifto. „Velnias, nespėjau. Turėsiu laukti iš naujo."

Trumpi cheminio šukavimo seselės Hermanson plaukai gula ant lieso veido kaip vielinės garbanos. Griežtos akys žvelgia pro butelio dugno storumo akinius juodais rėmeliais.

Gal penkiasdešimties ar šešiasdešimties.

Vilkėdama baltu chalatu stovi seselių poste, nedidelėje erdvėje tarp dviejų koridorių su salėmis. Plačiai įsispyrusi, rankos sukryžiuotos: „Čia mano teritorija."

– Moteris, – ištaria Hermanson. – Tikėjausi sulaukti vyro.

– Šiais laikais būna ir moterų policininkių.

– Maniau, kad daugelis dėvi uniformą. Ar paprastais drabužiais vilkintis pareigūnas neturi būti aukštesnio laipsnio?

– Gotfridas Karlsonas?

– Aš, tiesą sakant, tam nepritariu. Jis labai senas. Spaudžiant tokiam šalčiui, skyriuje lengva pasėti nerimą. Seniems žmonėms nerimas kenkia.

– Būtume dėkingi už visokeriopą pagalbą. Regis, jis turėjo mums ką papasakoti?

– Nemanau. Tiesiog šiandien „Corren" skaičiusi slaugė įkalbėjo.

Hermanson prasispraudžia pro Maliną ir leidžiasi kori-

doriumi. Malina seka iš paskos, kol Hermanson sustoja prie vienų durų. Taip staigiai, kad net „Birkenstock" basučių padai sugirgžda.

– Čia.

Tada Hermanson pasibeldžia į duris.

Pasigirsta silpnas, tačiau skaidrus kaip stiklas balsas:

– Užeikite.

Hermanson mosteli į durų pusę:

– Karlsono valdos.

– Neužeisite kartu?

– Ne, mudu su Karlsonu nelabai gerai sutariame. Be to, čia jo reikalai. Ne mano.

15.

Gera taip gulėti ir laukti, kai nebereikia ilgėtis ir galiu tiesiog stebėti slenkantį laiką. Kai galiu pleventi ore, net ir būdamas toks sunkus.

Taigi, skrendu, palieku tą ankštą lavoninės dėžę, patenku į kambarį ir skrieju toliau į lauką pro rūsio langą (man patinka tas kelias, net jei siena ir nėra kliūtis).

O kaip kiti?

Matome vienas kitą, jei tik abu to norime. Taigi, dažniausiai esu vienas, bet jaučiu ir kitus, lyg didžiulio difuzinio kūno molekules.

Noriu pamatyti mamą. Nors ji gal dar nežino, kad aš jau čia? Noriu pamatyti tėtį. Noriu su abiem pasišnekėti, paaiškinti, kad suprantu, jog niekas nėra paprasta, papasakoti apie savo kelnes ir butą, koks jis švarus, taip pat apie visus melus ir kad aš vis dėlto kažkuo buvau.

Sesuo?

Jai užteko savų rūpesčių. Supratau tai tada, suprantu ir dabar.

Taigi, plevenu sau virš laukų, virš Rokseno, pro maudynių vietą ir Sandviko kempingą bei virš Šernorpo pilies, kurios

griuvėsiai kažkaip keistai blizga saulės spinduliuose.

Skrieju kaip tos vokietės Nikolės daina „Eurovizijoje“: „Ein bisschen Frieden, ein bisschen Sonne, das wünsch' ich mir.“

Virš miško, tankaus, tamsaus ir pilno pačių baisiausių paslapčių. Jūs vis dar su manimi?

Aš jus įspėjau. Moters kojomis šliaužia gyvatės, jų nuodingi dantys iki kraujo sminga į jos lytį.

Šiltnamis, gėlynas, milžiniška braškių šalis, kur sėdėjau susigūžęs kaip mažas šunytis.

Skrieju žemyn, pro beširdžių vaikėzų namus. Nenoriu čia užtrukti. Geriau tiesiai į kampinį Gotfrido Karlsono kambarėlį seniausio senelių namų korpuso trečiame aukšte.

Gotfridas įsitaisęs savo vežimėlyje. Senas ir patenkintas nugyventu gyvenimu, kuriame galės praleisti dar kelerius metus.

Kitoje stalo pusėje priešais jį ant kėdės sėdi Malina Fors. Atrodo kiek sutrikusi. Nežino, ar priešais sėdinčio dėdulės regėjimas leidžia jam matyti jos žvilgsnį.

Netikėk viskuo, ką kalba Gotfridas. Nors didesnę dalį pasakojimo jūsų pasaulyje būtų galima pavadinti „teisybe“.

Priešais Maliną sėdi vyras.

Bėgant metams nosis pasidarė plati, didelė ir raudona. Žandai pilki ir įkritę, tačiau pilni gyvybės. Iš po smėlio spalvos tvirtos medvilnės kelnių styro liesos kojos. Balti marškiniai stropiai išlyginti.

Akys.

Kažin, kiek jis mato? Aklas.

Seno žmogaus instinktas. To išmokyti gali tik gyvenimas. Žiūrint į jį, Malinai grįžta senelių globos namuose praleistos vasaros prisiminimai. Kaip kai kurie senoliai ramiai suvokdavo, kad didesnė gyvenimo dalis jau praeityje, tuo metu kiti nė už ką nenorėdavo priimti fakto, kad netrukus viskas bus baigta.

– Nesijaudinkite, panele Fors. Juk tiesa – panelė? Skiriu tik šviesą nuo tamsos, tad nesivarginkit bandydama pagauti mano žvilgsnį.

„Vienas iš apimtų ramybės“, – pagalvoja Malina. Tada pasilenkia į priekį ir aiškiai artikuliuodama garsiai ištaria:

– Vadinasi, Gortfridas žino, kodėl aš čia?

– Klausos sutrikimais nesiskundžiu, panele Fors.

– Atsiprašau.

– Man skaitė laikraštį, taip sužinojau, koks baisus dalykas nutiko Kampinio Kalės berniukui.

– Kampinio Kalės?

– Taip, taip vadinosi Bengto Andersono tėvas. Blogas kraujas toje šeimoje, blogas kraujas. Berniukas niekuo dėtas, bet ką daryti su krauju, su tuo amžinu vietos neradimu?

– Būtų puiku, jei Gotfridas daugiau papasakotų apie Kampinį Kalę.

– Apie Kalę? Mielai, panele Fors. Dabar tik pasakojimai man ir teliko.

– Tai pirmyn.

– Kampinis Kalė buvo vietos legenda. Sakoma, neva kilęs iš bastūnų, kurie laikydavosi dykynėje kitame Mutalos krante, ties Jungu, netoli nuo dvaro. Nors tiksliai nežinau. Dar kalbėta, kad jis tariamai buvęs brolio ir sesers iš Jungo dvaro vaikas. Gal ir taip. Visi žinojo apie tuos du. Neva valkatoms buvo mokama už vaiko auginimą, štai taip Kampinis Kalė tapo tuo, kuo tapo.

– Kada tai buvo?

– Manau, Kalė išvydo šį pasaulį trečiajame dešimtmetyje arba pačioje ketvirtojo pradžioje. Tada apylinkės atrodė kitaip. Buvo fabrikas. Ūkiai ir dvaras. Daugiau nieko. Kalė nuo pat pradžių išsiskyrė iš kitų. Supranti, jis buvo juodžiausias iš juodų, kalbu ne apie odą, o žmogaus vidų. Atrodė, jį kankina abejonės, dvejonės virsdavo iš proto varančia širdgėla, kurios apimtas kartais beveik prarasdavo laiko ir erdvės pojūtį. Sakoma, kad tai jis padegė dvaro tvartą, nors niekas tiksliai nežinojo. Sulaukęs

trylikos nemokėjo nei skaityti, nei rašyti ir buvo išvarytas iš Junge veikiančios mokyklos. Tada pirmą sykį įkliuvo policijai – vogė kiaušinius iš valstiečio Turemano vištidės.

– Trylikos?

– Taip, panele Fors. Buvo alkanas. Gal atsibodo ir bastūnams? Gal ponams iš dvaro įgriso mokėti už jo auginimą? Nors ką aš žinau, tais laikais išsiaiškinti tokius dalykus nebuvo taip lengva, kaip dabar.

– Kokius dalykus?

– Tėvystės ir motinystės.

– Kas nutiko paskui?

– Tada Kalė dingo ir nesirodė bala žino kiek metų. Sklido gandai apie jūrą, Longholmeno kalėjimą, visokias baisybes – žmogžudystes, vaikų prievartavimus. Nors iš tiesų nieko tiksliai nežinojome. Jūreivis jis nebuvo, būčiau tai pastebėjęs.

– Kaip?

– Karo metais tarnavau prekybos laivyne. Moku atskirti jūrininkus. Kampinis Kalė tikrai juo nebuvo.

– Tai kas jis buvo?

– Visų pirma mergišius. Ir girtuoklis.

– Kada vėl čia pasirodė?

– Manau, šeštojo dešimtmečio viduryje. Kurį laiką dirbo mechaniku fabriko garaže, tačiau tai netruko ilgai. Vėliau padėdavo ūkininkams. Kol negerdavo, dirbdavo už du, tai turėjo iš ko.

– Ką „iš ko“?

– Suktis aplink merginas ir gerti. Tada buvo nedaug Kampinio Kalės nepažinojusių darbininkių, mergų ar ūkininkių. Jis buvo parke veikusios šokių aikštelės karalius. Apžavėdavo visas kaip kipšas. Gaudavo tai, ko panorėjęs.

– Kaip jis atrodė?

– Čia ir visa paslaptis, panele Fors. Paslaptis, kodėl moterys negalėdavo jam atsispirti. Kažkuo priminė į žmogaus kūną įspraustą plėšrūną. Nepasotinamas, plačiapetis, grubus, skvarbių juodų akių, tarsi iš marmuro iškaltais

žandikauliais.

Gotfridas Karlsonas nutyla, tarytum leisdamas jaunajai panelei Fors suvirškinti tiesmukiško vyriškumo paveikslą.

– Tokie vyrai daugiau negaminami, panele Fors. Net jei šiose apylinkėse vis dar pasitaiko vienas kitas *nenupoliruotas* individas.

– Kodėl „Kampinis"?

Gotfridas padeda savo pigmentinėmis dėmėmis nusėtas pavargusias rankas ant vežimėlio atramų.

– Buvo šeštojo dešimtmečio pabaiga arba septintojo pradžia. Tada dirbau meistru „Cloetta" fabrike. Kalė iš kažkur gavo pinigų ir nusipirko sklypą su sena raudonos spalvos troba visai šalia „Wester's", vos už poros šimtų metrų nuo čia, ties kampu prie tunelio po Anderso keliu. Tunelio tada nebuvo, o vietoj kelio plytėjo ganyklos. Pats parodžiau jam tą vietą, tai gerai žinau. Tais laikais tai buvo dideli pinigai. Panašiu metu Stokholme buvo apiplėštas bankas, sklido gandai, kad ir šlamantieji iš ten. Tada jis susitiko moterį, Bengto mamą. Elizabetė Teodorson buvo drūta moteriškė, atrodė, jai nebaisios jokios negandos ir gyvens ji ilgiau už patį pasaulį. Bet išėjo kitaip.

Senas vyras atsidūsta ir užsimerkia.

Atrodo, žodžiai baigėsi.

Gal pavargo kapstytis prisiminimuose? Arba nuo to, ką papasakojo? Staiga akys atsimerkia ir šviesa grįžta į apsiblaususius vyzdžius.

– Nusipirkęs namą gavo Kampinio Kalės pravardę. Anksčiau visi pažinojo Kalę, dabar turėjo dar ir priedą prie vardo. Manau, tas namas buvo jo saulėlydžio pradžia. Jis nebuvo sukurtas tam, kas vadinama „sutvarkyta buitimi".

– Tada gimė Bengtas?

– Taip, 1961 metais, prisimenu tiksliai. Bet dar prieš jam gimstant Kampinis Kalė atsidūrė už grotų.

Gotfridas Karlsonas vėl užsimerkia.

– Ar Gotfridas pavargo?

– Ne, visai ne, panele Fors. Aš dar nebaigiau to, ką

norėjau papasakoti.

Išeidama Malina stabteli prie seselių posto.

Panelė Hermanson sėdi ant pritvirtinto prie sienos suoliuko ir mėlynu parkeriu pildo kažkokią diagramą.

Pakelia akis:

– Na?

– Gerai, – atsako Malina, – puikiai pavyko.

– Jaučiatės protingesnė?

– Taip pat ir tai.

– Išėjęs į pensiją Gotfridas išklausė daugybę universitetinių kursų. Nuo jų pasidarė keistas. Nesistebėsiu, jei gerokai viską sujaukė galvoje. Juk pasakojo apie kursus?

– Ne, – atsako Malina, – nepasakojo.

– Tada tyliu, – sako Hermanson ir grįžta prie savo diagramos.

Prie įėjimo nebėra senukų vežimėliuose.

Malinai einant pro besisukančias duris į veidą tvoskia šaltis ir galvoje šmėkšteli paskutiniai Gotfrido Karlsono žodžiai, kurie, ji žino, ir vėl grįš.

Buvo jau beišeinanti, kai jis palietė jos ranką:

– Būkite atsargi dabar, panele Fors.

– Atsiprašau?

– Prisiminkite vieną dalyką, panele Fors: žudo visada geismai.

16.

Sklypas, kur kitados stovėjo kampinis namas.

Dabartinė atmosfera? Vidurinės klasės prabanga, serijinės statybos nuobodybė. Įdomu, kada galėjo atsirasti tas raudonai dažytas medinis namas su gamykliniais raižiniais? 1984? 1990? Panašiai tuo laikotarpiu. Namą iš Kamuolio nupirkęs žmogus žinojo, ką daro. Pirko neabe-

jotinai pigiai, pralaukė krizę, nugriovė trobą, pastatė naują serijinės statybos namą ir pardavė.

Nugriovė kažkieno gyvenimą?

Ne.

Nes kas gi yra namas, jei ne paprasčiausia nuosavybė, reiškianti tik viena – įsipareigojimus? Nuomokis namus ir niekada nepirk. Sąmoningųjų ir neturtingųjų piliečių maldelė.

Malina išlipo iš automobilio. Kvėpuoti sunku. Už sustingusių beržų karūnų žino esantį pėsčiųjų tunelį po Linšiopingo keliu. Juoda skylė, kur šlaitas kitoje pusėje, regis, virsta nepereinama siena.

Priešais esantis namas – šeštajame dešimtmetyje statyta vila, kairėje pusėje – taip pat. Kas ten gyvena šiandien? Tikrai ne Kampinis Kalė ir ne koks nors girtuoklis. Gal mergišius? Keli visų užmiršti storuliai, kurių sieloms niekada nebuvo leista išskleisti sparnus?

Vargu.

Pardavėjai, gydytojai, architektai ir į juos panašūs.

Malina vaikštinėja greta automobilio.

Gotfrido Karlsono balsas: „Kartą Kampinis Kalė parke sumušė vieną vyruką. Dažnai įsiveldavo į tokias istorijas. Muštynės buvo jo kasdieninė duona. Tik va tas vyrukas apako viena akimi. Už tai Kalė gavo šešerius metus."

Malina leidžiasi tunelio ir kelio link. Kyla į šlaitą nevalytu dviračių taku. Iš tolo matosi akvedukas. Tais laikais jo nebuvo. Automobiliai tai išnyksta, tai ir vėl pasirodo sniego migloje. Malina įsivaizduoja žalumą, vasaros grožį, tuo metų laiku kanalais slystančius laivus. Ten prasideda pasaulis! Ir jis ne tavo. Ne tavo. Tavo pasaulis amžinai bus ši bendruomenė, tavo vienatvė, pašaipus kitų juokas, kai bėgsi paskui kamuolį.

„Elisabetė vertėsi siuvimu. Ji pataisydavo Vasos gatvėje įsikūrusių moteriškų ir vyriškų drabužių parduotuvių gaminius. Kiekvieną dieną su Bengtu ant rankų važiuodavo autobusu pasiimti užsakymų ir vakare juos pristatydavo

atgal. Vairuotojas leisdavo jai važiuoti be bilieto. Tada vaikas taip ir sustorėjo. Buvo kalbama, kad leisdavusi berniukui valgyti cukrų su sviestu, kad tik nemaišytų siūti."

Malina stovi prie turėklų virš pėsčiųjų tunelio. Žvelgia žemyn į namą, į kadaise ten stovėjusią raudoną trobelę. Tokia nedidelė, bet mažam berniukui turėjusi būti tarsi neaprėpiama visata. O žvaigždės nakties danguje primindavo apie būties trapumą.

„Kai Kalė grįžo, Elisabetė po kelių savaičių pastojo. Dabar jis visą laiką gerdavo. Nebeturėjo dantų. Pirma laiko pasenęs. Sklido gandai, kad už savo darbelius Stokholme buvęs sumuštas cypėje kitų kalinių. Neva kažką įskundęs. Tačiau moterys ėjo dėl jo iš proto kaip ir anksčiau, šeštadieniais jis vėl traukdavo į parką. Palakstyti paskui sijonus ir pasimušti."

Juodos čerpės. Dūmai iš kamino. Garantuotai iš atviro židinio.

„Tada gimė sesuo Lota. Viskas tekėjo sena vaga – Kalė gėrė ir mušėsi, lupdavo žmoną, berniuką ir mergaitę, kai toji nenorėdavo liautis rėkusi. Vis dėlto kažkaip, kažkaip jie gyveno toliau. Kalė dažnai stovėdavo prie konditerijos ir burnodavo ant praeivių. Policija nebekreipė dėmesio. Jis buvo senas."

Malina grįžta prie namo, akimirką sudvejojusi patraukia prie įvažiavimo į garažą. Tolimiausiame sklypo kampe auga senutėlis ąžuolas. „Ąžuolas turėjo čia augti ir tavo laikais, Kamuoly, ar ne taip?"

Jis ten augo ir mano laikais.

Bėgiodavome su sesute po ąžuolu ir aplink jį. Lakstydavome ten nenorėdami painiotis tėčiui po kojomis. Siekėme nubaidyti jį savo juoku, klegesiu ir vaikiškais riksmais.

Ir dar valgiau...

Kol valgydavau, turėdavau viltį, kol būdavo maisto, rusendavo ir tikėjimas, kol valgydavau, neegzistuodavo kita

tikrovė, tik maistas. Kol valgydavau, širdgėla dėl viso to, ko niekada neturėsiu, likdavo savo tamsiame urve.

Bet kuo tas lakstymas ir rijimas padėjo?

Niekuo. Vietoj to netekome mamos. Iš pradžių vėžys pasiglemžė jos kepenis, paskui ir ją pačią. Ji mus paliko maždaug per mėnesį, o tuomet... Taip, kas tuomet? Tuomet atslinko nesibaigianti naktis.

„Socialiniai darbuotojai turėjo paimti vaikus jau tada, iš karto po Elisabetės mirties, panele Fors, bet nieko negalėjo padaryti – Kalė norėjo juos pasilikti ir įstatymas buvo jo pusėje. Bengtui buvo gal dvylika, o mergaitei – šešeri. Bengtas jau tada buvo beviltiškas. Pažeistas, daugiau niekam netinkantis produktas. Jis, kampinis berniokas, buvo vienišiausias iš vienišiausių, pabaisa, nuo kurios reikia laikytis atokiai. Kaip bendrauti su žmonėmis, kurie tave laiko pabaisa? Stebėjau tai iš šalies. Jei ir esu padaręs kokią nuodėmę, tai tada, kai praėjau pro šalį, kada jis tam tikra prasme dar egzistavo, jei panelė Fors supranta, ką turiu omenyje. Kai jam reikėjo manęs ir visuomenės."

O mama? Elisabetė. Kada ateina tas momentas, kai jėgų užtenka tik rankai pakelti, norint prisidengti nuo smūgio? Kai rankos jau tokios sudaužytos, kad nebegali siūti.

Malina vaikšto aplink namą.

Pajunta iš vidaus stebinčias akis. Kaip jos žiūri, galvoja, kas ji tokia. Spoksokite, jei norite. Neseniai pasodintos obelys, gėlėmis kvepianti idilė. Ar žinote, kaip lengva visa tai sunaikinti, kaip greitai viskas amžiams išnyksta?

„Mama, net jei ir negali, sugrįžk, labai prašau."

Ar taip meldei, Kamuoly?

Dabar nebegaliu daugiau kalbėti.

Net ir mums, man egzistuoja ribos.

Noriu skristi toliau.

Skristi ir degti.

Ilgėjausi jos ir bijojau dėl sesutės, turbūt todėl tai ir

padariau, nežinau, norėjau, kad viskas susitvarkytų.

Pati dabar apžiūrinėji mus supusius namus. Aš juk mačiau, kaip viskas turėtų ir galėtų būti.

Aš mylėjau savo tėtį, todėl tą vakarą ir pakėliau kirvį.

Apsisnarglėję ir purvini mažyliai. Išsigandę, visų erzinami. Mokyklos nelankantys murziai. Girtuoklių vaikai.

Maža mergaitė, vardu Lota, liaujasi kalbėti. Nuo jos trenkia šlapimu ir skurdu, kuriam nėra numatyta vietos išpuoselėtuose socialdemokratijos namuose.

Du „Caterpillar" batai traškina kietą sniego plutą galiniame svajonių namo kieme. Atsidaro durys ir pasigirsta vyriškas balsas:

– Atsiprašau, ar galiu kuo nors padėti?

Jauna policininkė įprastu judesiu parodo pažymėjimą:

– Policija. Tik apžiūrinėju sklypą. Kadaise čia gyveno šiuo metu tyrimui svarbūs žmonės.

– Kada? Mes čia įsikėlėme 99-aisiais.

– Nesijaudinkite. Tai buvo prieš daug metų, kai dar net šis namas nebuvo pastatytas.

– Ar galiu uždaryti duris? Šaltis eina vidun.

Kažkoks prekybininkas. Padažytos sruogelės plaukuose, nors jam mažiausiai keturiasdešimt.

– Gerai. Aš tuojau baigsiu.

Vėžys pasiglemžia mamą, tėvas naikina viską, ką tik gali pasiekti. Dar ilgai aidėsiantis šių vietų, miškų ir laukų istorijos aidas.

Gotfrido balsas: „Jis paėmė kirvį, panele Fors. Tada nebuvo nė penkiolikos. Palaukė namuose iš kažkokių išgertuvių grįžtančio Kampinio Kalės, ir kai senis atvėrė duris, kirto. Berniokas buvo pagalandęs kirvį, bet smogė kiek netaikliai. Ašmenys pataikė į ausį, ji atsiknojo nuo kiaušo kaip peiliu nurėžta ir liko kaboti ant plonytės odos skiautelės, bent jau taip buvo kalbama. Kalė puolė lauk iš trobos, o kraujas upeliais sruvo per kaklą ir visu kūnu. Tą

naktį visa gyvenvietė skambėjo nuo jo riksmo."

Sniegas baltas, tačiau Malina beveik užuodžia alkoholiu atskiestą Kampinio Kalės kraują. Keturiolikmečio Kamuolio nevilties kvapą, matant lovoje sėdinčią apsišlapinusią ir išsižiojusią Lotą su baimės kupinomis akimis. Baimės, kuri niekada nepraeis.

„Jis jos nelietė. Net jei apie tai ir buvo kalbama."

„Kas jos nelietė?"

„Nei senis, nei Bengtas. Esu tuo tikras, nors tokie įtarimai krito abiem."

Krauju paženklinta istorija.

Mergaitė buvo atiduota įvaikinti. Bengtas gal kokius metus praleido globos namuose, paskui grįžo pas Kalę, senį su raiščiu ant galvos ir baltu lapeliu, dengiančiu vietoj ausies žiojinčią skylę.

Vieną ankstyvą vasarą senis mirė. Jiedu su Bengtu kelerius klaikius metus pragyveno nenuleisdami vienas nuo kito akių. Galiausiai neatlaikė širdis. Kai žmonės rado Kamuolį, jam dar nebuvo aštuoniolikos.

„Jis pragyveno su lavonu daugiau nei mėnesį. Panašu, kad išeidavo tik nusipirkti duonos."

„O kas toliau?"

„Socialinė tarnyba suorganizavo namo pardavimą. Namas buvo nugriautas, panele Fors, o Bengtas apgyvendintas bute Hernos rajone. Norėjo, kad jis užsimirštų."

„Iš kur visa tai žinai, Gotfridai?"

„Aš žinau ne tiek jau daug, panele Fors. Tai, ką papasakojau, anuomet žinojo kiekvienas. Bet daugelis dabar jau mirę arba viską pamiršę. Kas nori prisiminti blogus dalykus? Pamišėliai?

Tokie nutikimai ir žmonės daugeliui yra gyvenimo užribis, panele Fors. Žinoma, mes juos matome, tačiau prisimename labai retai arba niekada."

„O paskui, kai buvo perkeltas į butą?"

„Nežinau. Pastaruosius dešimt metų rūpinausi savo reikalais. Jis gaudydavo kamuolius. Kai matydavau, atrodydavo

sveikas ir švarus, ko gero, kas nors juo rūpinosi."
Malina sėda į mašiną ir pasuka raktelį.
Galinio vaizdo veidrodėlyje tunelis netrukus tampa vis mažėjančia juoda skyle. Ji giliai įkvepia ir iškvepia.
„Ko gero, kažkas rūpinosi, bet kas?"

Užsimerkiu ir jaučiu, kaip šiltos mamos rankos liečia mano trejų metų kūnelį. Jaučiu, kaip lengvai žnybteli mano šonus ir putlią krūtinę, tada įbeda nosį į mano apvalų pilvelį. Man kutena, man šilta, noriu, kad tai niekada nesibaigtų.
Ieškok toliau, Malina, ieškok toliau.

17.

Prie įėjimo į nuovadą sutikto Zekės akys šaltos ir susierzinusios. Visą kelią iki jos darbo stalo burnoja išsijuosęs. Juhanas Jakobsonas linkteli iš savo vietos, Biorjės Sverdo kėdė tuščia.
– Malina, tu juk žinai, ką aš manau, kai kur nors išvažiuoji viena. Bandžiau prisiskambinti, bet tavo mobilusis buvo visą laiką išjungtas.
– Man atrodė, kad delsti negalima.
– Klausyk, Malina. Paimti mane užtrunka ne ilgiau nei pasigauti kekšę Rėperbano* gatvėje. Kiek būtum sugaišusi? Penkias minutes? Dešimt?
– Kekšę Rėperbano gatvėje? Zeke, ką apie tai pasakytų ponios iš choro? Nebeputok. Geriau sėskis ir klausykis, tau patiks.
– Gerai, klok, ką turi.

Malinai papasakojus apie Bengto Andersono tėvą Kampinį Kalę ir jo sukurtą pasaulį, Zekė palinguoja galva:
– Žmogus – gražus gyvulys, ar ne?

* *Reeperbahn* – gatvė Hamburgo raudonųjų žibintų kvartale.

– Ar jie ką nors aptiko archyvuose?

– Kol kas ne. Bet dabar bus lengviau. Atsirado datos, už kurių bus galima užsikabinti. Jo nusikaltimų registre švaru, tačiau tai galima paaiškinti tuo, kad įvykio metu tebuvo keturiolikos. Reikia rasti ką nors, kas patvirtintų senuko pasakojimą, bet tai netruks ilgai. Be to, šį rytą jis buvo paskelbtas mirusiu ir aš gavau Jungsbru socialinės darbuotojos pavardę – Rita Santeson.

– Kalbėjai su ja?

– Labai trumpai, telefonu.

– Nenuvažiavai dar ten? Galėjai pasakyti man. Dabar reikės vėl grįžti į Jungsbru.

– Velniai griebtų, Malina, tu gal ir lakioji viena, o aš ne. Padarysime tai kartu. O ir į Jungsbru pasivažinėti visai smagu.

– Kaip kiti?

– Peržiūri iš kaimynų surinktą informaciją ir padeda vagysčių skyriui tirti savaitgalį įvykdytą įsilaužimą į „Saab" direktoriaus namą. Buvo pavogtas kažkoks milijonų vertas amerikiečių dailininko paveikslas, Harvolo, regis.

– Varholo*. Vadinasi, vagystė iš direktoriaus namo yra svarbiau už šią bylą?

– Pati juk viską supranti, Malina. Jis buvo viso labo storas ir vienišas pašalpos gavėjas. Ne visai užsienio reikalų ministras.

– O Karimas?

– Žiniasklaidos dėmesys atslūgo, tai ir jis apsiramino. O štai pavogtas Varholas gali patekti į DN puslapius.

– Tada važiuojam pasišnekėti su Rita Santeson.

Atrodo, kad Rita Santeson susmuks jų akyse. Nertas šviesiai žalios spalvos megztukas kabo ant lieso kūno kaip ant pakabos, o kojos styro iš smėlio spalvos velvetinių kelnių kaip du pagaliukai. Žandai įkritę, akys vandeningos

* Andy Warholas – garsus amerikiečių dailininkas.

nuo dirbtinio apšvietimo, o plaukai praradę bet kokią kada nors turėtą spalvą. Ant geltonai nudažytų ir audinio tapetais išklijuotų sienų kabo Bruno Liljeforso* reprodukcijos. Stirna sniege, varną puolanti lapė. Žaliuzės užtrauktos, tarsi siekiant palikti tikrovę lauke.

Rita Santeson kosėja, tačiau juodą aplanką su Bengto Andersono pavarde ir asmens kodu švysteli jiems ant nusidėvėjusio pušinio stalo su stebėtina jėga.

– Tai viskas, ką jums turiu.

– Ar galime pasidaryti kopiją?

– Ne, tačiau galite persirašyti.

– Ar galime pabūti jūsų kabinete?

– Man jo reikia darbui su klientais. Galite prisėsti kavos kambarėlyje.

– Paskui mums reikės pasikalbėti ir su jumis.

– Kalbėkim dabar. Kaip jau minėjau, pasakyti turiu nedaug ką.

Rita Santeson klesteli į minkštą kėdę. Mosteli ranka į oranžines plastikines kėdes, aiškiai skirtas lankytojams.

Kosėja iš pat plaučių gilumos.

Malina ir Zekė atsisėda.

– Na, tai ką norite žinoti?

– Koks jis buvo? – pasidomi Malina.

– Koks jis buvo? Nežinau. Lankėsi pas mane vos kelis kartus ir visą laiką buvo kažkur kitur. Vartojo antidepresantus. Kalbėjo nedaug. Atrodė, kad labiausiai troško ramybės. Bandėme įkalbėti išeiti į pensiją dėl nedarbingumo, bet jis griežtai priešinosi, vis manė, kad kur nors atsiras vieta ir jam. Patys žinote – viltis miršta paskutinė.

– Daugiau nieko? Gal turėjo priešų ar su kuo nors nesutarė?

– Ne, nieko tokio. Jis juk neturėjo nei draugų, nei priešų. Kaip sakoma...

* Bruno Liljeforsas – garsus švedų dailininkas.

– Tikrai nieko? Gal vis dėlto ką nors prisiminsite? – neatlyžta Zekė.

– Tiesa, norėjo ką nors sužinoti apie savo seserį. Bet tai ne mūsų sritis, turiu omenyje giminių paiešką. Nemanau, kad pats būtų išdrįsęs su ja susisiekti.

– Kur sesuo gyvena dabar?

Rita Santeson mosteli į dokumentų aplanką – viskas ten.

Tada atsistoja ir parodo į duris.

– Po poros minučių turiu klientą. Kavos kambarėlis – koridoriaus gale. Jei neturite daugiau klausimų.

Malina pažvelgia į Zekę. Jis purto galvą.

– Tada tiek.

Malina pakyla.

– Ar esate tikra, kad daugiau nėra nieko, ką turėtume žinoti?

– Nenoriu į tai gilintis.

Staiga į Ritos Santeson kūną grįžta jėgos. Sergantis tigras – narvo valdovas.

– Nenorite gilintis? – žengteli į priekį Zekė. – Jis buvo nužudytas. Pakartas medyje kaip nulinčiuotas negras. O jūs tiesiog nenorite į tai gilintis?

– Paprašysiu nevartoti tokių žodžių.

Rita Santeson kietai sučiaupia lūpas ir trūkteli pečiais. Nuo to judesio sudreba visu kūnu. „Tu nekenti vyrų, ar ne?“ – pagalvoja Malina. Tada paklausia:

– Su kuo jis bendravo Prieš tai?

– Nežinau, nors gal tai irgi nurodyta dokumentuose, šioje kontoroje darbuojamės trise. Ir visi pradėjome pernai.

– Gal duotumėt mums anksčiau dirbusiųjų telefonus?

– Paprašykite registratūroje, turėtų būti įmanoma.

Rūgštus pridegusios kavos ir mikrobangų krosnelėje šildomo maisto tvaikas. Elipsės formos stalas su gėlėta klijuote.

Varginantis skaitymas. Jie dalinasi popieriais, pakai-

tomis skaito ir užsirašinėja.

Bengtas Andersonas. Gydymas psichiatrijos klinikose, depresijos, atsiskyrėlis, įvairūs specialistai. Pereinamoji stotelė karjeros laiptais kopiantiems socialiniams darbuotojams.

Tada kažkas atsitinka 1997 metais.

Pasikeičia įrašų žurnale tonas.

Atsiranda žodžiai „vienišas", „atstumtas", „ieškantis bendravimo".

Ta pati socialinių reikalų specialistė visą tą laikotarpį: Marija Murval.

Užrašuose ima atsirasti ir sesuo. Marija Murval rašo:

Bengtas klausia apie seserį. Paieškojau archyve. Sesuo Lota iš pradžių gyveno globos namuose, vėliau buvo įvaikinta Jonšiopinge gyvenančios šeimos. Naujas vardas – Rebeka Stenlund.

„Lota pavirto Rebeka, – galvoja Malina, – Anderson tapo Stenlund."

Rebeka Stenlund, vardas pakeistas, visai kaip priglaudus buvusiems šeimininkams atsibodusį kačiuką.

Apie seserį daugiau nieko, išskyrus: *Bengtas bijo kontakto su seserimi.* Tada ranka paraštėje įrašytas numeris ir adresas Jonšiopinge. Ir netikėta frazė: *Kodėl aš taip stengiuosi?*

Marija Murval.

Girdėtas vardas.

Tikrai girdėtas anksčiau.

– Zeke, Marija Murval – neskamba pažįstamai?

– Kažkur girdėta. Neabejotinai.

Nauji žodžiai.

Geros nuotaikos. Po mano apsilankymų ir įkyraus prikaišiojimo ėmė rūpintis higiena ir švara. Pavyzdinė tvarka.

Paskui pabaiga.

Mariją Murval pakeičia pirma Sofija Svenson, tuomet Inga Šilborn ir galiausiai Rita Santeson.

Visų išvados vienodos.

Užsidaręs, pavargęs, sunkiai bendraujantis.

Paskutinis susitikimas – prieš tris mėnesius. Jokių pokyčių.

Jie palieka aplanką registratūroje. Išgirdusi prašymą gauti su Bengtu Andersonu dirbusių socialinių darbuotojų pavardes ir telefono numerius, jauna mergina su auskaru nosyje ir juodais kaip anglis plaukais nusišypso: „Žinoma."

Penkios pavardės.

Po dešimties minučių mergina ištiesia sąrašą:

– Prašom. Tikiuosi, pravers.

Prieš išeidami Zekė su Marija sagstosi striukes, rišasi šalikus ir maukšlinasi kepures bei kumštines. Malina pažvelgia į kabantį ant sienos laikrodį. Įprastą tokiose įstaigose, su juodomis rodyklėmis ir pilkšvai baltu fonu.

15.15.

Suskamba Zekės telefonas.

– Taip... taip... taip... taip.

Tebelaikydamas telefoną rankoje Zekė sako:

– Šiomanas. Norėjo aptarti situaciją be penkiolikos penkios.

– Kas nors atsitiko?

– Paskambino kažkoks dėdulė iš Istorijos fakulteto. Sakė turįs teoriją, kas galėjo pastūmėti įvykdyti tokią žmogžudystę.

18.

Svenas Šiomanas giliai įkvepia, tuo pat metu dėbtelėdamas į šalia jo prie baltos lentos posėdžių salėje stovintį Karimą Akbarą.

– Viduržiemio kraujas, – ištaria ir padaro ilgą pauzę. – Pasak istorijos profesoriaus Juhaneso Sioderkvisto, kadaise buvo toks ritualas. Žmonės aukodavo dievams gyvulius.

Auka būdavo pakabinama medyje, o tai aiškiai susiję su mūsų atveju.

– Bet čia juk žmogus, – įsiterpia Juhanas Jakobsonas.

– Būčiau ir pats paminėjęs. Pasitaikydavo ir žmonių aukų.

– Gali būti, kad susidūrėme su ritualine žmogžudyste, įvykdyta kokios nors šiuolaikinės asų* garbintojų grupuotės, – sako Karimas. – Turime laikyti tai viena iš savo teorijų.

„Viena iš kokių teorijų?" – pagalvoja Malina ir jau įsivaizduoja antraštes. „SEKTANTŲ ĮVYKDYTA ŽMOGŽUDYSTĖ", „ASŲ GARBINTOJAI – ŠTAI KAIP TAI ATRODO".

– Sakiau juk, – tarsteli Juhanas, – kad visa tai tiesiog ritualas.

Balse nėra triumfo gaidelės, tik sausas konstatavimas.

– Ar ką nors žinome apie tokias sektas? Asų garbintojai?

Biorjės Sverdo mestas klausimas visiems dalyvaujantiems.

Zekė atsilošia. Malina mato, kaip visa jo povyza spinduliuoja skepticizmu.

– Šiuo metu su panašiomis sektomis nesame susidūrę, – atsako Svenas, – bet tai nereiškia, kad jų nėra.

– O jei yra, – įsiterpia Juhanas, – tai tikrai galima rasti internete.

– Bet nueiti taip toli... – suabejoja Biorjė. – Man tai atrodo neįtikėtina.

– Šioje visuomenėje dedasi dalykai, kuriais nė už ką nepatikėtum, – atsako Karimas. – Nors kartais pagalvoju, kad manęs jau niekas nenustebintų.

– Juhanai ir Biorje, – ištaria Svenas, – judu paieškokite internete informacijos apie aukojimus ir sektas, o Malina ir Zekė turės išklausyti profesoriaus Sioderkvisto, šiandien

* Asai – senovės skandinavų dievai.

jį galima rasti fakultete.

– Gerai, – sutinka Juhanas, – pasidomėsiu tuo namuose jau šįvakar. Manau, internete pavyks nemažai sužinoti. Jei tik kas nors apskritai yra. Tik tokiu atveju reikės atsitraukti nuo meno kūrinio vagystės bylos.

– Taip ir padaryk, – sutinka Karimas, – čia kur kas svarbiau.

– Svarbiausia dirbti neturint išankstinių nuostatų, – priduria Svenas.

– Kas dar?

Beveik komiškai žvalus Karimo balsas.

– Lango stiklas iš jo buto nusiųstas į laboratoriją ištirti, – atsako Malina. – Norėtume sužinoti, jei tik įmanoma, tų skylučių kilmę. Pasak Karin Juhanison, skylučių kraštų forma galbūt padės gauti atsakymą.

Karimas linkteli.

– Gerai. Turime ieškoti po kiekvienu akmeniu. Dar kas nors?

Malina raportuoja, ką per dieną nuveikė jiedu su Zeke, pabaigoje paminėdama, kad pakeliui iš Jungsbru socialinių reikalų tarnybos skambinusi trims asmenims iš sąrašo, bet nė vienas neatsiliepė.

– Reikėtų pasišnekėti ir su jo seserimi, kuri dabar vadinasi Rebeka Stenlund.

– Rytoj nuvažiuokite į Jonšiopingą ir pabandykite ją susirasti.

– Tik per daug nesitikėkite, – priduria Svenas, – po tokios velnioniškos gyvenimo pradžios galėjo nutikti bet kas.

– Parodyk, ką gali, velniai griebtų!

Juhanas Jakobsonas stovi už jos, pasiruošęs prilaikyti štangą.

Septyniasdešimt kilogramų.

Lygiai tiek, kiek sveria ji pati. Nugara įsiremia į suoliuką, geležinis strypas slegia žemyn, žemyn, žemyn, ir ji pati tarsi

išnyksta po tuo svoriu.

Prakaitas.

– Spausk, skystablauzde!

Pati paprašė taip vadinti, pats niekada nebūtų išdrįsęs. Malina pastebėjo, kad pirmaisiais kartais jam nesivertė liežuvis, bet dabar skamba kuo natūraliausiai.

– ...trys, keturi, penki, spausk, ir šeši, septyni, aštuoni...

Dar prieš kelias akimirkas jausto jėgų antplūdžio nelieka nė kvapo.

Lubos virš galvos plyšta, viską užlieja balta spalva, raumenys nebeklauso. Tik Juhano balsas:

– Susiimk!

Ir Malina stumia, tačiau, kad ir kiek plūkiasi, štangos grifas leidžiasi žemyn, kaklo link.

Tada apkrova sumažėja, viršuje pakibusio svorio nebelieka ir ji vėl mato žydros spalvos tapetus, geltonas lubas, įvairias stakles belangiame rūsyje ir užuodžia prakaito kvapą.

Atsistoja. Salėje tuščia. Daugelis kitų policininkų treniruojasi mieste. „Ten staklės geresnės."

Juhanas šypteli:

– Aštuntas kartas lyg užkeiktas...

– Nereikėjo padėti, – atsako Malina, – būčiau ir pati įstengusi.

– Dar truputį, ir būtum prislėgusi kaklą...

– Tavo eilė, – sako Malina.

– Man šiandien jau gana, – atsisako Juhanas ir atplėšia nuo krūtinės prakaitu permirkusius nuskalbtus žydros spalvos marškinėlius, – vaikai laukia.

– Radai pasiteisinimą...

Nueidamas Juhanas juokiasi.

– Tai tik treniruotė, Malina, ir nieko daugiau.

Ji lieka salėje viena.

Eina prie bėgimo takelio. Nustato beveik didžiausią tempą. Tada bėga, kol akyse vėl pabąla ir pasaulis pradingsta.

Odą glosto šiltos vandens čiurkšlės.

Akys užmerktos, aplinkui viskas skęsta tamsoje.

Prieš kelias valandas vykęs pokalbis su Tuve:

– Pasišildysi ką nors iš šaldytuvo? Ir kario liko nuo savaitgalio. Tėtis visko neįveikė.

– Viskas bus gerai, mama, ką nors sugalvosiu.

– Būsi namie, kai grįšiu?

– Gal eisiu pas Lisą pasimokyti. Ketvirtadienį geografijos kontrolinis.

„Pasimokyti? – pagalvoja Malina. – Nuo kada tau to reikia?"

– Galiu paklausinėti, jei nori.

– Nereikia.

Šampūnas plaukams, muilas odai. Krūtinei, kurios seniai niekas nelietė.

Malina užsuka vandenį, nusišluosto, numeta rankšluostį į skalbinių krepšį ir išsitraukia iš spintelės drabužius. Apsirengia, užsisega Tuvės per Kalėdas dovanotą geltonos ir raudonos spalvos „Swatch" laikrodį. Pusė aštuonių. Zekė tikriausiai jau laukia mašinoje. Geriau paskubėti. Apie ritualą papasakosiantis profesorius turbūt irgi nenorės gaišti visą vakarą.

19.

Jie sparčiu žingsniu traukia tarp raudona spalva nudažytų skardinių fasadų. Po kojomis girgžda – pilkas grindinys stropiai pabarstytas, tačiau vietomis plyti ledo lopinėliai. Kelias tarp nebylių pailgos formos pastatų yra tarsi ėjimas per vėjo tunelį, kur šaltis gali sukaupti jėgas ir įsibėgėjęs blokštis į jų kūnus. Vėjyje svyruoja gatvės žibintai.

Universitetas.

Keturkampių dėžučių miestas mieste, išsibarstęs tarp Valos, golfo aikštyno ir Mjerdervio mokslo parko.

– Nežinojau, kad mokslas gali būti toks niūrus, – sako Zekė.

– Ne niūrus, – atsako Malina, – tik varginantis.

Ji dvejus metus neakivaizdžiai studijavo teisę. Su Tuve ant rankų ir Jane džiunglėse ar dievai žino kur esančiuose užminuotuose keliuose. O kur dar patruliavimas, naktinė tarnyba, naktinis darželis... Ir viską viena. Viena su Tuve.

– Sakei, C korpusas?

Virš artimiausių vartų šviečia raidė C. Zekės balsas kupinas vilties.

– Atleisk, F...

– Tebūnie prakeiktas tas šaltis...

– Jis smirdi.

– Nors ir bekvapis.

Antrame F korpuso aukšte šviečia vienišas langas. Kaip peraugusi žvaigždė jos priimti nenorinčiame danguje.

– Sakė surinkti B3267, tada žadėjo įleisti.

– Gali nusitraukti kumštines, – sako Zekė.

Po akimirkos jie jau stovi aukštyn važiuojančiame lifte, vos prieš akimirką iš garsiakalbio pasigirdus sunkiai suprantamam profesoriaus Juhaneso Sioderkvisto balsui:

– Policija?

– Taip, inspektoriai Fors ir Martinsonas.

Tada „bzzz“ ir pagaliau šiluma.

„Ką aš tikėjausi išvysti? – galvoja Malina, įsitaisydama nepatogioje kėdėje profesoriaus kabinete. – Kretantį dėdulę su megztiniu?“ Istorijos profesoriai nėra visuomenės grietinėlės atstovai, su kuriais ji jaučiasi nejaukiai. Bet kas šitas žmogus?

Jaunas, ne daugiau kaip keturiasdešimties ir gerai atrodantis. Smakras gal ne itin įspūdingas, bet prie dailių skruostikaulių ir žydrų akių neprikibsi. *Sveiki, profesoriau.*

Sėdi lengvai atsilošęs fotelyje kitoje pedantiškai sutvarkyto, išskyrus nerūpestingai pradarytą sausainių pakelį, rašomojo stalo pusėje. Kabinetas maždaug dešimties kvadratinių metrų, sienos apstatytos knygų pilnomis lentynomis, o už lango, kitoje kelio pusėje, plyti tušti ir tylūs golfo laukai.

Jis šypsosi, bet tik lūpomis ir žandais, ne akimis.

„Slepia vieną ranką, – pagalvoja Malina, – ne tą, su kuria sveikinosi. Laiko ją po stalu. Kodėl taip darai, profesoriau Sioderkvistai?"

– Norėjote mums ką nors papasakoti? – paklausia Zekė.

Kambaryje atsiduoda valikliais.

– Viduržiemio kraujas, – ištaria labiau atsilošdamas profesorius, – ar esate ką nors apie tai girdėję?

– Negausiai, – atsako Malina.

Zekė papurto galvą ir linkteli profesoriui, kad tęstų.

– Pagoniškas ritualas. Tie, kuriuos vadinate vikingais, vykdydavo jį kartą per metus, panašiu laiku kaip dabar. Auka dievams, turėjusi atnešti laimę ir gerovę. Arba suteikti atleidimą. Išvalyti vidų. Padėti susitaikyti su mirusiaisiais. Tiksliai nežinome. Patikimų dokumentų apie ritualą beveik nėra, tačiau dėl vieno esame tikri – būdavo aukojami tiek žmonės, tiek ir gyvuliai.

– Žmonės?

– Taip, žmonės. Auka būdavo pakabinama medyje, dažnai atvirose vietose, kad dievai gerai matytų. Bent jau mes taip galvojame.

– Manote, kad tas vyras medyje – šiuolaikinio viduržiemio kraujo ritualo auka? – klausia Malina.

– Ne, nemanau.

Profesorius šypsosi.

– Bet manau, kad scenarijus neginčytinai panašus. Leiskite kai ką papasakoti, šiuo metų laiku įvairiose kaimo sodybose ir viešbučiuose organizuojami nekalti viduržiemio kraujo renginiai. Jie neturi nieko bendro su

kruvinomis apeigomis – rengiamos paskaitos apie senovės šiaurės kultūrą ir vaišinamasi, jų teigimu, iš tų laikų kilusiais patiekalais. Komerciniai renginukai. Bet būna ir kitų, kur susidomėjimas ta epocha yra, sakykime, mažiau sveikas.

– Mažiau sveikas susidomėjimas?

– Man yra tekę keletą kartų su jais susidurti, kai skaitydavau pranešimus kaip kviestinis lektorius. Tai tipai, kuriems sunku pritapti šių dienų gyvenime, ir jie save identifikuoja kituose istoriniuose laikotarpiuose.

– Gyvena praeityje?

– Panašiai.

– Ar turite omenyje asų garbintojus?

– Nebūčiau linkęs taip vadinti. Greičiau tai būtų senovės šiaurės istorija.

– Ar žinote, kur tuos žmones galima rasti?

– Man nėra žinomos kokios nors ypatingos draugijos. Tie veikėjai manęs niekada nedomino, bet jie tikrai egzistuoja, ir kai kurie tokie priplaukėliai neabejotinai klausėsi mano paskaitų. Jūsų vietoje pirmiausia paieškočiau internete, šiuolaikinės technologijos jiems ne mažiau įdomios už istoriją.

– Tikrai nė vieno nepažįstate?

– Negalėčiau ko nors nurodyti. Atvirose paskaitose dalyviai niekada nėra registruojami. Kaip kine ar koncerte. Žmonės ateina, pasižiūri, pasiklauso ir traukia namo.

– Bet žinote, kad jie domisi šiuolaikinėmis technologijomis?

– O kas šiais laikais tuo nesidomi?

– Kaip dėl paskaitų universitete?

– Čia jie niekada nepatenka. O ir viduržiemio kraujo ritualas – vos mažytis taškelis didžiulėje visumoje.

Tada profesorius pakelia po stalu slėptą ranką ir perbraukia sau per skruostą. Malina spėja pamatyti gilias zigzago formos žaizdas.

Panašu, kad profesorius susigriebia, ir greitai nuleidžia

ranką.

– Susižeidėt?

– Taip, laikom namuose kates. Prieš kelias dienas žaidėme ir viena tiesiog pakvaišo. Nuvežėme ją pas veterinarą. Pasirodo – smegenų auglys.

– Užjaučiu, – sako Malina.

– Ačiū. Katės mudviem su Magnusu atstoja vaikus.

– Kaip manai, jis meluoja dėl rankos?

Vėjuotame tunelyje tarp namų Malina vos girdi Zekės balsą.

– Nežinau! – sušunka ji.

– Gal reikėtų jį patikrinti?

– Paprašysime ko nors greitai pasidomėti.

Jai dar nebaigus kalbėti kišenėje suskamba telefonas.

– Prakeikimas.

– Nekelk. Perskambinsi iš mašinos.

Važiuojant žiedu pro „McDonald's", Malina perskambina Juhanui Jakobsonui, nekreipdama dėmesio, kad žmona galbūt migdo vaikus ir telefono skambutis gali išblaškyti jų miegą.

– Juhanas Jakobsonas.

Fone girdisi dūkstantys vaikai.

– Čia Malina. Važiuojame su Zeke.

– Gerai, – atsako Juhanas, – neradau jokios konkrečios sektos, bet viduržiemio kraujo sąvoka sutinkama keliuose tinklalapiuose. Dažniausiai kursus rengiančių sodybų...

– Tai jau žinome, ar pavyko išsiaiškinti dar ką nors?

– Tą ir norėjau pasakyti. Be tų sodybų, aptikau kažkokio veikėjo, pasivadinusio seidininku, tinklalapį. *Seidas* – tam tikra senovės šiauriečių šamanizmo forma. Ten buvo parašyta, kad pagal *seido* tradiciją kiekvieną vasarį vykdomas viduržiemio kraujo ritualas.

– Klausau įdėmiai.

– Tada nuėjau į vieną *Yahoo* grupę apie *seidą*.

– Į ką?
– Diskusijų forumą internete.
– Gerai.
– Dalyvių nebuvo daug, bet grupės lyderis nurodė savo adresą. Visai netoli Maspeliosos.
– Maspeliosos?
– Būtent, Fors. Vos už dešimties kilometrų nuo žmogžudystės vietos.
– Apklausite jį šįvakar?
– Dėl to, kad turi tinklalapį? Palauks iki rytojaus.
– Nelabai gudru.
– Arba gudru, arba ne. Gal patys norite dabar pavažiuoti iki Maspeliosos?
– Galime palėkti, Juhanai.
– Tu nesveika, Malina. Grįžk namo pas Tuvę.
– Tu teisus, Juhanai. Tas reikalas palauks. Užsiimkite tuo rytoj.

Paliestas ranka virtuvės suolas atrodo šaltas, tačiau net ir jis šildo.
Seidas.
Senovės šiauriečių šamanizmas.
Iki šiol neišsiaiškinta skylučių stikle kilmė.
Ar tie dalykai susiję?
Asų garbintojai.
Zekė iš pradžių juokėsi, bet paskui jo veide atsirado dvejonės, tarsi būtų supratęs, kad jei žiemos rytą, kai nuo šalčio poška tvoros, medyje gali atsirasti nuogas vyras, vadinasi, gali būti ir „priplaukėlių“, gyvenančių senovės skandinavų mitologija.
Vis dėlto jie privalo tirti įvairias versijas ir pakelti kiekvieną akmenį, po kuriuo gali būti kas nors svarbaus. Daugybė policijos tyrimų įstrigo dėl to, kad patys policininkai prisirišo prie vienos arba, dar blogiau, įsimylėjo savo pačių teoriją.
Malina suvalgo porą riekelių laužomos duonos su liesu

sūriu, tada sėda prie rašomojo stalo ir pradeda skambinti žmonėms iš Jungsbru socialinėje tarnyboje gauto sąrašo.

Kompiuterio laikrodis rodo 21.12. Skambinti dar ne per vėlu.

Prieškambaryje Tuvės raštelis:

Išėjau pas Filipą ruoštis matematikos kontroliniam darbui rytoj. Grįšiu iki dešimtos.

Matematikos? Argi ji nesakė, kad geografijos? Pas Filipą?

Niekas neatsiliepia. Ji palieka žinutes su savo vardu ir numeriu, nurodo, kokiu reikalu skambino. *Paskambinkite šįvakar arba rytoj ryte, kai tik gausite šią žinutę.* Iš kur toks velnioniškas žmonių užimtumas pirmadienio vakarą? Nors kodėl gi ne?

Teatras, kinas, koncertas, kokios nors pamokos, treniruotės.

Ko tik žmonės nedaro nuoboduliui nuvyti.

Marija Murval nepasiekiama. Numeris nenaudojamas. Informacija neturi duomenų apie jos naują numerį.

Pusė dešimt.

Malina jaučia po treniruotės kūne atsiradusį nuovargį, kaip raumenų skaidulos protestuoja ir tuo pat metu auga. Kaip smegenys yra apsiblaususios po susitikimo universitete.

Gal bus rami naktis? Niekas taip gerai neišbaido košmarų, kaip treniruotės ir didelė koncentracija. Vis dėlto ji neranda sau vietos, kažkoks nerimas neleidžia sėdėti bute, nors lauke ir siautėja speigas.

Atsistoja, apsivelka striukę, iš įpratimo pasiima ginklą ir vėl išeina iš buto. Traukia Uosto gatve Filbyterio aikštės link, dar toliau prie pilies ir kapinių, kur apsnigti antkapiai saugo savo šeimininkų paslaptis. Malina žvelgia į kapinių parką. Kartais nueina iki jo. Apžiūrinėja gėles. Bando pajusti mirusiųjų draugiją, išgirsti jų balsus. Įsivaizduoja

esanti superherojė, turinti stebuklingų galių peržengti pasaulius skiriančias ribas.

Vėjo šnarėjimas.

Šalčio atodūsiai.

Malina stovi nejudėdama kapinių parke.

Suragojusios ąžuolų šakos svyra žemyn, kaip ore sustingęs juodas lietus. Prie kojų dega kelios žvakutės. Kaip pilkas žiedas sniege guli gėlių vainikas.

Ar jūs čia?

Aplinkui tyla, tuštuma ir ramybė.

Aš čia, Malina.

Kamuolys?

Vakaras kaip niekada žvarbus ir šaltas. Ji palieka parką, eina palei kapinių tvorą, kerta Valavegeno gatvę, traukia toliau prie senojo vandens bokšto ir infekcinės ligoninės.

Praeina tėvų butą.

„Juk palaistai..."

Kažkas ne taip. Viename buto langų dega rausva švieselė. Kodėl?

„Aš niekada nepamirštu išjungti šviesos."

20.

Laiptinėje uždega šviesą.

Išsitraukia mobilųjį ir surenka tėvų numerį. Kad ir kas ten viršuje, skambutis tikrai suglumins. Ir tuojau prisimena, kad tėvai atjungė savo telefono liniją.

Liftu nevažiuoja.

Kiek įmanoma tyliau lipa savo „Caterpillar" batais į trečią aukštą. Jaučia, kaip nugara sudrėksta nuo prakaito.

Durys neišlaužtos, jokių pastebimų įsilaužimo pėdsakų.

Pro durų akutę sklinda šviesa.

Malina priglaudžia ausį ir įsiklauso. Nieko. Pasižiūri pro angą laiškams, šviesa, regis, sklinda iš virtuvės.

Nuspaudžia rankeną.

Gal išsitraukti pistoletą?

Ne.

Atidarant duris sugirgžda vyriai. Iš tėvų miegamojo sklinda prislopinti balsai.

Tuomet balsai nutyla. Dabar girdisi tik judantys kūnai. Išgirdo?

Malina ryžtingai žengia per prieškambarį ir įpuola į tėvų miegamąjį.

Atplėšia duris.

Ant žalio lovos užtiesalo guli Tuvė. *Aš pati.* Tuvė kuičiasi su savo džinsais, bando užsisegti sagas, tačiau pirštai neklauso.

– Mama!

Šalia lovoje kažkoks liesas ilgaplaukis berniokas bando apsivilkti marškinėlius su sunkiojo roko motyvais. Jo oda nenatūraliai balta, tarsi niekada gyvenime nebūtų matęs saulės.

– Mama, aš...

– Nė žodžio, Tuve, nė žodžio.

– Aš... – lemena berniokas dar nebaigusiu mutuoti balsu, – aš...

– Tu irgi tylėk. Abudu tylėkit. Apsirenkite.

– Tai kad apsirengę, mama...

– Tuve, įspėju tave...

Malina išeina iš miegamojo, užtrenkia paskui save duris ir sušunka:

– Išlįskite, kai apsirengsite!

Nori šaukte iššaukti daugybę dalykų, bet ką? Juk negali išrėkti: „Tuve, tu buvai nelaimingas atsitikimas, plyšęs prezervatyvas, o dabar nori prisižaisti taip, kaip aš? Gal manai, kad paauglystėje auginti vaiką smagu, net jei jį ir myli?“

Iš miegamojo girdisi šnabždesys ir kikenimas.

Po dviejų minučių jie išeina. Malina stovi prieškambaryje. Parodo į svetainės sofas:

– Tu, Tuve, sėskis ten. O tu, kas tu toks?

„Dailus, – pagalvoja Malina, – tik labai išblyškęs. Bet, Dieve mano, jam ne daugiau nei keturiolika. O Tuvė? Ji dar iš viso maža mergaitė.“

– Aš esu Markusas, – sako išblyškėlis ir nubraukia nuo kaktos plaukus.

– Mano vaikinas! – šūkteli Tuvė nuo sofos.

– Tiek ir pati supratau, – atšauna Malina, – nelaikyk manęs kvaile.

– Lankau Onestado mokyklą, – sako Markusas, – mudu susipažinome vakarėlyje prieš kelias savaites.

Kokiame dar vakarėlyje? Tuvė buvo vakarėlyje?

– Ar turi pavardę, Markusai?

– Stenvinkelis.

– Gali eiti, Markusai. Gal dar susitiksime.

– Ar galiu atsisveikinti su Tuve?

– Pasiimk striukę ir drožk iš čia.

– Mama, aš, tiesą sakant, esu jį įsimylėjusi.

Tuvei tai sakant trinkteli uždaromos lauko durys.

– Čia šis tas rimtesnio.

Malina atsisėda ant sofos priešais Tuvę. Svetainė skendi tamsoje. Užsimerkia, atsidūsta.

Tada vėl grįžta pyktis.

– Įsimylėjusi? Tuve, tau trylika. Ką apie tai supranti?

– Tikrai ne mažiau už tave.

Pyktis išgaruoja taip pat greitai, kaip ir užplūdęs.

– Pamokos pas Filipą? Tuve, ar būtinai reikėjo meluoti?

– Pamaniau, kad supyksi.

– Dėl ko? Kad nori turėti vaikiną?

– Ne. Dėl to, kad nieko nesakiau. Ir kad atėjome čia. Ir dėl to, kad turiu tai, ko trūksta tau.

Netikėti paskutiniai žodžiai užgauna jautrią vietą. Malina greitai veja tą mintį šalin ir pradeda pamokslauti:

– Privalai būti atsargi, Tuve. Tokie nuotykiai gali turėti labai rimtų pasekmių.

– Štai ko aš bijojau, mama, – tu įžiūrėsi tik problemas.

Manai, pati nesuprantu, kad judviem su tėčiu buvau netyčiukė? Koks beprotis gali susilaukti vaikų tokiame amžiuje? Aš irgi šį tą nuraukiu.

– Ką tu šneki, Tuve? Tu nebuvai klaida. Kodėl taip manai?

– Žinau tai, mama, bet man trylika, o trylikametės jau susitikinėja su vaikinais.

– Kinas su Sara, pamokos su Filipa... Kvailumui ribų nėra. Kiek laiko draugaujate?

– Greitai bus mėnuo.

– Mėnuo?

– Ne taip jau keista, kad nieko nepastebėjai.

– Kodėl gi?

– O kaip tu manai, mama?

– Nežinau, papasakok man, Tuve.

Tačiau Tuvė neatsako. Vietoj to:

– Jis yra Stenvinkelis. Markusas Stenvinkelis.

Tada valandėlę sėdi tamsoje greta nekalbėdamos.

Už lango įsigali žiemos naktis.

– Markusas Stenvinkelis, – galiausiai nusijuokia Malina. – Bet ir išblyškęs gi. Ar žinai, kuo verčiasi jo tėvai?

– Jie gydytojai.

Aukštuomenė.

Ta mintis dingteli prieš Malinos valią.

– Žavinga, – ištaria Malina.

– Nesijaudink, mama. Beje, aš alkana, – sako Tuvė.

– Pica, – pasako Malina ir pliaukšteli sau per kelius, – aš ir pati suvalgiau vos porą sumuštinukų su laužoma duona.

Sodų gatvėje įsikūrusiame restorane „Shalom“ yra didžiausios picos visame mieste, gardžiausias pomidorų padažas ir šlykščiausias interjeras: pigius, sodo nameliui labiau tinkančius plastikinius stalus supa ant gipskartonio sienų mėgėjiškai nutapytos nimfos.

Jos pasidalina *Calzone*.

– Tėtis apie tai žino?

– Ne.

– Gerai.

– Kodėl?

Malina gurkšteli „Cuba Colos".

Vėl suskamba jos telefonas.

Ekrane šviečia Danielio Hiogfelto numeris.

Ji sudvejoja, tada numeta skambutį.

– O ką tėtis?

– Man svarbu, kad nepasakojai ne tik man, bet ir jam.

Tuvė atrodo susimąsčiusi. Pirma atsikanda picos, tada ištaria:

– Keista.

Joms virš galvų mirksi liuminescencinė lempa.

„Meilė yra lošimas, Tuve, – pagalvoja Malina. – Lošimas, kur gali netekti visko."

21.

Vasario 7 d., antradienis

Kelios minutės po vidurnakčio.

Danielis Hiogfeltas paspaudžia mygtuką ir „Correspondenten" durys maniakiškai girgždėdamos atsidaro. Jis patenkintas. Gerai padirbėjo.

Žvelgdamas į Uosto gatvę įtraukia ledinio oro gurkšnį.

Skambino Malinai. Norėjo paklausti apie bylą, apie... Taip, apie ką?

Nors stora striukė užsagstyta iki pat kaklo, šaltis ją įveikia vos per kelis mirksnius ir ima skverbtis pro medžiagą.

Sparčiu žingsniu patraukia namo į Linėjaus gatvę.

Prie Šventojo Lauryno bažnyčios pakelia akis į tamsius Malinos buto langus, pagalvoja apie jos veidą, akis, apie tai, kaip mažai apie ją žino ir kaip pats turėtų jai atrodyti – pašėlusiai užknisantis žurnalistpalaikis, patrauklus kiaulė, turintis seksualinio žavesio ir šarmo, kuriam

sunku atsispirti. Tinkantis kūnas, kai to reikia jos pačios organizmui.

Pasidulkinti.

Švelniai arba grubiai.

Bet žmonėms reikia dulkintis.

Eidamas pro „H&M“ parduotuvę jis galvoja apie tą „žmonėms“. Dulkinamės ne tu arba aš, o „žmonės“. Tarsi tai būtume ne mes.

Šiandieninis pokalbis su Stokholmu.

Saldžialiežuvavimas, malonybės ir pažadai.

Danielis nenustebo.

Ar gyvenimas šioje skylėje – jau praeitis?

Pirmas „Correspondenten“ puslapis pasitinka Maliną ant prieškambario grindų, kai ji, ką tik nusipraususi po dušu ir apsirengusi, iš ryto dar nelabai lanksčiomis kojomis eina į virtuvę.

Net ir tamsoje įžiūri vakariniam laikraščiui būdingą antraštę, su niekuo nesupainiojamą Danielio Hiogfelto parašą:

Policija įtaria ritualinę žmogžudystę.

„Gavai pirmą puslapį, Danieli. Turėtum būti patenkintas.“

Iš archyvo paimta rimtą išraišką nutaisiusio Karimo Akbaro nuotrauka, vakar vėlai vakare telefonu pasakyti žodžiai: *Ar šiuo metu tiriame slaptą asų garbintojų tinklą? Negaliu nei patvirtinti, nei paneigti.*

Slaptas tinklas? Asų garbintojai?

Danielis paėmė interviu iš profesoriaus Sioderkvisto, kuris paminėjo, kad kiek anksčiau tą pačią dieną suteikęs informacijos apie ritualą policijos atstovams. Tuomet asų garbintojų tinklalapio vaizdas ir Maspeliosoje gyvenančio Rikardo Skugliofo paso nuotrauka. Jis pristatomas kaip centrinė asų garbintojų judėjimo figūra. *Vėlų vakarą Rikardas Skugliofas buvo nepasiekiamas, todėl jo komentarų neturime.*

Tada faktai apie viduržiemio kraujo ritualą.
Ir viskas.
Malina sulanksto laikraštį ir pasikiša po kavos puodeliu.
Kūnas. Raumenys ir sausgyslės, kaulai ir sąnariai. Maudžia viską.
Apačioje pasigirsta automobilio signalas.
„Zekė. Jau čia?"
Rytoj važiuosime į Jonšiopingą.
Paskutiniai Zekės žodžiai, prieš išleidžiant ją prie namų.
„Ikea" laikrodis ant sienos rodo be penkiolikos septynias.
„Tai aš vėluoju.
Ką šita žiema daro su manimi?"

Zekė sėdi prie žalios spalvos „Volvo" vairo. Pavargę pečiai, nukarusios rankos. Salone skamba minorinė vokiečių chorų muzika. Abudu vienodai nusivarę. Greitkelis E4 bėga per boluojančius laukus ir šalčio persmelktą lygumos peizažą.
Už Mantorpo įsikūręs prekybos centras „Mobilia" – mėgstama Tuvės iškylų vieta ir didžiausias Malinos košmaras. Mjolbis, Grena, Veterno ežeras, tarsi baltos vilties ruoželis tolumoje, kur horizonte vieni pilki atspalviai susilieja su kitais pilkais atspalviais į vientisą šalčio, tamsos ir nesibaigiančio saulės stygiaus visumą.
Zekės balsas išgelbsti ją nuo tų minčių. Kalba garsiai, kad perrėktų muziką:
– Ką manai apie visas tas senovines magijas?
– Tam tikra prasme Karimas pasirodė teigiamai.
– Ponas Akbaras. Ką tas kabinetinis broileris apskritai išmano?
– Zeke, jis ne toks jau ir blogas.
– Sutinku. Ponas Akbaras turi sukurti iliuziją, kad mes kažkur stumiamės. O skylutės lange? Gal truputį

pamiegojus atsirado naujų minčių?

– Neįsivaizduoju. Nors gal tai ir yra kur nors nuvesiančios durys? Tik nežinau, kur.

Malina susimąsto, kad tikriausiai ir dabar, visai kaip kitų stambių bylų atveju, akivaizdūs, tačiau nematomi faktai pašaipiai slepiasi kažkur visai greta.

– Kada Karin baigs stiklo analizę?

– Šiandien arba rytoj.

– Tik vienas dalykas, – priduria Zekė, – kuo daugiau galvoju apie tą Kamuolį medyje, tuo stipresnis jausmas, kad tai kažkoks prakeiksmas.

– Man taip pat, – sutinka Malina. – Vėliau reikės išsiaiškinti, su kuo tai susiję – su Valhala ar dar su kuo nors.

Malina paspaudžia Rebekos Stenlund buto skambutį. Jos nuomojamas butas yra ant piečiau Jonšiopingo stūksančios kalvos pastatyto geltonų plytų namo antrame aukšte. Vasarą iš čia turėtų atsiverti puiki panorama į miestą ir nuo beržų žaliuojančias apylinkes. Net ir kiek žemiau įrengti garažai atrodo patrauklūs, su oranžiniais vartais ir apsupti nedidelių, stropiai prižiūrėtų krūmų.

Rebeka Stenlund įsikūrusi rajone, apie kuriuos sakoma „vidutinis“. Ne prašmatnus, tačiau jaukus, vieta, kur galima tvarkingai auginti vaikus.

Ne socialinių ar imigrantams skirtų būstų rajonas, o miesto dalis, kur žmonės nepastebimai gyvena savo gyvenimus, neatkreipdami kitų dėmesio ir nedaug kieno ieškomi, tačiau viskuo patenkinti, šviesus ruožas lūžio taške, darna chaose. Patekusi į tokias vietas, Malina kiekvieną kartą stebisi, kad jų vis dar yra. Svajonės apie laimingus namus išsipildymas. Dvejos su puse sūpynės ir viena čiuožykla kiekvienam vaikui.

Niekas neatidaro.

Kelios minutės po devynių, galbūt reikėjo iš anksto paskambinti ir pranešti apie vizitą, bet ar ji apskritai žino, kas nutiko broliui?

„Tiesiog važiuojam."
Zekės žodžiai.
– Gali būti, kad turėsime pranešti apie mirtį.
– Ji nebuvo informuota dar prieš žiniasklaidos pranešimus?
– Tada dar niekas nežinojo apie seserį, o laikraščiai seniai nebesigilina, kad reikia suderinti tokias smulkmenas.
Malina skambina antrą kartą.
Pasigirsta rakinama kaimynų durų spyna.
Draugiškai besišypsančios senutės veidas.
– Ieškote Rebekos?
– Taip, mes iš Linšiopingo policijos, – prisistato Malina su Zeke ir išsitraukia pažymėjimus.
– Iš policijos? Dievulėliau! – išsigandusi senutė išverčia akis. – Tikiuosi, ji neįsivėlė į kokius nors nemalonumus? Niekada tuo nepatikėčiau.
– Tikrai ne, – atsako kuo ramesniu balsu Zekė, – tik norėjome pasikalbėti.
– Ji dirba apačioje, „Ica" parduotuvėje. Pabandykite ten. Ji vadovė. Galiu užtikrinti inspektorius, kad gražesnės „Ica" parduotuvės nesate regėję. Dar jums reikėtų pamatyti jos sūnų. Mielesnio berniuko nė su žiburiu nerasite. Kur buvęs, kur nebuvęs vis atskuba man į pagalbą.

Prieš pat įeinant pro automatines „Ica" duris, suskamba Zekės telefonas. Malina stovi greta, girdi, kaip jis kalba, mato, kaip rauko kaktą.
– Taip, taip, vadinasi, tai tiesa.
Zekė padeda ragelį.
– Archyvuose buvo rastas įvykis su kirviu, – ištaria jis, – senukas kalbėjo tiesą. Lota, tai yra Rebeka, viską matė. Tada buvo aštuonerių.

Tvarkingomis eilėmis surikiuotos daržovės ir vaisiai, maisto kvapas, nuo kurio Malina pajunta alkį. Dailiai išraityti užrašai, apšviestas kiekvienas kampas byloja: ČIA

ŠVARU.

„Senolė buvo teisi, – pagalvoja Malina. – Jokio padvisusių maisto produktų kvapo, tik noras praskaidrinti žmonių kasdienybę. Kažkas stengiasi dėl kitų truputį daugiau. Pastangos turėtų pasiteisinti. Čia kiekvienas norės sugrįžti."

Kasoje sėdi vidutinio amžiaus moteris. Stamboka, su cheminio šukavimo šviesintais plaukais. Rebeka?

Pasigirsta Zekės balsas:

– Atsiprašau, mes ieškome Rebekos Stenlund.

– Tai viršininkė. Paieškokite mėsos skyriuje, ji žymi prekes.

Mėsos skyriuje priklaupusi dirba liekna moteris. Juodi plaukai sušukuoti po tinkliuku, vilki baltą chalatą su raudonu „Ica" logotipu, apykaklė pakelta.

„Panašu, kad chalatas jai atstoja apsauginę sieną, – pagalvoja Malina. – Lyg kas nors norėtų užpulti iš nugaros, tarsi visas pasaulis linkėtų jai blogo, todėl nevalia prarasti budrumo nė mirksniui."

– Rebeka Stenlund? – ištaria Malina.

Klumpėmis avinti moteris atsigręžia. Pasirodo malonus veidas: švelnūs bruožai, rudos, be galo draugiškos akys, sveikata trykštantys saulėje įdegę skruostai.

Rebeka Stenlund žvelgia į juos.

Vienas antakis šiek tiek virpteli. Akys atrodo skaidrios ir tyros.

– Laukiau jūsų, – ištaria tada.

22.

– Kaip manai, jis mūsų laukia?

Juhano Jakobsono žodžiai kabo ore jiems įvažiuojant į kiemą.

– Neabejotinai, – atsako Biorjė Sverdas ir taip išplečia šnerves, kad rudi ūsai suvirpa. – Žino, kad atvažiuosime.

Trys pilkos spalvos akmeniniai namai Ostjotasleteno lygumoje, vos už kelių kilometrų nuo rytinio snaudulio apimtos Maspeliosos. Iki pat mažyčių langų siekiančios pusnys, regis, dusina namą, šiaudinį stogą slegia balta masė. Kairiau esančiame name dega šviesos. Tarp dviejų ąžuolų įsispraudęs naujos statybos garažas su krūmais, augančiais iš abiejų pusių.

„Vienintelis trūkumas: Maspeliosa niekada nenubunda", – pagalvoja Juhanas.

Plačiuose tyruose išsibarsčiusios kelios ūkininkų sodybos, šeštojo dešimtmečio vilos ir keli nuomojamų butų namai. Viena lygumoje įsikūrusių bendruomenių, kurios, regis, nespėja su gyvenimu.

Jie sustoja, išlipa ir pasibeldžia.

Priešais stovinčiame pastate girdėti maurojimas. Tada kažkas bilsteli į metalą. Biorjė atsigręžia.

Atsidaro žemos kreivos durys.

Iš viduje skendinčios tamsos išlenda plaukų kupeta apžėlusi galva.

– Ir kas per velniai esat?

Sniego žmogaus barzda dengia beveik visą veidą, bet žydrų akių žvilgsnis aštrumu nenusileidžia nosiai.

– Juhanas Jakobsonas ir Biorjė Sverdas iš Linšiopingo policijos. Ar galime užeiti? Įtariu, kad pats būsite Rikardas Skugliofas.

Vyras linkteli.

– Tik pirma pažymėjimus parodykite.

Jie rausiasi kišenėse, turi nusimauti pirštines ir atsisagstyti striukes, kad prisikastų prie dokumentų.

– Dabar patenkintas? – klausia Biorjė.

Rikardas Skugliofas viena ranka plačiau pradaro duris, kita pamoja užeiti.

– Išskirtinių gebėjimų žmonės tokie jau gimsta. Tai būna įaugę į kraują vos įžengus į šį pasaulį.

Rikardo Skugliofo balsas skaidrus kaip ledas.

Juhanas trinasi akis, dairosi ten, kur yra šių namų virtuvė. Žemos lubos. Kriauklėje prikrauta neplautų lėkščių, styro stirtos tuščių dėžių nuo picos. Ant sienų kabo Stounhendžo, senovės skandinavų simbolių ir runų akmenų nuotraukos. Ir dar Skugliofo drabužiai: aiškiai namų siuvimo kelnės iš juodos spalvos kanvos ir kaftaną primenanti dar juodesnė sermėga, kabanti ant riebaus pilvo.

– Gebėjimai?

Juhanas girdi abejones Biorjės balse.

– Taip. Galia matyti ir paveikti.

– Seido burtai?

Name šalta.

Sena XVIII amžiaus sodyba, kurią, kaip tvirtino Rikardas Skugliofas, jis pats ir suremontavęs: „Atsiėjo nebrangiai, bet traukia per visur kaip pragare."

– Seidas yra pavadinimas. Su galiomis reikia būti atsargiam. Jos atima tiek pat gyvenimo, kiek ir duoda.

– O kam tas tinklalapis apie seidą?

– Apie mano *seidavimą*. Mūsų kultūroje tikrasis pradas yra prarastas. Tačiau yra draugų.

Rikardas Skugliofas palenkia galvą ir eina į kitą kambarį. Jie seka paskui.

Nušiurusi sofa prie sienos ir milžiniškas kompiuterio monitorius ant blizgančio rašomojo stalo su stiklo plokšte. Ant grindų dūzgia du standieji diskai, toliau stovi juoda oda aptraukta moderni biuro kėdė.

– Draugai? – klausia Juhanas.

– Kai kurie žmonės domisi seidu ir mūsų protėviais.

– Rengiate susiėjimus?

– Kelis sykius per metus. Tarp susitikimų bendraujame diskusijų forume ir elektroniniu paštu.

– Kiek jūsų?

Rikardas Skugliofas atsidūsta, atsistoja ir pažvelgia į juos:

– Jei norite sužinoti daugiau, teks eiti kartu į tvartą.

Turiu pašerti Serimnerį ir kitus.

Kudakuojančios vištos šmirinėja pirmyn atgal dar šaltesnėje patalpoje su nerūpestingai patinkuotomis sienomis. Kampe stovi atremtos naujos lygumų slidės.

– Mėgstate slidinėti? – paklausia Juhanas.

– Ne, aš ne.

– Tai kam jums pora naujų slidžių?

Nieko neatsakydamas Rikardas Skugliofas traukia prie gyvulių.

– Velnias, čia juk minusinė temperatūra, – pastebi Biorjė, – jūsų gyvuliai gali sušalti.

– Tikrai ne, – atsako Rikardas Skugliofas, barstydamas iš kibiro pašarą vištoms.

Palei sieną įrengti du gardai.

Viename įsikūrusi išpampusi juoda kiaulė, kitame – rudmargė karvė. Abi ėda, žieminių obuolių gavusi kiaulė iš pasitenkinimo kriuksi.

– Jei manote, kad nurodysiu susitikimuose dalyvaujančių draugų pavardes, tai labai klystate. Teks paieškoti patiems. Tik jums tai nieko neduos.

– Iš kur žinote? – klausia Juhanas.

– Tokiais dalykais domisi tik nekaltas jaunimėlis ir nuosavo gyvenimo nebeturintys vyresni žmonės.

– O jūs kaip? Irgi neturite nuosavo gyvenimo?

Rikardas Skugliofas mosteli į gyvulius.

– Sodyba ir šitie bičiuliai suteikia gyvenimui daugiau pilnatvės, nei daugelis galėtų pasigirti.

– Aš ne apie tai.

– Aš turiu galių, – atsako Rikardas Skugliofas.

– Ir kokios jūsų galios, Rikardai, jei konkrečiau?

Biorjė klausiamai žiūri į priešais juos stovintį sermėga apsitaisiusį vyrą.

Rikardas Skugliofas padeda į šoną kibirą su pašaru. Pažvelgia į juos paniekos iškreiptu veidu. Tada paprasčiausiai numoja ranka.

– Seidas atima tiek pat gyvenimo, kiek ir duoda, – ištaria Juhanas. – Ar todėl ir aukojate?

Rikardo Skugliofo žvilgsnyje dar daugiau nuovargio.

– Ak, – tuomet ištaria, – manote, kad tai aš pakabinau medyje Bengtą Andersoną? Net prieš jus čia buvęs žurnalistas taip nemanė.

– Neatsakėte į mano klausimą.

– Ar aukoju? Taip, aukoju. Tik ne taip, kaip jūs manote.

– O kaip mes manome?

– Kad užmušinėju gyvulius. Ir galbūt žmones. Svarbiausia juk yra gestas. Noras duoti. Laikas, vaisius. Kūnų susivienijimas.

– Kūnų susivienijimas?

– Taip, aktas gali būti auka. Jei žmogus atsiveria.

„Kaip mudu su žmona kas trečią savaitę? – pagalvoja Juhanas. – Ar tai turi omenyje?“ Vietoj to paklausia:

– Ką veikėte naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį?

– Paklauskite mano merginos, – atšauna Rikardas Skugliofas. – Dabar kurį laiką gyvuliams bus ramu. Truputis šalčio nekenkia. Jie šiek tiek stipresni už kai kuriuos.

Išėję į kiemą mato sniege stovinčią basą jauną moterį su kiek pakeltomis rankomis. Atrodo, kad šaltis jos neveikia, – apsirengusi tik apatinėmis kelnaitėmis ir naktiniais marškiniais. Užsimerkusi, pakėlusi galvą į dangų, juodi plaukai kaip ilgas šešėlis krenta ant baltos nugaros.

– Tai Valkirija, – ištaria Rikardas Skugliofas, – Valkirija Karlson. Rytinė meditacija.

Juhanas mato, kaip Biorjės nuotaika bjūra.

– Valkirija! – sušunka jis. – Valkirija, metas baigti tas abrakadabras! Mums reikia su jumis pasikalbėti.

– Biorje, velniai griebtų...

– Rėk, kiek nori, – ištaria Rikardas Skugliofas, – tai nepadeda. Ji baigs po dešimties minučių. Dabar ją trukdyti

bergždžias reikalas. Galime palaukti virtuvėje.

Jie praeina pro Valkiriją.

Rudos akys plačiai atmerktos, tačiau nieko nemato. „Ji už milijonų kilometrų", – pagalvoja Juhanas. Paskui susimąsto apie aktą ir atsivėrimą kitam bei kitkam.

Valkirijos Karlson oda įraudusi nuo šalčio, o pirštai tarsi krištoliniai. Laiko prieš save karštos arbatos puodelį, nosimi traukia jos kvapus.

Rikardas Skugliofas patenkintas vypso prie stalo. Panašu, kad mėgaujasi galėdamas apsunkinti jiems gyvenimą.

– Ką veikėte vakar vakare? – paklausia Biorjė.

– Buvome kine, – atsako Rikardas Skugliofas.

Valkirija Karlson nuleidžia arbatos puodelį.

– Nauji Hario Poterio nuotykiai, – ištaria švelniu balsu. – Smagūs niekalai.

– Ar kuris nors pažinojote Bengtą Andersoną?

Valkirija papurto galvą, tuomet pažvelgia į Rikardą.

– Nieko apie jį negirdėjau, kol nepaskaičiau laikraščiuose. Aš turiu galių. Ir tiek.

– O trečiadienį vakare? Ką veikėte tada?

– Aukojome.

– Atsivėrėme čia, namuose, – sušnibžda Valkirija, o Juhanas spokso į jos krūtis. Sunkios ir lengvos vienu metu, sūpuojasi po naktiniais marškiniais nepaklusdamos jokiems traukos dėsniams.

– Vadinasi, iš savo pažįstamų nežinote nieko, kas būtų galėjęs tai padaryti? – paklausia Biorjė. – Vedamas pagoniškų paskatų, taip sakant.

Rikardas Skugliofas prapliumpa juoktis.

– Man regis, jums jau metas eiti.

23.

Didelis oranžinis šviestuvas nestipriai apšviečia jaukų parduotuvės „Ica“ pietų kambarį. Aplinkui tvyro ką tik išvirtos kavos aromatas, o „Toskos“ pyragas maloniai veliasi burnoje. Rebeka Stenlund sėdi prieš Maliną ir Zekę kitoje stalo su pilkos spalvos laminato stalviršiu pusėje.

„Tokioje šviesoje ji atrodo vyresnė, – pagalvoja Malina, – apšvietimas ir šešėliai paryškina jos amžių ir šiaip beveik nesimatančias raukšleles. Nors visi išgyvenimai turėjo kažkur pasidėti. Tokie dalykai nepraeina be pėdsakų.“

– Parduotuvė ne mano, – ištaria Rebeka, – jei taip pagalvojote. Tačiau savininkas leidžia šeimininkauti taip, kaip noriu. Mūsų dydžio parduotuvės yra pelningiausios Švedijoje.

– *Retail is detail**, – replikuoja Zekė.

– Būtent, – sutinka Rebeka, o Malina nuduria žvilgsnį į stalą.

Tada Rebeka kuriam laikui nutyla.

„Dabar tu kaupiesi, – galvoja Malina. – Giliai įkvepi oro, tai padės tau išsipasakoti.

Tu niekada nepalūžti, Rebeka, ar ne? Kaip tau pavyksta visą laiką išlaikyti kursą?“

Po kiek laiko Rebeka tęsia:

– Nusprendžiau viską, kas susiję su mama, tėčiu ir broliu Bengtu, palikti praeityje. Nusprendžiau, kad aš esu svarbesnė už visus tuos dalykus. Net ir įvairiausiais būdais nekęsdama tėvo, vieną kartą, iš karto po dvidešimt antrojo gimtadienio, supratau, kad jis neturi jokios teisės ir paprasčiausiai negali daryti įtakos mano gyvenimui. Tuo metu atsidurdavau visų blogų vaikinų glėbyje, gėriau, rūkiau, šniaukščiau narkotikus, valgiau per daug ir tuo pat metu treniravausi, todėl organizmas tikrai nebūtų ilgai

* Mažmeninė prekyba – tai pagrindas (*angl.*).

atlaikęs. Jei ne tas apsisprendimas, neabejotinai būčiau pradėjusi vartoti ir heroiną. Daugiau negalėjau leisti sau pykti, bijoti ar gedėti. Tai būtų atėmę iš manęs gyvybę.

– Vadinasi, tiesiog apsisprendėte? Taip paprastai?

Malina pati nustemba, kaip jai išsprūsta tokie pykčio ir pavydo kupini žodžiai.

Rebeka net lošteli.

– Atsiprašau, – sako Malina, – nenorėjau, kad nuskambėtų agresyviai.

Prieš tęsdama Rebeka stipriai sukanda dantis.

– Nemanau, kad yra kokių nors kitų būdų, išskyrus tiesiog apsispręsti. Aš apsisprendžiau, Malina. Jei klausiate manęs – tai vienintelė galimybė.

– O kaip įtėviai? – pasiteirauja Zekė.

– Aš nutraukiau ryšius. Jie buvo praeities dalis.

„Kad ir kur ši byla mus nuves, – galvoja Malina, – tai bus susiję su iškreipta jausmų logika, kurios vedami žmonės kankina kitus ir iškabina nuogus medžiuose vidury žiemos."

Rebeka vėl sukanda dantis, tuomet veidas atsipalaiduoja.

– Neteisinga, be abejonės. Žinau. Jie buvo niekuo dėti, tačiau reikėjo rinktis tarp gyvenimo ir mirties, todėl turėjau eiti toliau.

„Tiesiog taip, – mąsto Malina. – Kaip ten rašė T. S. Eliotas?

*Not with a bang, but a whimper.**"

– Ar turite šeimą?

„Teisingas klausimas, – pagalvoja Malina, – tik paklaustas dėl neteisingos priežasties."

– Sūnų. Praėjo daug laiko, kol jo susilaukiau. Berniukui dabar aštuoneri, dėl jo ir gyvenu. Ar jūs turite vaikų?

Malina linkteli:

– Dukterį.

* Verkšlenimu, bet ne trenksmu (*angl.*).

– Tada žinote. Kad ir kas nutiktų, norite išlikti jų labui.

– O tėtis?

– Mes išsiskyrę. Kartą jis man sudavė, manau, daugiau atsitiktinai, tiesiog ranka nesusivaldė po vėžių valgymo vakarėlio, bet to užteko.

– Ar palaikėte kokius nors ryšius su Bengtu?

– Su broliu? Ne, jokių.

– Gal jis bandė su jumis susisiekti?

– Taip, skambino kartą. Padėjau ragelį, kai supratau, kas skambina. Buvo anksčiau ir dabar. Tie dalykai turėjo niekada daugiau nesusitikti. Kvaila, ar ne?

– Nelabai, – atsako Malina.

– Praėjus maždaug savaitei paskambino kažkokia socialinė darbuotoja. Marija, man rodos. Prašė bent jau pasikalbėti su Bengtu, jei jau nenoriu susitikti. Papasakojo apie jo depresijas ir vienatvę. Žinote, man pasirodė, kad jai tikrai rūpėjo.

– Ir kas tada?

– Paprašiau daugiau niekada man neskambinti.

– Dar vienas, labai nemalonus, klausimas, – ištaria Malina. – Ar tėvas arba Bengtas jus išnaudojo seksualiai?

Rebeka Stenlund išlieka stebėtinai rami.

– Ne, to niekada nebuvo. Kelis sykius klausiau savęs, ar nebūsiu tiesiog užblokavusi tokius prisiminimus, bet ne, tikrai ne.

Tuomet ilgam įsigali tyla.

– Nors ką aš iš tiesų žinau?

Zekė įtraukia lūpas.

– Gal žinote, ar Bengtas turėjo priešų, apie kuriuos mums derėtų žinoti?

Rebeka Stenlund papurto galvą.

– Mačiau nuotrauką laikraštyje. Jaučiau, kad visa tai susiję su manimi, noriu aš to ar ne. Nuo kai kurių dalykų neįmanoma pabėgti, ar ne? Daryk ką nori, o nuo praeities nepaspruksi, juk taip? Tarsi būtum pririštas grandine prie kuolo. Gali judėti, bet niekada neišsivaduosi.

– Man regis, jūs puikiai susidorojote, – sako Malina.

– Jis buvo mano brolis. Gaila, kad negirdėjote jo balso, kai skambino. Atrodė, kad yra vienišiausias žmogus pasaulyje. O aš atsukau jam nugarą.

Per garsiakalbį pasigirsta balsas:

– Rebeka kviečiama į kasą, Rebeka kviečiama į kasą!

– Ką veikėte trečiadienį vakare?

– Buvau su sūnumi Egipte. Hurgadoje.

„Štai iš kur įdegis", – pagalvoja Malina.

– Nusipirkau paskutinės minutės kelionę, šaltis varo mane iš proto. Grįžome penktadienį.

Malina pabaigia kavą ir atsistoja.

– Manau, kad ir viskas, – ištaria. – Tai tiek.

24.

Ar atleidau tau, sese?

Viskas prasidėjo ne nuo tavęs, ne ties tavimi ir baigiasi. Tai už ką, tiesą sakant, atleisti?

Dėliok sau obuolius į eiles, auklėk savo vaiką taip, kaip mes niekada nebuvome auklėjami. Dovanok jam meilę. Su meile žymėk savo mėsos produktus.

Negaliu tavęs saugoti, tačiau galiu pleventi ore ir matyti tave, kad ir kur bėgtum.

Mitau Marijos Murval draugiškumu kaip sumuštiniais su grūdėta dešra ir nesūdytu sviestu. Prausiausi taip, kaip ji sakė, lyginausi kelnes, klausiausi jos žodžių ir tikėjau jos vertybių teorijomis. Tik štai kokioms vertybėms priskirti tai, kas nutiko miške?

Kur švara?

Kur tyrumas?

Turėtum pleventi kartu su manimi, Marija, užuot sėdėjusi ten, kur sėdi.

Argi ne taip?

Ar neturėtume visi pleventi, slysti į priekį taip, kaip tas

žalias „Volvo" autostradoje?

Husqvarna.

Žoliapjovės ir graižtviniai šautuvai briedžiams, šratiniai šautuvai visų rūšių medžioklei ir į Veterno ežerą žvelgiantis degtukinis trolis*. Tame ežere paskendo Jonas Baueris**, kai nelaimė ištiko jį plukdantį laivą. Ir joks trolis nepadėjo. Kur jis dabar? Gal ilsisi vienoje iš savo tankių girių?

Salone negroja muzika. Malina užprotestavo. Klausydama variklio dūzgimo, prisimena įsijungti telefoną.

Pasigirsta autoatsakiklio signalas.

„Tau atėjo naujas pranešimas."

„Čia Eba Nilson, socialinė darbuotoja. Ieškojote manęs vakar vakare. Būsiu namuose iki pietų. Galite perskambinti."

Naudoti informaciją, rinkti numerį.

Vienas, du, trys signalai.

Vėl nepakels? Pakelia.

– Alio, su kuo kalbu?

Šaižus balsas, tarsi riebalai spaustų balso stygas. Malina įsivaizduoja Ebą Nilson: žemo ūgio apvali dama, kuriai nebedaug liko iki pensijos.

– Čia Malina Fors iš Linšiopingo policijos. Skambinome viena kitai.

Tyla.

– Ir ko norėjote?

– Bengtas Andersonas. Kurį laiką buvote už jį atsakinga socialinė darbuotoja.

– Tiesa.

– Turbūt teko girdėti, kas jam nutiko?

– Nepavyko išvengti.

– Gal galite papasakoti apie Bengtą?

– Bijau, kad negausiai, – atsako Eba Nilson. – Deja. Kol

* Netoli Jonšiopingo esanti skulptūra.

** Johnas Baueris – garsus švedų dailininkas, tapęs pasakų motyvais.

dirbau Jungsbru, jis pas mane lankėsi vos vieną kartą. Buvo nepaprastai tylus, nors tai ir nekeista. Jam nebuvo lengva... o ir atrodė atitinkamai.

– Nieko svarbaus, apie ką mes turėtume žinoti?

– Ne, ko gero, ne. Tiesa, girdėjau, kad mane pakeitusiai merginai pavyko užmegzti su juo ryšį.

– Marijai Murval?

– Taip.

– Bandėme su ja susisiekti, tačiau numeris nenaudojamas. Gal žinote, kur ji dabar?

Ragelyje įsigali tyla.

– Dievulėliau brangus... – tuomet ištaria Eba Nilson.

– Atsiprašau?

Zekė atitraukia akis nuo kelio, žiūri į Maliną.

– Ką nors norėjote pasakyti?

– Prieš keletą metų Marija Murval buvo išprievartauta miške prie Hultšio ežero. Jūs apie tai nežinojote?

Rita Santeson: „Nenoriu į tai gilintis."

Marija.

Murval.

Pavardė pasirodė pažįstama.

„Mutalos policijos byla. Dabar prisimenu. Turėjau atsekti ryšį."

Marija Murval.

„Ji buvo vienintelė, kuriai rūpėjo, Bengtai?

Net ir tavo sesuo atsuko nugarą."

Jausmų logika.

Virš kelio kyla sniego migla.

„Ji buvo vienintelė, kuriai rūpėjo, Bengtai?

Ir ji buvo išprievartauta."

25.

Hultšio miškas, vėlyvas 2001 m. ruduo

Ką veiki miške vienut vienutėlė?

Ir dar taip vėlai, tokia jauna mergaitė?

Tokiu metų laiku grybai neauga, uogoms taip pat per vėlu.

Temsta.

Medžių kamienai, krūmynai, šakos, laja, lapai, samanos ir kirmėlės. Visi ruošiasi pačiam baisiausiam užpuolimui.

Vaikų žudikai. Prievartautojai. Vienas vyras? Gal keli? Gal moteris ar net kelios?

Jie sėlina prie tavęs, kai švilpaudama eini mišku. Akys. Jos tave mato. Bet tu jų – ne.

O gal jos, akys, laukia toliau priekyje?

Sparčiai temsta, tačiau tu nebijai. Gali eiti šiuo takeliu nors ir užrištomis akimis ir orientuotis vien pagal uoslę.

Gyvatės, vorai, puvėsiai.

Briedis?

Stirna?

Tu atsigręži. Sustingsti. Mišką gaubia tyla.

Eik toliau. Tavo mašina laukia ant kelio, netrukus pamatysi prieš sutemas šmėkštelint Hultšio ežerą.

Tuomet pasidaro tamsu.

Žingsniai už nugaros.

Kažkas kerta tau per kojas, prispaudžia prie šlapios žemės, kvėpuoja į kaklą saldžiu ir drėgnu alsavimu. Daugybė rankų, neišmatuojama jėga.

Nesvarbu, ką tu darai. Pirštai kaip gyvatės, kaip vorų kojos graužiasi per tavo drabužius, juodos medžių šaknys uždusina tavo riksmą ir amžiams suriša su žemės tyla.

Kirmėlės šliaužia vidine šlaunų puse, suleidžia dantis, plėšo tavo odą ir vidų.

Kokio grubumo ir kietumo yra medžio kamienas?

Mėsa, oda ir kraujas. Kokio kietumo?

Ne.
Ne taip.
Niekas negirdi tavo riksmo juodos augalijos apsuptyje. Jei ir girdėtų – ar ateitų?
Niekas nesiklauso.
Išsigelbėjimo nėra.
Tik drėgmė, šaltis ir skausmas, tavo viduje degantis besąlygiškas kietumas, draskantis tai, kas esi tu.
Amžiams nebyli.
Miegoti, sapnuoti, prabusti.
Saldus alsavimas – tai oras, kuriuo kvėpuoji miške naktį. Nuogas kūnas, kruvinas kūnas, pasmerktas klajoti Hultšio pamiškėje.
Turbūt ėjai toli.
Šviesa auga, akina, ėda.
Ar dabar ateina mirtis? Blogis?
Vėl?
Juk buvo jau vakar, spėriais žingsniais prišoko iš savo slėptuvės už bauginančių krūmų.

26.

– Marija Murval...
Zekė trina pirštus į vairą.
– Žinojau, kad esu tą vardą girdėjęs. Velnias. Amžinai pamirštu vardus. Ją prieš ketverius metus išprievartavo prie Hultšio ežero. Sunkus atvejis.
– Mutalos policijos byla.
– Visai ant ribos, tai paėmė jie. Rado klaidžiojančią kelyje beveik už dešimties kilometrų nuo įvykio vietos. Kažkoks sunkvežimio vairuotojas, vežęs žvyrą į statybas Šelmu. Ji visa buvo išdraskyta ir sumušta.
– Jo niekada nesugavo?
– Ne. Jei tik tai apskritai buvo jis. Man rodos, apie tą atvejį rodė net per televiziją. Buvo rasti jos drabužiai ir

nusikaltimo vieta, bet daugiau nieko.

Malina užsimerkia.

Klausosi variklio ūžimo.

Medyje pakabintas vyras.

Didelį dėmesį jam rodžiusi socialinė darbuotoja išprievartauta prieš ketverius metus. Kai vaikščiojo po mišką.

Kampinis Kalė. Išprotėjęs degeneratas tėvas. *Mergišių mergišius.*

Tyrimo metu visi tie įvykiai iškyla į paviršių. Vis dėlto tarp jų turi būti kažkoks ryšys.

Ar sutapimas?

Reikia patikrinti teoriją su Zeke.

– Bengtas Andersonas turėjo figūruoti tame tyrime. Jei Marija Murval tikrai skyrė jam tiek dėmesio, kaip visi sako.

– Žinoma, – atsako Zekė, tuo pat metu pirštu parodydamas pravažiuojančią mašiną.

– Ketinu pirkti tokį „Seat". Juos dabar valdo „Volkswagen".

„Žinau, Zeke, – pagalvoja Malina, – Janė minėjo daugybę kartų, kai tik imdavo kalbėti apie automobilius."

– O kuo bloga dabartinė mašina?

– Murval, – ištaria Zekė, – ar ta pavardė nefigūravo dar kokiame nors kontekste?

– Paskambinsiu Šiomanui ir paprašysiu tyrimo dokumentų iš Mutalos policijos. Nordstriomas tai suorganizuos akimirksniu.

Vos pasukus policijos nuovados link, paskambina trečia socialinė darbuotoja iš sąrašo. Ta, kuri pakeitė Mariją Murval.

– Tai, kas nutiko, siaubinga. Baisus dalykas. Bengtas Andersonas buvo apimtas depresijos, tylus, per mūsų susitikimą visą laiką murmėjo: „Kas iš tos švaros? Kas iš tos švaros?" Atvirai pasakius, niekada to nesusiejau su išprievartavimu. Nors ryšys gal vis dėlto buvo? Bet kas tada

prievartautojas? Bengtas Andersonas? Jis buvo ne toks. Moterys tokius pajunta.

Malina išlipa iš automobilio. Oda pajunta šalčio laipsnius ir veidas nevalingai susitraukia į grimasą.

– Kad ir kaip būtų, aš niekada netapau tokia svarbi jo gyvenime, kaip Marija Murval. Akivaizdu, kad rūpinosi daugiau, nei reikalavo pareigos, šiek tiek jį aptvarkė. Kaip supratau, buvo jam tarsi vyresnė sesuo.

Jie eina į nuovadą.

Šiomanas stovi prie Malinos darbo vietos ir mojuoja ore pluoštu faksu atsiųstų lapų.

Panašu, kad kolega iš Mutalos nebuvo pernelyg užsivertęs darbais.

Svenas Šiomanas kalba sujaudintu balsu. Malina su Zeke stovi šalia. Malina norėtų pasakyti, kad nusiramintų ir pagalvotų apie savo širdį.

– Bengtas Andersonas yra vienas Mutalos policijos apklaustų asmenų Marijos Murval išprievartavimo byloje. Jis neturėjo alibio tą naktį, tačiau jokie nusikaltimo vietoje ar kitur rasti įkalčiai nerodė jį kaip nors prisidėjus. Buvo viso labo vienas iš dvidešimt penkių apklaustų Marijos Murval klientų.

– Velniškai sunkūs skaitiniai, – ištaria Šiomanas ir mosteli Zekei lapais.

– Tikrovė visada pranoksta vaizduotę, – atsako Zekė.

– Ji buvo, tiksliau, tebėra, brolių Murvalių sesuo, – tęsia Šiomanas. – Probleminių pusgalvių gaujos, nors tai jau buvo seniai.

– Murvaliai! Žinojau juk... – ištaria Zekė.

– Ko gero, tai buvo dar prieš man pradedant dirbti, – sako Malina.

– Blogi vyrukai, – atsako Zekė, – tikri nenaudėliai.

– Miške buvo rasti drabužiai su DNR likučiais, tačiau identifikacijai jų nepakako.

– O ant kūno?

– Tą naktį lijo, – atsako Šiomanas. – Viską nuplovė. Be to, ji buvo prievartaujama stambia medžio šaka. Viduje buvo pilna rakščių ir žaizdų... Taip rašoma. Nėra žinoma, ar buvo prievartaujama ir kitais būdais. To taip ir nepavyko nustatyti.

Malina jaučia skausmą.

Atstato į Sveną delnus.

Pagalvoja: „Gana."

„Marija Murval.

Vienišų žmonių angelas.

Na, ir pasimatymas tau teko."

Malina girdi viduje skambančius žodžius. Nori pati sau užvožti. „Nebūk cinikė, Fors, netapk, niekada netapk ci... Ar aš jau tokia? Cinikė?"

– Ji taip ir neatsitokėjo, – tęsia Šiomanas. – Paskutiniai įrašai prieš bylai atsiduriant archyvuose byloja apie tam tikrą jos psichinę būseną. Regis, dabar ji yra Vadstenos ligoninės uždarajame skyriuje. Čia nurodytas adresas.

– Ar jau patikrinome? – paklausia Malina.

– Dar ne, tačiau tai nesunku padaryti, – atsako Zekė.

– Jei koks nors daktaras ims spyriotis, pasakykite, kad tai skubiai reikalinga policijos tyrimui.

– Dar sulaukėme žinių iš Karin, – priduria Svenas. – Sakė, kad vakarop greičiausiai turės informacijos apie skylučių lango stikle kilmę.

– Gerai. Ji iš karto paskambins, kai tik ką nors žinos. Kaip sekasi su senaisiais skandinavų papročiais? – paklausia Malina.

– Biorjė ir Juhanas darbuojasi. Kol buvote Jonšiopinge, apklausė Rikardą Skugliofą ir jo merginą Valkiriją Karlson. Kruta toliau.

– Ar apklausa davė kokių nors rezultatų?

– Niekada negali žinoti, – atsako Šiomanas. – Jei gerai įsiklausai, būna, kad žmonės pasako daugiau, nei patys žino. Dabar tikriname juos nuodugniau.

Moteriškas gydytojos balsas ragelyje:

– Taip, pas mus yra Marija Murval. Taip, galite susitikti, tik būtų geriau, kad susitikime nedalyvautų vyrai ir būtų apskritai kuo mažiau žmonių. Pati? Taip, žinoma, kuo puikiausiai.

Tada ilga pauzė.

– Tik nereikėtų tikėtis, kad Marija ką nors pasakys.

27.

Karin Juhanison paskambina Malinai vos įlipus į mašiną ir ką tik pasukus užvedimo raktelį.

– Malina? Čia Karin. Manau, dabar jau žinau skylučių stikle kilmę.

Malina klesteli ant šaltos sėdynės. Vos per kelis mirksnius pajunta, kaip automobilio viduje pasklinda šaltas oras, ir nepaprastai pasiilgsta šilumos.

– Atleisk, ką tik užvedžiau mašiną. Tai ką išsiaiškinai?

– Galiu užtikrinti, kad skylutes išmušė ne žvyras ir ne akmenukai, – skylių kraštai pernelyg lygūs. Be to, palyginti su skylutėmis, stiklo įtrūkimai yra labai dideli. Neįmanoma, kad kažkas kažką įmetė.

– Ką turi omenyje?

– Tai šūvių pėdsakai, Malina.

Skylutės stikle.

Atsiveriančios naujos durys.

– Esi tikra?

– Visiškai. Tikrų tikriausias smulkaus kalibro ginklas. Ties skylutėmis nėra suodžių ar parako pėdsakų, tačiau ant stiklo jie lieka toli gražu ne visada. Galėjo būti orinis šautuvas.

Malina nuščiūva, galvoje lekia mintys.

Smulkaus kalibro ginklas.

Kas nors bandė pašauti Bengtą Andersoną?

Orinis šautuvas.

Berniūkščių išdaigos.

Bet ekspertai Bengto Andersono bute neradę nieko, į ką reikėtų atkreipti dėmesį. Jokių šaunamojo ginklo paliktų žaizdų jo kūne.

– O jei tai buvo guminės kulkos? Ar jos galėjo palikti žaizdų, kurias radome ant Bengto Andersono kūno?

– Ne. Nuo jų lieka labai specifinės kraujosruvos. Esu tokias mačiusi.

Variklio dūzgimas.

– Malina, tu kažkur prapuolei, – pasigirsta Karin balsas ragelyje. – Gal nuvažiavai nuo kelio?

– Tik mintimis, – atsako Malina. – Gal galėtum nuvažiuoti į Bengto Andersono butą ir paieškoti ko nors naujo? Paimk su savimi Zekę.

Karin atsidūsta, tuomet sako:

– Žinau, ko ieškoti, Malina. Gali manimi pasikliauti.

– Praneši Svenui Šiomanui?

– Jau pranešiau elektroniniu paštu.

„Ko aš, tai yra mes, nematome?" – galvoja Malina spausdama greičio pedalą.

„Toji policininkė, – galvoja vyr. gydytoja Šarlota Nima, – turėtų būti dešimčia metų jaunesnė už mane. Jos žvilgsnis skvarbus, budrus, bet tuo pat metu pavargęs. Tarsi byloja, kad jai reiktų ilgesnių atostogų pabėgti nuo to, kas vadinama šalčiu. Kūnas palieka tokį patį įspūdį – atletiškas, nors judesiai kiek sunkoki ir bendraujant su manimi truputį neryžtingi. Ji prisidengia dalykiškumu.

Daili, nors toks apibūdinimas jai tikriausiai nepatiktų. O ką slepia skvarbus žvilgsnis? Ką aš matau? Liūdesį? Nors tai tikriausiai susiję su jos darbu. Turbūt yra visko prisižiūrėjusi. Visai kaip aš. Reikia mokėti padalinti tikrovę į tam tikras dalis. Įjungti ir išjungti kaip paprasčiausią aparatą."

Juodi Šarlotos Nimos akinių rėmeliai suteikia išvaizdai griežtumo, o kartu su cheminio šukavimo tankiais raudonais plaukais – net ir šiokių tokių beprotiškų niuansų.

„Gal dirbdamas su pamišėliais ir pats turi būti truputį pamišęs? – galvoja Malina. – Arba kaip tik labai sveikos nuovokos."

Vyr. gydytojos Šarlotos Nimos prigimtyje yra kažkas maniakiško, tarsi ji naudotų pacientų ligas savo pačios pamišimui kontroliuoti.

Prietarai.

Ligoninė įsikūrusi trijuose baltai tinkuotuose šeštojo dešimtmečio pastatuose tvora atitvertoje teritorijoje pačiame Vadstenos pakraštyje. Pro gydytojos Nimos langą Malina mato ledo sukaustytą ir beveik iki dugno įšalusį Veterno ežerą. Po ledu šmėkščioja žuvų šešėliai, tarsi bandydami prasibrauti pro nepaslankią ir klastingą masę. „Netrukus nebegalėsime kvėpuoti."

Kairėje pusėje už tvoros ji įsivaizduoja raudonus moterų vienuolyno mūrus.

Šventoji Brigita. Maldos. Kiti šventieji. Vienuoliškas gyvenimas.

Ji atvažiavo viena. Moteris pas moterį. Zekė neprotestavo.

Senasis beprotnamis, plačiai garsėjęs kaip paskutinė prarastųjų stotelė, dabar yra perstatytas į gyvenamuosius būstus. Pakeliui į miestą Malina pravažiavo baltą jugendo stiliaus pastatą. Beprotnamio fasadas buvo papilkėjęs, o aplinkui plytinčiame parke sviro tūkstančių pamišėlių riksmus naktimis girdėjusios juodos šakos.

Kaip galima pasirinkti gyventi tokį namą?

– Marija čia jau beveik pusę dešimtmečio. Visą tą laiką tylėjo.

Nimos balsas užjaučiantis, draugiškas ir tuo pat metu išlaikantis atstumą.

Bebalsė ir bežodė.

– Ji nesako jokių pageidavimų.

– Ar geba savimi pasirūpinti?

– Taip, prausiasi ir valgo. Nueina į tualetą. Tačiau nekalba ir vengia išeiti iš savo kambario. Pirmaisiais metais stebėjome ją – kelis sykius bandė pasikarti ant radiatoriaus. Nors dabar, kiek galime vertinti, polinkio į savižudybę nebėra.

– Ar galėtų gyventi už ligoninės ribų? Gaudama pašalpą.

– Jei pabandome išvesti iš kambario, jai prasideda traukuliai. Nesu nieko panašaus regėjusi. Mūsų manymu, yra visiškai neįgali gyventi visuomenėje savarankiškai. Panašu, kad visą savo kūną vertina kaip vieną didelį protezą, pakaitalą to, kas buvo prarasta. Ji metodiškai laikosi kasdieninės higienos ir rengiasi drabužiais, kuriuos jai padedame.

Gydytoja Nima padaro pauzę, tada kalba toliau:

– Taip pat valgo, tris kartus per dieną, tačiau ne tiek, kad priaugtų svorio. Totali kontrolė. Vis dėlto mes negalime užmegzti jokio kontakto. Mūsų žodžiai ir mes patys jai tarsi neegzistuojame. Panašūs simptomai būdingi sunkios formos autistams.

– Medikamentai?

– Bandėme. Deja, jokie mūsų cheminiai raktai nesugebėjo pergudrauti Marijos Murval užraktų.

– O kodėl jokių vyrų?

– Jai tada prasideda traukuliai. Ne visada, tačiau kartais. Retsykiais ją aplanko broliai. Tada gerai. Broliai – ne vyrai.

– Ar yra kitų lankytojų?

Gydytoja Nima papurto galvą.

– Mama nesirodo. Tėvas seniai miręs.

– Fizinės žaizdos?

– Sugijo. Tačiau gimdą teko pašalinti. Daiktai, kurie buvo grūdami į ją tame miške, rimtai sužalojo.

– Jai skauda?

– Fizinis skausmas? Nemanau.

– Terapija?

– Supraskite vieną dalyką, inspektore Fors: beveik neįmanoma taikyti terapiją nekalbančiam žmogui. Tyla – stipriausias sielos ginklas.

– Vadinasi, manote, kad tyla padeda jai išlikti savimi?

– Taip, jei kalbėtų – būtų nebe ji.

– Čia gyvena Marija.

Slaugė atsargiai pradaro duris. Trečias iš septynerių koridoriuje antrame pastato aukšte. Nuo palubėje kabančių liuminescencinių šviestuvų linoleumu išklotos grindys blizga, o iš vieno kambario sklinda tylus stenėjimas. Čia naudojami kiti valikliai nei senelių namuose. Aromatizuoti. Citrinžolių kvapo. Visai kaip „Ekoxen" viešbučio SPA.

– Aš užeisiu pirma ir pasakysiu, kas atvyko.

Per pravertas duris Marija girdi slaugės balsą. Tarsi kalbėtų su vaiku.

– Atėjo mergina iš policijos. Ji norėtų su tavimi pasikalbėti. Ar gerai?

Jokio atsakymo.

Slaugė grįžta:

– Galite užeiti.

Malina plačiau atidaro duris ir pereina nedidelį prieškambarį su atlapotomis vonios kambario durimis.

Ant stalo stovi padėklas su nebaigtais pietumis, ant suoliuko – televizorius, mėlynas ir žalias kilimėlis iš skiaučių ant grindų bei keli plakatai su motociklais ir triračiais automobiliais ant sienų.

Lovoje kambario kampe – Marija Murval. Atrodo, kad kūno iš viso nėra, tik stropiai iššukuotose šviesių plaukų sruogose skęstantis veidas.

„Esi panaši į mane, – pagalvoja Malina, – esi labai panaši į mane."

Moteris lovoje nekreipia į užėjusią Maliną jokio dėmesio. Sėdi ramiai, ilgomis geltonomis kojinėmis apmautos pėdos

kabo nuo lovos krašto žemyn, galva panarinta į priekį. Akys atmerktos. Tuščias, tačiau vis tiek kažkuo ypatingas šviesių akių žvilgsnis stebi orą kambaryje.

Į langą plakasi sniego kaskados. Vėl pradėjo snigti. Gal pagaliau bent pora laipsnių atšils?

– Aš esu Malina Fors. Dirbu Linšiopingo kriminalinės policijos inspektore.

Jokios reakcijos.

Tylus ir nejudantis Marijos Murval kūnas.

– Lauke šalta. O ir vėjuota, – sako Malina.

Idiotė.

Liežuvis pats kažką pliauškia.

Geriau tiesiai prie reikalo. Pavyks arba ne.

– Vienas jūsų klientų Jungsbru socialinių reikalų tarnyboje buvo rastas nužudytas.

Marija Murval sumirksi ir toliau nejuda.

– Bengtas Andersonas. Buvo rastas pakartas medyje. Nuogas.

Kvėpuoja. Vėl sumirksi.

– Ar tai Bengtas užpuolė jus miške?

Po geltona medvilne sujuda pėda.

– Kiek supratau, jūs padėjote Bengtui. Papildomai dėl jo stengėtės. Tai tiesa?

Naujos šviežio sniego kaskados.

– Kodėl juo rūpinotės? Kuo jis skyrėsi nuo kitų? Ar buvote tokia su visais?

Tylos žodžiai:

Eik ir negrįžk čia su savo klausimais. Nejau nesupranti, kad mirsiu, jei jų klausysiuos, arba atvirkščiai – būsiu priversta gyventi, jei atsakysiu. Aš kvėpuoju, bet tai ir viskas. O kas tada iš to kvėpavimo?

– Gal žinote apie Bengtą Andersoną ką nors, kas galėtų mums padėti?

„Kodėl nenustoju? Nes tu žinai?“

Marija Murval pakelia kojas nuo lovos krašto ir pakeičia liekno kūno padėtį į gulimą. Žvilgsnis juda ta pačia ampli-

tude kaip ir kūnas.

Visai kaip gyvūno.

„Papasakok, ką žinai, Marija. Kalbėk žodžiais."

Juodas plėšrus žvėris miške. Tas pats vyras, kaip ir apsnigtoje bei vėjo gairinamoje lygumoje?

Galbūt?

Ne.

O gal?

Vietoj to:

– Kaip manote, kodėl kažkas panoro pakarti Bengtą Andersoną vidury lygumos pačią šalčiausią žiemą nuo neatmenamų laikų?

„Kodėl, Marija? Ar dar buvo nepakankamai prisikentėjęs?

Ir kas šovė į jo langą?"

Marija užsimerkia, tuomet vėl atsimerkia. Kvėpuoja. Atsainiai, tarsi seniai nebūtų jokio skirtumo – kvėpuoti ar ne. Tarsi apskritai viskas neturėtų jokios reikšmės.

Bandai mane paguosti?

„Ką matai, Marija, ko nemato kiti? Ką tu girdi?"

– Gražūs plakatai, – priduria Malina prieš išeidama iš kambario.

Koridoriuje Malina sustabdo pro šalį einančią slaugytoją su frotinių oranžinės spalvos rankšluosčių kalnu glėbyje.

– Plakatai ant sienų – panašu, kad jie čia buvo ne nuo pradžių. Broliai pakabino?

– Taip. Mano, kad tai primins jai namus.

– Dažnai čia atvažiuoja?

– Tik vienas. Jaunėlis Adamas. Pasirodo kartkartėmis. Panašu, kad jį graužia sąžinė dėl to, jog ji čia.

– Daktarė Nima minėjo, kad lanko ir kiti broliai.

– Ne, tik vienas. Esu tuo tikra.

– Jie buvo itin artimi?

– To aš nežinau. Gali būti, nes atvažiuoja būtent jis. Kartą buvo dar vienas, tačiau taip ir neprisivertė užeiti

į kambarį. Sakė, kad pernelyg uždara ir jis negalįs. Tarsi kokioje drabužių spintoje. Taip pasakė ir išėjo.

28.

– Ten tu, Bengtai?

– Čia aš, Marija. Matai mane?

– Ne, nematau, tačiau girdžiu tavo plevenimą.

– Maniau, kad mano plevenimas begarsis.

– Taip ir yra. Bet juk žinai – aš girdžiu tai, ko negirdi kiti.

– Ar bijojai?

– O tu?

– Manau, kad taip, bet po kurio laiko ateina suvokimas, kad bijoti neverta. Tada ir pati baimė išgaruoja. Juk tiesa, ar ne?

– Taip.

– Tau dar nevėlu, Marija. Ne taip, kaip man.

– Nekalbėk taip.

– Viskas susiję.

– Čia dvelkia vienatve. Nuo tavęs ar nuo manęs?

– Turi omenyje obuolių kvapą? Jis sklinda ne nuo mūsų. Nuo kažko kito.

– Nuo ko?

– Jie, jis, ji, mes visi.

– Į tavo langą šovęs žmogus?

– Pamenu, grįžau namo ir pamačiau skyles. Buvo labai labai vėlu. Žinojau, kad jos nuo šūvių.

– Bet kas gi šaudė?

– Manau, visi šaudė.

– Jie yra keli?

– Jei visi esame susiję, tai visada esame keli, juk taip, Marija?

Zekė stovi tarpduryje trijų metrų atstumu už Karin

Juhanison nugaros Bengto Andersono bute. Striukė užsagstyta – šiluma prisukta iki minimumo, kurio pakanka tik tam, kad neužšaltų vanduo ir nesusproginėtų vamzdžiai, šią žiemą taip jau nutiko keliose miesto vietose, ypač prieš Kalėdas, kai turtingieji išsivažinėjo į Tailandą ir kur ten dar jie važiuoja, šildymo katilai išjungti, tada tik pokšt, ir prašom – vandens padaryta žala būstui.

„Dabar man tikrai padidins draudimo įmokas", – galvoja Zekė.

Ant grindų klūpanti Karin palinksta virš sofos ir bando kažką pincetu ištraukti iš joje esančios skylutės.

Zekė prieš savo valią turi pripažinti, kad štai taip pasilenkusi, žiūrint iš nugaros, ji atrodo visai pakenčiamai, jei ne gerulė. Puikiai nulipdyta. Neginčytinai.

Čia atvažiavo tylėdami. Jis visa savo povyza leido suprasti, kad kuo puikiausiai apsieis be nereikšmingų kalbelių. Karin sutelkė dėmesį į kelią, nors vis tiek atrodė norinti pasikalbėti, tarsi būtų laukusi galimybės likti su juo vienudu.

Tarp Karin krapštomos skylutės ir lango galima nubrėžti tiesią liniją. Nors skylutė galėjo atsirasti nuo ko tik nori.

Karin kuičiasi, sukioja ranką ir murma:

– Štai taip, štai taip...

Tada triumfuodama ištraukia pincetą.

Atsisuka, atkiša įrankį jam ir sako:

– Jei paieškosiu ilgiau, dedu galvą, rasiu dar porą tokių grožybių.

Malina stovi savo buto virtuvėje. Bando pamiršti Marijos Murval paveikslą tame slegiančiame kambaryje.

– Judu su Zeke toliau dirbkite Murval linija, bet jei staiga prireiks daugiau darbo tiriant asų pėdsakus, pagrindinį dėmesį sutelksime jiems.

Karimo Akbaro balsas per susirinkimą skamba taip, tarsi visas iki Marijos Murval nueitas kelias būtų buvęs jo idėja. Vis dėlto gerai, kad bent jau galima susikoncentruoti

į kažkokias užduotis.

Svenas Šiomanas:

– Reikės patikrinti brolių Murvalių nusikaltimų registrą. Juhanai, judu su Biorje toliau dirbate su asų garbintojais. Iššniukštinėkite visus užkampius. Dabar, kai žinome, kad stiklas buvo peršautas, reikės dar kartą apklausti Bengto Andersono kaimynus – gal bus ką neįprasto matę ar girdėję.

Guminės kulkos.

Karin su Zeke rado sofoje tris. Žalios spalvos. Greičiausiai po vieną kiekvienai skylutei. Dydis tinkamas mažo kalibro šautuvui smulkiems gyvūnams medžioti.

Guminės kulkos.

Pernelyg rimta berniūkščių išdaigoms. Nors gal ir ne taip baisu. Greičiausiai – siekiant sukelti skausmą. Kančias. Kaip tu ir buvai kankinamas, Bengtai.

Guminės kulkos.

Neįmanoma pasakyti, iš kokio tipo ginklo iššautos, nes, pasak Karin, „lieka ne itin aiškūs pėdsakai nuo vamzdžio. Guma yra paslankesnė už metalą“.

Malina šliūkšteli šlakelį raudonojo vyno į priešais ją verdantį puodą.

Juhanas Jakobsonas: „Šiandien Šindos apylinkėse apklausėme kelis asų fanatikus. Iš visko sprendžiant – nekenksmingi, sakykime taip, *istorijos entuziastai*. Panašu, kad tas profesorius iš universiteto yra vienas didžiausių kada nors mano matytų žiniasklaidos ekshibicionistų. Atrodo irgi švarus. Jo vaikinas Magnusas Jupholmas patvirtino incidentą su kate.“

Žiniasklaidos ekshibicionistas.

Apibūdinimas privertė Karimą Akbarą pakelti antakius, tarsi būtų išgirdęs netikėtos ligos diagnozę.

O Maliną – kvatotis viduje.

Juhanas atsinešė į susitikimą „Aftonbladet“ ir „Expressen“. Nieko rimto. Tik didžiulės profesoriaus nuotraukos ir „senųjų skandinavų ritualų eksperto“ paaiškinimai apie viduržiemio kraujo apeigas bei užuominos, kad, jo

nuomone, tai pasikartos.

Svenas beveik visą susirinkimą pratylėjo.

Malina maišo ant viryklės ruošiamą mėsos šiupinį, mėgaujasi baltųjų pipirų ir laurų lapų aromatu.

Toji žmogžudystė visuomenei greitai užsimirš. Nauji nužudymai, televizijos žvaigždžių skandalai, politinės intrigos, mirtinos bakterijos Tailande.

Ko vertas medyje kabantis kūnas, kai jis „nebenaujas"? Kamuoly, daraisi nebeįdomus.

Atsidaro buto durys.

Tuvė.

– Mama, tu namie?

– Aš virtuvėje.

– Gaminai maistą? Aš alkana kaip vilkas.

– Mėsos šiupinys.

Tuvės žandai įraudę. Gražūs. Gražiausi visame pasaulyje.

– Buvau susitikusi Markusą. Gėrėme kavą pas jį namuose.

Didelė balta gydytojų vila Ramshele. Tėtis – chirurgas, vienas tų besirengiančių baltai ir žaliai. Mama – gydytoja LOR klinikoje. Du medikai. Įprastas derinys šiame mieste.

Suskamba telefonas.

– Atsiliepk, – sako Malina.

– Ne, tu atsiliepk.

Malina pakelia ragelį nuo sieninio laikiklio.

– Malina, čia tėtis. Kaip laikotės?

– Gerai, tik šalta. Gėles palaisčiau.

– Skambinu ne dėl to. Ar viskas gerai?

– Sakiau jau – viskas gerai.

– Namuose nešalta? Matėme per „TVSverige" kanalą, kad Stokholme butuose sproginėja radiatoriai.

– Pasitaiko ir čia.

„Kažkas jam neduoda ramybės, – galvoja Malina. – Įdomu tik, ar sugebės išstenėti?"

– Ko nors norėjai?

– Tiesiog aš... Nors ne, pakalbėsime kitą kartą.
„Neturiu jėgų traukti tave už liežuvio, neturiu."
– Kaip žinai, tėti.
– Tuvė namie?
– Ką tik nuėjo į tualetą.
– Tiek to, vis tiek nieko svarbaus. Susiskambinsime. Iki.
Malina stovi su telefono rageliu rankoje. Niekas kitas nemoka taip staigiai nutraukti pokalbio kaip tėtis. Ką tik buvo čia, o dabar jau prapuolęs.
Tuvė grįžta į virtuvę.
– Kas skambino?
– Senelis. Kažkoks keistas pasirodė.
Tuvė sėdasi prie stalo. Žvelgia pro langą.
– Visi tokiu metų laiku nešiojami drabužiai subjauroja žmones, – sako ji. – Jie atrodo stori.
– Žinai, – ištaria Malina, – maisto užtektų ir Janei. Gal paskambinam ir paklausiam, ar nenorėtų užeiti?
Staigus noras pamatyti. Kažko griebtis. Pajusti. Tiesiog šiaip sau.
Tuvė nušvinta.
– Skambink tu, – sako Malina ir Tuvės šypsena dingsta taip pat greitai, kaip ir atsiradusi.
– Geriau paskambink pati, mama.
Vienas, du, trys, keturi, penki signalai. Nekelia.
Gal budėjimas gaisrinėje?
Gaisrinės operatorė: „Šiandien jam laisvadienis."
Mobilusis.
Automatinis Janės pranešimas: „Labas, čia Janė. Prašau palikti žinutę po signalo ir aš perskambinsiu."
Žinutė nepalikta.
– Nepavyko prisiskambinti?
– Ne.
– Tada teks valgyti dviese, mama.

Tuvė miega savo lovoje.
Šiek tiek po pusės dvylikos. Malina sėdi ant sofos ir vi-

sai nenori miego.

Atsikelia, užmeta akį į Tuvės kambarį. Po antklode ilsisi puikus mergaitės kūnas. Krūtinės ląsta vis pakyla ir nusileidžia.

„Broliai – ne vyrai."

Ją užlieja gyvenimo troškimas.

Karšto, karšto kraujo pulsavimas. Kitas kūnas kitoje lovoje.

„Jane, Jane, kur tu? Skubėk čia. Grįžk. Ant viryklės laukia mėsos troškinys."

„Negaliu. Vežu miltų maišus per Bosnijos kalnus. Kelias po mumis užminuotas. Jiems reikia mano pagalbos čia."

„Mums tavęs reikia."

Malina eina į savo miegamąjį. Nejudėdama sėdi ant lovos krašto, kai suskamba mobilusis.

Ji išpuola į prieškambarį ir striukės kišenėje ieško telefono.

– Čia Danielis Hiogfeltas.

Iš pradžių pyktis, tada nusivylimas, vėliau viltis.

– Ar turi man ką nors?

– Ne, nieko naujo. O ką tu galvojai?

– Galvojau, kad jei nori, esi laukiama čia.

– Tu namuose?

– Taip. Ateisi?

Malina žiūri į save prieškambario veidrodyje, mato, kad kuo toliau, tuo silpnesni darosi veido kontūrai.

Kam priešintis?

Ji šnabžda į telefoną:

– Ateinu, ateinu, ateinu...

Prieš išeidama išgeria stiklą tekilos. Prieškambaryje ant grindų palieka raštelį.

Tuve,

man paskambino iš darbo, jei ką – skambink į mobilųjį.

Mama

II
Broliai

[Tamsoje]

Ar tai jūs ateinate?

Su meile?

Eskizai, užrašai, mano juoda knygutė su mažais juodais žodžiais, dabarties vaizdai, ateities, praeities, kraujo.

Aš ne beprotis. Tik dalis manęs pasidavė, siūlės neatlaikė. Kas iš tų pokalbių su psichologe?

Užrašų knygelė yra namuose, spintoje, o čia – tik sausainių trupiniai, obuoliai, gautų laiškų skyrius, kurį reikia ištuštinti, tai, ką reikia padaryti, kas jau padaryta ir ką reikės vėl padaryti.

Įleiskite mane, girdite? Lauke šalta. Įleiskite mane.

Kodėl juokiatės? Nuo jūsų juoko aš subyrėsiu.

Čia šalta ir drėgna.

Noriu namo. Bet dabar tai ir yra mano namai.

Aš tik noriu būti kartu ir žaisti.

Gauti meilės.

Tai viskas.

29.

Vasario 8 d., trečiadienis

Danielio Hiogfelto miegamasis.

„Ką aš čia veikiu?

Ar tai jo rankos ant mano kūno? Jis nekantrus, ryžtingas, apkabina, žnaibo, plekšnoja. Muša? Tegul. Tegul šiek tiek padrasko, truputis skausmo man patinka.

Aš atsiduodu. Leidžiu tam vykti. Jo kūnas kietas ir to gana, man nusispjauti, kas jis toks.

Pilkos sienos. Mano rankos ties chromuotu lovos galvūgaliu, jis kramsnoja mano lūpas, jo liežuvis mano burnoje, jis pumpuoja, pumpuoja...

Prakaitas. Trisdešimt keturi laipsniai šalčio.

Tuvė, Janė, tėtis, mama, Kamuolys, Marija Murval.

Danielis Hiogfeltas viršuje, jis kontroliuoja padėtį, manai, kad aš tavo, Danieli? Galime apsimesti, jei nori.

Skauda. Ir nuo to gera.“

Ji perima iniciatyvą. Nurieda šalin, prispaudžia jį prie čiužinio. Atsiduria viršuje, įveda.

„Dabar, Danieli. Dabar.

Mane praryja malonus skausmas. Tai nuostabu.

Ar negalėtų būti taip, kad daugiau nieko nereikėtų?“

Malina guli šalia Danielio. Pasisuka ir atsisėda. Žiūri į greta miegantį raumeningą kūną. Atsikelia, apsirengia ir išeina iš buto.

Penkios valandos. Linšiopingas tuštutėlis.

Ji patraukia į nuovadą.

„Girdėjau, kaip išėjai, Malina. Nemiegojau, tik tu nieko nepastebėjai.

Norėjau tave pasilikti, tikrai norėjau, lauke velnioniškai šalta, norėjau pasakyti, kad noriu, jog liktum. Net ir patiems atšiauriausiems, iš pažiūros užkietėjusiems tipams reikia šilumos. Visiems reikia šilumos.

Šiluma niekuo neypatinga.

Ir vis dėlto ji yra viskas.

Aš rausiuosi ir knisuosi žmonių gyvenimuose, bandydamas ištraukti į dienos šviesą jų paslaptis. Toje veikloje tikrai nėra šilumos, bet ji man patinka.

Kaip aš toks tapau?“

Broliai Murvaliai.

Adamas, Jakobas, Eliasas.

Jų bylos guli ant rašomojo stalo priešais Maliną, kuri išsiblaškiusi varto lapus, skaitinėja ir gurkšnoja kavą.

Trys žmonės. Sukišti į beveik vienodas formas.

Brolių nusikaltimų registrą galima skaityti kaip bokso mačo protokolą.

Pirmas raundas: vagiliavimas, hašišas, forsuoti mopedai, vairavimas neturint teisių, trukdymas atlikti pareigas, įsilaužimai į kioskus, vagystės iš „Cloetta“ sunkvežimių.

Antras raundas: smurtas, muštynės baruose.

Trečias raundas: brakonieriavimas, reketas, jachtų vagystės, neteisėtas ginklo laikymas. Smulkaus kalibro šautuvas „Husqvarna“.

Paskui – tarsi mačas būtų pasibaigęs.

Paskutiniai įrašai bylose daryti prieš dešimt metų.

Kas atsitiko broliams Murvaliams? Gal apsiramino? Sukūrė šeimas? Atėjo į doros kelią? Įgavo proto? Niekada. Taip nebūna. Kartą gangsteris – visiems laikams gangsteris.

Kuris pats didžiausias blogiukas?

Pastabos, apklausų išrašai.

Jauniausias brolis Adamas. Jei tikėtume popieriais – hašišo rūkalius, linkęs į smurtą ir pametęs galvą dėl mašinų ir motociklų. Kartą iki kraujo sumušė Mantorpo trasoje važiavusį lenktynininką už tai, kad nelaimėjo varžybų, kaip tikėjosi Adamas.

Lažybos? Be jokios abejonės. Trys mėnesiai Šeningės kalėjime. Vasario mėnesį nušauti du briedžiai. Mėnuo Šeningėje. Smurtas prieš draugę. Kaltinimai bandymu išžaginti, šeši mėnesiai.

Vidurinis brolis Jakobas. Remiantis dokumentais – analfabetas. Disleksikas. Įniršio protrūkiai. Kokie šio veikėjo žygdarbiai? Septintoje klasėje sumušė mokytoją, prie kiosko Jungsbru suspardė bendraamžį. Nepilnamečių kolonija. Grįžęs platino mokykloje hašišą, sulaužė žandikaulį jį sulaikyti bandžiusiam policininkui, šeši mėnesiai Noršiopinge, verslininko reketavimas Borensberge, vairavimas išgėrus. Metai Noršiopinge. Vėliau nieko. Mirtina tyla.

Vyriausias brolis Eliasas. Neeilinis egzempliorius. Buvęs futbolo talentas, jau trylikos priimtas į dublerių komandą, iš jos pašalintas, kai įsilaužė į „Ljungsbro“ IF kioską. Girtas įvažiavo į medį, įvykio metu žuvo bendrakeleivis, šeši mėnesiai Šeningėje. Sunkaus laipsnio fizinis smurtas restorane „Hamletas“. Sudaužė alaus bokalą kitam lankytojui į galvą. Vyras prarado regėjimą viena akimi.

„Turintis mąstysenos sutrikimų, greitai užsiplieskiantis, nepatiklus.“ Psichologo žodžiai. Mąstysenos sutrikimai? Nepatiklus? Ar tokios sąvokos dar vartojamos?

Jauniausioji sesuo Marija.

„Štai kokie tavo broleliai, Marija? Tie, kurie išklijavo tavo kambarį plakatais? Adamas? Įtariu, kad jų, tai yra jo, kalba tai reiškia rūpestį.

Pamėlęs Bengto kūnas medyje.

Trijų brolių kerštas?

Ketvirtas raundas: žmogžudystė?“

Malina trina akis. Siurbteli iš jau trečio puodelio kavos.

Girdi atsidarančias biuro duris, pajunta šalto vėjo gūsį.

Zekės balsas gergždžiantis ir pavargęs:

– Anksti kėleisi, Fors? Ar tiesiog naktis neįprastai ilga?

Zekė įjungia radiją.

Groja tyliai.

– Nuostabūs skaitiniai, ar ne?

– Susidaro įspūdis, kad jie apsiramino, – sako Malina.

– Arba tiesiog pasidarė gudresni.

Zekė nori dar kažką pasakyti, tačiau jo balsą nustelbia radijas. Grota melodija – varginanti dainelė – prityla ir pasigirsta švelnus Malinos draugės balsas: „Tai buvo...“

Helena.

„Ji ten užaugo, – pagalvoja Malina. – Beveik vienmetė su broliais. Gal juos pažįsta? Galiu jai paskambinti. Jau skambinu.“

– Sveika, Malina.

Telefonu balsas toks pats mielas ir lipšnus kaip ir per radiją.

– Ar gali kalbėti?

– Iki dainos pabaigos turime tris minutes ir dvidešimt dvi sekundes. Tada, jei praleisiu pliauškalus tarp dainų, galėsiu suteikti mums dar tiek pat.

– Tada tiesiai prie reikalo: kai augai Vretoje, ar pažinojai brolius Murvalius?

– O kam tau reikia?

– Juk žinai, kad negaliu pasakyti.

– Broliai Murvaliai. Be abejo. Visi apie juos žinojo.

– Iš blogosios pusės?

– Galima taip sakyti. Buvo vadinami „pamišėliais broliais Murvaliais“, šiek tiek trenkti. Nors juos persekiojo ir kažkoks liūdesio šešėlis. Tokie, apie kuriuos visi žino, kad iš jų nieko gero neišeis, tačiau jie vis tiek garsiai maištauja prieš nusistovėjusią tvarką. Tokie, kurie nuo pat pradžių yra truputį užribyje. Nežinau, gal galima sakyti „pasmerkti belstis į visuomenės vartus ir nebūti įleisti“. Tarsi būtų paženklinti. Gyveno Blosvedrete. Pačioje blogiausioje, vėjų gairinamoje skylėje visoje lygumoje. Ten buvo Murvalių šeimos valdos. Nenustebčiau, jei ir dabar ten tebegyvena.

– Ar atsimeni Mariją Murval?

– Taip. Iš jos turėjo kažkas išeiti. Mokėsi paralelinėje klasėje.

– Bendravote?

– Ne, ji tam tikra prasme irgi laikėsi nuošalėje. Tarsi irgi būtų paženklinta – nors pažymiai beveik visą laiką buvo puikūs, atrodė, – taip, skamba baisiai, – kad tai vis tiek beprasmiška. Broliai ją gindavo. Kartą vienas vaikinas norėjo ją kažkaip nuskriausti, tik nepamenu, kas ten buvo tiksliau, tai jie nušveitė jam žandus švitriniu popieriumi. Paliko dvi dideles žaizdas, bet jis taip ir neišdrįso kam nors papasakoti, kieno tai darbas.

– O tėtis?

– Vertėsi įvairiais darbais. Juodulys, prisimenu. Buvo gana šviesaus gymio, tačiau vis tiek turėjo Juodulio pravardę. Per kažkokį nelaimingą atsitikimą susilaužė stuburą ir atsidūrė invalido vežimėlyje. Tada prasigėrė, nors buvo į tai linkęs ir anksčiau. Savo namuose nudardėjo vežimėliu nuo laiptų ir nusisuko sprandą.

– Mama?

– Sklido gandai, kad ji kažkokia ragana, nors aš manau, kad buvo paprasčiausia namų šeimininkė.

– Ragana?

– Gandai, Malina, tokia prasmirdusi kaimo skylė kaip Jungsbru yra gyva vien gandais ir blevyzgomis.

Balsas radijuje:

– O kitą dainą skiriu savo gerai draugei Malinai Fors, ryškiausiai Linšiopingo policijos žvaigždei.

Zekė išsišiepia.

– Aukščiau galvą, Malina, netrukus apie tave žinos visas pasaulis. Tačiau šiuo metu ji tiria Bengto Andersono bylą, prikausčiusią viso miesto dėmesį. Jei turite kokios nors susijusios informacijos, paskambinkite Malinai Fors iš Linšiopingo policijos. Svarbi kiekviena detalė.

Zekė šiepiasi dar plačiau.

– Dabar sulauksi skambučių lavinos.

Užgroja muzika.

„Tai mano meilės daina. Tai mano laikas žemėje..."

Dainininko Pluro balsas, virpantis nuo ilgesio ir sentimentalumo.

„...esu toks, koks esu... kaimo berniokas, vadinkite mane taip..."

„O kas aš esu?" – susimąsto Malina.

„Kaimo mergiotė?"

Ne iš meilės. Greičiau per prievartą.

30.

Tą pačią akimirką, kai nutyla daina, suskamba telefonas ant Malinos stalo.

– Kad tave kur, – sako Zekė.

– Čia gali būti bet kas, – atsako Malina. – Galbūt visiškai nieko bendro su byla.

Telefonas vibruoja, tarsi sakydamas, kad čia ne juokai.

– Malina Fors, Linšiopingo policija.

Ragelyje tyla.

Kvėpavimas.

Marija gestikuliuoja Zekei ir pakelia ranką.

Tada pasigirsta gergždžiantis, ką tik baigęs mutuoti balsas:

– Čia aš, tas su kompiuteriniu žaidimu.

Kompiuterinis žaidimas?

Malina karštligiškai rausiasi atmintyje.

– „Gnu warriors".

– Atsiprašau?

– Apklausėte mane dėl...

– Dabar prisimenu, – sako Malina ir jai prieš akis iškyla prašmatnaus namo rūsyje su valdymo svirtele rankose sėdintis Fredrikas Uningas bei atsiribojančiu žvilgsniu į jį žiūrintis tėvas.

– Klausiau tavęs, ar nežinai ko nors, ką ir mums reikėtų žinoti.

– Teisingai. Klausiausi radijo.

Balse juntamas aną kartą akyse šmėkštelėjęs baimės šešėlis. Staiga užklumpantis ir lygiai taip pat greitai atslūgstantis jausmas.

– Ką nors žinai?

– Ar galite atvažiuoti? Jūs ir tas kitas.

– Šiandien turime reikalų Jungsbru pusėje. Galime šiek tiek užtrukti, bet užsuksime ir pas tave.

– Ir niekas nesužinos, kad čia lankėtės?

– Tai liks tarp mūsų, – užtikrina Malina ir pagalvoja:

„Aišku, nelygu ką pasakysi." Tada pačiai dingteli, kaip lengvai ji meluoja jaunam žmogui tiesiai į akis, nes to reikia tyrimui ir jai pačiai. Nors puikiai žino, kad nepakęstų tokio elgesio su savimi. Ir vis tiek taip daro.

– Tai liks tarp mūsų.

– Gerai.

Pokalbis baigtas. Kitoje stalo pusėje – susidomėjusi Zekės mina.

– Kas? – klausia jis.

– Atsimeni Fredriką Uningą? Tą paauglį su kompiuteriniu žaidimu didžiuliame name.

– Jis?

– Taip, sakosi turįs kažką papasakoti. Tik pirma imkimės Murvalių. Kaip manai?

– Murvaliai, – ištaria Zekė ir parodo į duris. – Įdomu, kas tam berniokui neduoda ramybės?

– Kitoje kelio pusėje nekilnojamojo turto kainos mažesnės trisdešimt procentų, – ištaria Zekė, prie vienišos „Preem" degalinės pasukdamas į keliuką, vedantį Blosvedretu vadinamos namų grupės link. Lauke dantis rodo speigas. Atrodo, kad šalčio laipsniai sukte sukasi ore, vėjo gūsiai peša sniegą iš negyvų pusnių, į priekinį stiklą plakasi permatomos smulkių snaigių bangos.

– Perkūnas, koks vėjas, – ištaria Malina.

– Ir dangus baltas.

– Tylėk ir sukiok vairą, Zeke.

– Man patinka, kai netuščiažodžiauji, Malina, man tikrai patinka.

Pirmas įspūdis – niūri vieta.

Puiku šalia turėti Zekę. Jei kas nutiktų, muštynėse jis nepamainomas. Kaip tą sykį Lambuhove, kai narkomanas išsitraukė švirkštą ir prikišo jį Malinai prie kaklo. Jai dar nespėjus atsitokėti Zekė rankos smūgiu išmušė švirkštą. Paskui jau matė, kaip Zekė koja išvertė iš klumpių patį narkomaną ir dar paspardė į pilvą.

Jai teko gerokai paplušėti, kad Zekė liautųsi.

– Nieko baisaus, Fors, tai kaip pora įprastų smūgių kumščiu. Tik skauda truputį stipriau. Velniai griebtų, jis norėjo tave nudobti, o mes juk negalime to leisti, tiesa?

Naujas, dar stipresnis vėjo gūsis.

– Velnias, kaip keista. Kol važiavome, nebuvo beveik jokio vėjo. Kas tai?

– Blosvedretas* yra Bermudų trikampis, – atsako Zekė. – Čia gali nutikti bet kas.

Viena vienintelė gatvė.

Vėjų.

Penki raudonai nudažyti mediniai namai vienoje pusėje, garažas, dirbtuvės ir plytinis namas su nuleistomis žaliuzėmis kitoje. Dar toliau, gatvės pabaigoje, beveik nematomas sniego migloje stovi didesnis baltas namas.

Ne Murvalių šeimos gyvenami namai Blosvedrete atrodo tylūs, gyventojai, ko gero, išsivažinėję į darbus. Laikrodis prietaisų skydelyje rodo 11.30, netrukus pietų metas. Malina jaučia, kaip traukiasi skrandis.

Maisto. Kavos, ačiū, nereikia.

Broliai Murvaliai yra kaimynai. Du paskutiniai mediniai ir plytinis namas yra jų, o balta vila – motinos. Medinių namų languose tamsu. Sklypuose riogso netvarkingai išmėtyti apsnigti, apledėję ir apgriuvę automobiliai. Tačiau už plytinio namo žaliuzių šviečia šviesa. Vėjyje bilda išlinkusi ir aplūžusi geležinė tvora. Priešais esančios dirbtuvės yra su sunkiais, aprūdijusiais geležiniais vartais. Prie jų stovi seno modelio žalias „Range Rover“.

Zekė pristabdo.

– Adamo namas, – ištaria.

– Paskambinsime į duris.

Jie užsisega striukes ir išlipa. Dar daugiau mašinų laužų. Ne tokie kaip Janės, šie subyrėję beviltiškai. Jokia

* *Blåsvädret* – švediškai gyvenvietės pavadinimas reiškia „vėjuotas oras“.

rūpestinga ranka nelaukia galimybės prisiliesti prie jų. Prie įvažiavimo į garažą stovi žalias „Škoda" pikapas. Zekė pažvelgia į kėbulą, perbraukia pirštinėta ranka per sniegą ir papurto galva.

Vėjas pranoksta bet kokius apibūdinimus. Stiprūs, nirtulingi arktinio šalčio gūsiai lengvai ir pašaipiai skverbiasi kiaurai per striukes ir megztinius.

Smėlėti betoniniai laiptai. Skambutis neveikia, Zekė pasibeldžia į duris, tačiau viduje tylu.

Malina pažvelgia vidun pro žalią langelį duryse. Sunkiai įžiūrimi prieškambario kontūrai, vaikiški drabužiai, žaislai, ginklų seifas, netvarka.

– Nieko nėra namuose.

– Tokiu metu turėtų būti darbe, – sako Malina.

Zekė linkteli.

– Gal tapo dorais žmonėmis?

– Keista, – ištaria Malina, – ar matai, kaip visi namai atrodo kažkuo susiję?

– Visi tarsi vienas, – atsako Zekė. – Ne fiziškai, tačiau jei namai turi sielas, tai šie – vieną bendrą.

– Einam prie motulės trobos.

Artėjant sniego ir šalčio migla kiek išsisklaido. Pasirodo, visas sodas pilnas aukštų obelų. Juodos šakos kerojasi vėjyje. Malina akimirkai užsimerkia, traukia nosimi orą ir bando pajusti obelų žiedų bei vaisių kvapą, kuris turėtų čia tvyroti pavasarį ir vėlyvą vasarą.

Tačiau šioje vietoje pasaulis yra bekvapis.

Ji atsimerkia.

Namo fasadas nusėdęs, kreivos medinės dalys atrodo pavargusios, tačiau vis tiek kupinos begalinio užsispyrimo. Iš langų sklinda šviesa.

– Panašu, kad mama namuose, – ištaria Zekė.

– Taip, – sutinka Malina ir nespėjusi pasakyti daugiau yra nutraukiama.

Vyras. Aukštas, su mažiausiai savaitę neskusta barzda aplink aiškių kontūrų burną. Apsirengęs žaliu kombi-

nezonu. Tai jis atidarė balto namo duris. Stovi ant laiptelių įbedęs į juos žvilgsnį.

– Ir kas tokie būsit, velniai griebtų? Tik įkelkit koją į šį sklypą ir paėmęs šaudyklę nunešiu jums makaules.

– Sveika atvykusi į Blosvedretą, – ištaria Zekė ir viltingai nusišypso.

– Mes iš policijos.

Jie artėja prie vyro, o Malina tuo pat metu rodo pažymėjimą.

– Ar galime užeiti?

Dabar pamato juos.

Visus žmones, šeimą, kuri stebi pro balto namo langus: pavargusias moteris, įvairaus amžiaus vaikus, skarotą damą su giliomis juodomis akimis virš smailios nosies ir plonomis tiesių žilų plaukų sruogomis, krintančiomis ant beveik stiklinės skruostų odos. Malina žiūri į veidus, iki pusės matomus kūnus anoje lango pusėje ir pagalvoja, kad tie žmonės yra suaugę iš lauko nesimatančia dalimi. Kad šeimos nariai turi suaugusias šlaunis, kelius, blauzdas ir pėdas. Neatskiriami vieni nuo kitų, kitokie, nors kažkuo ir pranašesni.

– Ko jūs iš mūsų norit?

Vyras ant laiptų spjaute išspjauna žodžius.

– Ir su kuo gi turime garbės bendrauti?

Panašu, kad Zekės tiesumas duoda vaisių.

– Eliasas Murvalis.

– Tai štai, Eliasai, įleiskite mus vidun ir neverskite stypsoti šaltyje.

– Mes nieko neįsileidžiame.

Iš namo gilumos pasigirsta šaižus moters balsas, išduodantis, kad jo šeimininkė yra pratusi gauti tai, ko nori:

– Tuojau pat įleisk policininkus, vaike!

Eliasas Murvalis pasitraukia į šoną ir palydi į prieškambarį, kur pasitinka troškintų kopūstų kvapas.

– O batus teks nusiauti, – vėl pasigirsta moters balsas.

Prieškambaryje pilna žieminių drabužių, ryškiaspalvių vaikiškų striukių, kabo pigios pūkinės ir viena kareiviška striukė. Priekyje Malina mato svetainę: stilingi baldai ant „Wilton“ kilimų, Juhano Krouteno* reprodukcijos su saulėtais Osterjotlando** ganyklų vaizdais ir visiškai nederantis naujausio modelio plokščiaekranis kompiuterio monitorius.

Malina nusitraukia „Caterpillar“ batus ir pasijunta basa tarp šių žmonių.

Virtuvė.

Prie viduryje stovinčio ir pietums padengto milžiniško ištraukiamo stalo tylūs ir kupini laukimo sėdi tie, kurie turėtų būti visa Murvalių šeima. Žmonių dar daugiau, nei ką tik buvo lange, ir jie nesuaugę tarpusavyje. Malina suskaičiuoja tris moteris su mažais vaikais, dar visai kūdikiais, ant rankų. Ant kitų kėdžių sėdi įvairaus amžiaus vaikai. Ar kai kurie jų neturėtų būti mokykloje? Gal mokytojai ateina į namus? Ar jie visi dar per maži?

Kambaryje yra dar du vyrai, vienas su stropiai prižiūrėta trumpo kirpimo barzda, o kitas švariai nusiskutęs. Apsirengę tokiais pačiais žaliais kombinezonais, kaip juos pasitikęs Eliasas, ir lygiai taip pat tvirtai suręsti bei grėsmingos išvaizdos. Nusiskutęs atrodo jauniausias, turėtų būti Adamas. Barbena į medžiagine staltiese užtiestą stalą, tarsi stalviršis būtų durys. Tamsiai tamsiai mėlynos, beveik juodos kaip mamos akys. Prieš viryklę sėdi vidurinis brolis Jakobas. Plaukai išretėję, po kombinezonu ryškiai pūpso pilvas. Žvelgia į juos apsiblaususiu žvilgsniu, tarsi būtų tūkstantį kartų susidūręs su kažko iš jo norėjusiais policininkais ir tūkstantį kartų pasiuntęs juos velniop.

Motina stovi prie viryklės. Nedidelio ūgio liesa tetulė

* Johanas Krouthénas – švedų dailininkas.

** *Östergötland* – provincija pietryčių Švedijoje, kurioje yra Linšiopingo miestas.

vilki raudonu sijonu ir pilku megztuku. Atsisuka į Maliną:

– Trečiadieniais mano šeima valgo kopūstų pudingą.

– Skanumėlis, – sako Zekė.

– O jis ką apie tai išmano? – klausia motina. – Juk niekada nėra ragavęs mano kopūstų pudingo.

Tuo pat metu viena ranka parodo Eliasui, tarsi sakydama: „Ko spoksai, sėskis prie stalo. DABAR."

Kantrybės netekę keli vaikai pašoka nuo kėdžių ir išbėga iš virtuvės į svetainę, o iš ten – laiptais į antrą aukštą.

– Na?

Senoji žiūri į Maliną, paskui į Zekę.

Zekė nedvejoja, greičiau gal net vos pastebimai šypteli ir išpoškina:

– Esame čia dėl Bengto Andersono žmogžudystės. Jis figūravo jūsų dukters Marijos Murval išprievartavimo byloje.

Nors žodžiai nemalonūs, viduje jie trumpam sušildo Maliną. Būtent taip ir turi būti. Zekė nieko nebijo ir yra pasiruošęs brautis tiesiai į širšių lizdą. Priverčia kitus jį gerbti. „Aš kartais tai pamirštu, tačiau žinau, dėl ko žaviuosi Zeke."

Sėdinčiųjų prie stalo veiduose jokios reakcijos.

Jakobas Murvalis tingiai ištiesia ranką, ištraukia iš geltono „Blend" pakelio cigaretę ir prisidega. Ant vienos moters kelių ima knirkti kūdikis.

– Mes apie tai nieko nežinome, – sako motina. – Ar ne, berniukai?

Broliai prie stalo purto galvas.

– Nieko, – išsiviepia Eliasas, – nieko.

– Sesuo buvo išprievartauta. Vienas tyrimo akiratin patekęs vyras rastas nužudytas, – tęsia Zekė.

– Ką jūs visi veikėte naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį? – klausia Malina.

– Neprivalome jums pasakoti nė menkiausio šūdo, – ištaria Eliasas, o Malina pagalvoja, kad jis kalba perdėtai

šiurkščiai, tarsi nenorėdamas pasirodyti prieš kitus silpnas.

– Kurgi ne. Privalote, ir dar kaip, – atšauna Zekė. – Jūsų sesuo...

Adamas Murvalis pašoka ir kratydamas rankas surinka:

– Tas išpera tikrai galėjo išprievartauti Mariją! Dabar pats užvertė kanopas ir tai yra velnioniškai gerai!

Tariant tuos žodžius mėlynos akys pasidaro juodos.

– Gal bent dabar jai bus ramiau.

– Sėskis, vaike.

Motinos balsas nuo viryklės.

Dabar gerkles paleidžia jau keli mažyliai, moterys bando juos raminti, o Eliasas Murvalis sodina brolį.

– Štai taip, – ištaria motina, kai vėl įsigali tyla. – Manau, pudingas paruoštas. Bulvės taip pat.

– Asų garbinimas, – klausia Malina. – Ar tuo užsiimate?

Aplink stalą nuaidi suaugusiųjų juokas.

– Mes tikri vyrukai, – atsako Jakobas Murvalis. – Ne kažkokie vikingai.

– Ar turite namuose ginklų? – klausinėja Malina.

– Visi turime medžioklinių, – sako Eliasas Murvalis.

– Kaip, turėdami tokią praeitį, gavote jiems leidimus?

– Jaunystės nuodėmės? Daug vandens nutekėjo.

– Ar turite smulkaus kalibro šautuvą?

– Ne jūsų reikalas, kokius šautuvus turime.

– Vadinasi, nešaudėte smulkaus kalibro šautuvu į Bengto Andersono langus? – klausia Malina.

– Jei kas nors ir pyškino, – ištaria Eliasas Murvalis, – tai jam dabar vis tiek nelabai rūpi, ar ne?

– Būtų gerai pamatyti jūsų ginklų seifus, – įsiterpia Zekė. – Juk turite tokius? O mes turime daug klausimų. Norėsime pasikalbėti su kiekvienu. Arba čia ir dabar, arba nuovadoje. Rinkitės patys.

„Visos moterys žiūri į mane, – galvoja Malina. – Jų akys

bando suprasti, ko man reikia. Tarsi norėčiau atimti iš jų kažką, ko giliai širdyje joms ir nesinori turėti, tačiau yra pasiryžusios ginti tą kažką iki paskutinio kraujo lašo."

– Galite išsikviesti mano berniukus į apklausą, o jei norite pamatyti ginklų seifus, turėsite grįžti su kratos orderiu, – pareiškia senoji. – Bet dabar broliams Murvaliams metas valgyti, taigi, nešdinkitės.

– Norėsime pasikalbėti ir su jumis, ponia Murval, – sako Zekė.

Rakelė Murval kilsteli galvą:

– Eliasai, išlydėk policininkus.

Malina su Zeke stovi lauke šaltyje ir žvelgia į fasadą bei daiktų kontūrus už vis blausesnių langų. Malina jaučia, kaip gera vėl įsispirti į batus.

– Tik pagalvok, gyventi taip šiais laikais, Švedijoje, – sako ji. – Tam tikra prasme kaip visiški atskalūnai. Kažkoks nesuvokiamas anachronizmas.

– Neturiu supratimo, – atsako Zekė.

Tada griebiasi pirmo į galvą ateinančio paaiškinimo.

– Tai vis pašalpos, – sako. – Ačiū prakeiktoms pašalpoms. Duodu ranką nukirsti, kad visa šutvė gauna nedarbo, socialines ir visas kitas įmanomas. Vien išmokų už tokią vaikų gaują kas mėnesį susidaro nemenka sumelė.

– Dėl pašalpų nesu tikra, – suabejoja Malina. – Gali būti, kad ir nieko negauna. Bet vis tiek, dvidešimt pirmas amžius, Švedija, šeima, kuri, atrodo, gyvena tik pagal savo pačios taisykles.

– Kai mes liejame prakaitą, jie krapšto mašinėles, medžioja ir žvejoja. Ar nori, kad jausčiau jiems simpatiją?

– Galbūt vaikams. Kas žino, kokios jų gyvenimo sąlygos.

Zekė stovi nejudėdamas, panašu, kad mąsto.

– Gyventi už visuomenės ribų nėra taip jau neįprasta, Malina. Iš tiesų anokia čia retenybė. Tik pažvelk į tuos veikėjus Borlengėje, Knutbyje, Šeikėje ir į pusę prakeikto

Norlando. Aišku, kad jie gyvena tarp mūsų ir kol nepažeidžia visuotinės tvarkos, tol niekam ir nerūpi. Tegul gyvena savo apgailėtinus gyvenimėlius sau, o normalūs žmonės – sau. Neturtingi, silpnapročiai, imigrantai, neįgalūs. Niekam nerūpi, Malina. Svarbu tik viena – gauti patvirtinimą, kad pats gyveni normaliai. O ir kas mes tokie, kad galėtume spręsti, kaip kitiems žmonėms gyventi? Galimas daiktas, jiems net smagiau nei mums.

– Nemanau, – nesutinka Malina, – o dėl Bengto Andersono, tai čia ir slypi motyvas.

Jie grįžta prie automobilio.

– Kad ir kaip būtų, mieli žmonės tie Murvaliai, – ištaria Zekė sukdamas užvedimo raktelį.

– Matei įtūžį Adamo Murvalio akyse? – paklausia Malina.

– Be to, jie yra keliese. Galėjo tai padaryti kartu. Pašaudyti į langus guminėmis kulkomis? Tokiems ponams tai vaikų žaidimai. Reikės gauti kratos orderį ir apžiūrėti jų ginklus. Nors gali turėti ir nelegalių šaudyklių – per savo ryšius nesunkiai susiorganizuotų, taip pat ir kelias kulkas.

– Tikrai manai, kad turime pakankamai argumentų kratai? Iš tiesų nėra jokio konkretaus teisinio pagrindo teigti, kad jie į tai įsivėlę.

– Gal ir taip. Pažiūrėsime, ką pasakys Šiomanas.

– Adamas Murvalis buvo klaikiai persiutęs.

– Įsivaizduok, jei tai būtų tavo sesuo, Malina. Tu nesiustum?

– Aš neturiu nei seserų, nei brolių, – atsako Malina.

Tuomet priduria:

– Sprogčiau iš įtūžio.

31.

Žvelgiant nuo tolėliau esančios kalvos, Roksenas primena patiestą pilkšvai baltą pūkinę antklodę. Ežero

pakraščiuose ir priešais plytinčiuose laukuose styro iškankinti ir prislėgti prie žemės medžiai bei krūmai. Košiami vėjo jie laukia šilumos, kuri apskritai yra sunkiai įsivaizduojama.

Baltos plytos ir rudi kampai, dėžutė prie dėžutės pagal geriausias aštuntojo dešimtmečio tradicijas. Keturi privilegijuoti būstai ant kalvos virš stataus šlaito.

Jie pasibeldė į duris su liūto galva ir atsiveriančiais poliruotais nasrais.

Per pirmą pokalbį su Fredriku Uningu Malina buvo įsitikinusi, kad jis žino daugiau, tačiau tylėjo verčiamas baimės. Dabar ji tai žino ir lūkesčiai auga su kiekvienu žingsniu namo link.

Kas slepiama ten, viduje?

Reikės būti atsargiems, šalia jos – nenustygstantis Zekė. Iš burnos veržiasi garas, galva plika, tarsi kviestų šaltį suleisti savo riestus infekuotus nagus.

Viduje sujudimas.

Durys pamažu veriasi ir plyšyje pasirodo trylikamečio Fredriko Uningo veidas bei netreniruotas, kiek apkūnokas kūnas su žydrais „Carhartt“ marškinėliais ir pilkomis karinio modelio sportinėmis kelnėmis.

– Pagaliau atvažiavote. Na ir užtrukote, – sako jis. – Maniau, pasirodysite iš karto.

„Kad tu žinotum, Fredrikai, – galvoja Malina, – kaip puikiai apibūdinai daugelio piliečių supratimą apie policijos darbą.“

– Ar galime užeiti? – paklausia Zekė.

Fredriko Uningo kambarys yra trečiame namo aukšte. Sienos nukabinėtos plakatais su riedlentininkais. Bamas Margera iš „Jackass“ skrieja ore aukštai virš betoninio krašto, o naujai išleistame vintažiniame plakate jaunas Tonis Alva važiuoja Los Andželo skersgatviu. Vaizdą pro einantį nuo grindų iki lubų langą kiek pridengia lengvos baltos užuolaidos, o ant rožinės kiliminės dangos šen bei ten matyti dėmės. Viename kampe pūpso iš pažiūros naujas

muzikinis centras ir ant grindų pastatytas plokščiaekranis televizorius, mažiausiai keturiasdešimt penkių colių įstrižainės.

Fredrikas Uningas sėdi ant lovos krašto sutelkęs dėmesį į juos. Praėjusį kartą demonstruoto abejingumo nė kvapo. Tėvai išvažiavę. Draudimo agentas tėtis išsivežė parduotuvės savininkę mamą pasižmonėti į Paryžių. „Kartais nuvažiuoja ten. Mamai patinka apsipirkti, o tėčiui – pavalgyti. Gera pabūti vienam."

Virtuvėje mėtosi tuščios dėžės nuo picos, apkramtyti „Gorby's" pyragaičiai, limonado buteliai, o viduryje – pergrūstas šiukšlių maišas.

Malina prisėda ant lovos šalia Fredriko Uningo, o Zekė įsitaiso prie didžiausio lango kaip juodas siluetas tiesiai į jį šviečiančios saulės spinduliuose.

– Ką nors žinai apie Bengtą Andersoną, kas galėtų būti įdomu mums?

– Jei ką nors pasakysiu, niekas nesužinos, kad tai aš išplepėjau, ar ne?

– Niekas, – atsako Malina.

Zekė pritardamas linkteli ir priduria:

– Tai liks tarp mūsų. Iš kur gauname informaciją – tik mūsų reikalas.

– Jie niekada nepalikdavo jo ramybėje, – sako Fredrikas Uningas ir spokso į užuolaidas. – Persekiojo visą laiką. Kaip apsėsti.

– Bengtą Andersoną?

Zekė iš savo vietos prie lango:

– Kas tokie jį persekiojo?

Fredrikas Uningas vėl išsigąsta, kūnas suglemba, traukiasi toliau nuo Malinos, o ši svarsto, kaip bėgant metams baimė aplink ją tampa vis įprastesnis reiškinys, kaip žmonės vienas po kito ima suprasti, kad tyla visada yra patikimiausias pasirinkimas, kad kiekvienas ištartas žodis yra potencialus pavojus. Galbūt jie teisūs?

„Pagaliau atvažiavote. Na ir užtrukote."

– Bengtą, – ištaria Fredrikas Uningas.

– Kas tokie? Viskas gerai, – sako Malina, – sukaupk drąsą.

Žodis „drąsa" priverčia Fredriką Uningą atsipalaiduoti.

– Jokė ir Jimis. Amžinai išsidirbinėdavo iš Kamuolio.

– Jokė ir Jimis?

– Taip.

– Kokie tų Jokės ir Jimio pilni vardai?

Naujos dvejonės. Nauja baimė.

– Mums reikia žinoti.

– Joakimas Svensonas ir Jimis Kalmvikas.

Fredrikas Uningas ištaria jų pavardes ryžtingu balsu.

– Ir kas jie tokie?

– Devintokai. Tikri kiaulės. Dideli ir blogi.

„O pats kartais neturėtum būti mokykloje?" – pagalvoja Malina, bet garsiai nepaklausia.

– Ką jie darė Kamuoliui?

– Persekiojo, erzino, šūkaudavo visaip. Manau, kad tai jie sulaužė jo dviratį ir mėtė į jį patį maišelius su vandeniu, akmenis ir panašiai. Dar manau, kad pylė į jo pašto dėžutę visokias nesąmones.

– Nesąmones?

Klausiamas Zekės žvilgsnis.

– Užmaišydavo košę iš miltų, purvo, vandens, kečupo ir ko tik nori.

– Iš kur apie tai žinai?

– Kartais versdavo mane dalyvauti. Priešingu atveju grasino primušti.

– Mušė?

Gėda ir baimė Fredriko Uningo akyse:

– Jie juk niekada nesužinos, kad išplepėjau? Velnias, jie ir kates dar kankina.

– Kates? O kaip?

– Pagauna ir pripila garstyčių subinėn.

„Drąsūs vyrukai", – pagalvoja Malina.

– Ar pats tai matei?

– Ne, bet girdėjau iš kitų.

Nuo lango pasigirsta šaižus it botago kirtis Zekės balsas:

– Ar galėjo šaudyti į jo langus šautuvu? Gal ir pats dalyvavai?

Fredrikas Uningas purto galvą:

– Niekada to nedariau. Ir iš kur jie gautų šautuvą?

Debesų skraistė lauke šiek tiek įplyšo ir saulės spinduliai pro kelias nedideles properšas nedrąsiai skverbiasi iš karto linksmiau atrodančios pilkšvai baltos žemės link. Malina įsivaizduoja, kaip Roksenas atrodo iš čia vasarą, apšviestas šiltų spindulių, kurie nevaržomi žaidžia blizgančiame paviršiuje. Deja, tokią žiemą nuo minčių apie šilumą šilčiau nepasidaro.

– Velniai griebtų, – sako Zekė, – panašu, kad Jokė ir Jimis yra šaunūs vyrukai. Aukščiausios rūšies.

– Man gaila Fredriko Uningo, – ištaria Malina.

– Gaila?

– Juk matei, koks jis vienišas? Tikriausiai buvo pasiruošęs padaryti bet ką, kad tik tie kietuoliai leistų pasitrinti kartu.

– Vadinasi, jie jo nevertė?

– Aišku, kad vertė, tik ne viskas taip paprasta.

– Vis dėlto atrodo, kad tiedu kilę iš normalių namų.

Visai neseniai ištarti Fredriko Uningo žodžiai: „Jimio tėtis dirba naftos platformoje, o mama yra namų šeimininkė. Jokės tėtis miręs, o mama, regis, dirba sekretore.“

Suskamba Malinos telefonas.

Ekrane šviečia Sveno Šiomano numeris.

– Malina klauso.

Ji trumpai papasakoja apie vizitą pas Murvalius ir ką sužinoję iš Fredriko Uningo.

– Ketinome iš karto apklausti Jimį Kalmviką ir Joakimą Svensoną.

– Mums reikia susirinki į krūvą, – sako Svenas

Šiomanas. – Tiedu gali ir palaukti porą valandų.

– Bet...

– Tyrimo grupės pasitarimas už trisdešimties minučių, Malina.

Vaikai nekreipia dėmesio į šaltį.

Pro susirinkimų salės langus matomas žaidimų parkas pilnas žieminiais kombinezonais aprengtų nerangių figūrėlių, kurios maklinėja aplinkui it kosmonautai.

Mėlyni vaikai, raudoni, tada vienas oranžinis, įspėjamasis: būkite atsargūs su manimi, aš mažas, galiu sulūžti. Susigūžusios auklėtojos su pilkšvai melsvomis fliso kelnėmis, garai kamuoliais veržiasi iš burnų. Kai nereikia padėti kuriam nors parvirtusiam mažyliui, jos šokčioja vietoje ir daužo rankomis sau per šonus.

Jei jau šaltis neatlyžta, reikia mokytis gyventi su juo. Panašiai kaip susilaužius stuburą.

Biorjės Sverdo ataskaita. Atsišakojimai nuo Rikardo Skugliofo. Apklausti jaunuoliai, kurie, panašu, gyvena priešais kompiuterio monitorių arba žaidimuose vaidmenimis. „Kas tik nori, išskyrus savo paties gyvenimą."

Biorjės kūnas išduoda abejones. Malina tai mato ir jaučia. Tarsi per visą gyvenimą būtų išmokęs vieną vienintelę pamoką: „Nieko nepriimk už gryną pinigą."

Tolesnių ieškojimų rezultatai.

Rikardo Skugliofo vaikystė, atrodo, buvo kuo normaliausia. Užaugo darbininkų namuose Otvidaberge. Tėvas dirbo kompanijoje „Facit", jai užsidarius – Adelsneso vaisių ūkyje, kur aukštesnėse klasėse vasaromis plušėdavo ir sūnus. Dvejų metų gimnazija. Paskui visiška tuštuma. Valkirija Karlson užaugo ūkininko sodyboje Dalslande. Baigė gimnaziją Dals Ede ir Lundo universitete surinko 120 kreditų studijuodama antropologiją.

Karimas Akbaras taip pat apimtas abejonių, tačiau sako:

– Asų garbintojų pėdsakai. Tęskite, ten kažkas yra.

Balsas truputį pernelyg užtikrintas, tarsi imtųsi įsitikinusio ir kitus į priekį stumiančiojo vaidmens.

Juhano Jakobsono paakiai pajuodę. Noro virusas, bemiegės naktys, patalynės keitimas. Kiekvieną rytą po naują, vis gilesnę, raukšlę kaktoje. *Tėti, kur tu? Nenoriu. Nenoriu.*

Malina užsimerkia.

Susitikimas varo ją iš proto. Nori lėkti iš čia ir kibti į darbą. Apklausti Jungsbru nenaudėlius paauglius, išsiaiškinti, ką jie žino. Galbūt nuo jų atsiras naujų pėdsakų, galbūt jie kur nors gavo šautuvą ir šaudymas į Kamuolio langus yra jų darbelis, galbūt krėsdami kokią šunybę persistengė. Juk niekas nežino, kas gali ateiti į galvą dviem kūrybingiems penkiolikmečiams.

Tuvė ir Markusas jos tėvų bute.

Lovoje.

Vaizdas iškyla Malinai prieš akis.

– Dar turime tuos paauglius, kurie, regis, krėtė eibes Bengtui Andersonui, – sako Svenas Šiomanas. – Judu su Zeke apklausite tuodu. Po susirinkimo važiuokite į mokyklą. Kaip tik turėtų ten būti.

„Be abejo, Svenai, be abejo“, – galvoja Malina ir ištaria:

– Jei nebus mokykloje, teks išsiaiškinti, kur gyvena. Turime ir jų mobiliųjų numerius.

Po vaikėzų norėtų išsikviesti į apklausą brolius Murvalius, taip pat motiną, paspausti ją. Paklausyti, ką pasakys moterys.

Broliai.

Moterų žvilgsniai.

Jokio draugiškumo, tik įtarumas *svetimiems.* Vieniši, nors ir laikosi drauge.

Ką reiškia tokia vienatvė? Kas ją pagimdė? Pasikartojančios aplinkos grimasos? Visą laiką ir iš visų girdimas atsakymas „ne“? O gal mes pasmerkti vienatvei? Gal ji glūdi mūsų viduje ir gavusi progą sukeroja bei tampa nepakeliama?

Vienatvės suvokimas. Baimė.

Kada tą vienatvę ir atsiskyrimą pirmą sykį pamačiau Tuvės akyse? Kada jos žvilgsnyje pirmą kartą pastebėjau kai ką daugiau nei vien tik gerumą ir džiaugsmą?

Jai buvo maždaug dveji su puse. Staiga žavingose ir nekaltose akyse atsirado išskaičiavimas ir baimės šešėlis. Vaikas visiems laikams tapo žmogumi.

Vienatvė. Baimė.

Bendraujant su kitais žmonėmis daugeliui pavyksta išsaugoti bent dalį vaikiško džiaugsmo be išskaičiavimo. Įveikti galbūt lemtą vienatvę. Taip, kaip šiandien pabandė Fredrikas Uningas. Ištiesti ranką, tarsi suvokęs, kad yra vertas daugiau, nei būti paliktas tėvų likimo valiai ir tapti nenaudėlių, kuriems iš tiesų nerūpi, pakaliku.

Džiaugsmas yra įmanomas.

Kaip Tuvei. Kaip, nepaisant visko, Janei. Kaip man.

O moterys prie Murvalių šeimos stalo? Kur pasidėjo jų džiaugsmas? Kur išgaravo? Išnaudotas iki galo? Svenui Šiomanui apibendrinant tyrimo padėtį, Malina mąsto, ar gali būti taip, kad žmogus turi ribotą kiekį tyro džiaugsmo ir kiekvieną kartą kažkiek jo netekus tie ištekliai mažėja, kol galiausiai visai išsenka, o juos pakeičia nebylumas ir šiurkštumas.

Kas nutinka, jei esi priverstas nusileisti vienatvei?

Koks smurtas gimsta lūžio taške? Galutinėje nuošalėje?

Vaikai tiesia rankas į motiną ir darželio auklėtojas:

Pasirūpink manimi. Paimk mane ant rankų.
Aišku, kad panešiosiu tave.
Nepaliksiu likimo valiai.

„Mama, šiąnakt ketinu pagyventi pas tėtį. Gerai?"

Tuvės pranešimas autoatsakiklyje. Malina klausosi pranešimo eidama per biurą.

Skambina.

– Čia mama.

– Mama, ar gavai mano žinutę?

– Gavau. Viskas gerai. Kaip ten nusigausi?

– Paėjėsiu iki gaisrinės. Jo pamaina baigiasi šeštą, tada nuvažiuosime drauge.

– Gerai, aš vis tiek ilgai dirbsiu.

Šiomano žodžiai per susirinkimą: „Jau iškviečiau juos į apklausą. Jei visa Murvalių šeima savanoriškai nepasirodys rytoj ryte, galėsime atvesdinti. O štai kratai dėl ginklų turime per mažai argumentų."

Pasikalbėjusi su Tuve Malina paskambina Janei. Įsijungia atsakiklis.

– Ar tiesa, kad Tuvė šiąnakt nakvos pas tave? Norėjau pasitikrinti.

Tada sėdasi prie rašomojo stalo. Laukia. Mato, kaip kitame biuro gale Biorjė Sverdas nepatenkintas raito ūsus.

32.

Matinės pilkos spalvos pagrindinis Jungsbru mokyklos korpusas. Visus pastatus dengiantis raudonų čerpių stogas užklotas plonu sniego sluoksniu, šen bei ten kyla nedideli sūkuriai, atviruose plotuose vėjo šuorai sukasi ratu.

Jie palieka mašiną prie dirbtuvių su stikline siena – rankdarbių akvariumas palei kelią į gyvenvietę.

Malina užmeta akį į dirbtuves. Tuščios. Ilsisi pjūklai, tekinimo staklės, deginimo ir litavimo įrankiai. Jiedu praeina tai, kas turėtų būti metalo dirbtuvės, – nuo lubų kabo vieniši kranai ir grandinės, tarsi pasiruošę bet kada kibti į darbą. Kitoje pusėje Malina žino esančius senelių globos namus „Vretaliden", įsivaizduoja lovoje sėdintį oranžine antklode užsiklojusį Gotfridą Karlsoną. Jis nebyliai klausia: „Kas atsitiko Bengtui Andersonui? Kas jį nužudė?"

Pakeliui į pagrindinį korpusą Malina su Zeke praeina tai, kas tikriausiai yra mokyklos valgykla. Už apšerkšnijusių

langų personalas šveičia puodus ir stalus. Nekantraudamas pabėgti nuo šalčio, Zekė atlapoja įėjimo duris. Salę primenančioje fojė vienu metu klega gal penkiasdešimt vaikų. Į kiemą išeinantys langai storai aprasoję.

Niekas nepastebi Malinos ir Zekės – visi pasinėrę į paaugliams aktualius pokalbius.

Tuvės pasaulis.

Štai kaip jis atrodo.

Malina atkreipia dėmesį į neramaus žvilgsnio liesą vaikiną ilgais juodais plaukais, kuris bendrauja su dailia šviesiaplauke.

Kitame patalpos gale virš stiklinių durų kabanti iškaba skelbia: „Direktoriaus kabinetas."

– *Vamos*, – ištaria iškabą pamatęs Zekė.

Brita Svedlund, Jungsbru mokyklos direktorė, priėmė juos iš karto. Gali būti, kad per visą jos darbo laiką šioje vietoje tai pirmas kartas, kai reikalų mokykloje turi policija.

Nors greičiausiai ne.

Mokykla garsėja kaip probleminė ir kiekvienais metais keletas moksleivių iškeliauja į nepilnamečių koloniją gilioje provincijoje, kur tęsia smulkaus nusikalstamumo studijas.

Brita Svedlund užsimeta koją ant kojos, sijonas pakyla aukštyn, gerokai daugiau nei įprastai apnuogindamas juodomis nailoninėmis kojinėmis aptemptas šlaunis. Malina mato, kad Zekei sunku nulaikyti žvilgsnį. Nors, ko gero, ir nemano, kad priešais sėdinti prasirūkiusi, apvytusi ir žilstelėjusi moteris yra graži.

„Vyrų prakeiksmas", – pagalvoja Malina ir tiesiai atsisėda nepatogioje kėdėje.

Kabineto sienas dengia knygų lentynos ir Bruno Liljeforso reprodukcijos. Didžiąją dalį rašomojo stalo užima pagyvenęs kompiuteris. Išklausiusi Malinos ir Zekės paaiškinimų, kodėl jie čia, Brita Svedlund ištaria:

– Pavasarį Jimis Kalmvikas ir Joakimas Svensonas, kitaip tariant, Jimis ir Jokė, baigs savo mokslus čia. Liko

vos pora mėnesių ir galėsime džiugiai su jais atsisveikinti. Kiekvienais metais turime vieną kitą blogiuką. Kai kuriuos galime išsiųsti. Joakimas ir Jimis yra gerokai priėdę velnių, bet mes darome viską, kad iš jų išaugtų žmonės.

Malina ir Zekė turbūt atrodo kaip klaustukai, todėl Brita Svedlund tęsia:

– Jie niekada nepažeidinėja įstatymų, o jei kada ir pažeidė, tai neįkliuvo. Kilę iš tvarkingų namų, o taip galima pasakyti toli gražu ne apie visus šios mokyklos vaikus. Jų eibės? Terorizuoja kitus – tiek mokinius, tiek ir mokytojus. Dar domisi kovinėmis sporto šakomis. Guldau galvą, kad tai jie išspardė kas antrą lemputę mokykloje.

– Mums reikia jų tėvų telefonų ir gyvenamosios vietos adresų, – sako Zekė.

Brita Svedlund pamaigo klaviatūrą ir ant lapelio užrašo pavardes, adresus bei telefonų numerius.

– Štai, – sako tiesdama lapelį Malinai.

– Ačiū.

– O Bengtas Andersonas? – paklausia Zekė tada. – Gal žinote, ką jie galėjo iškrėsti jam?

Brita Svedlund staiga suklūsta.

– Iš kur gavote tokios informacijos? Neneigiu to, bet iš kur sužinojote jūs?

– Neturime teisės sakyti, – atsako Malina.

– Tiesą sakant, man nerūpi, ką jie veikia po pamokų ir už mokyklos ribų. Jei sukčiau galvą dėl to, ką moksleiviai daro laisvalaikiu, jau seniai būčiau išprotėjusi.

– Vadinasi, nežinote, – ištaria Zekė.

– Būtent. Žinau, kad praleidžia tiksliai tiek pamokų, kiek yra leidžiama, kad būtų atestuoti, o pažymiai yra stebėtinai geri.

– Jie dabar mokykloje?

Brita Svedlund pabarškina klaviatūrą.

– Jums pasisekė. Kaip tik prasideda darbų pamoka. Jos nenorės praleisti.

Dirbtuvėse tvyro ką tik obliuotos ir degintos medienos kvapas su dažų ir skiediklių tvaiko priemaišomis.

Jiems įėjus į dirbtuves šešiasdešimtmetis mokytojas su pilku megztiniu ir lygiai tokios pačios spalvos barzda apžėlusiu veidu palieka prie tekinimo staklių moksleivį ir skuba jų pasitikti.

Ištiesia apdulkėjusią ir pjuvenomis aplipusią ranką, bet šypsodamasis iš karto atitraukia. Malina atkreipia dėmesį į šiltas, bėgant metams spindesio nepraradusias žydras akis. Užuot paspaudęs, jis pakelia ranką į viršų:

– Uf! – ištaria. Malina jaučia nuo jo sklindantį stiprų kofeino ir tabako tvaiką. Klasikinis mokytojų aromatas. – Pasisveikinsime kaip indėnai. Matsas Bergmanas, darbų mokytojas. Man už nugaros – 9 b klasė. Nujaučiu, kad jūs iš policijos? Brita skambino, sakė, kad jūs pakeliui.

– Tiesa, – atsako Malina.

– Vadinasi, žinote, ko ieškome. Jie čia? – paklausia Zekė.

Matsas Bergmanas linkteli.

– Salės gale. Dažykloje. Išpiešė mopedo degalų baką.

Malina mato dažyklą už mokytojo nugaros. Kitoje subraižytos stiklinės sienos pusėje, kampe tarp lentynose išdėliotų pilkos ir žalios spalvų dažų indelių. Viduje sėdi du jaunuoliai. Nusisukę, matosi tik šviesių plaukų ševeliūros.

– Gali kilti problemų? – pasidomi.

– Ne čia, – atsako Matsas Bergmanas ir nusišypso. – Žinau, kad šiaip kartais būna niekdariai, bet čia elgiasi kaip pridera.

Malina atlapoja stiklines dažyklos duris. Ant kėdučių sėdintys vaikinai pakelia akis. Iš pradžių vangūs žvilgsniai staiga tampa budrūs, kupini įtampos ir nerimo. Ji žvelgia į juos sukaupusi visą savo autoritetą. Ant juodo benzino bako nupiešta raudona kaukolė.

Skriaudėjai?

Taip.
Šaudytojai į langus?
Galbūt.
Žmogžudžiai?
Kas žino? Klausimas kol kas neatsakytas.

Vyriokai pakyla. Abu raumeningi ir visa galva aukštesni už ją. Abu mūvi plačius hiphopo stiliaus džinsus ir vilki džemperius su gobtuvais ir WE logotipu.

Spuoguoti paaugliški veidai stebėtinai panašūs savo nebranda – liesi žandai, per didelės nosys, jau atsiradusio geismo pėdsakai ir testosterono antplūdis.

– O jūs kas tokie? – atsistodamas klausia vienas.

– Sėskis, – jai už nugaros iškošia Zekė, – TUOJAU PAT.

Tarsi užgriūtas krintančių lubų, berniokas klesteli atgal ant dažais aptaškytos kėdės. Zekė uždaro duris. Jie sąmoningi padaro pauzę ir tik tada Malina pradeda kalbėti:

– Aš esu Malina Fors iš policijos, o čia mano kolega Zacharijas.

Malina iš galinės džinsų kišenės išsitraukia pažymėjimą.

Atkiša jį berniukams, ir šie atrodo vis labiau sunerimę, tarsi išsigandę pasivijusios prikrėstų kiaulysčių lavinos.

– Bengtas Andersonas. Turime informacijos, kad jį erzinote, tyčiojotės ir kankinote. Dabar norime viską apie tai žinoti, taip pat ką veikėte naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį.

Siaubas berniukų akyse.

– Kuris iš jūsų yra Jimis?

Linkteli vilkintis mėlyną džemperį.

– Taigi, – ištaria Malina, – klokite.

Tas, kuris vardu Joakimas Svensonas, pradeda teisintis:

– Kokio velnio, mes tik truputį pajuokaudavome su juo. Paerzindavome, kad buvo toks storas. Čia juk nieko keisto?

Jimis Kalmvikas tęsia:

– Buvo visai pakvaišęs dėl tų savo kamuolių per rungtynes. Ir dar smirdėjo. Myžalais.

– Ir nusprendėte, kad dėl to galima tyčiotis iš žmogaus?

Malina negali nuslėpti pykčio balse.

– Būtent, – išsišiepia Jimis Kalmvikas.

– Turime liudininką, sakantį, kad jūs vandališkai elgėtės prie jo buto ir smurtavote prieš jį patį – mėtėte akmenis ir vandens bombas. O dabar jis rastas nužudytas. Jei nepradėsite kalbėti, galiu jus išsivežti į policiją tiesiog dabar, – sako Malina. Ji nutyla, leidžia tęsti Zekei.

– Kalbama apie žmogžudystę. Ar jūsų tuščios puodynės tiek supranta?

– Gerai, gerai.

Jimis Kalmvikas skėsčioja rankomis ir žiūri į pritariamai linkčiojantį Joakimą Svensoną:

– Smurtavome? Paleisdavom pavymui kokį akmenį, nutraukdavom jo bute elektrą, pripildavome visokio šūdo į pašto dėžutę, tas tai taip, bet dabar jis negyvas, tai koks skirtumas?

– Velnioniškai didelis skirtumas, – ištaria Zekė ramiu balsu. – Kas gali pasakyti, kad vieną dieną nenuėjote per toli? Gal per daug prisiartinote. Gal kilo muštynės. Ir gal netyčia net užmušėte? Pabandykite pažvelgti į situaciją mūsų akimis, vyručiai. Taigi, ką veikėte trečiadienio vakarą ir naktį?

– Kaip būtume galėję jį ten atvilkti? – sako Joakimas Svensonas, tuomet tęsia: – Buvome pas Jimį namuose ir žiūrėjome DVD.

– Taip, mano mama buvo išėjusi pas savo diedą. Tėtis miręs, tai ji turi kitą. Visai nieko tipelis.

– Kas nors gali tai patvirtinti? – klausia Malina.

– Taip, mes, – atsako Joakimas Svensonas.

– Ir daugiau niekas?

– O ką, reikia?

„Paaugliai, – mąsto Malina. – Per kelis mirksnius per-

dėtą drąsą pakeičianti baimė. Pavojingas grandiozinio pasitikėjimo savimi ir abejonių mišinys. Vis dėlto Tuvės Markusas atrodė visai kitoks. Ką Tuvė pasakytų apie tuodu? Nepavadintum džentelmenais iš Džeinės Ostin romanų."

– Įsiklausyk, gudruti, – sako Malina. – Žmogžudystė. Girdėjai? Čia tau ne kates kankinti. Gali būti tikras, kad patvirtinimo jums velniškai reikės. Ką žiūrėjote?

– „Dogtauno ekstremalus", – atsako abudu vienu balsu.

– Pasiutusiai geras filmas, – tęsia Jimis Kalmvikas. – Apie tokius kietus vyrukus kaip mes.

Joakimas Svensonas rodo dantis.

– Ir jei manote, kad kankinome kates, tai to niekada nebuvo.

Malina žvelgia sau per petį.

Dirbtuvėse plušama prie tekinimo, šlifavimo ir pjovimo staklių, lyg nieko nebūtų nutikę. Kažkas iš visų jėgų kala vinį į dėžę primenantį daiktą. Ji vėl atsisuka į berniokus:

– Ar kada nors šaudėte į Bengto Andersono butą?

– Mes? Šaudėme? Iš kur gautume šautuvą?

Nekalti kaip ėriukai.

– Ar domitės asų garbinimu? – klausia Zekė.

Abudu atrodo kaip dideli klaustukai. Neįmanoma suprasti – kvaili ar susitepę.

– Domimės kuo?..

– Asų garbinimu.

– Kas čia per velnias? – ištaria Jimis Kalmvikas. – Jei nuo žodžio *asses**, tai jau tikrai. Ir dar kaip.

Dar spuoguoti, o jau grynakraujai paršai. Atžagareiviai ir triukšmadariai. Bet ar pavojingi?

– Kačių kankinimas? Tai jis išplepėjo, Uningas, – sako tuomet Jimis Kalmvikas. – Tas suskis visai beviltiškas.

Zekė pasilenkia prie jo ir pažvelgia gyvatės akimis. Malina žino, kaip tai atrodo. Girdi jo kimų, šaltą kaip už

* *Asses* – užpakaliai (*angl.*).

dirbtuvių lango besiartinantis vakaras ir naktis balsą:

– Jei bent pirštu paliesite Fredriką Uningą, pats asmeniškai ištroškinsiu jūsų žarnas ir priversiu ėsti. Su visais šūdais. Čia šiaip, kad žinotumėte.

33.

„Taip, ji gali nakvoti čia."

Janės trumpoji žinutė ateina 20.15. Pavargusi Malina sėdi automobilyje pakeliui į namus iš sporto salės, šiandien gavo pernelyg didelę porciją žmogiškųjų šlykštybių, todėl reikėjo išvalyti makaulę.

Pakalbėję su Jungsbru chuliganais jiedu grįžo į nuovadą. Įsitaisiusi šalia Zekės keleivio sėdynėje, Malina paskubomis tyliai reziumavo situaciją:

„Bengtas Andersonas buvo erzinamas ir persekiojamas (gal ir daugiau) testosterono apsemtų pašlemėkų. Rytoj reikės apklausti jų tėvus. Gal paaiškės kas daugiau. Sulaikyti kol kas nėra jokio pagrindo. Jie prisipažino skriaudę Bengtą Andersoną, tačiau po jo mirties tai jau neaktualu. Be to, galimas daiktas, tai buvo tiesiog berniūkščių šunybės ir nieko daugiau.

Šūviai į kambario langus.

Pakvaišėliai asų garbintojai lygumoje. Žmogžudystė akivaizdžiai primena pagonišką ritualą.

Ir dar didelis Murvalių šeimos šešėlis visame tyrime.

Ginklai seife.

Nebyli Marija Murval. Išprievartauta. Kieno? Bengto?"

Marija norėtų atsakyti į tą klausimą neigiamai, tačiau žino, kad negalima uždaryti durų nė į vieną kambarį. Vietoj to bando apžvelgti tai, ką įmanoma apžvelgti. Įsiklausyti į balsus tyrimo metu.

Kas dar gali išlįsti iš tamsos apgaubtos lygumos ir miškų?

„Taip..."

Ji žiūri į pirmą žinutės žodį.

Kelioms akimirkoms atplėšia akis nuo kelio.

„Taip."

„Kitados taip vienas kitam prisiekėme, Jane. Tik neišsiaiškinę, kas mūsų laukia ateityje. Kur savęs pervertinimo ribos?"

Malina pastato automobilį ir skuba aukštyn į butą. Išsikepa porą kiaušinių, krinta į sofą ir įsijungia televizorių. Ją patraukia laida apie kelis keistuolius amerikiečius, besivaržančius, kas sukonstruos gražiausią ir geriausią motociklą.

Laida kažkodėl nesunkiai pradžiugina, ir po poros reklamos pertraukėlių ji ima suvokti dėl ko. Janė galėtų būti vienas tų amerikiečių, nesitveriantis džiaugsmu, kai peržengęs ribą ir palikęs už nugaros kasdienybę bei rūpesčius gali visas atsiduoti savo tikrajai aistrai.

Ji mato ant stalo tekilos butelį.

Kaip jis ten atsidūrė?

„Pati ten pastatei, Malina, kai ką tik kraustei stalą ir nunešei kiaušinienės likučius."

Ugninis vanduo.

Gal įsipilti šlakelį?

Ne.

Laida apie motociklus baigiasi.

Pasigirsta skambutis į duris. Malina pagalvoja, kad Danielis Hiogfeltas peržengė visas ribas ir dabar nepranešęs skambina į duris, tarsi jų santykiai būtų oficialūs.

Vargu, Danieli. Nors gal...

Malina išeina į prieškambarį ir nepažiūrėjusi pro akutę atidaro duris. „Danieli, velnio..."

Ne.

Ne Danielis.

Vyras juodo mėlynumo akimis. Variklio alyvos, tepalų ir tualetinio vandens kvapas. Degantis žvilgsnis, šaukte šaukia beveik pamišimo apimtos akys.

Jis toliau stovi už durų. Malina nenuleidžia akių. Pyktis,

neviltis, prievarta? Jis gerokai didesnis nei ten, virtuvėje. Ką, velniai griebtų, čia veikia? Zeke, turėtum būti čia. Ar jis ketina brautis vidun?

Pilvas susitraukia, ji išsigąsta ir per trumpą mirksnio dalelę pradeda drebėti. Jo akys. Durys, reikia užtrenkti duris, šis vyras nusiteikęs ryžtingai ir su juo menki juokai.

Ji pabando, deja, tarpduryje atsiduria didžiulis juodas batas. Prakeikimas. Reikia daužyti, spardyti, trypti, tačiau kojinėmis apautos pėdos neveiksmingos prieš plienu kaustytus batus, nuogas skausmas užklumpa ją pačią.

Jis stiprus. Įsikimba į duris rankomis ir trūkteli.

Priešintis beviltiška.

Marija Murval. Ar ištiks tavo likimas?

Baimė.

Dabar tai daugiau suvokimas nei jausmas.

Adamas Murvalis.

Tai tu nuskriaudei savo seserį? Iš ten tas žvilgsnis? Ar todėl šiandien taip įtūžai?

Tik baimė. Atsikratyk jos.

Kur striukė su pistoletu? Bet jis tik žiūri į mane, šypsosi, prunkšteli, tada vėl žvelgia tuo desperatišku žvilgsniu, ištraukia iš tarpdurio koją, nesibrauna vidun, atitraukia rankas, apsisuka ir nueina taip pat sparčiai, kaip tikriausiai ir atėjo.

Prakeikimas.

Rankos dreba, organizmas purškia adrenaliną, širdis daužosi.

Malina pažvelgia į laiptinę. Ant vieno laiptelio guli lapelis. Nelygi rašysena:

Palik Murvalius ramybėje. Nekišk nosies.

Tarsi kepsnio ar tešlos receptas. Seno, pavargusio žmogaus žodžiai. Tada nestiprus grasinimas. Nekišk nosies...

Malina vėl pajunta baimę. Ji užverda sklaidantis adrenalinui, virsta išgąsčiu, kvėpavimas sutankėja. *Jei Tuvė būtų buvusi namuose?* Tada baimę keičia pyktis.

Kaip, velniai rautų, jis galėjo būti toks kvailas?
Vyras už durų.
Galėjo paprasčiausiai sudraskyti mane į gabalus.
Buvau viena.

Ji grįžta prie sofos. Susmunka. Atsispiria pagundai patraukti tekilos. Praeina penkios minutės, dešimt, gal net pusvalandis, kol sukaupusi jėgas paskambina Zekei.

– Jis ką tik buvo čia.

– Kas?

Staiga Malina pamiršta jo vardą.

– Tas su beveik juodomis akimis.

– Adamas Murvalis? Ką nors atsiųsti?

– Ne, velniop. Jis išėjo.

– Velnias, Malina, velnias! Ką jis padarė?

– Manau, galima sakyti, grasino.

– Suimsime jį tuojau pat. Kai tik galėsi, iš karto atvažiuok. Gal man tave paimti?

– Susitvarkysiu, ačiū.

Trys automobiliai su mėlynais švyturėliais. Dviem daugiau nei prieš kelias valandas. Adamas Murvalis mato juos pro langą. Du sustoja prie jo namo, jis pasiruošia, žino, kodėl jie čia ir kodėl jis pasielgė taip, kaip pasielgė.

„Reikia pasakyti."

Ir tada dar tūkstantis dalykų. Mažoji sesutė, didysis brolis, įvykiai miške. Jei ką nors įsikalbi, nieko kito gal ir nebėra?

– Važiuok pas tą kiaulę, Adamai. Paduok raštelį ir išeik.

– Mama, aš...

– Važiuok.

Skambutis į duris. Viršuje miega Ana ir vaikai, broliai – savo namuose. Keturi uniformuoti policininkai ant laiptų.

– Ar galiu pasiimti striukę?

– Atsikalbinėji, velnio išpera?

Policininkai užgriūna, jis kovoja, kad gulėdamas ant grindų galėtų įkvėpti oro, jie spaudžia, ant laiptų pasirodo Ana su vaikais, rėkia ir šaukia: „Tėti, tėti, tėti..."

Kieme kiti policininkai neprileidžia brolių, o jis yra vedamas į mašiną kaip supančiotas sulaukėjęs šuo.

Kiek toliau šviečiančiame lange stovi motina. Nors tiesi nugara ir sulenkta, vis tiek ją mato.

34.

Šaltyje išsisklaido paskutiniai baimės ir nerimo likučiai, atslūgsta adrenalino poveikis. Artėdama prie nuovados Malina su kiekvienu žingsniu jaučiasi esanti vis labiau pasiruošusi netrukus susitikti Adamą Murvalį, o rytoj – ir kitus brolius. Kad ir kaip norėtų gyventi atskirai nuo visuomenės, dabar jie įžengė į jos teritoriją ir kelio atgal nebėra, jei tik apskritai kada buvo.

Eidama pro senąją gaisrinę Malina nežinia kodėl ima galvoti apie mamą su tėčiu. Apie dekoratyvinėmis plytomis papuoštą vilą Stureforse, kur užaugo. Kaip vėliau suprato, mama visą laiką stengėsi, kad namai atrodytų prašmatnesni, nei buvo iš tiesų, tačiau nedažnai jų slenkstį peržengdavusių nusimanančių žmonių akis turėjo pastebėti, kad originalūs kilimai iš tiesų buvo ne itin geros kokybės, o sienas puošė didelių tiražų litografijos. Visi namai buvo bandymas sukurti išskirtinumo įspūdį. Ar kas nors kita?

„Gal reikės tavęs paklausti, mama, kai kitą sykį susitiksime? Nors tu juk paprasčiausiai neišgirsi mano klausimo, net ir puikiai suprasdama, ką turėjau omenyje."

– Na ir kvailys, – sako Zekė.

Malina pasikabina striukę ant kėdės prie rašomojo stalo. Ore tvyro laukimo atmosfera ir šiaip tik rytais juntamas ką tik išvirtos kavos aromatas.

– Nelabai gudru, ar ne?

– Nežinau, nežinau... – atsako Malina.

– Ką turi omenyje?

– Niekada nepagalvojai, kad raida yra tokių kaip jie rankose?

Zekė purto galvą:

– Nekvaršink sau galvos tokiomis mintimis, rūpesčių ir taip nestinga. Ar tau viskas gerai?

– Taip, viskas gerai.

Iš kavos kambarėlio ateina du uniformuoti policininkai. Žandai įraudę nuo šiltos kavos.

– Martinsonai! – šūkteli vienas. – Ar tavo berniokas įkals porą įvarčių mače su „Modo"?

– Pašėlusiai gerai sužaidė prieš Ferjestadą, – antrina kitas.

Zekė ignoruoja uniformuotus kolegas. Apsimeta neišgirdęs, vaidina užsiėmusį.

Zekei į pagalbą ateina Karimas Akbaras. Atsistoja tarp jo ir Malinos.

– Sulaikysime jį, – ištaria Karimas. – Šiomanas tuo jau pasirūpino. Gali būti atvežtas bet kurią minutę.

– Kokiu pagrindu? – klausia Malina.

– Kabinėjosi prie policininkės jos namuose.

– Jis paskambino į duris ir paliko raštelį.

– Turi jį čia?

– Žinoma.

Malina pasirausia striukės kišenėje, ištraukia sulenktą lapelį ir ištiesia Karimui, šis atsargiai išlanksto ir perskaito.

– Aišku kaip dieną, – ištaria. – Akivaizdus bandymas trukdyti tyrimo eigai, beveik galima prilyginti grasinimui ir priekabiavimui.

– Tai jau taip, – sako Zekė.

– Tai nukreipta asmeniškai į tave, Malina. Kaip manai, kodėl?

Malina atsidūsta.

– Nes aš moteris. Paprasta. Galvoja, kad moterį lengvai

įbaugins. Nieko naujo.

– Stereotipai yra nieko naujo, – atsako Karimas. – Gal vis dėlto yra kitų priežasčių?

– Man niekas neateina į galvą.

– Kur Šiomanas? – klausia Zekė.

– Pakeliui.

Sujudimas prie įėjimo.

Jau atvažiavo? Ne, lauke nesimato mėlynų švyturėlių.

Tada pamato jį.

Danielis Hiogfeltas gestikuliuoja, susijaudinęs kažką kalba, tačiau neperšaunamas stiklas tarp biuro ir įėjimo nepraleidžia garso. Tik gerai pažįstamas veidas ir odine striuke vilkintis kūnas. Kažko nori, kažką žino. Atrodo rimtas, nors tuo pat metu ir žaidžia.

Šalia Danielio stovi ta jaunutė fotografė. Kaip užsukta fotografuoja administratorę Ebą. Malina susimąsto, ar auskaras nosyje galėtų užstrigti fotoaparate, o dredai apsivynioti aplink objektyvą. Biorjė Sverdas bando raminti Danielį, bet netrukus pavargsta, papurto galvą ir išeina.

Danielis dirsteli Malinos pusėn. Savimi patenkinto žmogaus išraiška. Nors gal yra ir ilgesio šešėlis? Žaismingumas? Sunku pasakyti.

„Nenuleisk akių“, – pagalvoja Malina.

– *Meet the press**, – ištaria Karimas ir nusišypso jai. Tuo pat metu atrodo, kad jo veido oda tampa visai kitokia. Tada dar priduria: – Beje, Malina, atrodai sukrėsta. Ar viskas gerai?

– Sukrėsta? Vyrų kolegų to niekada nepaklaustum, – atsako Malina ir nusisuka į kompiuterį. Bando atrodyti užsiėmusi.

Karimas vėl šypsosi:

– Fors, aš tik pasidomėjau. Iš geros valios.

Prie jų prieina Biorjė. Akys šypsosi. Atrodo kaip žmogus, kuris žino, ko nori kitas, tačiau neketina jam to duoti.

* Susitikimas su žiniasklaida (*angl.*).

– Žiniasklaidos pasididžiavimas. Norėjo sužinoti, ar Adamas Murvalis įtariamas žmogžudyste, ar sulaikėme jį dėl kitos priežasties. Supyko, kai pasakiau „jokių komentarų“.

– Neerzink žiniasklaidos atstovų be reikalo, – pamoko Karimas, – jie ir taip gana bjaurūs.

Tuomet:

– Iš kur jis žino, kad šiuo metu ką nors darome?

– Aštuoni policininkai, aštuoni mobiliojo ryšio telefonai, – atsako Zekė.

– Plius dešimt kitų, – papildo Malina.

– Plius juokingai mažos algos, – priduria Karimas ir patraukia Danielio pusėn.

– Kas čia buvo? – klausia Biorjė. – Bandymas įsiteikti darbo liaudžiai?

– Ką gali žinoti, – atsako Zekė. – Gal regėjo už savo paties veidą ryškesnę viziją?

– Jis visai normalus, – užtaria Malina. – Baikit šaipytis.

Tada prie įėjimo ima mirgėti mėlyni švyturėliai ir netrukus raumenų prisipumpavę kolegos atidaro balto automobilio duris.

Raumenys.

Geležiniai pirštai laiko atgal ir į viršų užlaužtas Adamo Murvalio rankas. Į riešus giliai įsirėžę metaliniai antrankiai. Tada trūktelėjimas ir savisaugos instinkto genamas kūnas pats juda pirmyn. Galva nulenkta žemyn, policininkai velka jį į priekį. Aplinkui mėlynos uniforminės kelnės ir juodi batai. Apsnigtas asfaltas nuo magnetinės mėlynos šviesos primena žvaigždėtą dangų. Blyksi fotoaparatas. Į viršų pakyla automatinės durys. Vieną šaltį pakeičia kitas.

Spigus balsas. Vyro ar moters?

– Adamai Murvali, ar žinai, kodėl esi sulaikytas?

„Gal laikai mane kvailiu?“

Tada dar vienos durys, žydros ir smėlio spalvos raštai po kojomis, balsai, veidai, jauna mergina, pora ūsų.

– Veskite tiesiai į tardymo patalpą.
– Kurią?
– Pirmą.
– Kas?
– Laukiame Šiomano.

Ryžtingas vyriškas balsas. Mano, kad akcento nesigirdi. Iš tiesų jis tik prakeiktas juočkis.

Pro tardymo kambario langą Malina mato, kaip Svenas Šiomanas įjungia magnetofoną, girdi, kaip nurodo datą, laiką, savo pavardę, tardomojo pavardę ir bylos numerį.

Stebi, kaip Šiomanas tiesiai atsisėda ant juodai dažytos metalinės kėdės.

Patalpa.

Keturių metrų ilgio, keturių pločio.

Pilkos sienos padengtos perforuotomis akustinėmis plokštėmis. Didelis, jau nieko nebeapgaunantis veidrodis – už jo esi stebimas. Juodai dažytos lubos su įleistais halogeniniais šviestuvais. Čia sukuriamas ir sulaužomas pasitikėjimas, išklojamos ir prisipažįstamos nuodėmės. Tiesa turi išaiškėti. Tam reikia tylos ir ramybės.

Ramesnių už Sveną nebūna.

Jis turi Dievo dovaną.

Gebėjimą priversti svetimus žmones pajusti pasitikėjimą, susidraugauti su priešais. Pasiruošimas: „Kokios jų gyvenimo sąlygos? Kaip atrodo namai? Detalių, man reikia detalių.“

Kitoje stalo pusėje sėdi Adamas Murvalis.

Ramus.

Priekyje surakintos rankos padėtos ant blizgiai nulakuoto sidabrinės spalvos stalo. Virš metalinių žiedų formuojasi mėlynės. Prieblandoje akių spalva ne tokia ryški ir Malina pirmą kartą atkreipia dėmesį į jo nosį, kuri tarsi nedrąsiai prasideda ties akimis ir baigiasi smailiu galiuku virš dailios formos šnervių.

Ne visai valstietiška.

Ne kranas, kaip sako lygumos gyventojai.

– Taigi, Adamai, – kreipiasi Svenas, – negalėjai susilaikyti?

Adamas Murvalis nė nemirkteli. Tik pasukioja rankas ir nuo metalo trinties į metalą pasigirsta gergždžiantis garsas.

– Mums nebūtina apie tai kalbėti dabar. Taip pat ir apie tavo seserį. Galime pasišnekučiuoti apie automobilius, jei tau tai labiau prie širdies.

– Mums apskritai nebūtina kalbėtis, – atšauna Adamas Murvalis.

Svenas palinksta virš stalo. Jo balsas – draugiškumo ir pasitikėjimo esencija:

– Nagi, papasakok truputį apie mašinas, kurias laikote savo kiemuose. Įtariu, neblogai uždirbate jas ardydami?

35.

Savimeilė, Malina. Rask raktą į savimeilę. Tada jie atsiveria. O kai atsiveria, paprastai susitvarko ir visa kita.

Svenas Šiomanas.

Įkalbinėjimo išsipasakoti čempionas.

Adamas Murvalis galvoja, kad tas policininkas yra daug matęs, tačiau šiame mieste dirba ne taip jau seniai. „Priešingu atveju prisimintų mane. Nes pamiršti negalėtų. Jie niekada nepamiršta. O gal apsimeta? Kiti dabar stovi už veidrodžio ir spokso į mane. Spoksokite, man negaila. Manote, kalbėsiu? Ir kaip jums apskritai kyla tokių minčių? Automobiliai – irgi ne tavo reikalas, bet apie juos, žinoma, visada galiu pasišnekėti. Čia nėra jokių paslapčių.“

Adamas nenoromis jaučia, kaip jo pasipriešinimas mažėja.

– Prieš dešimt metų čia nedirbai, – sako Adamas. – Kur

buvai tada?

– Patikėk, – atsako Svenas, – mano karjera nuobodi. Prieš dešimt metų buvau kriminalinės policijos inspektorius Karlstade. Tada žmona gavo darbą čia ir man nieko kito neliko, kaip tik susirinkti žaislus ir persikraustyti.

Adamas Murvalis linkteli. Malina pastebi, kad jis patenkintas atsakymu. Kodėl jam rūpi Šiomano karjeros vingiai? Tada Malinai topteli – jei Šiomanas čia būtų tikras senbuvis, jis prisimintų brolius.

Savimeilė, Malina, savimeilė.

– Tai kaip ten tie automobiliai?

– O ką automobiliai? Tiesiog užsiėmimas.

Adamas Murvalis pasitiki savimi. Jo balsas – variklis su ką tik pakeistais tepalais.

– Išardome ir parduodame vertingesnes detales.

– Gyvenate tik iš to?

– Dar turime benzino kolonėlę. Tą, prie kelio į akveduko pusę, „Preem“.

– Ir to užtenka?

– O ką, atrodo, kad neužtektų?

– Ar pažinojai Bengtą Andersoną?

– Žinojau, kas jis toks. Visi žinojo.

– Kaip manai, ar jis kaip nors susijęs su tavo sesers išprievartavimu?

– Ne tavo reikalas. Nekalbėk apie tai.

– Aš turiu paklausti, Adamai. Pats žinai.

– Nekalbėk apie Mariją, jos vardas pernelyg šviesus, kad jį kriuksėtum.

Svenas atsisėda tiesiai, nė vienu judesiu neparodydamas pykčio ar nuoskaudos.

– Tave su seserimi sieja stiprus ryšys? Girdėjau, kad iš visos šeimos ją lankai būtent tu.

– Nekalbėk apie Mariją. Palik ją ramybėje.

– Todėl ir parašei tą raštelį?

– Čia ne jūsų reikalas. Mes išsiaiškinsime patys.

– Ką veikei naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį?

– Vakarieniavome pas motiną. Vėliau su šeima grįžau namo.

– Šit kaip? Vadinasi, tuo metu nekorėte medyje Bengto? O gal išsiaiškinote reikalą patys?

Adamas purto galvą.

– Kiaulė.

– Kas? Aš ar Bengtas? Ir kas šaudė į jo langus? Tu ar kuris nors iš brolių? Vieną vakarą atsėlinote lygiai taip pat, kaip pas inspektorę Fors? Palikti žinutės?

– Nieko nežinau apie jokius šaudymus į prakeiktus langus. Daugiau nieko nesakysiu. Gali stengtis nors ir visą naktį. Nuo šios akimirkos tyliu.

– Kaip sesuo?

– Ką jūs žinote apie mano seserį?

– Ji geros širdies. Visi taip sako.

Adamo Murvalio veido raumenys truputį atsipalaiduoja.

– Tikriausiai supranti, kad esi įklimpęs iki ausų? Grasinimas pareigūnei, įnirtingas pasipriešinimas, trukdymas tyrimui. Turint omenyje tavo praeitį, tai rimti kaltinimai.

– Aš niekam negrasinau. Tik perdaviau laišką.

– Žinau, koks gali būti piktas, Adamai. Pykai ant to šlykštaus storulio Bengto? Kuris išprievartavo tavo seserį? Sutrypė jos gerą širdį? Ką? Adamai, ar tu pakorei...

– Reikėjo taip padaryti.

– Vadinasi...

– Manai, kad viską žinai?

– O ko aš nežinau?

– Eik po velnių.

Paskutinius žodžius Adamas Murvalis ištaria pašnibždomis, lėtai pridėdamas sau prie lūpų smilių.

Svenas išjungia magnetofoną ir atsistoja. Išeina iš kambario, palikdamas už nugaros Adamą Murvalį vieną. Jis sėdi neįtikėtinai tiesiai, tarsi nugara būtų iš vienos plieninės sijos, kurios neįmanoma sulaužyti.

– Ką manote?

Svenas Šiomanas nužvelgia visus.

Karimas Akbaras lūkuriuoja prie durų.

– Kažkas čia nesueina, – sako Malina. – Kažkas.

Tačiau smegenys neranda atsakymo į klausimą „kas“.

– Jis neneigia, – taria Juhanas Jakobsonas.

– Čia blogų vyrukų šutvė, – prabyla Zekė. – Neigti? Prisipažinti? Jiems tai nerūpi. Jie tiesiog daro savo.

– Svenas nusprendė jį sulaikyti. Patupdysime šiąnakt į pačią šalčiausią kamerą, gal įgaus kiek proto, – ištaria Karimas. Grupė nuščiūva. Niekas nežino, ar jis kalba rimtai, ar tik pokštauja.

– Pajuokavau, – prisipažįsta tuomet. – Gal pagalvojote, kad paversiu nuovadą kurdų kalėjimu?

Karimas juokiasi. Kiti šypsosi.

Stebėjimo kambaryje ant sienos kabo laikrodis. Juodos rodyklės rodo po vienuolikos dvidešimt.

– Manau, – sako Malina, – būtų prasminga pasikalbėti su visa Murvalių šeima. Man taip atrodo. Rytoj.

– Jį galime laikyti savaitę. Broliai ir motina yra iškviesti rytoj. Galite išsikviesti ir žmonas, – sako Karimas.

Per garso nepraleidžiantį stiklą Malina mato, kaip du uniformuoti galiūnai iš specialaus būrio išveda Adamą Murvalį iš tardymo kambario į kamerą.

Giedrame danguje spindi žvaigždės.

Aukštai aukštai šypsosi Paukščių Takas. Iš begalinių tolių atskriejusi šalta šviesa tuo pat metu guodžia ir šildo.

Malina su Zeke stovi mašinų aikštelėje prie Karimui Akbarui priklausančio juodos spalvos „Mercedes“.

Greitai vidurnaktis.

Jis rūko vieną iš retų savo cigarečių. Pirštai, regis, mėlynuoja nuo šalčio, tačiau jam nerūpi.

– Turėtum truputį sulėtinti tempą, Fors.

Žvaigždžių šviesa vėsta.

– Kur sulėtinti tempą?
– Visur.
– Visur?
– Tiesiog sumažink apsukas.
Malina stovi, laukia grįžtančios šiltos šviesos, bet taip ir nesulaukia.
Zekė išmeta nuorūką ir ieško kišenėje mašinos raktelių.
– Važiuoji kartu?
– Ne, einu pėstute, – atsako Malina. – Noriu truputį pasivaikščioti.

Adamas Murvalis guli ant areštinės gultų. Užsiklojęs antklode raumeningą kūną, galvoja apie žodžius, kuriuos Juodulys amžinai kartodavo kaip maldelę, sėdėdamas girtas savo vežimėlyje virtuvėje.
Tą dieną, kai pasiduosi, viskas bus baigta. Baigta. Supranti?
Juodulys pasidavė. Tik pats to niekada nesuprato.
Tada Adamas susimąsto apie motiną, apie tai, kad ji gali juo pasitikėti, taip kaip jis visada galėjo pasikliauti ja. Visada buvo tarsi siena tarp jų ir visų įmanomų negandų.
Adamas – ne plepys. O vaikai? Dabar jau tikrai miega, nors Anai turbūt ne iš karto pavyko nuraminti.
Adamas Murvalis mato besikilnojančią septynerių Anelės krūtinę, šviesias trejų Tobiaso garbanas ant patalynės su mėlynais buriniais laiveliais, ant nugaros vaikiškoje lovelėje miegantį aštuonių mėnesių berniuką. Tada Adamas užmiega, sapnuoja vidury žiemos lauke už durų stovintį šunį. Naktis žvaigždėta, o šuo loja taip garsiai, kad skamba drebančias duris laikančios surūdijusios vinys. Pats Adamas sėdi didelio balto namo virtuvėje prie padengto stalo. Mato, kaip kažkieno ranka su vos įžiūrimomis gyslelėmis atlaužia keptos vištos blauzdelę ir meta ją pro langą šuniui.
Šuo toliau stovi sniege ir loja.

Gavęs blauzdelę nutyla.
Tuomet lojimas vėl prasideda. Pasigirsta balsas:
„Įleiskite mane.
Nepalikite čia, lauke.
Man šalta.“

36.

Vasario 9 d., ketvirtadienis

Tai ne blogas sapnas.
Tiesiog yra taip, kaip yra.
Janė vaikšto svetainėje pirmyn atgal.
Berniukai iš pabėgėlių stovyklos Kigalyje vėl jį aplankė, šiąnakt, visai ką tik. Artėjo prie jo lovos rankose kaip kruvinus trofėjus laikydami savo pačių nukirstas pėdas. Tamsiai raudonas kraujas lašėjo ant paklodės, garavo ir dvokė geležimi.
Jis prabudo nuo to, kad lova buvo šlaput šlaputėlė.
Prakaitas.
Kaip visada.
Tarsi organizmas prisimintų drėgnas naktis džiunglėse ir būtų prisitaikęs prie praeities, o ne dabarties.
Tyliai pakyla laiptais ir praveria Tuvės kambario duris. Ji miega saugiai ir šiltai.
Svečių kambaryje guli Markusas, šaunus vaikinukas, kiek Janė spėjo pažinti per trumpą vakarienę, po kurios Tuvė ir Markusas pradingo jos kambaryje.
Neužsiminė Malinai apie tai, kad Markusas liks nakvoti. Panašu, kad ji nieko nežinojo, bet vis tiek galėtų pasiteisinti neva manęs, kad ji žino. „Būtų tikrai nesutikusi, tačiau bala nematė, – galvoja leisdamasis laiptais Janė. – Geriau jau žinoti ir būti šalia nei tos slėpynės uošvių namuose. Uošvių?
Ar aš taip pagalvojau?

Kad ir kaip būtų, paskambinau Markuso tėčiui ir viską su juo suderinau.

Man jis pasirodė draugiškas. Ne susireikšminęs tipelis, su kuriais dažniausiai susiduriam ligoninėje atvežę ką nors greitosios pagalbos automobiliu.“

Ryte į nuovadą prisistatė Murvalių šeimyna.

Atvažiavo žaliu „Range Rover“ ir „Peugeot“ mikroautobusu truputį po aštuonių. Saulėje blizgančios mašinos ėmė vemti žmonėmis – taip Malina mintyse apibūdino tą vaizdą.

Murvalių klanas – vyrai, žmonos ir vienas po kito besipilantys vaikai – okupavo nuovados fojė. Nesibaigiantis klegesys.

Žmonės lūžio taške.

Laukiantys progos nedaryti to, ko policija iš jų nori, – pasakoti. Sąmoningas užsispyrimo ir paklusnumo mišinys kiekviename judesyje, mimikoje ir žvilgsnyje. Nenusakomi drabužiai – nutriušę džinsai, ryškiaspalviai megztiniai ir striukės, seniai iš mados išėjusios ir tarpusavyje nederančios spalvos, purvas, dėmės ir vaikų snargliai, tarsi viską krūvoje laikantys klijai.

– Čigonai, – šnipštelėjo Biorjė Sverdas į ausį Malinai, kai jie stebėjo tą maskaradą iš biuro. – Kaip tikras čigonų taboras.

Žmonių būrio viduryje sėdėjo motina.

Apsupta kitų, tačiau vieniša.

– Gražią šeimą turite, – ištaria Svenas Šiomanas, barbendamas pirštais į stalą tardymo patalpoje.

– Mes laikomės išvien, – konstatuoja motina. – Kaip senovėje.

– Neįprasta šiais laikais.

– Taip, bet mes laikomės išvien.

– Ponia Murval susilaukė daug dailių anūkėlių.

– Devynių iš viso.

– Galėjo būti ir daugiau, jei Marija nebūtų...

– Marija? Ko pačiam iš jos reikia?

– Ką veikėte praėjusią savaitę naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį?

– Miegojau. Kaip ir dera senutei naktimis.

– O sūnūs?

– Berniukai? Kiek žinau, taip pat miegojo.

– Ar ponia pažinojo Bengtą Andersoną?

– Bengtą ką, inspektoriau? Jei ponas kalba apie tą, kurį jie pakabino medyje, tai skaičiau laikraštyje.

– Jie?

– Taip, skaičiau, kad užpuolikų galėjo būti keli.

– Kaip jūsų sūnūs?

– Pasigėdintumėte, inspektoriau, pasigėdintumėte...

Malina žvelgia Sofijai Murval į akis. Nors po jomis kabo dideli maišeliai, rudi plaukai švariai išplauti ir tvarkingai surišti į uodegą. Susirinkimų salė dabar naudojama ir apklausoms.

Jakobo, vidurinio brolio, žmona. Keturi vaikai, nuo septynių mėnesių iki dešimties metų. Žindanti krūtimi, nesudedanti bluosto naktimis, išsunkta iki kaulų čiulpų.

– Keturi vaikai, – ištaria Marija. – Esate laiminga. Aš turiu tik vieną.

– Ar čia galima rūkyti?

– Ne, deja. Griežtos taisyklės. Nors gal ir pavyktų padaryti išimtį, – sako Malina ir pastumia per stalą savo tuščią kavos puodelį. – Pelenus kratykite čia.

Sofija Murval pasirausia žalios spalvos džemperio su gobtuvu kišenėje ir išsitraukia pakelį „Blend Menthol" bei reklaminį kažkokios transporto kompanijos žiebtuvėlį. Prisidega cigaretę. Nuo saldaus, mėtomis atsiduodančio dūmo Maliną apima šleikštulys. Ji stengiasi šypsotis.

– Gyvenimas lygumoje tikriausiai nelengvas?

– Gal ir ne visada labai smagu, – atsako Sofija Murval, – bet to juk niekas ir nežadėjo?

– Kaip judu su Jakobu susipažinote?

Sofija pažvelgia per petį ir užsitraukia dūmą.

– Jums tai neturėtų rūpėti.

– Jūs laimingi?

– Labai, labai laimingi.

– Net ir po to, kas nutiko Marijai?

– Tai nieko nepakeitė.

– Kažkodėl sunku patikėti, – ištaria Malina. – Jakobui ir broliams turėjo būti žiaurus smūgis.

– Jie rūpinosi seserimi, jei tai turite galvoje. Rūpinasi ir dabar.

– Ar pasirūpino ir tuo, kuris, jų manymu, tai padarė? Kai pakorė Bengtą Andersoną medyje?

Pasigirsta beldimas į duris.

– Užeikit! – šūkteli Malina ir pro durų plyšį pažvelgia neseniai įsidarbinusi asistentė Sara.

– Ten verkia berniukas. Jie sako, kad jam metas žįsti. Ar galima?

Sofija Murval nė nemirkteli.

Malina linkteli.

Moteris, kuri, ko gero, yra Adamo Murvalio žmona, įneša storą bliaunantį berniuką ir paguldo į Sofijos Murval glėbį. Išsižiojęs berniukas ieško spenelio. Sofija Murval užgesina nuorūką, pasikelia džemperį ir apnuogina krūtį. Berniukas įsisiurbia.

Ar supranti savo laimę? Ar jauti ją?

Sofija glosto berniukui galvytę.

– Išalkai, brangusis?

Tada priduria:

– Jakobas negali būti su tuo susijęs. Neįmanoma. Kiekvieną naktį nakvojo namuose, o dienomis plušėjo dirbtuvėse. Nuo ryto iki vakaro matau jį pro virtuvės langą.

– Ar gerai sutariate su anyta?

– Taip, – atsako Sofija Murval. – Nuostabesnio žmogaus negali būti.

Eliasas Murvalis užsisklendęs. Jo atsiminimai nepasiekiami kaip perlas geldelėje.

– Aš nieko nesakysiu. Lioviausi kalbėti su policija prieš penkiolika metų.

Sveno Šiomano balsas:

– Mes ne tokie jau baisūs. Ypač tokiam vyrui kaip tu.

– Jei nieko nesakysiu, kaip sužinosite, ką aš padariau ar ko nepadariau? Gal manote, kad esu toks skystas, jog leisiuosi palaužiamas?

– Būtent, – ištaria Svenas. – Mes nemanome, kad tu skystas. Bet jei nekalbėsi, mums bus sunku. Ar nori, kad mums būtų sunku?

– O kaip tu manai?

– Ar tu šaudei į...

Eliaso Murvalio lūpos susiūtos nematomais chirurginiais siūlais, o liežuvis sustingęs ir nebylus. Patalpoje taip tylu, kad girdisi ventiliatoriaus švilpimas.

Iš stebėjimo vietos to nesigirdi, tačiau Malina žino garsą ten esant. Duslus mechaninis dūzgimas, šviežias oras žmonėms.

Jakobas Murvalis juokiasi iš klausimo.

– Ar esame su tuo susiję? Jūs nesveiki. Dabar mes gerbiame įstatymus. Seniausiai apsiraminome ir niekuo nenusižengiame. Paprasčiausi automobilių mechanikai.

Biorjė Sverdas:

– Gerai, bet ką pasakysi apie gandus, kad grasinote pateikusiems pasiūlymus įsigyti Blosvedrete parduodamus namus? Kad grasinote nekilnojamojo turto agentui?

– Apkalbos. Tai mūsų valdos. Jei pasiūlome didžiausią kainą, tai mes ir perkame, ar ne?

– Naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį? Miegojau lovoje šalia žmonos. Na, miegojau ne visą naktį, tačiau buvau lovoje su žmona.

– Marija. Tu nevertas net ištarti jos vardo. Girdi, faro išpera? Bengtas Andersonas... Marija... Kamuolys... Aborto

liekana... Marijai reikėjo spjauti į jį.

Jakobas Murvalis staiga pakyla.

Tada vyro kūnas suglemba, jėga apleidžia raumenis.

– Rūpinosi juo. Ji yra švelniausias ir šilčiausias žmogutis, kurį Dievas kada nors padovanojo šiai sumautai planetai. Tiesiog truputį juo rūpinosi, nejaugi nesupranti, šiukšle? Ji tokia. Ir niekas negalėjo jai sutrukdyti. Ir jei jis atsidėkojo tuo, ką padarė miške, tai tikrai nusipelnė nudvėsti ir nešdintis tiesiai pragaran.

– Tačiau jūs to nepadarėte?

– O kaip tu manai, fare, kaip tu manai?

37.

„Armija atsitraukia“, – pagalvoja Malina.

Murvalių klanas evakuojasi iš policijos nuovados fojė. Kalendami nuo šalčio dantimis sėdasi į mašinas.

Eliasas ir Jakobas padeda mamai įsitaisyti ant priekinės mikroautobuso sėdynės, nors senoji pajėgtų ir pati.

Ką tik stovėjo prie durų skara apsisiautusi galvą ir taip išsproginusi akis, kad, rodės, išlips iš akiduobių.

Davė pylos Karimui Akbarui.

– Aš išsivežu Adamą namo!

– Parengiamojo tyrimo vadovas...

Netikėtas ir staigus seno žmogaus pykčio proveržis išmušė Karimą iš pusiausvyros. Jis buvo auklėjamas gerbti vyresnius.

– Jis važiuos namo. Dabar pat.

Jai už nugaros mūru stovėjo kiti šeimos nariai, o pati pirmoji – Adamo žmona su prie kojų besiglaustančiais šniurkščiojančiais vaikais.

– Tačiau...

– Tada bent jau turiu jį pamatyti.

– Ponia Murval, jūsų sūnus negali būti lankomas. Parengiamojo tyrimo vadovas Svenas Šiomanas...

– Parengiamojo tyrimo vadovas gali nors ir pasikarti, o aš turiu pamatyti savo berniuką. Ir be kalbų!

Tada šypsena, kuri greitai virsta grimasa, šviečia netikroviškai balti dantų protezai.

Toks atkaklumas primena vaidinimą ar žaidimą.

– Pažiūrėsiu, ką galiu...

– Vadinasi, negalite nieko, ar ne?

Tada Rakelė Murval apsisuka, iškelia ranką ir kariaunos atsitraukimas prasideda.

Prie įėjimo kabantis laikrodis rodo 14.50.

Susirinkimų salė. Vėdinti per šalta, todėl mėtinių cigarečių smarvė niekur nedingusi.

– Lisbetė Murval užtikrina alibį savo vyrui Eliasui, – sako Malina.

– Jie visi vienas kitam užtikrina alibį, – ištaria Zekė. – Vienaip ar kitaip.

Įsiterpia Juhanas Jakobsonas:

– Susidaro įspūdis, kad jie neturėjo jokių sąsajų su Bengtu Andersonu, išskyrus tai, kad jis buvo sesers klientas ir figūravo jos išprievartavimo byloje.

– Blosvedrete vis tiek derėtų atlikti kratą, – sako Svenas Šiomanas. – Noriu žinoti, kas laikoma tuose namuose.

– Ar turime tam pakankamai argumentų? – suabejoja Karimas Akbaras. – Motyvas, keli incidentai, bet tai ir viskas.

– Žinau, ką turime ir ko neturime. Vis dėlto užteks.

– Mes tik truputėlį pasidairysime, – ištaria Biorjė Sverdas. – Nieko baisaus, ar ne?

„Tik aukštyn kojomis apversti namai, – pagalvoja Malina, – o daugiau tikrai nieko baisaus.“ Tada garsiai ištaria:

– Suorganizuokite kratą.

– Gerai, – atsako Karimas.

– Noriu apklausti Joakimo Svensono ir Jimio Kalmviko tėvus, – sako Malina. – Kas nors turi patvirtinti, ką jie

veikė trečiadienį vakare. Be to, galbūt daugiau sužinosime, kaip skriaudė Bengtą Andersoną.

– Šūviai, – primena Zekė. – Vis dar nežinome, kas šaudė.

– Padarysime štai kaip, – nusprendžia Svenas Šiomanas. – Pirmiausia – krata. Paskui galėsite pasišnekėti su vyrukų tėvais.

Malina linkteli, pagalvoja, kad Blosvedrete prireiks visų pajėgų. Kas žino, ką tie pakvaišėliai sugalvos iškrėsti.

Tada prisimena išsigandusį Fredriko Uningo balsą: „Tai liks tarp mūsų?..“ Ir pagalvoja, kad, velniai griebtų, ji privalo kiek įmanoma išplėtoti tą tyrimo liniją.

– Į Blosvedretą, – ištaria Juhanas ir atsistoja.

– Dumble visada kas nors slypi, – sako Biorjė.

Tu šį tą išmanai apie dumblą, Biorje, ar ne?

Buvai giliai dumble, kai gulėdamas šalia žmonos klauseisi sunkaus jos kvėpavimo, besiatrofuojančiai diafragmai beveik nepajėgiant aprūpinti plaučių.

Jutai gilyn traukiantį liūną ir lipnias gleives ant pirštų silpnai apšviestame miegamajame, kai ji norėjo, kad slaugytum tu, o ne bevardžiai nepažįstami slaugai.

Taip, Biorje, šį tą išmanai apie dumblą, tačiau žinai, kad gyvenime yra ir kitų dalykų.

Tam tikra prasme irgi laukei per tvorą perlekiančių kamuolių, kad galėtum juos įmesti atgal. Tik niekas niekada nesijuokė iš tavo judesių.

Tau niekada neteko badauti ir jausti tikro alkio, Biorje. Tikros vienatvės. Pavojingos vienatvės. Tokios, kuri priverčia išsigaląsti kirvį ir tvoti juo tėvui į galvą.

Aš plevenu virš lygumos, artinuosi prie Blosvedreto. Iš taip aukštai namų grupelė atrodo kaip keli juodi taškeliai beribėje baltoje staltiesėje, o už kokių dešimties kilometrų į vakarus augantis medis, kuriame kabojau, primena kruopelę pelenų. Leidžiuosi, matau automobilius, šąlančius policininkus ir Rakelės namo virtuvėje susispietusius

Murvalius. Girdžiu jų prakeiksmus, sunkiai valdomą įniršį. Nejau nežinote greitpuodžio veikimo principo? Neaušinamas reaktorius sprogsta. Smurtą galima izoliuoti tik kuriam laikui. Jūs dabar vaikštote pačiais paribiais. Manote, kad keturi uniformuoti policininkai prie durų gali sulaikyti smurtą viduje?

Ten, dideliame baltų plytų name, didžiausiose dirbtuvėse.

Malina ir Zacharijas, toks jo vardas, atidaro vartus į vieną vidinių patalpų. Viduje šalta, vos dešimt laipsnių, tačiau kvapas jaučiamas.

Čia jus atvedė užgauta savimeilė.

O gal smalsumas?

Ar atgaila, Malina?

Jums kils klausimas, kodėl Murvaliai visko nesutvarkė geriau. Tai pasės abejonių grūdą. Kas tai? Koks padaras visai nesiskaito su rizika?

Pamatysite nuo lubų kabančias grandines ir skridinius, padedančius iškelti sunkius daiktus palubėn arba dar aukščiau.

Pamatysite sukrešėjusio kraujo pėdsakus.

Pajusite dvoką.

Tada atsiras nuojauta.

– Zeke, matai?

– Matau. Ir užuodžiu.

Pagrindinėje dirbtuvių salėje tvyrojusio variklio alyvos kvapo vidinėje patalpoje visiškai nesijaučia.

– Šviesos, mums reikia daugiau šviesos.

Milžiniškos slankiosios geležinės durys į patalpą pasirodė puikiai suteptos ir noriai atsivėrė. „Svorio visai nesijaučia“, – pagalvojo Malina, atkreipdama dėmesį į siekiančias iki pat durų ratų vėžes.

Slankiosios durys – lengvumo įsikūnijimas.

Patalpa belangė. Dėmėtos betoninės grindys. Nuo sijų palubėje kabančios grandinės nejuda, tačiau, regis, vis tiek

barška it barškuolės gyvatės. Pačiame viršuje tarsi atskiros planetos juoduoja skridiniai. Visos sienos apstatytos tamsoje šiek tiek žvilgančiais plieniniais suolais. Ir smarvė, mirties ir kraujo smarvė.

– Ten.

Zekė rodo į srovės jungiklį ant sienos.

Po kelių mirksnių patalpą užlieja šviesa. Zekė ir Malina mato sukrešėjusį kraują ant grindų, grandines, tvarkingas peilių eiles ant blizgaus poliravimo plieninių suolų.

– Čia tai bent...

– Kviesk ekspertus.

– Ir atsargiai išeinam.

Malina, Zekė ir Juhanas Jakobsonas stovi prie kriauklės Adamo Murvalio namo virtuvėje. Uniformuoti policininkai verčia stalčių turinį svetainėje, kurios grindys nuklotos laikraščiais, nuotraukomis, staltiesėmis ir stalo įrankiais.

– Vadinasi, vidinė dirbtuvių patalpa labiau primena skerdyklą? Galėjo tai padaryti čia? – klausia Juhanas.

Zekė linkteli.

– O jūs ką radote? – pasidomi Malina.

– Rūsys pilnas mėsos. Didžiuliai balti šaldikliai. Maišai su nurodytais metais ir skerdienos rūšimis. „Faršas 2001“, „nugarinė 2004“, „stirniena 2005“. Tas pats visuose trijuose namuose. Pas mamą irgi turėtų būti.

– Daugiau nieko?

– Tik kalnai visokio šlamšto. Dokumentų nedaug. Panašu, kad raštvedyba jiems ne prie širdies.

Pokalbį nutraukia riksmas iš keturviečio garažo prie Eliaso Murvalio namo.

– Kažką čia turime!

„Džiaugsmingi geltonsnapių balsai. Ar ir manasis taip skambėjo prieš devynerius metus? – pagalvoja Malina. – Kai buvau ką tik baigusi Policijos akademiją ir pirmą sykį

patruliavau gimtajame mieste. *Atgal į gėrį?*“

Malina, Zekė ir Juhanas išpuola iš Adamo Murvalio virtuvės, paknopstomis perbėga kiemą, atsiduria gatvėje ir lekia prie garažo.

– Čionai! – modamas šaukia jaunas uniformuotas policininkas. Akys degte dega iš susijaudinimo, kai rodo jiems į „Škodos“ pikapo kėbulą.

– Panašu, kad visas sumautas kėbulas sulaistytas krauju, – ištaria. – Tiesiog neįtikėtina!

„Ne taip jau ir neįtikėtina“, – pagalvoja Malina. Tuomet paliepia:

– Nieko neliesk.

Nepastebi, kad ką tik pasididžiavimu ir laime spinduliavusiu vaikino veidu nuslenka slogaus nepasitenkinimo šešėlis, kurį gali sukelti tik viršininko arogancija.

Biorjė Sverdas eina įtempęs pilvo raumenis. Jaučia, kaip energija iš ten plūsta į visą kūną.

Degalinė gerai prižiūrėta, čia nenaudėliams nieko neprikiši. Jokių keistenybių nei parduotuvėje, nei dirbtuvėse. Viskas nepriekaištinga. Jaučiasi išmanančių šeimininkų ranka. Čia jis ir pats mielai paliktų paremontuoti automobilį.

Už parduotuvės įrengtas nedidelis biuras – keli aplankai lentynoje ir fakso aparatas. Ir dar vienos durys. Su dviem stipriomis pakabinamomis spynomis. Vis dėlto ne itin stipriomis.

Dirbtuvėse Biorjė susiranda tvirtą geležinį strypą. Grįžta į biurą, užkiša strypą už skląsčio, užgula visu svoriu ir netrukus jau girdi, kaip spynos protestuoja. Tada dar sykį užgula krūtine. Metalas pasiduoda ir skląstis išlekia iš tvirtinimo vietų.

Jis žvelgia vidun. Iš pradžių pajunta gerai pažįstamą ginklų alyvos kvapą. Tuomet pamato ir prie sienos išrikiuotus šautuvus.

„Kad tave kur“, – pagalvoja. Tuomet topteli mintis, kad

į degalines dažnai įsilaužiama. Jei savojoje laikai ginklus, vadinasi, įsilaužimų ne itin bijai. Kitaip laikytum kur nors kitur.

Šypteli.

Įsivaizduoja gandus smulkių nusikaltėlių pasaulyje: „Kad ir kas nutiktų, nelieskite degalinės Blosvedrete. Žinokite, broliai Murvaliai – tikri prietrankos!“

Horizontą ima gaubti sutemos. Aplink Maliną baisus šurmulys. Uniformuoti, civiliai, kraujas, ginklai, šaldyta mėsa. Dabar, jiems apieškant senosios namus, šeima sėdi Adamo Murvalio virtuvėje.

Malinai dingteli, kad kažko trūksta. Bet ko? Tada susigriebia – Danielio Hiogfelto. Jis *turėtų* čia būti.

Vietoj jo sukiojasi kažkoks kitas rašeiva, kurio net vardo nežino. Tik fotografė ta pati – su auskaru nosyje ir visais kitais atributais.

Malina pagauna save norinčią paklausti, kur pasidėjo Danielis, bet tai būtų neįmanoma. Kokia priežastimi reikėtų prisidengti to klausiant?

Suskamba telefonas.

– Labas, mama.

– Tuve, brangute, aš greitai grįšiu. Darbe šiandien gausybė įvykių.

– Nepaklausi, kaip man šiąnakt sekėsi pas tėtį?

– Žinoma, ir kaip...

– PUIKIAI!

– Dabar esi namuose?

– Taip. Planavau galbūt pavažiuoti autobusu pas Markusą.

Per visuotinį triukšmą pasigirsta Juhano šūktelėjimas:

– Biorjė degalinėje aptiko krūvą ginklų!

Malina giliai įkvepia šalto oro:

– Pas Markusą? Puiku... Tai gal ten ir užvalgysi ko nors?

38.

Regis, Karin Juhanison skruostai sugeria prožektorių šviesą, o rudą odos atspalvį dar paryškina daili blizganti raudonojo vyno spalvos pūkinė striukė. Ne ta pati kaip tą sykį prie medžio. Kita.

„Bordo, – pagalvoja Malina. – Taip Karin pavadintų tą spalvą.“

Karin purto galvą, artėdama prie šalia dirbtuvių vartų trypčiojančios Malinos.

– Kol kas matome tik žvėrių kraują, tačiau kol patikrinsime kiekvieną kvadratinį centimetrą, užtruksime dar kelias dienas. Mano galva, jie ten mėsinėjo žvėris.

– Neseniai?

– Vos prieš kelias dienas, ne daugiau.

– Šiuo metu kaip ir ne medžioklės sezonas.

– Apie tai neišmanau, – atsako Karin.

– Nors kai kuriems žmonėms tas sezoniškumas niekada netrukdė medžioti kiaurus metus.

– Brakonieriavimas?

Karin rauko kaktą, tarsi vien mintis apie maklinėjimą miške su šautuvu ant pečių spaudžiant trisdešimties laipsnių šalčiui būtų atstumianti.

– Nėra neįmanoma, – sako Malina. – Iš to galima uždirbti. Gyvendama Stokholme vis spėliodavau, iš kur turguje kiaurus metus yra šviežios briedienos.

Karin žvilgsnis slysta garažo link.

– Tas pats ir dėl automobilio. Nors kol kas dar nežinome.

– Žvėrių kraujas?

– Taip.

– Ačiū, Karin, – ištara Malina ir dėl pačiai nežinomos priežasties nusišypso.

Karin suglumsta.

Pasitaiso kepurę taip, kad matytųsi ausų speneliai. Kiekviename blizga po auskarą su trimis deimantais.

– Nuo kada, – klausia Karin, – pradėjome dėkoti viena kitai už tai, kad kiekviena dirbame savo darbą?

Ginklai eilėmis sudėti ant juodais šiukšlių maišais išklotų parduotuvės degalinėje grindų.

„Tai ne įprasta degalinės parduotuvėlė su karštomis dešrelėmis ir šviežiais produktais, o vieta tikriems vyrams“, – pagalvoja Malina. Keli iš pareigos padėti šokoladiniai sausainiai ir kampe burzgiantis senas surūdijęs gėrimų šaldytuvas, štai ir visa duoklė šiandieninėms degalinių madoms, kurios nėra susijusios su variklio alyvomis, atsarginėmis detalėmis ir įvairiais priedais.

Janei ši vieta patiktų.

Graižtviniai šautuvai „Husqvarna“.

Išgraviruotos stirnos ir briedžiai, medžiotojai miške, gėlės.

Medžiokliniai šautuvai „Smith&Wesson“.

Pistoletai „Luger“, „Colt“ ir „Sig Sauer“ P225 – standartinis policijos ginklas.

Jokių mauzerių ar orinių šautuvų. Kiek Malina mato, nė vienas ginklų negalėjo būti panaudotas šaudyti į Bengto Andersono langus. Seifuose namuose buvo tik įprasti medžiokliniai dvivamzdžiai ir graižtviniai šautuvai. Gal broliai turi slėptuvę dar kur nors? O gal, nors ir sukaupę visą ginklų arsenalą, tikrai neturi nieko bendro su šaudymu į langus? Kaip jie ir tvirtina.

Visų keisčiausia – du kariuomenėje naudojamo modelio automatai ir rankinė granata.

„Atrodo kaip obuolys, – pagalvoja Malina. – Keistos formos, mutavusios spalvos obuolys.“

– Guldau galvą, kad automatai ir granata buvo pavogti prieš dvejus metus per įvykdytą įsilaužimą į ginklų sandėlį Kvarne, – sako Biorjė. – Tada dingo dešimt automatų ir dėžė granatų. Duodu ranką nukirsti, kad šitie yra būtent iš ten.

Jis kosėja, vaikšto po kambarį pirmyn atgal.

– Su tomis gėrybėmis galėtų karą pradėti, – taria Zekė.

– Gal jau ir pradėjo? – atsako Biorjė. – Kai pakabino medyje Bengtą Andersoną.

Jakobas ir Eliasas Murvaliai sėdi motinai iš šonų prie virtuvės stalo jos namuose. Už nugaros matosi ištraukti stalčiai ir ant pasiūtų iš skiaučių kilimų sudėti indų bokštai.

Broliai susikaupę, lyg laukdami komandos, kurią reikės įvykdyti bet kokia kaina. „Tarsi kariautų, – pagalvoja Malina. – Visai kaip sakė Biorjė – regis, tuoj pakils iš apkasų ir pasileis į priešų linijas." Motina Rakelė Murval sėdi per vidurį kaip matrona. Apatinis žandikaulis kiek atsikišęs, galva truputį atlošta.

– Imkitės to darbo judu, Malina ir Zeke, – nurodė Svenas Šiomanas. – Prispauskite juos. Grasinkite.

Prieškambaryje ir svetainėje budi uniformuoti policininkai. „Jei ką nors bandytų."

Zekė su Malina stovi tiesiai priešais trijulę. Prieš tai susitarė taikyti seną kaip pasaulis tardytojų triuką – vienas bus blogas, o kitas geras. Zekės akys – kaip sušalusį kraują žiemą užuodusio vilko.

– Aš pabūsiu blogas.

– Gerai. Sugebėsi?

– Su tavimi šalia būsiu kietas kaip titnagas.

Malina palinksta virš stalo. Iš pradžių pažvelgia į Jakobą, paskui į Eliasą ir galiausiai į motiną.

– Įklimpote iki ausų galiukų.

Nė vienas nereaguoja, tik sunkiai ir ritmingai kvėpuoja, tarsi plaučiai ir širdys dirbtų tuo pačiu dažniu.

Tęsia Zekė:

– Kiekvienam po penkerius metus. Mažiausiai. Įsilaužimas, ginklų vagystė, neteisėtas ginklų laikymas, brakonieriavimas, o jei aptiksime žmogaus kraujo – kalbėsime apie žmogžudystę. Jei tik rasime jo kraujo.

– Įsilaužimas? Koks dar įsilaužimas? – stebisi Eliasas

Murvalis.

– Ššš, kad man nė žodžio! – įsiterpia motina.

– Manote, negalime pričiupti už automatus?

– Niekada, – sušnibžda Eliasas, – niekada.

Malina mato, kaip kažkuri Eliaso Murvalio balso gaidelė išveda Zekę iš pusiausvyros. Yra tai regėjusi anksčiau. Atrodo, neatlaiko vidiniai stabdžiai ir jis ima veikti. Tampa raumenų ir adrenalino mišiniu, tiesiog čia ir dabar. Vienu šuoliu atsiduria kitoje stalo pusėje. Griebia Eliasą Murvalį už gerklės ir bloškia galvą tiesiog į stalviršį, spaudžia taip, kad žandai pabąla.

– Klausyk, sumautas indėne, – šnypščia Zekė. – Išpešiu tau plunksnas iš subinės ir sugrūsiu į gerklę.

– Ramiai, Jakobai, – sako motina. – Ramiai.

– Tu jį užmušei, išpera? Jūsų darbas? Ten, dirbtuvėse? Kaip šunį! O tada pakabinote medyje, kad visi matytų, kad visi apylinkėse žinotų, kas nutinka tiems, kurie susipyksta su Murvalių šeima, ar ne taip?

– Paleisk, – švokščia Eliasas Murvalis, o Zekė spaudžia dar stipriau.

– Paleisk, – sugargaliuoja dar kartą ir Zekė atitraukia rankas.

„Na ir kieti tavo kiaušai, – pagalvoja Malina. – Sudraskytum brolius po vieną, o jei reikėtų – ir visus iš karto.“

– Suprantu, – ištaria Malina, kai Zekė grįžta į jų stalo pusę, – kad negalėjote atsikratyti minties, jog galbūt Bengtas išprievartavo jūsų seserį, ir norėjote ką nors padaryti, kad... kad žmonės žinotų.

– Mums nusispjaut, ką tie žmonės galvoja, – atšauna Jakobas Murvalis.

Motina atsilošia kėdėje ir sukryžiuoja rankas ant krūtinės.

– Nė žodžio, motin, – sako Eliasas Murvalis.

– Ar dar negana? – klausia Zekė. – Pikape tikrai rasime Bengto kraujo, ir to visiškai užteks nuosprendžiui.

– Ten jūs nerasite jo kraujo.

– Turėjote nesitverti pykčiu. Ar ketvirtadienį leidote jam išsiveržti per kraštus? Atėjo laikas keršyti? – Malina nutaisiusi patį švelniausią balsą ir užuojautos kupiną žvilgsnį.

– Bauskite berniukus už brakonieriavimą ir ginklų laikymą, – staiga prabyla motina, – tačiau apie kitus dalykus jie nieko nežino.

„Užtat tu žinai“, – pagalvoja Malina.

– Užtat jūs žinote?

– Aš? Aš nieko nežinau. Berniukai, papasakokite jai apie medžioklę, apie trobelę prie ežero, papasakokite ir baigtas kriukis.

39.

Trobelė, Malina.

Miškas.

Kažkas sėlina šaltyje tarp medžių kamienų.

Broliai ir motina.

Ar tai jie mane kankino, Malina? Šaudė į mano langus, pakabino mane medyje? Nusėjo mano kūną žaizdomis?

Jie spyriojasi. Bando išsaugoti tai, kas priklauso jiems.

O gal tai berniūkščių darbas?

Fanatikų?

Klausimai niekada nesibaigia.

Pasikalbėk su vaikėzų tėvais, Malina. Žinau, kad dabar kaip tik ruošiatės, tu ir Zacharijas. Ieškoti aiškumo. Prisikasti arčiau tiesos, kurios manaisi ieškanti.

Kažkur ten yra atsakymas.

Kažkur, Malina.

Laikykis plano.

Veik pagal pasirinktą taktiką. Nieko nepraleisk, kol nesi visiškai įsitikinusi.

Besąlygiškai, Malina.

Mėgstamas Sveno Šiomano žodis.

Durys būna plačiai atlapotos ir uždarytos, visai kaip tos priešais ją.

Zekės pirštas ant skambučio. Virš galvos – raudonai nudažytas nedidelis įėjimo stogelis, iš lango šalia durų sklinda šviesa. Virtuvė, tačiau joje nė gyvos dvasios.

Paladės gatvė.

Maždaug trisdešimt butų su lopinėliu žemės. Sprendžiant iš stiliaus, statyti aštuntojo dešimtmečio pabaigoje, pamirštame sklype iš karto už Jungsbru savivaldybės paplūdimio. Apledėjusius, tačiau rūpestingai pabarstytus įėjimus supa žiemos miegu miegantys krūmai. Prie kiekvieno yra po mažą lopinėlį apsnigtos pievelės.

„Kaip privatūs, tačiau ne namai, – mąsto Malina. – Namo iliuzija neturintiems pakankamai išteklių. Nei šioks, nei toks būstas. Ar tokiuose gyvenantys žmonės irgi yra nei šiokie, nei tokie?“ Garažai prie krūmais apsodintos automobilių aikštelės taip pat palieka dvejopą ir slogų įspūdį.

Joakimo Svensono mama Margareta.

„Ji namuose, – pagalvoja Malina. – Įdomu, kodėl neatidaro?“

Zekė vėl skambina. Iš burnos veržiasi vakaro sutemose baltas garas.

Atvažiavus automobilio laikrodis rodė 17.15. Laukia ilgas vakaras, galbūt ir naktis.

Broliai areštinėje.

Trobelė miške.

Tada Malina išgirsta laiptais besileidžiančio žmogaus žingsnius. Trakšteli rakinama spyna ir durys šiek tiek atsiveria.

„Ko visi tie pro durų plyšį žiūrintys žmonės bijo?“ – klausia savęs Malina.

Tada prieš akis iškyla Bengto Andersono kūnas medyje.

Broliai Murvaliai.

Rakelė.

Pagalvoja, kad Margaretai gal ir tikrai bus geriausia laikyti duris užrakintas. Kreipiasi:

– Margareta Svenson? Mes iš Linšiopingo policijos, norime kai ko paklausti apie jūsų sūnų. Ar galime užeiti?

Moteris linkteli ir atidaro duris. Susisupusi į baltą rankšluostį, plaukai šlapi, nuo šviesių garbanų laša vanduo. Prisistatymas ir rankų paspaudimai.

– Maudžiausi vonioje, – paaiškina Margareta Svenson. – Užeikite. Luktelėkite virtuvėje, kol apsirengsiu.

– Ar Joakimas namuose?

– Ne. Kažkur išėjęs.

Virtuvė prašosi remonto. Apsilaupę balti langų dažai, susidėvėjusios viryklės plytelės. Vis dėlto čia jauku. Rudas stalas ir kiek neįprastos medinės kėdės sukuria paprastą, tačiau malonią atmosferą, šalčio gniaužtams atleidus nosį Malina užuodžia stiprų kvapiųjų pipirų aromatą.

Jie nusivelka striukes, susėda prie virtuvės stalo ir laukia. Ant spintelės stovi alyvuogių aliejaus butelis ir visokiausių sausainių pridėtas indas vaisiams.

Penkios minutės.

Dešimt.

Tada Margareta Svenson grįžta. Vilki raudoną sportinį megztuką ir baltas kelnes. Pasidažiusi. Ne daugiau nei trisdešimt aštuonerių, gal keturiasdešimties. Vos keleriais metais vyresnė už Maliną. Graži ir dailios figūros. Neabejotinai sportuoja.

Atsisėda prie stalo ir klausiamai pažvelgia į Zekę ir Maliną.

– Direktorė skambino, sakė, kad lankėtės mokykloje.

– Taigi, tikriausiai žinote, kad jūsų sūnus ir Jimis Kalmvikas skriaudė nužudytąjį Bengtą Andersoną, – sako Malina.

Margareta Svenson susimąsto.

– Direktorė minėjo. Aš apie tai nežinojau. Bet ir nesakau, kad tai neįmanoma. Kas žino, ko jiedu prisigalvoja.

– Jie geri draugai?

– Taip, kaip broliai, – atsako Margareta Svenson.

– Nieko nežinote apie tai, ką jie galėjo padaryti Bengtui Andersonui?

Margareta Svenson papurto galvą.

– Ar galėjo iš kur nors gauti ginklų?

– Jei turite omenyje peilius, tai jų pilni stalčiai virtuvėje.

– Šaunamųjų ginklų, – patikslina Malina.

Margareta Svenson atrodo nustebusi.

– Man tai atrodo neįmanoma. Visiškai. Kur galėtų jų gauti?

– Asų garbinimas, – ištaria tuomet Zekė. – Ar Joakimas kada nors tuo domėjosi?

– Guldau galvą, kad jis nė neįsivaizduoja, kas tai yra. Kas kita – tekvondo ir riedlentės. Apie tai žino viską.

– Ar moka vairuoti mašiną? – paklausia Malina.

Margareta Svenson giliai įkvepia ir perbraukia ranka šlapius plaukus.

– Jam penkiolika. Nors ką gali žinoti, ką jiedu moka ir ko ne.

– Mums sakė, kad praėjusį ketvirtadienį žiūrėjo čia filmą, tačiau jūsų nebuvo namuose.

– Išėjau septintą, tada jie buvo čia. Kai grįžau, Jokė jau miegojo. Įjungtas televizorius teberodė filmą. Tą apie riedlentes, kurį jie visada žiūri.

– Kur jūs...

– Iš pradžių turėjau mankštos vandenyje užsiėmimą baseine. Tada namuose pas savo draugą. Galiu duoti telefono numerį, jei norite. Namo grįžau pusę dvylikos.

– Pas draugą?

– Mylimąjį. Jis vardu Niklas Nyrenas. Galiu duoti telefoną.

– Gerai, – sako Zekė. – Kaip jis sutaria su jūsų sūnumi?

– Stengiasi. Mano, kad vaikinui reikia vyriško pavyzdžio.

– Joakimo tėtis miręs, ar ne? – paklausia Malina.

– Žuvo autokatastrofoje, kai Joakimas buvo trejų.

Tada Margareta Svenson ištiesia nugarą.

– Žinau, kad jis ne Dievo avinėlis ir kartais būna tiesiog nepakenčiamas. Tačiau jis kietas ir aš tai visada skatinau. Niekam neleis savęs skriausti ir visada duos atkirtį. Tai pravers jam kovojant gyvenime, ar ne taip?

– Ar galime apžiūrėti jo kambarį?

– Antrame aukšte, durys tiesiai.

Zekė lieka prie virtuvės stalo, o Malina kyla laiptais.

Kambaryje tvankoka. Vienišiaus urvelis. Plakatai su riedlentininkais. Hiphopo žvaigždės. Tupac, „Outkast".

Paklota lova. Melsva kiliminė danga, šviesiai mėlynos sienos. Rašomasis stalas su stalčiais. Malina užmeta akį vidun: keli rašikliai, popierius, tuščia užrašų knygelė.

Pasilenkia pažiūrėti po lova, bet ten tuščia, tik keli dulkių pūkai kampuose.

„Miegamoji stotis", – pagalvoja Malina.

Paskui dar pagalvoja, kad gerai, jog Tuvė nesusidėjo su tokiu kaip Joakimas Svensonas. Tas gydytojų sūnus yra tikras gėris, palyginti su šitais kietuoliais.

Kitas namas yra tarsi iš kitos planetos.

Nors nuo Margaretos Svenson buto nutolęs vos penkis šimtus metrų.

Didelė aštuntojo dešimtmečio vila su dekoratyvinių plytų papuošimais ir dviviečiu garažu ties šlaitu Jotos kanalo link. Vienas iš maždaug dešimties kvadrato forma aplink stropiai prižiūrėtą žaidimų parką išmėtytų didžiulių namų. Gatvėje prie krūmų stovi juodas padidinto pravažumo „Subaru".

Malina spaudžia įprasto modelio juodai baltą skambutį. Po skambučiu už plastikinio langelio užkištas lapelis su šokinėjančia rašysena iškeverzota pavarde.

Kalmvik.

Lauke šalta ir tamsu, į Jungsbru atėjo vakaras, po trupu-

tį juntami ir stingdantys nakties žingsniai.

Joakimas Svensonas ir Jimis Kalmvikas buvo bute vieni nuo septynių iki pusės dvylikos. Kas gali garantuoti, kad tikrai ten buvo? Kad niekur nėjo ir neiškrėtė kokios velniavos? Ar galėjo per tą laiką suspėti ką nors blogo padaryti Bengtui Andersonui? Pakabinti medyje? O gal Joakimas Svensonas galėjo išsliūkinti iš namų tuomet, kai grįžo mama?

„Nėra nieko neįmanomo, – galvoja Malina. – Kas žino, kiek įkvėpimo suteikusių filmų jie prisižiūrėjo? Gal berniokiški pokštai netikėtai virto kai kuo daugiau?“

Henrieta Kalmvik plačiai atlapoja duris.

Ne šiaip atsargus plyšelis pasižiūrėti.

– Jūs iš policijos, ar ne?

Didelė raudonų plaukų ševeliūra, žalios akys, ryškūs bruožai. Elegantiška balta palaidinukė virš elegantiškų tamsiai mėlynų kelnių. Keturiasdešimt penkerių moteris, gerai žinanti, kas jai tinka.

– Jūsų mašina? – paklausia Malina. – Ten, gatvėje.

– Tikrai taip. Argi negraži?

Henrieta Kalmvik vedasi juos į vidų. Vidiniame prieškambaryje gestu parodo, kur pasikabinti striukes, šiaip ne taip nusitraukusi pūkinę striukę Malina mato, kaip šeimininkė plaukia parketinėmis grindimis į svetainę, kur stovi dvi odinės sofos ir stalas su storos liūto letenos formos kojomis iš raudono marmuro.

Henrieta Kalmvik įsitaiso mažesnėje sofoje ir laukia jų.

Ant grindų – rožinis kiniškas kilimas. Ant sienos virš didesnės sofos kabo oranžinių atspalvių paveikslas, vaizduojantis nuogą porą paplūdimyje leidžiantis saulei. Už lango matyti apšviestas ir apsnigtas baseinas. Malina įsivaizduoja, kaip gera jame maudytis rytais šiltuoju metų laiku.

– Sėskitės.

Malina su Zeke klesteli ant didesnės sofos. Oda prasmenga ir jie paskęsta minkštame balde. Žvilgsnį patraukia

ant stalo padėta ištekinta medinė lėkštė su blizgančiais žaliais obuoliais.

– Nujaučiu, kad mokyklos direktorė skambino? – klausia Zekė.

– Taip, – atsako Henrieta Kalmvik.

Tada tie patys klausimai kaip ir Margaretai Svenson.

Tie patys atsakymai, nors tuo pat metu ir kitokie.

Įsmeigusi žalias akis į baseiną už lango, Henrieta Kalmvik ištaria:

– Seniai praradau viltį dėl Jimio. Jis nepakenčiamas, bet kol nelaužo įstatymų, gali daryti kas tik šauna į galvą. Rūsyje turi kambarį su atskiru įėjimu. Gali išeiti ir grįžti kada panorėjęs. Jei sakote, kad galbūt persekiojo Bengtą Andersoną, atsakysiu, kad tikrai taip, be jokios abejonės. Ginklai? Neatmetu tokios galimybės. Liovėsi manęs klausyti būdamas devynerių. Negavęs to, ko norėdavo arba kaip norėdavo, vadindavo mane „prakeikta velnio boba". Galiausiai nusispjoviau į visas pastangas. Dabar jis namo grįžta pavalgyti. Ne daugiau. Aš turiu kitos veiklos – esu *Lions* ir džiazo klubo narė.

Henrieta Kalmvik nutyla, tarsi būtų pasakiusi viską, ką norėjo.

– Spėju, norėsite pamatyti jo kambarį?

Atsikelia ir eina prie laiptų į rūsį.

Jie vėl seka paskui.

Prieš Henrietai Kalmvik sustojant prie kambario durų, praeina rūsyje skalbyklą ir patalpą su pirtimi bei didele sūkurine vonia.

– Jo kambarys.

Ir pasitraukia į šoną.

Leidžia Zekei pačiam atsidaryti duris.

Kambaryje netvarka. Keistai pačiame viduryje pastatyta metro dvidešimties pločio lova neklota. Drabužiai išmėtyti ant pilkai išmargintų akmeninių grindų tarp komiksų, saldainių popieriukų ir tuščių limonado skardinių. Baltai dažytos sienos tuščios. Malina pagalvoja, kad pro langą čia

niekada nepatenka daug šviesos.

– Norite tikėkite, norite ne, – sako Henrieta Kalmvik, – bet jam čia patinka.

Jie užmeta akį į vienintelės spintelės stalčius, pasirausia tarp daiktų ant žemės.

– Nieko ypatingo, – sako Zekė. – Ar žinote, kur Jimis dabar?

– Neįsivaizduoju. Tikriausiai rezga ką nors su Joke. Jie kaip broliai.

– O Jimio tėtis? Ar galima pasikalbėti su juo?

– Jis dirba naftos platformoje šiaurės jūroje. Netoli Narviko. Tris savaites ten, tada dvi namie.

– Vienatvė nekamuoja? – klausia Zekė uždarydamas Jimio kambario duris.

– Ne itin, – atsako Henrieta Kalmvik. – Abiem tik į naudą nesitrinti šonais kasdien. Be to, jis pašėlusiai gerai uždirba.

– Ar jis ten naudojasi mobiliuoju telefonu?

– Ne, bet skubiais atvejais galima paskambinti į platformą.

– Kada dabar grįš namo?

– Šeštadienį ryte. Rytiniu traukiniu iš Oslo. Jei skubu – skambinkite į platformą.

40.

Ragelyje pasigirsta balsas. Dėl traškėjimo norvegų kalba sunkiai suprantama, balsas sklinda tarsi iš kito pasaulio. Zekė išsuka iš Kalmvikų garažo.

– Taip, alio. Ieškote Jorano Kalmviko? Jo čia nėra jau kiek daugiau nei savaitę. Baigė pamainą praėjusį antradienį ir pasirodys tik po dviejų savaičių. Labai prastai jus girdžiu, labai prastai... Kur jis galėtų būti? Namuose... Nėra? Tai kipšas... Tada nežinau... Jis dvi savaites dirba, tada turi tris laisvas.

– Čia tai bent, – ištaria ragelį padėjusi Malina. – Kalmviko tėtis ne platformoje. Nebuvo ten jau daugiau nei savaitę.

– O Henrieta, panašu, nieko apie tai nežino, – sako Zekė. – Kaip manai, ką tai reiškia?

– Tai gali reikšti velniškai daug. Jis galėjo būti namuose praėjusią savaitę, kai buvo nužudytas Bengtas Andersonas, galbūt padėjo vaikėzams, kai šie persistengė skriausdami Bengtą Andersoną. O gal paprasčiausiai vedžiojo žmoną už nosies ir kur nors turi meilužę ar dar ką nors. Arba tiesiog pasiėmė papildomų atostogų.

– Kada jis turėjo grįžti? Šeštadienį?

– Taip.

– Bus sunku pagauti anksčiau. Kaip manai, gal vaidindama nieko nežinančią Henrieta meluoja? Norėdama apsaugoti save ir sūnų?

– Man taip nepasirodė, – atsako Malina. – Nepasirodė.

– Kol kas pamirškime Kalmvikus, Fors. Dabar susigrumsime su tamsa ir šalčiu – važiuojame pasižiūrėti Murvalių trobelės miške. Tai ne mažiau svarbu.

„Ne mažiau“, – pagalvoja Malina ir užsimerkia. Ilsisi, vaizdai prieš akis bėga tokia tvarka, kaip jiems patinka.

Tuvė namuose ant sofos.

Iki pusės nuogas Danielis Hiogfeltas.

Janė nuotraukoje prie lovos.

O tada nustelbiantis kitus, augantis ir į pasąmonę įsirėžiantis vaizdas – Marija Murval lovoje ligoninės palatoje. Marija Murval tarp juodų medžių kamienų tamsią ir drėgną naktį.

Automobilio žibintų apšviestą miško keliuką supa suledėjusias figūras iš siaubo filmų primenantys medžiai. Lyg sustingęs gražių dienų prie ežero sapnas juoduoja tuščių vasarnamių kontūrai. Pro debesis besiskverbiančioje mėnulio šviesoje šmėžuoja pilkšvas ledo sukaustytas vanduo.

Eliasas Murvalis nupasakojo kelią motinos namuose:

– Hultšio ežeras, už Jungsbru reikia pasukti į Ulstorpą, pravažiuoti golfo laukus ir tada išsukti į Šelmu kelią. Už dešimties kilometrų pasieksite ežerą, iki namų kelias nuvalytas, vėliau teks paėjėti. Takelis pažymėtas. Tik nieko ten nerasite.

Prieš tai šnekėjo staiga kalbos dovaną atgavęs, tarsi motina būtų nuspaudusi mygtuką „groti“, Jakobas Murvalis. Prisipažino dėl nelegalių medžioklių organizavimo, prekybos stirnų kailiais, sakė, rusų milijonieriai eina dėl to iš proto.

– Važiuojam ten šįvakar. Dabar pat, Šiomanas suorganizuos kratos leidimą.

Zekė dvejoja.

– Iki rytojaus nepalauks? Broliai bus pervežti į areštinę, jie nieko nepadarys.

– Dabar.

– Bet man šiandien vakare choro repeticija, Fors.

– Ką?

– Gerai jau, gerai, Malina. Bet pirma pasikalbėsime su Joakimo Svensono ir Jimio Kalmviko tėvais, – kimus balsas išduoda suvokimą, kad Malina erzintų ištisus mėnesius, jei repeticija su „Da Capo“ jam pasirodytų svarbesnė už visiškai naują pėdsaką.

Kratos leidimas gautas, Šiomanas tai patvirtino telefonu.

Zekės rankos spaudžia vairą, o Šelio Liono* vadovaujamas choras traukia išsijuosęs „Pasvinguokime, draugai“. Chorinė muzika salone – kategoriška sąlyga, su kuria reikėjo sutikti, kad Zekė važiuotų prie trobelės. Jis išvengia slydimo, varo automobilį į priekį akceleruodamas, stabdydamas, vėl akceleruodamas. Malina įtempusi žvilgsnį stebi šakotas šalikeles ir boluojančius griovius, ieško tamsoje šviečiančių akių – gal kokiai stirnai, briedžiui ar el-

* Kjellas Lönnå – švedų chorvedys, kompozitorius ir programų vedėjas.

niui kaip tik šiuo metu prireiks perbėgti kelią. Nedaug kas sugeba vairuoti taip, kaip Zekė. Be profesionalams būdingos nepagarbos kitiems ir perdėto pasitikėjimo savimi, tik atsargiai ir kryptingai siekiant tikslo – nuvažiuoti ten, kur reikia.

Jie suka aplink ežerą. Įsivaizduoja, kad jis plyti ir toliau tankmėje, kur susiaurėja, tampa panašus į upę ir veda tiesiai į tamsos ir nakties širdį.

Laikrodis prietaisų skydelyje rodo 22.34. Nepalankus metas tokiam darbui.

Tuvė namuose, pas Markusą taip ir nevažiavo:

– Pasišildžiau mėsos šiupinio likučius. Viskas gerai, mama.

– Kai tik apsikuopsiu darbe, nuveiksime ką nors smagaus.

„Smagaus?" – pagalvoja Malina, stebėdama didžiules sniego pusnis kelio pabaigoje, kažkieno prakastą plyšį jose ir ant medžių tarsi tolstančias žvaigždes sukabintus atšvaitus.

„Kas tau yra smagu, Tuve? Kai buvai maža, buvo paprasčiau. Dažnai eidavome į baseiną. Ir į kiną dabar vaikštai su kitais. Tau patinka pasivaikščioti po parduotuves, bet ne taip maniakiškai kaip kitoms tavo amžiaus mergaitėms. Gal nuvažiuoti į kokį koncertą Stokholme? Tau patiktų. Kalbėjome apie tai, bet taip ir neįgyvendinome. Knygų mugė Geteborge? Nors ji juk rudenį?"

– Turėtų būti čia, – gesindamas variklį ištaria Zekė. – Tikiuosi, eiti nereikės labai toli, šiąnakt, velniai griebtų, dar šalčiau.

Blogio geografija.

Kaip ji atrodo? Kokia blogio topografija?

Regis, netoli šios vietos, vos už penkių kilometrų į vakarus, buvo rasti Marijos Murval užpuolimo pėdsakai. Nė vienas iš brolių nežinojo, ką ji veikė miške, tada niekas nepasakojo apie trobelę nedideliame sklype, kuriuo

nemokamai leido naudoti ūkininkas Kvarnstriomas. Kodėl nemokamai? Niekas nepanoro patikslinti detalių.

– Palaikome ten tvarką, ir tiek.

Marija miške.

Sudraskyta iš vidaus.

Šaltą rudens naktį.

Drėgme alsuojantis pasaulis.

Kamuolys medyje.

Šalčio sukaustyta lyguma.

Šakos kaip gyvatės, lapai ir pūvantys grybai kaip vorai ir kirmėlės po tavo kojomis, į padus smingantys aštrūs spygliai. Kas ten medyje? Šikšnosparniai, pelėdos, naujas blogis?

Nedidelės kalvos ir negilios įdubos – ar tai blogio geografija? Pusamžis miškas, moteris su besidraikstančiais ant kūno juodų drabužių skutais, auštant šlitinėjanti palei tuščią miško keliuką.

Ar čia yra žvėrių?

Visos tos mintys pralekia Malinos galvoje, kol jiedu su Zeke klampoja per pusnis brolių Murvalių trobelės link, šviečia į medžius kišeniniais žibintuvėliais. Jų šviesoje spindi atšvaitai, mirtinoje tyloje juoduoja medžių žievė, o sniego kristalai ant žemės žvilga lyg graužikų akys.

– How far, Fors? Lauke mažiausiai penkiolika laipsnių šalčio, bet aš šlapias nuo prakaito.

Zekė eina pirmas, kasasi per sniegą. Nors takelis yra, juo niekas nesinaudojo nuo paskutinio snygio, šone matosi sniego motociklo pėdsakai.

„Žvėrys, – pagalvoja Malina. – Tikriausiai taip juos ir vaikosi sniego motociklais.“

– Velnioniškai varginantis dalykas, – sako Malina, norėdama pasidalinti kančia su Zeke ir taip pakelti jam ūpą. – Nukėblinome mažiausiai kilometrą.

– Kiek dar liko?

– Jie nenorėjo sakyti.

Jiedu sustoja ir garsiai šnopuoja tyloje.

– Gal reikėjo palaukti? – klausia Malina.

– Judam toliau, – atsako Zekė.

Po trisdešimties minučių kovos su sniegu ir šalčiu atsiveria proskyna, kurios viduryje pūpso nedidelė trobelė, neabejotinai kelių šimtų metų senumo. Užpustyta iki pat langų.

Jie apšviečia trobelę žibintuvėliais. Nusidriekia ilgi šešėliai, medžių siena už apsnigto trobelės stogo stūkso it tamsių niuansų portjeros.

– Užsukime vidun, – ištaria Zekė.

Raktas kabo ten, kur sakė broliai, – ant kabliuko po stogu, šaltyje subraška spyna.

– Elektros, aišku, nebus, – praverdamas duris ištaria Zekė. – Jungiklio galima ir neieškoti.

Žibintuvėlių spinduliai šokinėja šalčiu ir vienatve dvelkiančiame kambaryje. „Tvarkinga“, – pagalvoja Malina. Kilimai iš skiaučių ant grindų, dujinė virtuvėlė ant paprasto medinio suoliuko, sulankstomas stalas kambario viduryje, keturios kėdės, žvakės, šviestuvų nėra. Prie belangių sienų – trys dvigulės lovos.

Malina prieina prie stalo.

Paviršius aptaškytas šviesia alyva.

– Ginklų alyva, – ištara ji. Zekė pritardamas numykia.

Ant lentynos prie stalo išrikiuotos skardinės su žirnių sriuba, ravioliais ir mėsos kukulaičiais. Visai greta – dėžė su alkoholiniais gėrimais.

– Kažkaip keistai primena persirengimo kambarį, – ištaria Zekė.

– Taip. Neutralu. Jokių jausmų.

– O ko tu tikėjaisi, Fors? Nurodė mums šią vietą tam, kad nieko nerastume.

– Nežinau. Tiesiog kažkokia nuojauta.

Bejausmis kambarys.

Ką jis slepia?

„Jei giliai širdyje esate blogi, tai ką tada iškrėtėte, Murvaliai?“

Staiga Zekė šnipšteli. Malina atsigręžia ir mato prie lūpų priglaustą pirštinę. Tada parodo ranka į duris. Abu pridengia žibintuvėlius.

Viskas paskęsta juodoje tamsoje.

– Ką nors girdėjai? – pašnibždomis klausia Malina.

Zekė linkteli. Jie nejudėdami stovi ištempę ausis. Kažkas vilkdamas kojas artėja prie jų. Gyvūnas? Sužeistas žvėris? Eina į šviesą? Tada vėl tyla. Žvėris sustojo? Broliai Murvaliai sėdi areštinėje. Senoji? Tik ne čia ir ne dabar. Nebent turėtų kelis pavidalus. Koks nors valkata? Bet ką jis čia veikia?

Malina ir Zekė atsargiai, kiekvienas savo puse, slenka prie atvirų durų. Pažvelgia vienas į kitą ir vėl išgirsta tą garsą, tik dabar gerokai toliau. Jie puola lauk ir nukreipia žibintuvėlius į garso pusę.

Kažkas juodas šmėkšteli ir dingsta tarp medžių. Judesiai ritmingi. Žmogus?

Moteris?

Paauglys? Du paaugliai?

– Stok! – sušunka Zekė. – Stok!

Malina puola vytis, bėga juodo padaro pėdsakais, tačiau batai prasmenga kietoje plutoje ir klimpsta sniege. Ji suklumpa, atsistoja, bėga, krenta, keliasi, vejasi, šaukia:

– Stok! Stok! Stok! Grįžk!

Už nugaros rimties kupinas Zekės balsas:

– Stok arba šausiu!

Malina atsisuka. Mato Zekę ant laiptelių prie įėjimo į trobelę pakėlusį pistoletą ir besitaikantį į tuščią tamsą.

– Beprasmiška, – ištaria Malina. – Kad ir kas tai buvo, dabar jis jau toli.

Zekė nuleidžia ginklą. Linksi galva.

– Ir tas kažkas šliuožė slidėmis, – ištaria šviesdamas žibintuvėliu į siauras vėžes sniege.

41.

Vasario 10 d., penktadienis

Tuvė Malinos glėbyje.

„Kiek dabar sveri?

Keturiasdešimt penkis kilogramus?

Visa laimė, kad mama kartais nueina į sporto salę, ar ne taip?“

Kojas maudžia, tačiau šiluma pradeda grįžti į pėdas.

Jie sekė pėdsakais du kilometrus. Per tą laiką miškus virš Hultšio ežero aptraukė debesys ir pasiekus vietą, kur pėdsakai baigėsi, juos jau buvo užklojęs puraus sniego sluoksnis. Pėdsakai baigėsi ties miško keliuku. Buvo neįmanoma nustatyti, ar ten stovėjo automobilis. Ant žemės nesimatė alyvos dėmių. Vėžės užsnigtos.

– Miškas prarijo, – ištarė Zekė ir telefonu nustatė jų buvimo vietą.

– Iki mašinos vos penki kilometrai. Nueisime greičiau, nei iš nuovados ką nors atsiųs mūsų paimti.

Kai Malina grįžo, Tuvė miegojo ant sofos. Mirgėjo neišjungto televizoriaus ekranas ir iš pradžių Malina norėjo pažadinti Tuvę, kad eitų į lovą.

Vėliau, žiūrėdama į išsitiesusį tokiam amžiui aukštą ir liesą dukters kūną, ant pagalvės išsidraikiusius plonus šviesius plaukus, užmerktas akis ir ramiai sučiauptas lūpas, panūdo pajusti dukters, gyvos meilės naštos, svorį.

Kūnui pakelti iš vietos prireikė visų jėgų ir Malina buvo tikra, kad Tuvė prabus, tačiau dabar štai stovi laikydama ją glėbyje tyloje ir tamsoje skendinčiame kambaryje. Linguoja per prieškambarį, koja paspiria Tuvės kambario duris.

Tada guldo į lovą. Nuo netolygaus svorio pasiskirstymo Malina praranda pusiausvyrą, jaučia tolstančią šilumą ir kūnas dusliai šlumšteli ant čiužinio.

Tuvė atsimerkia:

– Mama?
– Taip.
– Ką tu darai?
– Atnešiau tave į lovą.
– Šit kaip.

Tada Tuvė užsimerkia ir vėl užmiega.

Malina išeina į virtuvę. Atsistoja prie kriauklės ir žvelgia į šaldytuvą. Tas burzgia tamsoje, laša pavargusi šaldymo sistema.

Kiek tada svėrei, Tuve? Tris tūkstančius du šimtus penkiasdešimt keturis gramus.

Keturis kilogramus, penkis ir taip toliau. Su kiekvienu kilogramu vis mažiau priklausoma, vis mažiau vaikas, vis daugiau suaugusi.

„Galbūt paskutinį kartą taip tave nešiau“, – pagalvoja Malina užsimerkdama ir įsiklausydama į naktį.

Kur skamba telefonas – sapne ar kambaryje už sapno ribų?

Kad ir kaip būtų, jis vis tiek skamba ir Malina ištiesia ranką prie naktinio stalelio, grabalioja ten, kur turėtų būti ragelis. Kitoje vakuumo pusėje, kur šiuo metu yra ji pati. Sapno ir budrios būsenos paribiuose, kur viskas įmanoma, kur kelias akimirkas nėra jokių aplinkybių.

– Malina Fors.

Jai pavyksta nutaisyti ryžtingą intonaciją, tačiau balsas labai labai užkimęs.

Panašu, kad naktinis pasivaikščiojimas atsiliepė bronchams, bet šiaip jaučiasi gerai, kūnas savo vietoje, galva taip pat.

– Ar nepažadinau, Malina?

Balsas pažįstamas, tik iš pradžių nežino, kam jį priskirti. Dažnai jį girdi, tik ne tarpusavio pokalbiuose.

– Malina, tu ten? Skambinu tarp dviejų dainų, tai neturiu daug laiko.

Radijo laidų vedėja. Helena.

– Aš čia. Dar ne visai išsibudinusi.

– Tada tiesiai prie reikalo. Pameni, skambinai man dėl brolių Murvalių? Šį tą pamiršau papasakoti, tau tai gali būti įdomu, šįryt perskaičiau, kad sulaikėte tris brolius, tik neaišku, dėl nužudymo ar ne. Ir tada prisiminiau: buvo dar ir ketvirtas, man rodos, netikras brolis, šiek tiek vyresnis, tikras atsiskyrėlis. Jo tėvas buvo kažkoks nuskendęs jūrininkas. Tai va. Pamenu, tie trys broliai laikėsi drauge, bet jis – ne.

Ketvirtas brolis. Netikras.

Tylos siena.

– Ar žinai, kuo jis vardu?

– Neįsivaizduoju. Buvo kiek vyresnis. Kiek pamenu, todėl ir laikėsi atskirai nuo kitų. Retai pasirodydavo. Tai buvo seniai. Gal viskas ne taip. Gali būti, kad painiojuosi.

– Labai padėjai, – sako Malina. – Ir ką gi be tavęs daryčiau? Gal metas susitikti prie bokaliuko alaus?

– Būtų smagu, Malina, tik kada? Panašu, kad abi esame paskendusios darbuose.

Jos baigia pokalbį. Malina girdi virtuvėje krebždančią Tuvę. Keliasi iš lovos, staiga jaučiasi pasiilgusi dukters.

Tuvė sėdi prie stalo, geria rūgpienį ir skaito „Correspondenten“.

– Tie broliai, mama, atrodo tikri pamišėliai, – sako raukydama antakius. – Tai jų darbas?

„Juoda arba balta“, – galvoja Malina.

„Padarė arba nepadarė.“

Tam tikra prasme Tuvė teisi, tai taip paprasta, nors tuo pat metu daug daug sudėtingiau. Viskas susipynę ir daugiaprasmiška.

– Neaišku.

– Šit kaip? Bet už ginklus ir brakonieriavimą tikriausiai sės į kalėjimą? O kaip kraujas? Tikrai tik žvėrių, kaip porina ta daktarėlė?

– Dar nežinome. Dabar aiškinamasi laboratorijoje.

– Dar parašyta, kad apklausėte kelis paauglius. Kas jie tokie?

– Negaliu pasakyti, Tuve. Ar smagu buvo pas tėtį vakar vakare?

– Taip, sakiau juk telefonu. Užmiršai?

– Ką veikėte?

– Markusas, tėtis ir aš vakarieniavome. Paskui pažiūrėjome televizorių ir nuėjome miegoti.

Malina pajunta, kaip susitraukia pilvas.

– Ir Markusas buvo?

– Taip, liko nakvoti.

– LIKO NAKVOTI?

– Taip. Aišku, nesugulėme į vieną lovą, pati juk supranti.

Vakar vakare ji kalbėjo tiek su Tuve, tiek su Jane. Nė vienas neužsiminė apie Markusą. Nė žodžio apie tai, kad nakvos, kad vakarieniaus pas Janę, kad Janė apskritai žino apie jo egzistavimą.

– Nežinojau, kad tėtis apskritai pažįsta Markusą.

– Kodėl turėtų nepažinoti?

– Juk sakei, kad jis nieko nežinojo.

– Užtat dabar žino.

– Kodėl niekas man to nepasakė? Kodėl?

Malina pati girdi, kaip paikai skamba jos žodžiai.

– Galėjai paklausti, – atsako Tuvė.

Malina purto galvą.

– Mama, – sako Tuvė, – kartais būni neįtikėtinai vaikiška.

42.

– Yra dar vienas brolis.

Pamatęs ką tik į nuovadą įėjusią Maliną, popieriaus lapu nuo savo darbo stalo mojuoja Juhanas Jakobsonas. Jai iš galvos vis dar neišeina pokalbis telefonu su Jane.

– Galėjai pasakyti, kad jis liks nakvoti.

Janė apsnūdęs, buvo ką tik sudėjęs bluostą po naktinės pamainos. Vis dėlto kalba aiškiai ir sklandžiai:

– Tai, kas vyksta mano namuose, yra mano reikalas, o jei tavo bendravimas su Tuve toks ribotas, kad ji gali nuslėpti tokius dalykus, turėtum susimąstyti, kuriems gyvenimo momentams reikėtų skirti prioritetą.

– Moralizuoji?

– Dedu ragelį, girdi?

– Nori pasakyti, kad už tai atsakinga Tuvė, o ne tu?

– Ne, Malina, tai TU atsakinga, tačiau nori tai suversti Tuvei. Viso gero. Paskambink, kai nusiraminsi.

– Gyventojų surašymas! – šaukia Juhanas. – Gavau išrašą iš gyventojų surašymo duomenų bazės. Ten užfiksuota, kad Rakelė Murval turi keturis sūnus. Pirmagimis vardu Karlas Murvalis. Kitiems turėjo būti netikras brolis, nes registre rašoma, kad tėvas nežinomas. Įtrauktas į telefonų knygą, gyvena Taneforso gatvėje.

– Žinau apie jį, – sako Malina. – Reikės apklausti kuo greičiau.

– Pasitarimas po trijų minučių, – sako Juhanas ir parodo į susirinkimų salės duris.

Malina susimąsto, ar šiandien lauke bus darželinukų. Reikia tikėtis, juo labiau kad ir atšilo vienu kitu laipsniu.

Žaidimų aikštelėje prie darželio nė vieno vaiko, tik tuščios sūpuoklės, lipynės, smėlio dėžės ir čiuožyklos.

Karimas Akbaras dalyvauja susitikime. Pasidabinęs griežtu pilku kostiumu sėdi šalia Sveno Šiomano.

– Kol kas tik briedžių ir stirnų kraujas, daugiau nieko, – ištaria Svenas. – Tačiau laboratorija darbuojasi iš peties. Kol baigsime, visos su broliais Murvaliais susijusios durys turi likti atviros. Jei daugiau nieko ir nerasime, tai vis tiek būsime iškapstę šiek tiek smulkmės.

– Automatai ir rankinė granata – ne smulkmė, –

priduria Biorjė Sverdas.

– Beje, dėl ginklų, – kalba Svenas. – Pasak Kriminalinės technikos laboratorijos ginklų ekspertų, nė vienas pas Murvalius rastas ginklas negalėjo būti panaudotas šaudyti guminėmis kulkomis į Bengto Andersono butą.

– Automatai ir rankinės granatos – ne smulkmė, bet ir ne tai, kas domintų mus, – įsiterpia Karimas. – Tuo atsiras kam pasirūpinti.

– Įdomu, ką jūs matėte miške? – ištaria Svenas.

– Nežinia, – atsako Malina.

– Kad ir kas tai būtų, tas žmogus yra susijęs su šiuo reikalu, – sako Zekė.

– Juhanai, papasakok apie ketvirtą brolį, – paprašo Svenas.

Juhanui išklojus tai, kas yra žinoma, prie stalo įsigali tyla.

Ore kabo nebylūs klausimai. Tada prabyla Zekė:

– Nė vienas iš Murvalių niekada nėra užsiminęs apie netikrą brolį. Ar jis augo kartu su jais?

– Panašu į tai, – atsako Malina. – Bent jau Helena taip manė.

– Gal atsiskyrė nuo kitų? – klausia Juhanas.

– Visai įmanoma, kad žmogus norėtų gyventi kitaip nei jie, – sutinka Biorjė.

– Ar žinome ką nors daugiau apie tą Karlą Murvalį? – pasidomi Karimas. – Kur, pavyzdžiui, dirba?

– Dar ne, – atsako Malina, – tačiau šiandien išsiaiškinsime.

– Dar galime paklausti ir pačių brolių Murvalių bei jų dorosios motulės, – šypteli Zekė.

– Galiu pabandyti, – juokiasi Svenas.

– Kaip asų versija? – Karimas nužvelgia tyrimo grupę užvedančiu žvilgsniu. – Nusikaltimo vietos aplinkybės neleidžia jos atmesti.

– Tiesą sakant, – ištaria Juhanas, – buvome užsiėmę kitais reikalais. Vis dėlto esame pasiruošę ir toliau tikrinti

tą versiją.

– Gilinkitės dabar kiek tik galite, – nurodo Svenas. – Malina ir Zeke, kaip sekėsi pokalbiai su Joakimo Svensono ir Jimio Kalmviko tėvais?

– Su jų mamomis, – pataiso Malina. – Joakimo Svensono tėtis miręs, o Jimio Kalmviko dirba naftos platformoje. Iš tiesų nesužinojome nieko naujo. Vaikėzų alibis trečiadienio vakarą vis dar miglotas. Taip pat neaiškumų kelia Kalmviko tėvo buvimo vieta.

– Neaiškumų? – klausia Svenas. – Juk žinai, ką aš apie tai manau.

Tada Malina paaiškina, kodėl abejoja berniokų alibiu, papasakoja, kad jie buvo bute vieni, o Joranas Kalmvikas yra nežinia kur, nors žmona mano, kad šiuo metu jis naftos platformoje.

– Bet rytoj anksti ryte grįžta. Ketiname jį apklausti.

– O Margaretos Svenson meilužis? Gal turi ką nors papasakoti apie jos sūnelio išdaigas? Juk bandė užmegzti su juo ryšį.

– Dieną apklausime ir Niklą Nyreną. Vakar prioritetą skyrėme Murvalių trobelei.

– Gerai. Tačiau dabar prioritetas turi būti skirtas ketvirtajam broliui Murvaliui. Aš pabendrausiu su šeima, – sako Svenas.

– Ak, Karlas. Jis juk išsikėlė gyventi į miestą.

Rakelės Murval balsas telefono ragelyje.

„Išsikėlė į miestą? Tai juk vos už keliolikos kilometrų, tačiau kalba kaip apie kitą pusrutulį“, – pagalvoja Svenas Šiomanas.

– Nėra ką čia šnekėti, – pasako Rakelė Murval ir padeda ragelį.

– Štai čia, – sako Zekė statydamas automobilį prie trijų aukštų baltų plytų namo Taneforso gatvėje, netoliese nuo „Saab“ gamyklos.

Namas veikiausiai statytas penktajame dešimtmetyje, kai „Saab“ sparčiai plėtėsi ir mieste buvo šimtais gaminami naikintuvai. Pirmame aukšte įsikūrusi picerija žada „Capricciosa“ vos už trisdešimt devynias kronas, o priešais esanti „Ica“ parduotuvė vilioja nuolaidomis kavai „Classic“. Geltona picerijos iškaba atsiknojusi ir Malina vos įstengia perskaityti pavadinimą: „Conya.“

Susigūžę nuo šalčio paskubomis perbėga platų šaligatvį. Atlapoja nerakintas laiptinės duris. Perskaito lentoje: „Trečias aukštas: Andersonas, Rydgrenas, Murvalis.“

Lifto nėra.

Antrame aukšte Malina pajunta greitesnį širdies plakimą ir tankesnį alsavimą, o trečiame jau darosi sunku kvėpuoti, šalia pūkščia Zekė.

– Kiekvieną kartą stebiuosi iš naujo, – šnopuoja jis, – koks velnioniškai nepatogus dalykas yra laiptai.

– Taip, vakarykštės pusnys – palyginti vieni juokai.

Murvalis.

Jie skambina į duris, girdi skambutį viduje. Sprendžiant iš visko – tuščio buto tyla. Bando dar sykį, tačiau niekas neatidaro.

– Dirba tikriausiai, – ištaria Zekė.

– Gal pasibeldžiam pas kaimynus?

Rydgrenas.

Po dviejų skambučių duris atidaro didžianosis pagyvenęs vyras su žemai pūpsančiomis akimis. Nužvelgia juos įtariu žvilgsniu:

– Nedomina, – ištaria.

Malina parodo policininko pažymėjimą.

– Ieškome Karlo Murvalio. Jo nėra namuose. Gal žinote, kur jis dirba?

– Nieko apie tai nežinau.

Vyras lūkuriuoja.

– Ar žinote...

– Ne.

Tada uždaro duris.

Vienintelis kitas visoje laiptinėje namuose buvęs žmogus pasirodo esanti senyvo amžiaus moteriškė. Pagalvoja, kad jie iš paslaugų į namus tarnybos ir atvežė jai pietus.

Broliai po vieną atvedami iš kamerų į apklausų kambarį atsakyti į Sveno Šiomano klausimus.

– Aš neturiu brolio, vardu Karlas, – ištaria trindamas kaktą Adamas Murvalis. – Galite sakyti, kad mes giminės, žvelgiant jūsų akimis, taip ir yra, tačiau ne mano. Jis pasirinko savo kelią, mes – savo.

– Ar žinai, kur jis dirba?

– Neprivalau atsakyti, ar ne?

– Kaip manai, Malina, gal, kol pietų metas, luktelėkime picerijoje? Tikėtina, kad grįš namo užkąsti.

Jie stovi prie automobilio, Zekė kalbėdamas ieško raktų.

– O ir picą valgiau velniai žino kada.

– Neprieštarauju. Gal jie žinos, kur jis dirba?

Picerijos „Conya“ viduje kvepia raudonėliais ir mielėmis. Vietoj įprastų audinio tapetų sienas puošia medžiaginiai tapetai su rožinėmis ir žaliomis dėmėmis. „Bauhaus“ kėdės prie lakuotų ąžuolinių stalų. Jų užsakymą priima tamsaus gymio vyras su netikroviškai švariomis rankomis.

„Įdomu, ar jis yra savininkas? – pagalvoja Malina. – Ne veltui teigiama, kad norintys prasigyventi imigrantai turi kurti nuosavą verslą. Kažin, ką apie tai pasakytų Karimas? Ko gero, pavadintų sektinu pavyzdžiu. Žmogus, kuris rūpinasi savimi pats, užuot palikęs tą naštą kitiems.

Reikia tikėtis, kad vaikai pranoks tėvus. Tavo sūnūs, jei tik jų turi, turėtų būti vieni geriausių savo kurse universitete. Tikiuosi.“

– Ką gersite? Tai įskaičiuota į pietų kainą.

– Kolos, – paprašo Malina.

– To paties, – antrina Zekė. Traukdamas piniginę parodo ir policininko pažymėjimą.

– Ar pažįstate šiame name gyvenantį Karlą Murvalį?

– Ne, – atsako picos kepėjas, – nepažįstu. Ką nors prisidirbo?

– Neturime pagrindo taip manyti, – nušviečia Zekė. – Tik norėjome pasikalbėti.

– Deja.

– Čia jūsų restoranas?

– Taip, o ką?

– Šiaip įdomu.

Sėda prie stalo, nuo kurio matosi namo įėjimas. Po penkių minučių šeimininkas padeda prieš juos dvi picas. Ištirpęs sūris upeliais teka virš pomidorų padažo, kumpio ir pievagrybių.

– Skanaus, – palinki kepėjas.

– Ačiū, – dėkoja Zekė.

Jie valgo, stebi Taneforso gatvę, pravažiuojančius automobilius ir po jų nusėdančias pilkšvai baltas išmetamąsias dujas.

„Ką duoda praraja tarp vieno kraujo žmonių?“ – mąsto Svenas Šiomanas.

Ką tik baigė Jakobo Murvalio apklausą. Iš galvos neišeina jo žodžiai:

– Jis gyvena savo gyvenimą, mes – savo.

– Bet jūs gi broliai.

– Broliai – ne visada broliai, ar ne taip?

„Ką duoda tai, kad žmonės, kurie turėtų džiaugtis vienas kitu ir prireikus ištiesti pagalbos ranką, atsuka vienas kitam nugarą? Tampa beveik priešais. Galima susipykti dėl pinigų, meilės, tikėjimo, na, dėl daugelio dalykų. Bet šeima? Jos viduje? Jei nesugebame išsaugoti mažų dalykų, kaip susitvarkyti su dideliais?“

Pusė dviejų.

Picos nusėdo pilvuose kaip skystas betonas. Jie sėdi atsilošę kėdėse su paslankiu atlošu iš rotango.

– Nepasirodys, – sako Malina. – Teks grįžti vakare.
Zekė linkteli.
– Ketinau užsukti į nuovadą ir baigti vakarykštį raportą, – ištaria. – Gal gali viena nuvažiuoti į Jungsbru pasikalbėti su Niklu Nyrenu?
– Gerai, tuo labiau kad noriu dar kai ką patikrinti, – atsako Malina.
– Pagalbos reikės?
– Susitvarkysiu pati.
Zekė linksi.
– Taip kaip tada, kai aplankei Gotfridą Karlsoną?
– Mm.
Išeidami pamojuoja picų kepėjui.
– Geras picas kepat, – pagiria Zekė.

Karlas Murvalis yra žmogus, tačiau, švelniai tariant, neįdomus savo šeimai. Tai akivaizdu.
– Karlas?
Pavargęs Eliaso Murvalio žvilgsnis į Sveną Šiomaną.
– Nekalbėk man apie tą pasipūtusį skystablauzdį.
– Kuo nors prasikalto?
Atrodo, Eliasas Murvalis susimąsto ir kiek atlyžta. Tada ištaria:
– Jis visą laiką buvo kitoks nei mes.

43.

Malinai priartėjus prie medžio vaizdas ima ryškėti.
Ji negali patikėti savo akimis.
Vienišas medis lauke nebėra toks jau vienišas, šalikelėje stovi žalias universalas su stogo bagažine. Tiksliai toje vietoje, kur nukrito Bengto Andersono kūnas, stovi balta marška apsitaisiusi moteris. Ne, iš viso niekuo neapsitaisiusi. Rankos pakeltos kampu, akys užmerktos.
Neatsimerkia ir priartėjus Malinos automobiliui.

Moters veide nevirpa nė vienas raumenėlis. Oda baltesnė už sniegą, gaktos plaukai netikroviškai juodi. Malina sustabdo mašiną. Iš moters toliau jokios reakcijos.

Sustingo į ledą?

Numirė stačia?

Tada Malina pastebi, kad krūtinė ritmingai kilnojasi, o moteris lengvai svyruoja vėjyje.

Išlipdama iš automobilio Malina jaučia plačiai atvertas viduržiemio duris. Metų laikas perima juslių kontrolę, tarsi nustatydamas nulinę organizmo padėtį ir sutrumpindamas atstumą tarp įspūdžių, minčių ir veiksmų. Nuoga moteris vidury lauko. Visa tai darosi vis beprotiškiau ir beprotiškiau.

Pokšteli uždaromos durys, tačiau atrodo, kad garsą sukėlė ne jos jėga.

Moteriai turėtų būti labai šalta. Malina artinasi tylėdama.

Arčiau, dar arčiau ir netrukus lieka vos keli metrai iki užsimerkusios moters, kuri tik kvėpuoja ir laiko rankas delnais į viršų. Veidas visiškai ramus, ant nugaros krenta anglies juodumo plaukų kasa.

Aplink ją – lyguma.

Kamuolys buvo rastas vos kiek daugiau nei prieš savaitę, tačiau apsauginė policijos juosta jau nuplėšta, o vėliau iškritęs sniegas nepajėgia paslėpti smalsuolių paliktų šiukšlių: nuorūkų, butelių, saldainių popieriukų ir dėžučių nuo mėsainių.

– Ei! – sušunka Malina.

Jokios reakcijos.

– Ei!

Tyla.

Malina neturi kantrybės žaisti – kas žino, ką čia prieš save mato. Prisimena Biorjės Sverdo pasakojimą, kaip su Juhanu Jakobsonu lankėsi pas Rikardą Skugliofą.

Bet ką ji veikia čia?

Malina nusitraukia storą pirštinę ir įžnybia moteriai į

nosį. Smarkiai, du sykius. Moteris krūpteli ir šaukdama atšoka:

– Kokį velnią čia išdarinėji?

– Valkirija? Malina Fors iš Linšiopingo policijos. Ką čia veikiat?

– Medituoju. O tu man sutrukdei ir neleidai baigti. Ar įsivaizduoji, kaip tai erzina?

Atrodo, kad Valkirija Karlson staiga pradeda suvokti šaltį. Apeina Maliną ir patraukia prie savo mašinos, o Malina seka iš paskos.

– Kodėl būtent čia, Valkirija?

– Nes čia jis buvo rastas nužudytas. Nes ši vieta kupina ypatingos energijos. Tu irgi turėtum jausti.

– Vis tiek truputėlį keista, Valkirija, tikriausiai sutinkat?

– Ne. Nieko čia keisto, – atšauna į žalią „Peugeot" universalą sėsdama ir ilgu avikailiu nuogą kūną apsigobdama Valkirija Karlson.

– Ar jūs ir jūsų vaikinas esate kaip nors su tuo susiję?

„Kvailas klausimas, – pagalvoja Malina, – tačiau kvaili klausimai gali išprovokuoti gerus atsakymus."

– Jei ir būtume, tau juk tikriausiai nepasakočiau, nemanai?

Valkirija Karlson užtrenkia automobilio dureles ir netrukus Malina mato tik tolstančio automobilio išmetamų dūmų kamuolius.

Malina atsigręžia į medį.

Už trisdešimt penkių metrų.

Veja šalin prieš akis stovintį Valkirijos vaizdą. Pasidomės ja vėliau, o dabar imsis to, dėl ko čia ir atvažiavo.

„Tu ten, Bengtai?"

Įsivaizduoja kūną. Pamėlusį, sutinusį, sudaužytą ir vienišą besisūpuojantį vėjyje.

Ką tikėjosi pamatyti visi čia apsilankę smalsuoliai?

Plevenančią sielą?

Lavoną? Pajusti smurto kvapą, pamatyti mirtį tokią, kokia ji yra baisiausiuose košmaruose?

Turistai siaubo kambarėlyje.

Malina vėl atsargiai artėja prie medžio. Leidžia sulėtėti pulsui, atsiriboja nuo visų garsų, šiandienos nėra, lieka tik tai, kas anądien čia nutiko. Bando atkurti sceną viduje. Velkamas besipriešinantis beveidis vyras, kūnas sukaustytas grandinėmis, nuogos pėdos, skridiniai tarsi juodi mėnuliai žvaigždėtame danguje.

Malina stovi tiesiai po lūžusia šaka, ten, kur ką tik meditavo Valkirija Karlson.

Kažkas padėjo ant žemės gėlių puokštę su rašteliu plastikiniame dėkliuke.

Malina pakelia nuo šalčio apšarmojusias gėles ir perskaito:

„Ką dabar darysime, kai niekas nebegaudys mūsų kamuolių?"

„Ljungsbro" IF pagrindinė sudėtis.

Dabar pasigedote.

Padėka po mirties. O kas po padėkos? Krosnis?

Malina užsimerkia.

„Kas atsitiko, Bengtai? Kur buvai nužudytas? Kodėl? Kas tavęs taip nekentė, jei tik tai buvo padaryta iš neapykantos?"

Kad ir kaip šaukiu, tu manęs negirdi, tai daugiau nė nemėginsiu, Malina Fors. Bet aš stoviu šalia, klausausi tavo žodžių ir esu dėkingas už visas pastangas bei rūpestį. Tik, tiesą sakant, ar taip jau tai svarbu?

Ar daugiau neturi kam savęs paskirti?

Jos nuogas baltas kūnas.

Ji gali nejausti šalčio. Aš to niekada negebėjau.

Žinau, kas taip stipriai nekentė.

Tik ar tai buvo neapykanta?

Geras klausimas.

Gal tai buvo neviltis? Vienatvė? Arba pyktis? Gal smal-

sumas? Auka? Nesusipratimas?

O gal kai kas daug blogiau?

Ar gali nors vienas mano žodis pasiekti jūsų ausis? Tik vienas vienintelis? Tokiu atveju norėčiau, kad tas žodis būtų „tamsa".

Tamsa, atsirandanti tada, kai siela niekada neįžvelgia šviesos kitame žmoguje, suvysta ir galiausiai bando gelbėti save.

Malina siūbuoja kartu su vėju. Ištiesia rankas nulaužtos šakos, likusios jos dalies link. Nepasiekia, tačiau trumpą akimirką tarp to, ko nori ir ką gali, staiga pasidaro aišku.

Tai dar ne pabaiga tau arba jums?

Tu kažko sieki, kažko nori ir taip tai parodai.

Ko tu nori? Ko jūs norite?

Ką tau arba jums duoda nuogas kūnas vidury žiemos sukaustyto lauko augančiame medyje?

Ko reikia taip stipriai geisti?

Priešais šokolado rojaus – fabriko „Cloetta" – galingą geltonų plytų fasadą, kitoje parkelio pusėje stūkso visa eilė ketvirtojo dešimtmečio statybos namų. Privatūs namai susimaišę su neaukštais baltos spalvos nuomojamais būstais, kur kiekvienas butas turi atskirą įėjimą ir laiptelius.

Niklas Nyrenas gyvena pačiame gatvės gale esančiame name, jo butas yra vidurinis iš trijų.

Malina paskambina kartą, du, tris, tačiau niekas neatidaro. Pakeliui nuo medžio skambino jam tiek į mobilųjį, tiek ir į namų telefoną. Neatsiliepė, tačiau ji vis tiek norėjo pabandyti laimę.

Deja, be rezultatų.

Nieko nėra namuose.

Margareta Svenson minėjo, kad jis dirba „Cloetta" atstovu ir keliaujančiu sausainių platintoju.

„Ko gero, išvykęs pas klientą, – pagalvoja Malina, – ir išsijungęs mobilųjį."

Paliko žinutę jo atsakiklyje:

„Sveiki, čia Malina Fors iš Linšiopingo policijos. Norėjau paklausti poros dalykų, prašau kuo skubiau perskambinti telefonu 070-3142022."

Grįždama į miestą Malina klausosi radijo stoties P3. Televizijos žvaigždė Agneta Šiodin parašė dar vieną knygą apie jai labai svarbų guru iš Indijos.

– Bendraudama su juo tapau vientisa asmenybe, – sako Agneta Šiodin. – Susitikti jį buvo tas pats, kaip atidaryti duris ir užeiti pas save pačią.

Reporteris, sprendžiant iš balso, agresyvus dominuojantis patinas, šaiposi iš to nesuprantančios Agnetos.

– Ir ką radai tame smilkalų prirūkusiame kambaryje, Agneta? Indišką mūsų išminčių atitikmenį?

Tada muzika.

Priekyje ankstyvose sutemose skęstantis Linšiopingas. Ties horizontu mirga šiltos šviesos – pažadėtoji ramybė, saugi vieta auginti vaikus.

„Yra ir blogesnių vietų, – galvoja Malina. – Miestas gana mažas ir galintis suteikti trokštamą saugumą, tuo pat metu gana didelis ir išsivystęs, kad pajustum plačiojo pasaulio dvelksmą."

„Jaučiau tą dvelksmą ir aš. Ketinau likti Stokholme. Man jo dydis atrodė pats tas. Tik štai policininke dirbanti vieniša motina Stokholme? Be tėvų, dukters tėtis ir seneliai už dviejų šimtų kilometrų, neturinti tikrų draugų..."

Prekybos centrai prie „Ikea". „Babyland", „Biltema", „BR Leksaker", Šegetorpo ženklas. „Viliojanti šviesa, kuri prieš mano valią virsta namų pojūčiu."

Malina ir Zekė skambina į Karlo Murvalio duris kelios minutės po septynių. Nuovadoje ji papasakojo Juhanui Jakobsonui ir Biorjei Sverdui apie kelionę į nusikaltimo vietą ir ten sutiktą medituojančią Valkiriją Karlson. Paskui paskambino Tuvei:

– Šiandien užtruksiu.

– Ar Markusas gali ateiti į svečius?

– Žinoma, jei tik nori.

„Nenoriu stypsoti prie šitų durų, – galvoja Malina. – Noriu grįžti namo ir susitikti dukters vaikiną. Ar jis apskritai išdrįs pas mus pasirodyti? Mane pažįsta tik iš susitikimo tėvų bute, o tada pasirodžiau ne itin maloni. Gal dar išklausė Janės versiją apie mano asmenybę. Įdomu, kiek ji atitinka tikrovę?“

Bute ir toliau tyla. Mobiliojo numeris neskelbiamas, namų telefonas neturi autoatsakiklio.

Svenas Šiomanas apie apklausas:

– Jie beveik neigia jo egzistavimą. Nežinau, kokia to priežastis, tačiau Murvalių jausmai jo atžvilgiu patys blogiausi. Turiu omenyje, kas turi įvykti, kad motina neigtų turinti sūnų? Tai prieštarauja gamtos dėsniams.

– Jis gali būti bet kur, – sako Zekė jiems stypsant prie durų laiptinėje.

– Gal atostogauja?

Zekė skėsteli rankomis.

Jiedu apsigręžia ir jau ketina leistis žemyn, kai pasigirsta lėtai pro vartus įvažiuojančio ir sustojančio automobilio garsas.

Malina pasilenkia, pažvelgia pro laiptinės langą į mašiną. Tamsiai žalias „Volvo“ universalas su nuo gatvės žibintų šviesos netikroviškos rožinės spalvos bagažine slidėms. Juoda striuke vilkintis plinkantis vyras atidaro dureles, išlipa ir sparčiu žingsniu patraukia į vidų.

Lauko durys užsidaro ir vyriškis spėriai lipa laiptais. Vienas, du ir jau čia. Jis pakelia akis, stabteli, tarsi norėdamas apsisukti, tačiau persigalvoja ir toliau eina jų link.

– Karlas Murvalis? – paklausia Zekė ir parodo pažymėjimą. – Mes iš policijos, norėtume šnektelėti, jei neprieštarausite.

Vyras sustoja prie jų, šypteli.

– Taip, aš – Karlas Murvalis, – patvirtina. – Žinoma,

prašau užeiti.

Karlo Murvalio tokia pati didelė nosis, tik smailesnė nei netikrų jo brolių.

Nedidelio ūgio, su ryškėjančiu pilvuku. Atrodo, norėtų prasmegti laiptinėje skradžiai, tuo pat metu spinduliuoja keista, primityvia jėga.

Karlas Murvalis įkiša į spyną raktą ir atidaro duris.

– Skaičiau laikraščiuose apie brolužius, – ištaria. – Supratau, kad anksčiau ar vėliau norėsite pasikalbėti ir su manimi.

– O pats negalėjote paskambinti? – paklausia Zekė, bet Karlas Murvalis, regis, nekreipia dėmesio į jo žodžius.

– Tuojau jus įleisiu, prašau vidun, – ištaria ir nusišypso.

44.

Karlo Murvalio butas.

Dviejų kambarių.

Nepaprastai tvarkingas. Neperkrautas baldais.

„Primena Bengto Andersono namus, – pagalvoja Malina. – Toks pat funkcionalus, su knygų lentyna, sofa ir rašomuoju stalu prie lango."

Jokių papuošimų, gėlių ar dekoracijų, nieko, kas trukdytų paprastumui arba galbūt tuštumai, išskyrus ant rašomojo stalo pūpsantį indą su kvepiančiais geltonai raudonais žieminiais obuoliais.

Knygos apie programavimą, matematiką, Stivenas Kingas. Inžinieriaus knygų lentyna.

– Kavos? – paklausia Karlas Murvalis ir Malina pagalvoja, kad jo balse daugiau šviesių gaidų nei brolių, kad jis palieka švelnesnio, tačiau tuo pat metu ir rūstesnio žmogaus įspūdį. Užgrūdintas, daug matęs ir patyręs, šiek tiek primena Janę, jo žvilgsnį, kai kas nors giriasi, kokius nuotykius patyręs atostogaudamas kalnuose. Paniekos,

užuojautos ir jausmo „džiaukis, kad nežinai, apie ką kalbi“ mišinys.

– Man šiandien jau kiek vėloka, – atsisako Zekė, – tačiau kriminalinės policijos inspektorė Fors mielai išgers puodelį.

– Tikrai taip.

– Prisėskite.

Karlas Murvalis parodo į sofą ir jie atsisėda. Girdi jį šeimininkaujantį virtuvėje. Maždaug po penkių minučių grįžta nešinas padėklu su garuojančiais puodeliais.

– Paėmiau ir trečią puodelį dėl visa ko, – pasako Karlas Murvalis, dėdamas padėklą ant stalelio prie sofos. Tada pats klesteli ant biuro kėdės prie rašomojo stalo.

– Dailus butukas, – pagiria Malina.

– Taigi, kuo galėčiau padėti?

– Dirbote visą dieną?

Karlas Murvalis linkteli.

– Ieškojote manęs anksčiau?

– Taip, – atsako Malina.

– Aš daug dirbu. Mano žinioje – visa „Collins“ gamyklos Vikingstade kompiuterinė dalis. Trys šimtai penkiasdešimt darbuotojų ir vis labiau kompiuterizuojama veikla.

– Geras darbas.

– Taip. Studijavau universitete kompiuterių inžineriją ir dabar tai duoda dividendų.

– Galėtumėte sau leisti ir didesnį būstą, – priduria Malina.

– Manęs nedomina materialiniai dalykai. Nuosavybė įpareigoja. Didesnio man ir nereikia.

Prieš tęsdamas Karlas Murvalis gurkšteli kavos.

– Bet jūs čia ne dėl to.

– Bengtas Andersonas, – ištaria Zekė.

– Tas, medyje, – ramiai atsako Karlas Murvalis. – Šiurpu.

– Pažinojote jį?

– Iš Jungsbru prabėgusios vaikystės žinojau, kas jis toks. Ten visi žinojo jį ir jo šeimą.

– Bet ne daugiau?

– Ne daugiau.

– Tačiau jis figūravo jūsų sesers išprievartavimo byloje?

Karlo Murvalio tonas nepasikeičia:

– Taip, bet tai suprantama. Buvo jos klientas, o ji klientais rūpinosi. Pripratino jį laikytis asmeninės higienos.

– Ar judu su seserimi artimi?

– Dabar tai sudėtinga.

– O anksčiau?

Karlas Murvalis nukreipia žvilgsnį.

– Lankote ją?

Vėl tyla.

– Susidaro įspūdis, kad jūsų ir brolių santykiai yra įtempti, – sako Zekė.

– Mano netikrų brolių, – pataiso Karlas Murvalis. – Nepalaikome jokių ryšių. Tas tiesa.

– Kodėl? – pasidomi Malina.

– Aš baigiau mokslus. Turiu gerą darbą ir moku mokesčius. Tokie dalykai nedera su mano netikrais broliais. Manau, jie dėl to ir pyksta. Galvoja, kad laikau save geresniu už juos.

– Mama taip pat? – tęsia Zekė.

– Mama gal net labiausiai.

– Jūs netikri broliai. Gimimo liudijime parašyta, kad tėvo asmenybė nežinoma.

– Aš esu Rakelės Murval pirmagimis. Tėvas buvo jūreivis, dingęs be žinios paskendus laivui. Mama tuo metu laukėsi. Tai viskas, ką žinau. Paskui sutiko jų tėvą. Juodulį.

– Koks jis buvo?

– Iš pradžių girtuoklis. Paskui invalidas girtuoklis. Dar vėliau negyvas girtuoklis.

– Bet jumis rūpinosi?

– Nesuprantu, kas bendro tarp mano vaikystės ir šio

reikalo, inspektore Fors, tikrai nesuprantu.

Malina mato, kaip pasikeičia Karlo Murvalio akys. Dalykiškumą keičia širdgėla, paskui – pyktis.

– Gal jums derėtų pabandyti verstis terapija? Tie žmonės lygumoje gyvena savo gyvenimą, o aš – savo. Štai ir viskas, negi neaišku?

Zekė palinksta į priekį.

– Tada dalykiškai: ką veikėte praėjusią savaitę naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį?

– Dirbau. Turėjau atlikti didelės apimties sistemos atnaujinimus. Teko paplušėti naktį. „Collins" apsauga gali patvirtinti. Tik ar to tikrai reikia?

– Dar nežinome. Nors ne, iš tiesų nereikia.

– Dirbote vienas?

– Taip, su sudėtingais projektais visada dirbu vienas. Kiti, tiesą sakant, nieko nesupranta ir tik trukdo. Tačiau apsaugininkas gali patvirtinti, kad visą naktį buvau darbo vietoje.

– Ką žinote apie brolių reikalus?

– Nieko. Net jei ir žinočiau, nieko nepasakočiau. Kad ir kaip būtų, jie yra mano broliai. Jei šeimos nariai vienas kito negins, tai kas tai padarys?

Jiems velkantis striukes ir jau beeinant pro duris Malina atsisuka į Karlą Murvalį:

– Mačiau bagažinę slidėms ant mašinos stogo. Mėgstate slidinėti?

– Naudoju ją daiktams susidėti, – atsako Karlas Murvalis ir tęsia: – O slidinėti nemėgstu. Nesidomiu sportu.

– Tada ačiū už kavą, – padėkoja Malina.

– Ačiū, – antrina Zekė.

– Tai kad savo puodelio taip ir nepajudinot, – konstatuoja Karlas Murvalis.

– Vis tiek ačiū, už rūpestį, – atsako Zekė.

Malina su Zeke stovi prie Karlo Murvalio universalo. Stogo bagažinę dengia brezentas, ant jo užkrauta didelė

įrankių dėžė.

– Jo vaikystė turėjo būti ne rožėmis klota, – sako Malina.

– Tai jau taip, toks mėšlas – tikras košmaras.

– Važiuojame pas Niklą Nyreną?

– Malina, skambinome jam bent dešimt kartų. Palauks iki rytojaus. Grįžk namo ir pailsėk. Važiuok pas Tuvę.

45.

Vasario 11 d., šeštadienis

Traukinys važiuoja pirmyn.

Joranas Kalmvikas guli išsitiesęs savo kupė. Galvoje sukasi mintys.

„Kada nebelieka nieko, kas trauktų į namus? – galvoja. – Galima taip dažnai būti svetur, kad tai ir tampa namais. Aš bent jau kažką randu pakeliui.“

Už vagono lango vis dar tamsu, tačiau miegas neima. Nepadeda monotoniškas traukinio bildėjimas bėgiais, nepadeda ir tai, kad jis vienut vienutėlis pirmos klasės kupė, o traškanti, šilta, minkšta, švariai išskalbta ir kvepianti patalynė kvieste kviečia sudėti bluostą.

Už bilietus moka „Statoil“.

Jis mąsto, kiek dar ištversiąs.

Metas pasirinkti gyvenimą. Jam keturiasdešimt aštuoneri ir jau beveik dešimt metų žaidžia dvejopą žaidimą. Kiekvieną kartą grįžęs meluoja Henrietai tiesiai į akis.

Nors panašu, kad ji nieko neįtaria.

Panašu, kad tiesiog mėgaujasi pinigais ir tuo, jog nereikia dirbti ir visą laiką galima skirti parduotuvėms.

Kur kas blogiau dėl bernioko.

Kiekvieną kartą išvykus didėja ir juodu skirianti praraja.

O tos istorijos mokykloje? Sunku net patikėti, kad gali taip elgtis.

„Velnio vaikas, – pagalvoja Joranas Kalmvikas versdamasis ant kito šono. – Negi taip sunku padoriai elgtis su žmonėmis? Dabar jam penkiolika. Visą gyvenimą gaudavo ko tik įsigeidęs."

Gal geriau susikrauti daiktus ir išeiti? Išsikelti į Oslą. Pabandyti.

Darbas tokiu metų laiku siaubingas. Taip šalta, kad dirbant prie grąžto platformos viršuje smelkia iki pat vidurių ir kūnas niekada nespėja atšilti tarp pamainų. Brigados nariai neturi jėgų net kalbėtis tarpusavyje.

Bet jie gerai moka.

Turint omenyje, kokių turtų netenkama sutrikus gavybai, platformoje verta samdyti patyrusį personalą. Naftos žarnos yra tarsi juodų svajonių kupinos šaltos gyvatės.

Greitai Noršiopingas. Paskui Linšiopingas.

Tada namai.

Be penkiolikos šešios.

Henrieta stotyje nepasitiks. Seniai liovėsi tai dariusi.

Lauks namuose.

Jei tik tai dar netapo svečia vieta.

46.

Miegamieji vagonai iš Oslo toliau važiuos į Stokholmą ir Kopenhagą. Traukinys neskubėdamas veža dar sapnuojančius arba jau bundančius žmones.

Dabar 06.15. Traukinys turi pasirodyti po vienos minutės. Rytas tik prasideda, šaltis, regis, spaudžia dar stipriau. Vis dėlto ji prisivertė atsikelti. Norėjo įsitikinti, ar Joranas Kalmvikas tikrai parvažiuos tuo traukiniu. Jei taip – išsiaiškinti jo paslaptis.

Kalbėjo telefonu su „Collins" apsauga. Jie patikrino

savo duomenis ir patvirtino, kad Karlas Murvalis buvo gamyklos teritorijoje nuo 19.15 trečiadienio vakare iki 07.30 ketvirtadienio ryte. Dirbo viršvalandžius dėl didelės apimties planinių sistemos atnaujinimų. Ji paklausė, ar yra koks nors kitas išėjimas arba būdas palikti teritoriją, tačiau apsaugos darbuotojas buvo visiškai įsitikinęs: „Jis visą naktį praleido čia. Be pagrindinių vartų nėra jokio kito išėjimo. Tvora turi daviklius, kuriuos valdome iš apsaugos posto. Bet kokius pažeidimus būtume pamatę iš karto, taip pat ir jų vietą. Apeidami teritoriją matėme jį serverinėje."

Vakar vakarieniavo su Tuve. Kalbėjosi apie Markusą. Paskui dešimt minučių pažiūrėjo filmuką apie rožinę panterą ir Malina užmigo ant sofos.

Įsivaizduoja, kad dabar traukinys turėtų būti ties tiltu virš Stongono.

Kairiau stūkso į kosminį laivą panaši „Cloetta Center" arena. Kompanijos „Tekniska verken" kaminas monotoniškai leidžia dūmų kamuolius, o raudonos raidės logotipe šviečia kaip akys prastos kokybės fotografijoje.

Artėjantis traukinys didėja. Į peroną įvažiuoja lokomotyvas – raketą primenantis didingas inžinerijos kūrinys.

Malina stotyje viena. Daužo rankomis sau per šonus, pasitaiso kepurę.

„Henrietos Kalmvik nė kvapo, – pagalvoja Malina. – Aš čia vienintelė pasitinkanti. O aš medžioju žmogžudį."

Atsidaro tik vienos durys už dviejų vagonų. Malina skuba prie jų, jaučia, kaip šaltas oras drasko plaučius. Perone išlipa vienintelis vyras, abiejose rankose laikydamas po raudoną kelioninį lagaminą.

Vėjo nugairintas veidas ir sunkus raumeningas kūnas. Visa povyza spinduliuoja įpratimą prie šalto oro ir atšiaurių sąlygų. Mėlynas paltas net neužsagstytas.

– Joranas Kalmvikas?

Vyras nustemba.

– Taip, o jūs kas tokia būsit?

Vagono durys užsidaro ir konduktoriaus švilpukas beveik užgožia savo vardą ir pareigas sakančios Malinos balsą. Nutilus švilpuko aidui ir traukiniui išbildėjus iš perono ji greitai nupasakoja reikalo esmę.

– Bandėt su manimi susisiekti?

– Taip, – atsako Malina, – norėjau kai ką patikslinti.

– Tada žinote, kad nebuvau platformoje.

Malina linkteli.

– Galime pasišnekėti mano automobilyje, – pasiūlo. – Ten šilta. Palikau užvestą variklį.

Joranas Kalmvikas linksi. Veido išraiška byloja, kad jaučia palengvėjimą, nors taip pat ir kaltę. Po akimirkos jis jau sėdi keleivio vietoje. Nuo jo sklinda stiprus kavos ir dantų pastos kvapas. Kalba pats, klausinėti net nereikia.

– Osle bemaž dešimt metų turiu kitą moterį. Visą tą laiką meluoju Henrietai. Ji toliau tiki, kad dirbu tris savaites ir turiu dvi laisvas, o iš tiesų yra atvirkščiai. Tą savaitę praleidžiu Osle su Nora ir jos sūnumi. Man patinka tas vaikas – daug paprastesnis už Jimį. Savojo niekada nesupratau.

„Nes niekada nebūdavai namuose“, – pagalvoja Malina.

– O ginklai? Gal numanote, ar Jimis galėjo kur nors gauti ginklą?

– Ne, manęs tokie dalykai niekada nedomino.

– Ir nieko nežinote, ką jis krėtė Bengtui Andersonui?

– Deja.

„Nes niekada nebūdavai namuose“, – pagalvoja Malina.

– Man reikia jūsų moters Osle telefono.

– Ar Henrietai būtina apie tai sužinoti? Pats nežinau, ko noriu. Bandžiau pasipasakoti, bet žinote... Taigi ar ji turi sužinoti apie...

Malina papurto galvą. Tarsi atsakydama, tarsi bandydama užčiaupti Joraną Kalmviką, tarsi taip sureaguodama į kartais, atrodytų, begalinį kitos lyties silpnumą.

Sėdėdama mašinoje Malina mato pro niūrią plytinę maisto prekių parduotuvę Jungsbru kryptimi nuvažiuojantį Jorano Kalmviko taksi automobilį.

Mąsto.

Leidžia suktis galvoje įvairioms galimybėms. Tada ima telefoną ir skambina visais Niklo Nyreno numeriais. Jis neatsiliepia, neperskambino ir anksčiau. Pagalvoja, kad jis gali būti pas Margaretą Svenson. Susiranda jos numerį telefono adresų knygoje, tačiau pamato, kiek valandų, ir susilaiko.

05.59.

Šeštadienio rytas.

Palauks.

Tam tikro padorumo reikia laikytis net ir tiriant nužudymą. Tegul nusidirbusi vieniša mama dar pamiega.

Tada Malina važiuoja namo. Gula į lovą, prieš tai dar užmetusi akį į Tuvę. Prieš užmiegant prieš akis iškyla Valkirija Karlson. Nuoga vidury lauko, panaši į angelą. Gal pragaro angelas?

47.

Kada byla pavirsta baisiu sapnu?

Kada tiesos paieškos ima suktis ratu? Kada tiriančių policininkų širdyse atsiranda pirmosios abejonės ir mintys, kad to gal niekada neišpainios, tiesa šį kartą taip ir liks neišsiaiškinta?

Malina žino.

Taip gali nutikti ankstyvoje arba vėlyvoje tyrimo stadijoje, kirbėti lyg nuojauta nuo pirmojo skambučio telefonu. Užklupti staiga arba atsėlinti pamažu. Ankstyvą rytmetį, kai susirinkimų salėje sėdi penki savaitgaliais plušantys nuo kojų nusivarę policininkai, kurie turėtų miegoti savo lovose, užuot gėrę juodą sintetika atsiduodančią kavą ir pradėję dieną blogomis naujienomis.

– Ką tik gavome galutinį ekspertų raportą su išvadomis dėl radinių pas Murvalius. Jie dirbo dieną naktį, tik kas iš to?

Stalo gale stovintis Svenas Šiomanas atrodo prislėgtas.

– Nieko, – ištaria. – Tik žvėrių kraujas. Briedžių, stirnų, šernų ir kiškių. Dirbtuvėse – žvėrių šeriai. Daugiau nieko.

„Velnias", – pagalvoja Malina, nors giliai viduje žinojo tai visą laiką.

– Vadinasi, įstrigome, – ištaria Juhanas Jakobsonas.

Zekė linksi.

– Sakyčiau, kaip sustingusiame betone.

– Turime kitų gijų. Asų garbintojų versija. Biorje? – klausia Svenas. – Kas nors naujo? Ar dar kartą apklausėte Valkiriją Karlson nuo tada, kai Malina užklupo ją prie ąžuolo?

– Bandėme prisiskambinti, šiandien pamėginsime susitikti, – atsako Biorjė Sverdas. – Esame apklausę dvidešimt su Rikardu Skugliofu susijusių asmenų. Atrodo, nė vienas neturėjo jokių sąsajų su Bengtu Andersonu. Vis dėlto kyla klausimas: ką ji veikė nusikaltimo vietoje? Būtent taip? Kodėl?

– Viešosios tvarkos pažeidimas, – ištara Juhanas. – Ar meditavimas nuogai nėra būtent tai?

– Ji niekam netrukdė, – sako Malina. – Skambinau Jorano Kalmviko meilužei į Oslą. Ji viską patvirtino, šiandien bandysiu pasikalbėti su Niklu Nyrenu. Atrodo, kad jis šioje tyrimo gijoje yra paskutinis akmuo, po kuriuo dar galima ką nors rasti.

– Turime nenuleisti rankų, kitaip nieko nebus, – ištaria Biorjė ir sulig jo žodžiais pasigirsta beldimas į duris. Niekam nespėjus šūktelėti „užeikit!" į vidų įkiša galvą asistentė Marika Gruvberg.

– Atsiprašau, kad trukdau, bet vienas ūkininkas laukuose rado medyje pakartus gyvulius. Tik ką pranešė.

„Ratai", – galvoja Malina.

Septyni.
Visi veda žemyn.

Pilkšvi plotai keičia vienas kitą ir akiai darosi sunku atskirti žemę nuo dangaus.

Gyvuliai kabo vienoje iš vidury lauko tarp Jotos kanalo ir Jungo bažnyčios augančių trijų pušų. Toliau prie kanalo kaip juodi sargybiniai stovi belapiai medžiai. Maždaug už aštuonių šimtų metrų į rytus tarsi ore ištirpsta baltas, karstą primenantis bažnyčios pastatas. Jį laiko tik pablukę aplinkiniai namai – okros spalvos mokykla ir vėdrynų geltonumo mokytojo namas. Ant mažiausios pušies apatinės šakos pakartiems gyvuliams, regis, buvo nuleistas kraujas. Ant sniego raudonuoja sustingusios dėmės. Kraujas turėjo upeliais lietis iš perpjautų gerklių ir pjūvių kūnuose. Dobermanas, paršelis ir galbūt metų ėriukas, šuns nasrai apvynioti geltonos ir juodos spalvos lipnia įspėjamąja juosta.

Po medžiu kraujyje ir sniege mėtosi nuorūkos ir šiukšlės. Sniege Malina įžvelgia žymes nuo kopėčių.

Šalia jos apsirengęs žaliu pašiltintu kombinezonu stovi ūkininkas Matsas Knutsonas.

– Nutariau apvažiuoti valdas automobiliu. Visada taip darau šiuo laiku, tiesiog tikrinu, ar viskas gerai. Tada kažką pamačiau medyje. Iš tolo pasirodė kažkaip keistai.

– Tikiuosi, nieko nejudinote?

– Nė nesiartinau.

Zekė vis labiau nepasitiki lygumos gyventojais.

– Jie visi drėbti iš to paties molio, – iškošė mašinoje pakeliui į nusikaltimo vietą. – Ką tai reiškia, velniai griebtų?

– Na, tai ne brolių Murvalių darbas.

– Ne, jie areštinėje.

– Gal Jimis Kalmvikas ir Joakimas Svensonas?

– Įmanoma. Pasak Fredriko Uningo, jie kankino kates.

– Reikės vėl juos patikrinti.

– Taip pat ir Skugliofą bei Valkiriją Karlson.

Už kelių metrų nuo šakos, ant kurios kabo gyvuliai, kažkas nelygiomis raidėmis parašė sniege: VIDURŽIEMIO KRAUJAS. Ne krauju, o raudonais purškiamais dažais, tai Malina mato plika akimi. Ką tik pasirodžiusi Karin Juhanison suklupusi apieško dirvą po centimetrą. Jai padeda kolegė, kurios Malina nėra anksčiau mačiusi. Stipriai strazdanota jauna mergina su raudonais į kuodą surištais plaukais po turkio spalvos kepure.

Kiek toliau nuo raudonų žodžių kažkas besišlapindamas išrašė sniege raides VAL, bet tada, ko gero, pūslė ištuštėjo.

Šalia medžio stovintis Zekė rodo į gyvūnus:

– Perpjovė gerkles. Nuleido kraują.

– Kaip manai, korė gyvus?

– Šunį vargu. Suveikus instinktams galėjo sukelti daugybę problemų.

– Žymės nuo kopėčių, – sako Malina. – Tarp kūnų. Nedideles nutrintas žymes turbūt paliko metalinės kopėčios, o sniege matosi, kur jos stovėjo.

Biorjė Sverdas vaikščiodamas pirmyn atgal kalba telefonu.

Baigia pokalbį.

– Matote šunį medyje? Turėjo būti visiškai bejėgis. Net išsižioti niekšai neleido. Kiek matau, jis veislinis ir tikras gražuolis. Vadinasi, pirktas iš veislyno ir tikrai žymėtas. Per mokesčių registrą nustatysime savininką. O dabar nukelkite jį. Tuojau pat!

– Turiu pabaigti čia! – šūkteli Karin, pakelia į juos akis ir nusišypso.

– Pasistenk kuo greičiau, – sako Biorjė. – Jam ten nėra ko kaboti.

– Ar šį kartą reikės šildytuvo? – paklausia tada Karin.

– Jokių prakeiktų šildytuvų! – šaukia Biorjė.

– Tik ne gyvūnams, – atsako Zekė. – Ką pasakysi, Malina?

Malina purto galvą.

– Panašu, kad ir taip viską turime.

Tada pasigirsta variklio gausmas. Visi atpažįsta specialaus būrio automobilio garsą ir atsisuka. Mašina privažiuoja kuo arčiau, iš jos išlipa Karimas Akbaras ir šaukia jiems:

– Aš žinojau, žinojau, kad asų linija kažkur nuves! Profesorius kalbėjo ne veltui! Asų garbintojai...

Kažkas pabaksnoja Malinai į nugarą.

Už jos stovi ūkininkas Knutsonas. Kilęs šurmulys, regis, nedaro jam jokio įspūdžio.

– Aš dar reikalingas ar jau galiu važiuoti? Karvutės...

– Važiuokite, – atsako Malina. – Paskambinsime, jei dar ko prireiks.

– O kaip gyvuliai?

Ūkininkas mosteli ranka į medį.

– Mes juos nukelsime.

Vos tai pasakiusi mato artėjantį „Correspondenten“ automobilį.

– Danieli, – pagalvoja, – kur buvai dingęs?

Tačiau iš mašinos išlipa ne Danielis, o fotografė su auskaru nosyje ir užkietėjęs rūkalius žilaplaukis žurnalistas, pavarde Bengtsonas, tiek Malina žino. Patyręs tipas, niekur nesiskiriantis su pypke ir iš visos širdies nekenčiantis kompiuterių bei dirbti su tekstais skirtų programų.

„Juo pasirūpins Karimas, kad jau čia atsibeldė“, – pagalvoja Malina.

„Gal reikėtų paklausti, kur dingo Danielis? – susimąsto tuomet, bet ir vėl nuveja mintį šalin. – Kaip tai atrodytų? O ir kas man darbo?“

– Tuojau pat nukelkite šunį, – ištaria Biorjė.

Malina mato susierzinimą ir pyktį išduodančius judesius. Visa tai jis nukreipia į medyje kabančią šuns gaišeną.

Nori ištarti: „Nusiramink, Biorje, ten kabodamas jis vis tiek nieko nejaučia.“ Bet tik tyliai pagalvoja: „Tai, ką jautė, jau seniai praeityje.“

– Mes čia baigėme, – ištaria Karin. Už nugaros Malina girdi fotoaparato spragsėjimą ir kaip Bengtsonas prikimusiu balsu ima interviu iš Karimo.

– Kokias išvadas darote...

– Grupuotės... sąsajos... paaugliai...

Staiga Biorjė puola prie medžio ir pašokęs bando pasiekti tabaluojančias šuns letenas su sukrešėjusio kraujo dėmėmis.

– Biorje, kokių velnių! – sušunka Malina, tačiau jis šoka vėl, vėl ir vėl, bandydamas apgauti traukos dėsnį ir išvaduoti šunį nuo kabojimo medyje.

– Biorje! – šaukia Zekė. – Ar iš proto išsikraustei? Tuoj atneš kopėčias ir galėsime nukelti tą šunį.

– Užsičiaupk!

Pagaliau Biorjė sučiumpa galines šuns letenas, rankos tarsi prisiklijuoja ir Biorjės kūno svorio veikiamas dobermanas trūkteli žemyn, šaka išlinksta lanku ir šunį laikanti virvė trūksta. Riaumodamas ir stenėdamas Biorjė šlumšteli ant raudono sniego.

Šalia plumpteli ir šuo su išsprogusiomis negyvomis akimis.

– Šita žiema visus išvarys iš proto, – ištaria Zekė. – Pavers nepagydomais prakeiktais psichopatais.

48.

Iš lauko Malina mato miškus, kuriuose buvo užpulta ir išprievartauta Marija Murval. Miško pakraštys balto dangaus fone primena juodą dryžį. Ji nemato, tačiau žino, kad ten teka Mutalos upė. Čiurlena po storu ledo sluoksniu kaip peraugęs upeliukas.

Žemėlapyje miškas neatrodo labai galingas – trisdešimties ar keturiasdešimties kilometrų pločio ruožas tarp Rokseno, Šelmu, Finspongo ir Mutalos kitoje pusėje. Vis dėlto įžengęs į tankmę gali tiesiog išnykti, paklysti ir išvys-

ti sunkiai suvokiamus dalykus. Čia užklydusius praryja krūmynai ir pūvantys lapai, tarp medžių vinguriuoja nerinktų grybų upės. Anksčiau šiose vietose buvo tikima troliais, elfais, laumėmis, žmogeliukais su ožkų nagomis, kurie šmirinėja tarp medžių kamienų, bandydami atvilioti žmones į mišką ir pražudyti.

„Kuo žmonės tiki šiandien? – galvoja Malina, nukreipdama žvilgsnį nuo miško į bažnyčios bokštą. – Ledo rituliu ir *Eurovizija*?“

Tada nužvelgia gyvulių gaišenas ant sniego.

Ausinę įsikišęs Biorjė Sverdas šneka telefonu. Užsirašo ant lapelio kažkokį numerį, tuomet skambina.

Zekė užsiėmęs tuo pačiu.

Už Klokrikės gyvenantis ūkininkas Denisas Hambergas didžiai nusiminęs pranešė apie įsilaužimą į jo tvartą: „Pavogti du ekologiškai auginti gyvuliai: paršelis ir metų ėriukas. Atsikrausčiau čia iš Stokholmo norėdamas atsakingai ūkininkauti, ir še tau kad nori – buvau apvogtas...“

Miškas.

Juodas ir kupinas paslapčių. Į savo pačios atvaizdą ežere žvelgianti mergaitė iš Jono Bauerio paveikslo. Ar niekas nesėlina jai už nugaros?

Jie visi sėdi specialaus būrio automobilyje. Dusliai burzgia tuščia eiga dirbantis variklis. Apgaulinga šiluma priverčia juos atsisagstyti pūkines striukes, atšilti ir atsiverti. Skubiai sušauktas pasitarimas įvykio vietoje. Dalyvauja Malina, Zekė, Juhanas, Biorjė ir Karimas. Svenas Šiomanas nuovadoje tvarko popierius.

– Na, – ištaria Karimas, – ko griebsimės toliau?

– Aš išsiaiškinsiu, kam priklausė šuo, – pasisiūlo Biorjė. – Ilgai netruksiu.

– Uniformuotieji pakalbins vietinius, – sako Zekė. – Mudu su Malina aplankysime ekologiško ūkio savininką ir pasidomėsime, ką vakar vakare veikė Kalmvikas su Svensonu. Kol kas nuo nieko negalima nuleisti akių.

– Sąsajos, galima sakyti, akivaizdžios, – teigia vairuotojo vietoje įsitaisęs Karimas. – Ritualas, ryškėjantis kryptingumas ir įžūlumas.

– Patirtis rodo, kad tokiais atvejais smurtas stiprėja, – priduria Malina. – Perėjimą nuo žmogaus prie gyvulių vargu ar galima tuo pavadinti.

– Visko gali būti, – įsiterpia Biorjė. – Nežinia, kas dedasi žmonių makaulėse.

– Patikrinkite ir Rikardą Skugliofą su Valkirija Karlson, – primena Karimas. – Čia akivaizdus asų garbintojų braižas.

Pasitarimui pasibaigus Malina vėl nukreipia žvilgsnį į mišką. Užsimerkia, mato bejėgiškai ant dygių samanų gulintį nuogą kūną.

Atsimerkia, bando išblaškyti tą vaizdą.

Pro šalį eina dideliu geltonos spalvos sportiniu krepšiu nešina Karin Juhanison.

Malina pamoja jai.

– Karin, ar tiesa, kad pastaraisiais metais atsirado daugiau galimybių nustatyti DNR iš kraujo pėdsakų?

– Malina, tu juk žinai, kad nebūtina saldžialiežuvauti ir slėpti savo neišmanymą. Pagrindinėje britų laboratorijoje Birmingame pasistūmėta neįtikėtinai toli.

– O kaip mes?

– Kol kas tokių galimybių neturime, tačiau kartais siunčiame jiems ištirti mėginius.

– Jei turėčiau mėginį, ar galėtum tuo pasirūpinti?

– Žinoma. Turiu ryšių. Konferencijoje Kelne susipažinau su ten dirbančiu Džonu Stiuartu.

– Susisieksiu su tavimi dėl to, – sako Malina.

– Lauksiu, – atsako Karin ir toliau tempia per gruoblėtą sniegą krepšį. Nepaisant svorio, linguoja elegantiškai it modelis Paryžiaus podiumu.

Malina paeina keliuku truputį nuošaliau ir paėmusi telefoną skambina.

– Ar galėčiau kalbėti su Svenu Nordstriomu iš Mutalos policijos?

– Žinoma, – atsako operatorė.

Po trijų signalų pasigirsta Nordstriomo balsas:

– Nordstriomas.

– Trukdo Fors iš Linšiopingo.

– Sveika, Malina. Senokai bendravome.

– Tas tiesa, bet dabar man reikia tavo pagalbos. Pameni jūsų tirtą Marijos Murval išprievartavimo bylą? Jos broliai dabar figūruoja mūsų tyrime. Sakyk, ar ant jos buvo kokių nors drabužių, kai ją radote?

– Buvo, tačiau kraujo dėmės buvo tokios purvinos, kad laboratorija nieko negalėjo nustatyti.

– Pasak mūsų Juhanison, dabar atsirado naujų technologijų ir ji pažįsta tokį burtininką Birmingame.

– Vadinasi, nori nusiųsti drabužių likučius į Angliją?

– Taip. Ar gali pasirūpinti, kad Karin Juhanison iš KTL juos gautų?

– Iš tiesų reikėtų laikytis nustatytų procedūrų.

– Pasakyk tai Marijai Murval.

– Turime mėginius archyve. Karin gaus juos dar šiandien.

– Ačiū, Svenai.

Malinai baigus pokalbį pro šalį kaip tik važiuoja Karin automobilis. Malina ją sustabdo.

Karin atsidaro langą.

– Šiandien Nordstriomas iš Mutalos atsiųs tau medžiagą. Persiųsk kiek galėdama greičiau į Birmingamą. Reikalas skubus.

– Kas tai?

– Marijos Murval drabužiai. Jų likučiai.

Duris atidaro pavargusi Margareta Svenson. Iš virtuvės kvepia kava, o ji neatrodo nustebusi vėl matydama Maliną ir Zekę. Tik pamoja užeiti vidun ir gestu pasiūlo sėsti prie virtuvės stalo.

„Įdomu, ar Niklas Nyrenas čia?“ – galvoja Malina. Bet jei būtų čia, tai ir sėdėtų virtuvėje arba bent jau svetainėje. Matytųsi.

– Kavos norite?

Uždarę duris Malina su Zeke liko stovėti prieškambaryje.

– Ačiū, ne, – atsisako Malina. – Viso labo norėjome paklausti poros dalykėlių.

– Klauskite.

– Ar žinote, ką jūsų berniukas veikė vakar vakare ir naktį?

– Taip, buvo namuose. Jis, Niklas ir aš kartu vakarieniavome, paskui iki vėlumos žiūrėjome televizorių.

– Nebuvo išėjęs?

– Ne, žinau tai tiksliai. Dabar miega viršuje. Galite pažadinti ir paklausinėti.

– Nereikia, – atsako Zekė. – Ar Niklas dabar čia?

– Ne, savo namuose. Išvažiavo vakar vėlai vakare.

– Palikau jam kelias žinutes, prašiau perskambinti.

– Minėjo. Buvo užsivertęs darbais.

„Žmogžudystės tyrimas, – galvoja Malina. – Vyksta prakeiktas žmogžudystės tyrimas, o žmonės nesugeba perskambinti. O paskui skundžiasi, kad policija nieko nedaro.“ Kartais Malinai norisi, kad žmonės suvoktų, jog policija viso labo yra kraštinė visuomenės medžio šaka. Vainiko, kur visi ir kiekvienas turi rūpintis tvarkos palaikymu.

Deja, visi tikisi, kad kiti vykdys savo pareigas, o patys to nedaro.

KKP, kaip sakoma knygų serijoje „Keliautojo kosmostopu vadovas po galaktiką“. Kažkieno Kito Problema.

– Ką manai? – klausia Zekė grįžtant prie mašinos.

– Ji kalba tiesą. Vakar jis buvo namuose. O Jimis Kalmvikas vargu ar būtų pajėgęs padaryti tai vienas. Važiuojam pas ūkininką.

Grupelė namų už kilometro nuo Klokrikės skendi sniege ir šaltyje. Supantys negausūs beržynai ir iš akmenų sudėta siena suteikia priešais naujos statybos ūkininko namą plytinčiam sodui tik labai menką užuovėją.

Iš smiltainio pastatytas namas papuoštas žaliomis langinėmis. Prie Viduržemio jūros regionui būdinga mėlyna spalva nudažyto įėjimo stovi „Range Rover" automobilis.

Čia turėtų kvepėti levandomis, čiobreliais ir rozmarinais, tačiau kvepia nebent ledu. Ties įvažiavimu į namo link vedančią alėją puikuojasi iškaba: „Finca de Hambergo."

Atsidaro žalios namo durys ir galvą iškiša į penktą dešimtį įkopęs vyras šviesintais plaukais.

– Kaip gerai, kad taip greitai atvažiavote. Užeikite.

Visą pirmą aukštą sudaro viena patalpa. Prieškambaris, virtuvė ir svetainė viename. Žiūrėdama į akmenines sienas, raštuotas plyteles, atviras virtuvės spinteles, terakotos grindis ir natūralias spalvas, Malina pasijunta patekusi į Toskaną arba Maljorką. Nors gal tai Provansas?

Ji lankėsi tik Maljorkoje ir namai taip neatrodė. Jų su Tuve apartamentų viešbutis labiau priminė peraugusį pailgą namą su nuomojamais butais Šegetorpe. Vis dėlto iš interjero tema rašančių žurnalų žino, kad būtent taip atrodo daugelio svajonės apie pietų šalis.

Denisas Hambergas pastebi jų susidomėjimą.

– Norėjome, kad namas atrodytų kaip Andalūzijos „finkos" ir Umbrijos kaimo trobos mišinys. Atsikraustėme iš Stokholmo ketindami verstis ekologišku ūkininkavimu. Iš tiesų norėjome išvykti kur nors toliau, bet vaikams reikia švediškos mokyklos. Dabar jie mokosi Jungsbru aukštesnėse klasėse. Be to, žmona Linšiopinge gavo gerą atstovo ryšiams su visuomene darbą parduotuvėje „Nygårds Anna". Aš dešimtajame dešimtmetyje pašėlusiai daug keliavau, todėl norėjau ramybės ir saugumo.

– Kur šeima dabar?

– Apsipirkinėja mieste.

„O tau, pagyvenus vidury tuščios lygumos, labai knieti išsikalbėti?" – pagalvoja Malina.

– Vadinasi, buvo įsilaužta į tvartą?

– Būtent. Eime čia.

Denisas Hambergas apsivelka juodą „Canadian Goose" striukę ir vedasi juos per kiemą į raudonai nudažytą tvartą. Parodo laužtuvo pėdsakus durų staktoje.

– Pro čia jie pateko į vidų.

– Buvo keliese?

– Taip, pilna pėdų, taip pat ir viduje.

– Tada pasistenkime jų neištrypti, – sako Zekė.

Sportinių batelių ir rimtesnės avalynės atspaudai. „Kareiviški batai?" – pagalvoja Malina.

Tvarte pūpso keli narvai su triušiais. Garde stovi vienišas ėriukas, betoniniame keturkampyje guli juoda paršavedė ir maitina daugiau nei dešimt paršelių.

– *Iberico. Pata negra* iš Salamankos. Gaminsiu kumpį.

– Kiaulę pavogė iš čia?

– Taip. Paršą. Ir ėriuką.

– O jūs nieko negirdėjote?

– Nė krepštelėjimo.

Malina su Zeke apsidairo ir grįžta į kiemą. Denisas Hambergas seka iš paskos.

– Kaip manote, ar galėsiu atgauti gyvulius? – klausia.

– Ne, – atsako Zekė. – Šįryt jie buvo rasti pakarti medyje už Jungo.

Atrodo, kad Deniso Hambergo veido raumenys akimirksniu apmiršta. Ima drebėti visu kūnu. Tada kiek susivaldo ir bando suvokti tai, kas, atrodo, yra visiškai nesuprantama.

– Kaip sakėte?

Zekė pakartoja, ką sakęs.

– Bet juk čia tokių dalykų nebūna?

– Panašu, kad būna, – atsako Malina.

– Atsiųsime savo ekspertus, jie viską apžiūrės.

Žvelgdamas į laukus Denisas Hambergas užsitraukia

gobtuvą.

– Prieš mums čia atsikraustant, – sako jis, – neįsivaizdavau, koks stiprus gali būti vėjas. Pučia, aišku, ir Egipte, ir Kanarų salose, ir Tarifoje, bet tikrai ne taip, kaip čia.

– Ar turite šunį? – paklausia Malina.

– Ne, tačiau vasarą ketiname įsigyti kačiukų.

Truputį pagalvojęs Denisas Hambergas klausia:

– Gyvuliai... Ar turėsiu juos identifikuoti?

Malina nusuka žvilgsnį tolyn į laukus. Girdi juoką tramdančio Zekės balsą.

– Dėl to nereikia jaudintis, Denisai, – sako jis. – Laikysimės nuomonės, kad gyvuliai jūsų. Žinoma, jei norite, atpažinimą tikrai galima suorganizuoti.

49.

Biorjė Sverdas gniaužia kišenėse kumščius. Jaučia kažką artėjant. Kažką neapčiuopiamo. Nuojauta tvyro ore, kuriuo jis kvėpuoja. Nuojauta, kad netrukus kažkas įvyks. Jis tame tiesiogiai dalyvaus, tačiau kol kas dar nežino, kas tai.

Automobilio langai su kiekvienu iškvėpimu vis labiau rasoja.

Mokesčių inspekcijos registro duomenimis, dobermano savininkas yra Sivertas Norlingas, gyvenantis Jungsbru, Ulstorpo gatvės 39 name. Toje upės pusėje, kur keliai veda į miškus prie Hultšio ežero, šuns savininko pavardė buvo nustatyta vos per kelias minutes – Stokholme darbuojasi savo darbą mėgstantys žmonės.

Reikia pradėti nuo čia.

Tai jam kužda policininko nuojauta. Čia arčiausiai tiesos, čia didžiausia tikimybė. Skugliofas ir Valkirija Karlson palauks.

Jiedu su Juhanu Jakobsonu jau vietoje. Jis nekantrauja pamatyti, kaip tas išpera atrodo, jei tai šeimininko darbas. Net jei ir ne jo, šunimi reikia rūpintis, kad nepatektų į

rankas visokiems bepročiams.

Baltai nudažyta medinė vila įsispraudusi tarp kitų tokių pačių aštuntojo dešimtmečio statybos namų. Suaugusios obelys ir kriaušės. Aukštos gyvatvorės vasarą turėtų puikiai saugoti nuo pašalinių žvilgsnių.

– Metas veikti, – sako Biorjė. – Ką gali žinoti, galbūt esame labai arti.

– Kaip darysime? – klausia Juhanas.

– Paskambinsime.

– Puiku, taip turbūt geriausia.

Jie išlipa iš mašinos, atsidaro vartelius ir pakyla laiptais. Skambina į duris.

Po trečio ar ketvirto skambučio viduje pasigirsta pavargę žingsniai.

Atidaro iš paauglystės dar neišaugęs vaikinas. Mūvi juodas odines kelnes, ilgi juodi plaukai krenta ant nuogos krūtinės su auskaruotais speneliais. Oda balta kaip sniegas kieme, šaltis, panašu, jo neveikia.

– Na? – ištaria ir žvelgia į Biorję su Juhanu apsiblaususiu žvilgsniu.

– Na? – pakartoja Biorjė. – Ar tu Sivertas Norlingas? – klausia tiesdamas policininko pažymėjimą.

– Ne. Tėtušis.

– O tu kuo vardu?

– Andrėjas.

– Ar galime užeiti? Lauke šalta.

– Ne.

– Ne?

– Ko jums reikia?

– Šuo. Dobermanas. Pabėgo?

– Neturiu aš jokio šuns.

– Mokesčių inspekcijos registras byloja, kad turite.

– Šuo tėčio.

– Tai kodėl ką tik sakei, kad neturi jokio šuns?

Juhanas pažvelgia į vaikino rankas. Matosi raudonos dėmelės.

– Manau, tau teks pasivažinėti su mumis, – ištaria.

– Ar galiu apsivilkti megztinį?

– Taip...

Vaikinas netikėtai žengia atgal ir iš visų jėgų užtrenkia duris.

– Velnias! – sušunka tampydamas rankeną Biorjė.

– Tu stebėk galinę pusę, o aš liksiu priekyje!

Jie išsitraukia ginklus, pasiskirsto pusėmis ir slenka prisiglaudę prie sienų. Striukės brūžinasi į nelygias lentas.

Juhanas pritupia, sėlina po terasos langu, po kojomis girgžda impregnuotos žalios lentos. Ištiesia ranką, apčiuopia terasos durų rankeną.

Užrakinta.

Praeina penkios minutės, dešimt. Viduje tylu, atrodo, jokio judėjimo.

Biorjė iškiša galvą, bando pažvelgti pro langą ten, kur turėtų būti miegamasis. Kambaryje tamsu.

Staiga už durų prie garažo vartų pasigirsta bildesys, jos atsilapoja ir išpuola tas vaikinas. Rankoje laiko kažką juodo. „Gal patiesti?“ – spėja pagalvoti Biorjė, tačiau nešauna, o leidžiasi paskui tarp namų šmėžuojantį siluetą.

Biorjė nusiveja į gyvenvietės gilumą, Mutalos upės link skuodžiantį vaikiną. Paskui pasuka į gatvę kairėje pusėje. Sode žaidžia keli vaikai su šiltais kombinezonais, širdis, rodos, tuoj iššoks per gerklę, tačiau sulig kiekvienu žingsniu jis po truputį artėja.

Vaikino siluetas priekyje vis ryškesnis. Abiejose kelio pusėse akyse didėja ir tuojau pat išnyksta privačių namų sodai. Batai būgnija pabarstytas gatves. Į kairę, į dešinę, į kairę. Berniokas turbūt pažįsta rajoną kaip penkis pirštus.

Jėgos senka.

Abu bėga lėčiau.

Tada vaikinas sustoja.

Atsigręžia.

Taikosi juodu daiktu į Biorję, tas kūliais griūna į pusnį.

„Ką, po velnių, tas kvailys išdarinėja! Ar bent supranta, ką verčia mane daryti?“

Sniegas pusnyje dygus ir šaltas.

Biorjei prieš akis iškyla nejudėdama lovoje gulinti žmona, nekantriai voljere laukiantys šunys, namas, vaikai tolimose šalyse.

Priešais save mato į jį ginklą nukreipusį vaikinuką.

Šunų kankintojas. Vaikas. Lipnia juosta apvynioti dobermano nasrai.

Gaidukus spaudžiantys pirštai. Vaikino. Jo paties.

Reikia taikytis į kojas. Blauzdas. Tai jį paguldys. Ten nėra jokių arterijų, kurias pažeidus galėtų nukraujuoti.

Biorjė nuspaudžia gaiduką. Pasigirsta trumpas stiprus pokštelėjimas. Vaikinas krenta ant žemės, tarsi kas būtų išmušęs pagrindą iš po kojų.

Juhanas išgirdo sujudimą priekinėje namo pusėje ir puolė ten.

Kur jie nubėgo?

Du keliai.

Juhanas puola aukštyn ir į kairę. Jie už to posūkio?

Sunkiai alsuoja.

Išgirdus šūvį plaučius sukausto šaltis.

Prakeikimas.

Mato prie vidury pabarstytos gatvės tysančio kūno artėjantį Biorję. Iš kojos srūva kraujas, ranka kapsto sniegą, tada tiesiasi prie žaizdos. Juodi bernioko plaukai išsiskleidę ant balto sniego kaip tamsi vėduoklė.

Biorjė išsitiesia ir nuspiria kažką juodo toliau nuo kūno.

Tada kūnas pradeda leisti garsus: skausmo, nevilties, baimės, galbūt ir sutrikimo kupinas riksmas aidi kiaurai per visų namų sienas.

Juhanas pripuola prie Biorjės.

– Jis sustojo ir ėmė į mane taikytis, – sušvokščia per riksmą Biorjė.

Tada parodo į sniege gulintį ginklą:

– Prakeikta plastikinė kopija. Tokių pilnas internetas. Tik kaip, velniai griebtų, aš turėjau tai nustatyti?

Biorjė klesteli šalia vaikino:

– Nusiramink. Iki vestuvių užgis.

Tačiau už kojos susiėmęs berniokas žviegia toliau.

– Teks kviesti greitąją, – sako Juhanas.

Malina žvelgia į tuščią žaidimų aikštelę.

Galvoja: „Kas dabar auga iš šių žemių? Kodėl visa tai vyksta šiuo metu?“ Nežino. Gal atėjo lūžio momentas? Kažkur kažkas neatlaikė ir dabar detonuoja smurtu ir neviltimi.

Jaunimas.

Minios susipainiojusių jaunuolių.

Nors sąlyčio taškų ir nesimato.

– Jis buvo operuotas. Galėsime apklausti kiek vėliau.

Pavargęs Sveno Šiomano balsas.

– Tėvas patvirtino, kad šuo buvo jų. Nupirko vaikėzui.

– Ką tėvas dar pasakė? – klausia Zekė.

– Berniūkščio nebuvo naktį namuose, o pastaruosius kelerius metus gyveno savo kompiuterinių žaidimų, interneto ir *death metal* pasaulyje. Ir, kaip apibūdino tėvas, „domėjosi visokiu įmanomu okultizmu“.

– Vargšas tėvas, – ištaria Zekė.

Malina mato, kad jis, regis, susimąsto. Galbūt apie kur kas geresnes savo perspektyvas. Gal ima suvokti, kad su Martino varžybomis susijusios jo kančios ne tokios jau ir baisios, o tiksliau – visai juokingos, ir galbūt jam derėtų kartą ir visiems laikams liautis dejuoti. Dešimtys tūkstančių tėvų Linšiopinge norėtų tokio sūnaus kaip Martinas. Beje, kada kitos namų varžybos?

Panašu, kad Zekė nė neįsivaizduoja.

Jam ima mausti sėdimąją vien nuo minčių apie „Cloetta Center“ areną.

– Tėtis dirba „Saab“ pardavimo vadybininku, – priduria

Svenas. – Praleidžia komandiruotėse mažiausiai tris šimtus dienų per metus. Tokiose vietose kaip Pakistanas ir Pietų Afrika.

– Ar turi draugų? – klausia Malina.

– Tėtis nežino jų vardų.

– O kaip Biorjė?

Juhano Jakobsono balse juntamas nerimas.

– Patys žinote, kokia tvarka. Nušalintas iš aktyvios tarnybos, kol bus tiriamos šaudymo aplinkybės.

– Čia juk aišku kaip dieną, – sako Malina. – Tai buvo savigyna. Tos kopijos visiškai nesiskiria nuo originalų.

– Žinau, – atsako Svenas. – Tik kada kas nors buvo paprasta, Fors?

Linšiopingo universitetinės ligoninės penkto skyriaus dešimtoje palatoje tamsu, šviečia tik virš lovos esanti skaityti skirta lempa.

Žaliame fotelyje prie lango sėdi prieblandos apgaubtas Sivertas Norlingas. Aukštas, tvirtas vyras. Net ir silpnoje šviesoje Malina mato rūstų žydrų akių žvilgsnį. Trumpai kirpti plaukai, iš kelnių styrančios kojos, šalia sėdi žmona Birgita, šviesiaplaukė, su džinsais ir raudona palaidine, nuo kurios užverktas veidas atrodo dar labiau sutinęs.

Lovoje guli vaikinukas – Andrėjas Norlingas.

Malinai jis kažkur matytas, tik nepamena kur.

Vaikino koja ištempta, akys apsiblaususios nuo skausmą malšinančių vaistų ir narkozės, tačiau gydytojai užtikrino, kad nedidelė apklausa nepakenks.

Zekė ir Malina stovi šalia lovos. Koridoriuje prie palatos durų įsitaisęs kėdėje budi uniformuotas policininkas.

Jiems įėjus vaikėzas nepasisveikino, dabar irgi guli demonstratyviai nusukęs galvą. Juodi plaukai išsidraikę ant baltos pagalvės kaip pikti tušo potėpiai.

– Turi mums kai ką papasakoti, – ištaria Malina.

Vaikinukas guli tylėdamas.

– Mes tiriame žmogžudystę. Nesakome, kad tai tavo

darbas, tačiau turime žinoti, kas šiąnakt įvyko prie medžio.

– Nebuvau aš prie jokio medžio.

Bernioko tėvas pašoka ir užriaumoja:

– Būk malonus ir klok, ką žinai, velniai tave griebtų! Tai rimta. Čia tau ne žaidimai.

– Jis teisus, – ramiu balsu ištaria Malina. – Esi prisidirbęs iki ausų, bet jei kalbėsi, galbūt palengvinsi savo dalią.

Tada vaikinukas pažvelgia į Maliną, ši bando nuraminti žvilgsniu, įteigti, kad viskas bus gerai. Galbūt jis patiki arba nusprendžia, kad visas tas mėšlas jau nesvarbu.

Pradeda pasakoti.

Kaip jie perskaitė laikraštyje apie lavoną medyje, apie viduržiemio kraują ir kaip visa tai juos užvežė. Žmogžudystės vakarą jis buvęs namuose su mama ir neturi su tuo nieko bendra, tai juk žmogžudystė, velniai griebtų. Kaip jį užknisęs amžinai perdžiantis šuo ir kaip jo draugė Sara Hamberg užsiminė, kad iš jos tėvų tvarto būtų galima nudžiauti kokį paršioką, o bičiulis Henkė Andersonas kaip tyčia turėjo pikapą. Kaip jis internete rado tinklalapį apie seidą ir aukojimus, o tinklalapio savininkas pasirodė besąs Rikardas Skugliofas, apie kurį buvo skaitę laikraščiuose. Jis buvęs kažkoks asų garbintojų šamanas ir įkvėpė juos keliais keistais elektroniniais laiškais. Taip iš vieno išplaukė kita, jie kaip ir nebegalėję sustoti, veikė tarsi varomi kažkokios nenusakomos jėgos.

– Išgėrėme alaus ir susiradome peilius. Nemaniau, kad bus tokios marios kraujo. Tik šmirkšt, ir jau kliokia upeliais. Eina sau, kokia jėga. Tik kad šalta buvo velnioniškai.

Mama vėl pravirksta.

Tėtis, atrodo, netveria noru iškaršti sūnui kailį.

Už palatos lango tvyro juoda naktis.

– Ar Rikardas Skugliofas dalyvavo?

Vaikinukas purto galvą:

– Ne, tik siuntė tuos trenktus laiškus elektroniniu

paštu.

– O Valkirija Karlson?

– Kas ji tokia?

– Kodėl bėgai? – paklausia tuomet Malina. – Ir kodėl taikeisi į kriminalinės policijos inspektorių Sverdą?

– Nežinau, – atsako vaikėzas. – Nenorėjau būti sučiuptas. Visi juk taip daro?

– Tą Holivudą reikėtų išsprogdinti, – burbteli Zekė.

– Ką sakėte?

– Nieko. Tik galvoju garsiai.

– Turiu dar vieną klausimą, – sako Malina. – Ar pažįsti Jimį Kalmviką ir Joakimą Svensoną?

– Ar pažįstu Jokę ir Jimį? Ne, bet žinau, kas jie tokie. Kiaulės, kokių reta. Abu.

– Ar jie kaip nors su tuo susiję?

– Niekaip. Aš savo valia niekada su jais neprasidėčiau.

Einant iš skyriaus prie lifto, Malina klausia Zekės:

– Sulaikysime Skugliofą?

– Už ką? Kurstymą kankinti gyvulius?

– Tu teisus. Kol kas palikime jį ramybėje, bet dar kartelį šnektelėti su juo ir Valkirija Karlson turbūt nepamaišytų? Kas žino, kokių minčių bus įpūtę kitiems.

– Taip, o Juhanas tegul apklausia kitus dalyvavusius vaikėzus.

– Gerai. Mums šiandien reikia dar kai ką padaryti, – sako Malina.

– Ką?

– Važiuojam pas Biorję.

Išblizgintos baltos spalvos spintelių durelės, ant stalo puikuojasi oranžinė ir juoda „Marimekko“ staltiesė. Virš stalo kabo PH šviestuvas.

Biorjės Sverdo namų virtuvė alsuoja ramybe, o kambario estetinė kokybė tokio lygio, kokio Malina galvoja niekada nesugebėsianti sukurti. Visas namas toks. Išbaigtas, ramus ir gražus.

Biorjė sėdi stalo gale, šalia, prikaustyta prie fotelį primenančio mėlynos spalvos vežimėlio, sėdi jo žmona Ana. Sustingę veido bruožai. Kambaryje girdimas jos kankinamai sunkus, tačiau atkaklus alsavimas.

– Ką, velniai griebtų, turėjau daryti? – sako Biorjė.

– Pasielgei teisingai, – patvirtina Zekė.

– Visiškai, – priduria Malina.

– Tai, sakote, išgis be jokių pasekmių?

– Gali tuo neabejoti. Kulka pataikė būtent ten, kur ir turėjo.

– Vis tiek kažkokia velniava, – sako Biorjė. – Šitaip kankinti gyvulius...

Malina purto galvą:

– Beprotybė.

– Panašu, kad porą savaičių manęs nebus, – ištaria Biorjė. – Tie reikalai užtrunka.

Iš vežimėlio pasigirsta kažkoks gargaliavimas ir keletas aiškesnių garsų.

Kalba?

Nauji tonai ir garsai, nenoriai formuojantys kažkokius žodžius.

– Ji sako, – išverčia Biorjė, – kad turime padaryti galą toms baisybėms.

– Tikra tiesa, jau pats metas, – sutinka Malina.

– Kas nutiko darbe, mama? – klausia Tuvė. – Atrodai pavargusi.

Tuvė tiesia ranką prie ant virtuvės stalo stovinčio puodo su bulvių koše.

– Kas nutiko? Keli jaunuoliai, vos vos vyresni už tave, pridirbo daugybę kvailysčių.

– Kokių?

– Labai labai didelių kvailysčių, Tuve.

Malina nuryja didelį kąsnį bulvių košės ir tęsia:

– Pažadėk, kad nedarysi nesąmonių, Tuve.

Tuvė linkteli.

– Kas jiems dabar bus?

– Netrukus bus iškviesti į apklausą, tuomet rūpinsis socialinė tarnyba.

– O kaip?

– Nežinau, Tuve. Tikriausiai tiesiog pasirūpins.

50.

Vasario 12 d., sekmadienis

Koplyčios laikrodis muša vienuolika kartų. Paskui pasigirsta varpų skambesys, šį kartą jie skambina man. Praneša apylinkėms apie Bengto Andersono laidotuves. Gaudžiantys varpai pasakoja apie mano gyvenimą, apie mano iš pirmo žvilgsnio bereikalingą kvėpavimą šiame pasaulyje. Ak, ak, kaip jūs klystate! Aš pažinau meilę, bent jau vieną kartą, net jei ir pats ja abejojau.

Nors tai irgi tiesa – buvau vienišas žmogaus. Vis dėlto ne pats vienišiausias.

Dabar bus kalbama apie mane. Paskui aš degsiu. Sekmadienį, ne šiaip kada! Man padarė išimtį, tokia jau baisi buvo manoji mirtis.

Nors dabar nebesvarbu, tai jau praeitis. Liko tik galvosūkis, dėl kurio iki šiol buvo saugomos mano kūno dalys. Aš esu kraujo grupė, genetinis kodas, tai, kas guli baltame karste Prisikėlimo koplyčios oranžinėje salėje netoliese Lambuhovo, kiek toliau į Slakos kaimo pusę.

Už kokio šimto metrų, požeminio koridoriaus gale, laukia krosnys, bet aš ugnies nebijau. Ji nei amžina, nei šilta, tiesiog dabar madinga.

Daugiau ant nieko nepykstu, tik linkiu Marijai truputį ramybės. Ji buvo draugiška man, tai šį tą reiškia.

Sėdėdami tuose suoluose atrodote tokie rimti. Esate tik dviese: Malina Fors ir laidojimo namų „Fonus" atstovas Skuglundas, padailinęs mane nuotraukoms „Correspon-

denten". Prie karsto stovi moteris. Jos kaklą veržia pastoriaus apykaklė. Ji norėtų, kad viskas greičiau baigtųsi, – tokios formos mirtis ir vienatvė ją gąsdina. Tiek ji ir pasitiki savo Dievu bei jo arba jos gerumu.

Taigi, pradėkite ir baikite greičiau.

O aš plevensiu toliau.

Skausmas niekur nedingo, jis toks pats, kaip ir anksčiau, tačiau vieną dalyką išmokau: miręs aš moku kalbėti.

Galiu šnibždėti šimtus žodžių, šaukti tūkstančių tūkstančius. Galiu pasirinkti tylą. Aš valdau savo pasakojimą. Jūsų burbėjimas nieko nereiškia.

Todėl geriau klausykitės.

Prieš įeidama į koplyčią Malina pasisveikino su laidojimo namų atstovu Koniu Skuglundu. Pasakė vienas kitam „laba diena" po smėlio formos arkomis ir pasikeitę keliomis mandagumo frazėmis tylėdami bei susikaupę stovėjo greta, kol ėmė mušti laikrodis. Tada įėjo į erdvią salę. Saulė beveik nepadoriai stipriai švietė pro didžiulius langus per visą sieną, o šie, regis, taip ir gundė pažvelgti į parką. „Turėtų būti gražu, kai viskas sužaliuoja, – pagalvojo Malina. – O dabar netikroviškai šviesu."

Jie atsisėdo skirtingose pusėse, tarsi norėdami bent kiek užpildyti tuščią patalpą.

Vienišas gyvenime.

Dar vienišesnis miręs.

Bengtas Andersonas buvo rastas kiek daugiau nei prieš savaitę. Dabar bus palaidotas. Sekmadienį. Vienišas vainikas ant karsto. Nuo Jungsbru parapijos. Futbolo klubas turbūt pamanė, kad užteks ir tos puokštės nusikaltimo vietoje. Malina rankoje laiko baltą gvazdiką. Varpai vis skambina ir skambina, Malina pagalvoja, kad dar truputį, ir jiedu su laidojimo namų atstovu Skuglundu apkurs. Pastorė taip pat. Jai maždaug trisdešimt penkeri, raudonų plaukų ir stambiomis strazdanomis nusėtu veidu. Pagaliau varpai nutyla, pasigirsta psalmė, tuomet prabyla pastorė.

Kalba tai, kas tokiais atvejais kalbama, o toje vietoje, kur turi pasakyti ką nors asmeniško, ištaria:

– Bengtas Andersonas buvo nepaprastai paprastas žmogus...

Malina nori pašokti iš savo vietos ir užkimšti jai burną, iš kurios liejasi banalybės. Vis dėlto susilaiko ir pati nesuprasdama, kaip tai įvyksta, padeda baltą gvazdiką ant Bengto Andersono karsto ir mintyse ištaria: „Mes juos sučiupsime, mes jį pagausime. Tu galėsi ilsėti ramybėje, pažadu."

Malina Fors, jei manai, kad „tiesa" atneš man ramybę, klysti. Tu juk jos ieškai dėl savęs, ar ne?

Tau reikia ramybės, ne man.

Nors tai nesvarbu, galime būti atviri. Mums nebūtina gražbyliauti apie gerus norus ir panašias nuobodybes.

Dabar jis stumia mane tuo koridoriumi. Karstas tamsus ir šiltas, o netrukus bus dar šiltesnis.

Jis vardu Davidas Sandstriomas. Keturiasdešimt septynerių. Visi kraipo galvas, kaip jis gali dirbti tokį darbą. Lavonų degintojas nėra prestižinė profesija. Ne ką geriau nei būti storuliu, kuris vožia tėvui kirviu per galvą. Vis dėlto jis mėgsta savo darbą. Dirba vienas, nereikia bendrauti su gyvaisiais. Yra ir draugiau pranašumų, bet apie juos dabar nekalbėsiu.

Štai mes patalpoje, kur stovi krosnis. Didelis ir erdvus kambarys su dangaus žydrumo sienomis. Jis po žeme, tik pačioje palubėje šviečia maži langeliai. Krosnis yra visiškai automatiška, lavonų degintojui tereikia užkelti karstą ant judančios juostos. Tada atsidaro durelės į krosnį, kuri užkuriama paspaudus mygtuką.

Ir tada aš sudegsiu.

Bet dar ne dabar.

Pirma Davidui Sandstriomui reikia perstumti karstą ant judančios juostos, o tam teks įtempti visas jėgas.

Perkūnas, kaip sunku. Paskutinę atkarpą nuo vežimaičio iki judančios juostos karstą reikia stumti, ir nors paprastai tai vieni juokai, šį kartą tegul jį velniai...

Bengtas Andersonas.

Davidas žino, kaip jis mirė. Palieka uždengtame karste, nenori net akies užmesti. Jam labiau patinka jaunesni lavonai. Juos matydamas pajunta gilesnę ramybę.

Štai taip.

Karstas ant juostos.

Valdymo pultelyje paspaudžia mygtuką, krosnies durelės pakyla, tada kitas mygtukas, ir karstą jau laižo godžios liepsnos, nekantraudamos kaip reikiant kibti į medį.

Dar, dar truputį.

Liepsnos pagauna medį ir po kelių dešimčių sekundžių visas karstas jau yra apimtas ugnies, o krosnies durelės lėtai grįžta į pradinę padėtį.

Davidas Sandstriomas iš vidinės striukės kišenės išsitraukia užrašų knygutę. Susiranda specialų rašiklį ir viename iš paskutinių puslapių kruopščiai užsirašo:

Bengtas Andersonas, 61 10 15-1923. Nr. 12.349.

Jaučiu liepsną.

Dabar ji – vienintelis mano pojūtis. Aš išnykstu. Išgaruoju, tampu iš krematoriumo kamino rūkstančiais dūmais, virš Linšiopingo išsisklaidančiu kvapu ir oru, kurį godžiai traukia per automobilių aikštelę prie nuovados einanti Malina Fors.

Lieka pelenai, kurie bus palaidoti prie senųjų kapinių koplyčios.

Mūsų pelenai yra navigacijos gairės prisiminimams. Manieji irgi ten bus, kad tie, kas, visų nuostabai, panorės mane prisiminti, turėtų kur ateiti.

Prisiminimuose lankome savo gyvenimus.

Menka paguoda, tiesa?

Bet tokie jau gyvųjų įpročiai.

III
Gyvųjų įpročiai

51.

Gėles palaistyti, paštą išrūšiuoti, čiaupus atsukti. Dulkes nuvalyti, šaldiklius išleisti, užtiesalą išlyginti, prisiminimų neliesti, įvykius pamiršti, nuojautas paneigti, už netesėtus pažadus atleisti, o meilę amžinai prisiminti.

Ar įmanoma?

13.45, kelios valandos po Bengto Andersono laidotuvių.

Malina vaikštinėja tėvų bute. Prisimena paskutinį apsilankymą čia. Tuvė tėvų lovoje, visai kaip ji pati. Toks pats ryžtas apie nieką nemąstant, naivus atvirumas kūno šauksmui.

Ir vis dėlto...

Malina nusijuokia. Turi pripažinti Tuvės išradingumą ieškant meilės lizdelio su Markusu tokiame šaltyje. Dabar jiedu vakariniame kino seanse. Kažkoks naujas veiksmo filmas, pastatytas pagal seniai pamirštą šeštojo dešimtmečio komiksą, adaptuojant herojaus nuotykius šių dienų skoniui. Daugiau smurto, daugiau sekso (nors lygiai tokio paties nekalto), aiškesnė ir laimingesnė pabaiga. Daugiaprasmiškumas yra patikimumo priešas, o patikimumas reikalingas sėkmingiems bilietų pardavimams.

„Kiekvienam metui savos istorijos", – galvoja Malina.

Tėvų bute tvyrantis kvapas.

Čia atsiduoda paslaptimis.

Visai kaip medžiotojų trobelėje miške, tik ten, girioje ir

naktį, kvapas buvo aiškesnis ir šaltesnis, ne toks asmeniškas ir sunkiai apčiuopiamas kaip čia.

„Per ilgai praeityje mirkstantys žmonės ima suktis apie savo ašį, – mąsto Malina. – Tačiau nedrįstantys prie jos prisiliesti visai išnyksta."

Psichoterapeutai žino apie tai viską.

Malina klesteli ant svetainės sofos.

Jaučiasi nusidirbusi ir ištroškusi. Tėtis laiko gėrimus virtuvės spintelėje virš šaldytuvo.

Išverstos sielos.

Dailūs baldai, kurie iš tiesų ne tokie jau dailūs.

„Gėles juk palaistai?"

„Jau palaisčiau."

Gėlės. Aromatai. Kopūstų pudingo kvapas.

Melų tvaikas. Taip pat ir čia? Visai kaip Rakelės Murval namuose Blosvedrete. Tik čia jis silpnesnis, ne taip juntamas. „Reikia ten grįžti, – galvoja Malina. – Grįžti ir ištraukti paslaptis iš grindlenčių ir sienų."

Prieškambaryje suskamba mobilusis.

Striukės kišenėje. Ji keliasi nuo sofos, bėga į prieškambarį, rausiasi kišenėje.

Užsienietiškas numeris.

– Malina klauso.

– Malina, čia tėtis.

– Sveikas. Aš kaip tik bute, ką tik palaisčiau gėles.

– Neabejoju, bet skambinu ne dėl to.

Jis kažko nori, tačiau nedrįsta pasakyti. Tas pats jausmas kaip aną kartą. Ragelyje girdisi, kaip tėtis giliai įkvepia, iškvepia, tada pradeda kalbėti.

– Pameni, – sako tėtis, – kalbėjome, kad Tuvė galėtų pas mus atvažiuoti, o jai juk kaip tik vasarį atostogos, ar ne? Gal būtų pats tas?

Malina atitraukia ragelį nuo ausies, laiko telefoną priešais save ir purto galvą.

Paskui susivaldo. Vėl priglaudžia ragelį prie ausies.

– Po dviejų savaičių.

– Kas po dviejų savaičių?

– Atostogos prasideda po dviejų savaičių. Tik yra viena problema.

– Kokia?

– Mes neturime pinigų lėktuvo bilietui. Aš neturiu nė vienos atliekamos kronos, o Janė prieš Kalėdas keitė šildymo katilą.

– Mudu su mama kalbėjome apie tai. Galėsime nupirkti jai bilietą, šiandien užėjome į kelionių agentūrą – pasirodo, yra pigių skrydžių per Londoną. Gal ir tu atsilaisvintum?

– Niekaip, – atsako Malina, – turėčiau pranešti gerokai anksčiau. Be to, kaip tik šiuo metu darbo iki kaklo.

– Tai kaip manai?

– Puiki mintis, tik pirma reikėtų atsiklausti pačios Tuvės.

– Galėtų čia maudytis ir jodinėti.

– Ji žino, kas jai patiktų ir kas ne, gali tuo neabejoti.

– Pakalbėsi su ja?

– Geriau pats paskambink. Dabar ji kine, bet apie dešimtą grįš.

– Malina, o gal vis dėlto galėtum?..

– Gerai, gerai. Pasikalbėsiu ir paskambinsiu. Rytoj.

– Nedelsk per ilgai. Bilietų kiekis ribotas.

52.

Balsai.

Leisk jiems kalbėti.

Tyrimo metu įsiklausyk į visus.

Girdėk ir jie padės rasti tai, ko ieškai.

Niklo Nyreno prieškambaryje stovi permatomi indeliai su sausainiais. Apvalūs, smėlio spalvos, aviečių skonio svajonės plastikinėse pakuotėse, šokoladinės piramidės, negriukais vadinami šokoladiniai rutuliukai. Žalias kilimas pilnas sausainių trupinių. Prie įėjimo stovi aiškiai

per arti pašto dėžutės prispaustas tamsiai mėlynas „Volvo“ universalas.

„Būk atsargi, Malina, – pagalvojo skambindama į duris. – Jei tai berniūkščių darbas, Niklas Nyrenas galėjo padėti jiems pakabinti kūną.“

Niklas Nyrenas eina pirmas per butą, veda į nepriekaištingai įrengtą svetainę, kurios pagrindinis akcentas yra raudona medžiaginė sofa priešais ant sienos pakabintą plokščiaekranį televizorių.

Bute viskas byloja, kad Niklas Nyrenas yra kuo įprasčiausias pusamžis vyriškis.

Apsirengęs džinsais ir žaliu džemperiu, apvalaus veido, virš diržo pūpso pilvas. Per daug sėdimo darbo, kelionių automobiliu ir pernelyg skanūs produkcijos mėginiai.

– Ruošiausi paskambinti, – sako Niklas Nyrenas. Stebėtinai žemas į nutukimą linkusio žmogaus balsas. Turėtų būti aukštesnis ir šaižesnis.

Nieko neatsakydama Malina sėdasi ant kėdės „Skruzdė“ kopijos šalia stalo prie lango su vaizdu į „Cloetta“ fabriką.

– Norėjote ko nors paklausti? – pasidomi ant sofos įsitaisydamas Niklas Nyrenas.

– Kaip jau žinote, Joakimas Svensonas figūruoja Bengto Andersono nužudymo byloje.

Niklas Nyrenas linkteli.

– Man sunku įsivaizduoti, kad vaikinukas galėtų būti į tai įsipainiojęs. Jam tiesiog reikėtų išmokti gerų manierų, taip pat nepamaišytų sektinas vyriškas pavyzdys.

– Gerai su juo sutariate?

– Bandau, – atsako Niklas Nyrenas. – Bandau. Mano paties vaikystė buvo velnioniškai suknista, todėl noriu padėti berniukui. Jis turi raktus nuo mano buto. Siekiu parodyti, kad juo pasitikiu.

– Kaip suprasti – suknista?

– Nenoriu į tai gilintis. Pasakysiu tiek – tėtis stipriai gėrė, o mama meile nespinduliavo.

Malina linkteli.

– O ką veikėte praėjusią savaitę naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį?

– Buvau čia su Margareta. Esu visiškai tikras, kad Jokė žiūrėjo tą filmą su Jimiu, kaip jie ir sako.

– Su Jimiu? Pažįstate Jimį Kalmviką?

Niklas Nyrenas atsistoja, prieina prie lango ir įsmeigia akis į gamyklą.

– Jiedu neatskiriami. Jei nori užmegzti tvirtą ryšį su vienu, reikia nepamiršti ir kito. Vis stengiuosi ką nors sugalvoti, kas jiems patiktų.

– Ir kas jiems patinka?

– Kas patinka vyrukams? Nuvežiau į riedlentininkų pasirodymą Noršiopinge. Buvome Mantorpo trasoje. Daviau pavairuoti mašiną aikštelėje prie senojo I4 kelio. Velnias, šią vasarą kartą net pasiėmiau į šaudyklą.

„Gali pernelyg nesisaugoti, Malina. Niklas Nyrenas spinduliuoja nekaltumu. O gal tik apsimeta naivus?"

– Medžiojate?

– Ne, bet kadaise domėjausi sportiniu šaudymu. Oriniu šautuvu. O ką?

– Tikiuosi, dėl to nemalonumų neturėsiu?

Niklas Nyrenas rausiasi drabužių spintoje balta spalva išdažytame miegamajame.

– Seifo smulkaus kalibro šautuvui juk nereikia?

– Manyčiau, kad gal ir reikia, – atsako Malina.

– Štai jis.

Niklas Nyrenas atkiša Malinai ploną, beveik trapios išvaizdos juodą šautuvą. Ji tiesia rankas, bet tada dingteli, kad prieš KTL ekspertizę šautuvo liesti negalima.

– Padėkite ant lovos, – ištaria. Suglumęs Niklas Nyrenas deda ginklą ant lovos.

– Ar turite šaldymo maišelių? – klausia Malina.

– Taip, virtuvėje. Ten ir šaudmenis laikau.

– Gerai, – ištaria Malina, – paimkite ir vienus, ir kitus. Aš palauksiu čia.

Malina atsisėda ant lovos šalia ginklo. Kvėpuoja slogiu nevėdinto kambario oru ir apžiūrinėja ant sienų kabančius paveikslus. „Ikea“ pirkti įvairių žuvų atvaizdai pigiuose rėmeliuose.

Malina užsimerkia ir atsidūsta.

Joakimas Svensonas turi buto raktus.

Jis su Jimiu Kalmviku, ko gero, bus paėmę šautuvą Niklui Nyrenui išvažiavus į kokią komandiruotę. Tada nuėjo prie Bengto Andersono buto ir norėdami pagąsdinti bei patampyti nervus pašaudė į jo langus. „Sumauti paršai“, – galvoja Malina, tačiau susitvardo. Testosteronas ir aplinkybės gali kaip reikiant apsukti paaugliams galvas, o tas, kuris jaučiasi atstumtas ir trypiamas, lygiai taip pat trypia kitus.

Malina atsimerkia, mato iš virtuvės grįžtantį Niklą Nyreną.

Vienoje rankoje laiko šaldymo maišelių pakuotę, kitoje turi šovinių dėžutę.

– Paprastai naudoju gumines kulkas, – sako. – Velnias, buvau šventai įsitikinęs, kad ta dėžutė nepradaryta, bet, atrodo, kažkas bus pradaręs. Trūksta trijų kulkų.

Niklo Nyreno veidą iškreipia nusivylimo grimasa.

Paspausti Jungsbru nenaudėlius ir ištraukti prisipažinimą, kad šaudė į Bengto Andersono langus? Paspausti stipriau ir priversti papasakoti šį tą daugiau?

Tik kažin ar yra ką pasakoti.

„Kad ir kaip norėčiau, kol kas tam dar ne laikas“, – pagalvoja Malina.

Išvažiuodama iš apsnigtos lygumos Maspeliosos link spusteli akceleratorių. Nusprendė palaukti, kokius pirštų atspaudus Karin ras ant bagažinėje į antklodę suvynioto ginklo. Tačiau mintys neišeina iš galvos. „Gal vis dėlto apsisukti, aplankyti Jimį Kalmviką ir kaip reikiant pričiupti? Sugebėsiu ir viena – palyginti su Murvaliais, tai vaikų žaidimas. Ne, geriau tegul pirma savo darbą baigia

Karin ir išsiaiškina, ar tikrai Bengto Andersono bute rastos kulkos buvo iššautos iš Niklo Nyreno šautuvo. Tuo faktu būtų galima priremti vaikėzus. Uniformuotieji paims jų pirštų atspaudus, o Karin patikrins, ar sutampa."

Iš mobiliojo telefono išsitraukia Rikardo Skugliofo adresą. Rasti namą ne taip lengva, ir Malinai tenka gerokai pasivažinėti laukuose ratais, kol pataiko į nedidelę sodybą.

Sustoja.

Apšarmoję pilki akmeniniai pastatai, apsnigti šiaudiniai stogai. Iš mažučių pirmojo namo langelių sklinda šviesa.

„Prietrankos asų garbintojai, – pagalvoja Malina prieš pasibelsdama. – Su jais irgi susitvarkysiu."

Praeina vos kelios sekundės ir duris atidaro vyras, tikriausiai Rikardas Skugliofas. Apsirengęs sermėga, ilgų plaukų ir barzdos kūlys vietoj galvos. Už jo šmėžuoja moters su baltais drabužiais figūra, turėtų būti Valkirija Karlson.

– Malina Fors, Linšiopingo policija.

– O tas kitas po šaudynių turbūt išleistas atostogų? – įleisdamas vidun šaiposi Rikardas Skugliofas. Nors kažkur ir girdisi židinio traškėjimas, Malinai į veidą tvoskia šilta drėgmė.

– Galite užeiti štai ten.

Rikardas Skugliofas rodo į kairėje esančią svetainę su milžinišku kompiuterio monitoriumi, mirgančiu ant blizgančio stalo.

Parietusi kojas po baltais naktiniais ant sofos sėdi Valkirija Karlson.

– Tai jūs, – ištaria Malinai įėjus į kambarį, – anądien man sutrukdėte.

Rikardas Skugliofas įneša padėklą su trimis garuojančiais puodeliais.

– Žolelių arbata, – paaiškina. – Labai sveika nervams. Jei kiek pakrikę.

Malina nieko neatsakydama paima puodelį ir prisėda

ant juodos biuro kėdės priešais kompiuterį. Rikardas Skugliofas paduoda puodelį Valkirijai ir lieka stovėti.

– Ar malonu, – klausia Malina, – kurstyti jaunus žmones krėsti idiotiškus dalykus?

– Ką turite omenyje? – juokiasi Rikardas Skugliofas.

Malinai kyla pagunda tėkšti arbatos puodelį į jo išsiviepusią marmūzę, bet pavyksta susilaikyti.

– Neapsimetinėkite kvailiu. Mes žinome, kad siuntinėjote elektroninius laiškus Andrėjui Norlingui, ir kas žino, kam dar esate susukęs smegenis.

– A, štai kas. Skaičiau apie tai „Corren". Niekada nemaniau, kad jie taip pasielgs.

– Ar esate bendravęs su Jimiu Kalmviku? Joakimu...

– Nepažįstu jokio Jimio Kalmviko. Įtariu, čia vienas tų paauglių, apie kuriuos rašė „Corren", kad neva persekiojo Bengtą Andersoną. Noriu pasakyti kartą ir visiems laikams, kad aš, kad mes neturime su tuo nieko bendro.

– Nieko, – pakartoja Valkirija Karlson ištiesdama kojas ant sofos. Malina atkreipia dėmesį, kad jos kojų nagai nudažyti švytinčiu oranžiniu laku.

– Ketinu čia ir dabar įvykdyti jūsų standžiojo disko poėmį, – ištaria Malina. – Jei protestuosite, iš karto suorganizuosiu kratą.

Šypsena dingsta iš Rikardo Skugliofo veido. Atrodo išsigandęs.

Valkirija įsmeigia akis į Maliną, šnypščia:

– Ak, šit kaip, šit kaip... Prie mūsų tu niekada neprisikasi, kale...

Tuvė grįžta namo tuoj po šešių. Trinkteli durimis. Nesuprasi – apimta pakilios nuotaikos ar supykusi.

„Nuostabus sekmadienis", – pagalvoja Malina laukdama, kol Tuvė ateis į svetainę.

Šautuvas atiduotas KTL, Karin su kolegomis imsis jo apžiūros rytoj iš pat ryto. Rikardo Skugliofo standusis diskas saugiai laikomas nuovadoje. Juhanas Jakobsonas ir

kompiuterių specialistai irgi nedelsdami juo pasidomės ir pasiaiškins, ar tas sumautas asų pranašas nebus ko nors pastūmėjęs iškrėsti labai labai didelę kvailystę, pavyzdžiui, nužudyti Bengtą Andersoną. Tokiu atveju jo kompiuteryje turėtų būti likę elektroninių laiškų ir kitos medžiagos pėdsakų. Kas žino, kiek dar mėšlo yra paruošusi ši žiema ir šios vietos?

Štai Tuvė jau stovi svetainėje prieš Maliną, šypsosi, veidas ir akys ramios, jokio maišto ar nerimo šešėlio.

– Ar geras filmas? – klausia ant sofos įsitaisiusi Malina.

– Visiškai bevertis, – atsako Tuvė.

– Bet atrodai patenkinta.

– Taip, rytoj Markusas ateis vakarienės. Ar gerai?

Tuvė sėda ant sofos, iš indo ant stalo pasiima bulvių traškutį.

– Jis yra laukiamas.

– Ką žiūri?

– Kažkoks dokumentinis filmas apie Izraelį, Palestiną ir dvigubus agentus.

– Daugiau nieko nerodo?

– Turėtų kas nors būti. Paieškok pati.

Malina ištiesia Tuvei nuotolinio valdymo pultelį. Ji bėga per kanalus, sustoja prie vietinės televizijos. LHC svečiuose sumušė „Modo“, o Martinas Martinsonas įmušė tris įvarčius. Kalbama, kad rungtynes stebėjo NHL skautai.

– Buvau šiandien senelių bute.

Tuvė linkteli.

– Skambino senelis. Klausė, ar nenorėtum jų aplankyti vasarį.

Malina laukia reakcijos. Nori, kad Tuvės veidas pražystų šypsena, tačiau mato nerimą.

– Mes juk neturime pinigų lėktuvo bilietui?

– Jie nupirks.

Tuvė dar labiau susirūpinusi.

– Nežinau, ar noriu, mama. Jie nusimintų, jei atsisakyčiau?

– Daryk, kaip nori, Tuve. Čia tavo valia.

– Bet aš nežinau.

– Pagalvok neskubėdama, mažute, o rytoj arba antradienį galėsi pasakyti, ką nusprendei.

– Ten turėtų būti šilta?

– Mažiausiai dvidešimt laipsnių, – atsako Malina. – Kaip vasarą.

Ant medžių šakų kabo obuoliai. Žaliuojančiame sode laksto vienas, du, trys, keturi berniukai. Kartais pargriūna, keliai žali nuo žolės. Galiausiai lieka vienas. Jis krenta, tačiau keliasi ir laksto toliau. Pamažu atsiduria pamiškėje. Valandėlę padvejojęs sukaupia drąsą ir leidžiasi į tankmę.

Bėga tarp medžių kamienų, ant žemės gulintys aštrūs žabai raižo kojas, tačiau jis nekreipia dėmesio į skausmą ir nesustoja nugalėti išvartose besislepiančių pabaisų.

Štai berniukas stovi prie Malinos lovos. Lygiais intervalais spaudžia ir kelia jos krūtinę aukštyn žemyn, padeda kvėpuoti geltonu ryto oru.

Tada sušnibžda į jos miegančią ir sapnuojančią ausį:

– Kuo aš vardu? Iš kur aš atsiradau?

53.

Vasario 13 d., pirmadienis

Miestą ir laukus gaubia balzganas rytinis rūkas.

Byloje ramybės būsena.

Reikia ištirti ginklą.

Anksti ryte bus patikrinta informacija standžiajame diske.

Tuščiuose apsnigtuose laukuose jokio vėjo. Nieko nevyksta, tik nuo kojų nusivarę policininkai miega arba ne. Lovoje su mėlynomis gėlytėmis išpiešta nuskalbta patalyne ilsisi Biorjė Sverdas. Abiejose lovos pusėse snaudžia iš

voljero į vidų įleisti vilkšuniai. Namo gilumoje du naktinės pamainos slaugai apverčia žmoną ant kito šono. Jis stengiasi negirdėti iš ten sklindančių garsų.

Savo kotedže Lingheme ant sofos knapsėdamas sėdi Juhanas Jakobsonas su trejų metų dukrele glėbyje. „Loranga ir Masarinas"* televizoriaus ekrane, ausinės ant dukrytės galvos. „Kada pagaliau suprasi, kaip gera miegoti?" Vakar jis visą dieną kalbėjosi su kitais gyvulių korime dalyvavusiais jaunuoliais. Bengto Andersono nužudymo naktį visi turėjo alibį. Tiesiog truputėlį pakvaišę, kas dažnai nutinka jaunimui. Dar viena iš šeimos pavogta ir darbui paaukota diena.

Zacharijas Martinsonas pučia į akį šalia sustirusios žmonos. Miegamojo langas atsilapojęs, skersvėjis žada peršalimą. Savo viloje gulėdamas ant nugaros garsiai knarkia Svenas Šiomanas. Žmona sėdi virtuvėje su kavos puodeliu ir susidomėjusi skaito „Svenska Dagbladet". Kartais pakyla anksčiau už Sveną, nors ir nedažnai.

Miega savo lovoje ir Karimas Akbaras, šnopuoja gulėdamas ant šono, kosėja, ištiesia ranką norėdamas apkabinti žmoną, tačiau nieko neapčiuopia. Ji tualete, delnais užsidengusi veidą galvoja, kaip viską sutvarkyti ir kas būtų, jei Karimas sužinotų.

Kriminalinių tyrimų ekspertė Karin Juhanison nemiega. Sėdi ant savo vyro, plaukai draikosi į šonus. Mėgaujasi kūniškais malonumais, traukia jį į save, dabar jo kūnas daugiau jos nei jo. Kam dar, tiesą sakant, jis jai reikalingas?

Nemiega ir Malina Fors.

Vairuoja mašiną.

Žino, ko nori.

Trečioji Bengto Andersono nužudymo tyrimo linija turi būti išplėtota, nušlifuota ir išnarstyta po kaulelį.

* Švedijoje populiarus animacinis filmas Barbro Lindgren knygos motyvais.

Malinai šalta.

Tokį rytą automobilis nepajėgia kaip reikiant prišildyti salono. Pro langą mato išstypusį Vretos vienuolyno bokštą. Už jo yra Blosvedretas, kur vieniša Rakelė Murval deda ant stalo kavos puodelį, žvelgia pro langą ir šypsodamasi galvoja, kad geriau jau berniukai kuo greičiau grįžtų ir tuščios dirbtuvės nestovėtų be darbo.

Malina sustoja prie Rakelės Murval namo. Balta troba atrodo labiau pavargusi nei praėjusį kartą. Regis, pradeda nebeatlaikyti šalčio ir viduje gyvenančio žmogaus. Takelis namo link stropiai nukastas, trūksta tik raudono kilimo.

„Ji tikrai ten, – galvoja Malina. – Nustebinsiu pasirodydama tada, kai ji mažiausiai tikisi."

Lygiai kaip Tuvė prieš tai namuose, taip ir ji dabar trinkteli automobilio durelėmis. Tačiau ji tiksliai žino, kodėl: tai rodo ryžtingą nusiteikimą, agresyvumą ir galią, kas pakirs senosios pasitikėjimą savimi, privers atsiverti ir išpasakoti istorijas, kurių ji tikrai turi, tuo Malina neabejoja.

Beldžiasi į duris.

Įsivaizduoja, kad šalia stovi Zekė.

Už durų pasigirsta lengvi ir tuo pat metu sunkūs žingsniai. Senoji atidaro. Į liesą pilką veidą įspraustos galbūt pačios skvarbiausios kada nors Malinos matytos akys. Žvilgsnis veria kiaurai, atima iš Malinos jėgas, valią ir drąsą.

„Jai daugiau nei septyniasdešimt, ką gali man padaryti?" – pagalvoja Malina, tačiau žino, kad klysta, – ji gali bet ką.

– Inspektorė Fors, – ištaria Rakelė Murval svetingu tonu. – Kuo galėčiau būti jums naudinga?

– Būtų gerai, jei įsileistumėte vidun, – lauke šalta. Turiu kelis klausimus.

– Ar esate tikra, kad aš turėsiu kelis atsakymus?

Malina linkteli.

– Manau, turite atsakymus į visus klausimus pasaulyje.

Rakelė Murval pasitraukia į šoną ir Malina užeina vidun.

Kava karšta ir paties to stiprumo.

– Jūsų berniukų Dievo avinėliais nepavadinsi, – ištaria Malina ir tiesiai atsisėda medinėje kėdėje.

Rakelės Murval akyse iš pradžių mato užgautos savimeilės, paskui – pykčio šešėlį.

– Ką jūs išmanote apie mano berniukus?

– Iš tiesų atvažiavau pasikalbėti apie jūsų ketvirtą berniuką.

Malina pastato kavos puodelį ir įsmeigia akis į Rakelę Murval.

– Karlas, – ištaria.

– Kas toks?

– Karlas.

– Nelabai ką apie jį žinau.

– Kas buvo jo tėvas? Kiek girdėjau, ne tas pats kaip kitų berniukų.

– Kiek girdėjau, kalbėjote su juo.

– Taip, kalbėjau. Jis minėjo, kad tėtis buvo jūrininkas, žuvęs jums laukiantis.

– Tas tiesa, – sako Rakelė Murval. – Prie Žaliojo Kyšulio salų 1961 metų rugpjūčio 18 dieną. Laivas „M/S Dorian“ paskendo, kartu į dugną nukeliavo ir įgula.

– Manau, kad meluojate, – sako Malina, tačiau Rakelė Murval tik šypsosi.

Tuomet tęsia:

– Tas jūreivis buvo vardu Pederis Palmkvistas.

– Šį kartą tiek ir tenorėjau, – ištaria Malina ir atsistoja. Senoji taip pat pakyla ir iš jos žvilgsnio Malina mato, kad dabar vadovavimą perima ji.

– Jei pasirodysite čia dar kartą, apskųsiu jus dėl persekiojimo.

– Tik stengiuosi dirbti savo darbą, ponia Murval, tik

tiek.

– Laivai skęsta, – sako Rakelė Murval. – Skęsta kaip kirviai.

Malina pravažiuoja Murvalių degalinę. „Preem“ iškaba nedega, juoduoja tamsūs parduotuvės langai, o toliau stūksančios uždarytos dirbtuvės tarsi prašosi nugriaunamos.

Ji palieka šone Brunbį ir Herną. Nenori matyti namo, kuriame butą turėjo Kamuolys. Nuo kelio matosi tik stogas, bet ji žino, kuris tai namas.

„Dabar nuomotojas bus neabejotinai sutvarkęs butą ir kam nors dar tinkamus tavo daiktus pardavęs aukcione, iš kur pinigai bus pervesti į labdaros fondą. Rebekai Stenlund, seseriai biologiniu, tačiau ne teisiniu požiūriu, iš negausaus tavo turto nepriklauso nieko.

Ar kas nors jau perėmė tavo butą, Kamuoly? O gal tušti kambariai tebelaukia grįžtančio tavęs paties? Gal pagaliau esi namuose? Ant palangių kaupiasi dulkės, iš lėto rūdija čiaupai.“

Pravažiavusi po akveduku ir pro mokyklą ima telefoną ir pagalvoja: „Šį kartą bala nematė rytinio pasitarimo.“

– Juhanai? Čia Malina.

– Malina?

Juhano Jakobsono balsas ragelyje dar prikimęs po nakties, neabejotinai bus ką tik atvažiavęs į susirinkimą.

– Ar gali dėl manęs išsiaiškinti vieną dalyką, prieš pradėdamas kratyti Rikardo Skugliofo standųjį diską?

Malina paprašo Juhano patikrinti laivo katastrofos ir jūreivio žūties faktą.

– Per sena istorija, kad būtų įtraukta į kompiuterinį laivininkystės duomenų registrą, – sako Juhanas.

– Turėtų būti kokių nors tinklalapių, skelbiančių tokią informaciją, gal kokių specialiai tuo besidominčių žmonių.

– Neabejotinai. Prekybinio laivyno didvyriai turi

gerbėjų, kurie rūpinasi, kad niekas nebūtų užmirštas. Gal tokios informacijos galima gauti ir Jūrininkų sąjungoje.

– Ačiū, Juhanai. Lieku skolinga tau paslaugą.

– Neskubėk prisižadėti, kol dar nieko neradau. Paskui imsiuosi standžiojo disko.

Malina padeda ragelį ir suka į senelių namus „Vretaliden“.

Malina neprisistato registratūroje. Net ir eidama sparčiu žingsniu vėl spėja užuosti nearomatizuotų valiklių kvapą, dėl kurių cheminio nenatūralumo ši vieta varo depresiją. „Namuose, – galvoja Malina, – naudojami citrinų arba gėlių kvapo valikliai, bet ne čia. Nors čia irgi yra žmonių namai. Tikrai nusipelniusių geresnio kvapo nei šis.“

Ji pakyla liftu į trečiąjį skyrių ir eina koridoriumi iki Gotfrido Karlsono kambario.

Pasibeldžia.

Pasigirsta silpnas ir tuo pat metu galios vis dar turintis balsas:

– Taip, užeikite.

Malina praveria duris ir atsargiai įeina. Mato lovoje gulintį geltona antklode užsiklojusį liesą kūną. Jai nespėjus nė išsižioti, senolis prabyla pirmas:

– Panele Fors. Tikėjausi, kad dar sugrįšite.

Malina pagalvoja, kad visi laukia, jog tiesa pas juos ateis pati, o jos ant lėkštutės niekas neatneša ir padėti ją išsiaiškinti taip pat neskuba. Nors gal tokia jau tiesos prigimtis – sunkiai apčiuopiamas ir droviai šmėkštelintis šešėlis, o ne tvirtas teiginys. Ir visa ko pagrindas yra žodelis *galbūt*.

Malina artėja prie lovos, Gotfridas Karlsonas ranka paplekšnoja šalia savęs.

– Sėskitės čia, panele Fors, šalia seno vyriškio.

– Ačiū, – padėkoja Malina ir atsisėda.

– Man skaitė apie jūsų bylą, – sako Gotfridas Karlsonas ir pažvelgia beveik nieko nematančiomis akimis. – Baisūs

dalykai. O broliai Murvaliai – regis, neeiliniai egzemplioriai. Su jais neteko susidurti, ko gero, jau buvau čia. Nors motiną ir tėvą tikrai pažinojau.

– Ką galite pasakyti apie motiną?

– Per daug nesiafišavo. Vis dėlto pamenu jos akis. Kartą pagalvojau: „Štai eina Rakelė Karlson. Su ta moterimi menki juokai."

– Karlson?

– Pavardė visai kaip mano. Karlsonas turbūt yra labiausiai paplitusi pavardė visoje lygumoje. Taip ji vadinosi iki vedybų su Juoduliu Murvaliu.

– O Juodulys?

– Girtuoklis ir pagyrūnas, o širdyje – bailys. Ne taip, kaip Kampinis Kalė. Tas buvo drėbtas iš kitokio molio.

– O sūnus? Ar turėjo sūnų dar prieš santuoką su Juoduliu?

– Regis, pamenu jį, nors vardas išgaravo. Atrodo, buvo... Na, taip, kai kurie vardai išsitrina iš atminties. Laikas šiek tiek pravalo makaulės turinį. Vis dėlto vieną dalyką pamenu – berniuko tėvas žuvo jai dar tik laukiantis.

– Kaip ji augino berniuką? Turėjo būti sunku.

– To vaiko niekada nesimatė.

– Nesimatė?

– Visi žinojo, kad jis yra, bet jo niekur nesimatė. Niekada nesirodydavo viešumoje su juo.

– O vėliau?

– Kai ištekėjo už Juodulio Murvalio, berniukui turėjo būti dveji. Nors, žinote, panele Fors, sklido gandai...

– Kokie gandai?

– Apie tai reikėtų kalbėti ne su manimi, o su Veinu Andersonu.

Gotfridas Karlsonas paliečia Malinos ranką gyslota savo plaštaka.

– Jis gyvena Šernorpo slaugos namuose. Buvo „Doriane", kai tas paskendo. Tikrai šį bei tą žino.

Kambario durys atsidaro ir Malina atsisuka.

Seselė Hermanson.

Trumpos garbanos, regis, stojasi piestu. Pakeitusi storus akinius kontaktiniais lęšiais atrodo mažiausiai dešimčia metų jaunesnė.

– Kriminalinės policijos inspektore Fors, – ištaria ji. – Kaip jūs drįstate?

54.

– Niekas, net ir policija negali lankyti mano klientų neužsiregistravę.

– Bet...

– Niekas, inspektore Fors, niekas. Taip pat ir jūs.

Seselė Hermanson nusivedė Maliną į postą koridoriuje ir ten pratrūko.

– Čionykščiai gyventojai iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti esą stipresni, nei yra iš tiesų, o tokiu metų laiku, kai taip šalta, anapus neretai iškeliauja po kelis iš karto, kas sėja nerimą mano...

Iš pradžių Maliną apėmė pyktis. Gyventojai? Ar tai nereiškia, kad čia jų namai? Kad gali elgtis kaip tinkami? Vis dėlto netrukus įžvelgė, kad Hermanson yra teisi. Jei ji nesirūpintų ir negintų senukų, tai kas tai padarytų?

Prieš išeidama Malina atsiprašė.

– Atsiprašymas priimtas, – ištarė Hermanson. Buvo akivaizdu, kad jaučiasi patenkinta.

– Ir pakeiskite valiklius, – pridėjo Malina.

Dvejojantis Hermanson žvilgsnis.

– Jūs naudojate nearomatizuotus. Būna alergijos nesukeliančių aromatizuotų, kurie kvepia kur kas skaniau ir kainuoja ne kažin kiek brangiau.

Hermanson susimąstė.

– Gera mintis, – ištarė paskui ir pradėjo vartyti popierius, duodama ženklą, kad jų pokalbis baigtas.

Malinai einant pro įvažiavimą prie aikštelėje stovinčio

automobilio suskamba telefonas.

Bėgte grįžta atgal į chemikalais kvepiančią šilumą ir atsiliepia.

– Tai tiesa. Įvykis užfiksuotas Jūrininkų sąjungos duomenų bazėje.

Juhano Jakobsono balsas patenkintas.

– „M/S Dorian“ paskendo, kartu žuvo ir jūrininkas Pederis Palmkvistas?

– Būtent. Jo nebuvo tarp išnešusių sveiką kailį gelbėjimosi valtimis.

– Tai buvo ir išsigelbėjusių?

– Taip, panašu į tai.

– Ačiū, Juhanai. Dabar tikrai esu skolinga tau paslaugą.

Griuvėsiai.

Ir, regis, visiems laikams ledo sukaustytas ežeras. Malina kelioms akimirkoms atitraukia akis nuo kelio į Rokseną. Ant metrinio ledo įrengtu keliu palyginti saugiai slidinėja mašinos, o tolumoje dunksančiame kitame krante kyla dūmų stulpai iš pašto ženklo dydžio namukų kaminų.

Šernorpo pilis.

Sudegė XVIII amžiuje, paskui buvo atstatyta ir iki šiol yra Duglasų šeimos rezidencija. Ten ir dabar kvepia pinigais.

Niūresnės pilies ir norėdamas nesugalvosi. Pilkai nutinkuotas dviejų aukštų akmeninis pastatas su mažučiais langais priešais niekaip neišpuoštą aikštę su paprastais ūkinės paskirties pastatais kraštuose, šalia tarsi nebylus priminimas, kaip blogai viskas gali pakrypti, snaudžia senosios pilies griuvėsiai.

Senelių namai yra pačiame pakraštyje, iš karto už posūkio, kur kelias galutinai išsivaduoja iš miško gniaužtų ir atsiveria vaizdas į ežerą.

Malina pagalvoja, kad tame baltai nutinkuotame trijų aukštų pastate turėtų gyventi ne daugiau nei trisdešimt senolių, ir atkreipia dėmesį į spengiančią tylą, kurią su-

drumsčia tik retsykiais pravažiuojantys automobiliai.

Ji sustoja prie įėjimo.

Įdomu, su kokia Hermanson teks susidurti čia?

Tada susimąsto apie vakarą, Tuvė juk pasikvietė Markusą vakarienės. Tikisi, tie dalykai nesusikirs. Žvelgdama į pastatą pagalvoja: „Veinai Andersonai, mano vakarienei kyla šioks toks pavojus."

Veinas Andersonas sėdi vežimėlyje prie lango su vaizdu į Rokseną.

Malinai prisistačius registratūroje, pagyvenusi slaugė, atrodo, net nudžiugo. Jai nerūpėjo ir netrukdė tai, kad Malina yra iš policijos ir turi čia darbinių reikalų. Vietoj to ištarė:

– Tai Veinas apsidžiaugs. Jį retai kas aplanko, – ir kiek patylėjusi pridūrė: – O jam patinka jaunos personos.

„Jauna persona? – pagalvojo Malina. – Vis dar patenku į tą kategoriją? Tuvė yra jauna persona, o ne aš."

– Po insulto dešinė pusė suparalyžiuota. Kalbai tai nepakenkė, tačiau jis greitai susijaudina.

Malina linktelėjo ir įėjo vidun.

Abi priešais ją sėdinčio nuplikusio vyro rankos išmargintos jūreiviškomis tatuiruotėmis. Apmirusioji ilsisi ant vežimėlio rankenos. Kažkas ant jos išbadė grubių linijų inkarą ir nuspalvino rašalu.

Veidas raukšlėtas, oda nusėta apgamų. Viena akimi nemato, užtat kita atrodo esanti dvigubai žvitresnė.

– Taip, – pasakoja neatplėšdamas akies nuo Malinos, – buvau tame laive. Gyvenome su Palmkvistu vienoje kajutėje. Dideliais draugais nepavadinčiau, tačiau buvome kilę iš tų pačių vietų, todėl natūralu, kad laikėmės išvien.

– Jis paskendo?

– Prie Žaliojo Kyšulio salų patekome į audrą. Audra kaip ir kitos, tačiau į laivą smogė milžiniška banga, jis stipriai pakrypo ir vos per pusvalandį paskendo. Aš išplaukiau ir įsiropščiau į gelbėjimosi valtį. Audra blaškė mus dar

keturias dienas, kol buvome išgelbėti „M/S Franscisca“. Gėrėme lietaus vandenį.

– Nebuvo šalta?

– Ne, šalta nebuvo. Tik tamsu. Net ir vanduo buvo šiltas.

– O kaip Palmkvistas?

– Daugiau jo nemačiau. Manau, jis jau po pirmos bangos buvo įkalintas kambuze, kurį užliejo iš karto. Aš tada budėjau ant tiltelio.

Malina įsivaizduoja.

Laivas svyra ant šono.

Tai pažadina jauną vyrą. Tada viskas pasidaro tamsu, vanduo kyla, artėja tamsoje kaip daugybė aštuonkojų čiuptuvų. Kajutės durys užspaustos iš lauko, vanduo semia burną, nosį, galvą ir galiausiai jis pasiduoda. Įkvepia vandens ir nugrimzta į minkštą masę, kur egzistuoja tik palaimingas miegas ir šiltesnė nei ką tik matyta tamsa.

– Ar Palmkvistas žinojo, kad greitai taps tėvu?

Veinas Andersonas nesusilaiko neprunkštelėjęs.

– Grįžęs namo girdėjau tuos gandus, tačiau galiu patikinti, kad Palmkvistas nebuvo Rakelės Karlson berniuko tėvas. Tuo požiūriu moterys jo nedomino.

– Jis nenorėjo turėti vaikų?

– Jūreivis, inspektore Fors. O kokie vyrai anksčiau būdavo jūreiviais?

Malina linkteli ir kiek luktelėjusi tęsia:

– Tai kas tada berniuko tėvas, jei ne Palmkvistas?

– Po to įvykio aš grįžau į krantą. Trečią naktį, kai manėme, kad audra jau rimsta, ji vėl sustiprėjo. Bandžiau laikyti Chuaną, bet jis išsprūdo tiesiog iš rankų. Buvo tamsi naktis, pūtė kaip baisiausią žiemos naktį. Alkana jūra riaumojo, taikėsi mus praryti, niekaip nenorėjo paleisti, ir nors...

Veino Andersono balsas trūkinėja. Jis pakelia sveikąją ranką prie veido, nuleidžia galvą ir verkia.

– ...nors laikiau glėbyje iš visų jėgų, jis vis tiek išslydo. Mačiau baimės pilnas akis, mačiau, kaip dingsta juodame

vandenyje... ir nieko negalėjau padaryti...

Malina laukia.

Leidžia Veinui Andersonui susiimti, tačiau kaip tik tada, kai mano, kad senukas jau pasiruošęs atsakyti į kitą klausimą, jis vėl pravirksta.

– ...nuo tada, – ištaria jis, – visą laiką gyvenau vienas. Manau, kitos galimybės ir neturėjau...

Malina laukia.

Mato, kaip širdgėla dingsta iš Veino Andersono veido.

Paskui, nelaukdamas klausimo, ištaria:

– Palmkvistui nedavė ramybės tie gandai apie Rakelę Murval. Jie pasklido dar prieš mums išplaukiant. Tačiau aš ir daugelis kitų žinojo, nuo ko ji laukėsi.

– Nuo ko? Papasakokite, nuo ko?

– Ar esate kada girdėjusi apie tokį Kampinį Kalę? Jis buvo berniuko tėvas. Dar kalbėta, kad jis taip prikūlė Juodulį Murvalį, jog tas atsidūrė invalido vežimėlyje.

Malina jaučia kūnu srūvančią šilumą. Ledo šaltumo šilumą.

55.

Jungsbru liaudies parkas, ankstyva 1958 metų vasara

Ak, kaip jis juda.

Įtempti raumenys, tamsios akys.

Kiti šalinasi, tarsi instinktyviai patraukia kūnus jam sukantis su ja, ja ir ja.

Jam, Kalei, neįmanoma atsispirti.

Saldūs vasaros vakaro kvapai maišosi su šokančiųjų prakaito tvaiku, o darbo savaitės nuovargį pamiršusius kūnus maudžia nuo laukimo ir gyslose verdančio kraujo.

Jis mane matė.

Tačiau delsia.

Įsišoka po truputėlį, ruošiasi. Pasitempk, Rakele, pasi-

tempk!

Scenoje orkestras. Dešrelių, degtinės ir geismo tvaikas. Vienas, du, trys... Daugelis kitų yra storos nuo šokolado, kurį kemša į save nuo konvejerio, bet tik ne tu, Rakele, tik ne tu... Tu apvali tik ten, kur ir dera, todėl pasitempk, atstatyk krūtinę tik jam, kai sukasi pro šalį su ta ar ana.

Jis – gyvulys.

Laukinis instinktas.

Jis – smurtas. Nenusakomos pirmykštės prigimties, jis niekada nesitraukia, kad ir kas nutiktų, šokolado šalyje tokių nesutiksi, jiems ten nėra vietos.

Šiandien Kalė šoks su tavimi, Rakele. Tik pagalvok, teks laimė pašokti su Kale... šiandien paskutinis šokis su Kale priklauso Rakelei, ji galės pajusti prakaito kvapą nuo jo marškinių.

Pertraukėlė. Žmonių minia pasklinda į vakaro vėsą, šviečia spalvoti žibintai, nusidriekia eilės prie dešrelių, tuštinami plokšti butelaičiai. Motociklai prie pat įėjimo, beveik kieti jų savininkai ir jų merginos. Ir Kalė, einantis pro eilę ir laižantis garstyčias nuo dešrelės, šalia linguoja šokoladinė rubuilė, štai jis mane pamato. Atsiskiria nuo jos ir eina prie manęs, bet ne, dar ne... Aš apsigręžiu, patraukiu tualetų link, spraudžiuosi pro žmones ir visą laiką jaučiu už nugaros sparčius jo žingsnius bei tamsų alsavimą.

Dar ne, Kale.

Aš pati nesiprašau.

Švieslentėje užsidega žodžiai: „Kviečia merginos."

Moterys puola prie jo, prie vyro. Jis vienintelis čia nusipelno būti taip vadinamas.

Tačiau jis atsisako.

Žvelgia į mane.

Ar turėčiau? Niekada. Aš pati nesiprašau. Jis vėl šoka. Spaudžia glėbyje kitos kūną, tačiau šokdina mane.

Kviečia vyrai.

Atsakau „ne" tam, tam, tam ir tam.

Tada prieina Kalė.

Aš spaudžiuosi prie medinės sienos.

Paima mano ranką. Neklausia, tik paima, o aš papurtau galvą.

Bando mane ištempti.

Vis tiek ne.

– Šokti, Kale, – ištariu, – gali su šokoladinėmis mergaitėmis.

Jis paleidžia mano ranką, čiumpa pirmą pasitaikiusią ir suka, suka, kol nutyla muzika. Stoviu prie parko vartų ir matau, kaip jis praeina laikydamas už rankos ją, ją ar kitą ją.

„Kale", – sušnabždu be garso.

Dar palūkuriuoju. Tolyje dingsta motociklų riaumojimas, girtas triukšmas virsta sapnais ir galvos skausmu. Žibintai gęsta, orkestras kraunasi daiktus į autobusą.

Žinau, kad grįši, Kale.

Kanale tyliai srūva vanduo, lauke jau tamsi naktis. Nežvaigždėta. Kažkur aukštybėse dangų užtraukę debesys paslėpė žvaigždes ir nepraleidžia mėnulio šviesos.

Kiek laiko praėjo?

Valanda?

Tu grįžti.

Baigei su ja, Kale?

Matau tave ateinantį ir kertantį kampą. Atrodai toks mažas ten, kur už nugaros lieka geltonas tilto sargo namo fasadas.

Vis dėlto tu ne vaikas.

Kitaip nelaukčiau tavęs čia drėgną ir vėsią birželio naktį, o viduje nebūtų taip šilta, šilta, matant, kaip artėdamas auga tavo siluetas.

Tavo marškiniai atlapoti.

Gauruota krūtinė, juodos akys, visa tavo kūne slypinti jėga nukreipta į mane.

– Vadinasi, panelė užtruko?

– Taip, panelė vis dar čia.

Tu paimi mane už rankos ir vedi keliu pro naujus

nedidelius namus, tada pasukame kairėn į miško keliuką.

Kas, mano galva, turėtų įvykti?

Ko aš tikiuosi?

Tavo ranka.

Staiga ji tampa svetima. Tavo kvapas, tavo šešėlis svetimas. Nenoriu būti čia, miške. Su tavimi. Noriu, kad paleistum ranką.

Paleisk.

Bet tu apkabini dar stipriau ir aš einu su tavimi į tankmę, Kale, nors ir nebežinau, ar dar to noriu.

Tu kažką murmi.

Kalbi apie degtinę, mali žodžius, tavo kvapai maišosi su miško, kuriame pilna naujos gyvybės, bet taip pat ir netrukus išnyksiančių puvėsių.

Paleisk, paleisk.

Dabar tai ištariu, bet tu toliau mane vediesi, trauki ir tempi. Tu stiprus, toks grubus, kaip ir įsivaizdavau.

Tu liūtas? Leopardas? Krokodilas? Meška?

Aš nenoriu.

Aš – Rakelė.

Išdidi.

Murmesys.

Tada sustoji. Mus supa juoda siena. Atsisuki, aš bandau ištrūkti, tačiau tu sugriebi antrą ranką, kilsteli mane ir tavyje nebėra nieko žmogiško. Dingsta šviesa, dingsta svajonė.

Tylėk, kekše, tylėk.

Aš jau ant žemės, ne, ne, ne, ne dabar ir ne taip. Tu suduodi man per lūpas, aš šaukiu, bet jaučiu tik geležies skonį ir kaip kažkas kietas, galingas ir ilgas skinasi kelią aukštyn.

Štai taip, gulėk ramiai, dabar ateina Kalė.

Žemė įsirėžia į mane, degina.

Ar tai to taip stipriai troškau? Geidžiau?

Aš juk Rakelė, aš pati nesiprašau.

Kale.

Aš būsiu kaip tu, tik gudri.
Tu mane niokoji, bet aš nebesipriešinu, guliu ramiai. Neįtikėtina, kaip galiu sumažinti šias akimirkas, kad taptų niekuo.
Aš plyštu, tu mane draskai į gabalus, nuo tavo svorio negaliu kvėpuoti, tačiau tavęs vis tiek nėra.
Štai tu jau viską baigęs.
Atsikeli. Matau tavo atsagstytas kelnes, girdžiu, kaip murmi: „Kekšė, kekšė, visos jos kekšės."
Šakos lūžta, tu klumpi, murmi kažką panosėje, tada tyla pasako, kad tavęs nebėra.
Tačiau naktis tik prasidėjo.
Mano diafragmoje susitraukia tamsa, į orą pakyla dvi rankos, perplėšia švytinčią skaidrią skraistę ir nusprendžia, kad čia, čia bus naujas gyvenimas.
Jaučiau tai jau tada.
Manyje auga žmogumi tapsiantis skausmas ir kančia.
Ropoju drėgna žeme.
Vejasi šakos, pašaipiai juokiasi medžių kamienai, žievė, lapai, samanos ėda mane.
Aš susiriečiu, bet paskui atsistoju.
Pakylu.
Ir mano nugara tiesi.

56.

Vasario 13 ir 14 diena, pirmadienio vakaras ir antradienis

– Paspausime vienas kitam rankas?
Markusas ištiesia dešinę ir Malina atsako tuo pačiu. Jo paspaudimas tvirtas ir ryžtingas, tačiau ne per daug stiprus.
„Gerai išmokta", – pagalvoja Malina ir įsivaizduoja, kaip baltu gydytojo chalatu vilkintis vyras moko tin-

kamai paspausti ranką berniuką, iš kurio turi išaugti nepriekaištingas sūnus.

– Sveikas atvykęs.

– Malonu, kad pakvietėte.

– Gyvename gal ir ne taip prašmatniai kaip tavo šeima, – ištaria Malina mostelėdama ranka į nedidelį prieškambarį ir drauge susimąsto, kodėl ji instinktyviai beveik atsiprašinėja prieš Tuvės draugą.

– Man čia patinka, – atsako jis. – Aš irgi norėčiau gyventi taip arti centro.

– Atsiprašau, kad...

Malina nori nusikąsti liežuvį. Trumpam nutyla, bet supranta turinti užbaigti sakinį.

– ...kad kai matėmės praėjusį kartą, buvau truputį supykusi.

– Aš taip pat, – atsako Markusas ir nusišypso.

Iš virtuvės ateina Tuvė.

– Mama pagamino spagečių su pesto padažu. Ar mėgsti česnakus?

– Praėjusią vasarą išsinuomojome namą Provanse. Sode buvo galima pasiskinti šviežių česnakų.

– Mes vasarą dažniausiai leidžiamės į vienos dienos iškylas, – sako Malina ir greitai priduria: – Tai gal iš karto sėdam prie stalo? Ar nori iš pradžių ko nors atsigerti? Gal kolos?

– Aš alkanas, – atsako Markusas. – Geriau iš karto kimbam į maistą.

Malina stebi jį kemšantį už abiejų žandų.

Bando susilaikyti ir elgtis taip, kaip tėvai neabejotinai bandė įkalti į galvą, tačiau Malina mato, kad jis pralaimi kovą paaugliškam alkiui.

– Gal truputį padauginau parmezano...

– Pašėlusiai skanu, – nutraukia Markusas. – Žiauriai.

Tuvė atsikrenkščia.

– Mama, aš pagalvojau apie senelio pasiūlymą. Būtų šaunu. Be galo šaunu. Tik gal ir Markusas galėtų keliauti

draugе? Mes kalbėjomės su jo tėvais, jie nupirktų bilietą.

Palaukite.

Kas gi čia dabar?

Tada mato save pačią ir Janę. Jai keturiolika, jam šešiolika. Guli lovoje kažkokiame kambaryje, knebinėja vienas kito sagas. Kaip reikės išbūti atskirai ilgiau nei kelias valandas? Dabar tas pats jausmas Tuvės akyse.

Ji kupina laukimo, tačiau pradeda suvokti, kad laikas ribotas.

– Gera mintis, – sako Malina. – Juo labiau kad jie turi du laisvus miegamuosius.

Tada nusišypso.

Įsimylėjusi paauglių porelė. Su mama ir tėčiu. Tenerifėje.

– Man tinka, – ištaria tuomet, – tačiau reikės atsiklausti senelio.

Tada prabyla Markusas:

– Mama su tėčiu norėtų kada netolimoje ateityje pakviesti jus vakarienės.

Gelbėkite.

Ne. Ne.

Gydytojų chalatai ir išdidi dama prie vieno stalo. Rankos paspaudimo treniruotės. Atsiprašymai.

– Labai malonu, – atsako Malina. – Perduok tėvams, kad mielai apsilankyčiau.

Markusui išėjus Malina su Tuve lieka prie virtuvės stalo. Į bažnyčios pusę nukreipto lango atspindyje jų kūnai virsta juodais siluetais.

– Argi jis ne mielas?

– Gerai išauklėtas.

– Nors ne per daug.

– Ne, Tuve, ne per daug. Bet pakankamai, kad pasitemptum. Su tais gerai išauklėtais visada sudėtingiausia.

– Kaip suprasti, mama?

– Tik šiaip pasakiau, Tuve. Jis šaunus.

– Rytoj paskambinsiu seneliui.

Suveikia vidinis žadintuvas ir Malina praplėšia akis. Miegai išsilaksto, nors laikrodis ant naktinio stalelio rodo 02.34, o organizmas reikalauja poilsio.

Malina vartosi lovoje, bando užmigti. Jai pavyksta negalvoti apie tyrimą, apie Tuvę, apie Janę ir visus kitus, tačiau miegas vis tiek neima.

Reikia pamiegoti, reikia pamiegoti.

Nuo tos maldelės miegai galutinai išsilaksto. Tada keliasi, eina į virtuvę ir tiesiai iš pakelio atsigeria pieno. Galvoja, kiek kartų pati žaibavo, kai taip darydavo Janė. Kaip atstumiančiai ir be galo prasčiokiškai tai atrodė. Name užmiestyje atsimerkęs guli Janė ir galvoja, ar kada nors liausis sapnavęs tuos sapnus. Paskui, norėdamas atsikratyti džiunglių ir kalnų keliukų prisiminimų, įsivaizduoja Malinos ir Tuvės veidus. Nurimsta, nudžiunga ir nuliūsta. Galvoja, kad tik tikrai mylimi žmonės gali sukelti tokius prieštaringus jausmus. Tada atsikelia, eina į Tuvės kambarį, žiūri į tuščią lovą. Apsimeta, kad dukra ten miega. Mąsto, kad netrukus ji užaugs ir ims gyventi savarankiškai, o jis nė už ką nenori jos paleisti. Tą pačią akimirką mieste esančiame bute Malina stovi prie Tuvės lovos ir laužo galvą, ar viskas galėjo būti kitaip, ar taip jau buvo nuspręsta iš pradžių.

Nori paglostyti Tuvės plaukus.

Bet gal tai ją pažadintų? „Nenoriu tavęs budinti, Tuve, tačiau trokštu pasilikti."

Savaitinis pasitarimas vakar buvo atšauktas.

– Nėra prasmės, jei tu nedalyvauji, Fors, – paaiškino telefonu Svenas.

Susirinkimų salėje trūksta šviežio oro. Visi atrodo esantys žvalesni už ją.

Gal todėl, kad buvo gautas atsakymas iš KTL?

Bengto Andersono bute aptiktos guminės kulkos buvo iššautos iš Niklo Nyreno namuose rasto smulkaus kalibro šautuvo. Ant ginklo – Joakimo Svensono ir Jimio Kalmviko

pirštų atspaudai.

– Štai taip, – sako Svenas. – Dabar žinome, kas šaudė į Bengto Andersono langus. Malina su Zeke galės kaip reikiant pričiupti jaunuosius nenaudėlius ir išsiaiškinti, ar neslepia dar ko nors. Imkitės to kuo greičiau, šiuo metu kaip tik turėtų būti mokykloje.

Tada Malina papasakoja, ką išsiaiškinusi su Murvaliais.

Kalbėdama apie Kampinio Kalės sąsajas su Murvalių šeima, jaučia Karimo Akbaro skepticizmą. Na ir kas, kad galbūt buvo Karlo Murvalio tėvas? Ar tai duoda mums ką nors, ko dar neturime ar ko dar nežinome?

– Murvalių tema yra akligatvis. Dabar dėmesį reikia sutelkti į naujus kelius. Ieškoti galų asų garbintojų pėdsakuose, kas nors turėtų būti standžiajame diske. Juhanai, kaip sekasi? Pavyko nulaužti slaptažodį? Gerai. Daugybė užkoduotų katalogų? Šit kaip...

Tačiau Malina neatlyžta:

– Tai reiškia, kad Karlas Murvalis yra Bengto Andersono brolis, ko, galimas daiktas, ir pats nežino.

– Jei tik tas senolis iš Šernorpo kalba tiesą, – atkreipia dėmesį Karimas.

– Tai galima nesunkiai patikrinti. Turime Bengto DNR, todėl užtenka paimti Karlo Murvalio mėginį ir viskas bus aišku.

– Nereikia skubėti, – sako Karimas. – Negalime puldinėti aplinkui ir švaistytis žmonių privatumą pažeidžiančiais tyrimais remdamiesi vien tik kažkieno teiginiais. Ypač tada, kai jų reikšmė tyrimui yra, švelniai tariant, miglota.

Vakar po vakarienės ji paskambino Svenui ir papasakojo, ką sužinojusi iš Veino Andersono. Malina dvejojo – patenkintas jis ar susierzinęs, kad ji viena darbavosi sekmadienį, tačiau įdėmiai išklausęs pasakė:

– Gerai, Fors. Kol kas ši tyrimo linija nebaigta, o broliai Murvaliai sulaikyti ir sėdi areštinėje už kitus nusikaltimus.

Gal todėl įsiterpia ir dabar:

– Malina, judu su Zeke galite dar sykį apklausti Karlą Murvalį ir surinkti daugiau informacijos. Jis turi alibį nužudymo vakarą, tačiau pabandykite išsiaiškinti, ar ką nors žino apie šią istoriją. Galimas daiktas, kad praėjusio pokalbio metu melavo. Pradėkite nuo jo, paskui prispauskite Kalmviką su Svensonu.

– O DNR tyrimas?

– Viskam savas laikas, Malina. Susitikite su juo. Pažiūrėkite, ką tai duos. Visi kiti toliau ieškokite, pakelkite kiekvieną akmenį ir iššniukštinėkite visus kampus bei užkampius, kurių dar nejudinome. Laikas bėga, o kaip patys žinote, kuo toliau, tuo mažesnės mūsų galimybės sučiupti nusikaltėlį.

Zekė prieina prie jos stalo.

Piktas, akių vyzdžiai mažučiai, akys verte veria.

„Jis širsta, kad vakar išvažiavau viena. Negi niekada nepripras?“

– Galėjai man paskambinti, Malina. Kaip manai, ar Karlas Murvalis žino apie Kampinį Kalę?

– Galvojau apie tai. Galbūt, tačiau ne iki galo, jei supranti, ką turiu omenyje.

– Tu man per sudėtinga, Fors. Važiuojam į „Collins“ šnektelėti su juo, šiandien antradienis, tikrai bus darbe.

57.

„Collins Mekaniska“ AB netoli Vikingstado.

Daugiau nei šimto metrų ilgio asfaltuota automobilių aikštelė plyti nuo pat tankaus miško iki apsaugos posto. Vartai su užkardu yra vienintelis tarpas dešimties metrų aukščio tvoroje su spygliuotos vielos spiralėmis.

Įmonė yra „Saab General Motors“ tiekėja. Viena iš nedaugelio sėkmingų kompanijų šioje lygumoje. Trys

šimtai darbuotojų automatiniu būdu montuoja automobilių detales. Prieš keletą metų buvo septyni šimtai, tačiau su Kinija nepakonkuruosi.

„Ericsson“, NAF, „Saab“, „BT-Trucks“, „Printcom“. Visi sumažėjo arba apskritai išnyko. Malina pastebėjo gamybinių įmonių uždarymo keliamus pokyčius. Kiekvieną kartą padaugėja smurtinių nusikaltimų, taip pat ir smurto namuose. Kad ir ką kalbėtų kai kurie politikai, neviltis yra sugniaužto kumščio bendrininkė.

Vis dėlto po kurio laiko kažkokiu nesuprantamu būdu padėtis normalizuojasi. Vieni susiranda naujus darbus. Kitų atžvilgiu taikomos įvairios priemonės – kažkas mokosi kursuose, kažkas priverčiamas arba įkalbamas išeiti į išankstinę pensiją. Dalis lyg dar ir būtų reikalingi, kiti jau nebe. Tokie atsiduria lūžio taške, visuomenės paribiuose. Visuomenės, kurios dalimi tokios šeimos kaip Murvaliai nė už ką nenori būti, nebent pagal savo pačių taisykles.

„Koks jausmas, kai supranti, kad esi panaudotas? – galvoja Malina. – Nė neįsivaizduoju, ką reiškia suvokimas, kad tampi nebereikalingas ir nepageidaujamas.“

Už neįveikiamos spygliuotos vielos tvoros stūkso angarus primenantys baltos spalvos belangiai fabriko pastatai.

„Atrodo kaip kalėjimas“, – pagalvoja Malina.

Poste sėdi mėlyna „Falck“ uniforma vilkintis apsaugininkas. Jo veide stinga aiškaus perėjimo tarp žandų, smakro ir kaklo. Kažkur fizionomijoje padaras turi porą vandeningų pilkos spalvos akių, kurios skeptiškai spokso į policijos pažymėjimą ištiesusią Maliną.

– Ieškome Karlo Murvalio. Jis čia kompiuterinės dalies vadovas.

– Kokiu reikalu?

– Visai nesvarbu, kokiu reikalu, – sako Zekė.

– Turite nurodyti...

– Policijos reikalu, – nutraukia Malina. Tada išverstakis nukreipia žvilgsnį nuo jos, kažkam skambina, prieš padė-

damas ragelį porą kartų linkteli.

– Galite eiti į pagrindinę registratūrą, – ištaria.

Malina su Zeke žingsniuoja prie įėjimo. Per kelių šimtų metrų ilgio pasivaikščiojimą praeina uždaras montavimo sales. Pakeliui pasitaiko vienos kitos pravertos durys. Nuo sijų palubėje kabo šimtai padėvėtų tiltinių kranų, tarsi būtų ilgai ilsėjęsi, o dabar trokštų vėl kibti į darbą. Į registratūrą patenkama pro besisukančias duris iš graviruoto stiklo, įrengtas po plieno sijų laikomu stogeliu. Raudonmedžio poste sėdi dvi moterys. Panašu, kad nė viena jų nepastebi. Kairėje stūkso platūs marmuriniai laiptai. Patalpa kvepia citrinų aromato valikliais ir poliruota oda.

Jiedu prieina prie registratūros. Viena administratorių pakelia akis.

– Karlas Murvalis jau leidžiasi. Prisėskite ten, prie lango.

Malina apsigręžia. Trys raudoni kiaušinio formos krėslai ant rudo kilimo.

– Ar greitai pasirodys?

– Po poros minučių.

Karlas Murvalis nusileidžia laiptais po dvidešimt penkių minučių. Apsirengęs pilku švarku, geltonais marškiniais ir kiek trumpokais tamsiai mėlynos spalvos džinsais. Malina su Zeke pakyla ir eina jo link.

Karlas Murvalis ištiesia ranką. Veide jokios išraiškos.

– Kriminalinės policijos inspektoriai? Kuo nusipelniau tokios garbės?

– Reikia pasikalbėti netrukdomiems.

Karlas parodo į krėslus.

– Gal čia?

– Gal geriau konferencijų salėje, – ištaria Malina.

Karlas Murvalis apsisuka ir ima kilti laiptais. Pažvelgia per petį, norėdamas įsitikinti, ar Zekė su Malina seka paskui.

Suspaudžia stiklinių durų spynos kodą ir tos nuvažiuoja

į šoną, atidengdamos ilgą koridorių. Viename kambaryje su matinio stiklo durimis girdisi stipriai dūzgiantis ventiliatorius. Už durų matyti juodas šešėlis.

– Serverinė. Visos gamybos širdis.

– Jūs už tai atsakingas?

– Tai mano valdos, – atsako Karlas Murvalis. – Kontrolė mano rankose.

– Čia ir dirbote tada, kai buvo nužudytas Bengtas Andersonas?

– Būtent čia.

Tada Karlas sustoja prie kitų stiklinių durų ir suveda naują kodą. Durys vėl nuvažiuoja į šoną. Aplink maždaug dešimties metrų ilgio ąžuolinį stalą stovi dvylika juodų kėdžių „Skruzdė". Viduryje stalo – lėkštė su ryškiai raudonais žieminiais obuoliais.

– Valdybos posėdžių salė, – ištaria Karlas Murvalis. – Turėtų tikti.

– Na tai?

Karlas Murvalis sėdi prieš juos. Nugara prispausta prie kėdės atlošo.

Zekė sukinėjasi ant savosios.

Malina palinksta į priekį:

– Jūsų tėvas – visai ne jūreivis.

Karlo Murvalio veidas nejuda. Nesukruta nė raumenėlis, akyse jokio nerimo šešėlio.

– Juo buvo, – tęsia Malina, – Jungsbru legenda Karlas Andersonas, Kampinis Kalė. Jums tai žinoma?

Karlas Murvalis atsilošia. Nusišypso Malinai. Šypsena ne pašaipi, greičiau kupina tuštumos ir vienatvės.

– Absurdas, – tuomet ištaria.

– Jei tai tiesa, esate, tiksliau, buvote, netikri broliai su Bengtu Andersonu.

– Aš ir jis?

Zekė linkteli.

– Jūs ir jis. Mama nepasakojo?

Karlas Murvalis sukanda dantis.

– Absurdas.

– Nieko apie tai nežinote? Apie tai, kad mama turėjo romaną su Kampiniu...

– Man nusispjaut, kas buvo ar nebuvo mano tėvas. Man tai jau praeitis. Privalote su tuo skaitytis. Pabandykite suprasti, kaip sunkiai kovojau, kad atsidurčiau ten, kur esu dabar.

– Ar galime paimti jūsų DNR mėginį, kad palygintume su Bengto Andersono? Tada žinosime tiksliai.

Karlas Murvalis papurto galvą.

– Neįdomu.

– Tikrai?

– Taip, nes aš žinau. Nereikia jokių mėginių. Mama pasakojo. Tik kadangi aš bandžiau pabėgti nuo savo netikrų brolių ir jų gyvenimų, šis dalykas man taip pat visiškai nerūpi.

– Vadinasi, esate netikras Bengto Andersono brolis? – klausia Zekė.

– Jau nebe. Dabar jis negyvas, ar ne? Dar kas nors? Manęs laukia kitas susitikimas.

Jiems einant prie automobilio Malina žvelgia į tolumoje dunksantį mišką.

Karlas Murvalis nenorėjo pasakoti apie savo patėvį, apie vaikystę Blosvedrete, nenorėjo nieko kalbėti apie santykius su broliais ir seserimi.

– Daugiau nė žodžio. Gavote tai, ko jums reikėjo. Nė neįsivaizduojate, ką reiškia būti manimi. Jei daugiau niekas nedomina – mane šaukia pareiga.

– Bet Marija?..

– Ką Marija?

– Ar buvo jums tokia pat gera kaip Kamuoliui? Geresnė nei Eliasas, Jakobas ir Adamas? Kiek žinome, ji labai rūpinosi Bengtu. Ar žinojo, kad buvote jo netikras brolis?

Tyla.

Karlo Murvalio žandai pilki, lūpų kampučiai trūkčioja.

Prie apsaugos posto pakyla užkardas ir jie išeina.

„Sudie, kalėjime“, – pagalvoja Malina.

Pareiga.

Kokia niūri dėl jos gali tapti vieta.

Karlas Murvalis yra ir Rebekos Stenlund netikras brolis, o ji – netikra jo sesuo.

„Tik čia ne mano pareiga, – pagalvoja Malina. – Patys tegul aiškinasi, jei, aišku, dar nežino. Be to, Rebeka Stenlund nori būti palikta ramybėje.“

58.

– Kaip manai, ar Marija Murval žinojo, kad Bengtas Andersonas ir jos netikras brolis turėjo tą patį tėvą? Gal todėl juo taip ir rūpinosi?

Jie valgo ir Zekė neaiškiai kalba pilna burna.

Malina atsikanda dešrelės „Chorizo“.

Kioskas prie Valos žiedo. Geriausios dešrelės visame mieste.

Variklis dirba tuščia eiga – šildo saloną. Už jų tylūs stūkso geltonų plytų daugiabučiai ir pailgi Rydo studentų bendrabučiai. Apgaubti ramybės, tarsi žinodami savo vietą būsto hierarchijoje, – mumyse gyvena tik tie, kuriems stinga šlamančiųjų. Vieni apsistoja trumpam, kiti lieka visą gyvenimą, jei tik koks aukso puodas nepasipainioja.

Anapus autostrados už retų miškelių matyti universiteto pastatai. „Kaip ironiškai jie turėtų atrodyti daugeliui Rydo gyventojų, – pagalvoja Malina. – Kiekvieną dieną matai juos kaip priminimą apie neįgyvendintas svajones, neišnaudotas galimybes, neteisingus pasirinkimus ir apribojimus. Kartėlio architektūra.“

Nors ne visiems. Toli gražu ne visiems.

– Nežinau, – atsako Malina. – Gal nujautė kažkokį ryšį. Instinktyviai. Arba žinojo.

– Moteriška intuicija?

Zekė krizena.

– Kad ir kaip būtų, dabar jos nepaklausime, – atsako Malina.

Jei žaisi su skorpionu, jis įgels. Jei kiši ranką į urvą, barsukas įkąs. Jei erzinsi barškuolę, ji įkirs. Tas pats ir su tamsa – užspeisk kampe ir ji kirs.

O tiesa?

Kokia ji?

Kai jie su Zeke eina prie namo per Rakelės Murval kiemą, ji tyliai šnibžda tą žodį. Už nugarų ties horizontu leidžiasi saulė. Perėjimas tarp šviesos ir tamsos greitas ir šaltas.

Pasibeldžia.

Motina neabejotinai juos matė, tikriausiai pagalvojo: „Ne, tik ne tai.“

Vis dėlto atidaro.

– Jūs?

– Norėtume užeiti, – sako Zekė.

– Prisibuvote čia jau pakankamai.

Liesas Rakelės Murval kūnas žengia į šoną ir atgal. Lieka stovėti prieškambaryje įsispendusi rankomis į šonus, aiškiai parodydama: „Čia, bet nė žingsnio toliau.“

– Aš iš karto prie reikalo, – sako Malina. – Kampinis Kalė. Jis buvo jūsų sūnaus Karlo tėvas.

Jos akys pajuoduoja, paskui vėl prašvieséja.

– Kur tai išgirdote?

– Būna tokie testai, – atsako Malina. – Mes žinome.

– Tai reiškia, kad Karlas yra netikras nužudytojo brolis, – įsiterpia Zekė.

– Ką norite sužinoti? Kad nuskendus laivui išgalvojau istoriją apie vaiką nuo homoseksualo jūreivio? Kad vieną vakarą atsidaviau parke Kampiniui Kalei? Ne aš viena tokia buvau.

Rakelė Murval žvelgia į Zekę ramiu, paniekos kupinu

žvilgsniu. Paskui apsisuka ir patraukia į svetainę, jie seka paskui. Jos žodžiai šaižūs kaip botago kirčiai:

– Jis, Kalė, niekada nesužinojo, kad yra mano berniuko tėvas, bet vaiką pavadinau Karlu, kad niekada neužmirščiau, iš kur jis atsirado.

„Tu, – pagalvoja Malina, – tu niekada neleidai jam to užmiršti. Savaip."

Dabar akys dvelkia šalčiu.

– Manote, buvo lengva auginti jį vienai? Jūreivio berniukas, jis jūreivio vaikas! Ir šokoladinės raganos tuo patikėjo!

– Kaip sužinojo Karlas? – klausia Zekė. – Ar berniukai ir Juodulys jo neskriaudė?

– Atėjo į mano septyniasdešimtmetį su kažkokiais keistais karoliais. Manėsi kažkuo tapęs, štai tada jam ir išklojau, kaip viskas buvo, kad jis Kampinio Kalės vaikas. Taip ir pasakiau. Inžinierius! Na, kaip? Stovėjo ten, kur ir jūs dabar.

Senoji žengia atgal. Moja Malinai ir Zekei ranka, tarsi sakydama: „Škac, škac, škac!"

– Tik pabandykite apie tai prasitarti berniukams, ir aš jums taip įkrėsiu, kad gailėsitės gimę.

„Ji nebijo grasinti policijai, – galvoja Malina. – Šmėklos turi būti išvaikytos bet kokia kaina. Iniciatyva ir toliau tavo rankose, Rakele. Ką tai reiškia?"

Pro virtuvės langą Rakelė Murval stebi prie automobilio savo pačių pėdomis grįžtančius policininkus. Jaučia rimstantį pyktį, agresiją keičia susimąstymas. Tada eina į prieškambarį ir pakelia ant stalelio stovinčio telefono ragelį.

59.

Pakilusi Brita Svedlund veria akimis ką tik į jos kabinetą Jungsbru mokykloje įėjusius Joakimą Svensoną ir Jimį Kalmviką. Kavos ir nikotino kvapo prisigėrusi patalpa tiesiog vibruoja nuo jos pykčio.

„Tikriausiai kartais patraukia čia dūmelį“, – tik užėjusi pagalvojo Malina.

Pamatę Maliną ir Zekę berniokai ėmė trauktis atatupsti, tarsi norėdami sprukti, tačiau aštrus direktorės žvilgsnis prikaustė kojas prie žemės.

Kiek anksčiau, laukiant iš anglų kalbos pamokos iškviestų Joakimo ir Jimio, Brita Svedlund išdėstė savo mokymo filosofiją.

– Supraskite – visiems padėti neįmanoma. Aš visada didžiausią dėmesį skirdavau tikrai norintiems. Nebūtinai patiems gabiausiems, tačiau tiems, kurie nori mokytis. Kai kuriuos mokinius galima priversti siekti kai ko daugiau, nei jie patys tikisi, tačiau pasitaiko ir beviltiškų. Tokiems niekada nešvaisčiau jėgų.

„Tačiau Joakimo ir Jimio dar nelaikai beviltiškais, – pagalvoja Malina, matydama, kaip Brita Svedlund priremia žvilgsniu berniokus prie sienos. – Nors pavasarį jau baigs mokyklą, nors jau yra gana suaugę ir gali atsakyti už savo poelgius.“

– Sėskitės, – paliepia Brita, ir susigūžę nuo jos balso vaikinai paklusniai klesteli ant kėdžių.

– Aš jus traukiu už ausų, o jūs taip atsidėkojate?

Malina atsistoja, kad vaikėzai matytų jos akis.

– Žiūrėkite man į akis, – ištaria lediniu balsu. – Daugiau jūsų melų nepakęsiu. Žinome, kad tai jūs šaudėte į Bengto Andersono langus.

– Mes ne...

Iš kitos stalo pusės nugriaudėja Britos Svedlund balsas:

– UŽSIČIAUPK!

Ir Jimis Kalmvikas ima kalbėti. Balsas gailus ir išsigandęs, tarsi būtų grįžęs į nekaltą amžių dar prieš mutaciją.

– Na, gerai, pašaudėme tuo šautuvu į jo butą, bet jo nebuvo namuose. Paėmėm šautuvą, nuvažiavom dviračiais ir pykštelėjom. Buvo tamsu ir jo ten nebuvo. Prisiekiu. Paskui iš karto pabėgome. Labai kvaila.

– Tai tiesa, – ramiu balsu ištaria Joakimas Svensonas. – Tačiau mes neturime nieko bendro su paskui Kamuoliui nutikusiomis beprotybėmis.

– Kada šaudėte? – klausia Malina.

– Prieš pat Kalėdas, ketvirtadienį.

– Ar už tai sėsime į kalėjimą? Mums juk dar tik penkiolika...

Pavargusi Brita Svedlund palinguoja galva.

– Priklauso nuo to, ar bendradarbiausite, – atsako Zekė. – Klokite viską, kas gali būti svarbu. Pabrėžiu – viską.

– Tai kad daugiau nieko nežinome.

– Nė šūdelio.

– Vadinasi, paskui liovėtės persekioję Bengtą? O gal vieną vakarą neplanuotai nutiko dar šis tas? Ką?

– Klokit tiesą, – sako Malina. – Turime tiksliai žinoti.

– Mes daugiau nieko nedarėm.

– O naktį iš trečiadienio į ketvirtadienį? Prieš randant Kamuolį?

– Juk sakėme – žiūrėjome „Dogtauno ekstremalus“. Tai šventa teisybė!

Joakimo Svensono balse girdėti desperacija.

– Galite eiti, – ištaria Zekė, o Malina pritardama numykia.

– Ar tai reiškia, kad mes laisvi?

Naivus Jimio Kalmviko balsas.

– Tai reiškia, – ištaria Zekė, – kad atėjus laikui su jumis susisieksime, šaudymas į žmonių langus nepraeina be pasekmių.

Brita Svedlund atrodo pavargusi ir pasiilgusi stiklo

viskio su cigarete. Regis, lengviau atsikvepia berniokams išėjus.

– Dievas mato, aš stengiausi dėl šitų dviejų.

– Gal dar padarys išvadas, – ištaria Malina.

– Tikėkimės. Ar netrukus ką nors sučiupsite dėl tos žmogžudystės?

Zekė purto galvą.

– Turime kelias versijas, – atsako Malina. – Reikia patikrinti net ir mažiausiai tikėtinas prielaidas bei variantus.

Brita Svedlund žvelgia pro langą.

– Kas dabar laukia berniukų?

– Laišku bus iškviesti į apklausą, jei parengiamojo tyrimo vadovui tai pasirodys verta.

– Tikėkimės, kad pasirodys, – ištaria Brita Svedlund. – Jie turi suvokti padarę didelę klaidą.

Nuovados priimamajame juos pasitinka Karimas Akbaras.

Taip įpykęs, kad net verda.

– Ką judu sau galvojate?

– Mes...

– Žinau. Buvote pas Rakelę Murval ir priekabiavote klausimais, su kuo turėjusi seksualinių santykių prieš keturiasdešimt metų.

– Prie nieko mes nepriekabiavome, – atsako Zekė.

– O ji sako, kad priekabiavote. Paskambino ir oficialiai pasiskundė. Ir dar pažadėjo „pranešti į laikraštį“.

– Ji nėra...

– Fors, kaip, tavo manymu, tai atrodys? Ji bus pavaizduota kaip bejėgė senutė, o mes – kaip pabaisos.

– Bet...

– Jokių „bet“. Neturime jokio apčiuopiamo pagrindo į tai gilintis. Privalome palikti Murvalius ramybėje. Jei tu, tai yra jūs neatstosite, šį reikalą turės perimti Jakobsonas.

– Prakeikimas, – sušnibžda Malina.

Karimas prieina visai prie pat.

– Aš tik noriu ramybės bent vieną dieną, Fors. Tai viskas.

– Prakeikimas.

– Nuojautų nebeužtenka, Fors. Netrukus bus praėjusios dvi savaitės. Mums reikia ko nors konkretaus, o ne krūvos mėšlo apie tai, kas kieno brolis, ir priekabiavimo prie senos moteriškės dėl kitų variantų stygiaus.

Biuro durys atsilapoja. Svenas Šiomanas. Žvilgsnis nusivylęs.

– Trūksta įrodymų laikyti brolius Murvalius už įsilaužimą į ginklų sandėlį Kvarne. Privalome juos paleisti.

– Bet juk turėjo namuose iš ten gautų rankinių granatų, velniai griebtų. Granatų!

– Taip, bet kas pasakys, kad negalėjo iš ko nors nusipirkti nelegaliai? Brakonieriavimo ir neteisėto ginklų laikymo neužtenka, kad teismas pratęstų sulaikymo terminą. Jie juk prisipažino.

Tada pasigirsta administratorės balsas:

– Fors, tau skambina.

Ji atsiliepia prie savo stalo. Ragelis rankoje šaltas ir sunkus.

– Fors klauso.

– Čia Karin Juhanison.

– Sveika, Karin.

– Ką tik gavau elektroninį laišką iš Birmingamo. Jiems nieko nepavyko išgauti iš Marijos Murval drabužių – per daug purvo. Bet atliks kažkokį kitą, visiškai naują, testą.

– Nieko? Ką gi, tikėkimės, kad naujasis testas suveiks.

– Tavo balsas pavargęs. Ar to smulkaus kalibro šautuvo tyrimas ką nors davė?

– Taip, galime atmesti vieną tyrimo liniją.

– Ir?

– Na, ką galiu pasakyti, Karin. Vaikai, tiksliau, paaugliai, kuriais nesirūpinama. Prie gero tai niekada nepriveda.

60.

– Mama, mama!

Malina girdi iš virtuvės sklindantį Tuvės balsą. Ko gero, bus pabaigusi matematikos namų darbus. „Matematika, – pagalvoja. – Kad ją kur. Gal tai ir mokslų mokslas, bet jis ne man.“

– Ateik, mama!

„Paauglė.

Vaikas.

Beveik suaugęs žmogus.

Suaugęs.

Keturi viename. Ir noras išsiaiškinti savo vietą pasaulyje, kuris visai nelaukia ir tik labai nenoriai suteikia stovimą vietą. Net jei ir baigsi mokslus, Tuve, nėra jokios garantijos, kad gausi darbą. Tapk gydytoja ar mokytoja, tai patikima. Tik ar kas nors apskritai yra patikima? Klausyk širdies balso. Būk kuo nori, svarbu, kad tikrai to norėtum. Kol kas tavo atsakymas: „Aš nežinau.“ Gal rašytoja? Visai neatitinka laiko dvasios. Geriau kurk scenarijus kompiuteriniams žaidimams, Tuve. Daryk, ką nori, tik neskubėk, pažink pasaulį, per anksti neprisigimdyk vaikų.

Nors tu ir pati tai žinai. Esi supratingesnė, nei aš kada nors buvau.“

– Kas atsitiko, Tuve?

Malina tiesiai atsisėda sofoje ir pritildo televizorių. Naujienų pranešėja be garso judina lūpas.

– Ar skambinai seneliui?

Velnias.

– Ne. Argi nesusitarėme, kad pati paskambinsi?

– O ne tu?

– Nežinau. Kad ir kaip būtų, reikia tai padaryti nedelsiant.

– Aš paskambinsiu, – aidi iš virtuvės Tuvės balsas.

Malina girdi, kaip ji pakelia ragelį ir renka numerį, paskui pradeda kalbėti:

– Seneli, čia Tuvė... taip, taip, skamba puikiai... bilietai... Kada?.. Dvidešimt septintą?.. Klausyk, dar vienas dalykas, aš turiu draugą... Markusas... Dvejais metais vyresnis... Aš... pagalvojau, kad gal ir jis galėtų kartu... Taip, pas jus... į Tenerifę... Jo tėvai neprieštarauja... o... ne... Geriau pakalbėk su mama... MAMA, MAMA, SENELIS NORI PASIKALBĖTI SU TAVIMI.

Malina keliasi ir eina į virtuvę, kurioje tebejuntamas vakarienės kvapas.

Paima ragelį iš Tuvės ir priglaudžia prie ausies.

– Malina, tu čia?

Balsas sujaudintas, kalba beveik falcetu.

– Kaip suprasti? Kažkoks Markusas važiuotų kartu? Tai tavo mintis? Tu visada piktnaudžiauji net ir menkiausia tau parodyto pasitikėjimo kruopelyte. Ar supranti, kad viską sugadinai? Dabar, kai norėjome suteikti Tuvei galimybę pamatyti Tenerifę?

Malina patraukia ragelį toliau. Lūkuriuoja, šalia kupina laukimo stovi Tuvė, tačiau Malina purto galvą. Reikia ruoštis tam, kas neišvengiama. Mato Tuvę apimantį nusivylimą, svyrančius pečius.

Kai vėl priglaudžia prie ausies ragelį, jame tylu.

– Tėti, tu ten? Jau baigei?

– Malina, kodėl kali tokius dalykus Tuvei į galvą?

– Tėti, jai trylika. Trylikametės mergaitės turi draugų, su kuriais nori leisti atostogas.

Tada išgirsta pyptelėjimą.

Padeda ragelį.

Apkabina Tuvę per pečius, sušnibžda:

– Neliūdėk, brangioji, tačiau seneliui mintis apie Markusą nepasirodė gera.

– Tada liksiu namuose, – ištaria Tuvė ir Malina jaučia pasiryžimą. Tokį patį stiprų ir aiškų kaip jos pačios.

Būna naktų, kai lova atrodo be galo plati, sutelkianti viso pasaulio vienatvę. Būna naktų, kai lova minkšta ir

žeria gausybę pažadų. Miego laukimas tada yra geriausia besibaigiančios dienos dalis. O kartais, kaip šiąnakt, lova kieta, čiužinys tampa priešu, kuris bando suvelti mintis ir tarsi šaiposi, kad guli viena, be šalia besiilsinčio kito kūno.

Malina ištiesia ranką. Tuštuma šalta kaip naktis už lango ir daug kartų didesnė, nes tiesdama ranką jau žino ją ten esant.

Janė.

Galvoja apie Janę.

Apie tai, kaip jis pradeda senti. Apie tai, kaip jie abu pradeda senti.

Nori atsisėsti, paskambinti, tačiau jis miega arba budi gaisrinėje, arba... Danielis Hiogfeltas. Ne, šiąnakt kamuoja ne tos rūšies vienatvė. Gerokai blogesnė. Tikroji vienatvė.

Malina nusispardo antklodę.

Atsikelia iš lovos.

Miegamajame tamsu. Tamsa beprasmė ir tuščia.

Sugrabalioja ant stalo padėtą nešiojamąjį kompaktinių plokštelių grotuvą. Žino, kokia plokštelė įdėta. Užsideda ausines.

Vėl atsigula ir netrukus galvoje srūva švelnus Margo Timnis balsas.

„Cowboy Junkies." Kol dar nebuvo nuobodūs.

Ilgesio ir vienatvės kamuojama palikta moteris paskutiniame posmelyje vis dėlto triumfuoja: *...kinda like the few extra feet in my bed...*

Malina nusitraukia ausines, susiranda telefoną ir surenka Janės numerį. Jis pakelia po ketvirto signalo.

Tyla.

– Žinau, kad tai tu, Malina.

Tyla.

– Malina, aš žinau, kad čia tu.

Jo balsas yra vienintelis reikalingas balsas, švelnus, ramus ir toks saugus. Tarsi apkabinimas.

– Pažadinau?

– Nesijaudink dėl to. Juk žinai – aš prastai miegu.
– Čia tas pats.
– Šiąnakt šalta, ar ne? Taip šalta gal dar ir nebuvo.
– Tiesa.
– Visa laimė, kad naujas katilas veikia kuo puikiausiai.
– Kaip gerai. Tuvė miega. Iš plano apie kelionę į Tenerifę su Markusu nieko neišėjo.
– Jis supyko?
– Taip.
– Panašu, kad jie niekada nepasimokys.
„O mes, ar mes kada nors pasimokysime?"
Tačiau lūpos ištaria ne šiuos, o kitus žodžius:
– Šią žiemą sunaudosi labai daug kuro.
Janė atsidūsta į ragelį. Tada ištaria:
– Miegam, Malina. Labanakt.

61.

Vasario 15 d., trečiadienis

Atrodo, kad bažnyčia priprato prie šalčio. Pilkas tinkas žilstelėjo nuo plono šerkšno. Tik medžiai toliau priešinasi, o kelionių agentūros languose kabančios afišos su paplūdimiais ir žydru dangumi ir toliau be galo ironiškos.

Namuose kvepia bandelėmis, šįryt anksti pakirdusi Malina spėjo pašauti į orkaitę kepti paruoštas bandeles. Pati suvalgė dvi – su abrikosų marmeladu ir Vesterboteno sūriu. Dabar stovi prie lango.

Už nugaros ant virtuvės stalo guli „Correspondenten". Išlankstyti neturėjo noro. Viskas pirmame puslapyje.

Žmogžudystės bylą tirianti policija apskųsta dėl priekabiavimo.

„Apgailėtina antraštė", – pagalvoja Malina, priglausdama prie lūpų kavos puodelį ir nukreipdama žvilgsnį į „Åhléns" pūkinių striukių bei kepurių reklamą.

Antraštė apgailėtina, o tekstas – prastas pokštas, tiesiog melas.

... nors policija neturi jokių įrodymų, kad Murvalių šeima būtų kaip nors susijusi su Bengto Andersono nužudymu, 72 metų Rakelė Murval buvo apklausta savo namuose ne mažiau kaip septynis kartus. Vos prieš metus Rakelė Murval patyrė nedidelį insultą... tai panašu į paprasčiausią policijos persekiojimą...

Pasirašo Danielis Hiogfeltas. Vadinasi, grįžo. Visu gražumu. Pluša iš peties. Kur buvo prapuolęs?

Šalia trumpas straipsnis apie tai, kad pagaliau išsiaiškinta, kas šaudė į Bengto Andersono langus, tačiau policija to nesieja su pačia žmogžudyste. Karimo Akbaro citata: „Kad ir kaip būtų, itin mažai tikėtina, kad šie įvykiai susiję."

Malina sėdasi prie virtuvės stalo.

Atsiverčia laikraštį.

Vienoje citatoje Rakelė Murval nurodo jos ir Zekės pavardes.

„Jie čia lankėsi septynis kartus ir vis brovėsi į vidų. Policija visiškai nesiskaito su vyresnio amžiaus moterimi... Bent jau mano berniukai pagaliau grįžo namo..."

Berniukais Rakelė Murval vadina savo sūnus Eliasą, Adamą ir Jakobą, paleistus iš areštinės po to, kai kaltinimai buvo pripažinti nepakankamai rimtais, kad būtų taikomas laisvės apribojimas...

Karimo nuotrauka.

Kadre užfiksuotas perkreiptas veidas, pastėrusios akys žvelgia į objektyvą: „Be jokios abejonės, skundą nagrinėsime labai rimtai."

„Nuotrauka jam nepatiks", – pagalvoja Malina.

Apskritai susidaro įspūdis, kad žmogžudystės tyrimas įstrigo. Policijos viršininkas Karimas Akbaras nenori komentuoti, kokia dabar tyrimo stadija, nes, kaip pats

teigia, „situacijos jautrumas“ neleidžia pasisakyti ta tema. Tuo tarpu „Correspondenten“ šaltinis policijoje teigia, kad tyrimas yra patekęs į mirties tašką ir policija neturi jokių naujų pėdsakų.

Malina išgeria kavą.

Šaltinis policijoje? Kas tai? Galėtų būti ir ne vienas.

Ji nuslopina instinktą suglamžyti laikraštį, nes žino, kad Tuvė irgi norės paskaityti. Prie kriauklės stovi skarda su bandelėmis. Paliko dvi Tuvei. Radusi apsidžiaugs.

Vietinis rytinis laikraštis.

Mėgstamas beveik visų miesto gyventojų. Tai rodo skaitytojų apklausos ir žmonių nepasitenkinimas tais retais atvejais, kai dėl problemų spaustuvėje numeris apskritai neišeina. Kartais atrodo, kad gyventojai tiesiog nepaleidžia „Correspondenten“ iš rankų ir susitapatina su aprašomais įvykiais bei pamiršta, kad laikraštis nėra jų buities dalis.

Danielis Hiogfeltas sėdi redakcijoje prie savo kompiuterio.

Vis dėlto pats geriausias dalykas yra skaitytojų meilė ir reakcija. Jei parašai gerą straipsnį, iš karto sulauki bent dešimties elektroninių laiškų su pagyrimais.

Jis patenkintas straipsniais šiandienos numeryje ir apdovanoja save prie Sodų aikštės esančios kepyklėlės „Schelins“ bandele su cinamonu. Senas krienas Bengtsonas nebeturi energijos, kuria galėtų įkrauti savo tekstus, o aprašant tokius nusikaltimus kaip Bengto Andersono žmogžudystė energijos tikrai reikia. Protingai paskirstytos energijos, kuri dar sustiprintų ir taip dramatišką įtampą. Miestas gali atrodyti prislėgtas ir paralyžiuotas šalčio, tačiau gaunamuose elektroniniuose laiškuose jis jaučia nerimą dėl Linšiopinge plintančios baimės ir stiprėjantį nepasitenkinimą policijos trypčiojimu.

„Atiduodame mokesčiams penkiasdešimt procentų, o policija neatlieka savo...“

Danielis dvi dienas praleido Stokholme.

Gyveno naujame „Hotel Anglais" viešbutyje prie Sturės aikštės su vaizdu į visus prie to paiko grybo* besisukiojančius dabitas.

„Expressen."

Susitiko net su pačiu vyriausiuoju redaktoriumi, tuo saldžialiežuvaujančiu psichopatu, tačiau vis tiek neapleido jausmas, kad tai būtų klaida. Žinoma, didelis laikraštis, riebesnė alga, bet...

„Expressen."

Stokholmas.

Ne dabar. Dar ne.

Pirma geriau pasirodyti taip, kaip ta iš „Motala Tidning", atkapsčiusi skandalą rotušėje ir už tai apdovanota Didžiuoju žurnalistikos prizu.

Jei kelsiuosi į Stokholmą, tai turiu įžengti kaip karalius arba bent jau princas. Koks ir esu čia.

Įdomu, ką dabar veikia Malina Fors?

Būtų neblogai pasimatyti.

Neabejotinai nusidirbusi, pikta ir karšta. Visai kaip aš, kai per daug dirbu ir per mažai miegu. Žmogiška.

„Expressen."

Šiandien parašysiu tam vyriausiajam redaktoriui ir atsisakysiu.

Trejų metų mergaitė spyriojasi Juhanui Jakobsonui, kai bando ją pražiodinti. Akyse jau mirga mėlynos vonios kambario plytelės, tačiau jis nenuleidžia rankų.

– Reikia išsivalyti dantis, – sako jis. – Kitaip juose apsigyvens trolis.

Bando kalbėti griežtai ir linksmai, tačiau pats girdi, kad balsas įkyrus ir pavargęs.

– Žiokis.

* *Grybas* (šved. *svampen*) – grybo formos dengta konstrukcija Stokholme, populiari vietinių susitikimo vieta.

Tačiau ji taikosi išsprūsti. Tada laiko sugriebęs ir švelniai spusteli žandikaulius.

Ji ištrūksta ir sprunka iš vonios kambario, o Juhanas lieka sėdėti ant unitazo. Velniop tą dantų trolį.

Darbas. Kada jų tyrime kas nors paaiškės? Kada yla išlįs iš maišo? Netrukus baigs tikrinti Rikardo Skugliofo kompiuterio standųjį diską, tačiau iki šiol nieko nerado. Žinoma, elektroniniai laiškai gyvulių korikams, kitiems prietrankoms ir asų garbintojams, tačiau nieko nusikalstamo. Ir nieko daugiau. Teliko patikrinti vos porą užkoduotų katalogų.

Visas jo gyvenimas dabar kaip ta besispyriojanti burna. Malina su Zeke atrodo vis labiau susierzinę. Biorjė laikinai nušalintas. Dabar jis su žmona, savo šunimis arba šaudykloje. Nors, aišku, šaudyti jam šiuo metu norisi mažiausiai.

Cheminėje valykloje Karimas Akbaras ištiesia penkių šimtų kronų banknotą. Naudojasi valyklos prekybos centre „Ryds Centrum" paslaugomis dėl dviejų priežasčių: ji anksčiau atidaro ir geriau išvalo.

Jam už nugaros – pats prekybos centras. Nedidelis ir aptriušęs. Parduotuvė „Konsum", spaudos kioskas, raktų dirbtuvės ir batų taisykla bei dovanų parduotuvė, kurioje, regis, po bankroto nieko nevyksta.

Trys kostiumai su plastikiniais dėklais ant išklibusių pakabų. Vienas „Corneliani", du „Hugo Boss" ir dešimt porų į krūvą sudėtų baltų marškinių.

Prie prekystalio stovintis vyras paima banknotą, padėkoja ir tiesia grąžą.

– Čia lygiai, – ištaria Karimas.

Žino, kad valyklos savininkas yra iš Irako, atvykęs čia su šeima Sadamo laikais. Kas žino, ką jam teko patirti? Kartą Karimui atnešus kostiumus vyras norėjo papasakoti apie save, apie inžinieriaus išsilavinimą, apie tai, kuo galėjo tapti, tačiau Karimas apsimetė skubąs. Nes, kad ir kaip

žavėtųsi dėl šeimos kovojančiu vyru, jis yra problemos dalis. Problemos, dėl kurios jis pats ir beveik visi atvykę iš kitų kraštų yra laikomi kitos kategorijos piliečiais. Tokiais, kurie turi verstis švedams nerūpinčiomis paslaugomis. „Reikėtų uždrausti imigrantams steigti picerijas ir chemines valyklas, – galvoja Karimas. – Tai padėtų pakeisti susiformavusią nuomonę. Besirūpinantys politiniu korektiškumu, žinoma, protestuotų, tačiau tokia jau realybė. Nors tai, aišku, neįmanoma. O aš pats? Aš nė per nago juodymą nesu geresnis už jį, net jei ir esu taip vaizduojamas."

Susvetimėjimas gimdo atskirtį.

Atskirtis gimdo smurtą.

Smurtas gimdo... taip, ką?

Begalinis atstumas tarp žmonių. Murvalių šeima labiau už viską trokšta būti palikta ramybėje ir nuošalyje, tuo metu daugybė kitų svajoja patekti į šią visuomenę ir tapti jos dalimi. Labai nedaug kieno svajonės virsta tikrove.

„Štai mano tėtis, – mąsto pakeliui iš cheminės valyklos Karimas. – Pasyvus smurtas privedė jį prie savižudybės."

„Bet aš niekada ir su niekuo apie jį nekalbu. Net su žmona."

Pradariusį duris Karimą pasitinka šaltis.

Juodas „Mercedes" blizga net ir blyškioje žiemos šviesoje.

Jis galvoja apie jų dabar medžiojamus žmogžudžius arba žmogžudį. Ko jie nori? Ko siekia?

Zekė praveria nuovados duris.

Įeina į priimamąjį, čia tvoskia prakaitu ir perkaitusiais šildytuvais. Vienas uniformuotųjų, stovinčių prie rūsin vedančių laiptų, šūkteli:

– Kaip Martinas? Ar žais kitose varžybose? Kelio rimtai nesusižeidė?

Ledo ritulininko tėtušis.

„Ar tokį jie mane mato?"

– Žais, kiek žinau.

Martinas sulaukė NHL klubų pasiūlymų, tačiau kol kas jokia sutartis nepasirašyta. Panašu, kad dabartinė komanda dar nenori paleisti. Zekė žino, kad ledo ritulys anksčiau ar vėliau padarys vaikiną turtingą. Tokį turtingą, kad net sunku įsivaizduoti.

Vis dėlto net ir piratų lobiui prilygstanti alga negali priversti jo gerbti tą žaidimą. Apsaugos, šalmai. Tai netikra.

Štai Bengto Andersono atvejis tikras. Laisvėje klajojantis blogis – taip pat.

„Kovodamas su didžiausiu žmonėse slypinčiu blogiu negali būti apsikarstęs apsaugomis, – galvoja Zekė. – Tai, ką darome čia, – ne žaidimas."

– Ar matei, kaip ten atrodau?

Karimas Akbaras stovi prie staliuko kavos kambarėlyje ir rodo savo paties nuotrauką laikraštyje.

– Negi negalėjo įdėti kitos?

– Ne taip jau blogai, – atsako Malina. – Būna ir baisiau.

– Kurgi ne. Tik pažiūrėk, į ką aš panašus. Jie specialiai parenka nuotraukas, kad atrodytume nuleidę rankas.

– Neimk į galvą, Karimai. Rytoj neabejotinai vėl būsi laikraščiuose. Ir argi mes nuleisime rankas?

– Ne, Malina, rankų nenuleisime. Niekada.

Malina tikrina elektroninį paštą. Keletas įprastų administracinio pobūdžio laiškų, kažkiek šiukšlių ir žinutė iš Juhano Jakobsono.

– Standžiajame diske kol kas nieko. Liko vos keli katalogai.

Ir raudonai pažymėtas laiškas.

„PASKAMBINK MAN."

Nuo Karin Juhanison.

Kodėl pati negalėjo paskambinti?

Nors Malina žino, kaip būna. Kartais paprasčiau

brūkšteleti laiškelį.

Atsako: „Ar ką nors sužinojai?“

Spusteli „siųsti“ ir vos po kelių minučių ima mirksėti gautų laiškų skyrius.

Atsidaro naują laišką nuo Karin Juhanison.

„Ar gali atvažiuoti?“

Atsakymas: „Būsiu laboratorijoje po dešimties minučių.“

Karin Juhanison kabinete KTL nėra langų, tik į koridorių išeinanti stiklinė dalis. Sienos nuo grindų iki lubų apstatytos knygų lentynomis, ant stalo pūpso aplankų krūva. Ant geltono linoleumo patiestas originalus kilimas su raudonais raštais. Malina žino, kad Karin pati jį atsivežė. Kilimas suteikia netvarkingai patalpai elegancijos ir jaukumo.

Karin sėdi prie rašomojo stalo. Nežemiškai šviežia, kaip visada.

Pasiūlo Malinai prisėsti ir ši įsitaiso ant nedidelės kėdutės prie durų.

– Gavau atsakymą iš Birmingamo, – sako Karin. – Palyginau jį su Bengto Andersono mėginiu. Nesutampa. Jis neišprievartavo miške savo netikros sesers.

– Tai padarė vyras ar moteris?

– Negalime nustatyti. Tačiau galime nustatyti, kad ne jis. Manei, kad tai jo darbas?

Malina papurto galvą.

– Ne, bet dabar žinome tiksliai.

– Dabar žinome, – antrina Karin. – Galima pasakyti ir broliams Murvaliams. Ar manai, kad kuris nors bus nužudęs Bengtą Andersoną? Gal dabar, sužinoję, kad klydo, prisipažintų?

Malina šypsosi.

– Ko šypsaisi?

– Tu gerai išmanai chemiją, Karin, – sako Malina, – bet žmones pažįsti prasčiau.

Moterys sėdi tylėdamas.

– Kodėl negalėjai to pasakyti telefonu? – klausia Malina.

– Norėjau tai pranešti akis į akį, – atsako Karina. – Taip atrodė geriausia.

– Kodėl?

– Tu tokia užsidariusi ir įsitempusi, Malina. Mes dažnai susitinkame darbe. Pagalvojau, kad būtų gerai pasimatyti štai taip, ramioje aplinkoje. Kaip manai?

Pakeliui iš KTL suskamba telefonas.

Malina kalba eidama per mašinų aikštelę, pro uždarytus garažus, krūmais apsodintų vietų link, kur stovi jos „Volvo" ir blizgančios pilkos spalvos nuosavas Karin „Lexus".

Tuvė.

– Labas, brangioji.

– Sveika, mama.

– Tu mokykloje?

– Pertrauka tarp matematikos ir anglų kalbos. Mama, ar pameni, kad Markuso tėvai norėjo pakviesti vakarienės?

– Pamenu.

– Gal gali šiandien? Jie nori šįvakar.

Šaunūs gydytojai.

Jie nori.

Tą patį vakarą.

Gal nežino, kad kiti irgi turi planų?

– Žinoma, Tuve. Galiu. Tik ne anksčiau nei septintą. Perduok Markusui, kad bus smagu.

Jos baigia pokalbį.

Atidarydama automobilio dureles Malina pagalvoja: „Kas atsitinka, kai meluoji savo vaikui? Kai darai vaikui ką nors negero? Gal kokia žvaigždutė užgęsta danguje?"

62.

– Ar dar liko koks nepajudintas akmuo? – klausia Zekė.

– Nežinau, – atsako Malina. – Dabar nematau aiškios visumos. Tie atskiri gabalėliai nesueina.

Laikrodžio ant mūrinės sienos rodyklės iš lėto artėja prie dvylikos.

Biuras nuovadoje beveik tuščias. Zekė sėdi prie savo stalo, Malina pasistačiusi kėdę šalia.

Nuleidę rankas? Mes?

Rankų nenuleidę, tačiau ieškantys apgraibomis.

Malinai grįžus iš KTL prasidėjo visą amžinybę trukęs pasitarimas dėl tyrimo eigos.

Pirmiausia buvo praneštos blogos žinios.

Nusivylęs Juhano Jakobsono balsas stalo gale:

– Priešpaskutiniame Rikardo Skugliofo kompiuterio kataloge buvo pačios paprasčiausios pornografinės nuotraukos. Gana karštos, bet nieko ypatingo. Liko dar vienas katalogas su kiek įmantriu kodu, bet mes dirbame.

– Tikėkimės, jame ir slypi paslaptys, – ištarė Zekė. Malina jo balse pajuto užslėptą troškimą, kad visa tai pagaliau baigtųsi.

Tada toliau kartu laužė galvas. Bandė išgirsti tyrimo detales vienijantį ir sujungiantį balsą, tačiau, kad ir kiek stengėsi, vis grįždavo į pradinį tašką. Vyras medyje ir žmonės aplink jį: Murvaliai, Marija, Rakelė, Rebeka. Ritualas, pagoniškos apeigos. Valkirija Karlson, Rikardas Skugliofas ir nedidelė tikimybė, kad Jimis Kalmvikas ir Joakimas Svensonas bus iškrėtę kokią kvailystę per tas kelias valandas, kai alibį garantuoja tik vienas kitam.

– Mes visa tai žinome, – ištarė Svenas Šiomanas. – Klausimas, ar dar galime ką nors iš to išspausti? Ar daugiau nėra jokių kitų kelių? Nematome jokių kitų pėdsakų?

Salėje įsigalėjo ilga, kankinanti tyla.

Tada prašneko Malina:

– Gal vis dėlto reikėtų papasakoti broliams, kad Bengtas Andersonas neišprievartavo jų sesers? Gal tai žinodami pasakys ką nors naujo?

– Vargu, Malina. Ar pati tuo tiki? – suabejojo Svenas.

Malina gūžtelėjo pečiais.

– Be to, jie paleisti, – įsiterpė Karimas Akbaras. – Negalime jų išsikviesti vien dėl to, o jei patys nuvažiuotume pasikalbėti, neabejotinai imtų dar daugiau skųstis dėl šeimos persekiojimo. Blogas įvaizdis dabar mums mažiausiai reikalingas.

– Jokios naujos informacijos iš visuomenės? – paklausė Juhanas Jakobsonas.

– Nieko, – atsakė Svenas. – Kapų tyla.

– Galime išplatinti naują kreipimąsi, – pasiūlė Juhanas. – Kas nors turėtų ką nors žinoti.

– Rašeivos ir taip jau mus ėda, – atsakė Karimas. – Dabar teks verstis be kreipimosi. Tai tik pablogintų žiniasklaidos atsiliepimus.

– Valstybinė kriminalinės policijos valdyba? – pasiūlė Svenas. – Gal jau laikas kviestis juos? Reikia pripažinti, kad trypčiojame vietoje.

– Dar ne, dar ne, – nepaisant visko, Karimo balsas kupinas pasitikėjimo savimi.

Jie skirstėsi iš posėdžių salės apimti jausmo, kad visi laukė kažko įvykstant, kad galėjo tik stebėti įvykių raidą ir laukti, kad tas arba tie, kurie pakorė Bengtą Andersoną, vėl kažkaip atkreips į save dėmesį.

O ką, jei jis, ji arba jie tapo nematomi? Jei tai vienkartinis atvejis?

Tada jie įklimpę.

Tada nutils tyrimo balsai.

Tačiau Malinos neapleido prie medžio aplankęs jausmas, kad kažkas dar nebaigta, kad miškuose ir lygumoje dar kažkas vyksta.

Laikrodžio ant mūrinės sienos rodyklės be garso rodo

dvylika. Tą pačią akimirką Malina ištaria:

– Pietų?

– Ne, – greitai atsako Zekė, – man choro repeticija.

– Repeticija? Per pietus?

– Taip, po kelių savaičių koncertas Katedroje, tai numatėme papildomai pasitreniruoti.

– Koncertas? Nieko neminėjai. Papildomai pasitreniruoti? Kalbi kaip ledo ritulininkas.

– Apsaugok Viešpatie, – atsižegnoja Zekė.

– Ar galiu pažiūrėti?

– Repeticiją?

– Taip.

– Žinoma, – atsako apstulbęs Zekė. – Be abejo, Malina.

Miesto muziejaus renginių salėje kiek tvankoka, tačiau panašu, kad choro nariams patinka erdvi patalpa, šiandien susirinko dvidešimt du. Malina suskaičiavo – trylika moterų ir devyni vyrai. Daugeliui per penkiasdešimt, tvarkingai apsirengę nepriekaištingai išlygintais provincijai būdingais drabužiais: spalvoti marškiniai ir palaidinės, švarkai ir sijonai.

Susirinkę choristai sustojo scenoje trimis eilėmis. Už nugarų kabo didžiulis gobelenas su išsiuvinėtais paukščiais, kurie, regis, trokšta pakilti ir paskraidyti po skliautuotomis lubomis.

Malina sėdi paskutinėje kėdžių eilėje prie pat ąžuolinių apkalų. Klausosi, kaip choro dalyviai prasidainuoja, kosčioja, persimeta vienu kitu žodžiu ir trumpai nusijuokia. Zekė kažką karštai aptarinėja su mėlyna suknele vilkinčia panašaus amžiaus aukšta blondine.

„Miela, – pagalvoja Malina. – Tiek ji, tiek ir suknelė.“

Tada garsiai prabyla viena moteris:

– Taigi, pradėsime. Iš pradžių – „People get ready“.

Choristai kaip pagal komandą pasitempia, paskutinį kartą atsikrenkščia ir veiduose atsiranda susitelkimas.

– Vienas, du, trys!

Salę užlieja daina, vientisas skambesys. Maliną nustebina rami jėga ir grožis, kai dvidešimt du balsai pavirsta vienu. „...you don't need no ticket, you just get on board..."

Malina atsilošia kėdėje. Užsimerkia, leidžiasi nešama muzikos sparnų. Vėl prasimerkia tik prasidėjus kitai dainai. Mato, kaip Zekė ir visi kiti stovintys scenoje mėgaujasi, dainuodami tarsi susilieja ir pasineria į paprastumą.

Staiga Malina pajunta dygią vienatvę. Ji nėra viso to dalis. Jaučia, kad toji vienatvė kažką reiškia, toji atskirtis susijusi su kai kuo už šios patalpos sienų.

Kiek toliau matosi durys.

Anga uždaroje erdvėje.

„Intuicija, – galvoja Malina. – Balsai. Ką jie bando man pasakyti?"

63.

Piktadarystės.

Kada jos prasideda, Malina? Kada baigiasi? Ar viskas sukasi ratu? Laikui bėgant jų gausėja, ar blogis yra pastovus dydis? Paskirstomas vienodai, ar kiekvienam gimusiam žmogui jo tenka vis daugiau?

Apie visa tai galiu mąstyti keliaudamas virš šių vietovių.

Žvelgiu į ąžuolą, kuriame kabojau.

Vieniša vietelė. Gal medžiui patiko mano draugija? Kamuoliai. Gaudydavau kamuolius ir mesdavau atgal, o jie vis grįždavo ir grįždavo.

Marija?

Tu žinojai?

Todėl ir buvai tokia draugiška? Mus siejantis ryšys? Argi tai svarbu? Nemanau.

Po manimi ir virš manęs tik oras. Aš ilsiuosi savo tuščioje erdvėje. Visi negyvėliai aplink mane šnibžda: „Tęsk, Malina, tęsk."

Tai dar ne pabaiga.
Aš vėl bijau.
Ar yra išeitis?
Turėtų būti.
Paklausk tos moters apačioje. Moters, prie kurios iš nugaros, pasislėpęs už krūmų eilės, sėlina juodai apsirengęs žmogus.

Ankstyvas, tylus ir tamsus vakaras. Garažo vartai nenori keltis, girgžda ir braška, o tas garsas, regis, stringa sustingusiame ore. Ji vėl nuspaudžia mygtuką sienoje. Raktas įkištas teisingai, srovė yra, dėl to jokių abejonių.

Už jos namai ir sušalusi augalija. Daugelyje langų dega šviesa. Beveik visi grįžę į namus po darbų. Garažo vartai spyriojasi. Teks atidaryti rankomis. Kartą jau yra taip dariusi. Sunku, bet įmanoma, o ji skuba.

Už nugaros kažkas sutraška krūmuose. Gali būti paukštis. Tokiu metų laiku? Gal katė? Bet jos juk tupi kur šilčiau?

Ji atsigręžia ir pamato prie jos puolantį tamsų šešėlį. Vienas, du, trys, keturi žingsniai, ir jis jau čia. Ji mojuoja rankomis, šaukia, tačiau nieko nesigirdi – burna užkimšta kažkuo, kas atsiduoda chemija. Ji draskosi ir daužosi, tačiau su kumštinėmis pirštinėmis tai tik švelnūs patapšnojimai.

Pažvelkite pro savo langus.

Pamatykite, kas vyksta.

Jis (o čia juk jis?) užsimaukšlinęs juodą kepurę. Ji mato tamsiai rudas akis, iš jų žvelgiantį pyktį ir nuoskaudą. Chemikalų kvapą dabar jaučia smegenyse. Jis švelnus ir skaidrus, tačiau vis tiek priverčia išnykti. Raumenys atsipalaiduoja ir ji nebejaučia kūno.

Gali matyti, tačiau vaizdas dvigubinasi.

Regi virš savęs stovintį žmogų. Žmones. Jūs keliese?

Ne, liaukitės, ne taip.

Tačiau priešintis beprasmiška. Tarsi viskas jau būtų

įvykę. Tarsi jau būtų nugalėta.

Akys.

Jo? Jos? Jų?

„Jos ne čia, – galvoja ji. – Akys kažkur kitur, labai toli."

Saldus ir šiltas kvėpavimas turėtų būti svetimas, bet taip nėra.

Tada chemija pasiekia akis, paskui ausis. Vaizdų ir garsų nebelieka, dingsta visas pasaulis ir ji nežino – miršta ar užmiega.

„Dar ne dabar, – galvoja ji. – Aš juk esu reikalinga? Jo veidas namuose, mano veidas..."

Dar ne dabar, ne dabar, dar ne, ne, ne...

Ji prabunda.

Žino tai. Nes akys atmerktos, o galva plyšta, nors aplinkui ir tamsu. O gal miega? Mintys pinasi.

Aš mirusi?

Tai mano kapas?

Nenoriu čia būti. Noriu namo pas save ir pas savus. Bet aš nebijau. Kodėl man nebaisu?

Tas garsas turėtų būti variklio. Gerai prižiūrėto variklio, kuris su džiaugsmu dirba ir tokiame šaltyje. Degina riešus ir kulkšnis. Jų neįmanoma pajudinti, tačiau ji gali spardytis, išsiriesti lanku ir daužytis į keturias tos ankštos patalpos sienas.

Gal rėkti?

Žinoma. Tik kažkas, jis, ji arba jie, užlipdė burną lipnia juosta, į gomurį remiasi skuduras. Kuo jis atsiduoda? Sausainiais? Obuoliais? Alyva? Sausas, sausesnis, sausiausias.

Aš galiu kovoti.

Visada tai dariau.

Aš nemirusi. Guliu automobilio bagažinėje. Man šalta. Aš spardausi ir protestuoju.

Bumt, bumt, bumt.

Ar kas nors mane girdi? Ar aš egzistuoju?

Aš tave girdžiu.

Aš tavo draugas, tik nieko negaliu padaryti. Tiksliau – labai nedaug.

Galbūt galėsime pasimatyti, kai visa tai baigsis. Galėsime pleventi greta. Galėsime mėgti vienas kitą. Bėgioti ratu aplink kvepiančias obelis galbūt amžinai trunkančią ir niekada nesibaigiančią vasarą.

Bet pirma...

Į priekį braunasi automobilis, tavo kūnas bagažinėje. Mašina sustoja apleistoje aikštelėje ir tu gauni naują chemijos dozę. Per daug spardeisi. Automobilis važiuoja per laukus į juodžiausią tamsą.

64.

Ramshelis.

Šviesiausia Linšiopingo pusė.

Ko gero, pats geriausias miesto rajonas, kurio durys daugeliui yra užtrenktos. Čia gyvena tik patys iškiliausi.

„Gal atsiradus galimybei, – galvoja Malina, – žmonės iš tiesų sąmoningai arba nesąmoningai susireikšmina? Tiek kalbant apie didelius, tiek ir apie mažus dalykus."

Tik pažvelkite, kur mes gyvename!

Mes galime sau tai leisti, mes – O13 rajono karaliai!

Markuso tėvų namas yra Ramshelyje, „Saab" direktorių, verslininkų, paklausių gydytojų ir sėkmingai dirbančių smulkesnių įmonininkų kaimynystėje.

Privačių namų rajonas įsikūręs beveik pačiame centre, ant šlaito su vaizdu į „Folkungavallen" stadioną ir vandens pramogų parką po atviru dangumi „Tinnis" bei jį supančią teritoriją, dėl kurios jau seniai varvina seilę nekilnojamojo turto projektų vystytojai iš visų šalies galų, šlaito apačioje pastatai išnyksta miškelyje arba mažomis gatvelėmis vingiuoja Tinerbekeno upės link, kur stūkso purvinos geltonos spalvos ligoninės korpusai. Smagiausia gyventi ant

šlaito, su geru vaizdu ir netoli miesto. Ten ir stovi Markuso tėvų namas.

Apšviestos gatvių žibintų Malina su Tuve eina greta viena kitos. Ilgi jų šešėliai krenta ant stropiai pabarstytų šaligatvių. Vietiniai neabejotinai norėtų apsitverti visą rajoną mūrine arba elektrine tvora su spygliuota viela ir įsirengti saugomus vartus. Kai kuriems miesto taryboje sėdintiems moderatams mintis apie atitvertas bendruomenes nėra svetima, todėl tvoros aplink Ramshelį atsiradimas ne toks jau neįtikėtinas.

Stop. Čia, bet ne toliau. Mes ir jie. Mes prieš juos. Mes.

Nuo buto iki Ramshelio ne daugiau kaip penkiolika minučių kelio pėstute, todėl Malina nusprendė nekreipti dėmesio į šaltį ir pasivaikščioti, nors Tuvė ir protestavo.

– Aš sutikau ten eiti, todėl ir tu būk maloni su manimi pasivaikščioti.

– Man regis, sakei, kad bus smagu?

– Taip ir bus, Tuve.

Pakeliui juodvi praėjo Karin Juhanison vilą. Geltonai nudažytas ketvirtojo dešimtmečio namas su mediniu fasadu ir veranda.

– Šalta, mama, – skundžiasi Tuvė.

– Gaivu, – atšauna Malina ir su kiekvienu žingsniu jaučia augantį nerimą bei tyliai ruošiasi atlaikyti vakarienę.

– Tu nerviniesi, mama, – staiga ištaria Tuvė.

– Nervinuosi?

– Taip, dėl vizito.

– Visai ne. Kodėl turėčiau?

– Nemėgsti eiti į svečius. O jie juk dar ir gydytojai.

– Tarsi tai būtų svarbu.

– Štai ten, – sako Tuvė ir rodo pirštu į priekį. – Trečias namas iš kairės.

Malina mato vilą. Nedidelės tvoros apsuptas dviejų aukštų baltų plytų namas su prižiūrėtais krūmais sode.

Namas ima augti jos viduje. Tampa gerai įtvirtintu, vienišam pėstininkui neįveikiamu Toskanos miestu.

Viduje šilta, kvepia laurų lapais ir švara, kurią namams gali suteikti tik stropi valytoja lenkė.

Stenvinkelių pora pasitinka prieškambaryje. Ką tik paspaudė ranką Malinai, kuriai nuo tokio netikėtai draugiško sutikimo svaigsta galva.

Mama Birgita, ausų, nosies ir gerklės ligų klinikos vyr. gydytoja, prašo vadinti ją Biga, ir jai taiiiiiip malooooonu susipažinti su Malina, apie kurią tiek daug skaičiusi „Correspondenten". Tėtis Hansas, chirurgas, norėtų būti vadinamas Hase.

– Tikiuosi, mėgsti fazanus, nes man kaip tik pavyko rasti porelę labai neblogų parduotuvėje „Lucullus".

„Kilę iš Stokholmo, vidutinės klasės grietinėlės. Karjeros vingiai nubloškė į šiuos laukinius kraštus", – pagalvoja Malina.

– Sprendžiant iš tarties, abu, ko gero, būsite iš Stokholmo? – klausia Malina.

– Iš Stokholmo? Tikrai taip pasirodė? Ne, aš iš Buroso, – sako Biga, – o Hasė – iš Enšiopingo. Susipažinome studijuodami Lunde.

„Jau žinau jų gyvenimo istoriją, – pagalvoja Malina, – nors mes dar tik prieškambaryje."

Markusas su Tuve dingsta name ir Hasė kviečia Maliną į virtuvę. Ant blizgančio nerūdijančio plieno staliuko stovi aprasojęs kokteilių plaktuvas. Malina kapituliuoja ir nė neketina priešintis.

– Gal martinio? – paklausia Hasė.

– Žinok, jo kokteiliai *labai sausi*, – mirkteli Biga.

– Maišau su „Tanqueray", – sako Hasė.

– Mielai, – atsako Malina ir po kelių mirksnių jau laiko rankoje taurę. Jie susidaužia, gėrimas skaidrus ir tyras. Malina pagalvoja, kad Hasė tikrai žino, kaip maišyti kokteilius.

– Paprastai skanaujame aperityvą virtuvėje, – paaiškina Biga. – Čia tokia jauki atmosfera.

Hasė stovi prie viryklės. Viena ranka pamoja Malinai

prieiti, o kita pakelia juodo jau daug kartų naudoto puodo iš ketaus dangtį.

Arčiau priėjusiai Malinai į veidą tvoksteli kvapų banga.

– Tik pažvelk, – sako Hasė. – Ar esi regėjusi tokį skanumėlį?

Lėtai burbuliuojančiame geltoname padaže skendi du fazanai. Malina pajunta, kaip alkis suspaudžia pilvą.

– Na, kaip?

– Atrodo fantastiškai.

– Oi, tai greitai išgaravo, – aikteli Biga, ir iš pradžių Malina nesupranta, apie ką ji čia, bet paskui pamato tuščią taurę savo pačios rankoje.

– Tuoj suplaksiu dar vieną, – pasisiūlo Hasė.

Jam kratant ore kokteilių plaktuvą Malina paklausia:

– Ar Markusas turi brolių ar seserų?

Hasė staiga nuleidžia plaktuvą. Biga nusišypso ir atsako:

– Ne. Ilgai stengėmės, bet paskui teko pasiduoti.

Tada vėl pasigirsta ledukų tarškėjimas plaktuve.

65.

Galva.

Sunki. Skauda taip, tarsi kas būtų įvaręs peilį tarp smegenų pusrutulių. Jei jauti tokį skausmą, vadinasi, nemiegi. Sapnuose fizinis skausmas neegzistuoja. Todėl jie mums ir patinka.

Ne, ne, ne.

Dabar grįžta atmintis.

Kur variklio gausmas? Automobilis? Ji nebe mašinoje.

Liaukitės. Paleiskite. Turiu kai ką, kam manęs reikia.

Nuimkite nuo akių raištį. Nuimkite. Gal galime apie tai pasikalbėti? Kodėl būtent aš?

Ar čia kvepia obuoliais? Ar mano pirštai liečia žemę? Šaltą ir tuo pat metu šiltą žemę? Čia sausainių trupiniai?

Traška židinys.

Ji spiria ten, iš kur sklinda šiluma, tačiau kojos nesutinka metalo. Įtempusi nugarą bando judėti, tačiau niekur nepasistūmėja. Tik duslus gaudesys kūne ir vibracija.

Aš esu... Kur aš?

Guliu ant šaltos žemės. Ar tai kapas? Gal vis dėlto aš mirusi? Gelbėkite! Gelbėkite!

Vis dėlto aplinkui šilta, o jei būčiau karste, jausčiau medį.

Atriškite mane, velniai griebtų!

Skuduras burnoje.

Gal pasistengusi galėčiau nutraukti virves? Reikia trūktelėti šen bei ten.

Tada nuo akių nutraukiamas raištis.

Virpanti šviesa. Rūsio skliautai? Žeminės sienos? Kur aš? Kas čia juda aplinkui? Vorai ir gyvatės?

Veidas. Veidai?

Su kaukėmis.

Akys. Žvilgsnis yra ir tuo pat metu ne.

Dabar veidai vėl dingsta.

Kūną skauda. Bet skausmas dar tik prasideda, ar ne?

Norėčiau, kad galėčiau kuo nors padėti.

Tačiau aš bejėgis.

Galiu tik žiūrėti, tai ir darysiu. Gal bent mano žvilgsnis suteiks tau paguodos.

Liksiu ir tada, kai galbūt norėsis nematyti ir pradingti visose tose vietose, į kurias galiu išsidanginti.

Tačiau aš liksiu. Apimtas baimės, meilės ir visų kitų jausmų. Tai dar nesibaigė, bet ar tau tikrai būtina taip daryti? Manai, jiems tai padarys įspūdį?

Skauda, suprantu, pats tai patyriau. Liaukis, liaukis, sakau aš, nors ir žinau, kad negirdi mano balso. Manai, kad jos skausmas numalšins kieno nors kito skausmą? Jos skausmas atvers duris? Manasis juk nieko panašaus nepadarė.

Todėl maldauju:
liaukis, liaukis, liaukis.

„Ar sakiau „liaukis"?

Kaip galėjo ištrūkti garsas iš mano lipnia juosta užklijuotos ir skuduru užkimštos burnos?"

Dabar ji nuoga. Kažkas nuplėšė drabužius, peiliu perpjovė siūles ir braukia žvake palei pečius. Ji bijo. Balsas murma: „Tai turi, turi įvykti."

Ji šaukia.

Kažkas traukia žvakę visai prie pat. Karštis veriantis. Ji šaukia taip, tarsi nežinotų, kaip reikia šaukti, tarsi odos čirškėjimas ir skausmas būtų vienas ir tas pats. Ji raitosi, tačiau niekur negali pabėgti.

– Gal nudeginti veidą?

Ar murmantis balsas taip pasakė?

– Gal užtektų? Tada gal nereikėtų tavęs užmušti, nes be veido kaip ir neegzistuotum, ar ne?

Ji šaukia ir šaukia. Be garso.

Antras žandas. Skruostikaulis dega. Judesiai ratu. Raudona, juoda, raudona. Skausmo spalva. Smirda apsvilusi oda. Jos oda.

– Gal geriau paimti peilį? Palauk. Neprarask sąmonės, laikykis, – murma balsas jai beveik alpstant.

Šviesoje žybteli peilio ašmenys. Skausmo nebeliko, organizmas pumpuoja adrenaliną. Vienintelis likęs dalykas – baimė niekada iš čia neištrūkti.

Noriu namo pas savus.

Jis turėtų susirūpinti, kur aš. Kiek laiko čia praleidau? Jie turėtų manęs pasigesti.

Peilis šaltas ir šiltas. Kas čia tokio šilto teka mano šlaunimis? Tarsi genys plieniniu snapu kaltų mano krūtis iki pat šonkaulių. Leiskite išnykti. Veidas dega, kai kažkas muša, kvailai bandydamas neleisti man prarasti sąmonės.

Nepavyksta.

Aš išnykstu.
Norite jūs to ar ne.

Kiek laiko praėjo? Nežinau.
Ar tai grandinių žvangesys?
Dabar stoviu prie stulpo.
Aplink mane miškas.
Aš viena.
Ar tavęs, ar jūsų nebėra? Nepalikite manęs čia.
Aš verkiu.
Girdžiu tai.
Tačiau man nešalta. Įdomu, kada šaltis nebešaldo, o skausmas nebeskaudina?
Kiek laiko čia prabuvau?
Aplink mane tankus miškas. Tamsus, tačiau apšviestas sniego. Nedidelė iškirsta proskyna. Durys į urvą.
Mano pėdų nėra. Taip pat rankų, plaštakų, pirštų arba žandų. Vietoj žandų – degančios skylės. Viskas aplink mane neturi kvapo.
Daugiau nebeturiu prisiminimų, neegzistuoja jokie kiti žmonės, jokių *paskui* ir *vėliau*, tik aiški dabartis su viena vienintele užduotimi.
Sprukti.
Pabėgti iš čia.
Tai viskas, kas liko.
Bėgti, bėgti, bėgti.
Bet kokia kaina. Tik kaip bėgti, jei neturiu pėdų?

Kažkas vėl artinasi.
Angelas?
Tik ne šioje tamsoje.
Ne, artėja kažkas juodo.
„Ką aš padariau?“
Ar tai ištarė juodas siluetas?
„Aš turiu tai padaryti“, – štai ką jis pasakė.
Ji bando pakelti galvą, tačiau nepavyksta. Tada susiima

ir galva iš lėto pakyla. Juoda spalva prie pat, užsimoja verdančio vandens puodu. „Šalin“, – pagalvoja ji. Tada garsas, tarsi kas nors riaumotų, kai ant jos šliūkšteli vanduo.

Tačiau jis nepasiekia. Karščio nėra, vos keli lašai šilumos.

Dabar vėl artinasi juodasis.

Su šaka rankoje?

Ką su ja darys?

Man šaukti?

Aš šaukiu.

Tik ne todėl, kad kas nors išgirstų.

66.

Valgomajame dega žvakės, ant sienos už Hasės ir Tuvės kabo didelis dailininko Jokumo Nordstriomo paveikslas. Pasak Bigos, jis tapęs tikra įžymybe Niujorke. Paveiksle pavaizduotas mėlyname lauke stovintis tamsiaodis vyras su berniukiškais drabužiais. Malinai kūrinys atrodo vienu metu naivus ir brandus. Vyras vienišas, tačiau kažkuo susijęs su tuo mėlynu lauku, kur danguje plevena gitaros ir biliardo lazdos.

Fazanai gardūs, bet dar gardesnis vynas. Raudonas, iš kažkokio Malinai negirdėto Ispanijos regiono. Toks skanus, kad turi sukaupti visą valią, kad neišmauktų vienu kartu.

– Malina, dar fazano? – klausia Hesė rodydamas ranka į puodą.

– Neatsisakykite, – sako Markusas. – Tėtis apsidžiaugs.

Vakarėlio metu buvo kalbama pačiomis įvairiausiomis temomis, nuo Malinos darbo iki treniruočių ir nuo ligoninių reorganizavimo iki savivaldybės politikos bei „be galo nuobodžių“ renginių miesto koncertų salėje.

Hasė ir Biga. Mandagiai ir nuoširdžiai besidomintys viskuo po truputį. Kad ir kaip stengėsi, Malina jų balsuose

neišgirdo apsimestinių gaidelių. *Panašu, kad jie džiaugiasi galimybe mus priimti ir visai nesibodi.* Malina gurkšteli vyno. *Dar jie žino, kaip priversti mane atsipalaiduoti.*

– Šauni mintis dėl tos Tenerifės, – ištaria Hasė ir Malina įsmeigia žvilgsnį į kitoje stalo pusėje sėdinčią Tuvę, ši nudelbia akis.

– Ar bilietai jau užsakyti ir paruošti? – klausia tada Hasė. – Būtinai palik sąskaitos numerį, kur pervesti pinigus. Primink, jei pamiršime.

– Aš... – išsižioja Tuvė.

Malina atsikrenkščia.

Sunerimę Biga su Hase žiūri į ją, Markusas atsisuka į Tuvę.

– Mano tėtis persigalvojo, – sako Malina. – Deja, turės priimti kitus svečius.

– Bet čia juk anūkė! – išsprūsta Bigai.

– Kodėl nieko nesakei? – klausia į Tuvę atsisukęs Markusas.

Malina papurto galvą:

– Mano tėvai truputį įdomūs.

Tuvė atsikvepia. Malina mato, kad nuo to melo jai palengvėjo, nors tuo pat metu gėdinasi neišdrįsusi pasakyti paprastos teisybės: Markusas nėra ten pageidaujamas.

„Kodėl aš meluoju?“ – pagalvoja Malina.

„Kad kai ko nenuvilčiau?

Kad gėdinuosi savo tėvų socialinės nekompetencijos?

Kad teisybė skaudi?“

– Keista, – sako Hasė. – Kokie svečiai gali būti svarbesni už pačią anūkę su draugu?

– Kažkoks senas verslo partneris.

– Nėra to blogo, kas neišeitų į gera, – atkunta Biga. – Tada abudu galėsite važiuoti su mumis į Orę*? Kaip ir siūlėme iš pradžių. Su visa pagarba Tenerifei, žiemą žmonės slidinėja!

* *Åre* – slidinėjimo kurortas Švedijoje.

Malina su Tuve apšviestomis gatvėmis traukia namo.

Dėl virškinimui pagerinti prie maisto išmestos burnelės konjako Malinai kiek veliasi liežuvis. Biga irgi gėrė, tačiau Hasė kompanijos nepalaikė – rytoj ryte jam į darbą. „Mažas stiklas martinio ir taurė vyno. Daugiau nė lašo, jei rytoj reikės imti skalpelį į rankas!“

– Turėjai viską iš karto paaiškinti Markusui.

– Galbūt, bet aš...

– Dabar privertei mane meluoti. Žinai, ką apie tai manau. Ir dar Orė... Jie tave kvietė į Orę, ar negalėjai papasakoti? Kas aš tau esu, tavo...

– Mama, ar negalima būtų tiesiog patylėti?

– Kodėl gi? Noriu kai ką pasakyti.

– Bet kalbi kvailus dalykus.

– Kodėl nieko neminėjai apie Orę?

– Mama, tu pati žinai. Kada turėjau pasakyti? Tavęs juk beveik niekada nėra namuose. Amžinai dirbi.

„Ne!“ – nori sušukti Malina, tačiau susimąsto – negi iš tiesų taip blogai?

Tylėdamos praeina pro „Tinnis“ ir viešbutį „Ekoxen“.

– Ar daugiau nieko nesakysi, mama? – klausia Tuvė joms einant pro labdaros turgelį.

– Jie malonūs žmonės, – ištaria Malina. – Visai ne tokie, kaip tikėjausi.

– Tu visada bala žino ką galvoji apie žmones, mama.

67.

Aš kraujuoju.

Kažkas mane pakelia nuo stulpo ir guldo į minkštą gauruotą guolį.

Gyvenu.

Manyje plaka širdis.

Juodojo pilna visur. Užkloja mano kūną vilnone antklode, šilta. Juodojo balsas ar balsai sako:

– Jis mirė per anksti, bet tu, tu kabosi taip, kaip sumanyta.

Tada medžiai virš manęs. Kažkur judu mišku. Guliu rogėse? Girdžiu kieta sniego pluta šliuožiančias slides? Aš pavargusi, tokia pavargusi. Ir man šilta.

Tikra šiluma.

Sapne ir tikrovėje.

Šalin nuo šilumos.

Ji žudo.

Aš nenoriu mirti.

Vėl variklio ūžesys. Dabar aš mašinoje.

Tame gaudesyje, jo užsispyrusioje monotonijoje slypi nuojauta, kad mano kūnas turės dar vieną galimybę ir kad dar ne viskas baigta.

Kvėpuoju.

Sveikinu skausmą kiekvienoje savo suniokoto kūno dalyje, savo kraujuojančiame ir išdraskytame viduje.

Dabar egzistuoju skausme. Jis padės man išgyventi.

Aš plevenu čia.

Atviras laukas. Tarp Maspeliosos, Furnosos ir Bankebergo. Plonu sniego sluoksniu padengto nevalyto kelio pabaigoje auga vienišas medis, panašus į tą, kuriame kabojau aš.

Automobilis su moterimi bagažinėje sustoja čia.

Norėčiau, kad galėčiau jai padėti.

Tačiau ji turi tai padaryti pati.

Tegul juodasis atidaro. Tegul padeda man išlipti, o tada pavirsiu varikliu. Sprogsiu, spruksiu, gyvensiu.

Juodasis praveria bagažinę. Permeta mano kūną per kraštą ir išverčia ant sniego, prie išmetamųjų dujų vamzdžio.

Palieka ten gulėti.

Medžio kamienas. Storas, už dešimties metrų.

Akmuo apsnigtas, tačiau vis tiek jį matau. Mano rankos

laisvos. Ar tas sutinęs raudonas mėsgabalis kairėje yra mano ranka?

Dabar juodasis prie manęs, šnabžda apie kraują. Apie auką.

Jei pasisukčiau į kairę, sugriebčiau akmenį ir trenkčiau į tą vietą, kur turėtų būti padaro galva, gal ir pasisektų. Mane tai gali išvaduoti.

Aš – variklis. Pasuku užvedimo raktelį.

Detonuoju.

Aš vėl esu. Griebiu akmenį ir šnibždesys liaujasi, tvoju, turiu sprukti, prasimušiu kelią ir nebandyk manęs stabdyti, tvoju, noriu stipriau, mano valia slypi giliausiai, ji šviesesnė, nei tamsa geba užtemdyti.

Nebandyk.

Daužau į juodąjį. Mes ritinėjamės sniege, šaltis neegzistuoja, padaras mane sugriebia, tačiau aš sprogstu dar kartą ir vėl tvoju. Akmuo pataiko į kiaušą ir juodasis suglemba, nuslysta nuo manęs į sniegą.

Rėplioju keturiomis.

Plynas laukas į visas puses.

Atsistoju.

Tamsoje. Buvau ten.

Šlitinėju į horizontą.

Aš sprunku.

Aš plevenu šalia tau klaidžiojant po lygumą. Kur nors pataikysi, ir kad ir kas tai būtų, lauksiu tavęs ten.

68.

Vasario 16 d., ketvirtadienis

Vairą spaudžiančios Jonio Akselsono rankos jaučia automobilio vibraciją ir nuo šalčio nelygiai dirbantį variklį.

Ankstyvas rytas.

Vėjas gūsiais ir įvairiomis kryptimis blaško sniegą nuo laukų ant kelio, kurio kartais veik visai nesimato.

Kelionė automobiliu iš Mutalos į Linšiopingą trunka beveik penkiasdešimt minučių, o šiuo metų laiku ji dar ir pavojinga. Kelio danga vietomis slidi, kad ir kiek druskos būtų išbarstyta.

Ne, geriau būti atsargiam. Jis visada renkasi kelią per Furnosą, o ne per Borensbergą.

Be to, niekada negali žinoti, kas iššoks iš miško. Ne kartą vos nesusidūrė su stirnomis ir briedžiais.

Vienas pranašumas – keliai tiesūs. Taip nutiesti tam, kad karo atveju galėtų būti naudojami kaip nusileidimo takai.

Tik kokia tikimybė, kad prasidės karas?

Nors gal jau seniai vyksta?

Mutala, Švedijos narkotikų sostinė.

Labai negausios darbo vietos, jei netrokšti darbuotis viešajame sektoriuje.

Vis dėlto Jonis Akselsonas užaugo Mutaloje, čia nori ir gyventi, todėl pora valandų kelionei nieko nereiškia, šią kainą jis pasiruošęs sumokėti už galimybę gyventi ten, kur jautiesi esąs namuose. Kai laikraštyje pasirodė skelbimas apie laisvą darbo vietą „Ikea“ parduotuvėje, nedvejojo nė akimirkos. Taip pat ir tada, kai buvo priimtas. Jis nenori būti našta. Pašalpų gavėjas. Pats savimi pasirūpins. Kiek iš jo senų draugų gyvena ne iš pašalpų? Daugelis tebegauna nedarbo išmokas, nors darbų neteko jau prieš dešimt metų. Dieve brangus, mums juk trisdešimt penkeri, kaip tokia mintis apskritai gali pasirodyti priimtina?

Žvejoja.

Medžioja.

Dalyvauja lažybose. Žiūri žirgų lenktynes. Ką nors sumeistrauja nelegaliai.

Jonis Akselsonas pravažiuoja raudoną gyvenamąjį namą šalia kelio. Viduje mato pusryčiaujančią pagyvenusią porą.

Virtuvinės lempos šviesoje jų oda atrodo aukso geltonumo. Dvi akvariuminės žuvelės saugiame lygumos kampelyje.

„Žiūrėk į kelią, – susigriebia Jonis. – Ten turi būti tavo dėmesys.“

Atvykusi į nuovadą Malina pirmiausia patraukia į kavos kambarėlį, šviežia kava iš aparato.

Prisėda ant kėdės prie lango į vidinį kiemą.

Tokiu metų laiku lauke – tik balta sniego masė. Nedidelė grįsta aikštelė, kurią pavasarį, vasarą ir rudenį puošia neįspūdingos gėlių lysvės.

Ant stalo padėtas žurnalas.

Ji ištiesia ranką.

„Amelija.“

Senas numeris.

Antraštė: „Esi puiki tokia, kokia esi!“

Kitame puslapyje: „Specialus reportažas apie riebalų nusiurbimą!“

Malina užverčia žurnalą, atsistoja ir eina prie savo darbo stalo.

Popierių krūvos viršuje kaip šauktukas geltonuoja prilipdytas lapelis.

Žinutė nuo administratorės Ebos:

Malina,

Paskambink šiuo numeriu. Ji sakė, kad tai svarbu. 013–173928.

Daugiau nieko.

Malina eina su lapeliu į registratūrą. Ebos nėra, Sofija sėdi viena.

– Gal matei Ebą?

– Virtuvėje. Nuėjo pasiimti kavos.

Eba įsitaisiusi virtuvėje prie vieno iš apskritų stalų ir varto kažkokį žurnalą. Malina atkiša lapelį.

– Kas čia?

– Skambino moteris.

– Tiek ir pati matau.

Eba suraukia nosį.

– Nenorėjo pasakoti, dėl ko skambina, bet, kiek supratau, tai svarbu.

– Kada skambino?

– Visai prieš pat tau pasirodant.

– Daugiau nieko?

– Žinai, ji man pasirodė išsigandusi, – sako Eba. – Ir apimta abejonių. Kalbėjo pašnibždomis.

Malina ieško numerio geltonuosiuose puslapiuose.

Nieko.

Numeris turbūt saugomas. Net ir jiems, norint prisikasti, reikėtų gaišti daugybę laiko popierizmui.

Skambina.

Niekas nekelia, atsakiklio taip pat nėra.

Vos po akimirkos suskamba jos telefonas.

Pakelia ragelį:

– Malina Fors klauso.

– Čia Danielis. Gal turi man kokių naujienų apie Bengto Andersono nužudymo tyrimą?

Ji supyksta, tada stebėtinai greitai nusiramina, tarsi būtų norėjusi išgirsti jo balsą. Paskui bloškia jausmus į šalį.

– Ne.

– Gal gali pakomentuoti skundą dėl priekabiavimo?

– Gal kuoktelėjai, Danieli?

– Buvau išvykęs kelias dienas. Nepaklausi, kur?

– Ne.

„Noriu paklausti, noriu nenorėti paklausti."

– Stokholme. Lankiausi „Expressen". Jie mane kviečia, tačiau aš atsisakiau.

– Kodėl?

Klausimas išsprūsta Malinai.

– Vadinasi, tau vis dėlto rūpi? Niekada nereikia elgtis taip, kaip tikimasi, Malina. Niekada.

– Viso, Danieli.

Ji padeda ragelį ir telefonas vėl suskamba. Danielis? Ne.

Ekrane nepažįstamas numeris, ragelyje tyla.

– Fors klauso. Su kuo kalbu?

Kvėpavimas, abejonės. Galbūt baimė. Tada švelnus, tačiau sunerimęs moteriškas balsas, tarsi suvokdamas, kad taria draudžiamus žodžius:

– Aš... – pradeda moteris, o Malina laukia.

– Aš esu Viveka Kraford.

– Viveka, aš...

– Dirbu psichoanalitike čia, Linšiopinge. Skambinu dėl vieno paciento.

Malina instinktyviai nori paprašyti moters nutilti ir daugiau nieko nepasakoti. Jai draudžiama gauti informaciją apie pacientus, o Vivekai Kraford lygiai taip pat draudžiama tokią informaciją suteikti.

– Skaičiau, – sako moteris, – apie jūsų tiriamą Bengto Andersono nužudymo bylą.

– Minėjote, kad...

– Manau, kad vienas mano pacientas... Na, jums reikėtų kai ką žinoti.

– Kas tas pacientas?

– Juk suprantate, kad negaliu to atskleisti.

– Gal vis tiek galime pasikalbėti?

– Nemanau. Atvažiuokite į mano biurą šiandien vienuoliktą. Karalienės gatvė 3, priešais „McDonald's". Durų kodas 9490.

Viveka Kraford padeda ragelį.

Malina pažvelgia į kompiuterio laikrodį.

07.44. Dar trys valandos ir penkiolika minučių.

Martinis, vynas ir konjakas. Jaučiasi sutinusi.

Atsikelia ir eina prie laiptų į sporto salę.

Kiek laiko jau einu?

Švinta, tačiau dar ne diena. Einu laukais, neturiu jokio supratimo, kur esu.

Mano kūnas – viena didelė žaizda, tačiau dėl šalčio jo nejaučiu. Vos velku kojas, neturėčiau būti nuėjusi toli.

Mane vejasi? Gal juodasis atsigavo? Gal jis netoli?

Ar ta mašina atvažiuoja spalva? Juoda spalva? Tamsos variklis?

Užgesinkite šviesą.

Ji akina. Pagailėkite mano akių.

Galbūt jos vienintelės manyje sveikos.

„Stebėk kelią“, – galvoja Jonis Akselsonas.

„Akys. Nežiopsok ir atvyksi saugiai.“

Išvažiuoja iš miškingos dalies.

Atviruose laukuose smagiau, tačiau dėl speigo ir vėjo matomumas blogesnis nei paprastai, tarsi žemė alsuotų ir jos iškvepiamas oras virstų garais šaltoje atmosferoje.

Akys.

Stirna?

Ne.

Kas...

Kas tai, velniai griebtų?

Jonis Akselsonas jungia žemesnę pavarą, važiuoja lėčiau, mirksi šviesomis, norėdamas nubaidyti stirną iš griovio, tačiau tai ne prakeikta stirna, tai, tai...

Kas tai?

Mašina beveik sustoja važiuojamojoje dalyje.

Kas, kas?

Žmogus? Nuogas žmogus? Ir velnias, velnias, kaip ji atrodo.

Ką čia veikia?

Lygumoje. Štai taip. Ryte.

Jonis Akselsonas lėtai pravažiuoja ir sustoja. Galinio vaizdo veidrodėlyje mato šalia klibikščiuojančią moterį, kuri visiškai nekreipdama dėmesio į automobilį eina toliau.

„Palauk“, – pagalvoja jis.

Jis skuba į darbą „Ikea“ sandėlyje, tačiau negali leisti jai tiesiog taip nueiti. Būtų labai negerai.

Praveria dureles, kūnas iš karto prisimena, kaip šalta.

Kiek padvejojęs puola prie moters.

Uždeda ant peties ranką ir ji sustoja. Atsisuka. Žandai... Kažkas nudegino ar šaltis pasidarbavo? Kur pilvo oda? Ir kaip ji gali eiti tokiomis pėdomis? Juodos kaip juodieji serbentai jo sode.

Ji žiūri kažkur pro šalį.

Tada pažvelgia į akis.

Nusišypso.

Akyse šviesa.

Ir susmunka jam į glėbį.

Dvylikos kilogramų svarmuo nenumaldomai svyra prie žemės, kad ir kaip Malina stengiasi.

Velnias, kaip sunku, o juk turėtų iškelti bent dešimt kartų.

Šalia Juhanas Jakobsonas. Nusileido į salę iš karto po jos, tarsi norėdamas kartu pabėgti nuo blogų žinių.

Vakar namuose Juhanui pavyko atidaryti paskutinį katalogą Rikardo Skugliofo kompiuteryje. Ten buvo viso labo kelios nuotraukos, kuriose ant didelio kailio Rikardas Skugliofas įvairiomis pozomis santykiauja su Valkirija Karlson. Kūnus išsipiešę kažkokiais senovės genčių tatuiruotes primenančiais raštais.

– Pasistenk, Malina.

Ji kelia svarmenį, stumia aukštyn.

Deja, nesiseka.

Nuleidžia svarmenį ant grindų.

Duslus bumbtelėjimas.

– Truputį pabėgiosiu, – ištara Juhanui.

Kakta žliaugia prakaitas. Bėgimo takelis žingsnis po žingsnio varo iš organizmo alkoholį.

Bėgdama Malina žiūri į veidrodį. Mato suprakaitavusią kaktą ir išblyškusį veidą, nors žandai nuo krūvio ir įkaitę. Veidas. Trisdešimt trejų metų žmogaus veidas. Nuo fizinio krūvio lūpos atrodo putlesnės nei paprastai.

Regis, pastaraisiais metais veidas galutinai susiformavo,

tarsi oda būtų radusi savo vietą ant skruostikaulių. Anksčiau turėti mergaitiški bruožai nuo arkliško praėjusių dviejų savaičių darbo dingo be pėdsakų. Ji pažvelgia į laikrodį ant sienos.

09.24.

Juhanas ką tik išėjo.

Jai irgi metas į dušą ir ruoštis pas Viveką Kraford.

Suskamba vidinis telefonas.

Perbėgusi per salę Malina pakelia ragelį.

Sujaudintas Zekės balsas:

– Ką tik skambino iš ligoninės priimamojo. Kažkoks Jonis Akselsonas atvežė lygumoje rastą nuogą sužalotą moterį.

– Ateinu.

– Ji sunkios būklės, tačiau, pasak skambinusio gydytojo, pašnibždomis aiškiai ištarė tavo vardą, Malina.

– Ką?

– Moteris šnibždėjo tavo vardą, Malina.

69.

Viveka Kraford palauks.

Visi palauks.

Išskyrus tris.

Bengtas Andersonas.

Marija Murval.

Ir antroji moteris, rasta beveik tokiomis pačiomis aplinkybėmis.

Auka išbėga iš juodo miško į baltus laukus. Kur blogio ištakos?

Zekė spaudžia septyniasdešimt. Keturiasdešimčia per greitai. Grotuvas išjungtas. Tik šaižus kamuojamo variklio dejavimas. Tenka važiuoti aplinkkeliu: vyksta darbai, panašu, kad sprogo kažkoks vamzdis.

Žvėryno gatvė, medžiai prie Sodininkystės draugijos.

Saulėje blizga styrančios nuogos pilkos šakos. Ligoninės gatvė ir devintojo dešimtmečio statybos raudonų plytų daugiabučiai.

Postmodernizmas.

Malina skaitė „Correspondenten“ straipsnių seriją apie miesto architektūrą. Žodis skambėjo paikai, tačiau ji suprato, ką žurnalistas turėjo omenyje.

Jie pasuka į ligoninę. Geltonos skardos pastato fasadai bėgant laikui išbluko saulėje, tačiau sveikatos apsaugos sistemos pinigų reikia ir svarbesniems dalykams. Vienoje vietoje jie nepaiso saugos salelės. Žino, kad taip negalima, kad reikėtų važiuoti ilga apylanka, tačiau kaip tik šiandien tam nėra laiko.

Štai jie jau prie priimamojo. Stabdo važiuodami žiedu, pastato automobilį ir puola vidun.

Juos pasitinka seselė – neaukšto ūgio, kresna moteriškė su arti pūpsančiomis akimis, nuo ko siaura nosis atrodo išsišovusi.

– Gydytojas nori su jumis pasikalbėti, – sako vesdama koridoriumi pro tuščias palatas.

– Koks gydytojas? – klausia Zekė.

– Gydytojas Stenvinkelis, ją operuosiantis chirurgas.

„Hasė“, – pagalvoja Malina ir iš pradžių pajunta nenorą susitikti Markuso tėtį darbe, tačiau tuomet pagalvoja, kad tai visai nesvarbu.

– Pažįstu jį, – šnibžteli Zekei jiems sekant paskui seselę.

– Ką?

– Gydytoją. Taigi nesistebėk. Tuvės draugo tėtis.

– Viskas gerai, Malina.

Seselė sustoja prie uždarytų durų.

– Galite užeiti. Belstis nebūtina.

Šiandien Hansas Stenvinkelis visai kitoks nei vakar. Nebėra to paprasto kompanijos žmogaus, vietoj to priešais sėdi griežtas, rimtas ir susikaupęs specialistas.

Žaliai aprengtas kūnas spinduliuoja kompetencija. Su ja pasisveikino asmeniškai, tačiau oficialiai, tarsi sakytų: „Mes pažįstami, bet dabar turime svarbaus darbo.“

Zekė sukiojasi ant kėdės. Akivaizdu, kad atmosfera šiame kabinete daro jam įspūdį. Žaliai apsirengęs žmogus tarsi suteikia daugiau svarbos ir baltai nudažytoms sienoms su audinio tapetais, knygų lentynoms iš ąžuolo faneros bei paprastam rašomajam stalui su nudrengtu stalviršiu.

„Štai taip buvo anksčiau, – pagalvoja Malina, – kai žmonės dar gerbė gydytojus ir internetas nebuvo kiekvieno pavertęs visų sričių žinovu.“

– Galėsite netrukus ją pamatyti, – ištaria Hansas. – Ji sąmoninga, tačiau turėsime kuo greičiau pritaikyti nejautrą, kad galėtume apžiūrėti žaizdas. Reikės persodinti odą. Tuos dalykus išmanome. Esame geriausi šalyje nudegimų specialistai.

– O kaip nušalimai? – klausia Zekė.

– Irgi yra, tačiau medicininiu požiūriu jie panašūs į nudegimus. Drįstu teigti, kad patekti į geresnes rankas negalėjo.

– Kas ji?

– Nežinome. Tepasakė, kad nori susitikti su jumis, Malina. Vadinasi, turėtumėte žinoti, kas ji.

Malina pritardama linkteli.

– Tada susitikti ir bus geriausia. Jei tik ji pajėgs. Reikia išsiaiškinti tapatybę.

– Manau, jai užteks jėgų trumpai pašnekėti.

– Ar labai sunkiai sužalota?

– Taip, – atsako Hansas. – Pačiai taip susižaloti neįmanoma. Neteko daug kraujo. Dabar atliekame perpylimą. Malšiname šoką adrenalinu. Nudegimai, nušalimai, kaip jau minėjau, durtinės ir pjautinės, stipraus veržimo padarytos žaizdos, taip pat sunkiai sužalota vagina. Stebuklas, kad neprarado sąmonės ir kažkas laiku ją rado. Kitas klausimas – koks monstras vaikštinėja laisvas lygumoje.

– Kiek laiko ji galėjo praleisti lauke?

– Tikrai visą naktį. Nušalimai sunkūs. Vis dėlto daugelį pirštų turėtume išgelbėti.

– Ar žaizdos užfiksuotos dokumentuose?

– Taip, tiksliai taip, kaip jums ir reikia.

Iš Hanso balso girdėti, kad yra tai daręs anksčiau. Gal Marijos Murval atveju?

– Gerai, – ištaria Zekė.

– O ją atvežęs vyras?

– Paliko savo numerį. Dirba „Ikea". Prašėme pasilikti, tačiau jis atsakė, kad „Ingvarui širdis pyksta, kai kas nors vėluoja". Taip ir nepavyko įkalbėti.

Tada Hansas pažvelgia jai į akis.

– Įspėju, Malina. Ji atrodo kaip tiesiai iš pragaro, šiurpus vaizdas. Reikia neįtikėtinos valios, kad ištvertum tai, ką ji patyrė.

– Dažniausiai žmonės pademonstruoja pašėlusią valią, kai sprendžiamas gyvybės ir mirties klausimas, – ištaria Zekė.

– Ne visi, ne visi, – prislėgtu ir liūdnu balsu atsako Hansas. Malina linkteli, tarsi tiksliai žinotų, apie ką jis kalba. „Tikrai žinau?" – susimąsto vėliau.

„Kas ji?" – galvoja Malina praverdama palatos duris. Zekė laukia koridoriuje.

Prie sienos stovi vieniša lova. Pro žaliuzes prasiskverbia tik ploni šviesos ruoželiai, išsisklaidantys ant pilkšvai rudų grindų. Tyliai ir ritmingai pypčioja osciloskopas, dvi raudonos lemputės jo ekrane šviečia kaip barsuko akys tamsoje. Lašelinių stovai su kraujo ir skysčio maišeliais, kateterio maišelis ir plonomis geltonomis antklodėmis užklotas kūnas lovoje. Galva ilsisi ant pagalvės.

Kas ji?

Į Maliną atsuktas žandas sutvarstytas.

Kas gi ji?

Malina atsargiai prisiartina. Kūnas lovoje stenėdamas

atsuka į ją galvą ir ar tik ne šypsena atsiranda tarpelyje tarp tvarsčių?

Rankos apvyniotos marle.

Akys.

Pažįstu jas.

Kieno?

Šypsena dingsta ir nosis, akys ir plaukai virsta prisiminimu.

Rebeka Stenlund.

Bengto Andersono sesuo.

Ji kilsteli Malinai sutvarstytą ranką ir pamoja prieiti arčiau.

Tada įtempiamos jėgos, visi žodžiai turi būti pasakyti iš karto, o sakinys baigtas, lyg būtų paskutinis.

– Pasirūpinkit mano berniuku, jei neišsikapstysiu. Pasirūpinkit, kad patektų į geras rankas.

– Išsikapstysit.

– Aš stengiuosi, patikėkit.

– Kas nutiko? Ar pajėgsite papasakoti?

– Automobilis.

– Automobilis?

– Ten mane pagrobė.

Rebeka Stenlund pasuka galvą ir padeda sutvarstytą žandą ant pagalvės.

– Tada urvas miške. Ir stulpas.

– Kur tas urvas?

– Tamsoje.

– Kur – tamsoje?

Rebeka užmerkia akis, tarsi sakydama: „Neįsivaizduoju."

– Kas tuomet?

– Rogės ir vėl mašina.

– Kas?

Ji vėl purto galvą.

– Turėjau kaboti kaip Bengtas.

– Jie buvo keliese?

Rebeka dar kartą papurto galvą.
– Nežinau, gerai nemačiau.
– O tas, kuris jus čia atvežė?
– Jis man padėjo.
– Vadinasi, nematėt...
– Tvojau juodam, tvojau, aš...
Rebeka nutolsta, užsimerkia ir murma:
– Mama, mama, ar galime palakstyti tarp obelų?
Malina prikiša ausį prie jos lūpų.
– Ką sakote?
– Lik, mama, lik, tu nesergi...
– Ar girdite mane?
– Berniukas, pasi...
Rebeka nutyla, tačiau kvėpuoja, krūtinės ląsta kilnojasi. Ji miega arba yra be sąmonės. Malina galvoja, ar ji sapnuoja. Tikisi, kad daug naktų miegos be sapno, tačiau žino, kad sapnai aplankys.
Šalia pypčioja aparatas.
Šviečia jo akys.
Malina atsistoja.
Prieš išeidama dar lukteli prie lovos.

70.

Zekė važiuoja į „Ikea", o Malina kyla Karalienės gatvėje trečiu numeriu pažymėto namo laiptais, kurių pakopose sustingusios milijonų metų senumo fosilijos. Vivekos Kraford priimamasis trečiame aukšte iš keturių.
Namas be lifto.
„Kraford psichoterapija." Žalvarinė iškaba su įmantriai išraitytomis raidėmis ant blizgančių rudų durų. Malina paspaudžia rankeną, tačiau durys užrakintos.
Skambina.
Vieną kartą, paskui dar ir dar.
Duris atidaro keturiasdešimtmetė moteris smulkiai

garbanotais juodais plaukais. Į ją žvelgia apvalus ir tuo pat metu aštrių bruožų veidas. Rudos protingos akys, nors šiuo metu ir pusiau paslėptos už akinių raginiais rėmeliais.

– Viveka Kraford?

– Vėluojate valandą.

Ji šiek tiek daugiau praveria duris ir Malina atkreipia dėmesį į drabužius. Odinė liemenė kabo ant pūstos violetinės palaidinės, o ši savo ruožtu krenta ant pliušinio iki kulkšnių siekiančio žalios spalvos languoto sijono.

– Ar galiu užeiti?

– Ne.

– Sakėte, kad...

– Dabar turiu klientą. Palaukite „McDonald's", po pusvalandžio paskambinsiu.

– O čia palaukti negaliu?

– Nenoriu, kad kas nors jus matytų.

– Ar turite...

Priimamojo durys užsidaro.

– ...mano mobiliojo numerį?

Klausimas lieka kaboti ore. Malina pagalvoja, kad dabar kaip tik pietų metas ir ji turi puikų pasiteisinimą pašlovinti amerikiečių greitojo maisto išperą.

Iš tiesų „McDonald's" jai nepatinka. Visada laikėsi tvirtos nuostatos nesivesti ten Tuvės.

Morkytės ir sultys.

Mums rūpi, kad vaikai nebūtų nutukę.

Tuomet liaukitės pardavinėję tas prakeiktas bulvytes ir limonadą! Ko verta pusiau atsakomybė?

Cukrus ir riebalai.

Malina nenoriai atlapoja duris.

Už nugaros į Sodų aikštę įvažiuoja autobusas.

Iš pradžių „Big Mac", paskui sūrainis ir staigus noras išsivemti. Akį rėžiančios restorano spalvos ir stiprus kepimo aliejaus dvokas viską tik pablogina.

Skambink pagaliau.

Dvidešimt minučių, trisdešimt, keturiasdešimt.

Telefonas suskamba.

Pakeliamas akimirksniu.

– Malina?

Tėtis? Tik ne dabar, tik ne dabar.

– Tėti, aš užsiėmusi.

– Mes pagalvojome apie tą reikalą.

– Tėti...

– Tuvė yra laukiama. Kartu su savo draugu, savaime suprantama.

– Ką? Juk sakiau, kad...

– ...paklausk, ar jie vis dar norėtų.

Kitas skambutis.

Malina nutildo pokalbį su Tenerife ir persijungia į naują skambutį.

– Klausau.

– Galite pakilti.

Vivekos Kraford kabinetas primena biblioteką devynioliktojo amžiaus pabaigos aukštuomenės namuose. Knygos. Daugybė Froido tomų su naujais blizgančiais odiniais viršeliais. Nespalvota Jungo nuotrauka su storais auksiniais rėmeliais. Brangūs kilimai, raudonmedžio stalas ir turkiškais raštais išmargintas fotelis priešais jaučio kraujo spalvos oda aptrauktą sofą.

Malina sėdi ant sofos, atsisakiusi pasiūlymo išsitiesti joje visu ūgiu. Pagalvoja, kad Tuvei patiktų ši modernia Džeinės Ostin dvasia įrengta vieta.

Sukryžiavusi kojas Viveka sėdi fotelyje.

– Tai, ką papasakosiu, liks tarp mūsų, – ištaria. – Niekam ir niekada negalėsite to atskleisti. Tai niekada negalės būti paminėta policijos raporte ar kokiame kitame dokumente, šio susitikimo niekada nebuvo. Tinka?

Malina linkteli.

– Jei kas nors iškils į viešumą, mūsų abiejų profesinė reputacija atsidurs pavojuje. Taip pat jei paaiškės, kad informaciją suteikiau aš.

– Jei imsiuosi kokių nors su jūsų pasakojimu susijusių veiksmų, paaiškinsiu tai intuicija.

Viveka Kraford šypsosi.

Tačiau prieš savo valią.

Tada vėl surimtėja ir pradeda pasakoti.

– Prieš aštuonerius metus į mane kreipėsi vyras. Tuomet jam buvo trisdešimt septyneri. Norėjo atsikratyti vaikystės baubų. Nieko ypatingo. Keista šiuo atveju buvo tai, kad per pirmuosius penkerius metus nepadarė jokios pažangos. Lankydavosi kartą per savaitę. Buvo apsirūpinęs, turėjo gerą darbą. Sakėsi norįs kalbėti apie vaikystę, tačiau vietoj to teko išklausyti daugybę istorijų visomis įmanomomis kitomis temomis. Apie kompiuterių programas, slidinėjimą, obuolių auginimą, įvairias religines pakraipas. Apie viską, išskyrus tai, ką minėjo norėjęs aptarti.

– Kuo jis vardu?

– Prie to dar prieisiu. Jei reikės.

– Manau, reikės.

– Prieš ketverius metus kažkas atsitiko. Jis nenorėjo atskleisti, kas, tačiau aš manau, kad kažkas iš jo giminaičių moterų tapo smurtinio nusikaltimo auka. Buvo išprievartauta ir tas įvykis privertė jį pasikeisti.

– Pasikeisti?

– Taip. Tada pradėjo pasakoti. Iš pradžių netikėjau, bet paskui... Galėjo būti ir kai ko daugiau.

– Paskui?

– Kai jis toliau tvirtino savo.

Veveka Kraford papurto galvą.

– Kartais, – ištaria, – kyla klausimas, kodėl kai kurie žmonės susilaukia vaikų.

– Man taip pat.

– Tėtis buvo jūreivis, žuvęs jam dar būnant motinos įsčiose.

„Netiesa, – pagalvoja Malina. – Tėtis buvo kitas."

Vis dėlto leidžia Vivekai Kraford tęsti.

– Pirmas jo prisiminimas, kurį abiejų pastangomis

pavyko atkapstyti, buvo atvejis, kai mama uždarė berniuką drabužių spintoje. Tuomet buvo maždaug dvejų. Ji nenorėjo rodytis viešumoje su vaiku. Paskui motina ištekėjo už aršaus būdo vyro ir susilaukė daugiau vaikų. Trijų brolių ir sesers. Naujasis vyras ir sūnūs laikė savo pareiga jį kankinti, o motina, panašu, tik skatino. Žiemą išvarydavo jį nuogą į lauką, kur stovėdavo sniege ir šaldavo jiems vakarieniaujant virtuvėje. Jei protestuodavo – prikuldavo. Tai buvo daugiau nei įprasta. Mušdavo, raižydavo peiliu, apipildavo karštu vandeniu, mėtydavo į jį sausainių trupinius. Kurstomi tėvo, broliai, regis, peržengė visas ribas. Jei smurtas skatinamas, vaikai gali tapti nepaprastai žiaurūs. Jie nesupranta, kad tai blogai. Selektyvinis smurtas, beveik primenantis sektantų veiklą. Jis buvo vyriausiasis brolis, tik kas iš to? Suaugę ir vaikai prieš vienišą berniuką. Brolius tokia situacija irgi turėjo sužaloti. Sutrikę, šiurkštūs, nepasitikintys ir tuo pat metu ryžtingi, įklimpę į tai, ką viduje visi laikome blogiu.

„Tu tiki gėriu", – pagalvoja Malina.

– Kaip jis išgyveno?

– Fantazijų pasaulyje. Savo visatoje. Išsigalvojo, pasak jo, niekada neegzistavusį urvą miške. Kompiuterių programos. Religinės pakraipos. Visa tai, ko žmonės griebiasi, norėdami susitvarkyti savo pasaulį. Mokslas. Sugebėjo nuo jų atsiriboti. Turėjo būti labai stiprios valios. Be to, regis, juo rūpinosi sesuo, nors ir nelabai galėdama kuo nors padėti. Kalbėjo apie ją, nors dažniausiai be konteksto, minėjo kažkokius įvykius miške. Tarsi būtų gyvenęs lygiagrečiuose pasauliuose ir išmokęs juos atskirti. Vėliau kiekvieno susitikimo metu vaikystės kančios pasireikšdavo vis stipriau. Greitai įniršdavo.

– Buvo linkęs smurtauti?

– Pas mane – niekada, nors kitur galbūt. Jie degindavo jį žvakėmis. Pasakojo apie trobelę miške, kurioje būdavo pririšamas prie medžio ir deginamas bei apipilamas karštu vandeniu.

– Kaip jie galėjo?

– Žmonės gali padaryti kitam žmogui bet ką, kai tik liaujasi jį laikę žmogumi. Istorijoje pilna pavyzdžių. Nieko nuostabaus.

– Nuo ko tai prasideda?

– Nežinau, – atsidūsta Viveka Kraford. – Šiuo atveju viskas prasidėjo nuo motinos, o gal ir dar anksčiau. Manau, buvo nemylimas ir tuo pat metu jai reikalingas. Kodėl jo neatsisakė – neįsivaizduoju. Galbūt motinai reikėjo ko nors nekęsti? Ko nors, į ką galėtų nukreipti savo įniršį? Jos neapykanta, be jokios abejonės, lėmė ir vyro bei sūnų elgesį.

– Kodėl nenorėjo jo mylėti?

– Nežinau. Kažkas turėjo įvykti.

Viveka nutyla.

– Paskutiniais metais gulėdavo ant sofos, kur dabar sėdite jūs. Tai raudodavo, tai niršdavo. Dažnai šnibždėdavo: „Įleiskite mane, įleiskite. Man šalta."

– O jūs ką?

– Bandydavau nuraminti.

– O dabar?

– Liovėsi pas mane vaikščioti prieš metus. Kai pastarąjį kartą matėmės, jis pratrūko. Vėl neteko nuotaikos, šaukė, kad žodžiai nepadeda, kad viską išspręsti galima tik veiksmais, kad dabar jis žino, dabar žino, kažką išsiaiškinęs, rėkė žinąs, ko reikia.

– Daugiau su juo nebuvote susisiekusi?

Viveka Kraford atrodo nustebusi.

– Gydymasis pas mane yra savanoriškas, – ištaria ji. – Pacientai ateina patys. Pagalvojau, kad jus tai galbūt sudomins.

– Kaip manote, kas nutiko?

– Taurė buvo perpildyta. Visi jo pasauliai susiliejo. Nutikti gali bet kas.

– Ačiū, – padėkoja Malina.

– Norite sužinoti jo vardą?

– Nereikia.

– Taip ir maniau, – ištaria Viveka Kraford nusisukdama į langą.

Malina pakyla eiti. Nežiūrėdama į ją Viveka Kraford paklausia:

– O jūs pati kaip jaučiatės?

– Kaip suprasti?

– Esate lyg atversta knyga. Retai kada požymiai tokie aiškūs. Regis, nešiojatės širdyje ramybės neduodantį skausmą arba netektį.

– Tiesą sakant, nežinau, apie ką kalbate.

– Mane rasite čia, jei norėsite. Pasikalbėti.

Lauke krenta didelės snaigės. „Atrodo kaip dulkės, – pagalvoja Malina. – Prieš milijardus metų kažkur kosmoso tolybėse išnykusių gražių žvaigždžių likučiai.“

71.

Jungsbru, 1961 m.

Mažas šlykštynė.

Įdėjau medžiaginį vystyklą.

Išklojau rūbų spintą iš vidaus skudurais. Gal įmesti obuolį ar duonos kriaukšlę? Nors jau neberėkia. Kažkiek sykių gavęs per žabtus nenaudėlis ima suprasti, kad rėkimas nieko gero neduoda, nuo jo tik skauda.

Taigi, uždarau.

Žliumbia be garso, kai keliu į spintą jį dvejų su puse metų.

Pogimdyvinė depresija?

Taip, neneigsiu.

Išmokos už vaiką?

Ačiū, paimsiu.

Tėvas žuvo. Vienas tūkstantis šeši šimtai aštuoniasdešimt penkios kronos per mėnesį. Biurokratai užkibo ant kabliuko, taip jau liūdnai viskas atrodė. Augs be tėvo. Ne,

nenorėjau jo atsisakyti, taip pat ir pinigaičių.

Mano melai – visai ne melai, nes jie tik mano. Kuriu savo pasaulį. O spintos gyventojas suteikia jam tikrovės.

Taigi, užrakinu.

Ir einu savo keliais.

Pamatę pilvą jie atleido mane iš fabriko. Sakė, negali tokių laikyti prie šokoladinių batonėlių konvejerių.

Užrakinu spintą, o jis paleidžia dūdas. Noriu praverti duris ir pasakyti, kad jis čia yra tik todėl, jog jo nėra. Pasprink obuoliu, nustok kvėpuoti ir galbūt tapsi laisvas, nuokruša. Bet ne.

Vienas tūkstantis šeši šimtai aštuoniasdešimt penki riksdaleriai per mėnesį.

Traukiu per miestelį į bakalėjos parduotuvę aukštai iškėlusi galvą. Neabejoju, kad jos šnibždasi: „Kur berniukas? Kur ji laiko berniuką?“ Nes žino, kad tu esi. Noriu sustoti, padaryti damoms reveransą ir išrėžti, kad berniuką, jūreivio sūnų, laikau tamsioje, drėgnoje, skudurais išklotoje spintoje. Net ir skylučių prigręžiau, visai kaip Lindbergo sūnaus pagrobėjai dėžėje, matėte juk reportažą „Savaitės žurnale“.

Nekalbu su juo, tačiau žodžiai vis tiek kažkaip ima rastis jo galvoje.

Mama, mama.

Mama.

Mama.

Man šlykštu nuo tų garsų, jie kaip drėgnos gyvatės šlapioje miško žemėje.

Kartais matau Kalę. Pavadinau jį tuo pačiu vardu.

Jis žiūri į mane.

Ant dviračio atrodo nerangus. Dabar jau paskendęs butelyje. O ta dora moteriškė pagimdė jam sūnų. Ką jis su juo veiks? Negi mano, kad iš to kraujo gali išplaukti kas nors gero? Mačiau bernioką. Išpampęs kaip balionas.

Paslaptis yra mano kerštas. Mano oro bučinys.

Nemanyk, kad mane gausi, Kale. Nemanyk, kad gavai.

Rakelės niekas negaus.

Niekas, niekas, niekas.

Atidarau spintą.

Jis šypsosi.

Mažas nuokruša.

Užtvoju, kad šypsena dingtų nuo lūpų.

72.

Sklendžiu per šaltį. Diena balta kaip po manimi plytintys laukai. Smaila Vretos vienuolyno bokšto viršūnė rodo man kelią į Blosvedretą ir Hultšio mišką.

Visur balsai. Visi per daugybę metų ištarti žodžiai susipynė į baugų ir gražų tinklą.

Išmokau atskirti balsus, kuriuos noriu girdėti. Suprantu juos gerokai giliau, nei sako reikšmės.

Ką tokius girdžiu?

Brolių balsus. Eliaso, Jakobo ir Adamo. Jie spyriojasi, tačiau vis tiek nori papasakoti. Pradedu nuo Eliaso, klausausi, ką turi pasakyti.

Niekada neparodyk silpnumo.

Niekada, niekada.

Kaip tas benkartas. Nors ir vyresnis už mane, Jakobą ir Adamą, vis tiek skystablauzdis bliaudavo sniege kaip boba. Jei pasirodysi silpnas, jie tavęs nepasigailės.

Kas jie?

Tie išperos. Visi ne mūsiškiai.

Kartais, nors to niekada nesakau mamai ir broliams, mąstydavau, kuo jis iš tiesų prasikalto. Kodėl mama jo nekentė, kodėl mes turėjome jį mušti? Žiūriu į savo vaikus ir galvoju, ką jie turėtų iškrėsti, ką galėjo padaryti Karlas? Ką mama kurstė mus daryti? Gal galima priversti vaikus daryti bet kokias žiaurybes?

Ne, šalin tokias mintis.

Žinau, kad nesu silpnas. Man devyneri, stoviu prie naujutėlės, baltai nutinkuotos Jungsbru mokyklos įėjimo. Ankstyvas rugsėjis, šviečia saulė. Darbų mokytojas Bromanas rūko lauke. Nuskambėjo skambutis ir visi vaikai puola prie įėjimo, aš pirmas. Kai jau noriu atplėšti duris, Bromanas užremia jas ranka, o kitą iškėlęs į viršų sušunka: „STOP, PRISIŠIKUSIEMS ČIA NE VIETA!" Šaukia garsiai, garsiai, jo žodžiai priverčia vaikų būrį sustoti, mažus raumenėlius įsitempti. Jis pašaipiai šypsosi, vis šypsosi ir kiekvienas mano, kad jis kalba būtent apie jį. Tada mokytojas surinka: „ČIA SMIRDI MĖŠLU, ELIASAI MURVALI, UŽUODŽIU ŠŪDĄ!" Pasigirsta juoku virstantis šnibždesys, o Bromanas riaumoja prarūkytu balsu: „PRISIŠIKAI!" Tada patraukia mane į šalį ir plaukuota ranka tvirtai tvirtai prispaudžia prie stiklo, o kita atidaro duris ir įleidžia vaikus. Jie juokiasi, praeidami šaiposi: „Apsišikėlis, suskretėlis, čia dvokia šūdais." Aš to negaliu pakęsti ir neatlaikęs sprogstu: išsižioju ir kandu, giliai suleidžiu dantis į Bromano ranką. Juntu, kaip mėsa pasiduoda, ir jam subaubiant pajuntu geležies skonį. „Sakyk, parše, kas dabar čia rėkia, kas rėkia?"

Atleidžiu žandikaulius.

Jie norėjo išsikviesti į mokyklą mamą pasikalbėti apie tą įvykį.

„Su tokiu mėšlu, – pasakė ji apkabindama mane virtuvėje, – mes nesitaikstome, Eliasai."

Toliau plevenu ir klausausi. Dabar esu labai aukštai, kur oras per retas žmonėms, o šaltis žudantis akimirksniu, tačiau tavo balsas, Jakobai, gerai girdimas. Toks aiškus ir tyras, permatomas kaip lango rėmas be stiklo.

– Kulk tą išperą, Jakobai! – rėkė tėtis.

Kulk.

Jis nėra vienas mūsų, kad ir kiek tai įsivaizduotų.

Toks liesas ir nususęs, kad nors ir būdamas dvigubai

žemesnis spardydavau jam į pilvą, o Adamas laikydavo. Adamas buvo ketveriais metais jaunesnis, tačiau vis tiek stipresnis ir drūtesnis.

Tėtis invalido vežimėlyje prie įėjimo.

Kaip tai nutiko?

Nežinau.

Vieną naktį žmonės rado jį parke. Su lūžusiu nugarkauliu. Ir žandikauliu. Motina visada sakydavo, kad, ko gero, bus sutikęs tikrą vyrą ir dabar Juodulio laikai baigėsi. „Gerk, kol nudvėsi, – sakydavo tiesdama dar vieną taurelę, – pats laikas." Ir jis gerdavo. Vežiodavome namuose ratais, o jis girtas maurodavo ir bandydavo atsistoti.

Tai aš jį radau nudardėjusį nuo laiptų. Buvau trylikos. Grįžau iš sodo prisiskynęs neprinokusių obuolių, kuriais ketinau apmėtyti pravažiuojančias mašinas.

Akys.

Spoksojo į mane tokios baltos ir negyvos. Oda buvo pilka, o ne raudona kaip visada.

Aš išsigandau. Norėjau šaukti.

Vietoj to užspaudžiau jam akis.

Laiptais nusileido ką tik išsimaudžiusi motina.

Peržengė per kūną ir pasilenkė prie manęs. Jos plaukai buvo šlapi, tačiau vis tiek šilti, kvepiantys gėlėmis ir lapais. Sušnibždėjo man į ausį: „Jakobai, mano Jakobai." Tuomet pridūrė: „Atėjus metui ką nors padaryti, tu juk nedvejosi, tiesa? Padarysi tai, kas būtina, ar ne?" Tada stipriai stipriai apkabino. Paskui pamenu bažnyčios varpus ir juodai apsirengusius žmones žvyru pabarstytoje aikštėje priešais Vretos vienuolyno bažnyčią.

Žvyru pabarstyta aikštė.

Apsupta dvyliktą amžių menančių sienų.

Dabar ten nusileidau ir matau tai, ką tada turėjai regėti tu, Jakobai. Ką tie vaizdai tau padarė? Nors viskas juk įvyko daug daug anksčiau. Manau, tu darai tai, ką turi padaryti, visai kaip aš dabar.

Vis dėlto ten stipriausias ne tavo balsas. Stipriausias Adamo. Jo žodžiai vienu metu protingi ir beprotiški, tokie patys gluminantys ir aiškūs kaip žiemos speigas.

– Tai, kas mūsų, yra mūsų, ir niekas to neatims, Adamai.

Motinos balsas, nepaliekantis vietos man pačiam.

Buvau turbūt dvejų, kai pirmą kartą supratau, kad tėtis jį muša. Supratau, kad ten kažkas visą laiką yra, bet tik tam, kad būtų mušamas.

Smurtas aiškus kaip daugiau niekas. Užpilti akis, sudaužyti kieno nors makaulę, visus ištaškyti ir sumušti.

Štai taip.

Ir aš mušiau.

Mama irgi mėgsta aiškumą.

„Dvejonės, – mėgsta ji sakyti, – ne mums."

Su tuo naujoku buvo kitaip.

Jis nežinojo.

Turkas. Atėjo į mūsų mokyklą penktoje klasėje. Iš Stokholmo. Jo motušė ir tėtušis gavo darbą šokolado rojuje. Galvojo, kad gali mane skriausti, – aš juk buvau tas visada nuošalyje liekantis vaikėzas su dėmėtais drabužiais. Manė, kad tokiam galima daryti ką nori, jei sieki pasirodyti ko nors vertas naujoje vietoje.

Taigi, jis mane primušė.

Tiksliau, pabandė.

Kažkokiu sumautu dziudo veiksmu parvertė ant žemės ir užtvojęs kumščiu į nosį paleido kraują. Kai buvau ant jo beužšokantis, pasirodė mokytoja, sargas ir kūno kultūros mokytojas Bjorklundas.

Apie įvykį sužinojo brolyčiai.

Turkas gyveno Hernoje. Palaukėme ant kanalo kranto, pasislėpę už beržų prie vandens. Tuo keliu mulkis paprastai grįždavo namo.

Pasirodė ir tą sykį, visai kaip planavo broliai.

Jiedu iššoko ir numetė jį nuo dviračio. Gulėjo ant

žvyro prie kanalo ir rėkdamas rodė skyles savo naujuose džinsuose.

Jakobas gręžė jį žvilgsniu, Eliasas taip pat, o aš, pamenu, stovėjau prie beržo kamieno ir spėliojau, kas dabar bus. Nors iš tiesų žinojau.

Eliasas ėmė spardyti dviratį, o kai turkas pabandė atsikelti, Jakobas ėmė spardyti jį patį. Iš pradžių į pilvą, paskui į dantis. Turkas bliovė, o kraujas varvėjo iš lūpų kampučių.

Aš sulanksčiau rėmą ir įmečiau dviratį į kanalą. Tada pribėgęs ėmiau spardyti turką.

Spardžiau išsijuosęs.

Vis spardžiau.

Dar spardžiau.

Jo tėvai net nepranešė *farams.*

Vos po kelių savaičių jie išsikraustė. Mokykloje sklandė kalbos, kad grįžo į Turkiją, bet aš tuo netikiu. Jie mat buvo kurdai, o tie tai tikrai negrįžtų.

Grįžtant nuo kanalo į namus sėdėjau Eliasui už nugaros ant jo mopedo „Puch Dakota“. Laikiausi apsikabinęs, jaučiau, kaip vibruoja jo didelis kūnas, šalia krovininiu mopedu burzgė Jakobas.

Šypsojosi man. Jaučiau nuo Eliaso sklindančią šilumą.

Mes buvome, mes esame broliai.

Visi kaip vienas.

Čia nieko keisto.

73.

Čia šilta. Manęs niekas neras.

Žemėtos lubos virš galvos atstoja dangaus skliautą. Sausainių trupiniai apačioje.

Ji man sudavė?

Ar ji kabo?

Jei ne, ketinu bandyti dar, dar ir dar. Nes jei sunaikinsiu

tą kraują, turėsite mane įsileisti, privalėsite, jei paaukosiu tai jums.

Su Kamuoliu buvo lengviau. Sunkus, bet ne taip jau baisiai. Apsvaiginau einantį pro šalį automobilių aikštelėje Hernoje. Tada buvau pasiėmęs antrą mašiną, tą su paprasta bagažine. Toliau viskas kaip su ja, atitempiau rogėmis.

Tačiau jis per anksti mirė.

Paėmiau iš fabriko skridinius, iškirpau tvoroje skylę ir iš serverinės atjungiau jutiklius. Nelengva. Paltas ant pakabos per matinį stiklą apsaugininkams atstojo mane.

Ėmiausi jo naktį, miške. Nuleidau, išsunkiau kraują, kad tik mane priimtumėte. Viską padariau nepriekaištingai.

Grandinės, kilpa. Metas į medį, išpampęs išgama.

Auka.

Aš jums paaukojau.

Bet kas nutiko su ja?

Pamenu, prabudau lauke. Jos nebuvo. Nusvirduliavau prie automobilio, įsėdau ir šiaip taip užvedžiau variklį. Grįžau čia.

Bet ar ji kabojo medyje?

O gal ji visai kitur?

Turėtų kaboti. Ištaisiau klaidas, paaukojau.

Netrukus ateisite ir atidarysite duris.

Juk ateinate su meile?

Kas atsitiko? Kas padaryta?

Mano urve kvepia obuoliais. Obuoliais, trupiniais ir dūmais.

Vidury dienos deganti sekmininkų Filadelfijos bažnyčios iškaba tarsi skelbia: „Čia yra Dievas! Tereikia užeiti ir su juo susitikti!“ Bažnyčia įsikūrusi visai šalia „McDonald's“ kitoje Karalienės gatvės pusėje. Kontingentas – ištikima ir apsirūpinusi publika. Ji pamena laisvųjų bažnyčių įspūdžius iš mokyklos laikų. Tie žmonės buvo mandagūs ir gana madingai apsirengę, tačiau vis tiek kažkokie trenkti, bent jau jai taip atrodė. Tarsi kažko trūktų. Tarsi lipšnu-

mas ir švelnumas slėptų kažką stebėtinai šiurkštaus. Kaip cukraus vata su vinutėmis.

Malina stebi gatvę.

Kur Zekė?

Neseniai jam skambino, prašė paimti prie bažnyčios. Susitarė važiuoti į „Collins" sulaikyti Karlo Murvalio.

Pasirodo „Volvo".

Mašina pristabdo ir Malina įšoka į priekį, nelaukdama, kol automobilis visiškai sustos.

Zekė nekantrauja:

– Ką pasakė psichologė?

– Pažadėjau nepasakoti.

– Malina... – atsidūsta Zekė.

– Tai Karlas Murvalis nužudė Bengtą Andersoną ir bandė nužudyti Rebeką Stenlund. Dėl to jokių abejonių.

– Iš kur žinai? Argi jis neturėjo alibio?

Zekė pradeda važiuoti Karalienės gatve.

– Moteriška intuicija. Be to, kas pasakys, kad jis negalėjo kaip nors kompiuteriu atjungti jutiklių, išsikirpti skylės „Collins" juosiančioje tvoroje ir nepastebėtas išsmukti tą naktį? Gal sistemos atnaujinimus buvo baigęs jau anksčiau?

Zekė didina greitį.

– Taip, kodėl ne. Galbūt jutikliai yra valdomi iš serverinės, – sutinka jis. – Bet jie juk sakosi jį matę?

– Gal tik per matinį stiklą, – atšauna Malina.

Zekė linkteli. Tada ištaria:

– Giminės visada kelia didžiausių rūpesčių, ar ne?

Vartai į „Collins" gamyklą nuo paskutinio karto atrodo padidėję, o miškas prie automobilių aikštelės – dar tankesnis ir neįžengiamas. Tingūs fabriko pastatai už tvoros primena internavimo barakus, paruoštus bet kurią dieną perkelti kur nors į Kiniją, kur būtų užpildyti šimtąją čionykščio uždarbio dalį gaunančių darbininkų.

„Vėl jūs, – tikriausiai pagalvoja poste sėdintis apsau-

gininkas. – Kiek galite versti mane atidarinėti tą langelį ir leisti vidun šaltį?“

– Ieškome Karlo Murvalio, – sako Malina.

Sargas šypsodamasis purto galvą.

– Ne ten pataikėte, – atsako. – Užvakar buvo išspirtas.

– Išspirtas? Gal netyčia žinote, kodėl? Ar jūsų tokia informacija nepasiekia? – klausia Zekė.

Apsaugininkas atrodo užsigavęs.

– O už ką žmonės būna išspiriami? – paklausia.

– Nežinau. Jūs man pasakykite, – atšauna Zekė.

– Jo atveju – už keistą ir grėsmingą elgesį bendradarbių atžvilgiu. Dar ką nors norėtumėt sužinoti?

– Užtenka, – sako Malina. Apie žmogžudystės naktį ir tvorą net neklausia. Vienaip ar kitaip, tą naktį Karlas Murvalis buvo išėjęs.

– Ar galime paskelbti jo paiešką? – klausia Malina Zekės išvažiuojant iš automobilių aikštelės ir judant pagrindinio kelio link, kur prasilenkia su įtartinai pasvirusią priekabą tempiančiu sunkvežimiu.

– Ne. Tam reikia kažko apčiuopiamo.

– Turiu tai.

– Ko negali paviešinti?

– Tai jis.

– Turi sugalvoti ką nors daugiau, Fors. Bet kada gali išsikviesti jį į apklausą.

Jie išvažiuoja į pagrindinį kelią, praleidžia mažiausiai keturiasdešimčia kilometrų leistiną greitį viršijantį juodą „BMW Cruiser“.

– Tada turime jį rasti.

– Manai, jis namuose?

– Visada galime pabandyti.

– Neprieštarausi, jei paleisiu muziką?

– Ką tik panorėjęs, Zeke.

Po kelių akimirkų saloną užpildo šimtai vokiškai dainuojančių balsų.

Ein bisschen Frieden, ein bisschen Sonne...

– Klasikinių šlagerių chorinės versijos! – sušunka Zekė. – Visada praskaidrina nuotaiką, ar ne?

Skambinant į Karlo Murvalio buto duris Tanerforsvegeno gatvėje laikrodis rodo kelias minutes po pusės keturių. Durų dažai apsilupinėję ir Malina pirmą kartą atkreipia dėmesį, kad visa laiptinė prašosi remonto. Panašu, kad bendro naudojimo patalpų būklė čia niekam nerūpi.

Niekas neatidaro.

Malina pažvelgia pro pašto angą. Ant grindų guli nejudinti laikraščiai ir laiškai.

– Net ir sumautos kratos negalime prašyti, – sako Malina. – Negaliu nurodyti, ką sužinojau iš Vivekos Kraford, o Rebekos Stenlund užpuolimas taip pat nesuteikia teisės brautis kaip panorėjus.

– Kur jis galėtų būti? – garsiai klausia Zekė.

– Rebeka Stenlund minėjo mišką ir urvą jame.

– Tik nesakyk, kad vėl važiuosime į mišką.

– Ką dar, jei ne jį, matėme tą naktį? Turėjo būti jis.

– Manai, glaudžiasi medžiotojų trobelėje?

– Vargu, tačiau miške kažkas yra. Jaučiu visomis ląstelėmis.

– Tada nėra ko laukti, – ištaria Zekė.

Pasaulis susitraukia šaltyje. Pavirsta tamsiu kambariu, apimančiu viską, kas yra po atmosfera. Tampa tiršta juodąja skyle.

„Tu slepi paslaptis, tamsusis Esterjotlando miške“, – galvoja Malina.

Sniegas kietesnis nei praėjusį kartą, pluta išlaiko jų svorį. Gal šaltis pamažu pavertė sniegą ledu? Per kelis mėnesius užslinkęs ledynmetis, pakeičiantis augaliją, kraštovaizdį ir miško garsus. Supantys medžiai primena didžiules, apleistas antikines kolonas.

Žingsnis po žingsnio.

Iš visų nematomų, paliktų, tėvams, mamoms ir visam pasauliui nerūpinčių vaikų visada atsiras nepritampančių ir nerandančių vietos, o juos atstūmęs pasaulis sulauks pasekmių.

Karin Tailande.

Janė Bosnijoje ir Ruandoje.

Stokholme.

Linšiopinge.

Jungsbru. Blosvedrete.

„Nieko sudėtingo, – mąsto Malina. – Tereikia pasirūpinti mažyliais ir silpnais. Parodyti meilę. Nėra įgimto blogio. Jis sukuriamas. O štai įgimtu gėriu tikiu. Tik ne dabar, ne šiame miške. Jį gėris seniai apleido. Čia yra tik išgyvenimas."

Amžinai per plonose pirštinėse gelia pirštus.

– Perkūnas, kaip šalta, – sako Zekė. Malinai atrodo, kad pastaraisiais mėnesiais ji girdėjo tuos žodžius tūkstančius kartų.

Kuo tirštesnės darosi sutemos ir kuo giliau skverbiasi šaltis, tuo mažiau klauso kojos. Kojų ir rankų pirštų pojūtis dingo. Neliko net gėlimo.

Murvalių trobelė dunkso paskendusi speige ir vienatvėje. Sniegas paslėpė visas slidžių vėžes.

Malina su Zeke tyliai stovi prie trobelės.

Klausosi, tačiau nieko nesigirdi, tik juos supantis bekvapis žiemos miškas.

„Bet aš tai jaučiu. Jaučiu. Tu visai prie pat."

Ko gero, buvau užmigęs. Krosnis šalta, nė vienos rusenančios malkos, šalta, reikia vėl pakurti, kad jiems atėjus manęs įleisti viduje būtų šilta.

Mano žeminė yra mano namai.

Visada buvo mano vieninteliai namai. Buto Tamerforsvegeno gatvėje namais niekada nelaikiau. Tiesiog vieta, kurioje miegodavau, galvodavau ir bandydavau suprasti.

Įdedu malkų, mėginu užkurti, tačiau sugrubusios rankos nenulaiko degtukų.

Man šalta.

Tačiau turi būti šilta, kai jie mane įleis, kai aš patirsiu jos meilę.

– Čia nieko nėra, Fors. Ar girdi, ką sakau?

Proskyna priešais trobelę. Visiškai begarsė vieta, apsupta medžių, miško ir nepermatomos tamsos.

– Klysti, Zeke.

Kažkas čia yra. Kažkas juda. Blogis? Šėtonas? Užuodžiu tai.

– Po penkių minučių visiškai sutems. Aš einu atgal.

– Dar truputį, – paprašo Malina ir pradeda eiti.

Jie braunasi į tankmę dar apie keturis šimtus metrų ir Zekė netenka kantrybės:

– Grįžtam!

– Dar truputį.

– Ne.

Malina apsigręžia ir patraukia atgal, taip ir nepriėjusi už penkiasdešimties metrų augančių medžių, kur iš mažo žeminės kamino ima kilti pilki dūmai.

Nuo padidėjusių apsukų riaumoja variklis. Jie pravažiuoja prie Vretos vienuolyno plytinčius golfo laukus.

„Keista, – galvoja Malina. – Palieka vėliavėles per žiemą. Anksčiau nepastebėdavau. Tarsi kažkokia proga."

Tada ištaria:

– Važiuojam pas Rakelę Murval. Ji žinos, kur jis.

– Išprotėjai, Malina. Prie tos tetulės tu neprieisi arčiau nei per penkis šimtus metrų. Pats tuo pasirūpinsiu.

– Ji žino, kur jis slepiasi.

– Visai nesvarbu.

– Svarbu.

– Ne. Ji tave apskundė dėl priekabiavimo. Dabar apsilankymas ten prilygtų profesinei savižudybei.

– Velnias.

Malina trenkia ranka į prietaisų skydelį.

– Vežk prie mašinos. Palikau automobilių aikštelėje prie „McDonald's".

– Atrodai žvali, mama, – sako nuo knygos akis pakeldama ant sofos įsitaisiusi Tuvė.

– Ką skaitai?

– „Laukinę antį". Ibseno pjesė.

– Nenuobodu skaityti pjesę? Gal geriau būtų pažiūrėti?

– Galima ir skaityti, jei turi fantaziją.

Televizorius įjungtas. „Jeopardy"*. Rubuilis Adamas Alsingas**, įsispraudęs į geltoną kostiumą.

Kaip Tuvė sugeba skaityti rimtą literatūrą esant tokiam fonui?

– Buvai lauke, mama?

– Taip, net ir miške.

– Ko ten?

– Kai ko ieškojome su Zeke.

Tuvė linkteli, nesukdama sau galvos, ar jie rado tai, ko ieškojo. Vietoj to vėl sutelkia dėmesį į knygą.

Jis nužudė Bengtą Andersoną. Bandė nužudyti Rebeką Stenlund.

Kas yra Karlas Murvalis? Kur jis?

Kad tu prasmegtum, Rakele Murval.

Jos sūnūs.

Priešais Tuvę ant stalo guli atverstas visuomenės mokslo vadovėlis. Antraštėje kalbama apie valstybės valdymo formas, skyrius iliustruotas Jorano Persono ir kažkokio Malinai nežinomo imamo nuotraukomis. Žmones galima paversti kuo tik nori. Taip jau yra.

– Tuve, šiandien skambino senelis. Sakė, kad abudu su Markusu esate laukiami Tenerifėje.

* *Jeopardy* – daugelyje šalių populiarus amerikiečių televizijos žaidimas.

** Adamas Alsingas – populiarus Švedijos televizijos laidų vedėjas.

Tuvė atplėšia akis nuo televizoriaus.

– Aš nebenoriu, – ištaria. – Be to, bus sunku įtraukti senelį į mūsų melus apie užgriuvusius kitus svečius.

– Dieve brangus, – ištaria Malina, – kaip tokie paprasti dalykai tampa tokie sudėtingi?

– Nenoriu ten važiuoti, mama. Ar turiu pasakyti Markusui, kad senelis persigalvojo?

– Ne.

– O kas, jei kada nors ten nuskrisime ir senelis ims kalbėti, kad praėjusį kartą neatvažiavome, nors jis ir kvietė?

Malina atsidūsta.

– Gal tiesiog reikėtų pasakyti Markusui, kaip viskas yra iš tiesų?

– O kaip viskas yra iš tiesų?

– Senelis persigalvojo, bet tu nebenori.

– O tos melagystės? Negi tai nesvarbu?

– Nežinau, Tuve. Toks mažas melas neturėtų būti labai pavojingas.

– Tada gerai. Galėtume važiuoti.

– Maniau, kad nenori.

– Ne, tačiau galėčiau, jei norėčiau. Geriau tegul senelis lieka nusivylęs. Gal pasimokys kitą kartą.

– Vadinasi, renkiesi Orę?

– Mmm.

Tuvė nusisuka ir tiesia ranką prie nuotolinio valdymo pultelio.

Tuvei užmigus Malina dar valandėlę pasėdi ant sofos. Paskui atsistoja, eina į prieškambarį, užsimeta pistoleto dėklą ir apsivelka striukę. Prieš išeidama pasirausia viršutiniame komodos stalčiuje. Kažką susiranda ir įsikiša į priekinę džinsų kišenę.

74.

Vasario 17 d., penktadienis

Linšiopingas vidurnaktį. Paties šalčiausio vasario naktis iš ketvirtadienio į penktadienį. Centre neoninės reklamos varžosi su gatvių žibintais, kas suteiks bent kiek juntamesnę šilumą gatvėms, kuriomis troškulio kamuojami, vieniši ir pramogų išvarginti praeiviai greitai šmirinėja tarp įvairių restoranų ir barų, tarsi giminingų sielų ieškantys Arkties tyrinėtojai.

Niekur nėra eilių.

Per šalta.

Malinos rankos spaudžia vairą.

Miestas pro automobilio langą.

Sodų aikštėje burzgia raudoni ir oranžiniai autobusai, viduje sėdi namo susiruošę paaugliai. Raudonais žandais, nusiplūkę, tačiau akys kupinos laukimo.

Ji pasuka vairą ir važiuoja Karalienės gatve Stongono link, šone lieka nekilnojamojo turto agentūros vitrinos.

Svajonės apie namus.

Vaizdus, kuriuos prabudęs matysi pro langus.

Svajonės mieste gyvos, kad ir kaip būtų šalta, kad ir kas nutiktų.

„Apie ką svajoju aš?" – pagalvoja Malina.

„Apie Tuvę. Apie Janę. Danielį.

Kūnas gali apie jį svajoti.

Be ko *aš* tikiuosi? Kokiu ilgesiu dalinuosi su autobuse sėdinčiomis paauglėmis?"

Daugiabučio durys atsidaro. Nerakinamos net naktimis.

Malina atsargiai lipa laiptais. Vogčia. Niekam nenori pranešti apie savo vizitą.

Sustoja prie Karlo Murvalio durų.

Klausosi.

Tačiau naktis tamsi, o grindys viduje ir toliau nuklotos nejudintais laikraščiais.

Pasibeldžia.

Lukteli.

Tada į rakto skylutę įkiša visraktį. Paklibina, pasukioja ir lengvai trakštelėjusi spyna pasiduoda.

Viduje tvyro troškus nevėdintos patalpos kvapas, tačiau šilta. Radiatoriai neabejotinai atsukti, kad neužšaltų. Inžinieriaus įžvalgumas, nepaisant Karlo Murvalio viduje turėjusio kirbėti suvokimo: „Čia daugiau negyvensiu, todėl visai nesvarbu, jei radiatoriai užšals."

Vis dėlto jis gali čia būti. Nedidelė tikimybė egzistuoja.

Malina stovi nejudėdama.

Klausosi.

Gal išsitraukti ginklą?

Ne.

Uždegti šviesą?

Reikia uždegti šviesą.

Malina nuspaudžia jungiklį prie vonios durų ir prieškambarį užlieja šviesa. Kabykloje tvarkingai į eilę sukabintos striukės ir paltai.

Klausosi.

Tik tylos spengimas.

Greitai apeina kambarius ir grįžta į prieškambarį.

„Švaru", – pagalvoja.

Apsidairo prieškambaryje, ištraukia komodos stalčius. Kumštinės pirštinės, kepurė, popieriai.

Algos lapelis.

57 000 kronų.

Kompiuterinės fantazijos. Nors kas tie pinigai?

Malina eina į virtuvę. Rausiasi stalčiuose, nužvelgia sienas. Tuščios, išskyrus laikrodį su gegute.

Tuojau pirma valanda. Neišsigąsk, jei gegutė užkukuos. Netrukus taip ir padarys. Svetainė. Stalčiai pilni popierių: pranešimų iš banko, reklaminių lankstinukų. Nieko įtartino.

Staiga Malinai dingteli: bute nėra drabužių spintų. Prieškambaryje, ten, kur tokia turėtų būti, tuščia.

Malina vėl jame.

Spintos vietoje tik uždažyti kampai.

...užrakindavo jį...

Malina eina į miegamąjį. Paspaudžia jungiklį, tačiau kambaryje toliau tamsu. Ant rašomojo stalo prie lango stovi šviestuvas. Langai išeina į galinį kiemą ir sodo žibintas apšviečia kambario sienas silpna pilka šviesa.

Įjungia šviestuvą.

Kūgio formos lempa ant peiliu kažkieno išraižyto stalviršio.

Apsisuka.

Girdi, kaip prie namo sustoja mašina. Kažkas uždaro dureles. Ji ranka paliečia ginklo dėklą. Paprastai nemėgsta nešiotis pistoleto, bet dabar juo labai džiaugiasi. Laiptinės apačioje pokšteli uždaromos lauko durys. Malina pirštų galiukais pereina į prieškambarį, tuo pat metu klausydama žingsnių laiptinėje.

Pasigirsta vienu aukštu žemiau į spyną kišamo rakto garsas.

Durys atsargiai uždaromos.

Malina atsikvepia.

Grįžta į miegamąjį ir tada pamato ją. Drabužių spintą. Lovos kojūgalyje. Norėdama daugiau šviesos uždega ant sienos pritvirtintą šviestuvą prie lovos. Pastebi, kad jis specialiai sumontuotas taip, jog šviesa kristų tiesiai ant drabužių spintos. Ant rankenos kabo spyna.

Kažkas ten užrakinta.

Žvėris?

Malina nedvejodama kiša į spyną visraktį. Toji spyriojasi ir po trijų minučių nugara sudrėksta nuo prakaito.

Galiausiai spyna trakšteli ir pasiduoda. Ji atsargiai praveria duris ir pažvelgia vidun.

Matau tave, Malina. Ar prieš tavo akis atsivėrė teisybė?

Jautiesi saugi ar išsigandusi nuo to, ką regi akys? Ar dabar naktimis geriau miegosi?

Pažvelk į jį, pažvelk į mane, į Rebeką, tiksliau, Lotą, kuo ji man visada liks. Mes vieniši.

Ar tavo tiesa gali užgydyti mūsų vienatvę, Malina?

Malina apžiūrinėja vidines spintos sienas. Išklijuotos tapetais su stilizuotu žalių obuolių pilnu medžiu. Dugne šalia apvalių sausainių pakelio mėtosi įvairios knygos apie asų garbinimą ir psichoanalizę, Biblija ir Koranas. Juoda užrašų knygelė.

Malina varto knygelę.

Darbotvarkės pastabos.

Tvarkingas braižas, mažos, beveik neįskaitomos raidės.

Apie darbą „Collins".

Vizitus pas Viveką Kraford.

Toliau atrodo, kad rašančiajam kažkas nutiko, tarsi rašiklį būtų perėmęs kitas žmogus. Braižas pasidaro nelygus, nebelieka datų, stilius tampa fragmentiškas.

...vasarį bus viduržiemis...

...dabar žinau, žinau, ką tokius reikia paaukoti...

Ir keliose vietose: „Įleiskite mane."

Knygelės gale – detalus žemėlapis. Blosvedretas, laukas su nupieštu medžiu netoli tos vietos, kur buvo rastas Kamuolys, ir vieta miške, kažkur ten, kur turėtų būti Murvalių medžiotojų trobelė.

Jis čia sėdėjo ir kalbėjosi su mumis.

Su ta knygele už nugaros ir visomis paslaptimis viduje.

Pačios baisiausios pasaulio grimasos sėdėjo tiesiog priešais mus, tačiau sugebėjo pasislėpti po kauke ir išlikti mums pažįstamoje tikrovėje.

Malina girdi visų jo balsų riaumojimą. Jie sklinda iš spintos, smelkiasi į kambarį, toliau į ją pačią. Vidų sukausto šaltis. Daug blogesnis už pačią žemiausią įmanomą temperatūrą anapus lango.

Lūžio taškai.

Viduje ir lauke.
Fantazijų pasaulis.
Tikras pasaulis.
Jie susitinka. Kažkur labai giliai pasąmonėje jis žino reikalavimus. Dalyvauja žaidime. Aš išsigelbėsiu: paskutiniai suvokimo likučiai, už kurių galima kabintis, prieš sąmonei susiliejant su instinktais.
Kitas žemėlapis.
Kitas medis.
Ten turėjo kaboti Rebeka, ar ne?

Nenusimink, Malina. Tai dar ne pabaiga.
Matau Rebeką lovoje. Ji miega. Odos persodinimo į žandus ir ant pilvo operacija praėjo sėkmingai. Gal nebus tokia graži kaip anksčiau, tačiau tuštybė jos seniai nebekamuoja. Jai neskauda. Gretimoje lovoje miega sūnus, o jos gyslomis teka naujas kraujas.
Karlo reikalai prastesni.
Žinau, turėčiau ant jo pykti, nes tai jis su manimi taip pasielgė. Tačiau jis guli savo šaltoje žeminėje susisupęs į antklodes priešais krosnį su gęstančia ugnimi ir jame matau tik patį vienišiausią žmogų visoje planetoje. Jis neturi net savęs paties, o save net ir aš visada turėjau. Net ir tada, kai apimtas nevilties nukirtau tėvui ausį.
Taigi, negaliu pykti ant tokios vienatvės, nes tai reikštų pykti ant žmonių, kas nesuteikia jokios paguodos, jei tik apskritai yra įmanoma. Juk širdyje visi esame dori ir linkintys gero, ar ne taip?
Vėjas vėl darosi šaltas.
Malina.
Turi tęsti.
Aš neturėsiu ramybės, kol tas vėjas nenurims.

Malina padeda užrašų knygelę atgal.
Keikia save, kad paliko ant jos pirštų atspaudus, nors tai jau nesvarbu.

Kam skambinti?

Zekei?

Svenui Šiomanui?

Malina išsitraukia mobilųjį ir surenka numerį. Po keturių signalų atsiliepia.

Užsimiegojęs Karin Juhanison balsas:

– Karin klauso.

– Čia Malina. Atleisk, kad trukdau.

– Viskas gerai, Malina, aš lengvai užmiegu.

– Ar gali atvažiuoti į butą Taneforsvegeno 34 name? Pačiame viršuje.

– Dabar?

– Taip.

– Būsiu po penkiolikos minučių.

Malina apieško Karlo Murvalio drabužius.

Randa kelis plaukus.

Įdeda į virtuvėje rastą šaldymo maišelį.

Vėl išgirsta už vartų sustojantį automobilį. Vėl pokšteli durelės.

Sušnibžda iškišusi galvą į laiptinę:

– Karin, aš čia, viršuje.

– Ateinu.

Malina aprodo Karin butą.

Grįžus į prieškambarį Karin ištaria:

– Teks ištirti spintą ir likusią buto dalį.

– Pasikviečiau tave visų pirma dėl ko kito. Va dėl ko. Noriu atlikti šitų DNR testą.

Malina ištiesia maišelį su plaukais.

– Nedelsiant. Ir palyginti su Marijos Murval prievartautojo mėginiu.

– Čia Karlo Murvalio?

– Taip.

– Jei dabar pat nuvažiuosiu į laboratoriją, atsakymas bus rytoj ryte.

– Ačiū, Karin. Taip greitai?

– Su geru plaukų kuokštu tai vieni juokai. Nesame tokie jau atsilikę. Kodėl taip svarbu?

– Nežinau, Karin, tačiau kažkaip svarbu.

– O visa tai?

Karin mosteli ranka į butą.

– Turi juk kolegų, – atsako Malina. – Net jei tau jie ir neprilygsta.

Karin išsukant iš kiemo Malina skambina Svenui Šiomanui. Perduoda toliau. Užkuria mašiną, kuri turi būti užkurta.

75.

Miegamasis apšviestas ekspertų prožektorių.

Rūbų spintą kratantys Svenas Šiomanas ir Zekė atrodo pavargę. Prieš tai Šiomanas telefonu paklausė, kodėl ji atvažiavusi į butą ir kaip patekusi vidun. „Nuojauta. Be to, durys buvo atrakintos“, – atsakė ji, o Svenas daugiau neklausinėjo.

Zekė užsitempia plastikines pirštines ir vėl tiesia ranką prie užrašų knygelės. Varto, skaitinėja, padeda atgal.

Vos tik atvykusiems Svenui ir Zekei Malina iš karto parodė knygelę su tekstais ir žemėlapiais. Suvedė visus galus, papasakojo, kokių priemonių ėmėsi ir kad čia jau buvo Karin. Nupasakojo, kas, sprendžiant iš atvedusių iki čia įvykių, turėjo nutikti. Pastebėjo, kad pasakojimas juos dar labiau nuvargino. Užsimiegoję sunkiai gaudė žodžius ir negebėjo kaip reikiant įsijausti, nors Svenas pritardamas linkčiojo, tarsi patvirtindamas, kad tai tiesa.

– Taip, velniai griebtų... – ištaria Zekė, atsisukdamas į Maliną, ši sėdi ant kėdės prie rašomojo stalo ir svajoja apie puodelį kavos.

– Kaip manai, kur jis dabar?

– Tikriausiai miške. Kur nors netoli medžiotojų trobelės.

– Mes jo neradome.

– Gali būti bet kur.

– Jis sužeistas. Tai žinome. Rebeka Stenlund sakėsi jį pritrenkusi.

Sužeistas žvėris.

– Paskelbta paieška visoje šalyje, – sako Svenas. – Neatmetama savižudybės galimybė.

– Ar pasiųsime į mišką kinologus su šunimis? – klausia Malina.

– Palauksime ryto. Dabar per tamsu. Be to, šunys tokiame šaltyje netenka uoslės, todėl nesu tikras, ar tai labai gera mintis. Kinologai geriau žinos, – sako Svenas. – Jo ieško visi ekipažai. Vienintelis apie galimą buvimą miške bylojantis faktas yra taškeliai užrašų knygelės žemėlapiuose.

– Tai daug, – atsako Malina.

– Vakar po pietų medžiotojų trobelėje jo nebuvo. Jei yra sužeistas, iš karto nusigavo į slėptuvę ir dabar ten guli. Vadinasi, tikimybė rasti medžiotojų trobelėje minimali.

– Tačiau jis gali būti kur nors netoliese.

– Nepulkime stačia galva, Fors.

– Malina, – įsiterpia Zekė, – aš palaikau Sveną. Dabar penkios ryto. Vakar vakare trobelėje jo nebuvo.

– Fors, – ištaria Svenas, – eik namo ir pamiegok. Visiems bus geriau, jei prieš rytojaus darbus truputį pailsėsi. Tada šviesiomis galvomis apsvarstysime, kur jis gali būti.

– Ne, aš...

– Malina, – nutraukia Svenas, – tu jau peržengei ribą. Tau reikia pailsėti.

– Turime jį rasti. Manau...

Malina nebaigia sakinio. Jie nesuprastų jos minčių.

Vietoj to atsistoja ir išeina.

Leisdamasi laiptais susiduria su Danieliu Hiogfeltu.

– Ar Karlas Murvalis įtariamas Bengto Andersono nužudymu ir Rebekos Stenlund užpuolimu? – klausia lyg niekur nieko.

Malina neatsako.

Prasispraudžia ir leidžiasi toliau.

„Ji pavargusi ir išsekusi“, – pagalvoja Danielis, lipdamas paskutinius laiptelius iki buto, kurio duris saugo du uniformuoti policininkai.

„Patekti vidun nebus lengva.

Bet nuleisti rankas būtų gėda.

Malinai, atrodo, visai nerūpi, kad atsisakiau „Expressen“ pasiūlymo.

O ko aš tikėjausi? Mes juk viso labo geri sugulovai ir daugiau nieko, šis tas kūnui, o sielai – vargu.

Vis dėlto buvai graži, Malina, kai spraudeisi pro mane.

Pašėlusiai graži, pavargusi ir nusiplūkusi.“

Paskutinės pakopos.

Danielis nusišypso uniformuotiems pareigūnams.

– Neturi jokių šansų, Hiogfeltai, – šypsena atsako aukštesnysis.

Kartais, kai Malina galvoja, kad sudėti bluostą bus sunku, miegas užklumpa vos per kelias akimirkas.

Ji sapnuoja šiltoje lovoje.

Lova yra minkštos grindys baltame kambaryje su šiltame vėjyje plevenančiomis permatomomis sienomis.

Už sienų kaip ryškius šešėlius mato visus: mamą, tėtį, Tuvę, Janę. Zekė taip pat čia. Svenas Šiomanas, Juhanas Jakobsonas, Karimas Akbaras, Karin Juhanison, Biorjė Sverdas ir jo žmona Ana. Broliai Murvaliai, Rebeka ir Marija, nerangus storas siluetas su futbolo kamuoliu rankose. Atsiranda Markusas, Biga, Hasė ir „Collins“ apsaugininkas poste, taip pat Gotfridas Karlsonas, Veinas Andersonas, seselė Hermanson, Jungsbru chuliganai, Margareta Svenson, Joranas Kalmvikas, Niklas Nyrenas ir daug daug kitų. Sapne yra visi, tarsi kuras prisiminimams ir navigacijos gairės sąmonei. Pastarųjų savaičių įvykiuose dalyvavę žmonės šmėžuoja it plūdurai apšviestoje erdvėje, kuri gali būti bet kas. Viduryje tos erdvės spinduliuoja

Rakelė Murval, juodos bangos pulsuoja nuo jos šešėlio.

Ant naktinio stalelio suskamba žadintuvas.
Kietas ir garsus skaitmeninis signalas.
Laikrodis rodo 07.35.
Po pusantros valandos sapnų metas baigiasi.

Prieškambaryje ant grindų guli „Correspondenten".

Jie nors kartą atsilieka, nors, aišku, tik dėl leidybos procesų trukmės.

Turi visą informaciją apie Rebeką Stenlund. Nurodo, kad ji yra nužudytojo Bengto Andersono sesuo, tačiau nė žodžio apie Karlą Murvalį ir šios nakties įvykius.

Laikraštis tuo metu, ko gero, jau buvo atiduotas spausdinti. Tačiau internete naujienos tikrai bus. Dabar neturi jėgų patikrinti, o ir nesužinotų nieko naujo.

Laikraštyje – keli Danielio Hiogfelto straipsniai.

Kaip visada.

„Gal šiąnakt buvau pernelyg atšiauri? Gal būtų sąžininga suteikti jam šansą parodyti, koks yra iš tiesų?"

Duše kūną glosto šiltas vanduo ir Malina jaučia, kad bunda. Apsirengia. Mikrobangų krosnelėje pasišildžiusi puodelį vandens, stovėdama prie kriauklės išgeria drungnos tirpios kavos „Nescafé".

„Kad tik šiandien rastume Karlą Murvalį, – pagalvoja. – Gyvą arba mirusį."

Ar gali būti nusižudęs?

Dabar viskas įmanoma.

Ar gali įvykdyti naują žmogžudystę?

Ar jis išprievartavo Mariją Murval? Karin greitai ištirs mėginį ir atsakymas bus jau šiandien.

Atsidususi Malina žvelgia pro langą į Šventojo Lauryno bažnyčią ir medžius, šalčiui nepasiduodančios šakos kerojasi į visas puses. „Visai kaip žmonės mūsų platumose, – pagalvoja kelionių agentūros iškabas pamačiusi Malina. – Nors sąlygos ir netinkamos gyvenimui, tačiau

namus susikūrėme būtent čia.“

Miegamajame Malina užsisega dėklą su pistoletu.

Praveria Tuvės kambario duris.

Gražiausia visame pasaulyje.

Leidžia dar pamiegoti.

Karimas Akbaras tvirtai laiko sūnaus ranką. Jaučia aštuonmečio pirštus kumštinėje pirštinėje.

Vyrai traukia pabarstytu takeliu į mokyklą. Trijų ir keturių aukštų daugiabučiai Lambuhove primena netyčia lygumoje atsidūrusias kosmines stotis.

Paprastai sūnų į pamokas palydi žmona, tačiau šiandien skundėsi baisiu galvos skausmu ir net nepakilo iš lovos.

„Byla išspręsta. Teliko jį suimti. Nejau tuomet viskas bus baigta?

Malina pasidarbavo. Zekė, Juhanas ir Biorjė. Patikimas kaip uola Svenas. Ką be jų daryčiau? Mano vaidmuo yra stumti juos į priekį, neleisti nukabinti nosies. Niekinga, palyginti su tuo, ką daro jie. Jie rūpinasi žmonėmis.

Malina. Įvairiais požiūriais tiesiog ideali tyrėja. Turinti nuojautą, nepailstanti, net šiek tiek maniakiška. Sumani? Be jokios abejonės. Gerąja prasme. Randa trumpesnius kelius, nebijo rizikuoti. Tačiau protingai. Bent jau ne per dažnai.“

– Ką šiandien veiksite mokykloje?

– Nežinau. Kaip visada.

Toliau Karimas ir sūnus eina tylėdami. Priėjus neaukštą baltų plytų mokyklos pastatą Karimas atidaro duris ir sūnus dingsta viduje, tarsi prarytas silpnai apšviesto koridoriaus.

„Correspondenten“ guli pašto dėžutėje prie kelio.

Rakelė Murval pradaro lauko duris ir išėjusi ant laiptų konstatuoja, kad šiandien šaltis drėgnas. Nuo tokio ima sukti sąnarius. Vis dėlto panašios fizinės kančios jos nekamuoja. Visada galvojo: „Mano mirtis bus staigi. Neketinu inkšdama voliotis palatoje negebėdama net šūdų

sulaikyti.“

Atsargiai eina per sniegą, saugodama savo šlaunikaulių kaklelius.

Pašto dėžutė atrodo taip toli, tačiau artėja su kiekvienu žingsniu.

Berniukai dar miega. Netrukus prabus, bet ji nori perskaityti laikraštį jau dabar, nelaukdama, kada jie užneš arba perskaitys naujienas tame monitoriuje svetainėje.

Pakelia dėžutės dangtelį. Laikraštis guli ant kelių negyvų auslindų.

Grįžusi į vidų įsipila ką tik išvirtos kavos, įsitaiso prie virtuvės stalo ir įninka į laikraštį.

Vėl ir vėl perskaito straipsnius apie Bengto Andersono nužudymą ir užpuolimą.

„Rebeka?

Žinau, kas nutiko.

Aš ne tokia kvaila.

Paslaptys. Praeities šešėliai. Mano melai. Yla pradeda lįsti iš maišo.

Jo tėvas buvo jūrininkas.

Taip visada sakiau berniukams.

Ar visa tai buvo melas, mama?

Klausimai, virstantys kitais klausimais.

Ar jo tėvas buvo Kampinis Kalė? Melavai mums visus tuos metus? Ko dar nežinome? Kodėl su tėčiu vertėte mus jį kankinti? Nekęsti. Savo brolio.

Gal ir dar daugiau.

Kaip tėtis nukrito nuo laiptų? Gal tu jį nustūmei, gal melavai ir apie tos dienos įvykius?

Tiesą reikia uždusinti. Negalima pasėti abejonių. Dar ne per vėlu. Matau galimybes.

Ji, Rebeka, šlitinėjo laukais, visai kaip Marija.“

– Bravo, Malina.

Karimas Akbaras ploja jai pasirodžius nuovadoje.

Malina šypsosi.

Galvoja: „Bravo? Dėl ko? Dar niekas nebaigta."

Sėdasi prie rašomojo stalo.

Skaito „Correspondenten" tinklalapį.

Trumpas straipsnis apie policijos veiksmus Karlo Murvalio bute ir paskelbtą jo paiešką. Jokių išvadų, tačiau minimos sąsajos tarp žmogžudystės tyrimo ir jo motinos skundo dėl policijos priekabiavimo.

– Fantastiškai padirbėjai, Malina.

Karimas stovi šalia. Malina pakelia akis.

– Ne visai pagal instrukcijas, tačiau, tarp mūsų kalbant, dabar svarbiausia rezultatas, o norint ko nors pasiekti kartais reikia veikti pagal savas taisykles.

– Turime jį surasti, – ištaria Malina.

– Ko nori griebtis?

– Priekabiauti prie Rakelės Murval.

Karimas žiūri į Maliną, ši žvelgia viršininkui tiesiai į akis. Akivaizdu, kad nejuokauja.

– Gerai, – atsako jis. – Prisiimu galimas problemas. Tik vežkis kartu Zekę.

Malina nužvelgia biurą. Sveno Šiomano dar nėra, tačiau Zekė nekantriai lūkuriuoja prie stalo.

76.

Automobilyje tylu.

Zekė neužsiminė norįs paleisti muziką, o Malinai patinka monotoniškas variklio gausmas.

Miestas už lango toks pats kaip prieš dvi savaites. Nepasotinamas kaip visada, Šegetorpas pilnas sustingusio gyvenimo, parduotuvės prie Tornbio tokios pat gremėzdiškos, apsnigtas Roksenas toks pats kompaktiškas, o namai prie Vretos vienuolyno šlaito ir toliau spinduliuoja gerove.

„Niekas nepasikeitė, – mąsto Malina. – Net oras." Vis dėlto paskui pagalvoja, kad Tuvė pasikeitė. Tuvė ir

Markusas. Tuvė įgavo naujų spalvų. Dabar nebe tokia atsargi ir užsisklendusi. Atviresnė, pasitikinti. „Tau tinka, Tuve, – galvoja Malina. – Užaugusi būsi be galo malonus žmogus.“

„O pati galbūt suteiksiu progą Danieliui Hiogfeltui pabūti daugiau nei vien tik patinu.“

Blosvedreto languose dega šviesa. Brolių šeimos sėdi savo namuose. Vėjų gatvės gale kaip vienišas bokštas stūkso balta medinė Rakelės Murval troba. Sniego migla plakasi į fasadą. „Blyškus žiemos šydas vis dar slepia paslaptis, – pagalvoja Malina. – Padarysi bet ką, kad tik jas išsaugotum, Rakele, ar ne taip?“

„Išmokos už vaikus.

Vaikas, kurį laikei tik dėl pinigų. Dėl niekingų skatikų. Nors tau gal tai ir neatrodė mažai. Beveik užteko pragyvenimui.

Kodėl jo taip nekentei? Kuo nusidėjo Kampinis Kalė? Ką nors padarė miške, visai kaip kažkas pasielgė su Marija? Su Rebeka? Kampinis Kalė tave išprievartavo? Ar taip pastojai? Todėl nekentei gimusio vaikelio? Galbūt norėjai jo atsisakyti? Bet tada dingtelėjo auksinė mintis sugalvoti istoriją apie jūreivį ir gauti išmokas. Ko gero, taip ir buvo. Jis tave išprievartavo, o vaikeliui teko už tai sumokėti.

Nes kodėl gi dar būtum nekentusi savo sūnaus? Šiais laikais tai dažnai sutinkama tema.“ Malina skaitė apie karo pabaigoje rusų kareivių išprievartautas vokietes moteris, kurios išsižadėdavo gimusių kūdikių. Tas pats dėjosi Bosnijoje. Akivaizdu, kad ir Švedija ne išimtis.

„O gal mylėjai Kampinį Kalę, kuriam buvai tik viena iš daugelio ir daugiau nieko? Ir to pakako, kad nekęstum sūnaus.“

„Vis dėlto spėju, kad pirmas variantas.

O gal tavo blogis įgimtas, Rakele?

Nuo pradžių.

Ar toks egzistuoja?

Ir pinigai. Jų troškimas, tarsi juoda saulė, šviečianti šioje apleistoje ir vėjuotoje gatvėje.

Reikėjo atiduoti berniuką į kitą šeimą, Rakele.

Pyktis ir neapykanta gal būtų atlėgę. Gal likę berniukai būtų buvę kitokie. Gal net ir tu pati."

– Na ir šėtoniška vieta, – sako Zekė jiems einant pro įvažiavimą į garažą. – Įsivaizduoji jį, mažą berniuką, stovintį sniege prie obelų ir šąlantį?

Malina linkteli.

– Jei yra pragaras, jis čia, – tuomet ištaria.

Po pusės minutės jie jau beldžiasi į Rakelės Murval namo duris.

– Nesiruošia atidaryti, – sako Malina.

Zekė vėl pasibeldžia.

– Minutėlę! – pasigirsta iš vidaus.

Durys atsidaro ir Rakelė Murval jiems nusišypso.

– O, inspektoriai. Kuo nusipelniau tokios garbės?

– Na, turime klausimų, jei tik...

Rakelė Murval nutraukia Zekę:

– Prašau į vidų, pareigūnai. Pamirškite tą mano skundą. Dovanokite supykusiai senutei. Gal kavos?

– Ačiū, ne, – atsisako Malina.

Zekė irgi papurto galvą.

– Tuomet prisėskite.

Rakelė Murval gestu pakviečia prie stalo.

Jie atsisėda.

– Kur Karlas? – klausia Malina.

Rakelė Murval ignoruoja klausimą.

– Jo nėra nei bute, nei „Collins". Be to, buvo atleistas iš darbo, – sako Zekė.

– Ar sūnus į ką nors įsipainiojo?

„Sūnus... Anksčiau Karlo taip niekada nevadindavo", – pagalvoja Malina.

– Skaitėte laikraštį, – ištara Malina, uždėdama ranką ant priešais juos gulinčio „Correspondenten".

„Moki pridėti du prie dviejų."

Senoji šypsosi, tačiau neatsako.

– Neturiu jokio supratimo, kur berniukas galėtų būti, – tuomet ištaria.

Malina žvelgia pro virtuvės langą. Mato sniege ir šaltyje šaukiantį nuogą berniuką. Žandai raudoni nuo ašarų. Vaikas krenta į pusnį, mala rankomis ir kojomis. Sustiręs angelas apsnigtoje žemėje.

Malina sukanda dantis.

Nori pasakyti Rakelei Murval, kad ji nusipelno degti pragare, galvoja, kad už kai kuriuos dalykus atleidimo nėra.

Formaliai jos nusikaltimams jau seniai suėjo senaties terminas. O žmogiškai? Už kai kuriuos dalykus nedovanojama.

Prievartavimai.

Pedofilija.

Vaikų kankinimas.

Mažylių nemylėjimas.

Bausmė – gėda visą gyvenimą.

O meilė vaikams? Juk tai pati didžiausia meilė.

– Kas įvyko tarp jūsų ir Kampinio Kalės, Rakele?

Rakelė atsisuka ir įsmeigia akis į Maliną. Juodi ir išsiplėtę senos moters vyzdžiai tarsi stengiasi perduoti per tūkstantmečius susikaupusią moterų patirtį ir kančias. Tada sumirksi ir prieš kalbėdama toliau kelias akimirkas sėdi užsimerkusi.

– Tai buvo labai seniai. Net nebepamenu. Metams bėgant turėjau tiek rūpesčių dėl berniukų.

„Kabliukas kitam klausimui“, – pagalvoja Malina.

– O jums niekada nerūpėjo, – klausia ji, – kad berniukai kada nors sužinos, jog Kampinis Kalė buvo Karlo tėvas?

Rakelė Murval įsipila kavos.

– Berniukai yra apie tai informuoti.

– Tikrai? Ar tikrai, Rakele? Melas gali sugriauti bet kokius santykius, Rakele, – tęsia Malina. – O ką gali tas, kuris yra priverstas meluoti?

– Nesuprantu, apie ką kalbate, – ištaria Rakelė Murval. – Pliauškiate visokius niekus.
– Ar tikrai, Rakele? – klausia Malina. – Ar tikrai?

Jiems išėjus Rakelė Murval uždaro lauko duris.
Atsisėda ant raudonos medinės kėdės prieškambaryje, žiūri į nuotrauką ant sienos. Ji dar mažų berniukų apsuptyje sode. Juodulys irgi kartu. Dar prieš vežimėlį.
„Nuokruša. Tu tikriausiai fotografavai."
„Jei dingsi, išnyksi visiškai, – galvoja ji, – mano paslaptys ir gali likti tik mano."
„Jei jis išnyks, liks tik reti gandai, kuriuos uždarysiu tamsioje drabužių spintoje. Jis turi paprasčiausiai išnykti. Būti ištrintas. Tiek privargau nuo jo buvimo."
Pakelia ragelį.
Skambina Adamui.
Atsiliepia jo sūnelis. Berniuko balsas tyras ir nekaltas.
– Alio.
– Sveikas, Tobiasai. Čia močiutė. Ar tėtis namie?
– Labas, močiute.
Ragelyje pasidaro tylu, paskui pasigirsta vyresnis ir šiurkštesnis balsas:
– Motin?
– Turi čia ateiti, Adamai. Ir brolius atsivesk. Noriu papasakoti kai ką labai svarbaus.
– Tuojau būsiu, motin. Ir kitiems pasakysiu.

Atvažiuodavau čia dviračiu.
Miškas buvo mano.
Kartais medžiodavote netoliese, girdėdavau šūvius visais metų laikais. Jau tada norėdavau, kad ateitumėte pas mane.
Motina.
Kodėl taip pykai?
Ką aš padariau? Ką padariau?

Vaizdai ir šiluma. Aš esu angelas po obelimi iš sausainių trupinių. Ugnis vėl šildo. Jokių garsų, išskyrus spragsėjimą. Čia, žeminėje, gera, tačiau vieniša. Bet aš nebijau vienatvės. Juk negalima bijoti to, kuo pats esi, tiesa?

Galiu dar truputį pamiegoti čia, savo tamsoje. Žinoma, galiu. Tada ateisite manęs pasiimti ir įleisite. Tada būsiu kitas, ar ne? Kai įleisite mane.

– Ką darysime dabar?

Zekė vairuoja Vretos vienuolyno link. Maždaug už kilometro stūkso senovinį fortą primenanti bažnyčia. Vienoje kelio pusėje – „Heda" jojimo klubo arklidės, kitoje – plynas laukas.

Malina norėjo pasibelsti pas brolius ir paklausti, ar jie žino, kas buvo Karlo tėvas, tačiau Zekė atkalbėjo.

– Net jei ir nežino, senoji turi teisę į tokias paslaptis, Malina. Negalime tiesiog įsibrauti į jos gyvenimą ir viską suvelti.

Ji žinojo, kad Zekė teisus, nepaisant galimų jų neryžtingumo pasekmių. Jei jie liautųsi gerbę žmones, kad ir kokie jie būtų, kaip galėtų to reikalauti iš visuomenės ir apskritai iš bet ko?

Atsako į Zekės klausimą:

– Palaukime Šiomano paieškos komandos. Dabar jie stengiasi kuo geriau pasiruošti paieškoms miške, tačiau šunims per šalta. Nors porą vis tiek pasiims. Gal nuvažiuojame ten anksčiau?

– Ne, Malina. Nieko neradome vakar, nerasime ir šiandien.

– Nežinau, – atsako Malina. – Gal prasukime pro žmogžudystės vietą ir tą vietą, kur turėtų būti antras medis?

– Vienas ekipažas ieško nuo pat nakties. Žinotume, jei būtų ką radęs.

– Turi geresnių pasiūlymų?

– Ne, – ištaria Zekė ir apsuka automobilį priešinga

kryptimi. Jie grįžta tuo pačiu keliu, kaip atvažiavę, pro namus Blosvedrete. Mato į mamos namo pusę drauge traukiančius brolius.

– Kaip manai, kiek laiko prireiks Karin ištirti Karlo Murvalio mėginį? – klausia Malina. – Noriu žinoti, ar tai jis išprievartavo Mariją Murval.

– Taip manai?

– Ne, tačiau noriu žinoti tiksliai. Manau, ji vėl mus vedžioja už nosies. Tik nežinau, kaip. Dėl vieno esu tikra – niekada nebūtų mūsų įsileidusi, jei neturėtų iš to kokios nors naudos. Iniciatyva ir toliau jos rankose. Griebsis net šiaudo, kad tik apsaugotų tai, kas, jos manymu, priklauso jai.

Malina giliai įkvepia ir iškvepia:

– Ir kad jos paslaptys liktų neatskleistos.

Adamas, Eliasas ir Jakobas Murvaliai sėdi prie stalo motinos virtuvėje. Kiekvienas glaudžia prie lūpų ką tik išvirtos kavos puodelį, skanauja ką tik mamos iš šaldiklio ištrauktus ir orkaitėje pašildytus nuostabius sausainius.

– Ar skanūs sausainiai, berniukai?

Rakelė Murval stovi prie viryklės, rankoje laiko „Correspondenten".

Nuo stalo pasigirsta patenkintas mykimas. Sūnūs klausosi, ką pasakys motina. Ko nenorėjo pasakoti nepasodinusi ir nepavaišinusi kava.

– Martinsonas ir Fors, – ištaria ji, – ką tik čia buvo ir klausinėjo apie Karlą. Ar ne jis nukankinęs ir išprievartavęs tą moterį iš laikraščio, kuri buvo rasta klaidžiojanti prie kelio. Kodėl jiems prireikė atvažiuoti čia? Nepaisant mano skundo dėl persekiojimo. Kam jiems rizikuoti?

Ištiesia berniukams „Correspondenten".

Leidžia paskaityti antraštę, pažiūrėti nuotrauką.

– Policija ieško Karlo. Laikraštyje rašo, kad rasta moteris turėjo lygiai tokias pačias žaizdas kaip Marija. O jei įsijungsite kompiuterį, sužinosite, kad šiąnakt policija jo

bute darė kratą.

– Vadinasi, tai jis išprievartavo Mariją miške?

Adamas tiesiog išspjauna žodžius.

– O kas dar, jei ne jis? – atšauna Rakelė Murval. – Dabar dingęs. Turėtų būti jis, viskas lygiai taip pat. Lygiai taip pat.

– Savo seserį?

– Tai išpera...

– Išsigimėlis. Jis išsigimėlis. Visada toks buvo.

– Bet kam jam to prireikė?

Eliaso Murvalio balse girdėti abejonė.

– Ir kodėl mes jo taip nekenčiame? Ar kada apie tai susimąstėte?

Rakelė nutyla, paskui tęsia žemesniu balsu.

– Jis buvo išsigimėlis nuo pat pradžių. Niekada to nepamirškite. Ir nekentė jos. Nes ji buvo viena iš mūsų, o jis – ne. Nes jis beprotis. Juk patys žinote, kaip išsinešdino į mišką? O ta jo žeminė yra vos už dešimties kilometrų nuo tos vietos, kur buvo rasta Marija. Tai jo darbas. Viskas sutampa.

– Dešimt kilometrų miške yra daug, motin, – sako Eliasas. – Buvo panašių minčių ir anksčiau, bet vis tiek, motin...

– Viskas sutampa, Eliasai. Jis lyg niekur nieko išprievartavo miške savo seserį. Sunaikino ją.

– Motina teisi, Eliasai, – ištaria Adamas ir gurkšteli kavos.

– Tiesa, – sutinka Jakobas, – viskas sutampa.

– Dabar, berniukai, atėjo metas padaryti tai, ką ir privalote. Už seserį. Ar ne, Eliasai? Ką pasakysite, berniukai?

– O jei policija klysta?

– Farai dažnai klysta, Eliasai, tačiau ne šį kartą, ne šį... Liaukis dvejoti. Kas tau pasidarė? Gal palaikai jį?

Rakelė Murval mojuoja ore laikraščiu.

– Gal tu jo pusėje? Kas dar tai galėtų būti? Sutampa visos

smulkmenos. Privalote pagaliau suteikti seseriai ramybę. Galbūt atsigaus, kai žinos, kad jos skriaudiko nebėra.

– Jie mus pasodins, motin, tikrai pasodins, – sako Eliasas. – Be to, viskam yra ribos.

– Ne, berniuk, – atšauna Rakelė Murval. – Vištidėje daugiau protingų galvų nei policijoje. Jūs juk žinote, kur jis. Darykite, kaip sakau, berniukai, ir patys pamatysite. Klausykitės įdėmiai...

Lygumoje augantis ąžuolas, kuriame kabojo Bengtas Andersonas, atrodytų kaip bet kuris kitas vienišas medis, jei nei ta nulaužta šaka.

Tačiau šis bus amžinai siejamas su paties šalčiausio vasario įvykiais. Pavasariop nuo besimėtančių ant žemės gėlių, smalsuolių ir medituojančių mergelių pavargęs ūkininkas nupjaus medį. Iškas visas šaknis, kiek tik ras, ir nesiliaus tol, kol bus įsitikinęs, kad žemėje iš ąžuolo neliko visiškai nieko. Vis dėlto giliai giliai slėpsis šaknies likutis. Jis išaugs ir lygumoje išdygs naujas medis, kuris Esterjotlando platybėms šnibždės Kamuolio, Kampinio Kalės ir Rakelės Murval vardus.

Malina su Zeke žiūri į ąžuolą neišlipdami iš mašinos.

Variklis dirba tuščia eiga.

– Ne čia, – ištaria Zekė.

– Bet kartą čia buvo, – atsako Malina.

„Range Rover“ viduje trenkia alyva ir tepalais. Kėbulas barška automobiliui dideliu greičiu riedant per Jungsbru, pro „Vivo-hallen“ parduotuvę, konditeriją ir „Cloetta“ kakavos bokštą pakalnėje prie tilto per upę.

Vienas ant galinės sėdynės įsitaisęs Eliasas Murvalis gniaužo rankas ir girdi savo balsą tariant žodžius, kurių nenorėjo sakyti garsiai:

– O kas, jei ji klysta? Jei jis to nepadarė? Tada gailėsimės per amžius. Kokią turime teisę...

Iš keleivio vietos atsisuka Adamas Murvalis:

– Tai to išperos darbas. Jis išprievartavo Mariją. Viskas sutampa. Privalome tai padaryti. Kaip tu ten visada sakydavai, Eliasai? Niekada negalima parodyti silpnumo? Tai ir nerodyk jo dabar. Elkis kaip pridera.

Visai prieš pat posūkį į Ulstorpą sumėtytas automobilis slysteli į griovio pusę.

– Tu teisus! – surinka Eliasas. – Aš ne skystablauzdis!

– Velniai griebtų! – suriaumoja Jakobas. – Padarome tai ir baigtas kriukis. Aišku?

Eliasas atsilošia atgal. Nors Jakobo balsas piktas, veikia raminamai.

Giliai kvėpuodamas Eliasas jaučia, kaip ryžtingai rieda automobilis, tarsi daugybę kartų būtų važiavęs ten dar tada, kai nebuvo surinktas.

Eliasas atsigręžia.

Pažvelgia į bagažinę.

Ten guli dėmėta dėžė, jos viduje – trys granatos iš įsilaužimo į ginklų sandėlį. Ką tik ištraukė iš dirbtuvių grindyse įrengtos slėptuvės, kurios nepastebėjo prieš savaitę namus krėtę policininkai.

– Velniškai pasisekė, kad tie šiukšlės nerado granatų, – ištarė Jakobas, kai motina namuose išdėstė savo planą.

– Gerai sakai, Jakobai, – sutiko motina. – Velniškai pasisekė.

Malina su Zeke klaidžioja lygumoje ieškodami dar vieno vienišo medžio.

Tačiau prie rastųjų nėra jokių grumtynių pėdsakų. Paprasčiausi vėjo gairinami ir speigo žalojami medžiai.

Zekė sukioja vairą važiuojant nuvalytu keliu Klokrikės kryptimi, šalia plyti iš pažiūros beribis baltas laukas. Staiga suskamba Malinos telefonas.

Ekrane šviečia Karin Juhanison numeris.

– Malina klauso.

– Atsakymas neigiamas, Fors, – ištaria Karin. – Karlas Murvalis neprievartavo Marijos Murval.

– Jokio panašumo?

– Jis to nepadarė, dėl to jokių abejonių.

– Ačiū, Karin.

– Ar tai buvo svarbu, Malina? Manei, kad tai jo darbas?

– Nežinau, ką maniau. Užtat dabar žinau tiksliai. Dar kartą ačiū, – padėkoja Malina ir padeda ragelį.

– Jis neišprievartavo Marijos Murval, – perduoda Zekei, šis priima informaciją neatitraukdamas akių nuo kelio.

– Vadinasi, dar yra neatsakytų klausimų, – ištaria Zekė kimiu, jo žodžius patvirtinančiu balsu.

Broliai traukė į Rakelės Murval namus iš karto po jų su Zeke apsilankymo.

Broliai nežino, kad Karlas neišprievartavo Marijos.

Jie klauso motinos. Paklūsta jai.

Motinos, kuri nori išsaugoti paslaptis.

Išsaugoti galima tik vienu būdu.

Zekė sustabdo mašiną prie dar vieno medžio.

„Šaknys, – galvoja Malina. – Kraujas turi būti nuplautas. Įvykiai, į kuriuos reikia atsakyti veiksmais. Mes taip elgiamės.“

„Vadinasi, jis turi būti sunaikintas. Rakelė nežino, kad mes turime Karlo DNR ir viskas išaiškės.

Arba giliai viduje žino, tačiau ignoruoja tai ir griebiasi paskutinio įsivaizduojamo šiaudo.“

Į kampą užspeistas blogis kerta...

– Žinau! – sušunka Malina Zekei vos pravėrus vairuotojo dureles. – Žinau, kodėl ji mus įsileido. Spausk, kiek gali, prie medžiotojų trobelės!

77.

Kelią netoli Vretos vienuolyno iš abiejų pusių supa vilos. Viduje – klestinti gerovė. Taip arti ir tuo pat metu labai toli.

Po šios kelionės ji mažiausiai tūkstantį metų nenorės važiuoti tuo keliu.

Ties Kungsbru pervažiuoja tiltą ir juda Ulstorpo kryptimi, šone lieka Bjorkio Montesori mokykla su rožinės spalvos ir kampuotos antroposofinės architektūros pastatais, kurie, regis, kenčia nuo šalčio ne mažiau už įprastus.

Reikia tikėtis, viduje ugdomi geri žmonės.

Janei kitados buvo kilusi mintis leisti Tuvę į Montesori mokyklą, tačiau Malina nesutiko. Buvo girdėjusi, kad tokiomis sąlygomis mokslus baigusiems vaikams paskui sunku atlaikyti konkurenciją už saugių mokyklos sienų.

Kerpa iš popieriaus lėlytes.

Riša knygeles.

Vaikai mokomi, kad pasaulis pilnas meilės.

Kažin, kiek meilės yra šiame miške? O kiek pritvinkę neapykantos?

Zekei spustelėjus greičio pedalą mašiną ima mėtyti slidžiame kelyje.

– Spausk, Zeke. Reikia skubėti. Žinau, kad jis kažkur ten.

Zekė nieko neklausinėja. Sutelkia visą dėmesį į vairavimą ir kelią. Jie pasuka į Ulstorpą ir važiuoja Hultšio link.

Už lango vėl šmėžuoja golfo laukai su tebestypsančiomis vėliavėlėmis. Malina įsivaizduoja, kad vėliavėlės yra vėjyje plazdančios brolių figūros. Motina papūs ir sūnūs patrauks, kur tik ji panorės.

Jakobas Murvalis stipriau suspaudžia vairą ir pasuka į keliuką Hultšio vasarnamių link. Sniego migloje pūpso baltakepurės dėžutės.

Žalias „Range Rover" buksuoja sniege, ledo kristalai žyra į griovius kaip kasetinių bombų turinys, tačiau jam pavyksta išlaikyti automobilį kelyje.

Eliasas daugiau neištarė nė žodžio.

Keleivio sėdynėje tylus ir kupinas ryžto sėdi Adamas.

„Mes tik padarysime tai, ką reikia padaryti, – mąsto Jakobas. – Visada taip darome. Visada taip darydavome. Taip pasielgiau ir tada, kai laiptų apačioje radau tėtį. Susivaldžiau, nors ir norėjau šaukti. Užmerkiau jo akis, kad motinai nereikėtų matyti to klaikaus žvilgsnio.

Privalome tai padaryti. Ko būsime verti, jei leisime kažkam išprievartauti savo seserį ir likti nenubaustam? Vadinasi, daryk, ką nori? Ne, dabar mes tarsime „gana" ir priversime už viską sumokėti."

Jis akceleruoja, spaudžia greičio pedalą, kol kelias baigiasi. Sustoja ir pasukęs raktelį užgesina variklį.

– Lipkit lauk! – šūkteli ir broliai iššoka iš mašinos. Prieš tai Eliasas abejojo, bet dabar jo judesiai ryžtingi.

Jie apsirengę žaliomis striukėmis ir tamsiai mėlynomis kelnėmis.

– Nagi, – ištaria Jakobas ir Adamas atidaro automobilio bagažinę. Išima dėmėtą dėžę ir statydamas ant žemės užtrenkia dureles.

– Jau, – ištaria. Tada atsargiai pasikiša dėžę po pažastimi ir broliai pusnimis patraukia į mišką.

Jakobas pirmas.

Už jo Eliasas.

Adamas su dėže paskutinis.

Jakobas nužvelgia supančius medžius, mišką, kuriame tiek kartų medžiojo. Mato prie stalo sėdinčią motiną. Mariją lovoje tą vienintelį kartą, kai įstengė ją aplankyti Vadstenoje.

Galvoja: „Velniai griebtų... Išpera."

Už nugaros linguoja broliai.

Susikeikia kiekvieną kartą, kai balta sniego pluta neatlaiko jų skubių ir sunkių žingsnių.

„Keista, kad trys granatos gali būti tokios sunkios, – mąsto Adamas. – Nors tuo pat metu labai lengvos, jei pagalvoji, kiek žalos gali padaryti.“

Mintys sukasi apie Mariją palatoje. Kaip išsigąsta jam įėjus, spaudžiasi į lovos kamputį, o jis ir vėl turi šnibždėti jos vardą, kad nurimtų. Net nėra tikras, ar sesuo jį atpažįsta. Ji niekada nieko nepasakė, tačiau bent jau įsileidžia vidun. Po kurio laiko nusiramina ir nebesibaido jam ten būnant.

O paskui?

Paskui jie sėdi sudėję rankas, o ji toliau kenčia.

Velniai griebtų.

Batas giliai prasmenga sniego plutoje iki pat medžio šaknies ir tenka gerokai trūktelėti koją, kad ištrauktų.

Tai to niekšo darbas.

Savo paties seserį!

Kitos galimybės nėra. Jis turi, privalo būti sunaikintas. Be jokių abejonių. Mes ne iš tų, kurie abejoja.

Dėžė po pažastimi. Tvirtai ją laiko. Negali žinoti, kas nutiktų iškritus iš rankų.

Jis garsiai šnopuoja. Priekyje mato brolius, jaučia šaltį ir prisimena tą dieną prie kanalo, kai pamokė skriaudiką turką. Kai parodė, kad joks išpera mūsų neengs, nes mes laikomės išvien. Tas galioja ir tau, Marija, todėl dabar tai ir darome.

Tada vis spardėme, spardėme, spardėme...

Dabar to neužteks.

Mes suaugę, tai ir elgtis turime atitinkamai.

Eliasas eina priekyje už kokių dešimties metrų ir Adamas jaučia jo kūną, jaučia vėją plaukuose. Vis dar sėdi jam už nugaros ant „Puch Dakota“ ir sėdės ten amžinai.

Ten stovi automobilis.

Brolių Murvalių „Range Rover“ įvarytas į pusnį ir Zekė apdairiai sustoja visai už jo, blokuodamas kelią.

Jie paskambino ir iškvietė sraigtasparnį. „Pasitikėk ma-

nimi, Svenai“, – pasakė Malina.

Tačiau tokiame šaltyje pakelti sraigtasparnį į orą užtrunka, todėl teks pasikliauti savimi ir savo kojomis. Patruliai su šunimis ką tik pajudėjo iš nuovados.

Jie perlipa sniego kaugę ir seka brolių Murvalių pėdomis. Bėga tarp medžių, batai smenga sniege, jie klumpa ir bėga toliau. Krūtinėje daužosi širdis, nuo didžiulių pastangų ir per didelės šalto oro dozės gelia plaučius. Kūnai veržiasi pirmyn, tačiau net ir adrenalino atsargos nėra begalinės, ir netrukus jie daugiau kėblina nei bėga, bandydami išgirsti miške brolius, kažkokio veiksmo, gyvybės garsus, tačiau kol kas nė vienas nieko negirdi.

– Prakeikimas, – žiopčioja Zekė. – Kaip manai, ar jie toli?

– Toli, – atsako Malina. – Turime tęsti.

Malina vėl paknopstomis leidžiasi per mišką, tačiau sniego pluta neatlaiko sunkių ir negrabių žingsnių. Ji klumpa, keliasi ir braunasi toliau.

Regos laukas tampa siauru tuneliu.

„Tai ne jis išprievartavo jūsų seserį! – nori sušukti per visą mišką. – Netikėkite motina. Jis jos neprievartavo. Padarė daugybę baisybių, bet ne tai. Sustokite, dar nevėlu, kad ir ką apie jį manytumėte, kad ir ką ji įkalė jums į galvas, jis vis dėlto brolis. Ar girdite? Ar girdite? Jis yra jūsų brolis ir jis neprievartavo jūsų sesers, mes tai tiksliai žinome.“

Tunelis siaurėja.

„Privalau suspėti“, – galvoja Malina.

– Jis neprievartavo jūsų sesers! – surinka, tačiau ji taip uždususi, kad pati vos girdi savo balsą.

„Niekada nerodyti silpnumo, niekada nerodyti silpnumo, niekada...“

Eliasas gromuliuoja mintyse tuos žodžius kaip užkeikimą, prisimena visus kartus, kai parodė esąs stiprus, kaip užtvojo mokytojui Bomanui į dantis, kai tas pavadino jį Blosvedreto šūdžiumi.

Kartais galvodavo, kodėl viskas išėjo taip, kaip išėjo. Kodėl jie liko užribyje, ir kiekvieną kartą į galvą ateidavo tas pats atsakymas – taip buvo nuo pradžių. Buvo turinčių darbus, tikrus gyvenimus, gražius namus, o mes tokie nebuvome niekada, niekada. Gyvenimas leido tai suprasti.

Už nugaros eina Adamas.

Eliasas sustoja, atsisuka. Pagalvoja, kad broližis gerai kovoja su svoriu. Kakta išraudusi žiemos šviesoje ir šaltyje, spindi prakaitas.

– Tvirtai laikyk dėžę, Adamai.

– Laikau, – užtikrintu balsu atsako tas.

Priekyje tylėdamas eina Jakobas.

Žengia ryžtingai, nors pečiai po striuke ir nuleisti.

– Velnias, – keikiasi Adamas, – sniegas nelaiko.

Jo koja dar kartą prasmego.

– Paspartinkim žingsnį, – ištaria tuomet. – Metas tai baigti.

Eliasas nieko nesako.

Daugiau nėra apie ką kalbėti. Teliko išsiaiškinti vieną dalyką.

Jie praeina medžiotojų trobelę.

Nelėtindami žingsnio kerta proskyną ir vėl neria į dar tamsesnį ir tankesnį mišką. Sniego pluta ten storesnė ir tvirtesnė, tačiau kartais vis tiek neatlaiko.

– Jis slepiasi viduje, – ištaria Eliasas. – Esu tuo visiškai tikras.

– Užuodžiu dūmus iš kamino, – sako Adamas.

Dėžę laikančius Adamo pirštus ima traukti mėšlungis, jie nevalingai trūkčioja ant medinio paviršiaus. Jis pakeičia ranką ir ištiesia pirštus, kad mėšlungis liautųsi.

– Prakeiktas urvas. Jis niekuo nesiskiria nuo gyvulio, – šnibžda Jakobas.

Tuomet ištaria garsiai:

– Atėjo Marijos eilė!

Garsiai išrėkia žodžius, tačiau juos sugeria medžių kamienai. Miškas – nepalanki aplinka balsams.

Tęsk, Malina, tęsk. Dar ne per vėlu. Sraigtasparnis jau pakilo iš Malmsleto oro uosto, burzgia per lygumą jūsų link. Skalija ir loja patrulių šunys, karštligiškai ieškodami pėdsakų savo atbukusiomis juslėmis.

Palaikau tave, Malina. Jau užteks.

Nors...

Noriu, kad Karlas būtų šalia.

Noriu pleventi greta jo.

Noriu paimti jį iš čia.

Ar įmanoma dar labiau pavargti?

Malinos kūnas skęsta pieno rūgštyje, ir nors jiedu mato toliau į mišką vedančius brolių pėdsakus, turi prisėsti ir pailsėti ant medžiotojų trobelės laiptelių.

Vėjo švilpesys.

Šnibždesys, prasiskverbiantis per triukšmą kūne.

Nors ir spaudžia šaltis, oda, regis, verda. Garai virsta Zekei iš burnos kaip gęstančios ugnies dūmų kamuoliai.

– Velniai griebtų... – ištaria gaudydamas kvapą Zekė. – Dabar praverstų Martino fizinis pasirengimas.

– Reikia eiti toliau, – šnopuoja Malina.

Jie atsistoja.

Vėl braunasi per mišką.

78.

Ar jau ateinate?

Ateinate manęs įleisti?

Nemuškite.

Čia jūs? Ar numirėliai?

Kad ir kas ten lauke, pasakykite, kad esate mano draugai. Pasakykite, kad ateinate su meile.

Pažadėkite man.

Prašau, pažadėkite.

Pažadėkite.

Girdžiu jus. Jūs dar ne čia, bet greitai būsite. Guliu ant grindų, girdžiu jūsų žodžius ir duslų šauksmą.

– Dabar jį įleisime! – šaukiate jūs. – Dabar jis taps mūsiškiu. Dabar galės užeiti.

Man gera.

Aš taip stengiausi. To kito kraujo nebėra. O tekančio mano gyslomis gal galime neskaityti?

Dabar jūs arčiau.

Nešate jos meilę.

Ateinate manęs įleisti. Mano žeminės durys neturi staktos.

Eliasas Murvalis mato iš apsnigto kūgio styrantį vamzdelį ir iš jo kylantį dūmelį. Įsivaizduoja, kaip tamsoje spaudžiasi išsigandęs ir nuovokos netekęs Karlas.

Turėtų būti jo darbas.

Abejonės – silpnumo požymis.

Privalome jį sudaužyti, suspardyti ir visa kita.

Ko gero, taip ir yra, kaip sakė motina: jis nuo pat pradžių buvo išsigimėlis, o ir mes visi trys jautėme, kad tai jis išprievartavo Mariją.

Būdamas devynerių Karlas pats atrado tą urvą, kai dviračiu slapta važiuodavo į mišką ir medžiotojų trobelę. Išdidžiai parodė, tarsi koks nors sumautas urvas būtų turėjęs padaryti įspūdį. Jiems lankantis trobelėje Juodulys užrakindavo jį žeminėje ir laikydavo tik su vandeniu ištisas dienas. Bet kokiu metų laiku. Iš pradžių Karlas priešindavosi, tai patėviui ir brolyčiams tekdavo įgrūsti per jėgą, tačiau paskui, regis, pradėjo jaustis urve kaip namuose ir šis tapo jo slėptuve. Nebeliko smagumo laikyti ten uždarytą, nes jam patiko. Kurį laiką galvojo išrausti tą jo žeminę, bet visi tingėjo.

– Tegul velniūkštis tūno tame savo kape, – subaubė iš vežimėlio tėtušis ir niekas neprotestavo. Žinojo, kad jis ir toliau ten lankosi. Matydavo nuo trobelės į tą pusę vedančias

slidžių vėžes. Kartais vėžių nebūdavo, tada galvodavo, kad bus atšliuožęs iš kitos pusės.

Eliasas ir Jakobas prieina arčiau.

Išpera turi išnykti.

Adamas neša sunkią žalią dėžę. Ryžtingu žingsniu seka brolių pėdomis per baltą ir juodą mišką.

– Zeke, girdi?

– Ką?

– Man regis, kažkokie balsai toliau priekyje.

– Negirdžiu jokių balsų.

– Kažkas kalbasi, aš girdžiu.

– Nėra ko malti liežuviais, Fors. Pirmyn.

Ką sakote?

Kalbate apie tai, kad reikia atidaryti duris, tiek suprantu. Atidaryti ir įleisti.

– Tu atidaryk, Jakobai, o aš įleisiu, – sako Eliasas.

Vadinasi, tiesa. Man pavyko. Aš tai padariau ir dabar triumfuoja teisybė.

Tai ko gi laukiate?

– Pirma, – sako jis, – įleisiu vieną, tuomet iš karto kitas, o paskiausiai – dėžę.

Malina bėga, girdi balsus, tačiau kaip šnibždesį, kurio prasmę nusineša tarp medžių sklindančios garso bangos.

Murmesys.

Per tūkstantmečius susikaupusios istorijos ir nuoskaudos susispaudusios į šią akimirką.

Regis, miškas retėja? Zekė nespėja su ja. Skuba iš paskos, šnopščia, atrodo, tuoj nugrius. Ji sukaupia paskutines jėgas, puola tarp medžių, o po kojomis, regis, nebelieka sniego. Tiesos artumas suteikia sparnus.

Eliasas Murvalis išima iš dėžės pirmą granatą. Mato prie

žeminės durų stovintį Jakobą. Jam už nugaros tarsi šydas sklaidosi dūmai iš kamino, įsitempęs stovi miškas. Atrodo, net medžiai skatina: „Padaryk tai, padaryk, padaryk..."

Užmušk savo tikrą brolį.

Jis sunaikino tavo seserį.

Jis ne žmogus.

Tačiau Eliasas dvejoja.

– Velniai rautų, Eliasai! – šaukia Jakobas. – Turime tai padaryti. Mesk jas vidun! Mesk! Kokio velnio čia laukiam?

Eliasas šnibžda:

– Taip, velniai griebtų, ko laukti?

– Mesk vidun, mesk! – Adamo balsas.

Eliasui ištraukiant pirmosios granatos žiedą Jakobas atidaro medines metro aukščio duris.

Jūs praveriate duris. Matau šviesą. Dabar aš vienas iš jūsų.

Pagaliau.

Jūs tokie geri.

Pirma obuolys, nes žinote, kad juos mėgstu. Rieda prie manęs, toks žalias švelnioje pilkoje šviesoje.

Paimu obuolį, jis šaltas ir žalias. Tada mano žemėtomis grindimis įrieda dar du ir įkrenta keturkampė dėžė.

Kaip malonu.

Paimu vieną obuolį. Nuo šalčio jis kietas ir šaltas.

Dabar jūs čia.

Tada durys vėl užsidaro ir šviesos nelieka. Kodėl?

Juk žadėjote mane įsileisti.

Spėlioju, kada vėl nušvis šviesa. Iš kur tas dundesys?

Iš paskos bėgantis Zekė pargriuvo.

Ką ji ten priekyje mato? Vaizdas šokinėja tarsi rankinėje filmavimo kameroje, juda pirmyn ir atgal. Ką ji mato?

Trys broliai?

Ką jie daro?
Krenta ant sniego.
Tada trenksmas, dar ir dar vienas. Ugnies liežuviai plyksteli iš sniego kauburio ir ji taip pat puola ant žemės. Jaučia, kaip visus kaulus persmelkia šaltis.
Ginklai iš sandėlio.
Rankinės granatos. Prakeikimas.

„Jis sunaikintas, – galvoja Eliasas Murvalis. – Daugiau jo nebėra. Aš nepasirodžiau silpnas."
Eliasas stovi keturpėsčias. Nuo sprogimo ausyse skambina varpai, o galvoje spengia. Mato kylančius Adamą ir Jakobą, nulėkusias žeminės duris ir tarsi nesibaigiančios baltos dulkės krintantį stogą dengusį sniegą.
Koks vaizdas turėtų būti viduje?
Susprogdink rankoje petardą...
Įkišk ją katei subinėn...
Kruvinas sniegas.
Prakaito, apsvilusios mėsos dvokas. Kraujo smarvė.
Kas čia šaukia? Moteris?
Jis atsigręžia.
Mato nuo miško pakraščio artėjančią moterį su pistoletu rankoje.
Ji? Kaip, po perkūnais, taip greitai čia atsirado?
Pakilusi Malina atstačiusi pistoletą artėja prie keturiomis rėpliojančių trijų vyrų. Jie stojasi, iškelia rankas.
– Jūs nužudėte savo brolį! – šaukia ji. – Nužudėte savo pačių brolį! Manote, kad jis išprievartavo jūsų seserį, tačiau jis niekaip su tuo nesusijęs, išperos! Užmušėte savo brolį!
Jos link šaukdamas žengia Jakobas Murvalis:
– Mes nieko nežudėme! Ketinome pasiimti namo, nes žinojome, kad jo ieško policija. Kai priartėjome, pasigirdo sprogimas.
Jakobas Murvalis šypsosi.
– Jis neprievartavo jūsų sesers! – šaukia Malina.
Šypsena dingsta iš Jakobo Murvalio veido, vietoj to

atrodo suglumęs ir apgautas. Malina kiek įmanydama greičiau skrodžia orą pistoletu ir tvoja rankena jam į nosį. Kraujas liejasi iš šlitinėjančio Jakobo Murvalio šnervių ir giliai nudažo sniegą ryškia raudona spalva. Malina susmunka ant kelių ir rėkia į orą, rėkia vėl ir vėl, tačiau niekas negirdi pamažu gargaliavimu virstančio šauksmo, nes tą akimirką iš jos plaučių sklindantį garsą praryja virš proskynos pasirodęs sraigtasparnis. Riksme susipynusi neviltis, kančia ir žmonių gyvenimų fragmentai amžinai skambės miškuose prie Hultšio ežero.

Girdite balsus?

Neramų šnabždesį?

Šnaresį nuo samanų?

Tai numirėlių balsai, bylos legenda. Numirėlių ir dar gyvų lavonų.

Epilogas

Mantorpas, kovo 2 d., trečiadienis

– Aš daugiau nebijau.

– Aš taip pat.

Nėra pagiežos. Nėra nevilties. Jokių skriaudų, kurias reikėtų atleisti.

Čia yra tik obuolių kvapas ir besvoriai kamuoliai, skriejantys niekada nesibaigiančioje erdvėje.

Plevename greta. Karlas ir aš. Kaip ir dera broliams. Žemės daugiau nematome. Vietoj to regime beveik viską ir mums gera.

Rakelė Murval sėdi virtuvės stalo gale, nugara į viryklę, kur orkaitėje baigia iškepti saldoko kvapo kopūstų pudingas.

Eliasas atsistoja pirmas.

Tada Jakobas. Galiausiai ir Adamas.

– Tu melavai, motin. Straipsniai laikraščiuose. Jis buvo brolis...

– Tu žinojai.

– Jis vis tiek buvo brolis.

– Tu melavai... privertei mus nužudyti savo...

Broliai vienas po kito palieka virtuvę.

Trinkteli lauko durys.

Rakelė Murval braukia atgal ilgus žilus plaukus.

– Grįžkite, – šnibžda ji. – Grįžkite...

Kaip tai įvyko?

Vaikštinėdama tarp drabužių eilių „H&M“ parduotuvėje iš karto už Mantorpo esančiame „Mobilia“ prekybos centre, Malina nė kiek neabejoja.

Jie įmetė granatas į žeminę. Motina primelavo ir privertė juos tai padaryti.

Tačiau prie brolių pasakojimo neprisikabinsi. Neįmanoma įrodyti, kad Karlas Murvalis ne pats ištraukė iš kažkur gautų granatų žiedus. Iki vasaros broliai atsėdės kelis mėnesius Šeningės kalėjime už brakonieriavimą ir neteisėtą ginklų laikymą, bet tai ir viskas.

Tuvė laiko prisidėjusi pavasarinę suknelę su raudonomis gėlėmis. Akys klausia, lūpos šypsosi.

Malina purto galvą.

Bengto Andersono žmogžudystės, kaip ir Rebekos Stenlund pagrobimo bei sužalojimo, byla laikoma baigta. Abiem atvejais nusikaltėlis buvo aukų brolis, susisprogdinęs į tūkstančių tūkstančius gabalėlių žeminėje, kuri šiame pasaulyje atstojo jam namus.

Oficialioji tiesa yra tokia: „Jis negalėjo gyventi su savo nusikaltimais."

Jakobas Murvalis apskundė Maliną dėl prievartos panaudojimo, tačiau ją parėmė Zekė: „Nieko panašaus nebuvo, ko gero, nukentėjo sprogimo metu." Skundas bus atmestas.

Lieka neatsakytas klausimas: kas išprievartavo Mariją Murval?

Malina varto žydrus šliaužtinukus.

Ar į visus klausimus turi būti atsakymas?

Šaltis lauke atlėgo, nors sniego dar liko. Baltas sluoksnis kiekvieną dieną plonėja ir snieguolės po žeme jau ruošiasi mesti iššūkį tamsai. Jau kruta dirvoje ir netrukus sveikins saulę.

NAUJOSIOS BANGOS
DETEKTYVAI IŠ ŠVEDIJOS

Detektyvų karaliumi tituluojamas švedų žurnalistas ir rašytojas Monsas Kallentoftas gimė 1968 m. Jungsbru miestelyje Švedijoje. Vaikystės dienas būsimasis rašytojas leido su kitais vaikais žaisdamas futbolą ir ledo ritulį. Kerintį literatūros pasaulį jaunuolis atrado tik būdamas keturiolikos, kai po patirtos traumos ilgam buvo prikaustytas prie patalo. Štai tada F. Kafkos, E. Hemingway, G. Orwello ir kitų autorių knygos apvertė jo gyvenimą aukštyn kojomis.

M. Kallentofto kelias į literatūrą buvo sėkmingas. Pirmasis autoriaus romanas „Pesetas" (2000 m.) pelnė premiją už geriausią literatūros debiutą – *Katapultpriset.* Sutartinai palankiai tiek skaitytojai, tiek ir švedų literatūros kritika sutiko M. Kallentofto detektyvinių romanų seriją apie inspektorę Maliną Fors. Labai greitai šie kūriniai pelnė autoriui ir pasaulinę šlovę. „Jis gimė tam, kad papasakotų istorijas apie Maliną Fors", – pagyrų autoriui nestokoja kritikai.

Dabar M. Kallentofto kūrinius galės skaityti ir lietuvių skaitytojai – leidykla „Nordina" rengia spaudai dar penkis autoriaus romanus.

Kallentoft, Mons
Kallentoft, Mons

Ka206 Viduržiemio kraujas: [romanas] / Mons Kallentoft;
iš švedų kalbos vertė Mantas Karvelis. – Vilnius: Nordina,
2014. – 420 p.

ISBN 978-609-95518-2-1

Vieną speiguotą rytą jis buvo rastas pakartas vidury dykynės. Kam galėjo neįtikti geraširdis keistuolis, vienišius? Gal ši žmogžudystė – kieno nors kruvinas ritualas? O gal priežasčių reikia ieškoti aukos giminės praeityje? Asmeninių problemų kankinama jauna moteris policininkė Malina Fors bando nuplėšti nusikaltimą gaubiantį paslapčių šydą...

UDK 821.113.6-31

VIDURŽIEMIO KRAUJAS
Romanas

Iš švedų kalbos vertė Mantas Karvelis
Redaktorė Janina Peleckienė
Dailininkas Darius Jucys

Leidykla „Nordina“,
Šiaulių g. 10–51, Vilnius, Lietuva
www.nordina.lt

Spausdino Standartų spaustuvė
Dariaus ir Girėno g. 39, Vilnius, Lietuva
www.standart.lt, e-mail: info@standart.lt

Tiražas 2 000 egz.

NAUJOSIOS BANGOS DETEKTYVAI IŠ ŠVEDIJOS

Talentingo švedų rašytojo Monso Kallentofto romanų serija apie inspektorę Maliną Fors jau pakerėjo šimtus tūkstančių skaitytojų. Autoriaus knygos išverstos į 25 kalbas.

Anksčiau nebuvau didelis knygų mėgėjas, bet Monso romanai mane „užkabino“.
Tomas, 19 m.

Koks liūdnas pasakojimas apie žiaurumą ir vienatvę...
Monika, 30 m.

Nevadinkite pono Kallentofto tiesiog detektyvų autoriumi. Jis – nuostabus Rašytojas, o jo knygos – puikūs romanai, rimtoji grožinė literatūra. Pamilau Švediją, pradėjau mokytis švedų kalbos...
Ana, 58 m.

Išėjęs į pensiją, perskaičiau kalną detektyvų ir galiu drąsiai pasakyti, kad Kallentoftas rašo geriau už kitus. Kiekvienas jo romanas – veikiau socialinė psichologinė drama su detektyvo elementais. Tai knygos, aukštyn kojom apvertusios mano požiūrį į daugelį dalykų.
Karlas, 75 m.

PIRMĄ KARTĄ LIETUVIŠKAI

Geras detektyvas

ISBN 978-609-95518-2-1
9 786099 551821